

Begroting 2024
Verder werken aan
veerkracht en verbondenheid

Gemeente Maastricht

Colofon
Begroting 2024
Gemeente Maastricht

Samenstelling
Gemeente Maastricht
Financiën
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
Financieel begrotingsbeeld	6
1 Beleidsbegroting	8
1.1 <i>Programmaplan</i>	8
Leeswijzer	8
Programma 1 Veiligheid	11
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	16
Programma 3 Economie	27
Programma 4 Onderwijs	38
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	45
Programma 6 Sociaal domein	62
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	83
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	95
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	106
1.2 <i>Paragrafen</i>	121
Lokale heffingen	121
Bedrijfsvoering	132
Wet open overheid	138
Weerstandvermogen en risicobeheersing	139
Financiering	155
Verbonden partijen	159
Onderhoud kapitaalgoederen	185
Grondbeleid	209
2 Financiële begroting	215
2.1 <i>Overzicht van baten en lasten</i>	215
2.2 <i>Toelichting overzicht baten en lasten</i>	216
2.3 <i>Uiteenzetting financiële positie</i>	229
Bijlage 1 Samenstelling van het college van burgemeester en wethouders	252
Bijlage 2 Organisationschema	253
Bijlage 3 Toelichting mutaties begroting 2023 (van primitief naar gewijzigd)	254
Bijlage 4 Overzicht hercalculatie bouwgrondexploitaties per ultimo 2022	257
Bijlage 5 Overzicht subsidies	258
Bijlage 6 Overzicht EU-subsidies	275
Bijlage 7 Stand van zaken burgerinitiatieven	276
Bijlage 8 Grootstedelijke projecten	277
Bijlage 9 Raming algemene uitkering gemeentefonds	286
Bijlage 10 Mutaties meicirculaire 2023	288
Bijlage 11 Ambities coalitieakkoord 2022-2026	290
Bijlage 12 Afkortingen	300

Voorwoord

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor u ligt de begroting voor het jaar 2024.

Ondanks grote financiële uitdagingen biedt het college u een sluitende begroting aan, met positieve perspectieven voor de komende jaren. Onze ambities in het coalitieprogramma 2022-2026, die zo belangrijk zijn voor het verdienvermogen van onze regio én voor de kwaliteit van leven voor al onze inwoners, kunnen zodoende fier overeind blijven. In de Kaderbrief heeft u al kunnen lezen waar dit college inhoudelijk op koerst. Die koers staat.

Zoals in de Kaderbrief al aangegeven werken we in 2024 verder aan verbondenheid en een toekomstbestendige economie. Zo zijn in Nazareth en Pottenberg de eerste stappen gezet binnen de veerkrachtige wijken aanpak, verkleinen stadsdeelwethouders en -regisseurs de afstand tussen stadshuis en stadsdeel en staat de doorontwikkeling van de campus in Randwyck stevig op de agenda. Verder zijn de ambities uit ons coalitieakkoord financieel gedekt, waardoor die ambities worden omgezet in concrete plannen voor de komende jaren.

De afgelopen periode zijn er grote stappen gezet in de gewenste omslag in het sociaal domein. Daar gaan we ook in 2024 onverminderd mee door. Door de reorganisatie is inrichting van de afdelingen eenvoudiger en doelmatiger. Processen zijn en worden efficiënter ingericht. Dat maakt het mogelijk om gericht aandacht te hebben voor adequate dienstverlening die passend is bij de vragen en behoeften van onze inwoners. Verbeteren van de dienstverlening een continu proces. We blijven gebiedsgericht werken en kijken voortdurend hoe we daar de volgende stappen in kunnen zetten.

Nieuw in deze begroting is wel de investering voortkomend uit de Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (NIBOR). In totaal trekken we de komende jaren 37 miljoen euro uit voor verhardingen, openbare kunstwerken, verlichting en groen. Een stevig bedrag, dat beseft het college. Maar niet investeren zou de uiteindelijke rekening alleen maar hoger maken. Bovendien blijkt uit contacten met inwoners, maar ook bijvoorbeeld uit de initiatieven die ingediend worden bij de Burgerbegroting dat onderhoud en groen in onze stad thema's zijn die breed leven. Niets doen is wat het college betreft geen optie.

Een positief financieel perspectief voor 2024, volop ambities en plannen en verder werken aan veerkracht en verbondenheid. Maastricht staat er goed voor, maar het college wil waken voor hosanna-stemming. Omdat er simpelweg te veel onzekerheden zijn. De energiecrisis is nog niet achter de rug, de oorlog in Oekraïne duurt voort, de demissionaire status van het kabinet zorgt voor ongewenste vertraging op urgente dossiers politieke effecten en de verkiezingen in november moeten uitwijzen welke politieke koers Den Haag gaat varen. Daarbij vragen klimaat, bestaanszekerheid, migratie en het woningvraagstuk bijna dagelijks onze aandacht. Klimaat misschien wel urgenter dan ooit, getuige ook de wateroverlast na opnieuw een hevige wolkbreuk boven onze stad halverwege september. Met vereende krachten zijn en worden getroffen bewoners geholpen, met onder andere een stevige financiële bijdrage vanuit het Rijk gaan we aan de slag met duurzame plannen voor de aanpak van ons Waterprogramma 2023-2027.

Financieel gezien zijn er wel zorgen voor de iets langere termijn. Het zogenaamde ravijnjaar 2026 komt er immers aan: de bevrozing van het gemeentefonds gaat ongetwijfeld effect hebben op onze financiële situatie. Alles met betrekking tot gemeentefinanciën is in Den Haag controversieel verklaard. Dit betekent dat we stil komen te staan op dat vlak. Het college vindt dat Den Haag voor het ravijnjaar echt structureel over de brug moet komen, omdat we onze begroting voor de komende jaren anders alleen maar sluitend krijgen door maatregelen te nemen die rechtstreeks ingrijpen in de levens van onze inwoners – niet iets waar onze voorkeur naar uit gaat.

De gemeente krijgt er steeds meer taken bij, maar deze moeten wel uitgevoerd kunnen worden. De stapeling van taken zonder bijbehorende financiële dekking vanuit de regering is een serieus punt van zorg. Als dan ook nog eens het gemeentefonds wordt bevroren, komt de bodem voor gemeenten echt in zicht. Binnen VNG-verband is opgeroepen om gemeentelijke begrotingen als signaal daarom niet

sluitend te presenteren, maar wat Maastricht betreft is dit niet het juiste signaal; ook omdat onze toezichthouder -de provincie- een sluitende begroting vraagt. Maar laat helder zijn: in onze lobby doen wij er alles aan om onze landelijke overheid te bewegen om gemeenten serieus te nemen en structureel te helpen. Wat dit college betreft is het niet uit te leggen dat de subsidie van bijvoorbeeld een harmonie niet kan worden geïndexeerd omdat wij Haagse klappen moeten opvangen, maar dat scenario dreigt werkelijkheid te worden.

Meer dan ooit zijn we afhankelijk van Den Haag. Dus is het zaak dat er na de verkiezingen keuzes worden gemaakt en er oplossingen komen. Niet alleen financieel maar ook bijvoorbeeld oplossingen voor stikstof en woningbouw. Onze ambities zijn groot maar stokken door uitblijvende landelijke besluitvorming. We zien ook dat mensen in onze stad grote behoefte hebben aan herstel van vertrouwen in de overheid. Lokaal werken we daar hard aan, onder andere door stadsdeelwethouders en -regisseurs, maar ook dit kunnen we niet alleen.

Kortom: Den Haag moet op meerdere fronten over de brug komen om de basis waar dit college op bouwt niet onderuit te halen. Dat is een onzekerheid, een forse onzekerheid zelfs, maar dat weerhoudt het college er niet van verder te bouwen aan een veerkrachtig en verbonden Maastricht. We gaan voor een sterke stad en een sterke regio waarin de kwaliteit van leven voor al onze inwoners centraal staat. Omdat onze stad dat verdient, omdat onze inwoners dat verdienen. Het coalitieakkoord blijft de juiste leidraad op weg naar het Maastricht van de toekomst. Een duurzame en economisch sterke stad waar mensen meedoen en hulp krijgen waar dat nodig is, een stad stevig verbonden met inwoners, regio en Euregio, een stad waar het niet uitmaakt waar je wieg heeft gestaan. Een stad met een dienend bestuur aan maatschappelijke opgaven, samenwerken met de partners in de stad, samenwerken met bewoners, om de visie van een gezonde internationale stad waar te maken, om de visie van samenhang en identiteit tot uitvoering te brengen. Het stadsbestuur voelt dat de juiste koers is ingezet. Vol vertrouwen bieden we u de Begroting 2024 aan.

Financieel begrotingsbeeld

Onderstaand volgt een samenvatting per programma van de lasten en baten per jaar. De mutaties in de reserves (stortingen en onttrekkingen) zijn in deze samenvatting afzonderlijk opgenomen.

Samenvatting programmabegroting 2021 - 2025							
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 gewijzigd	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten							
1 Veiligheid	18.859	20.321	21.267	21.884	21.827	21.788	21.752
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	31.778	26.518	28.547	37.613	44.175	33.817	33.277
3 Economie	14.604	9.635	9.582	10.627	10.011	9.414	8.988
4 Onderwijs	14.129	13.405	13.822	12.898	13.540	14.257	14.692
5 Sport, cultuur en recreatie	50.095	44.519	49.947	53.208	52.517	52.779	51.528
6 Sociaal Domein	267.590	255.100	269.339	259.571	252.661	252.049	251.668
7 Volksgezondheid en milieu	44.526	43.836	43.910	45.048	44.660	44.819	44.860
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	14.936	17.821	29.557	21.140	19.906	18.700	18.509
0 Bestuur en ondersteuning	106.870	111.436	113.614	125.058	125.959	124.492	124.455
Totaal lasten excl. toevoeging reserves	563.387	542.591	579.583	587.048	585.257	572.114	569.729
Baten							
1 Veiligheid	1.130	785	786	822	822	822	822
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	7.713	4.010	4.338	4.937	4.937	4.937	4.937
3 Economie	15.318	8.136	9.083	9.205	11.225	11.044	10.708
4 Onderwijs	7.174	5.635	5.858	5.943	5.943	5.943	5.943
5 Sport, cultuur en recreatie	11.762	8.952	11.190	11.490	11.219	10.886	10.886
6 Sociaal Domein	81.959	79.408	80.395	81.087	81.004	83.163	83.200
7 Volksgezondheid en milieu	47.296	46.665	43.694	45.283	45.430	45.448	45.586
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	9.599	10.975	14.558	12.284	12.034	10.764	10.864
0 Bestuur en ondersteuning	399.705	383.014	401.193	422.739	425.991	399.744	397.507
Totaal baten excl. onttrekking reserves	581.656	547.580	571.095	593.790	598.605	572.750	570.453
Totaal saldo van baten en lasten	18.269	4.989	-8.488	6.742	13.348	636	724
Toevoeging reserves	54.025	28.152	30.122	32.269	29.214	28.696	27.957
Onttrekking van reserves	62.938	24.345	46.596	29.828	27.493	30.762	27.913
Geraamd resultaat	27.182	1.182	7.987	4.300	11.626	2.703	680

NB Zie bijlage 3 voor verklaring verschil begroting 2023 primitief en 2023 gewijzigd.

In de volgende tabel zijn de resultaten per programma inclusief de reservemutaties op de programma's opgenomen.

Saldo baten en lasten per programma							
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 gewijzigd	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Saldo baten en lasten per programma (incl. reservemutaties)							
1 Veiligheid	-17.565	-19.468	-20.504	-20.999	-20.809	-20.757	-20.807
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-23.986	-23.949	-25.197	-33.745	-40.132	-29.800	-28.935
3 Economie	2.426	-630	-341	-250	1.584	1.799	1.803
4 Onderwijs	-7.005	-7.770	-7.913	-6.955	-7.597	-8.314	-8.749
5 Sport, cultuur en recreatie	-37.647	-35.764	-38.230	-41.514	-41.681	-42.348	-41.049
6 Sociaal Domein	-185.461	-174.840	-183.425	-177.272	-171.889	-169.387	-168.967
7 Volksgezondheid en milieu	1.402	2.470	684	372	78	-63	34
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-5.531	-6.762	-7.255	-7.410	-7.875	-7.938	-7.647
0 Bestuur en ondersteuning	300.549	267.895	290.168	292.073	299.947	279.511	274.997
Geraamd resultaat	27.182	1.182	7.987	4.300	11.626	2.703	680

Voor een toelichting op de budgettaire ontwikkelingen wordt verwezen naar paragraaf 2.2 in de financiële begroting onderdeel 'Van 1^e bestuursrapportage 2023 naar begroting 2024'.

Noot: Voor wat betreft programma 0 is er geen aansluiting op totaalniveau mogelijk met toelichting totaaltabel programma 0. Dit komt doordat het begrotingssaldo geraamd moet worden op taakveld 0.11 en bovenstaande tabellen het begrotingssaldo, conform BBV, gepresenteerd is als geraamd resultaat.

BEGROTING 2024 IN ÉÉN OOGOPSLAG

INKOMSTEN / TOTAAL 623,6 MILJOEN EURO

VAN HET RIJK / 346

LOKALE HEFFINGEN / 109,6

ONTTREKKING RESERVES / 29,8

ANDERE INKOMSTENBRONNEN / 138,2

(bv. Grondexploitatie, projecten, huren, bijdragen derden)

UITGAVEN / TOTAAL 619,3 MILJOEN EURO

BESTUUR EN ONDERSTEUNING / 125,1

VEILIGHEID / 21,9

VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT / 37,6

ECONOMIE / 10,6

ONDERWIJS / 12,9

SPORT, CULTUUR EN RECREATIE / 53,2

SOCIAAL DOMEIN / 259,6

VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU / 45

VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING / 21,1

TOEVOEGING RESERVES / 32,3

Bedragen in miljoenen euro's

GEMIDDELDE LASTEN IN 2024

	GEMIDDELD OZB TARIEF WONINGEN	€ 452,16*
	RIOLHEFFING EIGENAAR	€ 162,80
	RIOLHEFFING GEBRUIKER	€ 57,00
	AFVALSTOFFENHEFFING (per gemiddeld huishouden)	
	VASTRECHT	€ 328,56
	RESTZAKKEN (30 vuilzakken van 50L)	€ 33,00
	HONDENBELASTING	
	EERSTE HOND	€ 72,56
	TWEDE HOND	€ 105,96

* OZB gebaseerd op WCO -waarde koopwoning

1 Beleidsbegroting

1.1 Programmaplan

Leeswijzer

Opbouw programmaplan

Algemeen

Programma's

De raad heeft in maart 2018 besloten dat het programmaplan met ingang van begroting 2019 aansluit bij de 9 hoofdtaakvelden uit het herziene BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten).

De 9 programma's zijn:

1. Veiligheid
2. Verkeer en vervoer
3. Economie
4. Onderwijs
5. Sport, cultuur en recreatie
6. Sociaal domein
7. Volksgezondheid en milieu
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)
0. Bestuur en ondersteuning

De (mutaties in de) reserves zijn in het programmaplan opgenomen onder de programma's en taakvelden waarop de mutaties inhoudelijk betrekking hebben.

Taakvelden

Gemeenten geven hun geld uit aan een breed scala aan deelterreinen, variërend van bijvoorbeeld onderwijshuisvesting, tot de gemeentelijke plantsoendienst of de jeugdzorg. Om te zorgen dat deze uitgaven geaggregeerd kunnen worden en vergeleken kunnen worden tussen gemeenten heeft het Rijk in het herziene BBV een uniforme set gedefinieerd. Deze eenheden noemen we 'taakvelden', die op hun beurt weer geclusterd kunnen worden in 9 hoofdtaakvelden (onze 9 programma's). Om het inzicht in de relatie tussen de 3 w-vragen (Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? en Wat mag het kosten?) te verbeteren is elk programma in deze begroting zowel beleidsmatig als financieel op taakveldniveau uitgewerkt.

BBV-indicatoren

In het herziene BBV is voorgeschreven dat gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren voor de begroting en rekening. Om inzicht te krijgen hoe Maastricht scoort in vergelijking met andere gemeenten is bij elke BBV-indicator naast de Maastrichtse score ook de gemiddelde score weergegeven van gemeenten met een inwoneraantal tussen 100.000 en 300.000. Op waarstaatjegemeente.nl kunnen ook andere vergelijkingen worden gemaakt.

Beleidsmatige context

Geeft een overzicht van de beleidsnota's, die een sterke relatie vertonen met het programma in de begroting.

Global Goals (SDG's)

Maastricht is Global Goals Gemeente en omarmt daarmee de Global Goals, de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen ook wel Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. De Global Goals (17 in totaal) vormen de wereldwijde duurzaamheidsagenda tot 2030 en bieden een kader voor het brede duurzaamheidsbeleid van de gemeente. Onder het kopje "Global

Goals (SDG's)" geven we aan welke Global Goals een relatie hebben met het voorliggende programma en de hierin aanwezige taakvelden.
 Separate raadsvoorstellen kennen op dit moment al een koppeling met de programma's uit de begroting. Door de Global Goals (SDG's) in deze begroting weer te koppelen aan de programma's/taakvelden ontstaat een getrapte beeld.

Voorbeeld

Het raadsvoorstel 'investering in de ontsluiting van de erfgoedcollecties Maastricht' heeft een relatie met begrotingsprogramma '5 Sport, cultuur en recreatie' (meer specifiek: taakveld '5.5 Cultureel erfgoed') dat weer is gekoppeld zijn aan bepaalde Global Goals (SDG's).

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
5.1 Sportbeleid en activering	3, 5, 17
5.2 Sportaccommodaties	3, 17
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en –participatie	3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 17
5.4 Musea	4, 11
5.5 Cultureel erfgoed	11, 12
5.6 Media	4, 8, 10, 12, 16
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	13, 14, 15

Per taakveld

Toelichting taakveld

Onder dit kopje is aangegeven welke taken van de gemeente het Rijk heeft ondergebracht bij dit taakveld.

Wat willen we bereiken?

Het doel van het taakveld op strategisch niveau wordt hier beschreven. Maastrichtse effectindicatoren zijn (indien mogelijk) eveneens opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022-2026

Bijlage 11 vermeldt alle ambities uit het coalitieakkoord 2022-2026. Per taakveld wordt onder het kopje 'Ambities coalitie voor de periode 2022-2026' aangegeven met welke afzonderlijke ambities uit het coalitieakkoord, zowel op middellange termijn als voor de periode 2022-2026, het taakveld een relatie heeft.

Prestaties going concern

Dit kopje geeft aan wat we meerjarig doen vanuit het betreffende taakveld.

Aandachtspunten 2024

Wat heeft specifiek de aandacht in 2024 voor de raad of het college? Een antwoord op die vraag is lezen onder het kopje 'Aandachtspunten 2024'.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Geeft aan welke verbonden partij een bijdrage levert aan de realisatie van de doelstellingen van het taakveld. Het kopje is alleen opgenomen indien van toepassing.

Verbonden partijen zijn volgens artikel 1 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) privaat of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang wordt vertaald als zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Binnen de gemeente kan een driedeling worden gemaakt in soorten van verbonden partijen, namelijk deelnemingen, publiek-private samenwerkingsverbanden (pps-constructies) en gemeenschappelijke regelingen.

Wat mag het kosten?

Onder dit kopje volgt een totaaloverzicht van de lasten en baten per taakveld en een toelichting van de belangrijkste ontwikkelingen tussen de verschillende jaren. Daar waar de verschillen klein zijn, heeft geen toelichting plaatsgevonden.

Totaaloverzicht kosten programma

Omvat het totaaloverzicht van het programma inzake lasten en baten. Daarnaast zijn de voorgenomen investeringen opgenomen.

Programma 1 Veiligheid

Taakvelden

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

BBV-indicatoren ^{1,2}	Maastricht					Gemeenten 100.000 – 300.000 2022
	2018	2019	2020	2021	2022	
Aantal verwijzingen Halt per 1.000 jongeren 12-17 jaar ^{2a}	18	19	29	18	12	10
Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners ^{2b}	3,1	3,4	2,4	2,2	3,5	3,4
Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners ^{2b}	6,1	6,7	5,6	5,0	5,4	5,2
Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners ^{2b}	3,5	2,9	1,8	1,1	1,4	1,5
Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners ^{2b}	7,1	7,7	6,8	6,6	7,2	7,0

1) De BBV-indicatoren zijn wettelijk verplichte indicatoren. Gelet op het profiel van Maastricht (o.a. toerisme, studenten, evenementen, grensligging) is bij een cijfermatige één op één vergelijking van Maastricht met andere gemeenten soms een nadere duiding noodzakelijk. Daar waar de BBV-indicatoren bijvoorbeeld gerelateerd zijn aan het aantal inwoners, verblijven in Maastricht, naast de eigen inwoners, dagelijks een groot aantal bezoekers in de stad. Dit kan effect hebben op de cijfers.

2) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt: (2a) Bureau Halt; (2b) CBS.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026
- Stadsvisie Maastricht 2040
- Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2023-2026 (raadsbesluit 31 januari 2023)
- Meerjarenbeleidsplan Veiligheidsregio Zuid-Limburg (Samen Veilig) 2024-2027
- Meerjarenprogramma Handhaven openbare Ruimte 2024-2027 (nog vast te stellen door de raad in 2023)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	16
1.2 Openbare orde en veiligheid	3, 5, 16

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

Wat willen we bereiken?

Samen met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) zet de gemeente in op het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten en rampen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

De VRZL zorgt voor een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing en rampenbestrijding (inclusief bevolkingszorg) binnen haar werkgebied (Zuid-Limburg).

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in 2e kwartaal zienswijzen op rekening 2023 van VRZL.
- Vaststellen in 2e kwartaal zienswijzen op begroting 2025 van VRZL.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)

Sinds de invoering van de Wet veiligheidsregio's zijn de brandweer en de rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionale schaal georganiseerd. De gemeente Maastricht draagt via een financiële bijdrage bij aan de instelling en instandhouding van de VRZL. Voorts draagt de gemeente zorg voor de lokale inzet van personele capaciteit (piketregeling) ten behoeve van de crisisorganisatie van de VRZL.

Wat mag het kosten?

Crisisbeheer en brandweer (1.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	11.086	11.105	11.849	12.251	12.251	12.249	12.249
Baten	312	310	310	325	325	325	325
Saldo van baten en lasten	-10.774	-10.795	-11.538	-11.926	-11.926	-11.924	-11.924
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-10.774	-10.795	-11.538	-11.926	-11.926	-11.924	-11.924

Ontwikkelingen baten en lasten

Deze ontwikkeling betreft een verhoging van de bijdrage aan de veiligheidsregio als gevolg van indexering van de gemeentelijke bijdrage. In 2023 was al sprake van een toename van de bijdrage aan veiligheidsregio vanwege aanpassing van de verdeelsystematiek en indexering.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid. Denk aan: toezicht en handhaving openbare orde en leefbaarheid; Wet Bibob en (bestuurlijke) aanpak georganiseerde criminaliteit; preventie van criminaliteit; opstellen en handhaven APV; veilige woon- en leefomgeving.

Wat willen we bereiken?

Een veilige en leefbare woonomgeving voor onze inwoners. Een stad waar inwoners, ondernemers en bezoekers vanuit een zo veilig mogelijk gevoel kunnen wonen, werken en verblijven. Waar we gebiedsgericht en voor zover mogelijk informatie gestuurd werken aan de veiligheid en leefbaarheid van de stad. Een werkwijze die zichtbaar, voelbaar en meetbaar is.

Effectindicatoren ¹	realisatie					begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
<i>Objectief²</i>						
Schaalscore per 1.000 inwoners: slachtofferschap vermogensdelicten ³	22,1	23,7	14,3	12,8	18,2	≤18,2
Schaalscore per 1.000 inwoners: slachtofferschap High Impact Crimes (HIC) ⁴	3,7	3,3	2,1	1,3	1,5	≤1,5
Schaalscore per 1.000 inwoners: overlast ⁵	19,6	18,7	22,5	17,1	14,3	≤14,3
<i>Subjectief⁶</i>						
% Inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt	geen meting	20,5	geen meting	18,7	geen meting	geen meting
Rapportcijfer veiligheid in buurt	geen meting	7,1	geen meting	7,3	geen meting	geen meting
% Inwoners dat tevreden is over functioneren gemeente met betrekking tot aanpak leefbaarheid en veiligheid	geen meting	38,5	geen meting	39,8	geen meting	geen meting
% Inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt	geen meting	20,5	geen meting	18,7	geen meting	geen meting

- 1) Deze tabel omvat de effectindicatoren zoals beschreven in het door de raad vastgestelde Meerjarenprogramma Veiligheid 2023-2026. Zoals in dit raadsvoorstel is toegelicht worden de effecten die aan het veiligheidsbeleid zijn verbonden (objectieve en subjectieve indicatoren) continu gemeten en dienen deze als algemene graadmeter om te beoordelen wat de effecten van onze inspanningen zijn. Daarnaast dienen deze indicatoren als sturingsmechanisme op basis waarvan wij onze focus bepalen.
- 2) Bron politiecijfers 'waarstaatjegemeente.nl'
- 3) De schaalscore vermogensdelicten omvat per 1000 inwoners het totaal van: inbraak garage/schuur/box, zakkenrollerij, autokraak, autodiefstal, (brom)fietsendiefstal.
- 4) De schaalscore HIC omvat per 1000 inwoners het totaal van: woninginbraak, straatroof, overval.
- 5) De schaalscore overlast omvat per 1000 inwoners het totaal van: overlast personen met verward gedrag, overlast zwervers, overlast jeugd en drugsoverlast.
- 6) Bron Veiligheidsmonitor: deze landelijke monitor is een tweejaarlijks (in oneven jaren) terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
3.C1	Uitbreiding van het aantal boa's, in te zetten op straat. Daarvoor kijken we ook naar vermindering administratieve lasten.
3.C2	Inzet boa's in de nachtelijke uren wordt opnieuw ingevoerd.
3.C3	Daarnaast meer handhaving ten behoeve van dierenwelzijn.
3.C5	Na uitbreiding van het aantal fietsparkeerplekken striktere handhaving op foutgeparkeerde fietsen.

Prestaties going concern

- Uitvoeren Meerjarenprogramma Veiligheid 2023 – 2026.
- Uitvoeren jaarplan Handhaven openbare ruimte 2023-2024.
- Uitvoering geven aan het handhaven/beschermen van de openbare orde en veiligheid op het gebied van betaald voetbal, coffeeshops, seksinrichtingen, drugspanden, straathandel, cameratoezicht, evenementen, uitgaan, ondernemen en demonstreren.
- Acute inzet bij incidenten of een crisis waarbij de openbare orde of veiligheid wordt bedreigd.
- De raad periodiek informeren over de ontwikkelingen in relatie tot de professionalisering van de handhaaforganisatie en de uitvoering van het jaarprogramma.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen Uitvoeringsplan 2024 op basis van het Meerjarenprogramma Veiligheid 2023-2026 en de evaluatie van het uitvoeringsplan 2023.
- Maastricht is een van de acht geselecteerde gemeenten om aanspraak te mogen maken op de door het rijk beschikbaar gestelde programmagelden 'Preventie met Gezag'. Het programma heeft als doel te voorkomen dat jongeren afglijden in de criminaliteit en beoogt daar waar jongeren zijn afgegleden door middel van ingrijpen en het bieden van perspectief jongeren te bewegen een ander pad te kiezen. Het rijk streeft ernaar eind 2023 te berichten hoeveel financiële middelen zijn toegekend. Op basis hiervan kunnen we in 2024 starten met uitvoering geven aan het programma 'Preventie met gezag'.
- Vaststellen geactualiseerd dierenwelzijnsbeleid in programma 7. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan ambitie coalitie 3.C3.
- Vaststellen jaarplan handhaven openbare ruimte 2024 – 2025.
- Implementatie professionalisering handhavingsorganisatie.

Wat mag het kosten?

Openbare orde en veiligheid (1.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	7.773	9.216	9.418	9.633	9.577	9.538	9.503
Baten	818	475	475	497	497	497	497
Saldo van baten en lasten	-6.955	-8.741	-8.942	-9.136	-9.080	-9.041	-9.006
Toevoeging reserves	373	0	91	69	0	0	0
Onttrekking reserves	537	68	68	132	197	209	123
Saldo mutaties reserves	164	68	-23	63	197	209	123
Resultaat	-6.791	-8.673	-8.965	-9.073	-8.883	-8.833	-8.883

Ontwikkelingen baten en lasten

Ten behoeve van de pilot wietteelt/experiment gesloten coffeeshopketen ontvangt de gemeente via de algemene uitkering (verwerkt op taakveld 0.7) rijksmiddelen. Die rijksmiddelen dienen ter dekking van de in 2022 t/m 2024 in de begroting opgenomen budgetten. Voor de jaren 2025 t/m 2027 is jaarlijks een budgetbedrag van € 0,139 mln. opgenomen. Daarnaast is voor de aanpak van radicalisering/jihadisme een jaarlijks budgetbedrag opgenomen van € 0,118 mln. (2024 t/m 2026). De overige ontwikkelingen in baten en lasten houden verband met indexering.

Mutaties reserves

De onttrekkingen betreffen de jaarlijkse onttrekkingen aan de reserve productiemiddelen. Als dekking voor de budgetbedragen aanpak radicalisering/jihadisme en pilot wietteelt/experiment gesloten coffeeshopketen vinden onttrekkingen plaats aan de hiermee verband houdende reserves.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 1 Veiligheid	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Crisisbeheer en brandweer (1.1)	11.086	11.105	11.849	12.251	12.251	12.249	12.249
Openbare orde en veiligheid (1.2)	7.773	9.216	9.418	9.633	9.577	9.538	9.503
Totaal lasten	18.859	20.321	21.267	21.884	21.827	21.788	21.752
Crisisbeheer en brandweer (1.1)	312	310	310	325	325	325	325
Openbare orde en veiligheid (1.2)	818	475	475	497	497	497	497
Totaal baten	1.130	785	786	822	822	822	822
Crisisbeheer en brandweer (1.1)	-10.774	-10.795	-11.538	-11.926	-11.926	-11.924	-11.924
Openbare orde en veiligheid (1.2)	-6.955	-8.741	-8.942	-9.136	-9.080	-9.041	-9.006
Totaal saldo van baten en lasten	-17.729	-19.536	-20.481	-21.062	-21.005	-20.966	-20.930
Toevoeging reserves	373	0	91	69	0	0	0
Onttrekking reserves	537	68	68	132	197	209	123
Saldo mutaties reserves	164	68	-23	63	197	209	123
Resultaat	-17.565	-19.468	-20.504	-20.999	-20.809	-20.757	-20.807

Investerings 2023 – 2027

		(bedragen x € 1.000)						
programma	omschrijving		economisch/maatschappelijk	2023	2024	2025	2026	2027
1	Cameratoezicht	Rendabel	M		384	60	10	10

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakvelden

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.4 Economische havens en waterwegen
- 2.5 Openbaar vervoer

BBV-indicatoren

Het Rijk heeft geen BBV indicatoren bepaald, die gerelateerd zijn aan programma 2.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022 - 2026
- Stadsvisie 2040
- Omgevingsvisie 2040
- Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) 2023 [raad, september 2023]
- Leidraad Openbare Verlichting 2020 t/m 2024
- Leidraad Civiele kunstwerken 2020 t/m 2024.

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
2.1 Verkeer en vervoer	3, 9, 11, 12, 13, 15
2.2 Parkeren	3, 9, 11, 12, 13, 15
2.3 Recreatieve havens	3, 9, 11, 12, 13, 14
2.4 Economische havens en waterwegen	3, 9, 11, 12, 13, 14
2.5 Openbaar vervoer	3, 9, 11, 12, 13, 15

2.1 Verkeer en vervoer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de taken die te maken hebben met de mobiliteitsinfrastructuur. Denk o.a. aan: verkeersbeleid; verkeersmaatregelen (verkeersborden, verkeersregelinstallaties, bewegwijzering en straatmeubilair t.b.v. verkeersregulering); aanleg, reconstructie en onderhoud van de verharde openbare ruimte; civieltechnische kunstwerken: inspectie, beheer en onderhoud bruggen, tunnels, spoorwegovergangen en dergelijke; verlichting wegen: aanleg en beheer en onderhoud.

Wat willen we bereiken?

In Maastricht willen we slimmer en groener reizen. Dat doen we door via het 'STOP'-principe: Stappen (lopen), Trappen (fietsen), Openbaar vervoer en Personenauto (liefst een elektrische). Waarbij dit principe met een integrale weging wordt toegepast bij de uitvoering van onze projecten. Met STOP kiezen we voor een onthaastende, gezonde en actieve manier om ons te verplaatsen. Een pad dat ons leidt naar een goed bereikbare, klimaatneutrale stad waar het prettig is om in te wonen, te werken en te recreëren. Een stad met goede en veilige netwerkstructuren waarbij de verharde openbare ruimte veilig en schoon is.

Effectindicatoren		Realisatie					Begroting
Mobiliteit		2014-2018	2015-2019	2016-2020	2017-2021	2018-2022	2021-2024
Aandeel van het gebruik van actieve vervoerswijzen en OV gemiddeld per jaar (%) ¹	In Maastricht	67	65	64 ³	66 ³	69 ³	70
	Van en naar Maastricht	28	26	23 ³	23 ³	23 ³	24
Kwaliteit openbare ruimte ²		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Waardering inwoners over schoonhouden openbare ruimte in de eigen buurt		Geen meting	6,6	6,4	6,1	6,1	6,1
Waardering inwoners over onderhoud wegen, paden en pleintjes in de eigen buurt		Geen meting	6,5	6,2	6,1	6,2	6,2

- Onder actieve vervoerswijzen wordt verstaan lopen en fietsen. De cijfers in de tabel zijn gebaseerd op het gemiddelde van een periode van vijf jaar i.v.m. de betrouwbaarheid van de data. Als gevolg van de beschikbaarheid van de benodigde data loopt verantwoording van deze indicator altijd een jaar achter.
Bron: CBS - OViN.
- Bron: Stadspeiling.
- De maatregelen in verband met corona hebben gevolgen gehad op de vervoerwijzekeuze in deze periode.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M1	We werken verder aan het slechten van nog resterende oost-west-barrières, zoals het spoor, denk aan de ambities rondom de stationsomgeving. Hiervoor gaan we actief lobbyen richting het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (Mirt) van de rijksoverheid, in samenhang met de omvorming van Maastricht tot doorreisstation. Plannen van betrokken inwoners worden daarbij meegewogen.
2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

3.C6	Aandacht voor het verbeteren van de verkeersveiligheid in de wijken.
3.C7	Aandacht voor de (verkeers)veiligheid in de omgeving van scholen.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C6	In overleg met ondernemers en bewoners verkennen we of aanloopstraten in de binnenstad om te vormen zijn tot fietsstraten waar de auto te gast is, bij voorkeur binnen regulier onderhoud.
5.C7	In overeenstemming met bewoners en ondernemers Wyck autolouwer maken.
5.C8	Bij scholen geven we nadrukkelijker aan dat daar sprake is van een schoolzone waar passend rijgedrag bij hoort.

Prestaties going concern

1) *Monitoring en beleidsontwikkeling*

We monitoren de ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit, verkeer en parkeren en stellen jaarlijks een verkeersmonitor op. Mede op basis van deze monitor ontwikkelen we het mobiliteitsbeleid van Maastricht.

2) *Uitvoeren van het Mobiliteitsprogramma*

Elk jaar worden onder de noemer van het Mobiliteitsprogramma kleine- en middelgrote infrastructurele projecten uitgevoerd die met name gericht zijn op het verbeteren van de verkeersveiligheid en het stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer en fiets.

3) *Uitvoeren van het Actieplan fietsen in Maastricht en fietsparkeren Maastricht*

Door het uitvoeren van projecten wordt gewerkt aan de gewenste mobiliteitstransitie richting fiets.

4) *Stimuleren van slimme en duurzame mobiliteit*

Om slimme en duurzame mobiliteit te stimuleren werken wij binnen de kaders van de Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg en het programma Zuid-Limburg Bereikbaar samen met regionale overheden en het Rijk in PPS-verband met werkgevers, (logistieke) dienstverleners, ondernemers en mobiliteitsaanbieders.

5) *Beheer verkeersmanagementsystemen en topdagenregime*

Om het verkeer dagelijks in goede banen te leiden wordt gebruik gemaakt van diverse (technische) systemen en voorzieningen. Deze te beheren en te onderhouden voorzieningen betreffen o.a. verkeersregelinstallaties, selectieve afsluitingen, bewegwijzering en straatmeubilair

We coördineren en ontwikkelen doorlopend tevens het zogeheten topdagenregime voor 25 tot 35 dagen in het jaar waarop het verkeerssysteem een zeer groot verkeersaanbod zo goed mogelijk dient te verwerken.

6) *Programma Stad en Spoor / Stationsomgeving*

Met onze partners werken we georganiseerd in diverse deelprojecten aan deze integrale gebiedsontwikkeling die opgenomen is in de Omgevingsvisie Maastricht. Als gemeente initiëren en coördineren we de samenwerking, geven we richting aan de inhoudelijke ambities en bewaken de samenhang en integratie van de diverse belangen in het gebied.

7) *Kleinschalige infrastructurele maatregelen en aanpak en voorkomen verkeersonveilig gedrag*

Op eigen initiatief of op verzoek van bewoners of ondernemers voeren we voortdurend kleine verbeteringen door aan de buitenruimte en infrastructuur ten aanzien van fietsvoorzieningen, autoparkeren en verkeersveiligheid. Ook leveren wij een bijdrage aan veilig verkeersgedrag en veilige schoolomgevingen.

8) *Mobiliteit in relatie tot integrale projecten*

Aanpassingen aan infrastructuur komen ook voort uit diverse integrale projecten die door de Gemeente en/of haar partners worden uitgevoerd. Meestal zijn dit langlopende projecten over meerdere jaren met hun eigen projectorganisatie, opgave en begroting.

9) *Uitvoeren meerjarenprogramma groot onderhoud verhardingen*

Wij onderhouden structureel de verhardingen en de openbare verlichting binnen de gemeente (dagelijks en groot onderhoud). In de paragraaf kapitaalgoederen staat de meerjarenplanning van het groot onderhoud van wegen/ verhardingen en de openbare verlichting.

10) Toetsen, adviseren

Door het jaar heen komen er diverse initiatieven binnen bij de gemeente zoals bouwplannen, gebiedsontwikkelingen, evenementen en onderhoud en aanleg van kabels en leidingen. Bijna al deze plannen hebben een effect op het mobiliteits- en verkeerssysteem. Afhankelijk van de rol die de gemeente heeft en de fase waarin in het project verkeert toetsen wij deze plannen of adviseren wij hierin. Verder komen er andere meldingen binnen die binnen de daar voorgestelde termijnen van een reactie worden voorzien.

11) Reguleren de openbare ruimte

Wij reguleren de openbare ruimte door het uitgeven/beoordelen van vergunningen voor o.a. inritten, aanleg kabels en leidingen, standplaatsen, het tijdelijk plaatsen van voorwerpen op de openbare weg en door handhaving. Verder zorgen wij permanent (24/7) voor het toezicht op de Maasboulevard-tunnel en zorgen we ervoor dat al onze bruggen en viaducten worden onderhouden en veilig blijven.

12) Onderhoud en beheer

Om de kwaliteit van de openbare ruimte te waarborgen op de afgesproken (CROW) niveaus plegen wij structureel onderhoud aan verhardingen, civiele kunstwerken, infrastructurele elementen en openbare verlichting. Ook het schoonhouden van de openbare ruimte en de gladheidsbestrijding valt hieronder. Een aantal assets wordt gemonitord in termen van beeldkwaliteit.

Prestatie-indicatoren Beeldkwaliteit	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024 ¹
<i>CROW-kwaliteitsniveau openbare ruimte</i>						
Schoon binnen de singels	A	A	A	A	A	B
Schoon buiten de singels	A	A	A	A	A	C
Milieuperrons, centrum						B
Milieuperrons, buitenwijken						C
Onkruid in groen						C
1. Vanaf 2024 wordt de 90%-norm conform CROW gehanteerd, dit is een technische wijziging ten opzichte van voorgaande jaren waarin gewerkt werd met een 'gemiddelde norm' en leidt tot een lager gescoord kwaliteitsniveau. Het beeld in de openbare ruimte blijft echter gelijk.						

Prestatie-indicatoren Verhardingen	Realisatie			Begroting
	2018	2021	2023	2024
<i>CROW-kwaliteitsniveau openbare ruimte</i>				
A+	37%	36%	37%	32%
A	37%	30%	33%	33%
B	15%	15%	10%	15%
C	0%	1%	1%	7%
D^{1&2}	11%	18%	19%	13%
1. In categorie D is in 2021 en 2023 het getoonde percentage inclusief 4% waar op dat moment herstelwerk in uitvoering was of herstelwerk op korte termijn gepland staat (2023).				
2. Het percentage D-wegen in 2023 is hoog en het opzetten en uitvoeren van herstelwerkzaamheden vergt tijd, derhalve is voor 2024 de ambitie op 13% gezet (NB wegen worden wél altijd veilig gehouden). In de volgende jaren zal dit percentage verder terug gebracht worden.				

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Opstellen ontwerpschets Kennedybrugtracé.
- Uitvoeren Pilot Autoluw Wyck op basis van de uitkomst uit de draagvlakpeiling.
- Vaststellen ambitie- en realisatiestrategie fietsstraatzone in het centrum.
- Uitvoeren projecten vervangingsprogramma verkeersmanagement jaarschijf 2024.
- Uitvoeren projecten meerjarenprogramma groot onderhoud verhardingen jaarschijf 2024.
- Uitvoeren projecten Mobiliteitsprogramma:

Voorgenomen projecten	Aanleiding	Maatregel
Groene Loper	Fiets en verkeersveiligheid	Het nemen van fysieke maatregelen die het 30 km/uur regime ondersteunen. Aanvulling op het reeds eerder beschikbaar gestelde budget om op het gehele tracé alle gewenste maatregelen in één keer te realiseren.
Fregatweg	Fiets	Het verbeteren van de fietsinfrastructuur langs deze weg gekoppeld aan onderhoud van de verharding.
Dolmansstraat	Fiets & lopen	Herinrichting door invoeren van het STOP-principe en het verbeteren van de fietsroute door Limmel gekoppeld aan onderhoud van de verharding.
Av. Ceramique – Sphinxlunet	Fiets	Aanpassing kruising met verkeersregelinstallatie met meer ruimte voor de fiets
Wilhelminasingel – Akerstraat	Fiets	Aanpassing kruising met verkeersregelinstallatie met meer ruimte voor de fiets
Pr. Bischopsingel (fiets- en voetgangersoversteek bij de Jeker)	Fiets	Aanpassing kruising met verkeersregelinstallatie met meer ruimte voor de fiets
Meekoppelkansen meerjarenprogramma groot onderhoud verhardingen	Fiets, verkeersveiligheid en lopen	Kleinschalige aanvullende infrastructurele maatregelen
Fietsveiligheid rondom obstakels en fietsdoorsteekjes	Fiets	Aanpak obstakels en doorsteekjes verbeteren
Verkeersveilige schoolomgevingen	Fiets en verkeersveiligheid	Kleinschalige infrastructurele maatregelen.
Kleinschalige maatregelen die inspelen op de actualiteit	Fiets, lopen, inclusieve mobiliteit, verkeersveiligheid en openbaar vervoer	Diversen.

Wat mag het kosten?

Verkeer en vervoer (2.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	27.536	21.754	23.330	31.691	31.924	28.441	28.406
Baten	3.592	268	268	680	680	680	680
Saldo van baten en lasten	-23.944	-21.486	-23.062	-31.011	-31.244	-27.761	-27.725
Toevoeging reserves	2.217	2.169	2.278	2.445	2.445	2.445	2.445
Onttrekking reserves	3.180	1.395	2.023	1.914	1.986	2.057	2.385
Saldo mutaties reserves	963	-774	-255	-531	-459	-388	-60
Resultaat	-22.981	-22.260	-23.316	-31.542	-31.703	-28.149	-27.785

Ontwikkelingen baten en lasten

Vanaf 2024 stijgen de lasten met € 4,400 mln. in verband met nieuwe ramingen met betrekking tot de IBOR/ verhardingen (€ 3,500 mln.) en IBOR/ civiele kunstwerken (€ 0,900 mln.). De kapitaallasten stijgen in de periode 2024 t/m 2027 met € 2,200 mln. (ten opzichte van 2023) als gevolg van het verwachte ontwikkelingen in het investeringsvolume vanaf 2023. Vanaf 2024 wordt daarnaast rekening gehouden met extra lasten met betrekking tot Markt-Maas tunnel (€ 0,500 mln.) en extra lasten voor het autoluwer maken (o.a. Wyck) (€ 0,600 mln.). Met betrekking tot het Mobiliteitsfonds is voor 2023 en 2024 rekening gehouden met eenmalige lasten (2023: € 0,835 mln. en 2024: € 0,300 mln.).

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves productiemiddelen openbare verlichting, productiemiddelen verkeersregelinstallaties en productiemiddelen (voertuigen).

De onttrekkingen betreffen de jaarlijkse onttrekkingen aan de reserves productiemiddelen. In 2023 (€ 0,800 mln.) en 2024 (€ 0,300 mln.) zijn ook onttrekkingen geraamd aan de reserve mobiliteitsfonds als gevolg van eerdergenoemde eenmalige lasten.

2.2 Parkeren

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren ontwikkeling en beheer van (afzonderlijke) parkeervoorzieningen. Denk o.a. aan: parkeerbeleid; inrichting en onderhoud parkeervoorzieningen; parkeermeters; fietsenstallingen.

Wat willen we bereiken?

We zetten het reguleren van autoparkeren in als een sturingsmiddel om duurzame vervoerswijzen te stimuleren en het aantal autoverplaatsingen in de stad te verminderen. Ons doel is de leefbaarheid in de stad te verbeteren en de kwaliteit van de openbare ruimte te verhogen.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Aantal parkeerplaatsen op afstand (P+W en P+R) ¹	1.425	945 ²	945 ²	945 ²	1.128 ³	1.528 ⁴

1. Bron: gemeente Maastricht.
2. Vanwege het vergroten van het centrumgebied met het Frontenpark is het parkeerterrein Frontenpark verschoven van de P+W-zone naar de centrum-zone. Dit als gevolg dat er een afname is van het aantal parkeerplaatsen op afstand.
3. Het parkeerterrein Fort Willemweg (186 parkeerplaatsen) is in 2022 omgezet van een reguliere parkeervoorziening naar een P+W-voorziening, die naast het reguliere gebruik ook gepromoot wordt als parkeergelegenheid voor bezoek aan het centrum.
4. Waarvan 400 parkeerplaatsen op overloopterreinen (Gouvernement en Lage Frontweg). Deze parkeerplaatsen zijn alleen beschikbaar op topdagen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

5.C9	Verdere uitbouw van P&R-locaties aan de randen van de stad, waar mogelijk in slimme combinaties met andere ruimteclaims zoals zonneweides.
5.C10	In het centrum wordt een forse uitbreiding van het aantal fietsparkeerplaatsen gerealiseerd. Als dat op korte termijn niet mogelijk blijkt in bestaande panden wordt serieus gekeken naar een nieuwe ondergrondse stalling.

Prestaties going concern

- *Parkeerregulering*

Door het straatparkeren te reguleren sturen we erop om de verschillende doelgroepen op de juiste plek te laten parkeren.

- *Exploitatie, beheer en onderhoud straat parkeren*

Door beheer en onderhoud van parkeervoorzieningen en bijbehorende apparatuur zoals parkeerautomaten zorgen we voor goed functionerende voorzieningen. Ook worden parkeerplaatsen voorzien mogelijkheden voor het opladen van elektrische voertuigen.

- *Monitoren afspraken met Q-Park*

Binnen een publiek-private samenwerking, de PPS Parkeren, stemmen we ons parkeerbeleid af met parkeerbedrijf Q-Park. Voor zover niet strijdig met de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) verkennen we de mogelijkheden om de parkeervoorzieningen te benutten voor fietsparkeren, deelmobiliteit en het laden van elektrische auto's.

- *Uitvoeren van de parkeeropgave uit de Omgevingsvisie Maastricht 2040 en Realisatieplan parkeren op afstand*

De parkeeropgave en het onderliggende Realisatieplan parkeren op afstand bevat maatregelen om de doelen uit de Omgevingsvisie te bereiken. Deze maatregelen zullen stapsgewijs worden uitgewerkt en gerealiseerd.

- *Exploitatie, beheer en onderhoud van fietsparkeerplaatsen*

We bieden fietsers de mogelijkheid om hun fiets te stallen onder toezicht in de stallingen aan de Kesselskade en Markt en bij station Maastricht.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen locatie grootschalige fietsenstalling(en) in centrum in de zone Markt-Vrijthof in het derde kwartaal.

Wat mag het kosten?

Parkeren (2.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	4.148	4.346	4.820	5.112	5.143	4.948	4.446
Baten	4.121	3.742	4.070	4.257	4.257	4.257	4.257
Saldo van baten en lasten	-27	-604	-750	-856	-886	-691	-189
Toevoeging reserves	1.508	1.308	1.374	1.374	1.374	1.374	1.374
Onttrekking reserves	624	641	641	836	939	841	839
Saldo mutaties reserves	-884	-667	-733	-537	-435	-533	-535
Resultaat	-911	-1.271	-1.483	-1.393	-1.321	-1.224	-724

Ontwikkelingen baten en lasten

Vanaf 2024 nemen de kapitaallasten toe als gevolg van geraamde meerjarige investeringsvolumes.

Hieronder zijn tevens de kapitaallasten van de scanauto's opgenomen waarvan de investering (naar verwachting) in 2023 en 2024 plaatsvindt.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves productiemiddelen parkeren en productiemiddelen (voertuigen).

De onttrekkingen betreffen de jaarlijkse onttrekkingen aan de reserves productiemiddelen en scanauto.

2.3 Recreatieve havens

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren havens voor de recreatieve scheepvaart.

Wat willen we bereiken?

Toegankelijke recreatieve havens (Bassin en jachthaven Hoge Kanaaldijk).

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

Onderhoud en baggeren

We zijn verantwoordelijk voor het onderhoud en het baggeren (gemiddeld 1x per 10 jaar). Beide havens zijn in erfpacht uitgegeven. Het onderhoud voor de jachthaven wordt door de hier gevestigde clubs gedaan. Bij het Bassin gebeurt het door de exploitatiemaatschappij 'Bassin BV'.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Conform het gemeentelijk baggerplan is het baggeren van de jachthaven Hoge Kanaaldijk uitgevoerd in 2022. Periodiek wordt situatie gemonitord om te bepalen wanneer hernieuwd baggeren nodig is. Uitvoering gebeurt in afstemming met de gebruikers.
- Jachthaven het Bassin zet blijvend in op het behoud van het keurmerk de Blauwe Vlag: de internationale milieuonderscheiding, die jaarlijks wordt toegekend aan stranden en jachthavens die aangetoond hebben schoon en veilig te zijn.
- De lopende ontwikkelingen in de directe omgeving van het Bassin (o.a. Landbouwbelang en Sappi Zuid-West) zorgen voor een perspectiefrijke toekomst.

Wat mag het kosten?

Recreatieve havens (2.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	14	18	19	19	19	19	19
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-14	-18	-19	-19	-19	-19	-19
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-14	-18	-19	-19	-19	-19	-19

2.4 Economische havens en waterwegen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken ten behoeve van de (beroeps)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur. Denk bijvoorbeeld aan: baggerwerkzaamheden.

Wat willen we bereiken?

Toegankelijke economische havens (Beatrixhaven).

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

Onderhoud en baggeren

In de afgelopen jaren zijn bij de revitalisering van de Beatrixhaven kades gerealiseerd die in erfpacht zijn uitgegeven aan de aangrenzende bedrijven. Zij verzorgen het onderhoud. Wij monitoren de waterbodem en baggeren periodiek.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Onderzocht wordt in hoeverre er kan worden aangesloten bij een Provinciale en Limburgbrede havengeldverordening. Besluitvorming is aan de orde in het vierde kwartaal van 2024.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- In 2024 zal het college duidelijkheid verschaffen over het wel of niet invoeren van een havengeldverordening en in hoeverre daarbij aangesloten kan worden bij de Limburg brede verordening.

Wat mag het kosten?

Economische havens en waterwegen (2.4)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	80	400	378	791	7.089	409	407
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-80	-400	-378	-791	-7.089	-409	-407
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-80	-400	-378	-791	-7.089	-409	-407

Ontwikkelingen baten en lasten

De lasten in 2025 betreffen geraamde uitgaven inzake hoogwaterbestrijding (MIRT/Verkenning zuidelijk maasdal).

2.5 Openbaar vervoer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken op het gebied van openbaar vervoer en bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen. Dit betreft: bus; taxivervoer; voorzieningen en informatievoorziening ter ondersteuning van het openbaar vervoer; busstation; OV-experimenten.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een toename van het gebruik van openbaar vervoer als duurzame vervoerswijze en als onderdeel van ketenverplaatsingen in combinatie met P+R-voorzieningen.

Effectindicatoren ¹		Realisatie					Begroting
		2014-2018	2015-2019	2016-2020 ²	2017-2021 ²	2018-2022 ²	2021-2024
Aandeel van het gebruik van OV (%) ¹	In Maastricht	3	3	3	3	3	4
	Van en naar Maastricht	16	16	14	16	15	16

- 1) De cijfers in de tabel zijn gebaseerd op het gemiddelde van een periode van vijf jaar i.v.m. de betrouwbaarheid van de data. Als gevolg van de beschikbaarheid van de benodigde data loopt verantwoording van deze indicator altijd een jaar achter. Bron: CBS - OViN.
- 2) De maatregelen in verband met corona hebben gevolgen gehad op de vervoerwijzekeuze in deze periode.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

10.M3	Aansluiten bij en bevorderen van regionale, provinciale en landelijke initiatieven op het gebied van grensoverschrijdend openbaar vervoer, waarbij een betere en snellere openbaar vervoersverbindingen met Luik/Brussel en Aken.
-------	---

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

10.C1	(Behoeftte)onderzoek naar een betere en snellere openbaar vervoersverbinding (intercity) tussen Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen, met meer en latere vertrektijden.
-------	--

Prestaties going concern

1. Stimuleren gebruik openbaar vervoer

Wij ondersteunen de Provincie Limburg bij de realisatie van haar railagenda (waaronder het intensiveren van de drielandentrein naar Luik). Verder nemen we deel aan de uitvoering van het programma Zuid-Limburg Bereikbaar met als opgave om het gebruik van het OV te stimuleren. Ook ondersteunen wij Arriva met het uitvoeren van haar concessie en zijn we betrokken bij de diverse integrale projecten zoals: Stad en Spoor/ Stationsomgeving en de Campusontwikkeling op Randwyck.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Uitvoeren verkenning OV routes in centrum west.
- Stad en Spoor / Stationsomgeving. Zie taakveld 2.1.
- Uitvoeren van het maatregelenpakket voortkomende uit het spoorontwikkelperspectief over het stimuleren van het ov-gebruik in de Zuid-Limburg.
- Opwaarderen station Maastricht Randwyck. Zie hoofdstuk 3.1: Brightlands Maastricht Health Campus (BL-MHC).

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Verkeer en vervoer (2.1)	27.536	21.754	23.330	31.691	31.924	28.441	28.406
Parkeren (2.2)	4.148	4.346	4.820	5.112	5.143	4.948	4.446
Recreatieve havens (2.3)	14	18	19	19	19	19	19
Economische havens en waterwegen (2.4)	80	400	378	791	7.089	409	407
Totaal lasten	31.778	26.518	28.547	37.613	44.175	33.817	33.277
Verkeer en vervoer (2.1)	3.592	268	268	680	680	680	680
Parkeren (2.2)	4.121	3.742	4.070	4.257	4.257	4.257	4.257
Recreatieve havens (2.3)	0	0	0	0	0	0	0
Economische havens en waterwegen (2.4)	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	7.713	4.010	4.338	4.937	4.937	4.937	4.937
Verkeer en vervoer (2.1)	-23.944	-21.486	-23.062	-31.011	-31.244	-27.761	-27.725
Parkeren (2.2)	-27	-604	-750	-856	-886	-691	-189
Recreatieve havens (2.3)	-14	-18	-19	-19	-19	-19	-19
Economische havens en waterwegen (2.4)	-80	-400	-378	-791	-7.089	-409	-407
Totaal saldo van baten en lasten	-24.065	-22.508	-24.209	-32.676	-39.238	-28.879	-28.340
Toevoeging reserves	3.725	3.477	3.651	3.818	3.818	3.818	3.818
Onttrekking reserves	3.804	2.036	2.664	2.750	2.924	2.898	3.224
Saldo mutaties reserves	79	-1.441	-988	-1.068	-894	-921	-594
Resultaat	-23.986	-23.949	-25.197	-33.745	-40.132	-29.800	-28.935

Investeringen 2023 – 2027

programma	omschrijving		economisch/maatschappelijk	(bedragen x € 1.000)				
				2023	2024	2025	2026	2027
2	Mobiliteit (reguliere mobiliteitsprogramma)	MJIP	M	1.637	590	590	590	590
2	Meerjarenprogramma fiets en inclusieve mobiliteit	MJIP	M	6.000	1.000	1.000	1.000	0
2	Kunsthoeven	Rendabel	M	246	84	1.008	100	668
2	Kunsthoeven sluisdeuren	Rendabel	M		301			
2	Kunsthoeven sluisdeuren	MJIP	M	860	229			
2	VRIs	Rendabel	M	2.824	2.374	618	3.245	393
2	Parkeren	Rendabel	E	776	828	398	85	
2	Meer fietsparkeerplaatsen	MJIP	M	7.500				
2	Kwalitatieve impuls Stationsstraat/autoluwer Wyck	MJIP	M	4.966				
2	Autoluwer maken (o.a. Wyck)	MJIP	M	3.200				
2	Fietsenstallingen & P&R	MJIP	M	4.164				
2	Verhardingen levensduurverlengend	MJIP	M	5.974	2.500	2.500	2.500	2.500
2	Openbare verlichting	Rendabel	M	8.949	3.167	785	795	1.008
2	Hoogwater veiligheid	MJIP	M	7.500				

Programma 3 Economie

Taakvelden

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2022
	2018	2019	2020	2021	2022	
Index functiemenging (FMI) voor wonen en werken ^{1a,2}	54,3	54,9	55,0	54,7	54,9	56,7
Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar ^{1b}	125,8	133,1	136,3	143,4	148	163,5

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt: (1a) CBS BAG/LISA, (1b) LISA.

2) FMI: 0% (milieu met alleen woningen), FMI: 50% (gemengd milieu waarbij aantal banen gelijk is aan aantal woningen), FMI: 100% (milieu met alleen bedrijven).

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022- 2026
- Stadsvisie 2040: perspectief voor een gezonde stad (raad, 18 januari 2022)
- Economische Visie 2040: Kwaliteit & Innovatie (raad, 1 december 2021)
- Visie bedrijventerreinen (raad, 19 november 2013)
- Structuurvisie Brightlands Maastricht Health Campus (raad, 16 december 2014)
- Programma Creatieve Industrie (nog vast te stellen door college in 2023)
- Visie op de binnenstad 2030 (raad, 9 juni 2015)
- Evenementennota (raad, 31 mei 2016)
- Horecabeleid Maastricht 2016-2019 (raad, 31 mei 2016)
- Detailhandelsvisie 2016 (raad, 13 december 2016)
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (raad, 12 december 2017)
- Hotelbeleid (raad, 27 november 2018)
- Visie vrijetijdseconomie 2030 (raad, 12 mei 2020)
- Omgevingsvisie (raad, december 2020)
- Onderzoek 'Analyse en behoeftepeiling bedrijvenparken, stedelijke werklocaties en kantorenlocaties' (college, 21 december 2022)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
3.1 Economische ontwikkeling	3, 4, 8, 10, 11, 12, 17
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3, 4, 7, 9, 11, 12, 13, 17
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3, 4, 9, 11, 12, 17
3.4 Economische promotie	3, 4, 9, 11, 12, 17

3.1 Economische ontwikkeling

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid. Denk o.a. aan: clusterontwikkeling en versterking van sectoren, stimulering van (samenwerkings)projecten van onderzoeksinstituten en bedrijven; lokale, regionale, bovenregionale, internationale op versterking van de economische structuur en innovatie gerichte samenwerkingsverbanden; samenwerking met bedrijfsleven en kennis- en onderzoeksinstituten; ontwikkelen van stedelijke en wijkgerichte economische programma's.

Wat willen we bereiken?

We willen, zoals geformuleerd in de Economische visie, samen met onze partners inzetten op een innovatieve, duurzame en weerbare Maastrichtse economie, met kansrijke banen nu en in de toekomst in een sterke kennisregio. Een inclusieve economie, waarbij ruimte is voor creativiteit en ondernemerszin met oog voor de leef kwaliteit en gezondheid van iedere inwoner.

Maastricht ambieert een duurzame internationaal georiënteerde kenniseconomie waarin voor burgers voldoende banen op alle niveaus bereikbaar zijn. Een krachtig netwerk met de (kennis)partners in de stad, nauwe betrokkenheid van de lokale economie. Het realiseren van 'brede welvaart' is en blijft daarbij het uitgangspunt.

Effectindicatoren		Realisatie					Begroting
		2018	2019	2020	2021	2022	2024
Werk ¹							
Aantal oprichtingen en werkgelegenheidseffect	Vestigingen	974	982	1.055	1.115	Cijfers bekend in december 2023	Ambities nog te bepalen
	Werkzame personen	1.530	1.499	1.465	1.916		
Aantal opheffingen en werkgelegenheidseffect	Vestigingen	-597	-611	-697	-633		
	Werkzame personen	-1.451	1.264	-1.535	-1.230		
Aantal gevestigde bedrijven en werkgelegenheidseffect	Vestigingen	267	294	276	348		
	Werkzame personen	903	385	484	567		
Aantal vertrekkende bedrijven en werkgelegenheidseffect	Vestigingen	-279	-330	-308	-411		
	Werkzame personen	-530	-545	-513	-549		
Groeiende bedrijven en werkgelegenheidseffect	Vestigingen	795	709	746	995		
	Werkzame personen	3.268	3.005	2.160	7.868		
Krimpende bedrijven en werkgelegenheidseffect	Vestigingen	514	527	492	666		
	Werkzame personen	-1.497	-1.726	-1.572	-3.726		
Totaal aantal bedrijven en werkgelegenheidseffect	Vestigingen	10.617	10.952	11.278	12.088		
	Werkzame personen	73.680	75.050	75.539	77.101		
Beleving ²							
% Studenten dat Maastricht als (zeer) prettig ervaart om in te wonen ²		Geen meting			88	88	

1. Bron: Etil (op basis Vestigingsregister Limburg).

2. Bron: meting onder (internationale) studenten in Maastricht (nulmeting 2022, herhaalde meting elke twee jaar).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekkelijk en betaalbaar woon- en verblijfsklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.
2.M5	De Groene Loper wordt verbonden met de campus en het economisch cluster van de campus wordt doorgetrokken naar bedrijventerrein Maastricht-Zuid. De campus wordt verbonden met de omliggende wijken.
2.M6	Maastricht is een kennisstad. De universiteit en de Hogeschool Zuyd spelen niet alleen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de kenniseconomie en de arbeidsmarkt, maar zijn ook van grote betekenis voor de ruimtelijke ontwikkeling van onder meer het centrum. We gaan met de kennisinstellingen in gesprek over hun rol en betekenis in het centrum, in de stad en in Zuid-Limburg. We bezien samen hoe we die rol kunnen bestendigen en tegelijkertijd tegemoet kunnen komen aan hun wens om huisvesting bij de tijd te brengen.
7.M2	We stimuleren kennis en vakmanschap op het gebied van gezondheid (zoals voeding en life sciences), duurzaamheid (zoals circulariteit) en creativiteit (zoals de kunsten en de creatieve industrie). Samen met de partners maken we dit zichtbaarder, meer toegepast en dat hiervan ook inwoners profiteren. Innovatie is het sleutelwoord, waarbij het gaat om kennis en vakmanschap op alle niveaus: MBO, HBO en WO.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
7.C1	Intensiever en meer gestructureerd overleg van het stadsbestuur noodzakelijk met de kennispartners in de stad.
7.C2	Samen met partners zoals de Health Campus en Liof-Acquisitie werken aan het aantrekken van bedrijven en industrieën die passen in het kennisprofiel van de stad, met speciale aandacht voor aansluiting bij de ontwikkelingen op en rond de Health Campus, in ieder geval in de vorm van het realiseren van een tweede 'incubator'.
7.C3	Mogelijkheden onderzoeken om een meer bij de (kennis)economische ontwikkelingen in de stad en bij het profiel van de stad passend opleidingsaanbod te stimuleren.
7.C4	Vergroten en promoten van het aanbod aan gratis taalcursussen Nederlands voor studenten. We gaan hierover in gesprek met de Universiteit Maastricht over de wijze waarop zij hun verantwoordelijkheid hierin invullen.
7.C10	Circulaire economie bevorderen en in samenwerking met ondernemers en Samenwerkende Industrierreinen Maastricht hiervoor concrete plannen maken.

Prestaties going concern

Uitvoeringskader

De Economische Visie 2040 werkt langs drie grote opgaven, te weten: het versterken van de binnenstad, de Brightlands Maastricht Health Campus en het ondernemersklimaat, ruimte om te ondernemen en arbeidsmarkt. Daarbinnen kiest Maastricht voor een breed portfolio-beleid waarbij kenniseconomie, toerisme, congressen, creatieve- en maakindustrie, retail, internationale instituten en het zijn van een internationale studentenstad de basis vormen voor een krachtig economisch profiel. Circulaire economie, cultuur en creativiteit vormen daarbij belangrijke versterkende factoren. Maastricht werkt samen met regionale en Euregionale partners aan het versterken van de economie van de regio.

Gebiedsontwikkeling Binnenstad

We onderzoeken op welke wijze bestemmingsplannen voor het centrum aangepast moeten worden om grip te houden op de ontwikkelingen, zodat wonen, winkelen en recreëren in balans zijn. Daarbij kijken we onder meer naar opkoopbescherming, een doelgroepenverordening, branchering en naar mengformules daarbinnen ('blurring').

Brightlands Maastricht Health Campus

De gemeente zet zich samen met het Maastricht UMC+, de Universiteit Maastricht, de Provincie Limburg in voor de doorontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus. Deze doorontwikkeling heeft als doel om de kenniseconomie en het verdienvermogen van de stad en regio te versterken.

Ondernemersklimaat, ruimte om te ondernemen en arbeidsmarkt

We clusteren bedrijven met gezamenlijke thema's (zoals arbeid, opleidingen, energietransitie, innovaties, imagoverbetering/zichtbaarheid, duurzaamheid) en verankeren zo deze bedrijven in Maastricht.

Gericht op een toekomstbestendige Beatrixhaven is de gemeente partner in een samenwerkingsverband met andere gemeenten met binnenhavens, Provincie en commerciële partijen. Gezamenlijk wordt gewerkt aan het toekomstbestendig maken van de havens door het samen opzetten van projecten zoals rond multimodaliteit, digitalisering, duurzaamheid en circulariteit. Ook worden hieruit voortvloeiende projectaanvragen bij Rijk en Europese Commissie ondersteund.

We werken aan het bieden van ruimte aan bedrijven en kantoren, vanuit het uitgangspunt 'het juiste bedrijf op de juiste plaats (zie ook taakveld 3.2).

Onder regie van Maastricht werken wij samen met Heerlen en Sittard-Geleen aan het versterken van de Euregionale en internationale arbeidsmarkt. Zij borgen de (financiële) continuïteit van de hiervoor ontwikkelde diensten en verbreden het partnerschap rond deze 'brede aanpak van de grensoverstijgende arbeidsmarkt'.

Regionale Economische samenwerking

Maastricht als centrumstad neemt deel aan de Economische Samenwerking Zuid-Limburg. We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma arbeidsmarktbeleid. We werken in het kader van de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg samen ten aanzien van detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen.

We voeren met onze regionale partners de Regiodeal uit. Deze wordt in oktober 2023 getekend. We ondersteunen de lobby van de provincie voor het verbeteren van onze internationale bereikbaarheid en voor een grensoverschrijdende arbeidsmarkt.

Maastricht zet zich in voor de komst van de Einstein Telescoop door middel van lobbyactiviteiten in samenwerking met de Provincie Limburg en de relevante ministeries, de gebiedsontwikkeling van de Brightlands Maastricht Health Campus en het faciliteren van de doorontwikkeling van de Science and Engineering faculteit van de Universiteit Maastricht.

Uitvoeringsprogramma's

Programma Circulaire economie

Maastricht streeft er naar een duurzame-, gezonde- en kennis gedreven stad te zijn. De transitie naar een circulaire economie maakt daar onlosmakelijk deel van uit. In het uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2023-2026 staat de vertaling van theoretische kennis naar innovatieve en creatieve toepassingen, ondernemerschap en samenwerking binnen de circulaire transitie voorop. Dit gebeurt middels drie pijlers: Circulair Ondernemerschap en Innovatie (met focus op de ketens textiel, voedsel en industrie), (2) Kennisvalorisatie en (eu)regionale samenwerking en (3) Gemeentelijke Circulair Impact. Dit doen we niet alleen, maar samen met ondernemers, medeoverheden, bedrijven en kennisinstellingen. Zo helpen wij om tijdig regionaal circulair ondernemerschap, -innovatie en -kennis te bevorderen en houden wij deze regio toekomstbestendig, duurzaam en aantrekkelijk.

Programma Creatieve (maak)industrie

We versterken de bijdrage van cultuur aan een bloeiende economie en een aantrekkelijk vestigingsklimaat door uitvoering te geven aan het plan van aanpak Creatieve (maak)industrie met onder meer gerichte opdrachtverlening aan derden. Daarnaast stimuleren we vastgoedpartijen om ruimte te bieden aan creatieve makers.

Programma Studentenstad

We verbinden (internationale) kennisinstellingen, onderwijsinstellingen en studenten aan de stad door gezamenlijk ambities te delen en waar mogelijk gezamenlijk projecten uit te voeren en te ondersteunen. Eén van de onderdelen daarin is het uitvoeringsprogramma Studentenstad 2023-2026 met de actielijnen 'Verbondenheid en inclusiviteit', 'Economie en arbeidsmarkt' en 'Maatschappelijke bijdrage'. Vanuit het programma wordt ingezet op een intensivering van de samenwerking tussen MBO, HBO en WO. Ook de City Deal Kennis Maken is in 2023 gecontinueerd met een looptijd van drie jaar. De focus binnen dit project ligt in Maastricht op de Veerkrachtige wijken.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Planvorming, studies en uitvoering van deelprojecten op de Brightlands Maastricht Health Campus, zoals het doortrekken van de Groene Loper, het realiseren van een derde incubator als een centrale faciliteit, het realiseren van cultuurvoorzieningen en vergroening, het verminderen van maaiveld-parkeren, het opwaarderen van station 'Maastricht Randwyck', inclusief een nieuwe stationsnaam, en het realiseren van studentenhuisvesting.

- Uitvoering Regio Deal. Deze start in 2024. Maastrichtse projecten zijn: Veerkrachtige wijken-aanpak Nazareth/Pottenberg; Makerspace & vitaliteits incubator Randwyck Zuid; Werkplaats circulair textiel; Programmatische aanpak grensoverschrijdende en internationale arbeidsmarkt.
- Jaarlijkse evaluatie Economische Visie 2040.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)

ESZL werkt samen met bedrijven en kennisinstellingen aan de economische structuurversterking in Zuid-Limburg. Een triple helix samengestelde 'Economic Board' verkent maatschappelijke uitdagingen en stimuleert economische kansen aan de hand van een strategische agenda voor Zuid-Limburg. Op basis van te vormen coalities wordt samengewerkt aan concrete projecten.

MECC Maastricht BV

Doel van het MECC Maastricht BV is het exploiteren van een congres- en beurzen centrum. Hiermee vormt MECC Maastricht een belangrijke motor voor de regionale economie en het zakelijk toerisme in het bijzonder.

Exploitatie Maatschappij Maastricht (EMM) B.V.

De primaire doelstelling van EMM is de bevordering van bedrijvigheid in Maastricht en van toerisme in het bijzonder.

Wat mag het kosten?

Economische ontwikkeling (3.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	3.644	4.287	4.436	4.668	4.634	4.618	4.614
Baten	49	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-3.595	-4.287	-4.436	-4.668	-4.634	-4.618	-4.614
Toevoeging reserves	263	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	771	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	508	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-3.087	-4.287	-4.436	-4.668	-4.634	-4.618	-4.614

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op fysieke condities scheppen voor alle vormen van bedrijvigheid. Denk o.a. aan: grondexploitatie bedrijventerreinen; ontwikkeling en onderhoud van bedrijfslocaties en (her)ontwikkeling van bedrijfspanden; herstructurering en verduurzaming bedrijfslocaties.

Wat willen we bereiken?

Een goed vestigingsklimaat met voldoende werkruimte voor divers ondernemerschap. De stad moet daarbij met zijn werklocaties blijven faciliteren aan de flexibele behoefte aan ontwikkelruimte van aanwezige en nieuwe bedrijvigheid (grotendeels MKB).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

2.C7 Oplossingen worden gezocht voor het dreigend tekort aan bedrijventerreinen.

Prestaties going concern

- Verhuur bedrijvenunits in gemeentelijke bedrijvenverzamelgebouwen.
- Uitgifte van bedrijfskavels. Zie ook de paragraaf over grondbeleid.
- We adviseren over en/of ondersteunen internationale instituten op gebied van huisvesting (faciliterend)
- We zoeken oplossingen voor het dreigend tekort aan bedrijventerreinen. We faciliteren, ontwikkelen en revitaliseren werklocaties en bedrijvenparken.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Onderzoek (waar nodig) naar oplossingen voor stikstofproblematiek en transport schaarste TenneT en Enexis.

Wat mag het kosten?

Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	6.066	1.032	772	820	1.092	711	225
Baten	6.480	246	644	378	698	517	181
Saldo van baten en lasten	414	-786	-127	-442	-394	-194	-44
Toevoeging reserves	142	142	142	142	142	142	142
Onttrekking reserves	99	743	83	398	350	150	0
Saldo mutaties reserves	-43	601	-59	256	208	8	-142
Resultaat	371	-185	-187	-187	-187	-187	-187

Ontwikkelingen baten en lasten

De baten en lasten op dit taakveld betreffen met name de grondexploitaties. Het saldo van baten en lasten inzake grondexploitaties is op begrotingsbasis nihil omdat een eventueel saldo muteert op de voorraad grondexploitaties in de gemeentelijke balans. Het verloop van de baten en lasten inzake de grondexploitaties wordt bepaald op basis van de jaarlijkse hercalculaties (zie bijlage 4).

In de jaren 2024 t/m 2025 zijn onder de lasten de uitgaven inzake beleidsinitiatieven aanloopstraten opgenomen (2024: € 0,398 mln., 2025: € 0,350 mln. en 2026: € 0,150 mln.). Deze worden gedekt middels onttrekkingen aan de gelijknamige reserve.

In 2022 was sprake van een positief resultaat op dit taakveld dat met name werd veroorzaakt door winstnemingen op grondexploitaties (€ 0,556 mln.).

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse storting in de reserve beleidsinitiatieven aanloopstraten.

De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserve beleidsinitiatieven aanloopstraten.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Toelichting taakveld

Tot dit BBV-taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente. Denk o.a. aan: bedrijvenloket; stimuleren van en onderwijs aan startende ondernemers; aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven; financiële steunregelingen voor bedrijven.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Maastricht streeft naar een optimaal woon- en werkklimaat voor inwoners, bedrijven en organisaties, nu en in de toekomst en stemt de dienstverlening hier zo goed mogelijk op af. Daarbij

streven we naar een goed vestigingsklimaat met voldoende werkruimte voor divers ondernemerschap. De stad moet daarbij met zijn werklocaties blijven faciliteren aan de flexibele behoefte aan ontwikkelruimte van aanwezige en nieuwe bedrijvigheid. Maastricht is een ondernemersvriendelijke gemeente die aantrekkelijk is voor (internationale) kenniswerkers, grenswerkers en praktijkgerichte werkers. We zijn toegankelijk voor de gevestigde en nieuwe ondernemers in de stad (grotendeels MKB).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M1	Ruimte voor starters en scale ups in en rond de Health Campus in Randwyck en bedrijventerrein Maastricht Zuid zodat het ecosysteem voor de innovatieve kenniseconomie versterkt wordt.
7.M3	We versterken een interessante mix van functies van horeca, retail, recreatie, cultuur, wonen en werken zodat de binnenstad van Maastricht verder groeit naar een ontmoetings- en verblijfsstad. Het hart van de stad is de plek waar behalve geconsumeerd, ook gemaakt, gewoond en gecreëerd wordt.

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

7.C5	Accountmanagers voor MKB, meer faciliterend beleid.
------	---

Prestaties going concern

Internationale instellingen

We adviseren en/of bieden ondersteuning aan activiteiten van internationale instituten.

Team Ondernemen Maastricht (TOM)

Om ondernemers beter te faciliteren investeren we in een integrale dienstverlening met accountmanagers gericht op ondernemers, starters, MKB en grote ondernemingen. Het TOM fungeert als loket voor de gehele gemeentelijke dienstverlening voor ondernemers. Zij kunnen hier terecht met vragen aan de gemeente op het gebied van ondernemerschap.

Starters, start ups, incubators, broedplaatsen

Met voorlichting, bijeenkomsten, workshops en advies faciliteren we starters zich beter voor te bereiden op hun start op de arbeidsmarkt. De gemeente heeft een wettelijke taak (krediet en uitkering) voor begeleiding van starters vanuit de bijstand, dit wordt uitgevoerd door Sociaal. Ondersteunende programma's voor startups worden verder uitgevoerd, in samenwerking met Maastricht Centre for Entrepreneurship and Innovation (UM).

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Evaluatie van het convenant van de Grensinformatiepunten (inclusief GIP Maastricht) met het Rijk en de Provincie(s) en de raad hierover informeren.
- In het TOP-30 bedrijven overleg met het College is als centraal thema de krapte op de arbeidsmarkt besproken. Afsproken is dat de proces/maakindustrie samen met de gemeente de haalbaarheid van het gezamenlijk opleiden van nieuwe medewerkers onderzoekt en mogelijk opzet.

Wat mag het kosten?

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	1.066	1.120	1.152	1.806	1.053	853	851
Baten	558	496	496	519	519	519	519
Saldo van baten en lasten	-508	-624	-657	-1.288	-535	-335	-332
Toevoeging reserves	84	84	84	84	84	84	84
Onttrekking reserves	101	221	231	900	150	150	148
Saldo mutaties reserves	17	137	147	816	66	66	64
Resultaat	-491	-487	-510	-472	-468	-268	-268

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten in 2024 houden verband met de eenmalige extra lasten inzake noodfonds energiecrisis bedrijven (€ 0,750 mln.). Dit bedrag wordt volledig gedekt door een onttrekking aan de gelijknamige reserve.

In de geraamde uitgaven is voor 2023 t/m 2025 rekening gehouden met een bijdrage aan Maastricht Aachen Airport (jaarlijks: € 0,200 mln.). In de navolgende jaren is geen bijdrage meer opgenomen.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves wervingsfonds acquisitie en productiemiddelen (markten).

De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserve wervingsfonds acquisitie. In 2023 is ook nog een onttrekking aan de reserve TONK geraamd (€ 0,131 mln.). Voor 2024 is een onttrekking geraamd aan de reserve Noodfonds energiecrisis (€ 0,750 mln.).

3.4 Economische promotie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente. Denk o.a. aan: promotionele activiteiten, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en nieuwe werkers; aantrekken van overige instellingen ter versterking van het profiel van de gemeente; investeren in bovenlokale, regionale, landelijke en internationale kennis- en economische relatienetwerken; promotie toerisme.

Wat willen we bereiken?

We promoten Maastricht als een aantrekkelijke stad om te bezoeken als toerist of congres- en beursbezoeker, en om te werken, wonen en leven. We willen meer economische activiteiten in de stad door bedrijvigheid te stimuleren en meer economische dynamiek in de stad te krijgen.

Effectindicatoren	Realisatie ¹					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Aantal overnachtingen zakelijk	420.000	450.000	180.000	130.000	260.000	275.000 ²
Aantal overnachtingen toeristisch	880.000	955.000	685.000	905.000	1.132.000	1.175.000 ²

1. Bron: CBS + aantal overnachtingen toeristenbelasting.
2. Begroting gebaseerd op prognose Rapport marktruimte Hotels Maastricht 2023

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

7.C2	Samen met partners zoals de Health Campus en Liof-Acquisitie werken aan het aantrekken van bedrijven en industrieën die passen in het kennisprofiel van de stad, met speciale aandacht voor aansluiting bij de ontwikkelingen op en rond de Health Campus, in ieder geval in de vorm van het realiseren van een tweede 'incubator'.
7.C6	Stimuleren van actieve acquisitie van congressen, in eerste instantie via het Maastricht Convention Bureau.

Prestaties going concern

Promotie

Door middel van economische promotie zetten we in op het versterken van Maastricht als ontmoetingsstad en het vergroten en verlengen van het zakelijk en toeristisch verblijf ook door de week en buiten de vakanties.

Ondersteuning van de werving van congressen en beurzen

We subsidiëren de promotie- en acquisitietaak van het Maastricht Convention Bureau (MCB). Het MCB positioneert Maastricht voorts als internationaal als aantrekkelijke congreslocatie.

Subsidiëren economische promotie en marketing

Samenwerken met en subsidiëren Maastricht Marketing, die op basis van het convenant met hun activiteiten bijdragen aan het (toeristisch) positioneren van Maastricht.

Tevens subsidiëring van activiteiten die het imago van de stad versterken en/of tot meer bezoekers leiden, zoals TEFAF, Flikken Maastricht en de Amstel Gold Race.

Uitvoering geven aan de Visie Vrijtijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030

In 2020 is door de 16 Zuid-Limburgse gemeente een visie voor de Vrijtijdseconomie vastgesteld. Vervolgstep is het opstellen van een uitvoeringsprogramma waarbij waarmee de regio Zuid-Limburg de komende periode (2024-2027) aan de slag gaat. Uitgangspunt is om in samenspraak met vertegenwoordigers van de sector (deelnemers inspiratiereis) het uitvoeringsprogramma te ontwikkelen en uit te voeren.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- 1) Vaststellen evaluatie convenant meeropbrengsten toeristenbelasting in het tweede kwartaal.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- 2) Uitvoering geven aan evenementenbeleid: meer spreiding van evenementen die aansluiten bij het merk Maastricht waarbij de geluidsnormen worden toegepast

Wat mag het kosten?

Economische promotie (3.4)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	3.828	3.196	3.222	3.332	3.232	3.232	3.298
Baten	8.231	7.394	7.943	8.309	10.009	10.009	10.009
Saldo van baten en lasten	4.403	4.198	4.721	4.977	6.777	6.777	6.711
Toevoeging reserves	59	49	50	50	50	50	50
Onttrekking reserves	1.289	180	120	150	146	145	211
Saldo mutaties reserves	1.230	131	70	101	96	95	161
Resultaat	5.633	4.329	4.791	5.077	6.873	6.872	6.872

Ontwikkelingen baten en lasten

Vanaf 2025 is in de baten rekening gehouden met hogere inkomsten uit hoofde van toeristenbelasting (€ 1,7 mln.) als gevolg van de verhoging voortvloeiende uit het coalitieakkoord 2022 - 2026.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves evenementenfonds en productiemiddelen (evenementen en voertuigen).

De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserves evenementenfonds en productiemiddelen.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 3 Economie	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Economische ontwikkeling (3.1)	3.644	4.287	4.436	4.668	4.634	4.618	4.614
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	6.066	1.032	772	820	1.092	711	225
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	1.066	1.120	1.152	1.806	1.053	853	851
Economische promotie (3.4)	3.828	3.196	3.222	3.332	3.232	3.232	3.298
Totaal lasten	14.604	9.635	9.582	10.627	10.011	9.414	8.988
Economische ontwikkeling (3.1)	49	0	0	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	6.480	246	644	378	698	517	181
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	558	496	496	519	519	519	519
Economische promotie (3.4)	8.231	7.394	7.943	8.309	10.009	10.009	10.009
Totaal baten	15.318	8.136	9.083	9.205	11.225	11.044	10.708
Economische ontwikkeling (3.1)	-3.595	-4.287	-4.436	-4.668	-4.634	-4.618	-4.614
Fysieke bedrijfsinfrastructuur (3.2)	414	-786	-127	-442	-394	-194	-44
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (3.3)	-508	-624	-657	-1.288	-535	-335	-332
Economische promotie (3.4)	4.403	4.198	4.721	4.977	6.777	6.777	6.711
Totaal saldo van baten en lasten	714	-1.499	-499	-1.422	1.214	1.630	1.720
Toevoeging reserves	548	275	276	276	276	276	276
Onttrekking reserves	2.260	1.144	434	1.448	646	445	359
Saldo mutaties reserves	1.712	869	158	1.172	370	169	83
Resultaat	2.426	-630	-341	-250	1.584	1.799	1.803

Investeringen 2023 – 2027

		(bedragen x € 1.000)						
programma	omschrijving		economisch/ maatschappelijk	2023	2024	2025	2026	2027
3	2e Incubator Randw yck	MJIP	M	5.000				

Programma 4 Onderwijs

Taakvelden

- 4.1 Openbaar onderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

BBV-indicatoren ¹	Maastricht				Gemeenten 100.000 - 300.000
	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021	2020/ 2021
<i>Absoluut verzuim</i>					
Aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners van 5 – 18 jaar	-	3,1	1,6	2,3	3,2
<i>Relatief verzuim</i>					
Aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar dat ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners van 5 – 18 jaar	35	32	26	19	20
<i>Vsv-ers</i>					
% Leerlingen VO en MBO van 12 - 23 jaar, dat voortijdig dus zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat	3,4	3,0	3,2	2,6	2,2

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van DUO/Ingrado. De meetgegevens van schooljaar 2021/2022 en 2022/2023 zijn nog niet gepubliceerd op deze site.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026
- Stadsvisie 2040
- Onderwijsvisie Samen Leren in Maastricht (2019)
- Uitvoeringsagenda Educatieve Agenda Maastricht 2021-2024 (2021)
- Onderwijsachterstandenbeleid (2019)
- Verordening Voorziening Huisvesting Onderwijs gemeente Maastricht 2021
- Integraal Huisvestingsplan Integrale Kindcentra Maastricht 2020-2036 (2019)
- Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg 2019-2022 (2019)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
4.1 Openbaar onderwijs	1, 3, 4, 5, 10, 12, 13, 17
4.2 Onderwijshuisvesting	4, 10
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1, 3, 4, 5, 10, 12, 13, 17

4.1 Openbaar onderwijs

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar onderwijs. Het bevoegd gezag over het openbaar onderwijs in Maastricht ligt bij de schoolbesturen KomLeren en LVO. Volgens artikel 23 lid 4 van de Grondwet ziet de gemeente erop toe dat er voldoende algemeen vormend lager onderwijs in een genoegzaam aantal scholen wordt gegeven (als ouders er om vragen).

Wat willen we bereiken?

In haar toezichthoudende rol let de gemeente erop dat openbare scholen toegankelijk zijn voor iedere leerling en elke leraar en dat het openbaar onderwijs niet gebaseerd is op een godsdienst of levensovertuiging. Er zijn wel openbare scholen die vanuit bepaalde onderwijskundige uitgangspunten lesgeven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

11.M2 Brede scholengemeenschap aan beide zijden van de Maas.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C6 Brede scholengemeenschappen met een zo ruim mogelijk aanbod van opleidingen aan beide zijden van de Maas.

Prestaties going concern

- De raad heeft overlegrecht met de schoolbesturen KomLeren en LVO over de jaarstukken van hun openbare scholen en gebruikt dat jaarlijks.
- De raad keurt hun statuten goed en doet een bindende voordracht voor de toezichthouder met het aandachtsgebied openbaar onderwijs bij LVO wanneer dat aan de orde is.

4.2 Onderwijshuisvesting

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. Denk o.a. aan: nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding van bestaande schoolgebouwen; verhuur van bijvoorbeeld een gymnastieklokaal; opstellen programma onderwijshuisvesting. Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. Gemeenten dragen onder andere de kosten van nieuwbouw en uitbreiding.

Wat willen we bereiken?

Goede en duurzame onderwijshuisvesting.

De gemeente heeft samen met de schoolbesturen een verantwoordelijkheid waar het gaat om het investeren in de kwaliteit van de onderwijshuisvesting.

Als gevolg van ontgroening/krimp hebben gemeente en schoolbesturen beiden de verantwoordelijkheid genomen om de ontstane leegstand in schoolgebouwen weg te werken, schoolgebouwen toekomstbestendig te maken en te verduurzamen ((B)ENG en Frisse scholen).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

11.M2	Brede scholengemeenschap aan beide zijden van de Maas.
-------	--

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C5	Onderzoek naar de bekostiging van de huisvesting van het PO en VO.
11.C6	Brede scholengemeenschappen met een zo ruim mogelijk aanbod van opleidingen aan beide zijden van de Maas.

Prestaties going concern

Meerjarige integrale huisvestingsplannen

Belangrijk is dat de raad kaders stelt aan de gemeentelijke vastgoedpositie ten opzichte van de schoolbesturen. Periodiek worden daartoe meerjarige integrale huisvestingsplannen (IHP's) vastgesteld. Hierin staat opgenomen wat de vraag, het aanbod en de spreiding is voor wat betreft onderwijshuisvesting, nu en in de toekomst, en rekening houdend met alle (maatschappelijke) ontwikkelingen. De uitwerking gaat volgens de beleidslijnen Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO). In het IHP Kindcentra dat in december 2019 voor vier jaar door de raad is vastgesteld zijn primair onderwijs, speciaal onderwijs en kinderopvangorganisaties opgenomen. In 2024 ligt er een geactualiseerd IHP primair en speciaal onderwijs.

Het voortgezet onderwijs zal worden opgenomen in het IHP Voortgezet Onderwijs (VO) dat nog in ontwikkeling is. De beoogde onderwijslocaties voor het VO zullen verder op haalbaarheid onderzocht worden zodat deze in 2024 definitief door de raad kunnen worden bepaald in de vorm van een IHP VO.

Het Montessori College Maastricht heeft in 2023 een officiële beschikking van de Minister ontvangen en is daarmee officieel erkend als school voor voortgezet onderwijs. Gestart wordt met een vwo-stroming. Voor het Montessori zal passende huisvesting worden gezocht. Deze zal opgenomen worden in het IHP VO en ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Integraal plannen, financieren en realiseren

Schoolbesturen kunnen op basis van de IHP's aanvragen indienen die jaarlijks worden beoordeeld. Uitwerking/realisatie gebeurt op grond van de verordening 'Voorzieningen onderwijs-huis-vesting Maastricht 2021', Dit wordt vervolgens in de begroting verwerkt. In voorkomende gevallen is het college bevoegd te beslissen op aanvragen met een spoedeisend karakter (aanvragen die ingediend worden na 1 februari en die niet kunnen wachten).

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Herschikking aantal scholen PO via IHP	29	28	28	28	28	24
Herschikking aantal scholen VO via IHP	7	7	7	7	7	Nog te bepalen
Herschikking aantal scholen (V)SO via IHP	6	6	6	6	6	Nog te bepalen

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen Integraal Huisvestingsplan VO Maastricht 2024-2028.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vanuit het Programma onderwijshuisvesting 2023 uitvoering geven aan de volgende projecten:
- Realisatie Kindcentrum De Groene Loper (nieuwbouw voor Regenboog, Nutsschool en kinderopvang);
- Realisatie Kindcentrum Scharn (nieuwbouw);
- Realisatie Kindcentrum Belfort (nieuwbouw JF Kennedy, Emile Wesly, kinderopvang en plusvoorzieningen.
- Uitvoering geven aan de geprioriteerde nieuwbouw/renovatie projecten voortvloeiende uit het geactualiseerd IHP Primair en Speciaal Onderwijs.
- Vaststellen van Programma en Overzicht onderwijshuisvesting 2024 voor de Kindcentra, speciaal- en voortgezet onderwijs.

Wat mag het kosten?

Onderwijshuisvesting (4.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	5.243	5.283	5.347	4.663	5.304	6.028	6.463
Baten	1.105	352	333	349	349	349	349
Saldo van baten en lasten	-4.138	-4.931	-5.013	-4.314	-4.956	-5.679	-6.114
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-4.138	-4.931	-5.013	-4.314	-4.956	-5.679	-6.114

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De hogere bate in 2022 heeft betrekking op een specifieke uitkering ventilatie in scholen (€ 0,620 mln.) die is ontvangen van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Deze uitkering is doorgestort aan het schoolbestuur van Mosalira (opgenomen onder de lasten).

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen. Denk o.a. aan: onderwijsondersteuning: ondersteuning leerkrachten en directie; onderwijsachterstandenbeleid; afstemming passend onderwijs-jeugdhulp; volwasseneducatie; peuteropvang; leerling-zorg en leerlingbegeleiding; leerlingenvervoer; stimuleren schooldeelname: leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten.

Wat willen we bereiken?

Samen met de schoolbesturen in het onderwijs en andere relevante kindpartners zorgen voor een kwalitatief hoogwaardige pedagogische basisinfrastructuur in de stad, waarin ieder individu zich thuis voelt, gelijke kansen heeft en zijn of haar talenten optimaal kan ontwikkelen om vervolgens volwaardig deel te kunnen nemen aan de samenleving.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2017 /2018	2018 /2019	2019 /2020	2020 /2021	2021 /2022	2023 /2024
Schooljaar						
Aantal leerplichtigen van 5-18 jaar per 1 oktober ¹	11.972	11.759	11.631	11.313	11.387	11.300
Aantal uitgeschreven leerlingen zonder startkwalificatie (VSV) per 1 oktober	251	229	178	173	185	183
Jaar	2018	2019	2020	2021	2022	2023
% van alle peuters met door GGD geïndiceerde ondersteuningsbehoefte dat gebruik maakt van peuteropvang met VVE-programma (doelgroep)	72	72	75	82	88	88
% Peuters en basisschoolleerlingen met het risico op (onderwijs)achterstand per 1 oktober ²	Niet bekend	17	18	18	17	17

- 1) Bron van de indicator: Jaarverslag Leerplicht/RMC.
- 2) Hoe hoger dit percentage, hoe meer doelgroeppeuters (met VVE-indicatie) wij bereiken met een VVE-programma. De indicator is door het CBS i.o.v. ministerie OCW bepaald op basis van de omgevingskenmerken: opleidingsniveau van ouders, herkomst, verblijfsduur van de moeder in NL, wel of niet in de schuldsanering, het gemiddelde opleidingsniveau van de moeder op school. Landelijk stelde het ministerie OCW in 2017 voor 15% van de kinderen met het hoogste risico op onderwijsachterstand extra financiering beschikbaar. Bron: CBS, dashboard onderwijskansen.

Ambities coalitie voor de middellange termijn

11.M1 Bevorderen van kansengelijkheid, te beginnen in het onderwijs.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C1 Aanpak laaggeletterdheid.

11.C2 Elk kind toegang tot boeken (inclusief stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur.

11.C7 Onderzoek naar de wenselijkheid van meer internationaal aanbod in basis- en voortgezet onderwijs.

11.C8 Verder onderzoeken we mogelijkheden voor het aanbieden van schoolontbijt/schoollunch in het kader van gezond kindcentrum in beweging.

Prestaties going concern

- Samen met onze partners uitvoering gegeven aan de Educatieve Agenda Maastricht als gezamenlijke uitvoeringsagenda van de Onderwijsvisie Samen Leren in Maastricht.
- Vormgeven en uitvoeren van Onderwijsachterstandenbeleid door intensieve samenwerking met schoolbesturen, VVE-gecertificeerde kinderopvangorganisaties en jeugdgezondheidszorg.
- Deelname aan Gelijke Kansen Alliantie en Rijke schooldag
- Uitvoeren van wettelijke leerplicht- en RMC-taken.
- Vaststellen jaarverslag leerplicht/RMC/VSV 2022-2023.
- Voeren van OOGO Passend Onderwijs-Jeugdhulp tussen Portefeuillehouders Onderwijs/Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland en onderwijsbestuurders om tot een gezamenlijke ontwikkel- en uitvoeringsagenda te komen.
- Inrichting van Integrale Kindcentra en herschikking van het Voortgezet Onderwijs in brede scholengemeenschappen.

- Uitvoering geven aan het Regionaal Programma VSV 2020-2024.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- De gemeente Maastricht neemt vanaf juni 2023 deel aan de eerste uitrolfase van het project Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid. Dit wordt in 2024 verder uitgewerkt. Vanaf 2025 zijn gemeenten namelijk wettelijk verplicht de regie te voeren op deze aanpak. De bibliotheek is hierin de belangrijkste kernpartner.

Welke verbonden partij speelt een rol?

GR-Leerlingenvervoer

Maastricht organiseert vervoer van kinderen van thuis naar speciaal onderwijs in een Gemeenschappelijke Regeling-Leerlingenvervoer voor de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten, Meerssen, Valkenburg aan de Geul, Gulpen-Wittem en Vaals (opstellen verordening, afgeven van beschikkingen en het contractmanagement met vervoerders).

GR-Leerplicht/RMC

Maastricht voert als centrumgemeente in een GR mede namens de Heuvellandgemeenten de leerplichtwet en RMC regelgeving uit en participeert daarvoor in keten- en zorgnetwerken. Maastricht voert de maatregelen uit het Regionaal Programma Voorkomen Voortijdig Schoolverlaten uit in Maastricht heuvelland.

Wat mag het kosten?

Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	8.886	8.122	8.475	8.236	8.236	8.230	8.229
Baten	6.069	5.283	5.525	5.594	5.594	5.594	5.594
Saldo van baten en lasten	-2.817	-2.839	-2.950	-2.641	-2.641	-2.635	-2.635
Toevoeging reserves	50	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	50	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-50	0	50	0	0	0	0
Resultaat	-2.867	-2.839	-2.900	-2.641	-2.641	-2.635	-2.635

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten in 2022 worden veroorzaakt door hogere uitgaven voor leerlingenvervoer (€ 0,321 mln.). Deels zijn deze hogere lasten gedekt door hogere baten (€ 0,123 mln.). De hogere lasten worden ook veroorzaakt door toegenomen activiteiten inzake onderwijskansenbeleid en kindgebonden financiering (€ 0,308 mln.) en hogere lasten inzake Nationaal Programma Onderwijs (€ 0,340 mln.). Beide voorgaande hogere lasten zijn volledig gecompenseerd door de hiervoor ontvangen rijksvergoeding (hogere baten).

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 4 Onderwijs	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Onderwijshuisvesting (4.2)	5.243	5.283	5.347	4.663	5.304	6.028	6.463
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	8.886	8.122	8.475	8.236	8.236	8.230	8.229
Totaal lasten	14.129	13.405	13.822	12.898	13.540	14.257	14.692
Onderwijshuisvesting (4.2)	1.105	352	333	349	349	349	349
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	6.069	5.283	5.525	5.594	5.594	5.594	5.594
Totaal baten	7.174	5.635	5.858	5.943	5.943	5.943	5.943
Onderwijshuisvesting (4.2)	-4.138	-4.931	-5.013	-4.314	-4.956	-5.679	-6.114
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (4.3)	-2.817	-2.839	-2.950	-2.641	-2.641	-2.635	-2.635
Totaal saldo van baten en lasten	-6.955	-7.770	-7.963	-6.955	-7.597	-8.314	-8.749
Toevoeging reserves	50	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	50	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-50	0	50	0	0	0	0
Resultaat	-7.005	-7.770	-7.913	-6.955	-7.597	-8.314	-8.749

Investerings 2023 – 2027

		(bedragen x € 1.000)						
programma	omschrijving		economisch/ maatschappelijk	2023	2024	2025	2026	2027
4	Onderwijshuisvesting	MJP	E	5.321	22.251	25.525	15.087	24.187
4	Investeren in meer groene schoolpleinen	MJP	M	400				

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Taakvelden

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

BBV-indicatoren ¹	Maastricht			Gemeenten 100.000 - 300.000 2020
	2012	2016	2020	
% Inwoners van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week sport	48,4	48,5	49,6	geen meetgegevens

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van Gezondheidsmonitor (GGD- en, CBS en RIVM). Volgende meting in 2024..

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-0226
- Stadsvisie 2040

Sport

- Businesscase 4 nieuwe binnensportaccommodaties (raad juni 2023)
- Plan van aanpak openbare sport- en speelvoorzieningen 2023-2026 (raad april 2023)
- Nota beweegvriendelijk Maastricht (raad, april 2021)
- Bouwstenennotitie Sport & Bewegen (college, december 2020)
- Uitvoeringsnota sport- en bewegingsstimulering (college, december 2020)
- Omgevingsvisie Maastricht 2040 (raad, 6 oktober 2020)
- Nota actualisatie Sportaccommodatiebeleid (raad, 27 februari 2018)
- Tarievennota Sport (raad, 28 november 2017)

Cultuur

- Cultuurvisie Maastricht (raad, november 2019)
- Subsidieregeling Meerjarige Subsidie professionele kunst 2021-2024
- De kracht van creativiteit, meerjarenbrief over uitgangspunten voor cultuurbeleid 2023-2025
- Uitgangspuntenbrief Cultuurbeleid 2025-2028.
- Centre Ceramique, Kumulus, Natuurhistorisch Museum: geactualiseerde visie en missie (raad, 29 febr. 2019)

Cultureel erfgoed

- Omgevingsvisie Maastricht (raad, 6 oktober 2020)
- Welstandsnota Maastricht 2018 (raad, 30 januari 2018)
- Vestingvisie (raad, 25 januari 2011)

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

- Leidraad groen (raad, 2 maart 2021)
- Klimaatadaptatiestrategie (raad, 20 september 2022)
- Omgevingsvisie (raad, oktober 2020)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
5.1 Sportbeleid en activering	3, 5, 17
5.2 Sportaccommodaties	3, 17
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en –participatie	3, 4, 5, 8, 10, 11, 12, 17
5.4 Musea	4, 11
5.5 Cultureel erfgoed	11, 12
5.6 Media	4, 8, 10, 12, 16
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	13, 14, 15

5.1 Sportbeleid en activering

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport. Denk o.a. aan: ondersteunen en stimuleren van sport en beweegactiviteiten; ondersteunen van sport- en beweegaanbieders; sport in de buurt en combinatiefuncties.

Wat willen we bereiken?

Ons hoofddoel is om meer Maastrichtenaren een leven lang te laten sporten en bewegen.

Effectindicatoren ¹	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
% Maastrichtenaren van 18+ jaar dat tenminste 12 keer per jaar deelneemt aan sport ²	60	Geen meting			62	62
% Maastrichtenaren van 18+ jaar dat op tenminste 5 dagen per week een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit verricht ³	60	Geen meting			53	55

1. Buurtmonitor: meting in 2018 en 2022; volgende meting in 2024.
2. RSO-norm (sportlessen op school tellen niet mee, sportactiviteiten in vakantie tellen wel mee).
3. NNGB-norm: % Maastrichtenaren van 18+ jaar dat op tenminste 5 dagen per week een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit verricht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

9.M1 Verhogen sport- en beweegdeelname van de Maastrichtenaar.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

9.C1	Voortzetten programma's Maastricht Sport in combinatie met partners.
9.C6	Koesteren grote sportevenementen.
9.C7	Gesprekken met MVV over talentontwikkeling en maatschappelijke verbinding.
11.C2	Elk kind toegang tot boeken (inclusief stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur.

Prestaties going concern

- Voortzetten van de huidige programma's sporten en bewegen samen met partners in de stad uit de uitvoeringsnota Sport en Bewegen 2020-2025.
- Uitvoeren uitvoeringsnota sport -en bewegingsstimulering 2020-2025.
- We verbeteren de sport- en beweegdeelname van inwoners in aandachtswijken, niet-vitale ouderen en kinderen. Hiervoor zetten we 80% van onze tijd en middelen in.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Programma Sport- en bewegingsstimulering. We continueren en verdiepen de bestaande programmaliijnen Onderwijs, Gezondheid en Zorg en Participatie en verbinden deze met het plan van aanpak Brede SPUK IZA/GALA en Sportakkoord II.
- We lanceren een digitaal sportplatform en een sport- en beweegloket (gericht op verenigingsondersteuning).
- Onderzoek. We brengen de sport- en bewegingsparticipatie van de 0-18-jarigen in beeld en informeren hierover de raad.

Wat mag het kosten?

Sportbeleid en activering (5.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	2.690	2.988	3.155	3.155	3.155	3.155	3.155
Baten	755	438	1.220	1.273	1.273	1.273	1.273
Saldo van baten en lasten	-1.935	-2.550	-1.934	-1.882	-1.882	-1.882	-1.882
Toevoeging reserves	313	261	305	305	305	305	305
Onttrekking reserves	18	345	100	100	100	100	100
Saldo mutaties reserves	-295	84	-205	-205	-205	-205	-205
Resultaat	-2.230	-2.466	-2.140	-2.087	-2.087	-2.087	-2.087

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere baten vanaf 2023 houdt voornamelijk verband met de toegekende specifieke uitkering Sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis 2023-2026 (€ 0,500 mln.). Daarnaast zijn hogere baten geraamd voor sport en bewegen (Maastricht Sport) ten bedrage van € 0,200 mln.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves combinatiefunctie en productiemiddelen (voertuigen).

De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserve combinatiefunctie.

5.2 Sportaccommodaties

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle accommodaties en voorzieningen voor bewegen en sportbeoefening. Denk o.a. aan: sporthallen, gymzalen, zwembad, buitensportaccommodaties en velden; openbare sport- en speelvoorzieningen zoals trapvelden, sportkooien, speelplekken, skatebanen etc.

Wat willen we bereiken?

Sport- en beweegvoorzieningen die aansluiten bij de behoefte van de stad waardoor meer Maastrichtenaren gaan en blijven sporten en bewegen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

9.M2	Gezamenlijk gebruik van sportaccommodaties als ontmoetingspunt in de wijk.
------	--

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

6.C4	Er komt meer ruimte voor het uitdaagrecht, ofwel het 'right to challenge'.
9.C2	Verbeteren van de sportaccommodaties.
9.C3	Bevorderen van multifunctioneel gebruik van sport- en overige (wijk)accommodaties.
9.C4	Verbeteren van sport- en speelmogelijkheden in de openbare ruimte.
9.C5	Right to Challenge voor organisaties die zelf verantwoordelijk willen zijn voor hun voorzieningen.
9.C8	Waar bij de buitensportaccommodaties al kwaliteitsslagen zijn gemaakt, is dat bij de binnensport nog niet het geval. De komende jaren investeren we daarom in onze gymzalen en sporthallen om ook deze faciliteiten aantrekkelijk te houden voor onze inwoners.

Prestaties going concern

- We zorgen voor kwalitatief goede en betaalbare voorzieningen verspreid over de hele stad.
- We streven naar een optimale bezetting van alle sportaccommodaties alvorens we overgaan tot nieuwe investeringen.
- We bevorderen het multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties.
- We geven uitvoering aan de nota Bewegvriendelijk Maastricht.
Speerpunten hierin zijn:
  - Creëren van een beweegvriendelijke omgeving bij de nieuwe Kindcentra en Voortgezet Onderwijslocaties.
  - Behouden van bestaande hotspots en stimuleren en ondersteunen van particuliere initiatieven rondom sport- en bewegen in de openbare ruimte.
  - Kwaliteitsslag openbare sport- en speelplekken.
  - Stimuleren en ondersteunen van de hoofdgebruikers van sportparken die gezamenlijk initiatieven ontwikkelen om te komen tot open sportparken.
  - Aanhaken aan bij het groenplan en de Omgevingsvisie Maastricht 2040 om te komen tot groene beweegvriendelijke omgevingen.
  - Programmeren van sport- en bewegingsstimuleringsactiviteiten in de buitenruimte.
- Binnensportaccommodaties.
In navolging van de buitensportaccommodaties zetten we de komende jaren in op een kwaliteitsverbetering van onze binnensportaccommodaties. Hiervoor realiseren we innovatieve beweegruimten, die niet per definitie zijn gebaseerd op traditionele afmetingen en indelingen, maar beter aansluiten bij de wensen en eisen van de moderne gebruikersgroepen (onderwijs én sport). Naast het gebruik voor bewegingsonderwijs moeten de nieuwe accommodaties goed verhuurbaar zijn voor (potentiële) sportgebruikers.
Door onze wettelijke taak voor het faciliteren van het bewegingsonderwijs worden locatie en planning integraal afgestemd met de integrale onderwijs huisvestingsplannen (IHP) voor het Primair, Speciaal en Voorgezet onderwijs.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Drie maanden na het raadsbesluit Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs (IHP VO) vaststellen deel 2 nota 'Tweede tranche toekomstbestendige binnensportaccommodaties 2023-2033' waarin de koppeling plaatsvindt met het IHP VO.
- Vaststellen in het vierde kwartaal van een visie hoe nieuwe "niet traditionele" sporten (zoals Urbans Sports) beter kunnen worden gestimuleerd, ondersteund en gefaciliteerd.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Samen met betrokken partijen en inwoners uitvoeren plan van aanpak openbare sport- en speelvoorzieningen.
- Bij de nieuwe kindcentra Groene Loper en Belfort werken we samen met betrokken partijen (o.a. schoolbestuur, bewoners, Buurt netwerk en kinderopvang) aan de integrale planontwikkeling van een (groene) beweegvriendelijke omgeving. In 2024 bereiden we dit uit met twee nieuwe locaties.
- In 2024 starten we met de voorbereidingen voor het groot onderhoud aan het zwembad.
- We starten met de voorbereidingen voor het Integraal Huisvestingsplan Speciaal Onderwijs (IHP SO).
- Tussenevaluatie Tarievennota Sport. De raad wordt hierover geïnformeerd.
- We starten met de bouw van vier nieuwe binnensportaccommodaties in Belfort, Scharn, De Heeg en Wittevrouwenveld.

Wat mag het kosten?

Sportaccommodaties (5.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	9.250	8.490	10.309	10.848	10.791	10.671	10.527
Baten	3.998	3.018	4.344	4.403	4.403	4.403	4.403
Saldo van baten en lasten	-5.252	-5.472	-5.965	-6.444	-6.388	-6.268	-6.123
Toevoeging reserves	130	130	130	130	130	130	130
Onttrekking reserves	167	171	571	271	171	171	171
Saldo mutaties reserves	37	41	441	141	41	41	41
Resultaat	-5.215	-5.431	-5.524	-6.304	-6.347	-6.227	-6.083

Ontwikkelingen baten en lasten

De lasten binnensportaccommodaties stijgen vanaf 2023 door m.n. hogere schoonmaak- en energiekosten (€ 0,200 mln.) en hogere lasten gebruikersonderhoud (0,100 mln.). Daarnaast stijgen de lasten buitensportaccommodaties (infra en velden) door een hogere storting in de voorziening onderhoud (€ 0,200 mln.) alsmede hogere schoonmaakkosten (€ 0,100 mln.). De personeelskosten Geusseltbad stijgen met € 0,200 mln. (btw SPUK) alsmede hogere kosten gebruikersonderhoud (€ 0,100 mln.) en schoonmaak (€ 0,100 mln.) Tenslotte is er een eenmalige stijging (€ 0,400 mln.) als gevolg noodfonds energiecrisis. Deze eenmalige last wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve noodfonds energiecrisis (en leidt tevens eenmalig) tot een hogere baten in 2023. Daarnaast stijgen de baten voor sport- en recreatie als gevolg van het vervallen van de bijstelling opbrengsten (jaarlijks € 0,400 mln.).

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse storting in de reserves vervanging binnensportaccommodaties.

De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de financieringsreserve afschrijvingslasten sport (dekking afschrijvingslasten) en reserve noodfonds energiecrisis.

5.3 Cultuurpresentatie, -productie en –participatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten als het (mee)maken van beeldende kunst, muziek, dans en toneel, het mogelijk maken en stimuleren. Denk o.a. aan: subsidiëren van podia voor muziek, dans en toneel; subsidiëren gezelschappen voor muziek, dans en toneel; accommodaties voor beeldende kunst; subsidies voor beeldend kunstenaars en projecten; kunstwerken in de openbare ruimte; subsidiëren van cultuuruitingen op het gebied van film en video; kunstzinnige vorming en cultuureducatie, bevorderen van een educatief aanbod; culturele manifestaties waaronder stadsbreed cultureel festival.

Wat willen we bereiken?

Maastricht is een aantrekkelijke ontmoetingsstad met een toegankelijk en veelzijdig cultureel klimaat. Samen met cultuurmakers en inwoners werken we aan een inclusieve stad, waarin maken en meemaken van cultuur voor iedereen mogelijk is en ieder kind van jongs af aan de kans heeft om kennis te maken met cultuur en talenten te ontdekken. Cultuur speelt een prominente rol, nu en in de toekomst van onze stad. Cultuur heeft een intrinsieke waarde en is een constructieve bouwsteen binnen Maastricht. Cultuur is daarnaast belangrijk voor economie, als placemaker voor stadsontwikkeling en in ruimtelijke inrichting, voor bezoekaantrekkelijkheid, als vestigingsfactor, voor het imago van Maastricht, voor de leefbaarheid en voor de sociale samenhang en zingeving. Cultuur biedt daarnaast verbeeldingskracht om oplossingen te vinden voor complexe en actuele maatschappelijke vraagstukken. De Maastrichtse cultuur speelt ook regionaal in de Cultuurregio Zuid, provinciaal en in de euregio een belangrijke rol.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Aantal culturele instellingen met rijkssubsidie, die zijn opgenomen in BIS ¹	6	6	7	7	7	7
Aantal bezoekers gesubsidieerde professionele instellingen ^{2a}	1.110.000	110.000	geen meting	1.100.000	Nog niet bekend	900.000 ³
% Maastrichtenaren vanaf 18 jaar dat:						
- de afgelopen 12 maanden minstens één keer per maand een culturele activiteit heeft beoefend ^{2b,4}	geen meting	38	30	31	35	≥35
- de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit heeft beoefend ^{2b,4}	geen meting	54	47	49	52	≥52
- de afgelopen 12 maanden een bioscoop of filmhuis heeft bezocht ^{2b}	geen meting		41	60	67	≥67
% Kinderen van 6 tot 18 jaar dat:						
- de afgelopen 12 maanden minstens één keer per maand een culturele activiteit heeft beoefend ^{2c}		geen meting		42	52	≥52
- de afgelopen 12 maanden een culturele activiteit heeft beoefend ^{2c}		geen meting		53	65	≥65
- de afgelopen 12 maanden een bioscoop of filmhuis heeft bezocht ^{2c}		geen meting		86	84	≥84

1. De Raad voor Cultuur adviseert het ministerie OCW over de toekenning van rijkssubsidies aan culturele instellingen in het kader van de Basisinfrastructuur (BIS). Dit gebeurt eens in de vier jaar (periode 2017-2020, 2021-2024 en 2025-2028)
2. Bron: 2a) verslagen culturele instellingen; 2b) Stadspeiling onder 18 jaar en ouder; 2c) Stadspeiling aan ouders met kinderen tussen 6 en 18 jaar (voor elk kind apart beantwoord)
3. Het begrote aantal bezoekers van gesubsidieerde professionele instellingen voor 2024 is gesteld op 900.000. Het aantal gerealiseerde bezoekersaantallen in 2022 was voor een groot deel digitaal en aangezien de

- aantallen voor 2023 nog niet bekend zijn en er na de pandemie nog steeds sprake is van achterblijvende bezoekersaantallen van met name oudere bezoekers bij musea en theaters zijn we hier terughoudend.
4. Activiteiten zijn: een instrument bespelen, zingen, toneel, klassiek ballet of moderne dans, volksdans, tango, salsa, stijldans, street- of breakdance, cabaret of stand-up comedy, tekenen, schilderen of aan grafisch werk zonder computer, beeldhouwen, boetseren, potten bakken, sieraden maken of textiele werkvormen, film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie, verhalen, gedichten of weblogs schrijven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

8.M1	Vergroten van de mogelijkheden voor alle jeugdigen om cultuur te kunnen meemaken.
8.M2	Versterken van de verbinding tussen amateurs en professionals, omdat die dynamiek nieuw talent helpt ontdekken en de verenigingen vitaal houdt.
8.M3	Versterken van netwerk tussen culturele makers onderling en met maatschappelijke en economische partijen in de stad en regio, onder andere via faciliteren en stimuleren cross-overs om bijdrage te leveren aan vraagstukken van de stad.
8.M4	Bijdragen leveren aan vergroten veerkracht van de wijken in samenwerking met culturele partners.
8.M5	Met makers, instellingen en activiteiten impuls geven aan ontwikkeling van diversiteit van functies in binnenstad en daarmee een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het centrum als "place to become".
8.M6	De bijdrage van cultuur voor ambities Maastricht als "gezonde stad" meer uitwerken en zichtbaar maken

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
8.C1	We geven een impuls aan cultuureducatie, zoals de ondersteuning van het muziekonderwijs op scholen, zo mogelijk in samenwerking met amateurverenigingen.
8.C2	We ondersteunen en investeren meer in onze amateurverenigingen. Zij zijn van grote waarde voor de stad.
8.C3	We stimuleren de samenwerking tussen deze verenigingen met andere maatschappelijke organisaties in de buurt en met de professionele makers, instellingen en kunstopleidingen die onze stad rijk is. Zo ondersteunen we de veerkracht van inwoners en wijken.
8.C4	We stimuleren en ondersteunen initiatieven op het gebied van Maastrichtse taal- en cultuur.
8.C5	In 2024 organiseren we een Maastrichtjaar om de verbindende kracht van cultuur in de stad een impuls te geven.
8.C6	Inzetten op meer (tijdelijke) ruimte voor makers samen met maatschappelijke partners: leegstandsbeheerders, woningcorporaties en particuliere eigenaren.
8.C7	We houden vast aan de realisatie van een Middenzaal omdat dit de positie van de amateurkunst in de stad versterkt en hen een eigen podium geeft. We onderzoeken de

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
	realisatie in het theater aan het Vrijthof, omdat dit de voorkeurslocatie voor deze middenzaal is.
8.C8	We onderzoeken hoe de Bonbonnière weer een vitale rol kan vervullen in onze stad, bij voorkeur in een culturele context.
8.C9	De openingstijden van Centre Céramique worden verruimd.
8.C10	De subsidie voor de Muziekgieterij wordt conform afspraak tot 2024 stap voor stap verhoogd. In 2024 wordt bekeken wat structureel nodig is.
8.C12	We blijven met het Rijk en onze regionale partners samenwerken bij de verdere ontwikkeling van de stedelijke cultuurregio en reserveren middelen om de rijksregeling te matchen.
8.C14	We benutten de verbindende kracht van cultuur met onze maatschappelijke opgaven en de verbeeldingskracht van cultuur met gebiedsontwikkeling.
8.C15	We onderzoeken – in samenspraak met regio en Provincie - of een kandidatuur voor Culturele Hoofdstad in 2033 de verbindende kracht van cultuur in de (Eur)regio kan versterken en welke Zuid-Limburgse stad hiervoor het meest kansrijk is. Daarnaast gaan we actief op zoek naar meer culturele samenwerking over de grens.
8.C16	We stimuleren cultureel ondernemerschap bij onze culturele instellingen. We bekijken op welke manier we het Theater aan het Vrijthof intern kunnen verzelfstandigen.
11.C2	Elk kind toegang tot boeken (inclusief stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur.

Prestaties going concern

Maastricht is een stad waarin iedereen cultuur kan maken en meemaken

- We versterken de verbinding tussen amateurs en professionals.
- We geven uitvoering aan cultuureducatie.
- We geven met maatwerk uitvoering aan de ondersteuning van onder meer het muziekonderwijs op school. Deze ambitie uit het coalitieakkoord 8C1 wordt ondersteund door de op 8 november 2022 aangenomen motie van “Muziekonderwijs op scholen”. We stimuleren de samenwerking tussen verenigingen met andere maatschappelijke organisaties in de buurt. Zo ondersteunen we de veerkracht van inwoners en wijken.
- We ondersteunen de georganiseerde en de niet-georganiseerde amateurkunst- en cultuurbeoefening.
- We verlenen subsidies voor amateurkunstverenigingen.
- We bieden een subsidieregeling voor projecten die de (vernieuwing van) cultuurparticipatie bevorderen, stadsbreed en in de buurten, dit doen we onder meer via het cultuurmakers Maastricht. Die aanpak wordt versterkt door uitvoering te geven aan het collegebesluit voor de Specifieke uitkering “impulsmiddelen jongerencultuur” gericht op het realiseren van culturele activiteiten met, voor en door jongeren en het realiseren van een of meerdere plekken waar die activiteiten plaats kunnen vinden (gekoppeld aan 8M1).
- Aan de verbinding in en met de buurten wordt nadere invulling gegeven met de activiteiten van cultuurmakers Maastricht en via de activiteiten van cultuurmakers, amateurverenigingen en via de inzet van Kaleidoscoop voor de scholen
- We vragen professionele cultuurmakers om het publiek actief te betrekken bij hun activiteiten.
- We zetten het Jeugdfonds Cultuur in om meer kinderen actief te kunnen laten meedoen.
- We ondersteunen jong talent.
- We ondersteunen een platform voor muzikeducatie en talentontwikkeling in de vorm van een concours.

- Vanuit Centre Céramique, Cultuurmakers Maastricht, Maastricht Museum en Natuurhistorisch museum bieden we de mogelijkheid om laagdrempelig deel te nemen aan de cyclus van cultuur waarin leren, ontwikkelen, presenteren en produceren elkaar versterken.
- We bieden ruimte aan (burger-)participatie onder meer via de bibliotheek, maar ook via de ruimte voor debat, informatie-uitwisseling, exposities over actuele thema's en de presentatie van Maastrichts erfgoed.
- Vanaf 2025 zijn gemeenten wettelijk verplicht om te zorgen voor volwaardige openbare bibliotheek. De regeling "Eenmalige specifieke uitkering lokale bibliotheekvoorzieningen 2023-2024" draagt bij aan het realiseren van toekomstgerichte bibliotheekvoorzieningen in gemeenten. In september 2023 is duidelijk of de middelen zijn toegekend en uitvoering kan starten.
- We bieden faciliteiten voor educatieve mogelijkheden (cursussen, workshops) op het gebied van kunst, cultuur erfgoed.

Stimuleren van presentatie en productie van kunst en cultuur

- We bieden vanuit het Theater aan het Vrijthof een breed en divers toegankelijk aanbod voor bewoners en bezoekers.
- Op basis van de Subsidieregeling Meerjarige Subsidie professionele kunst 2021-2024 faciliteren we culturele functies in de stad zoals het poppodium, het stadgezelschap toneel, het filmhuis, het festival sacrale muziek en het stadsgezelschap dans en we geven uitvoering van de nieuwe meerjarige subsidie regeling(en) voor de cultuurplanperiode 2025-2028.
- We subsidiëren het stadsbrede cultuurfestival, dat in samenwerking met cultuurpartners een meerdaags programma met zeer uiteenlopende activiteiten biedt.
- We evalueren de subsidieverlening aan van de Muziekgieterij.

Positie Maastricht als landelijk Cultureel Brandpunt verstevigen

- Onder meer met de andere steden uit de G9 ondersteunen we in principe de door het Rijk aangewezen BIS-functies in de nieuwe cultuurplanperiode 2025-2028
- Samen met de provincie organiseren we dat zij hun voortrekkersrol kunnen verbinden aan de kansen en mogelijkheden binnen de culturele infrastructuur van Limburg.
- Met de Stedelijke Cultuurregio Zuid werken we aan de versterking van de culturele infrastructuur van onze regio. In de samenwerking met het Rijk ligt de focus voor 2024-2028 voor de regio op ruimte voor talentontwikkeling, toegankelijkheid van het aanbod en de maatschappelijke waarde van cultuur.

Versterken culturele aantrekkingskracht

- We investeren in de culturele infrastructuur om de verbinding tussen de professionele kunsten en cultuurparticipatie te versterken en om zo een aantrekkelijke cultuurstad te blijven.
- We investeren in de creatieve industrie van Maastricht en dragen met het programma bij aan de gebiedsgerichte inzet voor Randwyck en de binnenstad. Inhoudelijk leggen we de focus bij de versterking van de verbinding met maatschappelijke en economische opgaven voor de stad (met name gezondheid en voor het aanjagen van de circulaire economie).
- Via het atelierbeleid en samen met onze partner daarbinnen houden we de voorraad permanente ateliers betaalbaar en toegankelijk voor (startende) kunstenaars en creatieve makers door middel van aandacht voor talentontwikkeling en doorgroei. Met dit beleid leveren we een bijdrage aan een aantrekkelijke mix van functies van wonen, werken, recreëren, onder meer voor de binnenstad, zodat die zich kan ontwikkelen als place to become.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- We werken aan de voorbereiding en realisatie van de Middenzaal in het Theater aan het Vrijthof. De raad wordt hierover geïnformeerd conform de regeling majeure projecten.
- We koersen in 2024 erop dat het Theater aan het Vrijthof als intern verzelfstandigd onderdeel binnen de organisatie gaat functioneren met als doel om het cultureel ondernemerschap te bevorderen.
- Op basis van het haalbaarheidsonderzoek worden vervolgstappen gezet om de Bonbonnière weer een vitale rol te laten vervullen in onze stad, bij voorkeur in een culturele context.

- Na de evaluatie van de transitie van Kumulus naar zelfstandige kunstscholen, die is voorzien voor najaar 2023, zal uitvoering worden gegeven aan een nieuwe subsidieregeling kunstscholen vanaf het culturele seizoen 2024-2025.
- Er is opdracht gegeven voor de uitvoering van de organisatie van het Maastrichtjaar in 2026. In 2024 en 2025 vinden voorbereidende activiteiten plaats.
- We bekijken wat er structureel aan subsidie nodig is om uitvoering te geven aan de functie van poppodium en bereiden besluitvorming voor.
- Bijdragen aan verdere invulling en uitvoering van het lokale, integrale programma rond SPUK GALA/IZA. In 2024 focus op verdieping van het plan van aanpak in het participatietraject met inwoners en stakeholders.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten (SCCDK)

Deze verbonden partij voert civiele diensten (horeca) uit voor het Theater aan het Vrijthof. Ook organiseren zij in opdracht en voor rekening en risico van het Theater aan het Vrijthof culturele evenementen in Maastricht.

Stichting Centre Ceramique

Deze stichting werd op 1 december 2022 opgericht en heeft als doel om Centre Ceramique te (onder) steunen. Bijvoorbeeld bij het werven van fondsen. Voor meer details: zie paragraaf verbonden partijen.

Wat mag het kosten?

Cultuur: presentatie, productie en participatie (5.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	20.215	15.321	17.060	17.651	17.054	17.815	16.645
Baten	5.520	4.515	4.700	4.867	4.600	4.267	4.267
Saldo van baten en lasten	-14.695	-10.806	-12.360	-12.784	-12.454	-13.548	-12.378
Toevoeging reserves	343	343	359	359	359	359	359
Onttrekking reserves	1.031	184	784	762	274	203	251
Saldo mutaties reserves	688	-159	425	402	-85	-156	-108
Resultaat	-14.007	-10.965	-11.935	-12.381	-12.539	-13.704	-12.486

Ontwikkelingen baten en lasten

In de begroting 2023 en 2024 is rekening gehouden met eenmalig geraamde lasten inzake noodfonds energiecrisis cultuur (2023: € 0,600 mln.; 2024: € 0,550 mln.) welke worden gedekt door een onttrekking aan de gelijknamige reserve. Daarnaast wordt vanaf 2024 rekening gehouden met een hogere subsidie aan Muziekgieterij (€ 0,200 mln.). Voor het Theater aan het Vrijthof is in 2024 (eenmalig) een last geraamd voor de zomerbespeling tijdens de concerten van Andre Rieu (€ 0,200 mln.) en met betrekking tot de renovatie van de horeca 1ste verdieping is voor 2025 eenmalig een last geraamd voor (€ 0,300 mln.). Beide eenmalige uitgaven worden gedekt door onttrekkingen aan de reserve overloop. Voor de exploitatie van de middenzaal van het theater zijn vanaf 2025 extra lasten geraamd (2025: 0,200 mln., 2026 en 2027: € 0,400 mln.). Vanaf 2025 wordt geen rekening meer gehouden met geraamde lasten inzake cultuurparticipatie (w.o. fonds cultuurparticipatie te Utrecht). Hierdoor dalen de lasten met € 0,400 mln.). Voor Maastrichtjaar is in 2026 een eenmalige last geraamd van € 1,00 mln.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves reuzenfestival, Heiligdomsvaart, groot onderhoud theater, groot onderhoud KUM/CC (Kumulus) en productiemiddelen (theater).

De onttrekkingen betreffen de jaarlijkse onttrekkingen aan de reserves productiemiddelen, noodfonds energiecrisis en jeugdcultuurfonds. Onttrekkingen aan de reserves reuzenfestival en Heiligdomsvaart zijn geraamd in 2024 (€ 0,028 mln.) resp. 2025 (€ 0,63 mln.).

5.4 Musea

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur. Denk o.a. aan: musea, exposities; archeologie, heemkunde; historische archieven.

Wat willen we bereiken?

We geven uitvoering aan het museumbeleid met als doel om musea en presentatie-instellingen meer naar buiten te laten treden en hun presentatie aantrekkelijk te maken voor een breder publiek. We vragen hen de verbinding te verdiepen met hun directe omgeving. We stimuleren de musea om mensen meer mee te laten doen, bijvoorbeeld bij het ontsluiten van hun collecties en archieven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

8.C11 We gaan actief museumbeleid voeren en reserveren daarvoor een bescheiden bedrag.

Prestaties going concern

We stimuleren samenwerking tussen partners en voeren daarvoor onder meer de subsidieregels voor het museumbeleid uit.

We ondersteunen het onderzoek naar de collecties van de musea onder meer via een samenwerkingsovereenkomst tussen het Maastricht Museum met de Universiteit Maastricht. We onderzoeken wat nodig is voor het meer toekomstbestendig maken van het Natuurhistorisch Museum Maastricht.

Binnen het NHMM bieden we een inzicht in de natuurhistorie voor bewoners en bezoekers met daarbij specifieke aandacht voor de lokale natuurhistorie, het geologisch tijdperk Maastrichtien en actieve beleving van de wetenschap.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen plan van aanpak rondom de transformatie en ontwikkeling van het Natuurhistorisch Museum Maastricht.

Wat mag het kosten?

Musea (5.4)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	443	641	824	834	827	727	727
Baten	167	119	174	240	240	240	240
Saldo van baten en lasten	-276	-522	-649	-594	-587	-487	-487
Toevoeging reserves	17	17	18	18	18	18	18
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-17	-17	-18	-18	-18	-18	-18
Resultaat	-293	-539	-667	-611	-605	-505	-505

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse storting in de reserve groot onderhoud KUM/CC (NHMM).

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed. Denk aan: historische gebouwen, archeologische vindplaatsen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte; subsidie, beheer, onderhoud, toezicht en handhaven van cultureel erfgoed; het (digitaal) zichtbaar maken van cultuurhistorische waarden.

Wat willen we bereiken?

We waarderen ons cultureel erfgoed. Dit is van belang voor de identiteit, de ruimtelijke kwaliteit en de eigenheid van de stad en als kunstuiting op zich. Ook is het een belangrijke economische factor. Daarnaast voelen mensen zich gezonder in een prettige ruimtelijke omgeving met een historische gelaagdheid.

Wat doen we daarvoor?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

8.C13	We koesteren ons religieus erfgoed en bekijken hoe we onze monumentale kerkgebouwen via herbestemming kunnen behouden voor de toekomst. We reserveren ook hier middelen om regelingen te matchen via een Maastrichts kerkenprogramma (onderhoud en herbestemming).
8.C14	We benutten de verbindende kracht van cultuur met onze maatschappelijke opgaven en de verbeeldingskracht van cultuur met gebiedsontwikkeling.

Prestaties going concern

- Bescherming en instandhouding
  - Advisering bij plan- en gebiedsontwikkelingen, visievorming en bouwinitiatieven op het gebied van cultureel erfgoed (monumenten en archeologie) en cultuurhistorie.
  - Beoordeling van aangevraagde vergunningen.
- Kennisontwikkeling en –overdracht over de geschiedenis van de stad
  - Samenwerken met erfgoedpartners en burgers maar ook binnen internationale kennisnetwerken zoals Vicusgroep, EAA, CHNT, EFFORTS en MERAC.
  - Ontsluiten en analyseren van de beschikbare informatie in archeologische dossiers en rapporten.
  - Faciliteren van derden bij onderzoek naar de geschiedenis van onze stad.
  - Zichtbaarder maken van erfgoed door deelname aan (eu)regionale projecten zoals Via Belgica en Terra Mosana, maar ook door eigen presentaties en exposities in bijvoorbeeld Centre Céramique en applicaties zoals de culturele biografie.
- Stimuleren van de inzet van erfgoed bij transformaties en gebiedsontwikkelingen.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Restauratie walmuur en rondeel.
- Opstellen uitvoeringsprogramma kerkennisie.

Wat mag het kosten?

Cultureel erfgoed (5.5)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	1.496	1.462	1.502	1.944	1.950	1.570	1.592
Baten	21	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-1.475	-1.462	-1.502	-1.944	-1.950	-1.570	-1.592
Toevoeging reserves	10	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	229	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	219	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-1.256	-1.462	-1.502	-1.944	-1.950	-1.570	-1.592

Ontwikkelingen baten en lasten

Met betrekking tot het Kerkenprogramma zijn voor 2024 en 2025 lasten geraamd ten bedrage van € 0,400 mln.

5.6 Media

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers. Denk o.a. aan: bibliotheken; lokale omroep; lokale informatievoorziening (bijvoorbeeld m.b.v. ICT).

Wat willen we bereiken?

Een 'lokaal toereikend media-aanbod', journalistiek verantwoord en onafhankelijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

We dragen bij aan een onafhankelijk en passend lokaal media-aanbod.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

De subsidiëring van de lokale omroep RTV Maastricht gaat per 2025 over naar het Rijk. De gevolgen van die overgang worden inzichtelijk gemaakt en besluitvorming voorbereid. Voorbereiden gemeentelijke zorgplicht voor bibliotheken welke in 2025 wettelijk wordt vastgelegd. We versterken de infrastructuur van de nevenvestigingen in Heer en Malpertuis en richten de bibliotheek meer toekomstgericht in, onder meer door de samenwerking met maatschappelijke partners rond het digitaal.

Wat mag het kosten?

Media (5.6)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	6.611	6.838	7.069	6.788	6.803	6.799	6.795
Baten	567	839	728	684	680	680	680
Saldo van baten en lasten	-6.044	-5.999	-6.340	-6.104	-6.123	-6.119	-6.115
Toevoeging reserves	543	43	45	45	45	45	45
Onttrekking reserves	525	75	100	100	100	100	100
Saldo mutaties reserves	-18	32	55	55	55	55	55
Resultaat	-6.062	-5.967	-6.285	-6.049	-6.068	-6.064	-6.060

Ontwikkelingen baten en lasten

In 2023 is (eenmalig) rekening gehouden met een extra last met betrekking tot verruiming openingstijden Centre Céramique. Vanaf 2024 wordt dit opgevangen binnen de bestaande formatie.

Mutaties reserves

De stortingen en onttrekkingen betreffen de jaarlijkse mutaties in de reserve groot onderhoud KUM/CC (Centre Céramique).

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie. Denk o.a. aan: natuurbescherming, onderhoud bos, heide en overige natuurgebieden; aanleg, onderhoud openbaar groen inclusief plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte; aanleg en onderhoud van openbaar water; aanleg en onderhoud van recreatievoorzieningen; volkstuinderverenigingen.

Wat willen we bereiken?

Maastricht wil zich wapenen tegen de gevolgen van de klimaatverandering met verbonden burgers die zich op wijk- en buurniveau betrokken voelen bij het beheren, omvormen en vervangen van het groen. Meer groen helpt de stad te verkoelen in hete zomers en water op te nemen bij hevige hoosbuien. De bomen en planten zorgen voor meer zuurstof en minder koolstofdioxide (CO₂). Meer groen nodigt ook uit tot beweging en schept ruimte voor planten- en diersoorten in de stad. Maastricht wordt zo niet alleen klimaatbestendig, maar ook nog aangenamer en gezonder om in te wonen, te werken en te recreëren.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Waardering inwoners over parken en plantsoenen in de eigen buurt ¹	Geen meting	7,0	6,8	6,6	6,6	6,6

1)Bron: Stadspeiling.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M4 Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C5 We zetten in op het vergroenen van de gehele stad, met bijzondere aandacht voor het centrumstedelijke gebied en biodiversiteit. Op die manier kunnen we hittestress tegengaan, het opnemen van water bevorderen, ons bomenbestand uitbreiden en een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving creëren die beweging stimuleert.

5.C13 Investeren in meer groene schoolpleinen.

Prestaties going concern

- (Bouw)initiatieven in de stad toetsen wij op de effecten voor groen, ecologie en openbare ruimte.
- Uitvoering geven aan de Leidraad Groen de klimaatadaptatiestrategie, het bomenvervangingsplan.
- Het op eigen initiatief en in participatie met derden vergroenen van de stad.
- Realiseren bijenlinten en bloemenweides.
- Vergroening van buitenruimte ten behoeve van scholen, kinder- en buitenschoolse opvang.
- Bijdragen aan natuur-inclusieve landbouw.
- Bijdragen aan collectieve (stads-)landbouw.

- Ondersteuning buurtinitiatieven.
- Realisatie school- en geboortebosjes.
- Inzetten op natuur-inclusief (ver-)bouwen.
- Inrichting(splannen) waardevolle gebieden & vrijvallende gronden.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Toename aantal strekkende meter bijenlinten, bloeiende bermen en weides	geen meting	2.000	11.000	5.000	26.600 ¹	10.000
Toename aantal groene schoolpleinen ten opzichte van voorgaand jaar		geen meting	5	6	5	5
Toename van het aantal bomen ten opzichte van voorgaand jaar		50	600	191	1048	1.000

1) 25.000 meter hiervan bestaat uit akkerflora op een voormalig sportterrein.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen inzet gronden voor natuur-inclusieve landbouw en/of natuurontwikkeling in relatie tot de Limburgse Aanpak Landelijk Gebied.
- Vaststellen Soortenmanagementplannen.
- Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma 2022-2028 Rivierpark Maasvallei.
- Het uitvoeren van de visie van BuitenGoed ligt in 2024 in handen van de Coöperatie Naar Buitengoed. De overheden zijn van stimulerende rol gewijzigd naar een ondersteunende rol. Per gemeente zal op projectbasis gekeken worden om in de aangedragen projecten te participeren
- Uitvoeren nota integraal beheer openbare ruimte

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME)

Op basis van een jaarlijkse Dienstverleningsovereenkomst ontwikkelt en beheert het CNME voor de gemeente de ecologische en duurzame kwaliteiten in verstedelijkt gebied. Daarnaast betrekken zij de burgers door middel van educatie en voorlichting bij alle aspecten van hun natuurlijke leefomgeving.

Grensoverschrijdend Uitvoeringsprogramma Rivierpark Maasvallei

Dit is een samenwerking van provincie Limburg, Nederlandse grensmaasgemeenten Maastricht, Meerssen, Stein, Sittard -Geleen, Echt, Susteren en Maasgouw alsmede de natuurorganisatie Staatbosbeheer en Natuurmonumenten. Samen met de Belgische partners provincie Limburg (B), de Belgische Grensmaasgemeenten Lanaken, Maasmechelen, Dilsen-Stokkem, Maaseik en Kinrooi en Regionaal Landschap Kempen & Maasland. In gezamenlijkheid uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma 2023 t/m 2028.

Wat mag het kosten?

Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	9.390	8.779	10.030	11.989	11.936	12.041	12.087
Baten	734	23	23	23	23	23	23
Saldo van baten en lasten	-8.656	-8.756	-10.007	-11.966	-11.913	-12.019	-12.064
Toevoeging reserves	178	178	187	187	187	187	187
Onttrekking reserves	250	0	15	15	15	15	15
Saldo mutaties reserves	72	-178	-171	-171	-171	-171	-171
Resultaat	-8.584	-8.934	-10.178	-12.138	-12.084	-12.190	-12.235

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten vanaf 2024 worden met name veroorzaakt door aangepaste ramingen met betrekking tot onderhoud van groenvoorzieningen (NIBOR). Uit recente inspecties is gebleken dat het openbaar groen areaal technisch is verslechterd (o.a. klimaatverandering, gestegen prijzen van aannemers etc.) Besloten is tot een impuls ten behoeve van het structureel verhogen van het onderhoudsbudget en voor het uitvoeren van projectmatige boomvervangingen

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (voertuigen).

De onttrekkingen aan de reserves hebben betrekking op de reserve financieringsreserve afschrijvingslasten.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Sportbeleid en activering (5.1)	2.690	2.988	3.155	3.155	3.155	3.155	3.155
Sportaccommodaties (5.2)	9.250	8.490	10.309	10.848	10.791	10.671	10.527
Cultuurpresentatie, -productie en -participatie (5.3)	20.215	15.321	17.060	17.651	17.054	17.815	16.645
Musea (5.4)	443	641	824	834	827	727	727
Cultureel erfgoed (5.5)	1.496	1.462	1.502	1.944	1.950	1.570	1.592
Media (5.6)	6.611	6.838	7.069	6.788	6.803	6.799	6.795
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	9.390	8.779	10.030	11.989	11.936	12.041	12.087
Totaal lasten	50.095	44.519	49.947	53.208	52.517	52.779	51.528
Sportbeleid en activering (5.1)	755	438	1.220	1.273	1.273	1.273	1.273
Sportaccommodaties (5.2)	3.998	3.018	4.344	4.403	4.403	4.403	4.403
Cultuur: presentatie, productie en participatie (5.3)	5.520	4.515	4.700	4.867	4.600	4.267	4.267
Musea (5.4)	167	119	174	240	240	240	240
Cultureel erfgoed (5.5)	21	0	0	0	0	0	0
Media (5.6)	567	839	728	684	680	680	680
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	734	23	23	23	23	23	23
Totaal baten	11.762	8.952	11.190	11.490	11.219	10.886	10.886
Sportbeleid en activering (5.1)	-1.935	-2.550	-1.934	-1.882	-1.882	-1.882	-1.882
Sportaccommodaties (5.2)	-5.252	-5.472	-5.965	-6.444	-6.388	-6.268	-6.123
Cultuur: presentatie, productie en participatie (5.3)	-14.695	-10.806	-12.360	-12.784	-12.454	-13.548	-12.378
Musea (5.4)	-276	-522	-649	-594	-587	-487	-487
Cultureel erfgoed (5.5)	-1.475	-1.462	-1.502	-1.944	-1.950	-1.570	-1.592
Media (5.6)	-6.044	-5.999	-6.340	-6.104	-6.123	-6.119	-6.115
Openbaar groen en (openlucht) recreatie (5.7)	-8.656	-8.756	-10.007	-11.966	-11.913	-12.019	-12.064
Totaal saldo van baten en lasten	-38.333	-35.567	-38.757	-41.718	-41.298	-41.893	-40.642
Toevoeging reserves	1.534	972	1.044	1.044	1.044	1.044	1.044
Onttrekking reserves	2.220	775	1.570	1.248	660	589	637
Saldo mutaties reserves	686	-197	526	204	-384	-455	-407
Resultaat	-37.647	-35.764	-38.230	-41.514	-41.681	-42.348	-41.049

Investeringen 2023 – 2027

		(bedragen x € 1.000)						
programma	omschrijving		economisch/maatschappelijk	2023	2024	2025	2026	2027
5	Sportaccommodaties	MJIP	E	2.724				
5	Sportaccommodaties / sportvoorziening De Heeg	MJIP	E	35.000	4.000	1.000		
5	Sporthall Geusselt	MJIP	E	157				
5	Upgrade sportpark Jekerdal	MJIP	M	530				
5	Vergroening openbare ruimte	MJIP	M	355	287	287	287	287
5	Herontwikkeling sportpark Heugem	Rendabel	M	98				
5	Herontwikkeling spreidingsplan restant	Rendabel	M	88				
5	Ontmoetingsplekken in wijken i.c.m. sport en bewegen	MJIP	M	400				
5	Theater	MJIP	M	419				
5	Middenzaal	MJIP	E	6.887	500			
5	Middenzaal	MJIP	E	7.700				
5	Collecties depots	MJIP	M	25				
5	Verhuizing Kumulus naar Centre Céramique	Rendabel	M	161				
5	KIOR (restant 2013/2014)	MJIP	M	22				
5	Groen, natuur en landschap	MJIP	M	1.587	213	213	213	213

Programma 6 Sociaal domein

Taakvelden

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Wijkteams
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 Begeleide participatie
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten 100.000 - 300.000 2022
	2018	2019	2020	2021	2022	
Aantal banen per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	874	908	913	935	944	910
% Netto arbeidsparticipatie in Maastricht ²	62,5	63,0	61,5	64,1	64,6	72,2
% Werkloze jongeren 16 t/m 22 jaar ³	2	2	2	1	Nog niet bekend	Nog niet bekend
% Kinderen tot 18 jaar dat leeft in gezin dat moet rondkomen van bijstandsuitkering	9	9	9	9	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Per 10.000 inwoners, aantal personen 18+ jaar met bijstandsuitkering	389	382	485	494	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Per 10.000 inwoners, aantal personen 15 t/m 64 jaar met lopende re-integratievoorziening	353	158	139	154 ⁷	191 ⁷	162 ⁷
% Jongeren 12 t/m 21 jaar met delict voor rechter	1	1	1	1	Nog niet bekend	Nog niet bekend
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	15,6	17,2	16,7	17,6	17,1	13,9
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming ⁴	1,9	2,0	1,9	1,8	1,7	1,3
% Jongeren 12 t/m 22 jaar met jeugdreclassering ⁵	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4
Per 10.000 inwoners, aantal Wmo-cliënten met maatwerkarrangement ⁶	940	1.000	1.020	930	980	733

- 1) Bron 'waarstaatjemeente.nl' waarbij geldt gegevens afkomstig van CBS. De in de tabel ontbrekende meetgegevens zijn nog niet gepubliceerd op deze site.
- 2) % Netto arbeidsparticipatie = % van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. van potentiële beroepsbevolking.
- 3) Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.
- 4) Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt.
- 5) Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.
- 6) Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen Wmo.
- 7) Voorlopig cijfer van CBS

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026
- Stadsvisie 2040
- Sociale visie 2040
- Aanvalsplan armoede en schuldhulpverlening 2020-2024 (raad, 27 oktober 2020)
- Beleid Wet sociale werkvoorziening (WSW) 2008 (raad, 27 mei 2008)
- Beleid Participatiewet met bijbehorende verordeningen (raad, 17 mei 2016)
- Beleidskader Jeugd 2024-2028 Zuid-Limburg (Besluitvorming door raad voorzien in november 2023)
- Verordening Jeugdhulp Maastricht-Heuvelland (raad december 2023, besluitvorming voorzien over wijziging verordening per 1 januari 2024)
- Beleidsplan Jeugd 2019-2022 Maastricht (raad, 11 juni 2019)
- Beleidsplan Maatschappelijke ondersteuning 2023-2026, Maastricht-Heuvelland (raad, 25 april 2023)
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020 (raad, 22 juni 2021; Besluitvorming wijziging verordening per 1 juli 2021)
- Beleidskader “Versterken sociale en maatschappelijke basisinfrastructuur door vrijwillige inzet” (raad, 27 oktober 2020)
- Contourennota: “Veranderopgave Inburgering, Maastricht-Heuvelland” (college, 17 december 2020)
- “Zicht op Thuis”, Beleidsplan 2021-2024, Maastricht-Heuvelland (raad, 31 mei 2022)
- Regiovisie: “Geweld hoort nergens thuis (2019-2022)” (raad, 12 mei 2020)

Ambitie coalitie voor de middellange termijn

(niet gekoppeld aan specifiek taakveld binnen programma 6)

1.M3 Om de gewenste omslag binnen het sociaal domein (inclusief de veerkrachtige wijkenaanpak) te kunnen maken, om te werken vanuit en om samen te werken met mensen en buurten is eerst groot onderhoud nodig. De basis moet op orde. We moeten meer grip krijgen op de instroom en de uitstroom in de diverse regelingen, zodat we ondersteuning kunnen garanderen voor de mensen die het echt nodig hebben. We zetten onze inzet om meer grip te krijgen op het aantal en de kwaliteit van de aanbieders voort, om zo meer grip te krijgen op de uitgaven. Daarvoor hebben we ook betere data nodig. Zodat we weten wat de effecten zijn van ons beleid en tijdig kunnen bijsturen. Dit gaat allemaal niet vanzelf, daar is tijd en menskracht voor nodig.

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4, 5, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 17
6.2 Wijkteams	3, 4, 7, 11, 12, 13, 17
6.3 Inkomensregelingen	1, 2, 4
6.4 Begeleide participatie	8, 10, 11
6.5 Arbeidsparticipatie	8, 10, 11

6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	3, 17
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	3, 17
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	3, 17
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	3, 17
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	3, 17

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren algemene voorzieningen (waarvoor geen individuele beschikking van de gemeente nodig is) gericht op participatie. Denk o.a. aan: vrijwillige inzet, vrijwilligers en – mantelzorgondersteuning; welzijnswerk; preventie (bijv. eenzaamheidsbestrijding, of op het gebied van GGZ); gemeenschaps- en buurthuizen; algemeen toegankelijke voorzieningen (dagbesteding ouderen, ontmoeting/ontplooiing), toegankelijkheid voorzieningen (inclusie); kinderopvang: toezicht op en handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang; noodopvang vluchtelingen; vreemdelingen. Het onderdeel Burgerparticipatie (niet vallend binnen sociaal domein) en Gebiedsgericht Werken worden toegelicht in taakveld 0.1 (Bestuur).

Wat willen we bereiken?

Maastricht wil een stad zijn waar iedereen zich thuis voelt en waar onze inwoners de mogelijkheid hebben om volwaardig te kunnen deelnemen aan de samenleving. We gaan uit van positieve gezondheid en willen dat inwoners in kwetsbare posities zelf regie kunnen voeren over het eigen leven en kunnen omgaan met de uitdagingen in het leven. Een sterke, sociale leefomgeving moet hieraan ondersteunend zijn en ervoor zorgen dat niemand wordt buitengesloten. De kwaliteit van de sociale leefomgeving is medebepalend voor gelijke kansen en de kwaliteit van leven van onze inwoners.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2020	2021	2022	2023	2024
% Inwoners dat zich (zeer) voldoende in balans voelt ^{1,2}	Geen meting	74	70	70	71	71

1. Bron: Stadspeiling

2. Positieve gezondheid. Hoe gaat het met iemand lichamelijk en mentaal? Vinden mensen hun leven prettig en zinvol? Doen mensen mee in de maatschappij?

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M4 We willen dat iedereen die dat kan, ook aan de slag gaat. Iedereen heeft talenten. We zoeken naar mogelijkheden om ieders talent maatschappelijk in te zetten, door middel van betaald werk, opleiding of vrijwilligerswerk. We helpen mee in de zoektocht naar creatieve oplossingen. Daaraan te werken is een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgevers, overheden, onderwijsinstellingen en werknemers.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

1.C5 Vrij toegankelijke, laagdrempelige, wijkgerichte voorzieningen, die een sociale basis voor ontmoeting en ontwikkeling vormen.

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan:
  - de verordening: “Professionele instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg 2001”;
  - de subsidieregeling: “Versterken sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet, gemeente Maastricht, 2022-2024”;
  - de ondersteuningsregeling: “Gemeenschapshuizen”;
  - de subsidieregeling: “Mantelzorgwaardering, gemeente Maastricht 2021 e.v.”;
  - het aanvalsplan: “Armoede en schuldhulpverlening, 2020-2024”;
  - het integrale beleidskader “Van Opvang tot Integratie” ten aanzien van de doelgroepen asielzoekers, statushouders en inburgeraars;
  - de gemeentelijke opvang van ontheemden uit de Oekraïne, (nood)opvang van asielzoekers en (tijdelijke) opvang van uitgeprocedeerden middels een bed-bad-broodvoorziening;
- Versterken van de samenwerking tussen de GGZ organisaties op het gebied van GGZ preventie.
- Faciliteren van preventieve activiteiten zoals financiële educatie en bewustwording jongeren.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Aantal leerlingen dat deelneemt aan Moneyways ^{1a}	Geen meting			80	80	80
Aantal cliënten maatjesprojecten schuldhulpverlening ^{1b}	119	159	115	184	209	210

Bron: (1a) scholen; (1b) Humanitas en Trajekt.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen integraal beleidskader “Sociale Basis” in eerste kwartaal.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen van en uitvoering geven aan de subsidieregeling: “Vrij toegankelijke dagbesteding” (voorheen Algemene voorzieningen);
- Vaststellen van en uitvoering geven aan de subsidieregeling gemeenschapshuizen als onderdeel van de sociale basis.
- Uitvoering geven aan de lokale aanpak eenzaamheid.
- Vaststellen subsidieregeling “Algemene voorzieningen” (afhankelijk uitkomst evaluatie).
- Operationeel zijn van de digitale sociale kaart voor inwoners.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Anti Discriminatievoorziening Limburg (ADV-Limburg)

Anti Discriminatie Voorziening Limburg (ADV Limburg) is een onafhankelijke stichting die voor 27 van de 31 Limburgse gemeenten de Wet op de gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen (Wga) uitvoert. In deze wet is geregeld dat elke gemeente een onafhankelijk meldpunt moet hebben waar burgers discriminatie kunnen melden.

Wat mag het kosten?

Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	19.850	13.801	18.319	16.331	14.210	13.384	13.385
Baten	12.109	180	209	219	219	219	219
Saldo van baten en lasten	-7.741	-13.621	-18.110	-16.112	-13.991	-13.165	-13.166
Toevoeging reserves	1.656	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	576	156	2.914	1.354	77	0	0
Saldo mutaties reserves	-1.080	156	2.914	1.354	77	0	0
Resultaat	-8.821	-13.465	-15.195	-14.758	-13.914	-13.165	-13.166

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten en baten in 2022 houden met name verband met de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. De (in)directe lasten (€ 7,1 mln.) worden gedekt door de normbedragen die door het Rijk worden vergoed (€ 10,6 mln.).

Met betrekking tot noodfonds energiecrisis zijn voor 2023 en 2024 lasten geraamd ten bedrage van € 0,550 mln. resp. € 1,050 mln. De lasten worden gedekt door onttrekkingen aan de gelijknamige reserves. De hogere lasten in 2023 worden daarnaast veroorzaakt door geraamde lasten voor ontwikkeltrajecten sociaal domein (€ 1,8 mln.).

Mutaties reserves

De onttrekkingen aan de reserves betreffen de reserve innovatieopdracht samenleven, investeringsfonds duurzame sociale infrastructuur, reserve vreemdelingen, reserve overloop en de reserve noodfonds energiecrisis.

6.2 Wijkteams

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen gericht op informatie en vraagverheldering en het geleiden naar de juiste vorm van individuele dan wel collectieve ondersteuning. Denk o.a. aan voorlichting, advisering, cliëntondersteuning, toegang tot 1e en 2e lijnsvoorzieningen, preventie, vroegsignalering.

Wat willen we bereiken?

We willen dat de zelfredzaamheid van onze inwoners wordt versterkt. Waar ondersteuning nodig is, zetten we in op collectieve oplossingen. We bevorderen de samenwerking tussen maatschappelijke organisaties om gezamenlijk op zoek te gaan naar collectieve oplossingen voor veelvoorkomende vagen/problemen in de wijk. Inwoners die ondersteuning nodig hebben kunnen de toegang tot voorzieningen goed vinden en worden adequaat geholpen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

1.C3	Deze nieuwe werkwijze, te beginnen in twee gebieden, betekent ook dat we gaan bezien of de dienstverlening niet langer wordt geconcentreerd aan de Randwycksingel maar in het kader van schaalverkleining op termijn niet beter stap voor stap meer naar de wijken toe wordt gebracht.
1.C4	De toegepaste methodiek in de 50-gezinnen-aanpak (doorbraakmethode) wordt waar nodig verbeterd en doorgezet. Preventie en vroegsignalering krijgen hierbij meer aandacht.

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan:
  - Het bieden van informatie en advies
  - Het bieden van onafhankelijke cliëntondersteuning.
  - Het bieden van ondersteuning door de praktijkondersteuner huisartsen (POH) Jeugd
  - De inloop ten behoeve van mensen met ernstig psychiatrische problemen
  - de wettelijke taak met betrekking tot geweld in afhankelijkheidsrelaties.
  - het beleid met betrekking tot mensenhandel.
  - de wettelijke taak Veilig Thuis m.b.t. huiselijke geweld en kindermishandeling
  - de ketenaanpak “valpreventie” in het kader van het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA)
- Het versterken van de samenwerking in de knooppunten Jeugd.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen regiovisie: “Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA)” in het eerste kwartaal.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Opstellen business-case dienstverlening sociaal domein

Welke verbonden partij speelt een rol?

GGD Zuid-Limburg

De GGD Zuid-Limburg voert de wettelijke taken in het kader van de Wet publieke gezondheid uit voor de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Daarnaast is de GGD Zuid-Limburg opdrachtnemer voor de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ), Vangnet OGGZ (bemoeizorg) en Veilig Thuis. Veilig Thuis valt onder 6.2

Wat mag het kosten?

Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (6.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	14.322	14.946	18.768	18.764	18.811	18.859	18.859
Baten	2.560	2.311	2.278	2.406	2.406	2.418	2.447
Saldo van baten en lasten	-11.762	-12.635	-16.490	-16.358	-16.405	-16.442	-16.413
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	207	0	75	75	75	75	75
Saldo mutaties reserves	207	0	75	75	75	75	75
Resultaat	-11.555	-12.635	-16.415	-16.283	-16.330	-16.367	-16.338

Mutaties reserves

De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen aan de reserve TOZO ter dekking van de uitvoeringskosten TOZO.

6.3 Inkomensregelingen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen. Denk o.a. aan: inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet; adviezen in verband met de bijstandsverlening; IOAW (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers); IOAZ (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen); gemeentelijk armoedebeleid.

Wat willen we bereiken?

We willen mensen bestaanszekerheid bieden waarbij we de gevolgen van armoede verzachten, de instroom in de bijstand beperken en de uitstroom bevorderen.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Aantal huishoudens met een inkomen tot 110% wettelijk sociaal minimum ¹	7.976	7.902	7.770	7.700 ²	Nog niet bekend ³	Nog te bepalen
% Toe-/afname aantal Pw uitkeringen inclusief kleine regelingen ³	-4,7	-2,4	5	-5	-2,9	Nog niet bekend ⁴

1. Bron: CBS.
2. Realisatie 2021: voorlopig cijfer CBS; Realisatie 2022 naar verwachting bekend in december 2023.
3. Bron: gemeente Maastricht (SZMH).
4. Ambitie ministerie SZW/CPB voor 2024 nog niet bekend.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M5 We onderzoeken om naast de landelijke bijstandsnorm mensen meer ruimte te geven om bij te verdienen en gebruiken daarbij goede voorbeelden uit de rest van het land

Prestaties going concern

- Verstrekken van een passende inkomensvoorziening (bijstandsuitkering, bijzondere bijstand en lokale minimaregelingen) aan mensen die daar recht op hebben. Met oog voor rechtmatigheid en doelmatigheid. En met bijzondere aandacht voor kinderen in armoede.
- Passende schuldhulpverlening bieden aan inwoners (particulieren en ondernemers) met problematische schulden.
- Vanuit de vroegsignalering benaderen we inwoners met betalingsachterstanden in een zo vroeg mogelijk stadium om te voorkomen dat betalingsachterstanden uitgroeien tot problematische schulden.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Aantal unieke cliënten met toekenning bijzondere bijstand/declaratieregelingen ¹						
- Eenmalig	5.617	5.387	5.487	5.390	5.397	5400
- Periodiek	2.457	2.413	2.200	2.210	2.112	2210
Aantal keren dat kinderen geholpen zijn met materiele verstrekkingen via Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Fietsbank ²	2.208	2.655	1.696	2.108	2.459	2500

1. Bron: gemeente Maastricht (SZMH).
2. Bron: Stichting Leergeld, Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Fietsbank.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- De gemeenschappelijke regeling voor sociale kredietverlening en schuldhulpverlening waarvan Kredietbank Limburg het openbaar lichaam is, wordt aangepast. De concept regeling is in 2023 voorgelegd aan de raad voor een zienswijze. Besluitvorming door de raad vindt plaats in het tweede kwartaal van 2024.

- Een besluit over de herijking van de begroting van de Kredietbank Limburg wordt door het Algemeen Bestuur van de Kredietbank Limburg in 2023 genomen en doorgevoerd in de begrotingswijziging Kredietbank Limburg 2024. Deze begrotingswijziging wordt, samen met de jaarrekening Kredietbank 2023 en de meerjarenbegroting Kredietbank 2025-2027 in het tweede kwartaal van 2024 voorgelegd aan de raad ter vaststelling.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH)

SZMH is de gezamenlijke sociale dienst van vijf van de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten. Namens die deelnemers voert de gemeente Maastricht de Participatiewet en aanverwante regelingen uit.

Kredietbank Limburg (KBL)

De Kredietbank Limburg biedt hulpverlening aan inwoners die door hun schulden in de problemen zijn of kunnen komen en voert daartoe het minnelijk schuldhulpverleningstraject uit, verwijst door naar de rechtbank voor een WSNP-traject en biedt budgetbeheer of beschermingsbewind.

Wat mag het kosten?

Inkomensregelingen (6.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	88.005	75.056	75.218	73.807	73.807	73.807	73.807
Baten	61.387	70.561	70.556	72.488	72.488	72.501	72.533
Saldo van baten en lasten	-26.618	-4.495	-4.662	-1.319	-1.319	-1.306	-1.274
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	470	155	1.437	58	58	58	58
Saldo mutaties reserves	470	155	1.437	58	58	58	58
Resultaat	-26.148	-4.340	-3.224	-1.261	-1.261	-1.248	-1.216

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten in 2023 (ten opzichte van 2024 t/m 2027) wordt veroorzaakt door geraamde lasten met betrekking tot noodfonds energiecrisis huishoudens (€ 1,0 mln.). Deze hogere last wordt gedekt door een onttrekking aan de gelijknamige reserve voor eenzelfde bedrag. In 2022 is onder de lasten nog de energietoeslag opgenomen, waarvoor van het Rijk middelen zijn ontvangen (zie taakveld 0.7 algemene uitkering).

De hogere baten vanaf 2024 veroorzaakt door een hogere raming van de baten met betrekking tot BUIG (€ 1,9 mln.). Zie ook budgettair kader begroting 2024, paragraaf 2.2.

Mutaties reserves

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen aan de reserve TOZO, reserve TONK en reserve noodfonds energiecrisis.

6.4 Begeleide participatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid: beschut werken; bestaande werkverbanden sociale werkvoorziening, bestaande Wsw- en begeleid werken- dienstbetrekkingen.

Wat willen we bereiken?

Voldoende geschikte arbeidsplaatsen voor (arbeidsgehandicapte) inwoners die zijn aangewezen op arbeid onder aangepaste omstandigheden en/of om mensen in staat te stellen zich te ontwikkelen naar een volgende stap op de weg naar werk.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Uitvoering en afbouw Wsw in arbeidsjaren ¹	798	739	690	630	585	508
1. Bron: MTB. Een arbeidsjaar is het aantal dienstbetrekkingen op basis van een volledige werkweek over het gehele kalenderjaar.						

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

7.C9 Iedereen moet mee kunnen doen, ook de mensen die moeilijker toe te leiden zijn naar de arbeidsmarkt. We zetten in op activering van deze groep, met toeleiding naar werk waar mogelijk.

Prestaties going concern

- Zorgdragen voor uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening in afbouw.
- Faciliteren van de doorontwikkeling van MTB als leerwerkbedrijf / sociaal ontwikkelbedrijf voor de brede doelgroep Participatiewet.

Welke verbonden partij speelt een rol?

MTB

MTB is de uitvoeringsorganisatie Wsw voor Eijsden-Margraten, Maastricht en Meersen als mede leerwerkbedrijf voor de zes Maastricht-Heuvelland gemeenten.

Wat mag het kosten?

WSW en beschermt werk (6.4)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	22.799	22.388	23.602	22.964	22.078	22.142	21.848
Baten	6	12	5	5	5	5	5
Saldo van baten en lasten	-22.793	-22.376	-23.597	-22.959	-22.073	-22.137	-21.843
Toevoeging reserves	414	282	282	282	282	282	282
Onttrekking reserves	71	23	23	23	21	0	0
Saldo mutaties reserves	-343	-259	-259	-259	-261	-282	-282
Resultaat	-23.136	-22.635	-23.856	-23.218	-22.334	-22.419	-22.125

Ontwikkelingen baten en lasten

De begrote lasten dalen jaarlijks als gevolg van de daling van de integratie-uitkering participatie.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve spaarvariant MTB.

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen aan de reserve herstructurering MTB.

6.5 Arbeidsparticipatie

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte re-integratie- en participatievoorzieningen. Denk o.a. aan Work First, detachingsbanen, proefplaatsing, participatieplaatsen, jobcoaching en werkplekaanpassing, sociale activering, scholing en ontwikkeling.

Wat willen we bereiken?

Economische zelfstandigheid via regulier of gesubsidieerd werk naar vermogen. En wanneer dat (nog) niet lukt arbeidsparticipatie naar vermogen.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Netto arbeidsparticipatie in Maastricht ¹	62,5	63,0	61,5	64,1	64,6	64,6

1. BBV-indicator met als meetbron 'waarstaatjegemeente.nl'.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

7.M4	We willen dat iedereen die dat kan, ook aan de slag gaat. Iedereen heeft talenten. We zoeken naar mogelijkheden om ieders talent maatschappelijk in te zetten, door middel van betaald werk, opleiding of vrijwilligerswerk. We helpen mee in de zoektocht naar creatieve oplossingen. Daaraan te werken is een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgevers, overheden, onderwijsinstellingen en werknemers.
------	---

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

7.C7	Het Werkcentrum wordt in Centre Ceramique verder uitgewerkt tot laagdrempelige ontmoetingsplek voor alle vragen over arbeidsmarkt, onderwijs en de toeleiding naar werk.
7.C8	In de regio Zuid-Limburg werken we samen aan één werkgeversservicepunt dat onder de noemer werkcentrum de (digitale) toegangspoort wordt voor alle dienstverlenende organisaties waar ook werkgevers en werknemers toe behoren.

Prestaties going concern

- Uitvoeren van de ketensamenwerking re-integratie Participatiewet door de eigen uitvoeringsorganisaties.
- Creëren van mogelijkheden op de (Eu)regionale arbeidsmarkt.
- Op diverse manieren ondersteunen naar (gesubsidieerd) werk of participatie.
- Uitvoering geven aan het project "samen actief" waarbij samen met de regio inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt worden begeleid naar arbeid.

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Aantal inwoners geplaatst in betaald werk ¹	391	320	268	403	377	300
Aandeel (%) volledige uitstroom uit Pw-uitkering naar betaald werk van totale volledige uitstroom uit uitkering ²	33	34	34	35,8	37	35
Aandeel (%) Pw-uitkeringsgerechtigden met inkomsten uit parttime werk ²	7,9	10	6,2	9,7	9,9	9

1) Bron: Podium24.
2) Bron: Gemeente Maastricht (SZMH).

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- In de kaderbrief is opgenomen: Vanuit positieve gezondheid kijken we ook naar de talenten van inwoners. We helpen inwoners met een uitkering aan een betaalde baan. Als dit niet mogelijk is dan zetten we in op participatie.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH)

Zie taakveld 6.3.

Podium24

Podium24 is voor de zes Maastricht-Heuvellandgemeenten hét aanspreekpunt voor werkgevers en verantwoordelijk voor de plaatsing en bemiddeling van mensen in/naar werk. Waaronder ook de uitvoering van gesubsidieerde arbeid en arbeidsmarktprojecten.

Annex

Annex is het re-integratiebedrijf van de zes gemeenten in Maastricht-Heuvelland en voert voor hen dienstverlening op dit terrein uit.

MTB

Zie taakveld 6.4.

Wat mag het kosten?

Arbeidsparticipatie (6.5)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	5.075	5.585	5.617	5.709	5.680	5.493	5.493
Baten	123	48	58	26	26	26	26
Saldo van baten en lasten	-4.952	-5.537	-5.559	-5.683	-5.654	-5.467	-5.467
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	678	800	292	370	187	0	0
Saldo mutaties reserves	678	800	292	370	187	0	0
Resultaat	-4.274	-4.737	-5.267	-5.312	-5.467	-5.467	-5.467

Ontwikkelingen baten en lasten

In 2023 is voor ontwikkeling re-integratie eenmalig een bedrag opgenomen ten bedrage van € 0,150 mln. Deze lasten worden grotendeels gedekt via een onttrekking aan de reserve overloop (€ 0,117 mln.).

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de stortingen in de reserve intensivering re-integratie.

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen aan de reserve intensivering re-integratie en reserve overloop.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo2015)

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen om zelfredzaam te blijven en te kunnen participeren voor mensen met beperkingen. (Wmo2015). Deze voorzieningen worden op basis van een beschikking verstrekt. Het gaat hier om de drie hoofdcategorieën: Woonvoorzieningen (roerend, onroerend en tegemoetkoming verhuiskosten), Rolstoelen (handbewogen en elektrisch) en Vervoersvoorzieningen (scootmobielen, collectief vraagafhankelijk vervoer, aangepaste fietsen, autoaanpassingen en financiële tegemoetkomingen).

Wat willen we bereiken?

In Maastricht kan iedereen zo lang mogelijk meedoen en zelfstandig blijven wonen. Indien nodig, ondersteunen wij mensen hierin met voorzieningen (passende ondersteuning). We zorgen voor efficiënte en doelmatige ondersteuning die bijdraagt aan de ervaren kwaliteit van leven.

Effectindicator ¹	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Cliëntervaring						
% Wmo-cliënten dat de Wmo-ondersteuning als passend ervaart ²	81	Geen meting	84	86	84	86

- 1) Deze indicator en de daarbij genoemde uitkomsten geldt voor taakveld 6.6, 6.71 en 6.81.
- 2) Bron: Gemeentelijke monitor sociaal domein. Bij deze indicator geldt dat de meetgegevens voor een bepaald jaar, gemeten zijn in het daaropvolgende jaar. Dus meetgegevens 2022 zijn gemeten in 2023.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Volumeontwikkeling¹						
Aantal inwoners met woonvoorziening	1.350	1.437	1.464	1.440	1.535	1.600
Aantal inwoners met rolstoelvoorziening	1.188	1.203	1.101	1.035	977	1.000
Aantal inwoners met vervoersvoorziening	6.626	6.867	6.838	6.614	6.671	6.000

- 1) Voor alle aantallen geldt dat het gaat om het aantal unieke cliënten dat op enig moment in het betreffende kalenderjaar een maatwerkvoorziening Wmo2015 heeft (gehad).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

4.C4	Doorstromen op de woningmarkt door het toevoegen van levensloopbestendige woningen voor senioren en betere communicatie over de voor- en nadelen van een mogelijke verhuizing.
4.C9	We onderzoeken of het WMO-beleid aangepast kan worden om bestaande complexen geschikt te maken voor langer thuis wonen en gezamenlijke voorzieningen.
4.C10	We stellen een woonzorgvisie op waarbij wonen en zorg aan elkaar verbonden worden voor diverse doelgroepen.

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan de verordening maatschappelijke ondersteuning.
- Op basis van de verordening vinden toewijzingen van de ondersteuning aan burgers plaats. De situatie van burgers die zich met een ondersteuningsverzoek bij de gemeente melden, wordt zorgvuldig onderzocht. Bij het onderzoek wordt met voorrang gezocht naar oplossingen op eigen kracht, met hulp van personen uit het sociaal netwerk of door middel van inzet van algemene voorzieningen.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in 1^e kwartaal 2024: Uitvoeringsplan "Maatschappelijke Ondersteuning Maastricht". Het beleidsplan 'Maatschappelijke ondersteuning Maastricht-Heuvelland 2023-2026' is op 25 april 2023 door de raad vastgesteld. Tijdens deze vergadering is een motie aangenomen, welke stelt dat het college het Uitvoeringsplan Wmo als raadsvoorstel dient voor te leggen.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Omnibuzz

Sinds 11 mei 2016 werken 30 Limburgse gemeenten binnen de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz samen aan toekomstbestendig doelgroepenvervoer. Omnibuzz draagt zorg voor een goede uitvoering van collectief en individueel vraagafhankelijk vervoer voor reizigers met een door de gemeente verstrekte Wmo-indicatie voor "Vervoer op Maat". Omnibuzz verzorgt het contractmanagement en –beheer en heeft een ontwikkelfunctie binnen dit doelgroepenvervoer. Daarnaast verzorgt Omnibuzz de ritaanname (callcenter) en tactische regie. Vervoerders plannen deze ritten vervolgens in en rijden deze ritten.

Wat mag het kosten?

Maatwerkvoorzieningen (WMO) (6.6)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	2.403	2.628	7.880	7.465	7.504	7.494	7.494
Baten	0	6	580	607	607	607	607
Saldo van baten en lasten	-2.403	-2.622	-7.300	-6.858	-6.897	-6.887	-6.887
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-2.403	-2.622	-7.300	-6.858	-6.897	-6.887	-6.887

Ontwikkelingen baten en lasten

De begrote lasten dalen vanaf 2024 als gevolg van een daling van de lasten met betrekking tot de individuele vervoersvoorzieningen.

Vanaf 2023 gelden ongeveer 20 nieuwe taakvelden voor het sociaal domein. Dit is de verklaring voor de wijziging t.o.v. 2022 / begroting primitief 2023. Voor de begroting is in het kader van de overzichtelijkheid ervoor gekozen om niet per afzonderlijk individueel aanvullend taakveld de begroting op te bouwen, maar vast te houden aan en groeperen naar de oude indeling. Voor IV3 doeleinden zal wel conform de geldende taakvelden rapportage plaatsvinden. Daardoor treedt er verschuiving op tussen de respectievelijke taakvelden, met name 6.6, 6.71, 6.72, 6.81 en 6.82 (en in mindere mate naar 6.1, 6.2 en 6.3). In totaliteit op programma 6 gebeurt niks, alleen dus verschuiving van budgetten tussen de respectievelijke taakvelden.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning op maat behoeven (Wmo2015). Denk o.a. aan: begeleiding en huishoudelijke hulp.

Wat willen we bereiken?

In Maastricht kan iedereen zo lang mogelijk meedoen en zelfstandig blijven wonen. Indien nodig ondersteunen wij mensen hierin met dienstverlening op maat (Wmo2015).

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
<i>Volumeontwikkeling¹</i>						
Aantal inwoners met een indicatie huishoudelijke hulp	4.838	5.301	5.553	5.624	5.909	6.000
Aantal inwoners met een indicatie begeleiding individueel	2.109	2.361	2.445	2.440	2.391	2.400
Inwoners met een indicatie begeleiding groep	853	861	798	885	824	900
<i>In- en uitstroom</i>						
Instroom aantal inwoners met een indicatie huishoudelijke hulp	Niet bekend	1.136	980	874	1.090	1.100
Uitstroom aantal inwoners met een indicatie huishoudelijke hulp		725	817	824	1.190	1.000
Instroom aantal inwoners met een indicatie begeleiding individueel		639	495	466	452	500
Uitstroom aantal inwoners met een indicatie begeleiding individueel		392	486	515	617	500
Instroom aantal inwoners met een indicatie begeleiding groep		261	202	274	226	240
Uitstroom aantal inwoners met een indicatie begeleiding groep		265	201	282	275	220
<i>Beschikbaarheid</i>						
Aantal inwoners op wachtlijst huishoudelijke hulp	0	0	0	Niet bekend	564	500
Aantal inwoners op wachtlijst begeleiding individueel	0	0	0	0	0	0
Aantal inwoners op wachtlijst begeleiding groep	0	0	0	0	0	0
Bron: Qlikview						
1) Voor alle aantallen geldt dat het gaat om het aantal unieke cliënten dat op enig moment in het betreffende kalenderjaar een indicatie heeft (gehad).						

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan de Verordening maatschappelijke ondersteuning.
- Op basis van de verordening vinden toewijzingen en periodieke onderzoeken van de ondersteuning aan burgers plaats. De situatie van burgers die zich met een ondersteuningsverzoek bij de gemeente melden, wordt zorgvuldig onderzocht. Bij het onderzoek wordt met voorrang gezocht naar oplossingen op eigen kracht, met hulp van personen uit het sociaal netwerk of door middel van inzet van algemene voorzieningen. We onderzoeken periodiek of de aan de burger geleverde ondersteuning resultaat heeft en of deze nog steeds voldoet.
- Verdere ontwikkeling van samenwerking met strategische partners specifiek gericht op de ondersteuning aan burgers met regieproblemen (de dienstverlening begeleiding en begeleiding groep).

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in 1e kwartaal 2024 uitvoeringsplan “Maatschappelijke Ondersteuning Maastricht”. Het beleidsplan ‘Maatschappelijke ondersteuning Maastricht-Heuvelland 2023-2026’ is op 25 april 2023 door de raad vastgesteld. Tijdens deze vergadering is een motie aangenomen, welke stelt dat het college het Uitvoeringsplan Wmo als raadsvoorstel dient voor te leggen. Onze planning hiervoor is eerste kwartaal 2024.
- Vaststellen in 2e kwartaal 2024 Wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020 gemeente Maastricht mede in het licht van de herijking huishoudelijke hulp.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Besluitvorming over de voortzetting van samenwerking met strategische partners specifiek gericht op de ondersteuning aan burgers met regieproblemen (de dienstverlening begeleiding en begeleiding groep).
- Wijziging Besluit maatschappelijke ondersteuning mede in het licht van de herijking huishoudelijke hulp en de raad hierover informeren.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Kredietbank Limburg (KBL)

De Kredietbank Limburg biedt hulpverlening aan inwoners die door hun schulden in de problemen zijn of kunnen komen en voert daartoe het minnelijk schuldhulpverleningstraject uit, verwijst door naar de rechtbank voor een WSNP-traject en biedt budgetbeheer of beschermingsbewind.

Wat mag het kosten?

Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	39.346	37.625	35.724	35.995	35.995	35.995	35.995
Baten	2.009	2.373	1.591	1.696	1.562	3.340	3.323
Saldo van baten en lasten	-37.337	-35.252	-34.133	-34.299	-34.433	-32.654	-32.671
Toevoeging reserves	12	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	168	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	156	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-37.181	-35.252	-34.133	-34.299	-34.433	-32.654	-32.671

Ontwikkelingen baten en lasten

In de meerjarenraming (met ingang van 2023) is reeds rekening gehouden met een daling van de budgetten voor huishoudelijke verzorging en begeleiding.

Vanaf 2026 stijgen de baten als gevolg van eigen bijdrage abonnementstarief Hulp bij het Huishouden (€ 1,4 mln.) en eigen bijdrage Begeleiding WMO (€ 0,4 mln.). Dit als gevolg van wetwijziging en uitvloeisel uit de meicirculaire 2023.

Zie voor toelichting mutatie 2022 en begroting primitief 2023 t.o.v. overige jaren en begroting 2023 na wijziging de toelichting bij taakveld 6.6.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort alle ambulante jeugdhulp, zowel individueel als in groepsverband die door de gemeente als individuele, niet vrij toegankelijke voorziening wordt verstrekt. Daaronder valt begeleiding bij jeugd- en opvoedproblematiek of problematiek die samenhangt met een licht-verstandelijke beperking. Ook behandeling van psychische aandoeningen en vormen van ondersteuning om de thuissituatie te ontlasten (zoals logeren en deeltijdpleegzorg) behoren hiertoe. De verschillende vormen van jeugdhulp worden door centrumgemeente Maastricht voor de regio Zuid-Limburg ingekocht.

Wat willen we bereiken?

We willen dat jongeren gezond en veilig opgroeien. Wanneer ze daarbij problemen ervaren die ze zelf met hun gezin en omgeving niet kunnen dragen, ontvangen ze tijdig effectieve hulp en ondersteuning. Daarbij wordt eerst een beroep gedaan op voorliggende voorzieningen. De ingezette hulp is integraal, op maat van de jongere en diens gezin en wordt zo dicht mogelijk in de eigen omgeving geboden.

Effectindicator	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar ¹	15,6	17,2	16,7	17,6	17,1	<17,1
aantal jongeren dat minimaal één dag geïndiceerde zorg heeft ontvangen ²	2.886	2.894	2.792	2.810	2.837	<2.837
Gemiddelde kosten per jongere in ambulante zorg	7.069	7.487	8.065	8.307	8.659	< 8.659
1) BBV indicator met als bron 'waarstaatjegemeente.nl.						
2) Bron: Zorgned						

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C4	Nadere invulling van het transformatieplan jeugd, met inzet op integrale ondersteuning jeugdige, langdurige contracten met zorgaanbieders, de herinrichting van de toegang en nieuwe landelijke afspraken over het financieel kader.
-------	--

Prestaties going concern

- Inzet is en blijft het zo normaal mogelijk laten opgroeien van onze jeugdigen met extra hulp en ondersteuning indien nodig. Inzet vanuit de vrij toegankelijke voorzieningen gaat daarbij vooraf aan individuele jeugdhulp. Daarbij is de inzet om het aantal jongeren dat een beroep moet doen op een individuele voorziening terug te dringen.
- De ondersteuning die wij bieden is afgestemd op de jeugdige en diens gezin en wordt zo dicht mogelijk in de eigen omgeving aangeboden.
- Voor de inzet van individuele jeugdhulp gaan we langere contracten aan met een beperkt aantal strategische partners en gaan we door op de ingeslagen weg van een integrale aanpak voor onze jongeren die dat nodig hebben.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Doorontwikkelen van de ambulante jeugdhulp in samenwerking met voorliggende voorzieningen en ketenpartners (als onderwijs, huisartsen, jeugdgezondheidszorg en gecertificeerde instellingen) gericht op een verschuiving van geïndiceerde hulp naar vrij toegankelijke ondersteuning. We doen dit met max. 3 combinaties van zorgpartijen op basis van langjarige ontwikkelcontracten. Deze combinaties bieden alle vormen begeleiding en behandeling.
- Mede uitvoeren van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd gericht op financiële houdbaarheid van het jeugdstelsel.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Centrumregeling Inkoop Jeugd regio Zuid-Limburg

Gemeente Maastricht zorgt als centrumgemeente in een gemeenschappelijke regeling voor de verwerving van jeugdhulp voor de 16 gemeenten in de regio Zuid-Limburg (inkoop, subsidiëring, contractmanagement). Het afgeven van beschikkingen (de toegang tot jeugdhulp) gebeurt door de gemeenten zelf.

Wat mag het kosten?

Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	29.873	31.307	44.410	42.699	38.662	38.662	38.573
Baten	2.235	2.610	2.150	2.361	2.361	2.361	2.361
Saldo van baten en lasten	-27.638	-28.697	-42.260	-40.338	-36.301	-36.301	-36.212
Toevoeging reserves	257	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	292	0	357	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	35	0	357	0	0	0	0
Resultaat	-27.603	-28.697	-41.903	-40.338	-36.301	-36.301	-36.212

Ontwikkelingen baten en lasten

In de meerjarenraming (met ingang van 2024) is rekening gehouden met een daling van de budgetten voor jeugdzorg. De lasten 2023 stijgen (eenmalig) als gevolg van de lasten met betrekking tot het herstelplan Xonar (€ 1,553 mln.). Voor de stijging tussen 2023 begroting primitief en begroting gewijzigd wordt verwezen naar bijlage 3.

Zie voor toelichting mutatie 2022 en begroting primitief 2023 t.o.v. overige jaren en begroting 2023 na wijziging de toelichting bij taakveld 6.6.

Mutaties reserves

De onttrekking betreft in 2023 de geraamde onttrekking aan de reserve overloop.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan inwoners met psychiatrische en/of psychosociale problematiek die ondersteuning nodig hebben bij wonen alsook op andere leefgebieden, inwoners die dakloos (dreigen te) worden en vrouwen (en kinderen) die te maken krijgen met huiselijk geweld. Denk o.a. aan: vrouwenopvang, aanpak huiselijk geweld (Veilig thuis), beschermd wonen, maatschappelijke opvang, Vangnet-bemoeizorg, inloopfunctie GGZ, aanpak personen met verward/onbegrepen gedrag, de Wet verplichte ggz en nazorg ex-gedetineerden.

Wat willen we bereiken?

We bieden een veilige en beschermende omgeving aan inwoners in zeer kwetsbare posities die de regie over hun leven niet (voldoende) kunnen voeren. Doel is om hen te begeleiden naar zoveel mogelijk zelfstandig wonen en bij voorkeur een zo kort mogelijk verblijf in een tijdelijke woonruimte en zo snel mogelijke doorstroom naar een eigen duurzame woonplek. Uitgangspunt is het bieden van ondersteuning waarbij we aansluiten bij de mogelijkheden die de persoon heeft en daar de juiste ondersteuning op aanpassen.

Effectindicatoren ²	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
<i>Volumeontwikkeling¹</i>						
Aantal inwoners met een indicatie maatschappelijke opvang	186	174	180	179	167	200
Aantal inwoners met een indicatie beschermd wonen	961	939	926	673	444	400
<i>In- en uitstroom</i>						
Instroom Maatschappelijke opvang	Niet bekend	98	107	115	103	135
Uitstroom Maatschappelijke opvang		99	117	113	142	100
Instroom Beschermd wonen		147	165	187	94	130
Uitstroom Beschermd wonen		169	442	316	274	130

Effectindicatoren ²	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
1) Voor alle aantallen geldt dat het gaat om het aantal unieke cliënten dat op enig moment in het betreffende kalenderjaar een indicatie heeft (gehad).						
2) Bron: Qlikview						

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

4.C10 We stellen een woonzorgvisie op waarbij wonen en zorg aan elkaar verbonden worden voor diverse doelgroepen.

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan:
  - het uitvoeringsplan 2024 Zicht op Thuis, waaronder de projecten dag- en nachtopvang en social hostel, Skills in de stad, Skaeve Huse (huisvesting zeer moeilijk plaatsbare mensen) en Housing.
  - de Verordening maatschappelijke ondersteuning.
  - de lokale aanpak dak- en thuisloze jongeren.
  - de Wet Verplichte ggz.
  - het uitvoeringsplan mensenhandel Zuid-Limburg 2022-2025 'naar een regio zonder uitbuiting'.
- Op basis van de verordening maatschappelijke ondersteuning vinden toewijzingen van de ondersteuning aan burgers plaats. De situatie van burgers die zich met een ondersteuningsverzoek bij de gemeente melden, wordt zorgvuldig onderzocht. Bij het onderzoek wordt met voorrang gezocht naar oplossingen op eigen kracht, met hulp van personen uit het sociaal netwerk of door middel van inzet van algemene voorzieningen. We onderzoeken periodiek of de aan de burger geleverde ondersteuning resultaat heeft en of deze nog steeds voldoet.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen (4^e kwartaal 2024) beleidsplan Zicht op Thuis 2025-2028. Dit plan is een vervolg op beleidsplan Zicht op Thuis 2021-2024 en baseert zich op het landelijke actieplan Eerst een thuis 2023-2030.
- Vaststellen (1^e halfjaar 2024) regiovisie Geweld in Afhankelijkheidsrelatie.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Herijken beleid aanpak personen met verward/onbegrepen gedrag op basis van Landelijke Actieprogramma Grip op Onbegrip.
- Vaststellen uitvoeringsplan Geweld in Afhankelijkheidsrelaties 2024.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Centrumregeling Beschermd Thuis

Gemeente Maastricht zorgt als centrumgemeente voor de verwerving (inkoop, subsidiering, contractmanagement) en de uitvoering van beschermd Thuis voor de regio Maastricht-Heuvelland (beleid, toegang, financiën).

Wat mag het kosten?

Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	30.077	34.545	37.065	33.022	33.099	33.398	33.398
Baten	1.468	1.307	2.879	1.179	1.230	1.586	1.579
Saldo van baten en lasten	-28.609	-33.238	-34.186	-31.843	-31.869	-31.813	-31.819
Toevoeging reserves	1.014	0	1.362	1.225	1.157	1.088	1.088
Onttrekking reserves	1.061	0	2.065	839	789	738	738
Saldo mutaties reserves	47	0	703	-385	-368	-351	-351
Resultaat	-28.562	-33.238	-33.483	-32.229	-32.237	-32.163	-32.170

Ontwikkelingen baten en lasten

In de meerjarenraming (met ingang van 2024) is rekening gehouden met een daling van het budget voor Beschermd wonen (€ 1,250 mln.). Onder de lasten 2023 is (eenmalig) rekening gehouden met geraamde huisvestingslasten met betrekking tot 'Skills in de stad' (€ 1,3 mln.) en 'Skaeve huse' (€ 0,564 mln.). Daarnaast is in 2023 een (eenmalig) geraamde last inzake 'transformatie Zicht op Thuis' (€ 0,5 mln.) en doorontwikkeling DNO/ Social Hostel (€ 0,524 mln.). Tot slot dalen de lasten vanaf 2024 als gevolg van lagere subsidieelasten Vrouwenopvang (€ 0,4 mln.).

De hogere baten in 2023 houden verband met een eenmalige extra bate met betrekking tot 'Skills in de stad' (€ 1,3 mln.).

Zie voor toelichting mutatie 2022 en begroting primitief 2023 t.o.v. overige jaren en begroting 2023 na wijziging de toelichting bij taakveld 6.6.

Mutaties reserves

De onttrekking betreft de geraamde onttrekkingen aan de reserve overloop (2023) en de reserve Beschermd Wonen (2023 t/m 2027).

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort jeugdhulp in combinatie met verblijf (kinderen die niet thuis opgroeien) gericht op het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen en het uitvoeren van jeugdbescherming (gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis) en jeugdreclassering.

Wat willen we bereiken?

We streven ernaar dat steeds minder jeugdigen in Maastricht voor hun veiligheid zijn aangewezen op gedwongen hulpverlening of een uithuisplaatsing. Dat doen we door de zelfredzaamheid en opvoedkracht van gezinnen te versterken. Waar tijdelijk deze hulp of uithuisplaatsing noodzakelijk is, duurt die niet langer dan nodig is en draagt de hulp bij aan het versterken van de zelfredzaamheid.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming ¹	1,9	2,0	1,9	1,8	1,7	< 1,7
% Jongeren 12 t/m 22 jaar met jeugdreclassering ¹	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	< 0,3
Ratio 'zo thuis mogelijk' en residentiële jeugdhulp (aandeel jongeren in een 'zo thuis mogelijke situatie' ten opzichte van totaal aantal jongeren in een verblijf) ²	55%	59%	60%	61%	66%	>66%

1) BBV indicator. Bron 'waarstaatjegemeente.nl'. Het meest recente peilmoment is weergegeven.

2) Bron: Zorgned. Als een jongere thuis niet veilig kan opgroeien woont een jongere bij voorkeur 'zo thuis mogelijk' in een pleeggezin of gezinshuis. Lukt 'zo thuis mogelijk' wonen niet, dan wordt uitgeweken naar een verblijfsgroep bij een zorgaanbieder (residentiële jeugdhulp).

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C4	Nadere invulling van het transformatieplan jeugd, met inzet op integrale ondersteuning jeugdige, langdurige contracten met zorgaanbieders, de herinrichting van de toegang en nieuwe landelijke afspraken over het financieel kader.
-------	--

Prestaties going concern

- Geëscaleerde zorg omvat maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen. Hieronder valt gedwongen hulpverlening waarbij een voogd toezicht houdt in een gezin of de voogdij van ouder(s) tijdelijk wordt overgenomen. Ook de inzet van Veilig Thuis bij meldingen van (vermoeden van) kindermishandeling en de inzet van hulp bij crisis valt hieronder. Daarnaast alle vormen van jeugdhulp waarbij de jongere niet thuis verblijft, maar in een vorm van verblijf zoals pleegzorg, gezinshuis of een gespecialiseerde instelling.
- We maken afspraken met aanbieders van jeugdhulp voor het verlenen van adequate jeugdhulp in een verblijfsvorm voor jeugdigen die (tijdelijk) niet meer thuis kunnen wonen. Daarbij streven we naar een verblijfsvorm die zoveel mogelijk op een gezin lijkt, dus pleegzorg of een gezinshuis.
- Voor het verlenen van hulp in het gedwongen kader maken we afspraken met gecertificeerde instellingen voor het verlenen van jeugdbescherming en jeugdreclassering.
- We kopen crisishulp in voor jeugdigen die in een acuut onveilige situatie verkeren en maken afspraken met Veilig Thuis als advies- en meldpunt bij vermoedens van kindermishandeling. We werken nauw samen met de regiogemeenten in Zuid-Limburg en maken de afspraken met aanbieders voor een groot deel gezamenlijk. Door het vaststellen en monitoren van kwaliteitseisen sturen we steeds meer op doelrealisatie en cliënttevredenheid.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- De Crisishulp Jeugd Zuid-Limburg wordt opnieuw aanbesteed en gegund in 2024 (ingang nieuw contract 1 januari 2025).

Welke verbonden partij speelt een rol?

Centrumregeling Inkoop Jeugd regio Zuid-Limburg

Gemeente Maastricht zorgt als centrumgemeente in een gemeenschappelijke regeling voor de verwerving van jeugdhulp voor de 16 gemeenten in de regio Zuid-Limburg (inkoop, subsidiëring, contractmanagement). Het afgeven van beschikkingen (de toegang tot jeugdhulp) gebeurt door de gemeenten zelf.

Wat mag het kosten?

Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	15.840	17.219	2.737	2.814	2.814	2.814	2.814
Baten	62	0	89	99	99	99	99
Saldo van baten en lasten	-15.778	-17.219	-2.648	-2.715	-2.715	-2.715	-2.715
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-15.778	-17.219	-2.648	-2.715	-2.715	-2.715	-2.715

Zie voor toelichting mutatie 2022 en begroting primitief 2023 t.o.v. overige jaren en begroting 2023 na wijziging de toelichting bij taakveld 6.6.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 6 Sociaal domein	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)	19.850	13.801	18.319	16.331	14.210	13.384	13.385
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (6.2)	14.322	14.946	18.768	18.764	18.811	18.859	18.859
Inkomensregelingen (6.3)	88.005	75.056	75.218	73.807	73.807	73.807	73.807
WSW en beschut werk (6.4)	22.799	22.388	23.602	22.964	22.078	22.142	21.848
Arbeidsparticipatie (6.5)	5.075	5.585	5.617	5.709	5.680	5.493	5.493
Maatwerkvoorzieningen (WMO) (6.6)	2.403	2.628	7.880	7.465	7.504	7.494	7.494
Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	39.346	37.625	35.724	35.995	35.995	35.995	35.995
Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	29.873	31.307	44.410	42.699	38.662	38.662	38.573
Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	30.077	34.545	37.065	33.022	33.099	33.398	33.398
Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	15.840	17.219	2.737	2.814	2.814	2.814	2.814
Totaal lasten	267.590	255.100	269.339	259.571	252.661	252.049	251.668
Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)	12.109	180	209	219	219	219	219
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (6.2)	2.560	2.311	2.278	2.406	2.406	2.418	2.447
Inkomensregelingen (6.3)	61.387	70.561	70.556	72.488	72.488	72.501	72.533
WSW en beschut werk (6.4)	6	12	5	5	5	5	5
Arbeidsparticipatie (6.5)	123	48	58	26	26	26	26
Maatwerkvoorzieningen (WMO) (6.6)	0	6	580	607	607	607	607
Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	2.009	2.373	1.591	1.696	1.562	3.340	3.323
Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	2.235	2.610	2.150	2.361	2.361	2.361	2.361
Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	1.468	1.307	2.879	1.179	1.230	1.586	1.579
Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	62	0	89	99	99	99	99
Totaal baten	81.959	79.408	80.395	81.087	81.004	83.163	83.200
Samenkracht en burgerparticipatie (6.1)	-7.741	-13.621	-18.110	-16.112	-13.991	-13.165	-13.166
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (6.2)	-11.762	-12.635	-16.490	-16.358	-16.405	-16.442	-16.413
Inkomensregelingen (6.3)	-26.618	-4.495	-4.662	-1.319	-1.319	-1.306	-1.274
WSW en beschut werk (6.4)	-22.793	-22.376	-23.597	-22.959	-22.073	-22.137	-21.843
Arbeidsparticipatie (6.5)	-4.952	-5.537	-5.559	-5.683	-5.654	-5.467	-5.467
Maatwerkvoorzieningen (WMO) (6.6)	-2.403	-2.622	-7.300	-6.858	-6.897	-6.887	-6.887
Maatwerkdienstverlening 18+ (6.71)	-37.337	-35.252	-34.133	-34.299	-34.433	-32.654	-32.671
Maatwerkdienstverlening 18- (6.72)	-27.638	-28.697	-42.260	-40.338	-36.301	-36.301	-36.212
Geëscaleerde zorg 18+ (6.81)	-28.609	-33.238	-34.186	-31.843	-31.869	-31.813	-31.819
Geëscaleerde zorg 18- (6.82)	-15.778	-17.219	-2.648	-2.715	-2.715	-2.715	-2.715
Totaal saldo van baten en lasten	-185.631	-175.692	-188.944	-178.485	-171.657	-168.887	-168.467
Toevoeging reserves	3.353	282	1.645	1.507	1.439	1.371	1.371
Onttrekking reserves	3.523	1.134	7.164	2.720	1.208	871	871
Saldo mutaties reserves	170	852	5.519	1.213	-231	-500	-500
Resultaat	-185.461	-174.840	-183.425	-177.272	-171.889	-169.387	-168.967

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Taakvelden

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

BBV-indicatoren	Maastricht				Gemeenten 100.000 - 300.000
	2018	2019	2020	2021	2021
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner ¹	100	98	101	104	174
	2017	2018	2019	2020	2020
% bekende hernieuwbare elektriciteit ²	1,3	2,1	2,9	5,7	11,6

1. Bron 'waarstaatjemeente.nl' waarbij geldt, dat de cijfers afkomstig zijn van CBS huishoudelijk afval. De meetgegevens bij deze indicator voor 2022 zijn nog niet gepubliceerd op deze site. Huishoudelijk restafval kan ingedeeld worden in fijn restafval (met name bestaand uit GFT, oud papier en karton, kunststof, glas, blik, textiel, KCA, luiers) en grof restafval. In Maastricht wordt alleen het fijn restafval opgehaald. Bij de milieuparken kunnen mensen terecht met alle soorten restafval.
2. Bron 'waarstaatjemeente.nl' waarbij geldt, dat de cijfers afkomstig zijn van Klimaatmonitor-RWS. De meetgegevens bij deze indicator voor 2021 en 2022 zijn nog niet gepubliceerd op deze site. Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026
  - Stadsvisie 2040
  - Omgevingsvisie Maastricht – Koester de balans
- Volksgezondheid
- Regionaal gezondheidsbeleid Zuid-Limburg 2020-2023 (raad 17 december 2019)
- Riolering
- Waterprogramma 2023-2026 (raad 18-10-2022)
  - Gemeentelijke klimaatadaptatiestrategie 2023-2027 (raad 18-10-2022)
  - Regionale klimaatadaptatiestrategie 2023-2027 (raad 18-10-2022)
  - Waterketenplan 2023-2027 (raad 18-10-2022)
- Afval
- Afvalbeleidsplan 2016 – 2020 (raad, 5 april 2016)
  - Afvalloos Maastricht in 2030 (raad, 29 januari 2019)
- Milieubeheer
- Beleidsvisie Externe Veiligheid (raad, 29 mei 2012)
  - Hogere grenswaardenbeleid (raad, 27 september 2011)
  - Locatiebeleid lucht (raad, 16 september 2008)
  - Zonebeheerplan Beatrixhaven (raad, 21 april 2015, bijlage bp Beatrixhaven)
  - Zonebeheerplan Bosscherveld (raad, 18 juni 2013, bijlage bp Bosscherveld noord)
  - Begraafplaats, bedrijfsplan (raad, 27 februari 2018)
  - Actieplan geluid (college, 2018)
  - Nota bodembeheer (raad 2012) en addendum bodemkwaliteitskaart PFAS (raad 2019)
  - Gebiedsgericht grondwaterbeheer Maastricht-Oost (raad 2014)
  - Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg (raad 22 juni 2021)
  - Transitievisie Warmte 1.0 (raad, 21 december 2021)
  - Zero Emission Zone Stadslogistiek (raad 30 maart 2021)
- Begraafplaats
- Bedrijfsplan Begraafplaats (raad, 27 februari 2018)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
7.1 Volksgezondheid	3, 4, 8, 10, 17
7.2 Riolering	3, 6, 11, 12, 14
7.3 Afval	3, 6, 11, 12, 14, 15
7.4 Milieubeheer	7, 12, 13
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	3, 17

7.1 Volksgezondheid

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van onze inwoners, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen. Denk o.a. aan: het monitoren van de gezondheidssituatie; uitvoering van preventieprogramma's, het vroegtijdig signaleren van specifieke stoornissen en gezondheidsbedreigende factoren; uitvoering van programma's voor gezondheidsbevordering en maatregelen tegen bedreigingen van de gezondheid; bestrijding van infectieziekten en aanbieden van vaccinaties; het geven van prenatale voorlichting aan aanstaande ouders; het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen; het bevorderen van medisch milieukundige zorg; het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen.

Wat willen we bereiken?

Preventie en gezondheidsbevordering alsmede bescherming van de gezondheid van onze inwoners, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen. In de uitvoering wordt daarbij aangesloten bij de uitgangspunten van positieve gezondheid zoals ook verwoord in de sociale visie.

Effectindicatoren ^{1,2}	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
% Maastrichtenaren dat eigen gezondheid beoordeelt als (zeer) goed	geen meting	77	71	71	71	≥71
% Maastrichtenaren bij wie gezondheid het dagelijks functioneren in thuissituatie (heel) veel belemmert ³	geen meting	5	5	5	7	≤7
% Maastrichtenaren bij wie gezondheid deelname aan het maatschappelijk leven (heel) veel belemmert ⁴	geen meting	5	7	7	7	≤7

1. De effectindicatoren met betrekking tot positieve gezondheid zijn opgenomen in taakveld 6.1.

2. Bron: Stadspeiling

3. Uitvoeren van dagelijkse taken zoals voor jezelf zorgen, het huishouden doen, om kunnen gaan met geld.

Effectindicatoren ^{1,2}	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
4. Sociale contacten, bewegingsvrijheid, iets voor een ander kunnen doen, vrijetijdsbesteding, werken.						

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

11.C8	Verder onderzoeken we mogelijkheden voor het aanbieden van schoolontbijt/schoollunch in het kader van gezond kindcentrum in beweging.
-------	---

Prestaties going concern

- Uitvoering geven aan:
  - De Wet publieke gezondheid opgedragen aan de GGD Zuid-Limburg: infectiebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, epidemiologie, gezondheidsbevordering, psychosociale hulp bij ongevallen en rampen;
  - Veilig Thuis als onderdeel van de GGD Zuid-Limburg;
  - Jeugdgezondheidszorg als onderdeel van de GGD Zuid-Limburg;
  - Het programma: "Opgroeien in Kansrijke Omgeving (OKO)";
  - Het regionaal gezondheidsbeleid 2020-2023, verlenging voor 2024 wordt voorzien in oktober 2023;
  - Het programma: "Trendbreuk Zuid-Limburg" door de inzet te focussen op de jeugd o.a. door Kansrijke Start, de Netwerkaanpak overgewicht en obesitas onder jongeren (KeiGezond);
  - Het preventie- en handavingsplan Jeugd en Alcohol 2021-2024;
  - GGZ preventie.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in tweede kwartaal zienswijze raad op begroting 2025 GGD Zuid-Limburg.
- Vaststellen in tweede kwartaal zienswijze raad op het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 van de GGD Zuid-Limburg
- Vaststellen nieuw regionaal gezondheidsbeleid 2025-2028 in derde kwartaal 2024.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Implementeren van het Integrale Plan van Aanpak Gezond en Actief leven Akkoord (GALA) 2024-2026 (vaststelling door college in september 2023)
- Vaststellen en uitvoeren Uitvoeringsplan 2024,
- Vaststellen en uitvoeren opgaven uit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en de transformatieopgaven op basis van het in 2023 opgestelde Regiobeeld en Regioplan, in samenwerking met de regio Zuid-Limburg.
- Uitvoering preventie en gezondheidsbevordering conform de uitgangspunten van het regionaal gezondheidsbeleid.
- Uitvoering plan Aanpak seksuele (straat-)intimidatie 2024-2026 (vaststelling door college vierde kwartaal 2023)

Welke verbonden partij speelt een rol?

GGD Zuid-Limburg

De gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg voert de wettelijke taken in het kader van de Wet publieke gezondheid uit voor de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Daarnaast is de GGD Zuid-Limburg opdrachtnemer voor de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ), Vangnet OGGZ (bemoeizorg) en Veilig Thuis.

Wat mag het kosten?

Volksgezondheid (7.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	7.679	8.637	7.714	8.280	8.418	8.343	8.343
Baten	74	1.264	28	29	29	29	29
Saldo van baten en lasten	-7.605	-7.373	-7.686	-8.251	-8.389	-8.314	-8.314
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-7.605	-7.373	-7.686	-8.251	-8.389	-8.314	-8.314

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten vanaf 2024 houden verband met de hogere jaarlijkse bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling GGD-Zuid Limburg.

7.2 Riolering

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding. Denk o.a. aan: opvang en verwerking van afval- en hemelwater; inzameling en transport huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater; voorkomen van grondwaterproblemen, onder meer door afvoer van overtollig grondwater; rioolwaterzuivering; bestrijding verontreiniging oppervlaktewater.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een gezonde, veilige en water & klimaat bewuste stad. Bij de inrichting van de openbare ruimte hanteren we richtlijnen voor de aanleg van regenwaterberging en groenvoorzieningen om wateroverlast, hittestress of versterking van oppervlaktewaterkwaliteit door lozingen te beperken. De oppervlaktewaterkwaliteit is goed en voldoet aan de eisen die daarvoor geleden. Wat betreft het overstromingsgevaar van de Maas voldoet Maastricht aan de door het Rijk gestelde veiligheidsnormen. Met het oog op klimaatverandering werken we toe naar een stad die is voorbereid op mogelijk nieuwe strengere veiligheidsnormen maar ook naar een stad die leefbaar is in geval van extreme hitte.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
% Maastrichtenaren dat in eigen buurt vaak last heeft van teveel regenwater op straat ¹	Geen meting	4	4	5	5	5

1. Bron: Stadspeiling.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M2	Ook werken we aan het versterken van de noord-zuid-relatie door de verbinding met de Maas te versterken (inclusief meer ruimte voor de rivier), gericht op veiligheid, op het versterken van de aantrekkelijkheid van de Maasoevers en de bereikbaarheid van beide zijden van de Maas.
5M1	Aanpak hoogwaterproblematiek samen met betrokken partners op een wijze die ook kwaliteiten toevoegt aan de stad. Maatregelen die op korte termijn genomen kunnen worden nemen we uiteraard op korte termijn.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

3.C4	Actualiseren beleidskader dierenwelzijn met aandacht voor evacuatie bij hoog water.
5.C5	We zetten in op het vergroenen van de gehele stad, met bijzondere aandacht voor het centrumstedelijke gebied en biodiversiteit. Op die manier kunnen we hittestress tegengaan, het opnemen van water bevorderen, ons bomenbestand uitbreiden en een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving creëren die beweging stimuleert.

Prestaties going concern

- Rioolbeheer. Riolerings worden periodiek geïnspecteerd en indien nodig hersteld of vervangen.
- Preventie van wateroverlast. We treffen maatregelen die de kans op wateroverlast verkleinen door bij gemeentelijke projecten (bijv. groot onderhoud wegen of herstructurerings) te toetsen op de water- en rioleringseffecten.
- We realiseren projecten die tot doel hebben de wateroverlast te beperken en water vast te houden. Daarbij wordt de synergie gezocht met de vergroeningsopgave.

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- We gaan in 2024 aan de slag met de maatregelen en projecten die we in het klimaat- en waterprogramma hebben bepaald.
- Op basis van het startdocument “zuidelijk Maasdal” wordt in 2024 gewerkt aan de MIRT verkenning waarin de meest kansrijke oplossingen voor hoogwaterveiligheid Maas worden onderzocht. We onderzoeken daarbij in hoeverre dit gecombineerd kan worden met kansen voor stedelijke en recreatieve ontwikkelingen. Ook het aspect nautische veiligheid wordt in deze verkenning meegenomen.

Wat mag het kosten?

Riolering (7.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	10.550	10.768	9.162	9.155	9.100	9.325	9.246
Baten	16.840	17.035	15.283	15.981	15.981	15.981	15.981
Saldo van baten en lasten	6.290	6.267	6.121	6.826	6.881	6.656	6.734
Toevoeging reserves	35	35	36	36	36	36	36
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-35	-35	-36	-36	-36	-36	-36
Resultaat	6.255	6.232	6.085	6.790	6.845	6.619	6.698

Ontwikkelingen baten en lasten

De daling van zowel lasten als baten in 2023 is het gevolg van de vertaling van het in najaar 2022 vastgestelde waterplan.

De baten hebben betrekking op de rioolheffing die via de GR BsGW wordt geïnd.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (voertuigen).

7.3 Afval en schoon

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en de reiniging van de openbare ruimte.

Wat willen we bereiken?

Afval zien we als een verzameling waardevolle grondstoffen die we steeds opnieuw gebruiken. Restafval dat wordt verbrand, is ongewenst. Streven is dat de hoeveelheid restafval per inwoner daalt en de hoeveelheid ingezamelde herbruikbare grondstoffen stijgt. Verder wil Maastricht een schone stad zijn. Het doel is om te komen tot een openbare ruimte die op een sobere, maar functionele en veilige manier beheerd wordt. Het ambitieniveau van het taakveld Schoon (reiniging openbare ruimte) staat in de tabel van taakveld 2.1.

Effectindicatoren ¹	Realisatie					Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2024
Aantal kg (fijn en grof) restafval per inwoner	107	99	103	100	103	<100
Plaats Maastricht in afvalbenchmark (gemeenteklasse B) wat betreft percentage afvalscheiding	3	3	6	2	5	≤ 3

1)Bron: Landelijke benchmark huishoudelijk afval. Maastricht valt in gemeenteklasse B, 35%-49% hoogbouw. Meetgegevens 2022 bekend eind 2023.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C12 Herijking van het afvalbeleid.

Prestaties going concern

- Afvalinzameling en voorlichting*

We hebben diverse voorzieningen voor het inzamelen van herbruikbare grondstoffen, zoals de huis-aan-huis-inzameling van GFT+E, papier en textiel, de milieuperrons en de milieuparken. Huishoudelijk restafval wordt verzameld via de 'betaalde restafvalzak' en betaald inleveren van grof huishoudelijk afval op de regionale milieuparken. We ondersteunen huishoudens bij de afvalscheiding door inzet van onder andere gerichte communicatie via afvalcoaches, de gemeentelijke website en de milieupapp. Consequente overtreders (afvaldumpingen, bijplaatsingen op milieuperrons) worden beboet.

- Sluiten van de kringlopen, monitoring en doorontwikkeling*

De gescheiden ingezamelde grondstoffen van huishoudens verwerken we op een zodanige manier dat hun waarde zoveel mogelijk behouden blijft (circulaire economie). Dat doen we bij voorkeur in regionaal verband (zie ook verbonden partijen). De resultaten van het grondstoffenbeleid voor huishoudelijk afval worden gemonitord (o.a. via de nationale afvalbenchmark), getoetst aan de doelen en zoveel mogelijk regionaal afgestemd. Waar nodig sturen we tussentijds bij.

- Beheer met focus op voorkomen zwerfafval*

Naast het regulier onderhoud voor de diverse aandachtsgebieden zoals graffiti, ongediertebestrijding en honden-uitlaatgebieden, ligt de focus met name op zwerfafval. We hanteren daarbij drie pijlers, t.w. educatie (o.a. CNME), preventie (o.a. gedragsbeïnvloeding) en repressie en verduurzaming (o.a. elektrificatie materieel). De effecten van deze activiteiten worden gemonitord en waar nodig sturen we tussentijds bij.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- 1e kwartaal 2024: afronden besluitvorming vaststellen regionaal beleidskader voor afvalbeleid/grondstoffenbeleid binnen de GR Geul en Maas (afvalsamenwerking Maastricht-

Meerssen-Valkenburg aan de Geul). Start besluitvorming (met een stadsronde) gepland voor december 2023.

- Uiterlijk 2e kwartaal 2024: voorstel toestemming tot wijziging GR Geul en Maas conform gewijzigde Wet Gemeenschappelijke regelingen.
- 4e kwartaal 2024: vaststellen grondstoffenplan Maastricht (uitvoeringsplan van het regionaal beleidskader afvalbeleid/grondstoffenbeleid).

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Het uitwerken van maatregelen voor specifieke doelgroepen (zoals studenten en minder-validen).
- Het nemen van maatregelen ter voorkoming van afkeur op verschillende grondstofstromen (onder andere PBD en GFT+E).
- Het aanpakken van (rest-)afvalvervuiling in de stad.
- Het aanpakken van overlast in de binnenstad door het aanbieden en inzamelen van bedrijfsafval.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)

Adviesfunctie over afval, belangbehartiging bovenregionale afval-aangelegenheden, coördinatie/adviesrol over (circulaire) bovenregionale afvalcontracten met marktpartijen, afval-kenniscentrum.

Gemeenschappelijke Regeling Geul en Maas

Via de verbrede GR Geul en Maas wordt de afvalsamenwerking tussen Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul stapsgewijs uitgebreid: niet alleen exploitatie en beheer van vier regionale milieuparken, maar ook (gescheiden) inzameling van afvalstoffen, beleidsmatige ondersteuning, tactisch en operationele afstemming en projecten (o.a. op het terrein van circulaire economie).

Wat mag het kosten?

Afval (7.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	19.616	19.252	20.311	20.731	20.880	20.898	21.035
Baten	27.873	27.791	27.808	28.672	28.819	28.837	28.975
Saldo van baten en lasten	8.257	8.539	7.497	7.941	7.940	7.939	7.939
Toevoeging reserves	615	615	646	646	646	646	646
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-615	-615	-646	-646	-646	-646	-646
Resultaat	7.642	7.924	6.851	7.295	7.294	7.294	7.294

Ontwikkelingen baten en lasten

De stijging van de lasten in 2023 is met name het gevolg van hogere lasten (index en apparaatskosten) inzake de GR Geul en Maas.

Vanaf 2024 wordt in de raming van de baten rekening gehouden met baten inzake papier en karton. Hierdoor stijgen de baten vanaf dat jaar met € 0,442 mln.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (voertuigen e.d.).

7.4 Milieubeheer

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu. Denk o.a. aan: bescherming en sanering van de kwaliteit van de bodem en de atmosfeer; beheersing van geluidhinder en luchtkwaliteit; bescherming tegen straling en dergelijke; verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven; RUD (Regionale Uitvoeringdiensten). Ook de uitvoering van het klimaatakkoord behoort tot dit taakveld.

Wat willen we bereiken?

Beheerste situatie fysieke leefomgeving

De gemeente heeft wettelijke taken om te hoog belaste bestaande situaties van bodem, geluid, luchtkwaliteit, risico's (gevaarlijke stoffen, elektromagnetische straling) te saneren en bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen te voldoen aan de gestelde normen.

Een klimaatneutrale samenleving

Doel is een klimaatneutrale gemeente in 2050 en een klimaatneutrale gemeentelijke organisatie in 2030.

Effectindicatoren	Realisatie						Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Aantal geluidbelaste woningen door ^{1a} :							
- wegverkeer 55-64 dB	17.400	Geen meting				19.159	Geen meting
- wegverkeer > 65 dB	4.678					5.318	
- treinlawaai 55-64 dB	900					460	
- treinlawaai >65 dB	300					0	
- industrielawaai 55-64 dB	500					500	
- industrielawaai > 65 dB	100					100	
Aantal gevoelige objecten t.a.v. ^{1b} :							
- NO2 (stikstofdioxide)	0	0	0	0	0	0	0
- PM10 (fijnstof)	0	0	0	0	0	0	0
Aantal spoedeisende bodemlocaties ^{1c}	4	4	1	1	1	1	1
CO ₂ -uitstoot in tonnen, gebouwde omgeving Maastricht ^{1d}	Niet bekend	399.200	367.500	318.400	334.900	Nog niet bekend	<334.900
1) Bron: (1a) Geluidbelastingkaarten, meting elke 5 jaar; (1b) Rapportage luchtkwaliteit; (1c) Jaarlijkse voortgangsrapportage spoedlocaties; (1d) Klimaatmonitor RWS.							

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

5.M2	Uitvoering geven aan de transitievisie warmte en het verduurzamen van de bestaande bebouwing, met name door isolatie van woningen.
5.M3	In navolging van de regionale energiestrategie inzetten op het verhogen van duurzame energieproductie, zoveel mogelijk via multifunctioneel ruimtegebruik, waarbij de vertaling in het centrumstedelijk gebied extra zorgvuldigheid vereist vanwege beperkingen in ruimte en multifunctioneel gebruik.
5.M4	Koers houden bij het verduurzamen van de gemeentelijke organisatie door stapsgewijs het wagenpark en de gemeentelijke gebouwen verder energieneutraal te maken richting het einddoel van 2030.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

5.C1	Verduurzaming nieuwbouwprojecten. Dat doen we bij 'eigen' projecten maar dat nemen we ook op in prestatieafspraken met de woningcorporaties.
5.C2	Voor nieuwbouw zetten we ook in op hergebruik en circulariteit van bouwmaterialen.

5.C3	Ook stimuleren we particuliere woningeigenaren tot verduurzaming en bouwen we actief aan allianties om hen hierbij te ondersteunen, bijvoorbeeld het rijksprogramma isolatie. Bijzondere aandacht verdienen hierbij (on)mogelijkheden rondom monumentale panden.
5.C4	We zetten in op de mogelijkheden van groene waterstof en zoeken hierin naar samenwerking.
5.C11	We kijken of de milieuzone een effectieve maatregel kan zijn om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren. We kijken daarbij ook naar de koppelkansen met de Zero-Emissionzone voor Stadslogistiek (ZES), onder meer op het gebied van de daarvoor benodigde (camera)techniek.

Prestaties going concern

1) Vergunnen en handhaven

Op het gebied van bodem, geluid, lucht en externe veiligheid bewaken wij de kwaliteit en zorgen ervoor dat wordt voldaan aan de wettelijke en Maastrichtse vereisten.

2) Voorkomen en oplossen milieu-knelpunten

Via toetsing en advies zorgen we ervoor dat plannen en initiatieven voldoen aan de kwaliteitsnormen t.a.v. geluid, lucht, externe veiligheid en bodem die in de wet en het Maastrichtse beleid zijn vastgesteld. Waar nodig wordt gesaneerd door uitvoering van geluidsisolatieprojecten en bodemsaneringen. Er is één bodemsaneringsproject in Maastricht (Seringenstraat).

3) Omgevingswet

Als bijdrage voor de nieuwe omgevingsvisie en het omgevingsplan, werken we aan een uitwerking van gebiedsgerichte integrale milieukwaliteit. Daarnaast zal een bijdrage worden geleverd om invulling te geven aan de (met de Omgevingswet) verruimde reikwijdte van de zorgplicht.

4) Milieuzone Statensingel/ Zero Emissie Stadslogistiek (ZES)

Het plan van aanpak ZES, gericht op invoering van zero-emissie in de binnenstad per 2025, voeren wij uit.

5) Plan van aanpak (PvA) Bewustwording Luchtkwaliteit

Het PvA voeren wij verder uit via fijnstof-metingen door particulieren en educatie (waaronder een reizende tentoonstelling) op scholen door het CNME.

6) Gebiedsgericht grondwaterbeheer Maastricht Oost en grondwater Meetnet Maastricht

Wij monitoren het grondwater voor geheel Maastricht, kwantitatief en kwalitatief.

7) Informatiebeheer bodem

Wij werken aan het actueel en betrouwbaar houden van het bodeminformatiesysteem om aan de informatieplicht te kunnen blijven voldoen, ook in het kader van het nieuwe digitaal stelsel Omgevingswet.

8) Klimaatneutrale samenleving en energietransitie

De energietransitie is in volle gang. In de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (RES-ZL) en de lokale Transitievisie Warmte (TVW) Maastricht geven wij invulling aan de door het Rijk vastgestelde klimaatdoelen. Tevens nemen wij maatregelen om de gemeentelijke organisatie per 2030 klimaatneutraal te maken. Dit alles is opgenomen in het uitvoeringsprogramma warmte- en energietransitie 2023-2026.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen herijkte Transitievisie Warmte in het vierde kwartaal.
- Besluitvorming ten aanzien van regionale warmtevoorziening (Warmtenet Zuid-Limburg) in het vierde kwartaal.
- Vaststellen Actieplan Geluid (wettelijk verplicht in het omgevingsprogramma) in het tweede kwartaal.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Vaststellen van en uitvoering geven aan plan van aanpak houtstook.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME)

Het CNME geeft in opdracht van de gemeente jaarlijks via een jaarprogramma uitvoering aan het gemeentelijk Natuur en Duurzaamheid Educatie (NDE) beleid. Ook verzorgen zij de lessen op basisscholen vanuit het plan van aanpak bewustwording luchtkwaliteit. Zie verder paragraaf verbonden partijen.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zuid-Limburg

De RUD heeft als taak de uitvoering van de wettelijke milieuvergunning- en toezichttaken van een deel van de Maastrichtse bedrijven (ca. 120). Ook ondersteund de RUD bij het uitvoeren van het luchtmeetnet in Maastricht. In de RUD Zuid-Limburg zijn alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie vertegenwoordigd.

Wat mag het kosten?

Milieubeheer (7.4)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	6.001	4.554	6.058	6.122	5.502	5.492	5.474
Baten	1.962	71	71	74	74	74	74
Saldo van baten en lasten	-4.039	-4.483	-5.987	-6.047	-5.428	-5.418	-5.400
Toevoeging reserves	913	0	829	0	0	0	0
Onttrekking reserves	204	300	2.420	829	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-709	300	1.591	829	0	0	0
Resultaat	-4.748	-4.183	-4.396	-5.218	-5.428	-5.418	-5.400

Ontwikkelingen baten en lasten

De stijging van de lasten in 2023 komt voort uit de verwachte besteding gelden Regionale Energie Strategie (RES) (€ 1,100 mln.) alsmede reserve TONK-middelen (€ 0,300 mln.). Dekking van deze uitgaven vindt plaats middels onttrekking aan de reserve Regionale Energie Strategie (RES) en de reserve TONK-middelen. De lagere lasten in 2025 houden verband met de lagere geraamde lasten met betrekking tot het uitvoeren van het energietransitieplan (brede duurzaamheidsagenda).

Mutaties reserves

De storting in 2023 betreft de storting in de reserve Regionale Energie Strategie (RES).

De onttrekkingen betreffen in 2023 onttrekkingen aan de reserve Regionale Energie Strategie (RES) (€ 1,100 mln.), onttrekkingen aan de reserve TONK-middelen (€ 0,600 mln.) en onttrekking aan de reserve overloop (€ 0,729 mln.). De onttrekking in 2024 heeft betrekking op de onttrekking aan de reserve energietransitie.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging. Denk o.a. aan: begraafplaatsen en crematoria; lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden).

Wat willen we bereiken?

Alle burgers kunnen, ongeacht hun geloofsovertuiging, begraven worden op de gemeentelijke begraafplaats aan de Tongerseweg of er kan voor hen een asbestemming (verstrooiing of urnen bijplaatsing) plaatsvinden (= uitvoering Wet op de lijkbezorging).

Wat gaan we daarvoor doen?

Toekomstbestendig exploiteren algemene begraafplaats.

Als gemeente bieden wij met de algemene begraafplaats de gelegenheid voor nabestaanden om te rouwen en gedenken in een cultuur- en natuurhistorisch waardevolle, monumentale omgeving.

Wat mag het kosten?

Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	680	625	665	761	761	761	761
Baten	547	504	504	527	527	527	527
Saldo van baten en lasten	-133	-121	-161	-234	-234	-234	-234
Toevoeging reserves	9	9	10	10	10	10	10
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-9	-9	-10	-10	-10	-10	-10
Resultaat	-142	-130	-170	-243	-244	-244	-244

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (voertuigen).

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 7 Volksgezondheid en milieu	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Volksgezondheid (7.1)	7.679	8.637	7.714	8.280	8.418	8.343	8.343
Riolering (7.2)	10.550	10.768	9.162	9.155	9.100	9.325	9.246
Afval (7.3)	19.616	19.252	20.311	20.731	20.880	20.898	21.035
Milieubeheer (7.4)	6.001	4.554	6.058	6.122	5.502	5.492	5.474
Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	680	625	665	761	761	761	761
Totaal lasten	44.526	43.836	43.910	45.048	44.660	44.819	44.860
Volksgezondheid (7.1)	74	1.264	28	29	29	29	29
Riolering (7.2)	16.840	17.035	15.283	15.981	15.981	15.981	15.981
Afval (7.3)	27.873	27.791	27.808	28.672	28.819	28.837	28.975
Milieubeheer (7.4)	1.962	71	71	74	74	74	74
Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	547	504	504	527	527	527	527
Totaal baten	47.296	46.665	43.694	45.283	45.430	45.448	45.586
Volksgezondheid (7.1)	-7.605	-7.373	-7.686	-8.251	-8.389	-8.314	-8.314
Riolering (7.2)	6.290	6.267	6.121	6.826	6.881	6.656	6.734
Afval (7.3)	8.257	8.539	7.497	7.941	7.940	7.939	7.939
Milieubeheer (7.4)	-4.039	-4.483	-5.987	-6.047	-5.428	-5.418	-5.400
Begraafplaatsen en crematoria (7.5)	-133	-121	-161	-234	-234	-234	-234
Totaal saldo van baten en lasten	2.770	2.829	-216	235	770	629	726
Toevoeging reserves	1.572	659	1.521	692	692	692	692
Onttrekking reserves	204	300	2.420	829	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-1.368	-359	899	137	-692	-692	-692
Resultaat	1.402	2.470	684	372	78	-63	34

Investerings 2023 – 2027

		(bedragen x € 1.000)						
programma	omschrijving		economisch/ maatschappelijk	2023	2024	2025	2026	2027
7	Begraafplaats	Rendabel	E	70				
7	Riolering	Rendabel	E	15.968	10.786	4.136	4.621	4.433
7	Lucht en geluid	MJIP	M	43				
7	Milieuzones	MJIP	M	5.000				
7	Uitvoeren Energietransitieplan	MJIP	M	811				
7	Milieustations/perrons	Rendabel	E	566	423	58	397	

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Taakvelden

- 8.1 Ruimtelijke ordening
- 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)
- 8.3 Wonen en bouwen

BBV-indicatoren ¹	Maastricht					Gemeenten
	2018	2019	2020	2021	2022	100.000 - 300.000 2022
Aantal nieuwbouw woningen per 1.000 woningen ^{1a,2}	1,5	3,6	7,2	8,0	15,3	9,5
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x € 1.000) ^{1b}	196	209	224	238	258	300
Demografische druk (%) ^{1b,3}	60,7	61,8	62,1	63,7	64,2	63,9
Gemiddelde gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (€) ^{1c}	720	741	781	809	975	834
Gemiddeld gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (€) ^{1c}	738	759	800	827	995	913

- 1) Bron 'waarstaatjemeente.nl' waarbij geldt: (1a) ABF Systeem Woningvoorraad; (1b) CBS; (1c) COELO.
- 2) Deze indicator heeft voor Maastricht beperkte waarde. Er is weinig nieuwbouw in Maastricht, omdat onze bevolking weinig tot niet groeit.
- 3) Demografische druk = som van aantal personen jonger dan 20 jaar en aantal personen ouder dan 65 jaar in verhouding tot aantal personen van 20 tot en met 65 jaar.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022-2026
- Stadsvisie 2040
- Woonprogrammering Maastricht 2021-2030 (raad, 9/2/2021)
- Regionale structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (raad, 27/9/2016)
- Regionale structuurvisie Wonen Zuid Limburg 2021' (raad, 9/2/2021)
- Actieplan Vraaggericht Bouwen (raad, 01/11/2016)
- Woonvisie Maastricht 2018 (raad, 30/01/2018)
- Facet bestemmingsplan en facet beheersverordening woningsplitsing en woningomzetting (raad, 28/05/2019)
- Omgevingsvisie (raad, oktober 2020)
- Tijdelijke versoepeling compensatie woningbouwplannen (raad, 25/06/2019)
- Verordening betaalbare Woningbouw Maastricht 2021 (raad, 21/11/2021)
- Gebiedsgerichte samenwerkingsafspraken Woningcorporaties (raad, 25 januari 2022)
- Notitie gebiedsgerichte uitwerking minimumpercentages betaalbare woningbouw (college 21/06/2022)
- Huisvestingsverordening Gemeente Maastricht 2022 (raad, 12/07/2022)
- Uitvoeringsregels woningsplitsing, woningomzetting en kleinschalige herbestemming (college, 25/04/2023)
- Programmering studentenhuisvesting 2026-2030 (raad, 27 juni 2023)
- Beleidsplan VTH-taken Omgevingsrecht (college 31-01-2023)
- Uniform Uitvoerings- en Handhavingsbeleid Regio Zuid-Limburg (RUD ZL) (college 31-01-2023)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
8.1 Ruimtelijke ordening	3, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 17
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	3, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 17
8.3 Wonen en bouwen	3, 7, 11, 13, 14, 15, 17

8.1 Ruimtelijke ordening

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening en per 1 januari 2024 de Omgevingswet. Denk o.a. aan: voorbereiden en vaststellen van de geactualiseerde omgevingsvisie; voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen/omgevingsplan.

Wat willen we bereiken?

We willen de juiste condities creëren in Maastricht om goed te leven, werken, wonen, recreëren, studeren en meer. Hiervoor bewaken en versterken we de fysieke leefomgeving om zo sociale, economische en culturele dynamiek te faciliteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

2.C1	In een aantal belangrijke gebieden van de stad voorzien we in de komende jaren grote ontwikkelingen. Denk aan het ENCI-terrein, Limmel aan de Maas, Belvédère, kwetsbare buurten en de Maasoever. Die ontwikkelingen moeten ons niet overkomen, daar willen we sturing en richting aan geven, zodat ze passen in onze omgevingsvisie en invulling geven aan de opgaven die we hebben in de stad en het bevorderen van brede welvaart.
2.C4	Voor twee gebieden maken we samen met bewoners en partners wijkontwikkelingsplannen voor de middellange termijn.
2.C5	We onderzoeken op welke wijze bestemmingsplannen voor het centrum aangepast moeten worden om grip te houden op de ontwikkelingen, zodat wonen, winkelen en recreëren in balans zijn. Daarbij kijken we onder meer naar opkoopbescherming, een doelgroepenverordening, branchering en mengformules daarbinnen ('blurring').
2.C6	We onderzoeken of er welstandsluwere of welstandsvrije zones in de stad kunnen komen.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurdere woningen. Deze ontwikkeling zorgt er voor dat Limmel ruimtelijk met de Maas en de stad wordt verbonden.
6.C3	Een burgerraad wordt ingesteld voor de actualisatie van de omgevingsvisie.

Prestaties going concern

Kaderstelling en advisering

Op basis van de door de raad vastgestelde omgevingsvisie en eventuele omgevingsprogramma's stellen we de kaders voor het Omgevingsplan Maastricht. Op basis van onder andere deze kaders adviseren wij initiatiefnemers bij hun (bouw)initiatieven. In lijn met de Participatieleidraad Ruimtelijke ontwikkelingen ligt de verantwoordelijkheid voor participatie in beginsel bij de initiatiefnemer. In voorkomende gevallen acteert de gemeente zelf als initiatiefnemer.

Toetsing, vaststelling en ontsluiting van bestemmingsplannen / wijzigingsbesluit Omgevingsplan

We toetsen integraal de ingediende verzoeken om wijziging van bestemmingsplannen c.q. het Omgevingsplan aan relevante wet- en regelgeving en ons gemeentelijke beleid. Na de vaststelling publiceren we de bestemmingsplannen c.q. het wijzigingsbesluit van het Omgevingsplan en worden deze conform wettelijke vereisten digitaal beschikbaar gesteld.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Voor lopende procedures geldt overgangsrecht. In onderstaande opsomming wordt voornamelijk uitgegaan van procedures onder de Wet ruimtelijke ordening, maar het is ook mogelijk dat deze onder de werking van de Omgevingswet op de dan voorgeschreven wijze mogelijk worden gemaakt:

- Vaststellen bestemmingsplan 'Milieuzonering Sappi zuidwest en Landbouwbelang' en 'Verlengde Maasboulevard' in tweede/derde kwartaal.
- Vaststellen bestemmingsplan 'Woontoren Groene Loper' in tweede/derde kwartaal.
- Vaststellen bestemmingsplan 'Botermijn' in tweede/derde kwartaal.
- Vaststellen Omgevingsvisie Maastricht (incl. plan- m.e.r.) en afronding en evaluatie inzet burgerberaad in derde/vierde kwartaal.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- We faciliteren naar schatting een 15-tal particuliere gebieds- en locatieontwikkelingen, die zich in de loop van 2023 nog hebben aangediend onder het oude recht van de Wet ruimtelijke ordening met een (postzegel)bestemmingsplan of een projectafwijkingbesluit (omgevingsvergunning voor afwijking van het bestemmingsplan).
- Na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden ontwikkelingen door middel van de Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit gefaciliteerd of door middel van een wijzigingsbesluit van het (tijdelijke) Omgevingsplan.
- Uitvoeren plan van aanpak 'Transitie omgevingsplan' waarbij gestart wordt met deelgebied 'Heer-Scharn' en voorontwerp wijzigingsbesluit Omgevingsplan ter inzage wordt gelegd.

Wat mag het kosten?

Ruimtelijke ordening (8.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	6.325	6.907	10.430	7.513	7.557	7.594	7.607
Baten	693	541	403	419	419	419	419
Saldo van baten en lasten	-5.632	-6.366	-10.026	-7.093	-7.137	-7.175	-7.187
Toevoeging reserves	1.140	2	3	3	3	3	3
Onttrekking reserves	427	0	3.394	305	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-713	-2	3.391	302	-3	-3	-3
Resultaat	-6.345	-6.368	-6.635	-6.791	-7.140	-7.177	-7.190

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten in 2023 worden met name veroorzaakt door geraamde lasten met betrekking tot de gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost (€ 2,600 mln.). Daarnaast wordt in 2023 (in vergelijking met de daaropvolgende jaren) rekening gehouden met hogere lasten inzake implementatie van de omgevingswet. In 2023 bedragen deze lasten € 0,996 mln., 2024: € 0,253 mln. en vanaf 2025 zijn geen extra lasten geraamd.

Mutaties reserves

De onttrekkingen hebben in 2023 voor € 2,600 mln. betrekking op een onttrekking aan de reserve gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost. Daarnaast hebben de onttrekkingen betrekking op onttrekking aan de reserve omgevingswet (2023: € 0,794 mln. en 2024: € 0,305 mln.).

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie. Denk o.a. aan: grondverwerving, bouw- en woonrijp maken; bovenwijkse voorzieningen ten behoeve van de bouwgrondcomplexen; verkoop van bouwrijpe gronden.

Wat willen we bereiken?

Grondeigendom benutten als instrument om doelstellingen van andere beleidsprogramma's te realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M1	We werken verder aan het slechten van nog resterende oost-west-barrières, zoals het spoor, denk aan de ambities rondom de stationsomgeving. Hiervoor gaan we actief lobbyen richting het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (Mirt) van de rijksoverheid, in samenhang met de omvorming van Maastricht tot doorreisstation. Plannen van betrokken inwoners worden daarbij meegewogen.
2.M2	Ook werken we aan het versterken van de noord-zuid-relatie door de verbinding met de Maas te versterken (inclusief meer ruimte voor de rivier), gericht op veiligheid, op het versterken van de aantrekkelijkheid van de Maasoevers en de bereikbaarheid van beide zijden van de Maas.
2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekkelijk en betaalbaar woon- en verblijfsklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.

2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.
2.M5	De Groene Loper wordt verbonden met de campus en het economisch cluster van de campus wordt doorgetrokken naar bedrijventerrein Maastricht-Zuid. De campus wordt verbonden met de omliggende wijken.

Ambities coalitie voor de periode 2022 – 2026

2.C1	In een aantal belangrijke gebieden van de stad voorzien we in de komende jaren grote ontwikkelingen. Denk aan het ENCI-terrein, Limmel aan de Maas, Belvédère, kwetsbare buurten en de Maasoever. Die ontwikkelingen moeten ons niet overkomen, daar willen we sturing en richting aan geven, zodat ze passen in onze omgevingsvisie en invulling geven aan de opgaven die we hebben in de stad en het bevorderen van brede welvaart.
2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
2.C4	Voor twee gebieden maken we samen met bewoners en partners wijkontwikkelingsplannen voor de middellange termijn.
4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurdere woningen. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat Limmel ruimtelijk met de Maas en de stad wordt verbonden.
4.C2	Doorontwikkeling van woningbouw en ontmoetingsplekken op de campus Randwyck.
4.C3	Gerichte aandacht voor innovatieve projecten zoals collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) bij woningbouw en projecten.

Prestaties going concern

Grondexploitaties zijn een middel ter realisatie van gemeentelijke doelen/projecten. Zie voor meer details de paragraaf grondbeleid (onderdeel 'Grond- en vastgoedbeleid in relatie tot de programma's') en bijlage 8 (grootstedelijke projecten).

Het gemeentelijk grond- en vastgoedbeleid wordt gemonitord via de rapportage "Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties" (MPGV). Deze rapportage wordt jaarlijks aan de raad aangeboden als onderdeel van de jaarrekening.

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

- Vaststellen in tweede kwartaal stand van zaken planontwikkeling Belvédère inclusief actualisatie grex.
- Vaststellen in tweede kwartaal rapportage Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV).
- Vaststellen in vierde kwartaal nota grondprijzen.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

- Zie bijlage 8 Grootstedelijke projecten.

Welke verbonden partij speelt een rol?

WOM Belvédère

Verantwoordelijk voor de gebiedsontwikkeling Belvédère. Voor de concrete inzet voor 2024 verwijzen wij naar bijlage 8.

Wat mag het kosten?

Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein) (8.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	2.457	4.987	8.707	6.166	5.917	4.647	4.747
Baten	2.319	4.987	8.707	6.166	5.917	4.647	4.747
Saldo van baten en lasten	-138	0	0	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-138	0	0	0	0	0	0

Ontwikkelingen baten en lasten

De baten en lasten op dit taakveld betreffen grondexploitaties. Het saldo van baten en lasten inzake grondexploitaties is op begrotingsbasis nihil omdat een eventueel saldo muteert op de voorraad grondexploitaties in de gemeentelijke balans. Het verloop van de baten en lasten inzake de grondexploitaties wordt bepaald op basis van de jaarlijkse hercalculaties (zie bijlage 4).

8.3 Wonen en bouwen

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening. Denk o.a. aan: (leges) omgevingsvergunning; bouwtoezicht; basisregistratie adressen en gebouwen (BAG); woningbouw en woningverbetering, renovatie; woonruimteverdeling, woningsplitsingsvergunning, woonvergunning; stedelijke vernieuwing: gebiedsgerichte aanpak woningvoorraad, woonomgeving en voorzieningen.

Wat willen we bereiken?

We willen dat iedereen op een prettige manier in Maastricht kan wonen in een hoogwaardige en veilige (bebouwde) leefomgeving.

Effectindicatoren	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Oordeel inwoners over eigen woonomgeving ¹	GM	7,7	7,7	7,6	7,6	7,6
Saldo ontwikkeling woningvoorraad (aantal eenheden per jaar) ²	-51	1.006	438	1.105 ²	Nog niet bekend	410 ³

1. Bron: Stadspeiling.

2. Realisatie 2022 (CBS Statline). Saldo van opgeleverde nieuwbouw (+ 969), splitsen en functieverandering naar wonen (+ 281), woningomzetting naar onzelfstandige kamers en functieveranderingen van wonen naar andere functie (- 137), sloop (- 40) en administratieve correctie (+ 32).

3. Gemiddeld jaarprogramma woonprogrammering 2021-2030 350 woningen/jaar; zelfstandige eenheden a.g.v. splitsen en herbestemmen 60 woningen/jaar; exclusief studentenhuysvesting en tijdelijke woningbouw.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekkelijk en betaalbaar woon- en verblijfsklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.
2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.
2.M6	Maastricht is een kennisstad. De universiteit en de Hogeschool Zuyd spelen niet alleen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de kenniseconomie en de arbeidsmarkt, maar zijn ook van grote betekenis voor de ruimtelijke ontwikkeling van onder meer het centrum. We gaan met de kennisinstellingen in gesprek over hun rol en betekenis in het centrum, in de stad en in Zuid-Limburg. We bezien samen hoe we die rol kunnen bestendigen en tegelijkertijd tegemoet kunnen komen aan hun wens om huisvesting bij de tijd te brengen.
4.M1	Betaalbare, toekomstbestendige en duurzame kamers, appartementen en huizen realiseren voor diverse doelgroepen in Maastricht door actief woonbeleid.
4.M2	Stimuleren van doorstroom op de woningmarkt.
4.M3	Sturen op en faciliteren van grootschalige, volwaardige en betaalbare studentencampussen.
8.M4	Bijdragen leveren aan vergroten veerkracht van de wijken in samenwerking met culturele partners.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurdere woningen.
4.C2	Doorontwikkeling van woningbouw en ontmoetingsplekken op de campus Randwyck.
4.C3	Gerichte aandacht voor innovatieve projecten zoals collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) bij woningbouw en projecten.
4.C4	Doorstroom op de woningmarkt door het toevoegen van levensloopbestendige woningen voor senioren en betere communicatie over de voor- en nadelen van een mogelijke verhuizing.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026	
4.C5	Meer starterswoningen voor alleenstaanden en jonge gezinnen.
4.C6	We evalueren de 40-40-40 regeling en zoeken naar instrumenten die een alternatief zijn om de leefbaarheid in de wijken te borgen.
4.C7	Het bouwen van studentencampussen met aantrekkelijke voorzieningen.
4.C8	Compact bouwen (inbreiding) in plaats van uitbreiding van de bebouwde kom, met op nader te bepalen plekken ruimte voor hoogbouw.
4.C9	We onderzoeken of het WMO-beleid aangepast kan worden om bestaande complexen geschikt te maken voor langer thuis wonen en gezamenlijke voorzieningen.
4.C10	We stellen een woonzorgvisie op waarbij wonen en zorg aan elkaar verbonden worden voor diverse doelgroepen.
4.C11	De samenwerking met de corporaties pakken we anders aan: strategischer, meer gebiedsgericht en met meer oog voor maatschappelijk rendement. De afschaffing van de verhuurdersheffing geeft meer ruimte voor verduurzaming (hetgeen zorgt voor lagere energielasten), voor nieuwbouw voor prioritaire groepen en leefbaarheid. Zo ontstaat er een win-win situatie.

Prestaties going concern

Wonen

- We voeren -met de inzet van de verordening betaalbare woningbouw Maastricht en de notitie Gebiedsgerichte uitwerking minimumpercentages betaalbare woningbouw- het vastgestelde beleid uit zoals vastgelegd in de woonvisie 2018 en de woonprogrammering 2021-2030. Daarbij is aandacht voor monitoring (incl. het volgen van de woningmarktontwikkelingen op basis van “kantelpunten”) en regionale afstemming. Hiermee wordt tevens een bijdrage geleverd aan ambitie coalitie 4.C1, 4.C2, 4.C3, 4.C5, 4.C7, 4.C8 en 4.C11.
- Uitvoeren van het programma studentenhuisvesting 2021-2025, waarmee invulling wordt gegeven aan ambitie coalitie 4.C2 en 4.C7.
- Uitvoeren van de meerjarige prestatieafspraken met corporaties, huurdersbelangenverenigingen en waar van toepassing met zorgpartijen en de voortgang hiervan en andere woonthema’s bewaken via het BOWW (Bestuurlijk Overleg Wonen en Wijken).
- Via de SSHM (Stichting Studentenhuisvesting Maastricht) stemmen wij met het Hoger Onderwijs (Universiteit en Hogeschool), woningcorporaties en andere marktpartijen en studentenvertegenwoordigers periodiek af over de studentenaantallen en maken we afspraken over studentenhuisvesting, mede aansluitend op het Landelijk Actieplan Studentenhuisvesting en de uitvoering van de programmering studentenhuisvesting 2026-2030. Hiermee wordt invulling gegeven aan ambitie coalitie 4.C2 en 4.C7.

Bouw- en woningtoezicht

- Onder de vlag van de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen per 1 januari 2024 draagt de gemeente via een kwalitatieve vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zorg voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en toetst aan de regels van het lokaal en regionaal woonbeleid en overige beleidsregels.
- In het gemeentelijke bouw- en woningtoezicht ligt de nadruk op het beoordelen van omgevingsvergunningen en de controle op de naleving van de bouwregels bij de uitvoering.
- Handhaving vindt o.a. plaats door te reageren op meldingen over illegaal slopen en bouwen en strijdig gebruik van gebouwen en/of percelen en door periodieke inspecties op de brandveiligheid in grotere verblijfsgebouwen. Ook worden talrijke horecamilieucontroles verricht.

- Aan bouwopgaven verbonden milieuvraagstukken worden in integrale samenwerking en met advisering van de Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg behandeld.
- Uitvoeren van de VTH-taken uit hoofde van de Huisvestingsverordening (onderdelen opkoopbescherming en toeristisch verhuur).

Aandachtspunten 2024

Kaderstellend en controlerend (raadsbevoegdheden)

Wonen

- Wet goed verhuurderschap. De gevolgen van deze nieuwe wet worden in beeld gebracht. We onderzoeken of het instellen van een verhuurdersvergunning meerwaarde heeft en/of noodzakelijk is. Als dat zo is komen we met een raadsvoorstel in het tweede kwartaal van 2024 voor het vaststellen van een verordening die dan de basis vormt voor zo'n verhuurdersvergunning. Hiermee leveren we een bijdrage aan ambitie 4M1.
- Vaststellen in tweede kwartaal woonzorgvisie, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan ambitie coalitie 4.C4, 4.C9 en 4.C10.

Uitvoering (collegebevoegdheden)

Wonen

- Wet Versterking Regie Volkshuisvesting. Deze wordt uitgewerkt in de Omgevingswet, de Huisvestingswet, de Woningwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. De uiteindelijke inhoud van het wetsvoorstel en de daaruit voortvloeiende regelgeving (definities, bevoegdheden etc.) zijn bepalend voor het eventueel aanvullend of aangepast kaderstellend beleid. Als dit aan de orde is, dan wordt dit gewijzigde kaderstellende beleid ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.
- Wet goed verhuurderschap. Uiterlijk per 1 januari 2024 instellen van een Meldpunt en de meldingen monitoren. Hiermee kan een bijdrage worden geleverd aan ambitie coalitie 4M1.
- Uitvoering nieuwe uitvoeringsregels woningsplitsing, woningomzetting en kleinschalige herbesteding. Dit betreft opvolging van ambitie coalitie 4.C6.
- Vaststellen jaarplan woonruimteverdeling 2024 (verdeelfspraken sociale huurwoningen) waarmee een bijdrage wordt geleverd aan ambitie coalitie 4.C4 en 4.C5.
- Integreren van woonbeleid in de te actualiseren omgevingsvisie, hiermee wordt invulling gegeven aan ambitie coalitie 4.C8.
- Mede uitvoering geven aan de regionale woondeal, waaronder een gezamenlijke inventarisatie van knelpunten waar woningbouwprojecten mee kampen samen met rijk, provincie en gemeentes in het kader van het nationale programma woningbouw. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan ambitie coalitie 4.C2, 4.C3, 4.C4, 4.C5, 4.C7, 4.C8 en 4.C11.

Bouwen

- Per 1 januari 2024 treden gelijktijdig de nieuwe Omgevingswet (OW) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. De verantwoordelijkheid voor kwaliteitsborging bij bouwwerken in gevolklasse 1 (grondgebonden woningen, kleine loodsen etc.) van gemeenten verschuift dan naar private keuringsinstanties.
- Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt de uitvoering van de Omgevingswet. Het bestaat uit lokale systemen van overheden en de onderdelen van de landelijke voorziening (DSO-LV), zoals het Omgevingsloket. 2024 staat dan ook in het teken van de verandering van veel werkprocessen alsmede de gemeentelijke dienstverlening van de VTH-taken.
- Vaststellen (uiterlijk 15 juli 2024) van het VTH-evaluatieverslag 2023 alsmede een nieuwe VTH-risicoanalyse 2024 en daarop rustend nieuw Uitvoeringsprogramma VTH 2024 en ter kennisneming aanbieden aan de raad en provincie.
- Vaststellen jaarverslag 2023 Welstands-/Monumentencommissie en ter kennisneming aanbieden aan de raad uiterlijk 3^e kwartaal 2024.

Welke verbonden partij speelt een rol?

RUD Zuid-Limburg

De Omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg (RUD ZL) is de gemeentelijke uitvoeringsorganisatie van de wettelijke basistaken en enkele specialistische taken milieu. Ook de RUD ZL krijgt te maken met de

implementatie van de nieuwe Omgevingswet, waaronder tevens valt de overname van en de verantwoordelijkheid voor alle gemeentelijke basistaken bodem per 1 januari 2024.

Wat mag het kosten?

Wonen en bouwen (8.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	6.154	5.927	10.420	7.461	6.433	6.459	6.155
Baten	6.587	5.447	5.447	5.698	5.698	5.698	5.698
Saldo van baten en lasten	433	-480	-4.973	-1.763	-735	-761	-457
Toevoeging reserves	153	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	672	86	4.353	1.143	0	0	0
Saldo mutaties reserves	519	86	4.353	1.143	0	0	0
Resultaat	952	-394	-620	-620	-735	-761	-457

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten in 2023 worden primair veroorzaakt door de geraamde uitgaven ten laste van de reserves krimpelden (2023: € 0,787 mln.) en stadsvernieuwing/stedelijke vernieuwing ISV (2023: 3,330 mln.). Voor 2024 is aan uitgaven ten laste van de reserve stadsvernieuwing/stedelijke vernieuwing ISV een bedrag € 1,060 mln. geraamd.

Mutaties reserves

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen aan de reserves krimpelden en stadsvernieuwing/stedelijke vernieuwing ISV.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Ruimtelijke ordening (8.1)	6.325	6.907	10.430	7.513	7.557	7.594	7.607
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein) (8.2)	2.457	4.987	8.707	6.166	5.917	4.647	4.747
Wonen en bouwen (8.3)	6.154	5.927	10.420	7.461	6.433	6.459	6.155
Totaal lasten	14.936	17.821	29.557	21.140	19.906	18.700	18.509
Ruimtelijke ordening (8.1)	693	541	403	419	419	419	419
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein) (8.2)	2.319	4.987	8.707	6.166	5.917	4.647	4.747
Wonen en bouwen (8.3)	6.587	5.447	5.447	5.698	5.698	5.698	5.698
Totaal baten	9.599	10.975	14.558	12.284	12.034	10.764	10.864
Ruimtelijke ordening (8.1)	-5.632	-6.366	-10.026	-7.093	-7.137	-7.175	-7.187
Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein) (8.2)	-138	0	0	0	0	0	0
Wonen en bouwen (8.3)	433	-480	-4.973	-1.763	-735	-761	-457
Totaal saldo van baten en lasten	-5.337	-6.846	-14.999	-8.856	-7.872	-7.936	-7.645
Toevoeging reserves	1.293	2	3	3	3	3	3
Onttrekking reserves	1.099	86	7.747	1.448	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-194	84	7.744	1.445	-3	-3	-3
Resultaat	-5.531	-6.762	-7.255	-7.410	-7.875	-7.938	-7.647

Investeringen 2023 – 2027

programma	omschrijving		economisch/ maatschappelijk	(bedragen x € 1.000)				
				2023	2024	2025	2026	2027
8	Achtervang Belvedere	MJIP	M	9.200	2.300	2.300	2.300	2.300
8	A2 bijdrage	MJIP	M	885				
8	Brightlands MHC	MJIP	M	1.575				
8	Gebiedsontwikkeling Randwyck	MJIP	M		10.500			
8	Ontwikkeling de Heeg	MJIP	M	2.579				
8	Herijking herstructurering	MJIP	M	487				
8	Gebiedsontwikkeling Belfort	MJIP	M	624				
8	Gebiedsontwikkeling ENCI	MJIP	M		1.000			
8	Noorderbrug	MJIP	M	3.704				
8	Lanakerveld	Rendabel	E	16.300				
8	Cofinanciering MIRT	MJIP	M	5.000				
8	Gemeentelijk aandeel stedelijke ontwikkeling	MJIP	M	3.758	640	640	640	640
8	Vestingwerken	MJIP	M	2.031	750	750	750	750
8	Fietsbrug stuw Borgharen	MJIP	M	640				

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Taakvelden

- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
- 0.4 Overhead
- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB-woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.63 Parkeerbelasting
- 0.64 Belastingen overig
- 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- 0.8 Overige baten en lasten
- 0.9 Vennootschapsbelasting
- 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

BBV-indicatoren ¹	Maastricht				
	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal fte formatie per 1 januari per 1.000 inwoners ²	12,4	12,8	13,2	13,0	12,9
Aantal fte bezetting per 1 januari per 1.000 inwoners ³	11,4	12,0	12,2	11,9	12,3
Apparaatskosten per inwoner ⁴	1.039	1.111	1.153	1.119	1.139
Externe inhuur: kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen ⁵	11,6	12,8	12,3	12,7	10,3
Overhead (% van totale lasten) ⁶	8,7	8,8	9,4	10,0	9,7

- 1) Het BBV schrijft voor dat benchmarken plaatsvindt via de cijfers gepubliceerd op 'waarstaatjegemeente.nl'. Op deze site ontbreken voor alle BBV-indicatoren horend bij programma 0 de cijfers voor 'gemeenten 100.000-300.000 inwoners'. De kolom 'Gemeenten 100.000-300.000 inwoners' ontbreekt daarom in voorliggende tabel. De bron van alle indicatoren in de tabel is gemeente Maastricht.
- 2) *BBV-definitie formatie:*
Het gaat hier om toegestane formatie in fte ambtelijke organisatie. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste instelling, een tijdelijke instelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Fte is equivalent van 36-uur werkweek. Heeft een gemeente formatieplaatsen opgenomen, die de gemeente uitvoert voor een andere overheidsorganisatie (verhuurde fte's aan bijvoorbeeld een andere overheidsorganisatie of een shared serviceorganisatie) dan dienen deze in mindering te worden gebracht op de totale formatieve omvang.
- 3) *BBV-definitie bezetting:*
Het gaat hier om het werkelijk aantal fte (dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan) dat werkzaam is. Ook boventallige medewerkers worden meegeteld.
- 4) *BBV-definitie apparaatskosten:*
Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Korter gezegd: Apparaatskosten zijn alle personele - en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie (excl. griffie en bestuur).
- 5) *BBV-definitie externe inhuur:*
Inhuur betreft het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen de organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt. Het kan onder andere gaan om de inzet van uitzendkrachten, ZZP'ers of detacheringsovereenkomsten. Het kan zowel gaan om inhuur voor tijdelijke vervanging of voor inhuur van specialisten met specialistische vakkennis die ontbreekt in uw organisatie. Niet: uitbesteding. Kenmerk van inhuur is dat ingehuurde functionaris een plaats krijgt in de hiërarchie van de organisatie. Definitie is conform HR-monitor A+O fonds.

- 6) *BBV-definitie overheadkosten:*
Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Beleidsmatige context

- Coalitieakkoord 2022 -2026
- Stadsvisie 2040
- Nota Reserves, voorzieningen, weerstandsvermogen en risicomanagement (raad, 16-12-2015)
- Kadernota Governance 2018 (raad, september 2018)
- Financiële verordening (raad, 30 mei 2023)

Global Goals (SDG's)

Taakvelden	Global Goals (SDG's)
0.1 Bestuur	17
0.2 Burgerzaken	16
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	12
0.4 Overhead	16
0.5 Treasury	16
0.61 OZB woningen	16
0.62 OZB niet-woningen	16
0.63 Parkeerbelasting	16
0.64 Belastingen overig	16
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	16
0.8 Overige baten en lasten	16
0.9 Vennootschapsbelasting	16
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	16

0.1 Bestuur

Toelichting taakveld

Tot dit taakveld behoort onder meer de facilitering van de bestuursorganen, zoals het college van burgemeester en wethouders; raad en raadscommissies; de ondersteuning van de raad, griffie; (eu)regionale, landelijke en internationale bestuurlijke samenwerking en lobby; burgerparticipatie; lokale rekenkamer, lokale ombudsfunctie, accountantscontrole. Tevens zijn in dit taakveld de programma-overstijgende aandachtspunten ondergebracht, zoals gebiedsgericht werken en de veerkrachtige wijkenbenadering.

Wat willen we bereiken?

Maastricht is een stad van verbondenheid en saamhorigheid, waarin alle inwoners zich thuis voelen. Dat is waar we als stadsbestuur aan werken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ambities coalitie voor de middellange termijn

1.M1	De beweging naar samenhangend, oplossingsgericht werken aan veerkrachtige wijken starten we in twee nog nader te bepalen gebieden. In deze aanpak komen niet regelingen centraal te staan, maar de oplossingen. We doen dit in nauwe samenspraak met inwoners en de partners in de wijk: zorg- en welzijnsorganisaties, onderwijs, cultuur, woningbouwcorporaties en ondernemers. Daarbij sluiten we aan bij goede voorbeelden uit de rest van het land. Gezien de forse impact op zowel de eigen organisatie als onze partners doen we dit stap voor stap.
1.M2	Door het sluiten van een sociaal contract met de wijk slaan we in deze twee gebieden met de bewoners en maatschappelijke partners de handen ineen. In zo'n sociaal contract spreken we concrete meetbare doelen met elkaar af. Voor de gemeente betekent dit dat we verder kijken dan de individuele indicatie voor de Jeugdwet, de Participatiewet en de WMO, en dat we met bewoners en partners gaan kijken naar oplossingen die werken voor de buurt. Daarvoor moeten we een breed aantal budgetten durven ontschotten en zaken durven loslaten. Een voorbeeld van deze werkwijze is de Doorbraakmethode. Niet meer overlegtafels, maar een beter gesprek aan de keukentafel. Een overheid die meer zichtbaar en aanspreekbaar is in de wijk, en daar haar beste mensen voor inzet.
3.M1	Samen met nieuwe opzet participatie met de buurt binnen het gebiedsgericht werken kijken naar gerichte plannen per buurt en regie op de aanpak daarvan.
3.M2	Lobby in regionaal verband richting Den Haag voor meer politiecapaciteit in Limburg.
6.M1	Verbeteren van het gesprek met de stad waardoor het vertrouwen in de (gemeentelijke) overheid groeit.
6.M2	Integraler werken in de wijk als basis voor een nieuwe wijkgerichte aanpak
10.M1	Betere samenwerking met de grensgemeenten.
10.M2	Verder verbeteren van de samenwerking in de Euregio, liefst via concrete gezamenlijke projecten.

Ambities coalitie voor 2022 – 2026

1.C1	In twee gebieden werken we samen met inwoners en andere daar werkzame partijen aan een wijkontwikkelingsplan voor de middellange termijn. Oplossingen zijn daarbij leidend, we laten ons daarbij niet op voorhand beperken door hoe zaken op dit moment georganiseerd zijn. We doen dit stap voor stap, in afstemming met het proces van organisatieontwikkeling. De basis op orde krijgen is immers randvoorwaardelijk.
1.C6	We gaan ons inzetten om te komen tot een regiodeal Zuid-Limburg, waarvoor we onze ambitie rondom veerkrachtige wijken willen inbrengen.
6.C1	Introductie van stadsdeelregisseurs en stadsdeelwethouders rondom zeven stadsdelen, inclusief adequate werkbudgetten.

Ambities coalitie voor 2022 – 2026	
6.C2	Er komt een participatieverordening, waardoor inwoners meer in staat zijn om mee te denken en om oplossingen te realiseren in de eigen wijk. Belangrijk om participatieprocessen te evalueren.
6.C3	Een burgerraad wordt ingesteld voor de actualisatie van de omgevingsvisie.
6.C4	Er komt meer ruimte voor het uitdaagrecht, ofwel het 'right to challenge'.
6.C5	De burgerbegroting wordt verder uitgebouwd.
6.C6	Meer integraal werken in de wijk wordt gestimuleerd.
10.C2	Voortzetting van de samenwerking met de gemeenten in Zuid-Limburg, waarbij goede onderlinge verhoudingen en zakelijke afspraken hand in hand gaan.
10.C3	Samen met Provincie Limburg en Maastricht University kijken naar hernieuwde invulling van Maastricht als Europese stad.
10.C4	Binnen NOVI Zuid-Limburg werken we samen met (Eu)regionale partners aan het verzilveren van (grensoverschrijdende) kansen op het gebied van onder meer circulaire economie en brede welvaart.
10.C5	Verstevigen lobbycapaciteit.
11.C3	Snelle en goede inburgering nieuwkomers via taal en werk.
12.C1	Het stadsbestuur moet meer vanuit samenwerking vorm en inhoud geven aan de ontwikkeling van onze stad en de daarmee gepaard gaande opgaven. Meer werken vanuit partnerschap en vertrouwen. Met een programma dat uitnodigt om samen te werken en te verbinden op inhoud, met daarop de inwoners, buurt en wijk centraal gepositioneerd. Daarbij is een stevige gebiedsgerichte werkwijze vanuit bestuur én organisatie noodzakelijk om de verbinding naar wijken en buurten te herstellen. In deze benadering past ook een open dialoog met de raad.

Prestaties going concern

Versterken van verbondenheid betekent als stadsbestuur voortdurend werken aan:

- 1) Verbondenheid in de stad, tussen de inwoners van Maastricht
- 2) Verbondenheid met de stad, die een thuis is voor al haar inwoners
- 3) Verbondenheid van de stad, met haar partners en de (Eu)regio.

Effectindicatoren ¹	Realisatie					Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente voldoende luistert naar de mening van haar inwoners	Geen meting	71	63	69	70	≥70
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente inwoners voldoende betreft bij plannen, activiteiten en voorzieningen		70	66	69	70	≥70
% Maastrichtenaren dat vindt dat de gemeente voldoende ruimte biedt voor realiseren van ideeën en initiatieven		78	71	73	79	≥79
1. Bron: Stadspelling						

Aandachtspunten 2024

Uitvoering (collegebevoegdheden)

Gebiedsgericht werken

- In 2024 geven we verder vorm en inhoud aan gebiedsgericht werken binnen de zeven stadsdelen. Daarbij wordt toegewerkt naar stadsdeelprogramma's per 2025, waardoor per stadsdeel (en waar mogelijk op wijk- en buurtniveau) onder meer zicht ontstaat op relevante ontwikkelingen op gebied van beleid en uitvoering en de wijze waarop de dialoog daarvoor plaatsvindt. Gebiedsgericht werken draagt bij aan vergroting van externe oriëntatie van onze organisatie en daarmee samenhangend het bevorderen van integraal werken intern. Daarmee is gebiedsgericht werken een organisatiebrede ontwikkelopgave (betreft uit het coalitieakkoord de ambities 6.C1, 6.C6 en 12.C1).

Veerkrachtige wijkenbenadering

- De in 2023 opgestarte dialoog om voor de wijken Nazareth en Pottenberg te komen tot een veerkrachtige wijkenbenadering krijgt in 2024 z'n vervolg. Daarbij wordt in dialoog toegewerkt naar een gedeelde agenda. Doel is om met deze integrale langjarige aanpak de veerkracht van individuele bewoners te vergroten, alsook de veerkracht van deze wijken als geheel te versterken. Daardoor worden de bestaande verschillen in de stad kleiner. Omwille van duurzame oplossingen voor deze wijken en hun inwoners kent de veerkrachtige wijkenbenadering de bereidheid tot beleidsmatig, financieel en organisatorisch ontschotten (betreft uit het coalitieakkoord ambitie 1.C1)

Participatie en burgerbegroting

- Na vaststelling van een participatiekader en participatieverordening in 2023 werken we in 2024 vanuit deze documenten aan verbetering van participatie in concrete projecten, ondersteund door de nieuwe functie van participatieadviseur binnen onze organisatie. (Betreft uit het coalitieakkoord ambitie 6.C2)
- De burgerbegroting krijgt in 2024 z'n derde editie. Verbeterpunten uit de voorgaande edities voeren we hierin door, onder meer gericht op versnellen van de doorlooptijd en vergroten van de bekendheid en het bereik (betreft uit het coalitieakkoord ambitie 6.C5).
- In 2024 wordt de inzet van het burgerberaad als participatievorm rondom de omgevingsvisie afgerond en geëvalueerd (betreft uit het coalitieakkoord ambitie 6.C3).
- In 2024 wordt 'right to challenge' actief gepromoot (betreft uit het coalitieakkoord ambitie 6.C4).

(Eu)regionale samenwerking

- Het is noodzakelijk om te blijven investeren in samenwerking, zowel binnen de regio Zuid-Limburg (o.a. Maastricht-Heuvelland en Tripool) en als in Euregionaal verband (o.a. MAHHL+ en EMR). Om de effectiviteit van deze samenwerking te vergroten bouwen we vanuit Tripool-verband voort op de aanbevelingen van het BRE-rapport. Samenwerking moet ook leiden tot stevigere positionering van de regio Zuid-Limburg binnen het landelijke krachtenspel. Recente rapporten als 'Elke regio telt' bieden hiervoor impulsen (betreft uit het coalitieakkoord de ambities 10.C2 en 10.C4).
- We continueren in 2024 onze intensivering in de samenwerking met strategische, majeure partners binnen onze stad, onder meer door periodieke bestuurlijke ontmoetingen en het gezamenlijk organiseren van bijvoorbeeld werkbezoeken in het kader van lobby rondom prioritaire dossiers (betreft uit het coalitieakkoord ambitie 12.C1).
- In regionaal verband werken we verder aan de Regiodeal Zuid-Limburg (zie taakveld 3.1 Economische ontwikkeling).

Lobby

- De impuls vanuit het coalitieakkoord tot versterking van de lobby komt dankzij formatieve versterking in 2024 merkbaar tot wasdom. De focus ligt daarbij op de Haagse lobby van voor Maastricht majeure dossiers. Daarbij werken we waar mogelijk in breder verband samen binnen de regio Zuid-Limburg, Limburg-breed of met andere partners (betreft uit het coalitieakkoord ambitie 10.C5).

- We trekken ook in 2024 samen op met de Universiteit Maastricht, provincie Limburg en overige partners in de landelijke discussie over internationalisering van het hoger onderwijs.
- We blijven Heerlen steunen in haar eventuele kandidatuur voor Culturele Hoofdstad in 2033.

Europa

- Samen met Provincie Limburg en Maastricht University kijken we naar hernieuwde invulling van Maastricht als Europese stad.
- We benutten de Europese verkiezingen om Maastricht hernieuwd te positioneren als stad van Europa en plaats voor debat over de toekomst van de Europese samenwerking (betreft uit het coalitieakkoord ambitie 10.C3).

Rekenkameronderzoek en artikel 185a Gemeentewet

- Maastricht kent een onafhankelijke Rekenkamer Maastricht, die jaarlijks diverse rekenkameronderzoeken uitvoert. Welke onderzoeken dit zijn voor 2024 wordt door de rekenkamer bepaald in 2024 na overleg met de commissie Begroting en Verantwoording.
- De Wet versterking decentrale rekenkamers is van kracht sinds 1 januari 2023. Deze wet heeft in de Gemeentewet geleid tot het nieuwe artikel 185a *“Het college zendt de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.”* De raad ontvangt in lijn met dit artikel van het college in 2024 een overzicht wat betrekking heeft op alle in 2023 gepubliceerde rekenkameronderzoeken.

Wat mag het kosten?

Bestuur (0.1)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	6.331	7.546	7.746	8.488	8.401	8.363	8.250
Baten	1.126	38	38	38	38	0	0
Saldo van baten en lasten	-5.205	-7.508	-7.708	-8.450	-8.363	-8.363	-8.250
Toevoeging reserves	58	16	17	17	17	17	17
Onttrekking reserves	585	20	21	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	527	4	4	-17	-17	-17	-17
Resultaat	-4.678	-7.504	-7.704	-8.467	-8.379	-8.379	-8.267

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten vanaf 2024 houden verband met de geraamde bedragen voor de burgerbegroting. Deze wijzigen vanaf 2024 naar € 1,000 mln. per jaar (2023: € 0,750 mln.). Verder staan vanaf 2023 de middelen voor impuls burgerparticipatie (inclusief gebiedsgericht werken) hieronder opgenomen.

De hogere baten in 2022 hadden te maken met Koningsdag.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve productiemiddelen (vervoer college).

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen aan de reserve productiemiddelen.

0.2 Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

- Tevredenheid over dienstverlening.
- Een goed functionerende BRP (basisregistratie personen).
- Alle Maastrichtenaren die willen en mogen stemmen, kunnen dit ook rechtmatig en zelfstandig.

Effectindicatoren ¹	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
Score tevredenheid klanten GemeenteLoket	8,8	8,7	8,5	8,8	8,7	8,7
Score tevredenheid klanten Callcenter	9,0	8,7	8,3	8,5	8,2	8,2
Score tevredenheid klanten Online dienstverlening	7,9	7,3	7,3	7,7	7,8	7,8

1. Bron: NVVB Dashboard Dienstverlening.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestaties going concern

- We leveren producten en diensten op het gebied van burgerzaken.
- We realiseren de afgesproken klanttevredenheid.
- We realiseren de servicenormen.
- We werken aan een correcte Basisregistratie Personen (BRP).
- We organiseren verkiezingen.

Callcenter en GemeenteLoket

Prestatie-indicatoren	Realisatie					Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022	2024
<i>Servicenorm Callcenter</i>						
Als u 14043 belt heeft u een medewerker aan de lijn binnen 20 seconden	80%	68% ¹	58% ¹	46% ¹	44% ¹	80%
<i>Servicenorm GemeenteLoket</i>						
Als u een afspraak heeft bij het GemeenteLoket helpen wij u binnen 5 minuten	92%	91%	89%	91%	90%	100%

1. De laatste jaren is de servicenorm in het callcenter niet gehaald, omdat het aantal calls niet daalde, terwijl dat wel de verwachting was, en de gemiddelde afhandeltijd per call sterk steeg. Per 2023 is daarom de servicenorm aangepast naar in 80% van de gevallen binnen 1 minuut een medewerker aan de lijn, en is er personeel in het callcenter bijgekomen.

Centrale Post

Om intern beter zicht te hebben op de afhandeling van brieven en e-mails wordt alle centraal binnenkomende post sinds 23 mei 2022 digitaal geregistreerd, doorgezet naar de behandelende afdelingen en vervolgens gearchiveerd in een zaakgericht document managementsysteem. Deze werkwijze zetten we voort in 2024.

Prestatie-indicatoren	Realisatie		Begroting
	Tot 23 mei 2022	23 mei t/m 31 dec. 2022	2024
Termijn beantwoorden en archiveren e-mails gemeente			
- Binnen 2 weken	Geen meting	49%	≥49%
- Binnen 4 weken	Geen meting	68%	≥68%
- Binnen 6 weken	Geen meting	74%	≥74%
Termijn beantwoorden en archiveren brieven gemeente			
- Binnen 4 weken	Geen meting	73%	≥73%
- Binnen 6 weken	Geen meting	78%	≥78%

Wat mag het kosten?

Burgerzaken (0.2)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	4.836	4.841	5.133	5.132	5.132	5.132	5.132
Baten	2.062	2.249	1.968	2.057	2.057	2.057	2.057
Saldo van baten en lasten	-2.774	-2.592	-3.165	-3.075	-3.075	-3.075	-3.075
Toevoeging reserves	173	173	203	204	204	203	202
Onttrekking reserves	213	205	205	205	205	205	205
Saldo mutaties reserves	40	32	2	1	1	2	3
Resultaat	-2.734	-2.560	-3.163	-3.074	-3.075	-3.073	-3.073

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten vanaf 2023 houden verband met de formatie uitbreiding van de publieke dienstverlening, voortkomend uit budgettair kader begroting 2023 (€ 0,425 mln. structureel)

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserve verkiezingen.

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen aan de reserve verkiezingen.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Het gaat hier om beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt. Deze gebouwen / gronden passen in verwachte gemeentelijke bebouwingsuitbreiding, maar waarvoor nog geen grondexploitatiebegroting gestart is. Zie ook paragraaf grondbeleid.

Wat mag het kosten?

Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2021	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	10.257	7.138	8.146	8.207	8.207	8.208	7.909
Baten	9.650	6.992	6.976	7.602	7.438	7.441	7.444
Saldo van baten en lasten	-607	-146	-1.170	-605	-770	-767	-465
Toevoeging reserves	445	1.195	1.195	1.195	1.195	1.195	1.195
Onttrekking reserves	227	216	217	218	219	220	221
Saldo mutaties reserves	-218	-979	-978	-977	-976	-975	-974
Resultaat	-825	-1.125	-2.148	-1.582	-1.745	-1.741	-1.439

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere baten vanaf 2024 worden met name veroorzaakt door de taakstelling erfpachtcanon Zonneweide. Deze wijzigt van € 0,310 mln. in 2023 naar € 0,500 mln. in 2024.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de egalisatie- en onderhoudsreserve MECC.

De onttrekkingen betreffen onttrekkingen aan de reserve kapitaallasten MECC.

0.4 Overhead

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Maastricht realiseert zijn doelen met aanvaardbare overhead. In het BBV is bepaald welke kosten onder overhead vallen. Globaal bestaat de overhead volgens de definitie van de BBV uit de onderwerpen: Bestuursondersteuning en beleidsadviering; Financiën; Personeelszaken en

organisatie; Juridische zaken (exclusief bezwaar en beroep); Informatievoorziening, automatisering van systemen ten behoeve van de gemeentebrede bedrijfsvoering, documentmanagement en informatievoorziening; Facilitaire zaken en huisvesting; Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie; Verzekeringen; Hiërarchisch leidinggevenden, controllers en managementondersteuning werkzaam in de primaire processen.

Wat mag het kosten?

Overhead (0.4)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	58.334	55.852	69.272	68.175	67.420	68.084	67.605
Baten	3.502	3.319	3.475	3.632	3.632	3.649	3.692
Saldo van baten en lasten	-54.832	-52.533	-65.797	-64.543	-63.788	-64.434	-63.913
Toevoeging reserves	15.932	7.058	7.452	7.354	7.379	7.379	7.269
Onttrekking reserves	7.122	6.599	11.946	7.630	8.778	9.500	9.098
Saldo mutaties reserves	-8.810	-459	4.494	276	1.399	2.121	1.829
Resultaat	-63.642	-52.992	-61.303	-64.267	-62.389	-62.313	-62.084

Ontwikkelingen baten en lasten

In 2023 is onder de lasten een bedrag inzake het nieuwe Personeel/Salarisadministratie (PSA) systeem AFAS opgenomen (€ 1,600 mln.). Bij nader onderzoek is gebleken dat deze software niet meer onder de notitie materiele vaste activa geactiveerd mag worden (aangezien deze in de cloud zit en zelf geen eigendom meer is). Vandaar dat deze uitgaven als lasten zijn verantwoord. In de lasten ad € 1,600 mln. zijn tevens de geraamde lasten voor de noodzakelijke verlenging van het oude systeem opgenomen. Vanaf 2024 dalen de geraamde lasten inzake AFAS jaarlijks naar € 0,174 mln.

De kapitaallasten stijgen in 2025 (€ 1,323 mln.) en 2026 (€ 0,959 mln.) als gevolg van verwachte meerjarige investeringsvolume.

Vanaf 2024 is € 1,9 mln. opgenomen voor de organisatieontwikkeling, zoals opgenomen in de 1^e bestuursrapportage 2023.

Mutaties reserves

De stortingen betreffen de jaarlijkse stortingen in de reserves werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten, WW reparatie, WA eigen risico, ZW-ERD eigen risico en productiemiddelen (voertuigen, werkomgeving, I&A, huisvesting e.d.) en egaliseringsreserve WOO.

De onttrekkingen betreffen jaarlijkse onttrekkingen aan de reserves werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten, WW reparatie, ZW-ERD eigen risico en productiemiddelen (voertuigen, werkomgeving, I&A, huisvesting e.d.), egaliseringsreserve WOO en reserve frictiekosten uittreding Eijsden-Margraten SZMH. Daarnaast zijn in 2023 onttrekkingen aan de reserve overloop (€ 0,192 mln.) en reserve organisatieontwikkeling (€ 3,675 mln.) geraamd.

0.5 Treasury

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Zie hiervoor de paragraaf financiering onderdeel 'Treasurybeleid'.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Bank Nederlandse Gemeenten N.V.

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen van maatschappelijk belang.

Enexis Holding N.V.

Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 mln. huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. Zie verder paragraaf verbonden partijen.

NV Waterleidingsmaatschappij Limburg (WML)

WML is de drinkwaterproducent en -leverancier voor de hele provincie Limburg. Provincie Limburg bezit bijna een kwart van de aandelen, de rest is verdeeld onder de Limburgse gemeenten naar rato van het aantal inwoners.

Wat mag het kosten?

Treasury (0.5)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	6.214	8.808	8.045	9.988	12.039	12.820	13.168
Baten	7.880	8.688	10.248	10.714	10.851	10.798	10.710
Saldo van baten en lasten	1.666	-120	2.202	726	-1.188	-2.021	-2.458
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	1.666	-120	2.202	726	-1.188	-2.021	-2.458

Ontwikkelingen baten en lasten

De stijging van de lasten houdt verband met de verwachte financieringsbehoefte als gevolg van de raming van het meerjarig investeringsvolume en stijgende rentepercentages.

De toerekening van de (hogere) kapitaallasten aan andere taakvelden leidt tot hogere baten maar leidt bij de andere taakvelden tot hogere kapitaallasten.

In 2022 was sprake van lagere rentelasten door enerzijds minder financieringsbehoefte dan verwacht. De lagere rente heeft ook geleid tot een lagere omslagrente 0,25% (was op begrotingsbasis 0,50%). Dit leidt tot lagere baten op dit taakveld, maar leidt bij andere taakvelden tot voordelen omdat kapitaallasten hierdoor lager zijn. O

0.61 OZB woningen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Dit betreft de waardebeoordeling van woningen in het kader van de Wet waardering onroerende zaken en de heffing en inning van de gemeentelijke onroerendzaakbelasting op woningen.

Welke verbonden partij speelt een rol?

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

BsGW heft en int lokale belastingen namens haar deelnemers, beheert de authentieke basisregistraties en verzorgt de uitvoering van de wet WOZ voor de gemeentelijke deelnemers. BsGW voert deze taken uit voor haar deelnemers, 30 gemeenten en het waterschap.

Wat mag het kosten?

OZB - Woningen (0.61)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	18.991	18.428	19.190	19.589	19.589	19.989	19.989
Saldo van baten en lasten	18.991	18.428	19.190	19.589	19.589	19.989	19.989
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	18.991	18.428	19.190	19.589	19.589	19.989	19.989

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere baten in 2023 houden verband met areaaluitbreiding, hogere marktontwikkeling en minder toekenningen op bezwaren. Vanaf 2024 wordt rekening gehouden met de verwachte

areaaluitbreiding. In 2026 stijgen de geraamde baten met € 0,400 mln. als gevolg van extra verhoging van de OZB-tarieven met 1%.

0.62 OZB niet-woningen

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Dit betreft de waardebeoordeling van niet-woningen in het kader van de wet Waardering Onroerende Zaken en de heffing en inning van gemeentelijke onroerendzaakbelasting op niet-woningen.

Wat mag het kosten?

OZB - Niet woningen (0.62)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	19.494	19.736	20.373	20.801	20.801	20.801	20.801
Saldo van baten en lasten	19.494	19.736	20.373	20.801	20.801	20.801	20.801
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	19.494	19.736	20.373	20.801	20.801	20.801	20.801

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere baten in 2023 houden verband met areaaluitbreiding, hogere marktontwikkeling en minder toekenningen op bezwaren. Vanaf 2024 wordt rekening gehouden met de verwachte areaaluitbreiding.

0.63 Parkeerbelasting

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld komen tot uitdrukking de inkomsten voor betaald parkeren, naheffing en invordering en opbrengsten van parkeerfaciliteiten en – boetes.

Wat mag het kosten?

Parkeerbelasting (0.63)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	6.839	9.237	7.817	9.087	9.087	9.087	9.087
Saldo van baten en lasten	6.839	9.237	7.817	9.087	9.087	9.087	9.087
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	6.839	9.237	7.817	9.087	9.087	9.087	9.087

Ontwikkelingen baten en lasten

De lagere baten in 2023 (van primitief naar gewijzigd) houden verband met de lagere verwachte baten met betrekking tot straatparkeren en parkeerinkomsten naheffingen (niet kunnen verbaliseren van parkeerders na verstrijken van parkeerduur en met name door de personele onderbezetting). Zie hiervoor de 1^e bestuursrapportage 2023.

0.64 Belastingen overig

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld komen tot uitdrukking de heffing en inningen van de overige gemeentelijke belastingen waaronder de hondenbelasting en toeristenbelasting.

Ambities coalitie voor de periode 2022 - 2026

3.C8 De hondenbelasting wordt verlaagd tot kostendekkend niveau, vanuit het oogpunt dat de vervuiler betaalt.

In overeenstemming met het bestuursakkoord 2022-2026 zijn de tarieven hondenbelasting in 2023 met 25% verlaagd tot kostendekkend niveau. In 2024 wordt dit beleid voortgezet en worden de tarieven hondenbelasting alleen verhoogd met de prijsindex.

Om uitvoering te geven aan de bezuinigingsmaatregelen uit de pre-begroting zijn in 2023 de tarieven van precariobelasting terrassen verhoogd met 25% bovenop de prijsindex. In 2024 wordt alleen de prijsindex toegepast. De maatregel om de reclamebelasting met 10% te verhogen bovenop de prijsindex vond in 2023 nog niet plaats, omdat daarvoor een gedeelte van de TONK-gelden is ingezet. In 2024 worden de tarieven reclamebelasting wel verhoogd met 10% bovenop de prijsindex.

Wat mag het kosten?

Belastingen overig (0.64)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	805	650	682	682	682	682	682
Baten	2.841	2.854	2.854	3.079	3.079	3.079	3.079
Saldo van baten en lasten	2.036	2.204	2.171	2.397	2.397	2.397	2.397
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	190	90	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	190	90	0	0	0	0
Resultaat	2.036	2.394	2.261	2.397	2.397	2.397	2.397

Ontwikkelingen baten en lasten

Vanaf 2024 wordt in de raming van de reclamebelasting geen rekening meer gehouden met een dekking via de reserve TONK middelen. Hierdoor nemen de baten in 2024 toe met € 0,1 mln.

Mutaties reserves

De onttrekking in 2023 betreft de geraamde onttrekking aan de reserve TONK-middelen.

0.7 Algemene en overige uitkering gemeentefonds

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Tot dit taakveld behoren de Algemene Uitkering, Integratie-uitkeringen – zoals de integratie-uitkering WMO en de Integratie-uitkering Sociaal Domein – en decentralisatie-uitkeringen. De gemeentefonds-middelen zijn vrij besteedbaar, dit is een algemeen dekkingsmiddel. Inzet wordt integraal afgewogen in de kadernota en de begroting. In de mei-, september- en decembercirculaire geeft het Rijk informatie over de hoogte en verdeling.

Wat mag het kosten?

Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds (0.7)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	326.965	310.995	328.142	346.022	348.790	322.213	320.019
Saldo van baten en lasten	326.965	310.995	328.142	346.022	348.790	322.213	320.019
Toevoeging reserves	6.454	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	-6.454	0	0	0	0	0	0
Resultaat	320.511	310.995	328.142	346.022	348.790	322.213	320.019

Ontwikkelingen baten en lasten

De meicirculaire 2023 leidt tot een stijging van de algemene uitkering waarvan een deel beschikbaar is voor budgettaire ontwikkelingen (zie 1^e bestuursrapportage 2023). Een groot deel moet ook worden ingezet voor (nieuwe) taken (zie bijlage 10).

Voor een specificatie van de algemene uitkering wordt verwezen naar bijlage 9. In aanvulling op de vermelde bedragen in deze bijlage wordt opgemerkt dat voor 2024 t/m 2027 jaarlijks rekening wordt gehouden met een uitkering uit het BTW-compensatiefonds van € 2,345 mln. Met betrekking tot Jeugdzorg is voor 2026 (€ 2,293 mln.) en 2027 (€ 1,704 mln.) rekening gehouden met additionele baten aangezien deze jaren niet verwerkt zijn in de meicirculaire 2023. De raming van deze aanvullende baten heeft plaatsgevonden conform de richtlijnen van de Provincie Limburg.

0.8 Overige baten en lasten

Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In dit taakveld zijn de overige baten en lasten ondergebracht die niet tot een specifiek taakveld behoren, zoals het budget voor onvoorziene uitgaven, de verrekening tussen sectoren in het kader van de afdracht van BCF en de exploitatie van deelnemingen.

Wat mag het kosten?

Overige baten en lasten (0.8)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	19.817	26.451	14.067	24.135	23.826	20.953	21.457
Baten	355	478	113	117	628	628	628
Saldo van baten en lasten	-19.462	-25.973	-13.954	-24.017	-23.198	-20.325	-20.829
Toevoeging reserves	18.515	14.043	13.025	16.092	13.148	12.699	12.071
Onttrekking reserves	41.144	11.572	12.002	11.200	12.656	15.826	13.175
Saldo mutaties reserves	22.629	-2.471	-1.024	-4.892	-492	3.127	1.103
Resultaat	3.167	-28.444	-14.977	-28.910	-23.690	-17.198	-19.726

Overige ontwikkelingen baten en lasten

De vergelijking met boekjaar 2022 maken is lastig, gezien de hoeveelheid incidentele posten aan zowel de lastenkant als de batenkant, zoals ontwikkelingen in de grondexploitatie WOM Belvédère. Een en ander hangt samen met de forse mutaties in de reserves in 2022. Met ingang van 2022 is tevens een wijziging doorgevoerd in de systematiek van taakstelling personele formatie (rendabele functies). Deze worden niet langer als te realiseren baten begroot en verantwoord, maar als negatieve lasten.

De stijging van de begrote lasten in 2024 wordt veroorzaakt door de indexering van lasten en baten welke nog niet zijn verwerkt zijn op de diverse programma's, maar zijn geparkeerd op een stelpost indexering.

In de lasten 2023 is rekening gehouden een verwachte stijging van de energiekosten (€ 4,600 mln.). Deze stijging is nog niet verwerkt op de diverse programma's maar geparkeerd op een stelpost. In de

begroting 2023 stonden ook nog de indexering van de baten / lasten 2023 geparkeerd. Deze zijn gedurende jaar verdeeld naar de respectievelijke programma's / taakvelden, vandaar een daling van de lasten.

Tot slot zijn hier de noodmaatregelen in 2026 en 2027 opgenomen voor niet indexeren subsidies en minder indexeren materiële budgetten. Zie paragraaf 2.2 voor budgettair kader begroting 2024.

Mutaties reserves

De stortingen in en de onttrekkingen aan de reserves hebben betrekking op het vruchtboomfonds (algemene reserve) die volledig worden verwerkt via dit taakveld.

0.9 Vennootschapsbelasting

Alle informatie over grondbeleid inclusief vennootschapsbelasting is gebundeld in de paragraaf grondbeleid.

Wat mag het kosten?

Vennootschapsbelasting (0.9)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	276	150	522	250	250	250	250
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-276	-150	-522	-250	-250	-250	-250
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-276	-150	-522	-250	-250	-250	-250

Ontwikkelingen baten en lasten

De hogere lasten met betrekking tot vennootschapsbelasting houden verband met de verwachte ontwikkeling van de (fiscaal) belastbare winst. Zie ook de 1^e bestuursrapportage 2023.

0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten

Wat mag het kosten?

Resultaat van de rekening van baten en lasten (0.11)	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Lasten	0	0	7.987	4.300	11.626	2.703	680
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	0	0	-7.987	-4.300	-11.626	-2.703	-680
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0	0	0	0
Saldo mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	0	0	-7.987	-4.300	-11.626	-2.703	-680

Ontwikkelingen baten en lasten

Op de regel 'lasten' wordt het verwachte positieve resultaat voor de begrotingsjaren vermeld.

Totaaloverzicht kosten programma

Wat mag het kosten?

Programma 0 Bestuur en ondersteuning	(bedragen x € 1.000)						
	rekening 2022	begroting 2023 primitief	begroting 2023 na wijziging	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
Bestuur (0.1)	6.331	7.546	7.746	8.488	8.401	8.363	8.250
Burgerzaken (0.2)	4.836	4.841	5.133	5.132	5.132	5.132	5.132
Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	10.257	7.138	8.146	8.207	8.207	8.208	7.909
Overhead (0.4)	58.334	55.852	69.272	68.175	67.420	68.084	67.605
Treasury (0.5)	6.214	8.808	8.045	9.988	12.039	12.820	13.168
OZB - Woningen (0.61)	0	0	0	0	0	0	0
OZB - Niet woningen (0.62)	0	0	0	0	0	0	0
Parkeerbelasting (0.63)	0	0	0	0	0	0	0
Belastingen overig (0.64)	805	650	682	682	682	682	682
Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds (0.7)	0	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten (0.8)	19.817	26.451	14.067	24.135	23.826	20.953	21.457
Vennootschapsbelasting (0.9)	276	150	522	250	250	250	250
Resultaat van de rekening van baten en lasten (0.11)	0	0	7.987	4.300	11.626	2.703	680
Totaal lasten	106.870	111.436	121.600	129.358	137.585	127.195	125.134
Bestuur (0.1)	1.126	38	38	38	38	0	0
Burgerzaken (0.2)	2.062	2.249	1.968	2.057	2.057	2.057	2.057
Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	9.650	6.992	6.976	7.602	7.438	7.441	7.444
Overhead (0.4)	3.502	3.319	3.475	3.632	3.632	3.649	3.692
Treasury (0.5)	7.880	8.688	10.248	10.714	10.851	10.798	10.710
OZB - Woningen (0.61)	18.991	18.428	19.190	19.589	19.589	19.989	19.989
OZB - Niet woningen (0.62)	19.494	19.736	20.373	20.801	20.801	20.801	20.801
Parkeerbelasting (0.63)	6.839	9.237	7.817	9.087	9.087	9.087	9.087
Belastingen overig (0.64)	2.841	2.854	2.854	3.079	3.079	3.079	3.079
Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds (0.7)	326.965	310.995	328.142	346.022	348.790	322.213	320.019
Overige baten en lasten (0.8)	355	478	113	117	628	628	628
Vennootschapsbelasting (0.9)	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat van de rekening van baten en lasten (0.11)	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	399.705	383.014	401.193	422.739	425.991	399.744	397.507
Bestuur (0.1)	-5.205	-7.508	-7.708	-8.450	-8.363	-8.363	-8.250
Burgerzaken (0.2)	-2.774	-2.592	-3.165	-3.075	-3.075	-3.075	-3.075
Beheer overige gebouwen en gronden (0.3)	-607	-146	-1.170	-605	-770	-767	-465
Overhead (0.4)	-54.832	-52.533	-65.797	-64.543	-63.788	-64.434	-63.913
Treasury (0.5)	1.666	-120	2.202	726	-1.188	-2.021	-2.458
OZB - Woningen (0.61)	18.991	18.428	19.190	19.589	19.589	19.989	19.989
OZB - Niet woningen (0.62)	19.494	19.736	20.373	20.801	20.801	20.801	20.801
Parkeerbelasting (0.63)	6.839	9.237	7.817	9.087	9.087	9.087	9.087
Belastingen overig (0.64)	2.036	2.204	2.171	2.397	2.397	2.397	2.397
Algemene uitkering en ov. uitkeringen gemeentefonds (0.7)	326.965	310.995	328.142	346.022	348.790	322.213	320.019
Overige baten en lasten (0.8)	-19.462	-25.973	-13.954	-24.017	-23.198	-20.325	-20.829
Vennootschapsbelasting (0.9)	-276	-150	-522	-250	-250	-250	-250
Resultaat van de rekening van baten en lasten (0.11)	0	0	-7.987	-4.300	-11.626	-2.703	-680
Totaal saldo van baten en lasten	292.835	271.578	279.593	293.381	288.406	272.549	272.373
Toevoeging reserves	41.577	22.485	21.892	24.861	21.943	21.493	20.754
Onttrekking reserves	49.291	18.802	24.480	19.253	21.858	25.751	22.699
Saldo mutaties reserves	7.714	-3.683	2.588	-5.609	-85	4.259	1.945
Resultaat	300.549	267.895	282.181	287.773	288.321	276.807	274.318

Investeringen 2023 – 2027

		(bedragen x € 1.000)						
programma	omschrijving		economisch/ maatschappelijk	2023	2024	2025	2026	2027
0	Bankastraat	MJIP	M	17				
0	Optimale toegankelijkheid van gebouwen en	MJIP	M	1.002	264	264	264	
0	Verduurzaming gemeentelijke panden	Rendabel	E	143	500	750	750	690
0	Productiemiddelen	Rendabel	E	6.423	11.139	10.631	5.350	7.059
0	Verduurzamen gemeentelijke organisatie	MJIP	M		400	430	430	

1.2 Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijke beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen heel direct in hun portemonnee. Politiek gezien is daarom van belang de transparantie van de berekeningswijze voor de kostendekkende tarieven. Dit betreft afval, riolen en leges. De overige belastingen en parkeerbelastingen betreffen een algemene inkomstenbron.

Wettelijke grondslag

Welke heffingen gemeenten mogen opleggen, is vastgelegd in de Gemeentewet (Gw).

De heffingen zijn te verdelen in 2 soorten:

- heffingen waarbij een product of dienst wordt geleverd en waarvoor de burger betaalt (afvalinzameling, riolering, paspoort, rijbewijs, huwelijk, omgevingsvergunningen, parkeerontheffing, enzovoort). Bij deze heffingen mogen de begrote opbrengsten niet hoger zijn dan de begrote lasten (artikelen 228a en 229 Gw);
- heffingen die als algemene inkomstenbron dienen en geen directe relatie hebben met een geleverd product of dienst (artikelen 220, 223, 224, 226, 227, 228 Gw). Deze heffingen worden gebruikt om algemene voorzieningen te realiseren zoals aanleggen en onderhouden van wegen en groenvoorzieningen, stimuleren van economie, bouwen en exploiteren van sportparken en zwembad, ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers, enzovoort.

De heffingen waarbij er een relatie is met een product of dienst zijn vervolgens in te delen in 2 soorten:

- de dienst wordt voortdurend en gedurende langere tijd geleverd en wordt opgelegd middels een aanslag gemeentelijke belastingen (afvalinzameling en riolering);
- je betaalt per geleverde dienst in de vorm van leges (voorbeelden zijn: paspoort, rijbewijs, huwelijk, omgevingsvergunningen en parkeerontheffing).

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Coalitieakkoord 2022-2026

Uitgangspunt is een sluitend meerjarenperspectief, zonder lastenverhoging voor de Maastrichtse inwoners en bedrijven (behoudens inflatie). Het streven naar 100% kostendekkende tarieven wordt daarbij niet losgelaten.

Indexering

Voor de belastingen en heffingen en alle overige opbrengsten hanteren wij een gemiddeld percentage van 4,6% (middeling van materiële en loonkosten).

Daarbij geldt dat de tarieven 2024 voor betaald parkeren op parkeerterreinen en parkeergarages met 15% worden verhoogd om te voldoen aan de afspraken met Q-Park. De tarieven voor het vastrecht van afvalstoffenheffing en reinigingsrecht worden niet geïndexeerd, de tarieven van de restzakken en de tarieven voor het verwerken van aan huis opgehaald grof huishoudelijk afval worden met 4,6% geïndexeerd. Verder geldt dat de poorttarieven bij de milieuparken worden vastgesteld in GR-verband (GR Geul en Maas).

Vanwege de grote bezuinigingen heeft uw raad besloten om de tarieven van de precariobelasting terrassen in 2021 met 25% en die van de reclamebelasting met 10% bovenop de prijsindex te verhogen. Uw raad heeft vanwege de gevolgen van de Corona-pandemie besloten om deze verhogingen in 2021 en 2022 niet te laten doorgaan. Op basis van de eerdere raadsbesluiten zijn deze verhogingen in 2023 gerealiseerd. De meeropbrengst van de reclamebelasting 2023 werd gedekt door budget van het collegebesluit TONK-gelden, waardoor de tarieven in 2023 uitsluitend werden verhoogd met de prijsindex. Daarom worden pas nu per 1 januari 2024 de tarieven reclamebelasting verhoogd met 10% bovenop de prijsindex.

De belastingen met de tarieven en leges voor de gemeente Maastricht inclusief de bijbehorende verordeningen landen in het boekje 'Belastingverordeningen en tarieven 2024 gemeente Maastricht'.

Deze worden tegelijk met de programmabegroting 2024 aan uw raad ter vaststelling voorgelegd. Uitzondering daarop is de verordening onroerendezaakbelasting (OZB). We ontvangen namelijk de voor 2024 verwachte waardeontwikkeling van BsGW niet op tijd om de tarieven OZB te berekenen. De verordening OZB wordt daarom in december aan uw raad ter besluitvorming voorgesteld.

Een aantal belastingen zijn maandbelastingen, namelijk de rioolheffing, afvalstoffenheffing, reinigingsrecht, hondenbelasting, precariobelasting en reclamebelasting. De tarieven zijn zodanig berekend dat deze deelbaar zijn door 12, wat afrondingsverschillen voorkomt.

Geraamde inkomsten van de lokale heffingen

Taakveld	Heffende instantie	Belastingsoort	Werkelijke opbrengst 2022	Gewijzigde geraamde opbrengst 2023	Geraamde opbrengst 2024
<i>Maximaal kostendekkende belastingen (per belasting)</i>					
7.2	BsGW	Rioolheffing *	15.088	15.157	15.854
7.3	BsGW Gemeente	Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht (incl. verkoop restzakken) *	21.558	20.978	21.068
<i>Kostendekkende leges (in totaliteit)</i>					
7.5	Gemeente	Begraafrechten	547	504	527
3.3	Gemeente	Marktgeden	408	496	519
2.2/3.4/8.3	Gemeente	Leges fysieke diensten	6.735	5.704	6.054
0.2	Gemeente	Leges burgergerichte diensten **	1.322	1.109	1.396
<i>Algemene belastingen en parkeerbelasting</i>					
0.61	BsGW	OZB eigenaar woningen	18.991	19.190	19.589
0.62	BsGW	OZB eigenaar niet woningen	11.668	11.518	12.048
0.62	BsGW	OZB gebruiker niet-woningen	7.826	8.855	8.753
0.64	BsGW	Hondenbelasting *	774	646	675
3.4	BsGW	Toeristenbelasting	6.055	5.688	6.600
3.4	BsGW	Forensenbelasting	356	375	392
0.64	BsGW	Precariobelasting	1.005	955	999
0.64	BsGW	Reclamebelasting	705	818	949
0.63/2.2	Gemeente	Parkeren	10.447	12.979	14.180
Totaal			103.485	104.209	109.603

* De bedragen zijn exclusief kwijtschelding.

** De bedragen zijn inclusief afdracht Rijksleges.

Maximaal kostendekkende belastingen (per belasting)

Rioolheffing

Het waterprogramma zoals nu voorligt is ambitieus. Er wordt flink geïnvesteerd, zowel in de klimaatopgave als in het vervangen van onderdelen van het rioolstelsel, voor de totale planperiode € 26,5 mln. Daarnaast zijn er ook de jaarlijkse reguliere kosten die nodig zijn om de heffing te innen, het riool en de technische voorzieningen in goede staat te houden. In totaal gaat het om een bedrag van circa € 8,6 miljoen per jaar, dit is exclusief de jaarlijkse kapitaallasten (de kapitaallasten zijn afhankelijk van de gedane investeringen). Deze kosten passen binnen het huidige budgettaire kader.

Voor dit waterprogramma is een theoretisch kostendekkendheidsberekening gemaakt en uitgaande van de geraamde inkomsten en uitgaven is het kostendekkende basistarief berekend op € 211,08 per heffingseenheid per jaar (tarief 2023), dit zijn de gemiddelde uitgaven voor een huishouden (eigenaar) met een waterverbruik < 250 m³ per jaar.

Een verhoging van de heffing buiten de index, is dus niet aan de orde. En via inzet van de voorziening riolen om schommelingen in de kosten tussen de jaren te egaliseren, kan het tarief ook de komende jaren gelijk gehouden worden (buiten stijging met de reguliere index). Pas rond 2043 zal het tarief moeten stijgen.

Voor 2024 kan dus worden volstaan met een stijging met het gemeentelijke prijsindexcijfer, zijnde 4,6%. Dat resulteert in een heffing van € 220,80.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de tariefopbouw voor 2024:

(bedragen in €)	2023	2024
Rioolheffing eigenaar	156,60	163,80
Rioolheffing gebruiker tot 250 m ³	54,48	57,00
251 m ³ - 50.000 m ³ per 250 m ³	432,24	452,16
Van 50.001 – 500.000 m ³ per 250 m ³	287,16	300,36
Van 500.001 – 3 mln. m ³ per 250 m ³	143,40	150,00

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid voor 2024:

		(bedragen x € 1.000)		
		rekening 2022	begroting 2023	begroting 2024
A	Directe kosten taakveld	7.531	8.091	8.354
B	Inkomsten taakveld	184	127	127
<i>C = A-B</i>	<i>Netto kosten taakveld</i>	<i>7.347</i>	<i>7.964</i>	<i>8.227</i>
D	Perceptiekosten	834	889	1.100
E	Rentekosten (reserves/voorzieningen)	483	525	540
F	Toe te rekenen kosten van andere taakvelden	3.212	3.375	3.571
G	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	237	235	528
H	Toe te rekenen kosten taakveld inkomensregelingen (kwijscheldingen)	307	330	320
I	BTW	2.174	1.839	2.036
J	Storting voorziening	652	0	0
<i>K = C t/m J</i>	<i>Totale kosten</i>	<i>15.246</i>	<i>15.157</i>	<i>16.322</i>
L	<i>Opbrengst heffingen</i>	<i>15.088</i>	<i>15.157</i>	<i>15.854</i>
<i>M = L/K*100%</i>	<i>Dekkingspercentage</i>	<i>99%</i>	<i>100%</i>	<i>97%</i>

Afvalstoffenheffing

Tarieven 2024

In het 1e kwartaal van 2024 is het afronden van de besluitvorming tot het vaststellen van het regionaal beleidskader voor afvalbeleid/grondstoffenbeleid binnen de GR Geul en Maas (afvalsamenwerking Maastricht-Meerssen-Valkenburg aan de Geul) voorzien. Daaropvolgend is eind 2024 het vaststellen van het op de uitvoering gerichte grondstoffenplan Maastricht voorzien. Andere prioriteiten voor 2024 zijn het uitwerken van maatregelen voor specifieke doelgroepen (zoals studenten en minder-validen), het nemen van maatregelen ter voorkoming van afkeur op verschillende grondstofstromen (onder andere PBD en GFT+E) en het aanpakken van (rest)afval-vervuiling in de stad. Een groot deel van de Maastrichtse afvalbeheerskosten is opgenomen in de begroting 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Geul en Maas (uitgebreide afvalsamenwerking Maastricht-Meerssen-Valkenburg aan de Geul).

Voorgesteld wordt de tarieven van afvalstoffenheffing en reinigingsrecht niet te verhogen. De tarieven blijven hiermee op het niveau van 2022 met uitzondering van de poorttarieven van de milieuparken (welke door het GR-bestuur, na afstemming met de Rd4, zijn vastgesteld) en met uitzondering van de tarieven van de gemeentelijke restzakken en de verwerkingskosten van het grofvuil dat op afroep aan huis wordt opgehaald (welke tarieven gekoppeld zijn aan de stijgende verwerkingskosten en met 4,6% worden geïndexeerd).

Voorgesteld wordt de tarieven van afvalstoffenheffing en reinigingsrecht niet te verhogen. De tarieven blijven hiermee op het niveau van 2023 met uitzondering van de poorttarieven van de milieuparken en de tarieven voor het ophalen van grofvuil (welke door het GR-bestuur zijn vastgesteld) en met uitzondering van de tarieven van de gemeentelijke restzakken (welke wederom worden geïndexeerd).

De volgende tabel geeft inzicht in de tarieven voor 2024:

(bedragen in €)	2023	2024
Vastrecht	328,56	328,56
Vastrecht bij gebruikmaking stortkoker of ondergrondse restafvalcontainer	401,76	401,76
Restzak 50 liter/ inworp ondergrondse restafval- container (per keer max. 50 liter)	1,05	1,10
Restzak 25 liter	0,62	0,64

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid voor 2024:

		(bedragen x € 1.000)		
		rekening 2022	begroting 2023	begroting 2024
A	Directe kosten taakveld	15.887	14.954	15.399
B	Inkomsten taakveld	3.244	2.625	2.625
C = A-B	<i>Netto kosten taakveld</i>	12.643	12.329	12.774
D	Perceptiekosten	491	491	515
E	Rentekosten (reserves/voorzieningen)	68	59	59
F	Toe te rekenen kosten van taakveld verkeer en vervoer (product schoon)	1.223	1.315	1.354
G	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	694	649	605
H	Toe te rekenen kosten taakveld inkomensregelingen (kwijtscheldingen)	2.074	1.963	1.961
I	Compensabele BTW	2.825	2.563	2.956
J	Storting in voorziening afval	410		
K = C t/m J	<i>Totale kosten</i>	20.428	19.369	20.224
L	<i>Opbrengst heffingen</i>	19.830	19.368	19.368
M = L/K*100%	<i>Dekkingspercentage</i>	97%	100%	96%

Kostendekkende leges (in totaliteit)

Algemeen

De Gemeentewet bepaalt dat de kostendekkendheid van heffingen wordt bepaald op het niveau van de gehele legesverordening. Het compenseren van relatief lagere kostendekkendheid voor de ene dienst met een relatief hogere kostendekkendheid voor een andere dienst is toegestaan. Dit wordt kruissubsidiëring genoemd. Vanaf 28 december 2009 werd de mogelijkheid tot kruissubsidiëring echter beperkt door invoering van nieuwe regelgeving in de vorm van de Europese dienstenrichtlijn. Dit had tot gevolg dat kruissubsidiëring alleen nog werd toegestaan binnen clusters van sterk samenhangende vergunningsstelsels. Bij onze eigen gemeentelijke toets van kostendekkendheid van vergunningen wordt rekening gehouden met de beperkingen tot kruissubsidiëring ten gevolge van de invoering van de Europese Diensten Richtlijn en de Wabo. Vandaar de splitsing van de verordening in een verordening fysieke diensten en burgergerichte diensten.

Alle leges worden geheven op basis van de legesverordening burgergerichte diensten en de legesverordening fysieke diensten.

Begraafrechten

Als gemeente bieden wij met de algemene begraafplaats de gelegenheid voor nabestaanden om te rouwen en gedenken in een cultuur- en natuurhistorisch waardevolle, monumentale omgeving. Afgelopen periode is de gemeentelijke begraafplaats getransformeerd naar een multifunctioneel rouw- en gedenkpark, waardoor beter wordt aangesloten bij de huidige en toekomstige klantvraag en – behoefte. Afgelopen jaar is een zogenaamde Memorial Cube geplaatst, een voorziening die op een eigentijdse wijze tegemoet kan komen aan behoefte van mensen om de as van een overledene te bewaren. Hiermee is de transformatie naar een eigentijds rouw- en gedenkpark voltooid.

In de verordening 2024 en bijbehorende tarieventabel zijn enkele redactionele en technische wijzigingen doorgevoerd. Het gaat in hoofdzaak om:

- Toevoegen van verlengingstermijnen van particuliere graven en asbestemmingen met 2 jaar om de dienstverlening beter te laten aansluiten bij de wensen van de burger. Deze hoeft vanwege de lagere tarieven minder drastische beslissingen te nemen door te laten ruimen of te verlengen voor 5 jaar;
- Uitgifte van particuliere Joodse en Islamitische graven voor onbepaalde tijd met mogelijkheid tot afkoop van onderhoudskosten. Hiermee wordt de grafrust verzekerd;
- Uitbreiding van eerste uitgiftetermijnen voor asbestemmingen;
- Wijziging tarieven eerste uitgiftetermijnen Memorial cube (door exploitant);
- Een korting in geval van twee of meer asbijzettingen of asverstrooiingen tegelijkertijd plaatsvinden;
- Asbijzetting herdenkingsboom (nog niet eerder in tarievenverordening opgenomen).

Hierdoor sluit de dienstverlening meer aan bij de klantwensen en voorkomen we leegloop, waardoor het karakter van de begraafplaats behouden blijft.

Voorgesteld wordt om voor het jaar 2024 de onderlinge verhouding te handhaven, die nu tot uitdrukking komt in de beschreven diensten en de daarbij behorende bedragen zoals opgenomen in de verordening. Ten opzichte van de verordening 2023 verhogen we de tarieven met de gemeentebreed gehanteerde index van 4,6%.

De volgende tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid voor 2024:

Berekening van kostendekkendheid begraafrechten		(bedragen x € 1.000)		
		rekening 2022	begroting 2023	begroting 2024
A	Directe kosten taakveld	689	648	689
B	Inkomsten taakveld	1	0	0
$C = A - B$	<i>Netto kosten taakveld</i>	688	648	689
D	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	163	134	169
E	BTW	0	0	0
$F = C + D + E$	<i>Totale kosten</i>	851	782	858
G	<i>Opbrengst heffingen</i>	546	504	527
$H = G/F * 100\%$	Dekkingspercentage	64%	64%	61%

Marktgelden

De leges voor marktgelden zijn afhankelijk van de locatie, ingenomen oppervlakte en gebruikperiode. De marktgelden worden verhoogd met de gemeentelijke index van 4,6%.

Fysieke diensten

Op 1 januari 2024 treden de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. Als gevolg van deze wetswijziging wordt tevens een nieuwe Verordening leges fysieke diensten 2024 vastgesteld waarin de huidige belastbare feiten onder de Wabo wetgeving, zijn omgezet naar de nieuwe belastbare feiten onder de Omgevingswet.

De leges voor fysieke diensten van de nieuwe hoofdstukken 1 (algemene dienstverlening) en 3 (diensten vallend onder de dienstenrichtlijn) worden verhoogd met de index van 4,6%. De leges van hoofdstuk 2 (dienstverlening en besluiten onder de Omgevingswet) zijn niet geïndexeerd omdat die tarieven in kader van de kostendekkendheid op dit moment nog volstaan.

Kostendekkendheid

Het uitgangspunt is dat leges voor vergunningen, met uitzondering van horeca en detailhandel, maximaal kostendekkend zijn. In de Legesverordening fysieke diensten zijn de tarieven van horeca (en gerelateerd) doorgerekend en op elkaar afgestemd (hoofdstuk 3 van de tarieventabel). Deze tarieven zullen met de index van 4,6% stijgen.

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de kostendekkendheid van de verschillende hoofdstukken.

Fysieke diensten	Personeelslasten	Overhead	Lasten RUD-ZL	Overige kosten	Totale kosten	Baten	Kostendekkendheid
<i>Totaal van alle producten</i>	3.510	2.049	252	376	6.188	6.062	98%
Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	243	142	-	148	533	217	41%
Paragraaf 1.6 Vastgoedinformatie	-	-	-	-	-	-	0%
Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten	243	142	-	148	533	217	41%
Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet	2.901	1.693	252	228	5.075	5.618	111%
Paragraaf 2.2 Voorfase	461	269	117	-	847	317	37%
Paragraaf 2.3 Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	1.690	986	-	228	2.905	5.174	178%
Paragraaf 2.4 Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	277	162	-	-	439	85	19%
Paragraaf 2.5 Milieubelastende activiteiten	-	-	108	-	108	108	100%
Paragraaf 2.6 Lozingsactiviteiten	-	-	-	-	-	-	0%
Paragraaf 2.7 Aanlegactiviteiten	21	12	-	-	33	19	59%
Paragraaf 2.8 Overige activiteiten	121	71	-	-	192	114	59%
Paragraaf 2.9 Maatwerkvoorschriften	-	-	14	-	14	14	100%
Paragraaf 2.10 Gelijkwaardigheid	-	-	-	-	-	-	0%
Paragraaf 2.11 Overige tarieven	18	11	-	-	29	23	79%
Paragraaf 2.12 Modaliteiten	276	161	10	-	447	158	35%
Paragraaf 2.13 Vermindering	-	-	-	-	-	-237	0%
Paragraaf 2.14 Teruggaaf	37	21	4	-	62	-157	-253%
Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2	366	214	-	-	580	227	39%
Paragraaf 3.1 Horeca	96	56	-	-	152	101	66%
Paragraaf 3.2 Seksbedrijven	-	-	-	-	-	-	0%
Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet	1	0	-	-	1	0	25%
Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt	248	145	-	-	392	95	24%
Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014	16	9	-	-	25	25	97%
Paragraaf 3.7 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit / overige vergunningen en besluiten	6	3	-	-	9	7	71%

Hoofdstuk 1 betreft de vergunningen in het kader van bijzondere wetten (o.a. kansspelen, verkeer en vervoer).

Hoofdstuk 2 betreft de vergunningen in het kader van de Omgevingswet (bouw- en milieuactiviteiten).

Hoofdstuk 3 betreft de vergunningen in het kader van o.a. horeca en evenementen.

Het kostendekkendheidspercentage van met name hoofdstukken 1 en 3 is verre van 100%. Dit is verklaarbaar omdat landelijk gezien de meeste gemeenten ervoor kiezen om hier maatschappelijke verantwoorde tarieven te hanteren en de gemeente Maastricht bovendien de nodige privaatrechtelijke inkomsten verwerft uit evenementen als bijvoorbeeld pachtsommen bij carnaval.

Belangrijk is dat wij bij juridische procedures, welke veelvuldig voorkomen bij hoofdstuk 2, kunnen aantonen dat de gemeente Maastricht voldoet aan het vereiste dat de baten lager zijn dan de kosten op het niveau van de verordening in zijn geheel.

De verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 brengt onzekerheden met zich mee voor wat betreft de legesopbrengsten, en daarmee de kostendekkendheid. Bij de jaarrekening 2024 zal de daadwerkelijke kostendekkendheid inzichtelijk worden. Dit zou kunnen betekenen dat de kostendekkendheid fysieke diensten eenmalig boven de maximale 100% kan uitkomen. Met deze wetenschap zal het jaar 2024 dan ook gebruikt worden om inzichtelijk te krijgen welk effect de invoering van de Omgevingswet daadwerkelijk heeft op de begrote opbrengst. Daar waar dit zal leiden tot een overschrijding van de kostendekkendheid, zal dit leiden tot een aanpassing van de tarieven voor de jaren 2025 en verder.

Burgergerichte diensten

De leges voor burgergerichte diensten worden verhoogd met de index van 4,6%.

In opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is het tarief van Rijbewijzen per 1 juli 2023 verhoogd van € 44,65 naar € 48,15.

De tarieven worden waar nodig afgerond op veelvoud van € 0,05 vanwege lagere kosten van geldtransport en efficiënt beheer van de geldautomaat, waarvan de mensen gebruik kunnen maken die niet willen of kunnen pinnen en daarom met contant geld betalen. Alleen de tarieven voor huwelijken worden afgerond op hele Euro's omdat dit beter past bij het karakter van de aangeboden diensten en de verwachting van de burgers.

Kostendekkendheid

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kostendekkendheid voor 2024:

Berekening van kostendekkendheid burgergerichte diensten		(bedragen x € 1.000)		
		rekening 2022	begroting 2023	begroting 2023
A	Directe kosten taakveld	4.836	4.411	5.171
B	Inkomsten taakveld	2.062	2.249	2.173
C = A-B	Netto kosten taakveld	2.774	2.162	2.998
D	Toe te rekenen kosten	1.215	1.088	1.301
E	Toe te rekenen kosten taakveld overhead	485	448	536
F	BTW	0	0	0
G = D t/m F	Totale kosten	1.700	1.536	1.837
H	Opbrengst heffingen	1.322	1.109	1.396
I=H/G*100%	Dekkingspercentage	78%	72%	76%

Algemene belastingen en parkeerbelasting

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

Jaarlijks vindt een herwaardering plaats in het kader van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Dit betekent dat de WOZ-waarden voor het jaar 2024 worden gebaseerd op een nieuwe waardepeildatum, namelijk 1 januari 2023. Alle belastingplichtige WOZ-belanghebbenden zullen in 2024 een nieuwe WOZ-beschikking ontvangen met de nieuwe WOZ-waarde, gebaseerd op taxaties die op het moment van de samenstelling van deze begroting nog worden bepaald. Medio oktober 2023 is bekend hoe de waardeontwikkeling uitpakt en welke gevolgen dit heeft voor de tarieven. Deze zullen worden verwerkt in de OZB-verordening 2024 die in de raadsvergadering van december aan u worden voorgelegd.

Hondenbelasting

In het coalitieakkoord is opgenomen dat de opbrengst van de hondenbelasting naar kostendekkend niveau wordt gebracht, ondanks het feit dat de hondenbelasting een algemene belasting is. De kosten van de voorzieningen die er voor honden in stand worden gehouden zijn daarvoor maatgevend. Dit zijn de kosten voor aanleg en onderhoud van de losloopgebieden, hondentoiletten, afvalbakken en zakjes voor hondenpoep, handhaving en dergelijke. De kwaliteit van die voorzieningen is medebepalend voor de acceptatie van de belasting. Op basis van de gerealiseerde kosten van 2018 tot en met 2021 werden de tarieven in 2023 met 25% verlaagd ten opzichte die van 2022. De tarieven worden per 1 januari 2024 geïndexeerd met de prijsindex van 4,6%.

De volgende tabel geeft inzicht in de tarieven voor 2024:

(bedragen in €)	2023	2024
1 ^e hond	70,32	73,56
2 ^e hond	101,28	105,96
3 ^e en meer	122,40	128,04
Kennel	281,76	294,72

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting in Maastricht wordt gedifferentieerd naar de aard van de accommodaties waarvan gebruik wordt gemaakt. Naarmate de accommodatie luxer is, is het tarief hoger. De tarieven worden geïndexeerd met 4,6%.

De volgende tabel geeft inzicht in de tarieven per persoon per overnachting in of bij een bepaalde accommodatie:

	(bedragen in €)	2023	2024
a.	Kampeeroederkomen of jeugdherberg	1,51	1,58
b.	Accommodaties voor logies of hotel niet vallend in een sterccategorie;	2,24	2,35
c.	Recreatiewoning	3,25	3,40
d.	Hotel in de één-sterccategorie;	3,04	3,18
e.	Hotel in de twee-sterccategorie;	3,76	3,93
f.	Hotel in de drie-sterccategorie;	4,56	4,77
g.	Hotel in de vier-sterccategorie;	5,43	5,68
h.	Hotel in de vijf-sterccategorie.	6,21	6,50

Forensenbelasting

Bij forensenbelasting is sprake van een tweeledige heffing. Het tarief is een vast bedrag, vermeerderd met een bedrag dat afhankelijk is van de WOZ-waarde. Er is wel sprake van een maximumbedrag. Het vast bedrag en het maximumbedrag worden geïndexeerd met 4,6%.

De volgende tabel geeft inzicht in de tarieven voor 2024:

	(bedragen in €)	2023	2024
1.	Per gemeubileerde woning:	296,00	€ 310,00
2.	Vermeerderd met een percentage van de WOZ-waarde:	0,56%	0,56%
3.	Met een maximum van:	3.175,00	€ 3.321,00

Precariobelasting

Precariobelasting is op basis van de Gemeentewet te kwalificeren als een algemene inkomstenverwervende belasting. Vanwege de aard en het karakter, ook gezien de historie, bestaat er een zekere relatie met het begrip dienstverlening. De gemeente verstrekt namelijk de gunst om voorwerpen op de gemeentegrond toe te staan. Tevens kan deze belasting gezien worden als een regulerende belasting als instrument om vervuiling of vernieling van de openbare ruimte tegen te gaan.

Voor 2024 zijn enkele tekstuele aanpassingen doorgevoerd en worden de algemene precariotarieven geïndexeerd met 4,6%.

Reclamebelasting

Bij raadsbesluit van 19 december 2008 is de verordening reclamebelasting vastgesteld. In 2009 zijn de aanslagen voor het eerst opgelegd aan de ondernemers die voldoen aan de in deze verordening gestelde criteria. In overeenstemming met uw raadsbesluiten betreffende bezuinigingen en verhogen belastingen worden de tarieven reclamebelasting per 1 januari 2024 verhoogd met in totaal 14,6%, 10% bovenop de prijsindex van 4,6%.

De volgende tabel geeft inzicht in de tarieven voor 2024:

	(bedragen in €)	2023	2024
a.	Oppervlakte reclameobjecten kleiner dan 0,1 m2:	0,00	0,00
b.	Oppervlakte reclameobjecten groter dan 0,1 m2, maar kleiner dan 20 m2:	705,00	808,00
c.	Oppervlakte reclameobjecten groter dan 20 m2:	1.410,00	1.616,00

Parkeerbelasting

Tarieven

De tarieven voor garageparkeren, en de parkeerterreinen van Q-Park worden jaarlijks conform de PPS-afspraken binnen de ringenstructuur geïndexeerd waarbij de consumentenprijsindex (CPI) van het CBS wordt gevolgd.

De tarieven voor straatparkeren (parkeertickets en vergunningen) werden in 2019 in overeenstemming met het toenmalige coalitieakkoord verhoogd met ongeveer 10% ineens voor 4 jaren, waardoor er tot en met 2022 geen sprake was van indexering. Voor 2023 werden de parkeertarieven verhoogd met 4,3%. Door de lagere indexering van de parkeertarieven voor het straatparkeren ten opzichte van de CPI, is in enkele Ringen het parkeertarief op straat nu lager dan het tarief in de parkeergarages.

Om te voldoen aan de afspraken met Q-Park volgens de Samenwerkingsovereenkomst Parkeren worden de tarieven voor betaald parkeren met ingang van 1 januari 2024 verhoogd met 15% naar afgerond € 3,50 per uur in de binnenstad, € 1,80 per uur in het overig gebied en naar € 7,80 voor een dagkaart.

Beleid/reguleren parkeerdruk

Het parkeerbeleid is erop gericht dat de juiste parkeerder op de juiste parkeervoorziening parkeert. Dat betekent in de praktijk dat langparkerende bezoekers in de Binnenstad worden gestimuleerd om te parkeren in de garages en op parkeerterreinen, zodat er minder op straat wordt geparkeerd en meer plek overblijft voor kortparkerende bezoekers en vergunninghouders (bewoners en ondernemers) en voor fietsparkeren en meer groen (Omgevingsvisie). Instrumenten die worden gehanteerd zijn onder andere de Ringenstructuur voor parkeergarages, het hanteren van hogere parkeertarieven voor kortparkeerders op straat dan in de parkeergarages en hogere tarieven in de Binnenstad ten opzichte van het Overig gebied. De gehanteerde tarieven moeten een duidelijk onderscheid maken. Op dit moment neemt de sturende werking van straatparkeertarieven af, omdat ze niet zijn meegegroeid met de inflatie.

Daarnaast hebben we vastgesteld dat de parkeertarieven in Maastricht de laatste jaren zijn achtergebleven bij de gemiddelde stijging van parkeertarieven in Nederland voor het straatparkeren (30% landelijk versus 15% in Maastricht).

De afspraak dat de tarieven voor straatparkeren hoger of gelijk moeten zijn aan de parkeertarieven in de parkeergarages en de parkeerterreinen van Q-Park is als verplichting vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst met Q-Park.

P+R Maastricht Noord

Parkeren aan de rand van de stad is mogelijk op Park & Walk locaties en de P+R Maastricht Noord. De P+R Maastricht Noord kent een combinatietarief voor parkeren en reizen per bus of met de trein (OV). Voor het tarief van 2024 maken Maastricht Bereikbaar en Arriva opnieuw tariefafspraken.

Lastendruk burgers en bedrijven

Ter illustratie volgt hier een rekenvoorbeeld voor de lokale lasten in 2024 voor een gemiddeld huishouden in Maastricht, dat woont in een eigen koopwoning (met een geschatte gemiddelde WOZ-waarde van € 445.000).

Het verschil in lastendruk bedraagt 3,1%, de verhoging in geld bedraagt € 31,13.

Rekenvoorbeeld lastendruk burger (gezinnen)		
(bedragen in €)	2023	2024
Gemiddelde WOZ-waarde koopwoning *	428.000	445.000
OZB-eigenaar *	432,28	452,16
Rioolheffing eigenaar	156,60	163,80
Rioolheffing gebruiker	54,48	57,00
Vastrecht afvalstoffenheffing	328,53	328,56
Restzakken **	31,50	33,00
1 bezoek milieupark	10,00	10,00
Totaal	1.013,39	1.044,52

* Voor 2024 betreft het voorlopige bedragen; de definitieve (gemiddelde) WOZ-waarde en OZB-tarieven worden in december 2024 vastgesteld na afronding van de waardebepalingen.

** Deze bedragen zijn gebaseerd op een gemiddeld verbruik van 30 restzakken van 50 liter per jaar.

Positie op de lokale lastenladder		
(bedragen in €)	2022	2023
Gemiddelde lasten Nederland	904	944
Gemiddelde lasten Nederlandse 91.000+ gemeenten	876	925
Gemiddelde lasten meerpersoonshuishouden Maastricht *	982	1.004
Ranglijst 91.000+ gemeenten (1 = laagste lasten, 39 = hoogste lasten) **	33	29

* In de atlas 'Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2023' van Coelo staat voor Maastricht een gemiddeld lastenniveau van € 1.024. Coelo gaat bij de berekening van afvalstoffenheffing uit van een gemiddelde van 48,7 restzakken voor een meerpersoonshuishouden, terwijl het gemiddeld gebruik in Maastricht lager ligt, namelijk op 30 restzakken. Om een goede vergelijking te maken met de andere gemeenten is het totaalbedrag woonlasten in bovenstaande tabel dan ook naar beneden aangepast met $(18,7 \times 1,05 =) € 19,64$ per meerpersoonshuishouden en bedraagt € 1.004.

** In 2022 waren 40 gemeenten opgenomen in het onderzoek, in 2023 waren 39 gemeenten opgenomen

Ter illustratie volgt hier een rekenvoorbeeld voor de lokale lasten in 2024 voor niet-woningen, uitgerekend voor een gemiddelde winkel in Maastricht.

Het verschil in lastendruk bedraagt 4,3%, de verhoging in geld bedraagt € 182,89.

Rekenvoorbeeld lastendruk bedrijven (winkel)		
(bedragen in €)	2023	2024
Gemiddelde WOZ-waarde niet-woning *	557.000	563.000
OZB-eigenaar *	1.988,49	2.079,96
OZB-gebruiker *	1.743,41	1.823,61
Rioolheffing eigenaar	156,60	163,80
Rioolheffing gebruiker	54,48	57,00
Vastrecht reinigingsrecht **	328,56	328,56
Restzakken ***	31,50	33,00
Totaal	4.303,04	4.485,93

* Voor 2023 is uitgegaan van de werkelijke gemiddelde waarde. Deze was lager dan de voorlopige waarde waarmee in begroting 2023 rekening mee werd gehouden.

Voor 2024 betreft het voorlopige bedragen; de definitieve (gemiddelde) WOZ-waarde en OZB-tarieven worden in december 2023 vastgesteld na afronding van de waardebepalingen.

** Exclusief BTW

*** Deze bedragen zijn gebaseerd op een gemiddeld verbruik van 30 restzakken van 50 liter per jaar

Kwijtscheldingsbeleid

Ons bestaande kwijtscheldingsbeleid wordt gehandhaafd. Dit betekent dat als men niet in staat is de aanslag gemeentelijke belastingen te betalen, men een verzoek om kwijtschelding kan indienen. Kwijtschelding kan alleen worden aangevraagd voor rioolheffing gebruikersdeel, afvalstoffenheffing en hondenbelasting (1e hond).

Bij de beoordeling van een kwijtscheldingsverzoek wordt aan de hand van de gegevens van een aanvraagformulier iemands persoonlijke financiële situatie onderzocht. Criteria die hierbij gehanteerd worden zijn deels wettelijk bepaald (zoals de voor de inkomsten geldende normen) en deels door Maastrichts beleid, waarbij uw raad de ruimste mogelijkheden en normen heeft vastgesteld.

Samenvattend vindt een onderzoek plaats of en hoeverre iemand beschikt over betalingscapaciteit om de gemeentelijke belastingen te kunnen betalen. De betalingscapaciteit wordt berekend aan de hand van de inkomsten, uitgaven, vermogen, schuldaflossing, autobezit en andere factoren, rekening houdend met de door de overheid vastgestelde normen die afhankelijk zijn van de gezinssituatie.

Ook vraagt BsGW sinds een ruim aantal jaren informatie op bij het Inlichtingenbureau. Deze organisatie voor gemeenten en andere overheidsorganisaties helpt gemeenten om te bepalen op welke ondersteuning burgers recht hebben, waaronder een kwijtscheldingstoets. Is de toets van het Inlichtingenbureau positief, ontvangen burgers 'automatisch' kwijtschelding (en hoeven zelf geen aanvraag te doen). In andere gevallen ontvangen mensen een gemotiveerde brief dat zij niet in aanmerking komen voor automatische kwijtschelding, maar wel zelf alsnog een aanvraag kunnen doen.

Bij volledige of gedeeltelijke kwijtschelding van gemeentelijke belastingen heeft men ook recht op een vergoeding van het variabele deel van de afvalstoffenheffing in de vorm van het uitreiken van rood-witte restzakken of een evenredige vergoeding (voor wie een aanslag diftar moet betalen).

De volgende tabellen geven inzicht in de aantallen en bedragen met betrekking tot kwijtscheldingen.

Aantallen met betrekking tot kwijtscheldingen	2022 *	2023 *
Toegekend	5.403	5.221
Afgewezen	1.948	2.738
<i>Subtotaal</i>	<i>7.351</i>	<i>7.959</i>
Nog te behandelen	605	730
Totaal	7.956	8.689

* Stand per 1 juli.

(bedragen x € 1.000)	Realisatie per 1 juli 2020	Realisatie per 1 juli 2021	Realisatie per 1 juli 2022	Realisatie per 1 juli 2023	Prognose na afhandeling alle verzoeken
2019	2.096	2.124	2.135	2.142	2.232
2020	1.700	2.115	2.163	2.173	2.316
2021		1.764	2.238	2.268	2.463
2022			2.059	2.413	2.677
2023				1.970	2.707

Bedrijfsvoering

Samen met plezier voor Maastricht. Dat is het motto dat we aan ons traject van organisatieontwikkeling hebben gegeven. Met ruim 1700 medewerkers in totaal zijn wij de ambtelijke organisatie die ons College van B&W ondersteunt in hun taken en ambities voor onze prachtige stad Maastricht en z'n veelzijdige samenleving van ruim 120.000 inwoners. Dit doen we in een sterk veranderde context: in een wereld waarin de ontwikkelingen elkaar steeds sneller opvolgen. Dit stelt andere eisen aan de manier waarop we onze systemen en organisatiestructuren moeten/willen inrichten en bovenal de manier waarop we willen samenwerken, zowel in- alsook extern.

De afgelopen periode stond dan ook in het teken van een gestructureerde en integrale aanpak van grootschalige organisatieaanpassingen in het Sociaal Domein en het Domein Bedrijfsvoering, hetgeen betekent het verder professionaliseren van o.a. onze Inkooporganisatie en Contractenbeheer, Subsidies, Bestuurszaken in relatie tot externe oriëntatie, Control, I&A, Financiën, Mens en Organisatie en Juridische Zaken. Ruim 800 medewerkers van onderhavige domeinen zijn onderdeel geweest van deze reorganisatie. Naast genoemde reorganisatie, is na jaren van weinig onderhoud gelijktijdig de gehele organisatie van een nieuwe functiewaardering voorzien.

Na de reorganisatie op papier per 1 juli jl. te hebben afgerond, gaat nu het echte werk beginnen. The proof of the pudding is in the eating. Hetgeen betekent wat op de tekentafel is bedacht, nu in de praktijk gebracht gaat worden. Met andere woorden gaat professionalisering van genoemde bedrijfsvoeringsthema's nu daadwerkelijk een bijdrage leveren aan de ontkokering, betere samenwerking, vermindering van onze kwetsbaarheid en in control komen. De nadruk komt dan nu meer en meer te liggen op voorbeeldgedrag en leiderschap van onze managers en directeuren, immers 'de trap gaat van boven schoon' gecombineerd met houding & gedrag van onze medewerkers: het gezicht naar buiten, in contact met de inwoners, samenwerkingsvaardigheid en focus op mogelijk maken. Eén gemeente zijn voor onze stad.

Voor de optimalisering van de bedrijfsvoering van onze nieuwe organisatie is het daarom zaak om een integrale, samenhangende en realistische meerjaren-aanpak (SMART) van de opgeleverde uitvoeringsplannen te maken. Een aanpak die past binnen de budgettaire kaders zoals opgenomen in de begroting. Het is noodzakelijk om prioriteiten te stellen en te kijken waar thans de grootste noden zijn om in control te komen en significante verbeterlagen te maken. Dit proces is dan ook na het zomerreces opgestart en zal meerder jaren in beslag nemen. Om met onze reorganisatie state of art te worden maar ook zeker te blijven, dienen de komende ontwikkelingen in dit verbetertraject blijvend opgepakt te worden. Het blijft dan ook noodzakelijk om alle ontwikkelingen in dit verbetertraject integraal en in zijn totaliteit te blijven beschouwen en te prioriteren. Op deze wijze blijven we focus houden en kan (bij)sturing plaatsvinden, de enige constante voor de komende jaren is de verandering.

De leer- en verbetertrajecten zijn een belangrijk onderdeel van de verdere optimalisatie van de werkwijzen en zullen in 2023 - 2024 bijdragen aan het verder vormgeven van de nieuwe werkwijzen en de onderlinge samenwerking tussen de afdelingen. Hieronder volgen per afzonderlijk bedrijfsvoering onderdeel de belangrijkste thema's voor 2023 - 2024. Tot slot sluit deze paragraaf af met het benoemen van enkele risico's binnen het domein Bedrijfsvoering.

Personeel en organisatie (P&O)

Organisatieontwikkeling

De afgelopen periode stond in het teken van een gestructureerde en integrale aanpak van grootschalige organisatieaanpassingen in het Sociaal Domein en het Domein Bedrijfsvoering, hetgeen betekent het verder professionaliseren van o.a. onze Inkooporganisatie en Contractenbeheer, Subsidies, Bestuurszaken in relatie tot externe oriëntatie, Control, I&A, Financiën, Mens en Organisatie en Juridische Zaken. Ruim 800 medewerkers van onderhavige domeinen zijn onderdeel geweest van deze reorganisatie. Naast genoemde reorganisatie, is na jaren van weinig onderhoud gelijktijdig de gehele organisatie van een nieuwe functiewaardering voorzien.

Basis op orde

Een andere randvoorwaarde is dat we de basis op orde krijgen: daartoe loopt de verdere implementatie van een nieuwe personeels- en salarissysteem (AFAS) met digitale en efficiëntere processen in 2024 door. Tevens staan in 2024 een verbetering van de formatieplanning en werken aan strategische personeelsplanning op de agenda.

Leren en ontwikkelen

Werken aan sturing, houding en gedrag (het gezicht naar buiten, in contact met de inwoners, samenwerkingsvaardigheid en focus op mogelijk maken, één gemeente zijn voor onze stad) vindt onder de noemer leren en ontwikkelen plaats. De prioriteit ligt bij de ontwikkeling van leiderschap. Daartoe zal het in 2023 gestarte MD-traject bij Sociaal Domein worden voortgezet en binnen het Domein Bedrijfsvoering worden opgestart.

Via de Werkproeverij, een initiatief van het in 2021 gestarte interne talentontwikkelprogramma, wordt gewerkt aan het versterken van onderlinge betrokkenheid, met diverse activiteiten om op een laagdrempelige manier kennis te kunnen maken met elkaar, elkaars afdelingen en werkzaamheden bijvoorbeeld door interne werkbezoeken.

Learn

Het werken aan competenties en gedrag van onze medewerkers zal worden ondersteund door ons eigen trainingsonderdeel *Learn*. In 2024 zal de meerjarige opleidingsbehoefte binnen de organisatie geïnventariseerd worden. Deze zal samen met de voor de organisatie(ontwikkeling) noodzakelijke opleidings- en trainingsbehoeften, de input voor een nieuwe aanbesteding voor het aanbod 2025-2029 gaan vormen.

#Samenbeter

Duurzaam inzetbare, betrokken en competente medewerkers zijn van groot belang. Daarom blijven we onder de noemer #Samenbeter werken aan talentontwikkeling, vitaliteit, inzetbaarheid van medewerkers. Speciale aandacht is er voor de preventie van verzuim en het terugdringen van langdurig verzuim.

Werken voor Maastricht

Om de gemeente Maastricht nu en in toekomst als een aantrekkelijke werkgever te blijven positioneren zijn arbeidsmarktcommunicatie en employer branding van eminent belang. Dit zeker gezien de huidige arbeidsmarktkrapte. De in 2023 gestarte activiteiten op dit terrein worden in 2024 voortgezet en uitgebouwd tot strategische personeelsplanning, zodat optimale bezetting van onze organisatie, afdeling en teams blijven gewaarborgd.

Werken in Maastricht

De behoeften van de organisatie op het gebied van facilitaire ondersteuning en huisvesting veranderen vanwege onder andere de herstructurering van de organisatie, het optimaliseren en waar mogelijk uniformeren van bedrijfsvoeringstaken en het hybride werken. In 2024 zullen er stappen gezet worden om de kantooromgeving beter aan te laten sluiten op de behoefte van de medewerker en de organisatie.

Juridische zaken

Het komende jaar zal in het teken staan van de doorontwikkeling van deze afdeling. De afdeling bestaat nu uit drie nieuwe teams, te weten:

- Team inkoop
- Team subsidies en het
- Team juridisch advies & rechtsbescherming.

Bij het team *inkoop* ligt de focus op de inrichting van de 5 categorieën van het category-management (HR, GWW, ICT, facilitair en domein sociaal) en het opstarten en verbeteren van het contractmanagement. Daarnaast zal nadruk worden gelegd op het inkopen in het kader van maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen (MVOI). Voor het team *subsidies* zal de inrichting van een nieuwe applicatie met navenante werkprocessen worden afgerond. In dit team zijn fors aantal nieuwe medewerkers op nieuwe functies terechtgekomen. Het goed begeleiden van deze mensen is de komende periode van eminent belang. Een ander belangrijk ontwikkelpunt binnen dit team is enerzijds het verbeteren van de bestaande subsidieregelingen en anderzijds samen met de inhoudelijk betrokken afdelingen het opstellen van nieuwe subsidieregelingen. In het team *juridisch advies & rechtsbescherming* zijn alle bezwaar- en beroeps- en concernjuristen ondergebracht, tezamen met de klachtencommissie, de functionaris gegevensbescherming, de Woo-coördinator en nog andere juridische functies. Voor 2024 staat op de rol om de juridische processen eenduidig te beschrijven, zodat we op een uniforme en controleerbare wijze gaan werken. Een juridisch nulmeting en benchmark met andere gemeenten zal hier onderdeel vanuit gaan maken.

Informatiemanagement en automatisering

Op het gebied van informatievoorziening zal in 2024 een forse inhaalslag worden gemaakt. Er zijn dan ook op diverse gebieden de noodzakelijke visiedocumenten en strategieën vastgesteld. Nu de reorganisatie op papier is afgerond, moet deze worden vertaald naar daadwerkelijke realisatie. Het gevolg daarvan zal zijn:

- Dat er meer en beter kan worden ingespeeld op de behoeften die de organisatie heeft op het gebied van managementinformatie.
- Dat de gemeentelijke ICT-infrastructuur duurzamer, wendbaarder en robuuster wordt ingericht. Hiermee kunnen de uitdagingen die de gemeente Maastricht op digitaliseringsgebied heeft, beter het hoofd worden geboden. Bovendien worden hiermee verschillende securityrisico's verkleind.
Er zal ook, conform eerder advies van @Vandelaar, een onderzoek plaatsvinden naar eventuele ontvlechtingmogelijkheden van de instellingen uit de gemeentelijke ICT-infrastructuur.
- Dat er gewerkt gaat worden met een verbeterd sturingsmodel om beter af te kunnen wegen welke projecten een hogere of minder hoge prioriteit gaan hebben. Daarbij gaat ook beter worden gestuurd op de realisatie en verantwoording.
- Dat de gebruikersbeleving zal worden verbeterd in de vorm van een betere integratie van de kantoorautomatisering met het hybride werken. Verder zal er bij de servicedesk een aantal verbeteringen worden doorgevoerd.
- Dat er waar mogelijk meer standaardisatie en uniformering zal worden doorgevoerd om de toenemende beheerkosten en oplopende kosten voor onder andere de apparatuur voor eindgebruikers in te dammen.
- Dat er ontwikkeltrajecten in gang zullen worden ingezet om de medewerkers binnen het Team I&A tot volwaardige professionals te ontwikkelen.
- Dat er een aantal aanvullende noodzakelijke maatregelen zal worden doorgevoerd en investeringen worden gedaan om te kunnen voldoen aan de steeds strengere eisen op het gebied van informatiebeveiliging.

Financiën

De financiële functie is gericht om te zorgen voor een duurzame en solide financiële positie van de gemeente Maastricht en zorgt daarbij voor een juiste, tijdige en volledige financiële informatievoorziening. In 2024 is er vooral aandacht voor de volgende (doorlopende) projecten en activiteiten:

- Het verkrijgen van structureel en reëel evenwicht in onze meerjarenbegroting 2024-2027 en het signaleren van ontwikkelingen op financieel gebied.
- Het ondersteunen vanuit financiën om in control te blijven door te anticiperen op risico's en bij te dragen aan resultaatverantwoordelijk management, middels
  - door het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente en daarbij streven naar een goedkeurende controleverklaring (in samenwerking met afdeling Concern control).
  - doorontwikkeling van de financiële informatievoorziening. Van basis op orde tot focus verbreden naar toekomstgerichte informatie. Alles om de financiële informatievoorziening aan te laten aansluiten bij de informatiebehoeften van gebruikers (Raad, College, ambtelijke organisatie, burgers etc.).
- Concreet lopen de volgende projecten in het kader van de ontwikkeling van één gemeente:
  - de positie van de financiële functie,
  - een goed werkende budgethouders regeling,
  - een uniform gemeente breed rekeningschema en
  - het invoeren van een verplichtingenadministratie. De projecten leveren een bijdrage aan een betere financiële informatievoorziening en daarmee wordt ook de sturing op realisatie van doelstellingen (inhoud en financiën) verbeterd.
- Opleveren van de jaarlijkse P&C-producten zijnde: programmabegroting, jaarrekening (inclusief coördineren accountantscontrole), tussentijdse financiële rapportages en de kaderbrief.
- Voor het boekjaar 2023 optimaliseren we het centraal gecoördineerd jaarrekeningproces verder op basis van de evaluatie van het jaarrekeningproces 2022.

- Fiscale advisering bij majeure ontwikkelingen en grote projecten, alsmede de uitvoering van fiscale control(es) in het kader van horizontaal toezicht.
- De verdere 'Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht' met de Belastingdienst

Communicatie

De vraag naar hoogwaardige, juiste en tijdige communicatie zal de komende jaren alsmaar toenemen. De beter opgeleide, bewuster en mondiger burger stelt hetgeen dat door de gemeente wordt gecommuniceerd steeds meer ter discussie, hetgeen betekent dat een gemeente, en dus ook Maastricht steeds meer haar best moet doen om de diverse doelgroepen te bereiken en te overtuigen. Daarnaast is de hoeveelheid en vormen van communicatie de laatste jaren enorm toegenomen. De afdeling Communicatie is daarbij een centrale afdeling die niet alleen uitvoerend bezig is, maar ook strategisch en de organisatie meer coacht en adviseert. In de huidige netwerksamenleving moet de gemeentelijke organisatie op elk vlak communicatiever zijn. Overheidsparticipatie vraagt van de gemeente dat deze steeds in gesprek is met de stad en 24/7 (online) bereikbaar is voor onze inwoners en bedrijven. De afdeling geeft professionele ondersteuning bij strategische, gevoelige thema's en content creatie aan de afdelingen en ons College en Raad.

Door deze afdeling zullen dan ook o.a. de navolgende producten en diensten worden geleverd:

- Corporate communicatie
- Perswoordvoering
- Omgevingsanalyse Beleids- en projectcommunicatie
- Coachende, adviserende rol op het terrein van communicatie
- Extra capaciteit/kwaliteit via programma's en /of projecten
- Interne communicatie
- Crisiscommunicatie
- Content creatie
- Beheer online platforms, websites en sociale media

Controlling

In 2023 is Concern control in het nieuwe organisatiemodel geplaatst als een afzonderlijke en onafhankelijke afdeling. In 2024 zal de afdeling zich door ontwikkelen en verder de richting bepalen om te komen tot een betere beheersing van de organisatie. Bij de ontwikkeling van Concern control tot een breed functionerende controlfunctie zal er in eerste instantie veel aandacht blijven voor rechtmatigheid. Het verder uitrollen van instrumenten om te komen tot een beheersbare organisatie is voor 2024 een van de prioriteiten. We gaan hierbij verder op de ingeslagen weg van 2023 waarbij voor de meest risicovolle processen zogeheten controlframeworks zijn opgesteld.

Een tweede prioriteit is het vormgeven van het drie lijnen model (Three Lines of Defense). In 2024 zal het control instrumentarium worden doorontwikkeld. De verschillende elementen van control (interne controle, automatisering, fiscale beheersing, frauderisico analyses en kwetsbaarhedenanalyses) zullen samen met de 2e lijn verder worden vormgegeven.

Tot slot zullen we in 2024 onderzoek gaan uitvoeren naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur conform artikel 213a van de gemeentewet. Hiervoor zal de raad separaat een onderzoeksagenda worden voorgelegd.

Cijfers over bedrijfsvoeringsthema's

De gemeentelijke bedrijfsvoering heeft een onmisbare en ondersteunende functie bij het uitvoeren van onze taken. Op basis van een aantal indicatoren willen we onze bedrijfsvoering ook objectief de maat nemen om op basis daarvan mogelijke verbetergebieden te verkennen. Deze indicatoren zijn:

Formatieontwikkeling

aantal fte	2019	2020	2021	2022	2023
Formatie (begroot)	1.558	1.592	1.578	1.587	1.641 per 1-7
Bezetting (werkelijk)	1.441	1.468	1.445	1.511	1.507 per 1-7

* Formatie per 1 januari

** Bezetting per 1 juli

Op 1 juli 2023 is fijnstructuur van de nieuwe organisatie ingevoerd. In het kader van de organisatieontwikkeling is de formatie uitgebreid voor de versterking van de bedrijfsvoering met 24,87 fte, verbetering van de externe oriëntatie¹ met 13,9 fte en verdere doorontwikkeling met 19,7 fte tijdelijke functies. Per 1 juli 2023 is de formatie in de nieuwe structuur in totaal 1.641 fte. We verwachten in 2024 geen verdere grote formatie-ontwikkelingen.

Door de formatie-uitbreiding in 2023 (circa 58 fte), de vacaturestop van 1 maart tot 1 juli 2023 (voor zorgvuldige plaatsing tijdens de reorganisatie) en het hoge aantal vrijwillige uitstromers (circa 50 fte) is de vacatureruimte (formatie minus bezetting) flink opgelopen. Het goed invullen van onze vacatures met de juiste talenten vraagt een zorgvuldig proces en we willen de gemeente Maastricht positioneren als aantrekkelijk werkgever. Daarom is in 2023 ingezet op een employer branding campagne en het vernieuwen van de recruitment strategie. Deze intensivering van employer branding voor onze aantrekkingskracht op de arbeidsmarkt wordt in 2024 voortgezet.

Ziekteverzuim

in %	2019	2020	2021	2022	2023
Ziekteverzuim*	6,9%	6,4%	6,77%	6,8%	6,45%**

* Jaarcijfers

** Gemiddeld percentage 1^e en 2^e kwartaal 2023

Ook in 2024 heeft ziekteverzuim de volle aandacht, waaronder het terugdringen van het percentage. De direct leidinggevenden zijn primair verantwoordelijk voor de verzuimaanpak van de medewerkers. Ook de verantwoordelijkheid van de medewerkers ten aanzien van hun mentale en fysieke gezondheid en inzetbaarheid speelt een belangrijke rol in de preventie van ziekteverzuim. Middels bewustwording, training en een gerichte communicatie aanpak richting medewerkers en leidinggevenden wordt hieraan verder gewerkt.

Externe inhuur

x € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023
Inhuur	15.963	16.100	16.639	14.100 *	17.400**

* Conform jaarrekening 2022

** Prognose 2023

De verwachte inhuur voor 2023 bedraagt € 17,4 mln. Dit is een stijging ten opzichte van 2022 met € 3,3 mln., zijnde 23%. Uitgedrukt in procenten ten opzichte van de verwachte loonsom 2023 is dit 12,8%. De verwachte stijging van de externe inhuur is voor ons geen verrassing. We zitten midden in een reorganisatie en er is een vacaturestop ingevoerd. In belang van de continuering en realisatie van de inhoudelijke kwaliteitsverbeteringen bij bedrijfsvoering is inhuur van externe expertise nodig. De gemeentesecretaris heeft de raad hierover al geïnformeerd (domeinvergadering Algemene Zaken van januari). Ook stijgt de externe inhuur door de ingestelde vacaturestop van 1 maart tot 1 juli 2023. Deze is ingesteld om de plaatsing van medewerkers tijdens de reorganisatie zorgvuldig te laten verlopen. Daarnaast is het aantal openstaande vacatures gestegen. Niet alleen door de vacaturestop maar ook door moeilijk vervulbare functies en de uitstroom van medewerkers (krappe arbeidsmarkt). We hebben dus vooral tijdelijk meer capaciteit nodig voor openstaande vacatures, specifieke kennis, het oplossen van pieken (o.a. functioneel beheerders, BI-rapportage specialisten, capaciteit dag 1 project etc.) en de flexibele schil (vergunners, handhavers etc.). De stijging ten opzichte van 2022 heeft dus een overwegend incidenteel karakter.

¹ Benodigde formatie voor de opgaven gebiedsgericht werken, participatie, veerkrachtige wijken, burgerbegroting en versterking lobby.

Als we vergelijken wat andere gemeente uitgeven aan de externe inhuur verwachten we ook in 2023 nog steeds flink onder het gemiddelde te blijven. De externe inhuur bij alle gemeenten bedraagt 17,0% in 2022 (zie personeelsmonitor 2022 van het A&O fonds). Hier zitten we als Maastricht ondanks de verwachte stijging met momenteel 12,8%, ruim onder.

We onderschrijven de noodzaak om kritisch te blijven op de inzet van externen. Het uitgangspunt is dat we structureel werk met eigen medewerkers uitvoeren. Het is een dynamisch proces van het ophalen van kennis en flexibiliteit en de stabiliteit van eigen medewerkers.

Risico's in de bedrijfsvoering

De risico's in de bedrijfsvoering heeft het College onderkend. Op alle onderdelen van de bedrijfsvoering worden risico's gelopen. Het voert voor dit document te ver om alle risico's te benoemen, maar van de belangrijkste bent u al op de hoogte gebracht. Reeds bekend zijn de rechtmatigheidsrisico's op het gebied van subsidiëring en inkopen. Deze problematiek moet breder beschouwd worden in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording die het College vanaf boekjaar 2023 zelf moet afgeven naar de Raad in plaats van de accountant. Ook de voorspelbaarheid van budgetuitputting en de prognoses van het jaarrekeningresultaat moeten worden verbeteren. Verder zullen de werkprocessen verbeterd moeten worden. Niet alleen moet er meer datagedreven gewerkt gaan worden, maar veel meer ketengericht en ondersteund door digitale applicaties. In de huidige werkwijzen binnen onze organisatie zijn er te veel maatwerkoplossingen bedacht die vervangen kunnen worden door meer uniforme en gestandaardiseerde processen en systemen.

Wet open overheid

De Wet open overheid (hierna Woo), inwerking getreden per 1 mei 2022, heeft als doel overheidsinformatie meer en beter toegankelijk te maken. Openheid en transparantie zijn daarbij essentieel voor het vertrouwen tussen de samenleving en de gemeente. Onder de Woo vallen 17 informatiecategorieën. Met in de wet opgenomen verplichting tot actief openbaar maken van bepaalde documenten zijn we binnen onze organisatie voortvarend aan de slag gegaan.

Maar net als andere bestuursorganen in Nederland, dient ook gemeente Maastricht de komende jaren gefaseerd en per categorie informatie actief openbaar maken. Op landelijk niveau worden daartoe voorbereidingen getroffen die relevant zijn voor actieve openbaring conform de Woo. Denk hierbij o.a. aan het per informatiecategorie uitwerken van definities en het ontwikkelen van bijhorende hulpmiddelen.

De verplichting tot actieve openbaarmaking van informatie uit een bepaalde categorie zal gefaseerd per Koninklijk Besluit plaatsvinden. Een concrete planning is momenteel nog niet beschikbaar. Binnen onze organisatie treft de coördinator Woo samen met een daartoe in het leven geroepen projectgroep momenteel voorbereidingen voor genoemde gefaseerde implementatie, waarbij we de landelijke planning zullen volgen.

Wellicht is het goed om hier te benadrukken dat vanuit het belang van openheid en transparantie, College- en Raadsinformatie al geruime tijd actief openbaar worden gemaakt. Recent is daarbij, vooruitlopend op de wettelijke verplichting, ook informatie over de onderwerpen m.b.t. Woo-besluiten aan toegevoegd.

Tot slot is het vermelden waard dat er volgend jaar, door een nieuwe bepaling in het BBV nadere regels voor de openbaarheidsparagraaf van de Woo komen. Al onze P&C stukken zullen dan ook conform deze nieuwe regels worden opgesteld.

Weerstandvermogen en risicobeheersing

In de door u vastgestelde kadernota weerstandsvermogen is, conform wet- en regelgeving, het beleid opgenomen dat het college moet uitvoeren om de geïdentificeerde risico's zo goed mogelijk te beheersen. In deze paragraaf brengen we in beeld hoe robuust de begroting is en gaan we in op de vraag hoe financiële risico's kunnen worden opgevangen. Voor het beoordelen van deze robuustheid is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's, waarmee de gemeente geconfronteerd kan worden en de aanwezige weerstandscapaciteit ter dekking van deze risico's. Conform de hiervoor genoemde kadernota wordt deze robuustheid als volgt berekend:

Ratio weerstandsvermogen =	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$
----------------------------	---

Uw raad heeft bij het vaststellen van de hiervoor genoemde kadernota aangegeven te streven naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1. Hierna besteden we eerst aandacht aan de beschikbare weerstandscapaciteit en vervolgens aan de risico-inventarisatie (benodigde weerstandscapaciteit) en ten slotte aan de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om risico's van financiële aard (niet-begrote kosten), die zich onverwacht kunnen voordoen en die van substantiële aard zijn, te kunnen dekken.

De weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

bedragen x € 1.000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Incidentele weerstandscapaciteit:				
- Algemene reserve inclusief vruchtboomfonds	112.589	113.081	109.954	108.850
- Onvoorzien incidenteel	-	-	-	-
- Stille reserves	-	-	-	-
- Incidentele begrotingsruimte	-9.035	-10.314	-91	-1.044
Structurele weerstandscapaciteit:				
- Onbenutte belastingcapaciteit	3.943	3.943	3.943	3.943
- Post onvoorzien / risicobuffer	2.229	2.229	2.229	2.229
- Structurele begrotingsruimte	13.335	21.940	2.794	1.724
Weerstandscapaciteit	123.061	130.879	118.829	115.702
Totale lasten (excl. dotaties reserves)	587.048	585.257	572.114	569.729
Als % van de totale lasten	21%	22%	21%	20%

Algemene reserve inclusief vruchtboomfonds

Voor het opvangen van incidentele financiële tegenvallers is de algemene reserve (inclusief het vruchtboomfonds) de aangewezen post.

Stille reserves

Stille reserves vormen een onderdeel van de incidentele weerstandscapaciteit voor het waardeverschil tussen actuele marktwaarde en de boekwaarde. Dit geldt alleen als er geen gebruiksnut meer is voor de gemeente en deze op korte termijn beschikbaar kunnen komen. Voor de gemeente Maastricht is dit niet van toepassing.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit geeft de mogelijkheid weer om extra inkomsten te genereren door de belastingen te verhogen. Zij wordt bepaald door de hoogte van drie belangrijkste belastinginkomsten van de gemeente: de afvalstoffenheffing, de rioolrechten en de OZB. De afvalstoffenheffing en rioolrechten zijn niet volledig kostendekkend, waardoor hier een onbenutte belastingcapaciteit uit volgt. De onbenutte belastingcapaciteit van de OZB is zo groot als het verschil tussen het gehanteerde tarief en het tarief dat de gemeente zou moeten rekenen als het een 'artikel 12 gemeente' zou zijn. Deze onderdelen samen resulteren in een totale onbenutte belastingcapaciteit van € 3,943 mln.

Post onvoorzien/risicobuffer

De post onvoorzien is bedoeld om incidentele tegenvallers van college en raad te dekken. De post risicobuffer dient ter dekking van risico's die manifest worden.

Begrotingsruimte (incidenteel/structureel)

Als de begroting en de meerjarenraming structureel sluit met een positief saldo, is er sprake van begrotingsruimte die kan worden ingezet voor het opvangen van structurele financiële tegenvallers. Enkel de positieve begrotingsruimte die zich minimaal in zowel het begrotingsjaar als de meerjarenraming voordoet kwalificeert als structurele weerstandscapaciteit. Eventuele overige ruimte wordt aangemerkt als incidentele begrotingsruimte en kan daarom tot de incidentele weerstandscapaciteit worden gerekend.

Risico-inventarisatie

Voor het risicobegrip is uitgegaan van de volgende, in het kader van strategisch integraal risicomangement algemeen gebruikte, omschrijving: 'een onzekere gebeurtenis die negatieve effecten (schade) kan hebben op de realisatie van de beleidsdoelstellingen c.q. de totstandkoming van de vastgestelde producten en diensten van een organisatie'. Dit risicobegrip omvat dus ook de niet-materiële risico's en ook de risico's waarvan verondersteld wordt dat hier adequate beheersmaatregelen voor zijn getroffen. Een breed risicobegrip stelt ons beter in staat te beoordelen of er sprake is van beheerste bedrijfsprocessen in brede zin en maakt het mogelijk gericht verbeteringen door te voeren.

In deze paragraaf worden risico's opgenomen waarvan de financiële consequenties nog niet (volledig) in de begroting zijn verwerkt. De vorderingen op dubieuze debiteuren worden niet als risico opgenomen in deze paragraaf, omdat hiervoor voorzieningen moeten worden getroffen. Voor het overgrote deel betreft het de uit de programmabegroting 2023 en jaarrekening 2022 bekende risico's. Waar nodig zijn deze geactualiseerd. In deze paragraaf worden alleen die risico's opgenomen die een dusdanige omvang hebben dat ze materieel zijn in verhouding tot ons totale begrotingssaldo.

Nummer	Omschrijving	Schatting maximale omvang risico	Kans op voordoen risico *	Schatting verwacht omvang risico
Kwantificeerbare risico's:				
1	Risico's in het gemeentefonds	6.854.000	30-70%	2.995.000
2	Specifieke risico's Sociaal Domein	80.000.000	10%	8.000.000
3	BUIG	70.000.000	10%	7.000.000
4	Verbonden partijen	4.502.200	30%	1.351.000
5	Grondexploitaties	6.425.000	100%	6.425.000
6	Risico's van cofinanciering	60.000	30%	18.000
7	Fiscale risico's	1.300.000	30-70%	510.000
8	Garantstellingen investeringen sportverenigingen	40.000	30%	12.000
9	Juridische risico's	11.000.000	30-100%	4.000.000
10	Stelpost Jeugd hervormingsagenda	4.126.000	10%	413.000
20	Verlofsparen	300.000	30%	90.000
25	Risico van declaratietermijn bij sociaal domein: kostenmutaties 5 jaar terug	800.000	50%	400.000
27	Persoonsgebonden budget maatwerkdienstverlening Wmo en Jeugd	1.432.000	70%	1.002.000
28	Parkeerbelastingen	1.500.000	50%	750.000
29	Taakstellingen	4.000.000	50%	2.000.000
Niet kwantificeerbare risico's **:				
11	Omgevingswet			
12	Prijsstijgingen (inflatie)			
13	Energiecontract			
14	Tram Maastricht-Hasselt			
15	Eigen risico claims			
16	SOME en realisatie Plan van Transformatie			
17	Stikstof in relatie tot beschermde natuurgebieden (voormalig PAS)			
18	Business case parkeren/scanauto			
19	Corona			
21	De overgang van het oude naar het nieuwe personeels- en salarissysteem			
22	Arbitrage verbouwing MECC			
23	Transportchaarste hoogspanningsnetwerk			
24	Opvang ontheemden Oekraïne			
26	Balans Wlz en Wmo			
Totaal		192.339.200		34.966.000

* De kans op het voordoen van betreft een inschatting van die kans ten tijde van het opmaken van deze begroting.

** We kunnen niet alle risico's kwantificeren. Kenmerk van deze risico's is dat ze gepaard gaan met grote onzekerheid (zowel qua financiële impact als qua kans van voordoen).

De hiervoor vermelde risico's worden hierna toegelicht.

Ad 1. Risico's in het gemeentefonds

Tot en met 2025 geldt voor de groei (accres) van het gemeentefonds de methode dat wanneer de rijksuitgaven stijgen, het gemeentefonds evenredig meegroeit. Omgekeerd geldt hetzelfde: dalen de rijksuitgaven als gevolg van bezuinigingen, dan daalt het gemeentefonds evenredig mee. Dit noemen we de trap-op-trap-af-systematiek (ook wel normeringssystematiek). De uiteindelijke uitkering is daardoor niet op voorhand vast te stellen, maar afhankelijk van de gerealiseerde rijksuitgaven. Bovendien leidt de ontwikkeling van de maatstaven (bijvoorbeeld het aantal uitkeringsgerechtigden), waarop de verdeling van het gemeentefonds over alle gemeenten is gebaseerd, tot verdeeleeffecten die niet altijd kunnen worden voorzien. Vanaf 2026 wordt de koppeling met de rijksuitgaven losgelaten en is het de ontwikkeling van het bruto binnenlands product leidend voor de groei van het gemeentefonds.

Daarnaast heeft het Rijk een nieuwe verdeling van het gemeentefonds doorgevoerd per 1 januari 2023 waarbij de herverdeeleeffecten voor de eerste drie jaren gemaximeerd zijn. Maastricht is een voordeelgemeente (plusminus € 117 per inwoner) en het maximale effect is € 37,50. Voor 2026 en verder houdt het Rijk nog altijd het maximale effect van € 37,50 aan. Bij de evaluatie van het herverdeelmiddel kan dit wijzigen. Tot die tijd is er onzekerheid over de hoogte.

Ook blijft onduidelijk wat de kabinetsplannen worden waarbij er raakvlak is met het gemeentefonds. De huidige kabinetsplannen lopen tot en met 2025 en het zal met name van het nieuw te vormen kabinet afhangen welke maatregelen van de potentiële rijksbezuinigingen daadwerkelijk worden doorgevoerd. Van de inmiddels bekende ambtelijke brutolijst blijkt dat er een aantal raakvlak met de hoogte van het gemeentefonds hebben. De eerste besluiten zullen mogelijkerwijs met Prinsjesdag 2023 worden genomen, maar uitstel of uitbreiding is ook mogelijk bij de start van het nieuwe kabinet.

Ad 2. Specifieke risico's Sociaal Domein

Open einde regelingen

De gemeente Maastricht kent een aantal regelingen (onder andere Leerlingenvervoer, WMO, Jeugdzorg, Participatiewet – inkomen (bijstand en bijzondere bijstand), loonkostensubsidies, armoedebeleid, Veilig Thuis, e.a. met een zogenaamd open-eindkarakter. Op een openeinderegeling kan altijd een beroep worden gedaan als de aanvrager aan de regels voldoet. De hoogte van geraamde budgetten kan dan geen reden zijn tot weigering van de aanvraag. Het gaat om grote budgetten, samen meer dan € 150 mln. Een vraagtoename van 1% kan dan al een tegenvaller opleveren van € 1,5 mln. Hierop vindt maandelijks monitoring plaats, waarbij de prognoses ook steeds scherper worden, echter het blijft complex om dit te prognosticeren.

Onzekerheid ontvangen rijks gelden

Veel budgetten zijn gekoppeld aan te ontvangen rijks gelden. Die worden over de gemeenten verdeeld met bepaalde verdeelmodellen, verdeelsleutels. Die verdeelmodellen worden nogal eens gewijzigd. Dat kan onze gemeente dan meevallers maar ook tegenvallers opleveren. Hier kan het gaan om tonnen tot miljoenen euro's. Dit is een gemeentebreed issue. Specifiek voor het Sociaal domein gaat het hier voornamelijk over Rijks gelden t.a.v. de uitkeringen en Beschermd wonen.

Ad 3. BUIG

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud) en voor de inzet van loonkostensubsidie. De BUIG bestaat uit een macrobudget dat volgens een bepaalde verdeelsystematiek (het verdeelmodel) onder de gemeenten wordt verdeeld. De voorlopige rijksbijdrage 2024 wordt rond 1 oktober 2023 bekend gemaakt. Zoals elk jaar worden de cijfers die het verdeelmodel voeden ook voor 2024 geactualiseerd. Daarnaast vindt er een modelaanpassing plaats (verdeelkenmerken worden gewijzigd en toegevoegd). Dit leidt weer tot een herverdeeleeffect tussen gemeenten. Pas bij bekendmaking van het voorlopig BUIG budget 2024 zal duidelijk worden wat dit voor Maastricht betekent.

In de begroting 2024 kunnen we, mede gebaseerd op de realisatie in de afgelopen jaren, net als in 2023 anticiperen op een overschot op de BUIG omdat de verwachte lasten lager zijn dan de verwachte rijksbijdragen. Of dit in de toekomst een houdbaar uitgangspunt blijft, is onzeker o.g.v. 2 moeilijk te voorspellen variabelen:

- de ontwikkeling van de hoogte van de rijksbijdrage BUIG en
- de ontwikkeling van de kosten uitkeringen landelijk en lokaal.

Ad 4. Verbonden partijen

De verbonden partijen (bestuurlijk én financieel belang) worden ingedeeld in: deelnemingen, publieke private samenwerking (meestal stichtingen) en gemeenschappelijke regelingen. Hierna worden de risico's van gemeenschappelijke regelingen in het algemeen en een aantal verbonden partijen specifiek nader toegelicht.

Verbonden partijen

Van een gemeenschappelijke regeling is sprake als het bestuur van twee of meerdere gemeenten of andere publiekrechtelijke overheidslichamen samen een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer belangen van die gemeenten. Het algemene risico is dat een meerderheid van de gemeenten een besluit kan nemen dat afwijkt van een standpunt van de afzonderlijke gemeente.

Daarnaast loopt een individuele gemeente ook specifieke risico's. Te denken valt aan de kosten bij uittreding van een van de deelnemers en het collectief verantwoordelijkheid dragen bij verlies. In de paragraaf verbonden partijen zijn, conform het BVV, alle verbonden partijen waaraan de gemeente Maastricht deelneemt, opgenomen.

WOM Belvédère BV (Maastricht Noord – herijking Belvédère)

In de raad van juni 2013 is de herijking grondexploitatie Belvédère vastgesteld. Deze grex liet over een looptijd van 10 jaren een geprognoseerde onrendabele top zien in een bandbreedte van ongeveer € 70 tot 80 mln. Een onrendabele top in orde van grootte waarvan ook reeds sprake was bij de start van het project in 2004. De geprognoseerde onrendabele top is verklaarbaar in relatie tot de diepgang van de opgave waar we voor staan. Er is een aantal oplossingsrichtingen in beeld gebracht om deze grex beheersbaar te krijgen en te houden. Het MJIP fungeert hierbij als ultiem vangnet. De omvang van deze achtervang is afhankelijk van het verloop van de grondexploitatie en de resultaten van de oplossingsrichtingen. Met de raad is afgesproken dat jaarlijks de stand van zaken wordt geschetst met een actualisatie van de grondexploitatie zodat de planontwikkeling kan worden gemonitord en waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd. Dat gebeurt jaarlijks in juni/juli, zo ook recent afgelopen juni voor herijking 2023. Aanvullend op verzoek van de raad, gedaan tijdens de behandeling van de grex 2021, zal ook jaarlijks de stand van het vangnet vanuit het MJIP inzichtelijk worden gemaakt.

De onrendabele top heeft zich in de afgelopen jaren via een aantal maatregelen in neerwaartse richting ontwikkeld. Na jaren van extreem lage rente en lage inflatie bracht 2022 echter een kantelpunt ten nadele. Waar vorig jaar nog uitgegaan werd van een rekenrente in de grondexploitaties van 1,1% (tot einde looptijd 2030) kende 2022 een forse rentestijging. Inmiddels dienen we uit te gaan van 3,1%. Deze bijna verdrievoudiging van de rente zorgt voor een forse lastenverzwaring de komende jaren. Daarnaast is ook de inflatie hoog en stijgen de kosten. Hier staat tegenover dat ook de opbrengsten een positieve ontwikkeling doormaken door een hogere huur (als gevolg van indexering) en goede bezettingsgraden. Per saldo zorgen met name de rentelasten voor een verslechtering van het verwachte resultaat. Waar in de herijking 2022 nog uitgegaan werd van een onrendabele top van afgerond € 21,6 mln., is deze op grond van de huidige situatie bij de herijking 2023 naar beneden bijgesteld naar € 39,5 mln. oftewel een verslechtering met € 17,9 mln. Hiermee zijn we weer terug op het niveau van de jaren voor 2020 toen de rente op vergelijkbare hoogte stond.

Ook de komende jaren blijft de gebiedsontwikkeling Belvédère een belangrijk speerpunt in de stedelijke ontwikkeling. Majeure opgaven als het Landbouwbelang, Sappi Zuidwest en Sphinx Noord lopen of worden voorbereid. Hierbij zal teruggekeken worden op de afgelopen 10 jaar om zodoende lering te trekken voor de komende periode. Net als 10 jaar geleden zijn ook nu de omstandigheden weer uitdagend. Er dienen zich nieuwe kansen aan, maar er zijn ook de nodige risico's. Vanaf de zomer zal de in het verleden besloten visie ('Het antwoord van de Sphinx') opnieuw tegen het licht gehouden worden om zodoende de antwoorden van de Sphinx te toetsen en wellicht nieuwe antwoorden toe te voegen. Onderzocht zal worden waar de meeste toegevoegde waarde voor de stad gerealiseerd kan worden. Dit uiteraard samen met betrokkenen: de omgeving, de gebruikers in het gebied, de professionals en belangstellenden.

Voorgaande met als doel het op koers te blijven op weg naar 2030, het vooralsnog gemarkeerde einde van de lopende grondexploitaties binnen Belvédère. Op dat moment zal de balans worden opgemaakt en wordt duidelijk in welke mate het financieel vangnet dat jaarlijks opzij wordt gezet, dient te worden aangesproken ter dekking van het saldo van de onrendabele top. Een sterke sturing op inhoud én geld blijft bij deze gebiedsontwikkeling onverkort noodzakelijk.

MECC Maastricht BV

Vanwege het grote economische belang van MECC voor Maastricht en de regio, heeft de gemeente in 2013 het aandelenbelang van de RAI overgenomen. In 2015 en 2019 werden ook de vastgoeddelen die niet in eigendom van de gemeente waren overgenomen en kon grootschalig geïnvesteerd worden om het enigszins gedateerde MECC weer bij de tijd te brengen en qua congresscapaciteit van 3.000 naar 5.000 bezoekers te brengen. De gemeente heeft daarbij ruim € 50 mln. geïnvesteerd, inclusief een bijdrage van de provincie (€ 11,8 mln.). Sindsdien is het MECC voor 100% direct en indirect in handen van de gemeente Maastricht. Tot de start van de Covid-19 pandemie voorjaar 2020 wist het MECC telkens positieve resultaten te realiseren. Daarna zijn vrijwel alle (commerciële) activiteiten van het MECC tot het voorjaar 2022 stilgevallen. Als gevolg hiervan is het positieve eigen vermogen geheel verdampt en worden forse verliezen gerealiseerd (in 2020 € 0,94 mln., in 2021 € 1,56 mln. en in 2022 € 1,26 mln.). Voor de komende jaren worden ook tekorten verwacht. Dit komt vooral door de gestegen kosten (met name de energieprijzen) die maar beperkt doorgerekend kunnen worden doordat (internationale) beurzen en congressen veelal 2 tot 3 jaar van tevoren contractueel worden vastgelegd. Door de oorlog in Oekraïne zijn niet alleen de prijzen gestegen, ook de rente (die bij oplopende leningen groter zal worden). Daarnaast is er een economische onzekerheid die maakt dat de markt voor beurzen en congressen een langere periode nodig hebben om volledig te herstellen. Met name voor de internationale bezoekers wordt verwacht dat het nadelige effect nog enkele jaren nodig zal hebben vooraleer die markt volledig hersteld zal zijn.

Ten tijde van de Covid-pandemie is in december 2020 afgesproken dat de gemeentelijke kredietverlening aan het MECC tot maximaal € 8,1 mln. mag oplopen. Per ultimo 2022 is hiertoe reeds € 3,8 mln. aan kasgeldleningen verstrekt en dat zal (gezien de verwachte resultaatontwikkeling) de komende jaren nog verder oplopen. Naar verwachting zal het krediet binnen de afgesproken limiet blijven. Vanwege sterk gestegen (onvoorziene) onderhoudskosten alsmede als gevolg van de exorbitante prijsstijgingen van energie én sterk gestegen prijsinflatie is de huidige bestemming van de kredietfaciliteit recent (mei 2023) verruimd tot "gevolgen Covid-19, energiecrisis en prijsinflatie".

De huidige prognoses gaan uit van een volledig herstel vanaf 2027. Zodra MECC weer een positief resultaat kent, zal de helft daarvan worden aangewend voor het aflossen van het krediet. Daarnaast zal de huur vanaf 2023 worden verlaagd met € 0,15 mln. per jaar. Deze huurverlaging zal vierjaarlijks worden geëvalueerd en indien nodig worden herzien op basis van actuele prognoses en marktconformiteit van de huur. Tot slot is er besloten om de financiële positie van het MECC te versterken door middel van een storting van aandelenkapitaal van € 4,5 mln. vanuit het rekeningresultaat 2022 van de Gemeente Maastricht.

MTB NV

De gemeente heeft diverse rollen in relatie tot MTB: als aandeelhouder en financier, als afnemer van dienstverlening, als opdrachtgever vanuit de gemeentelijke zorgplicht om het werk te behouden voor de ruim 800 mensen die bij MTB werken op grond van de Wsw alsook voor de doelgroep Participatiewet waarvoor MTB als leerwerkbedrijf fungeert.

De Wsw-taken worden primair bekostigd vanuit het Participatiebudget (Wsw-deel) van de Participatiewet (onderdeel van de 3D's). Echter, in de periode 2014-2020 is hierop door het Rijk bezuinigd. Terwijl de besparingsmogelijkheden aan de kant van MTB zeer beperkt zijn. Verwacht wordt (conform de door u gestelde kaders) dat MTB bijgevolg het tekort de komende jaren stabiel kan houden.

Dekking van het exploitatietekort MTB is meerjarig voorzien via het overschot op het BUIG-budget (Inkomensdeel Participatiewet). Daarin ligt evenwel het risico van bijstelling van rijkswege, waardoor dat overschot op enig moment gaat afnemen. Dit laatste risico heeft zich in 2022 niet voorgedaan. Een ander risico dat steeds meer realiteit lijkt te worden, is dat de organisatie, in relatie tot de verbrede opdracht voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, qua reguliere personele capaciteit door een ondergrens zakt. In de praktijk blijkt evenwel steeds duidelijker dat juist investering

(qua mensen en middelen) gevraagd is om de professionalisering van de leerwerkfunctie binnen de gemeentelijke re-integratieketen te kunnen realiseren. Dit heeft uiteraard nadrukkelijk de aandacht.

Op dit moment loopt op basis van de genoemde risico's een onderzoek naar de toekomstbestendigheid van MTB en in het verlengde daarvan naar een optimalisering in de re-integratieketen. Besluitvorming zal naar verwachting eind 2023 plaatsvinden.

Ad 5. Grondexploitaties

Vanaf 2013 wordt bij de jaarrekening de Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (hierna: MPG) opgesteld. De MPG plaatst niet alleen de gemeentelijke grondexploitaties maar ook de gemeentelijk vastgoed-exploitaties in meerjarenperspectief. Het doel van de MPG is om op basis van een periodieke risico-inventarisatie een actueel overzicht te verschaffen van alle grond- en vastgoedexploitaties. De MPG is daarmee een jaarlijks te actualiseren onderbouwing van de benodigde hoogte van de aan te houden algemene bedrijfsreserve Beleid & Ontwikkeling dan wel het gemeentebrede weerstandsvermogen. De MPG geeft een financiële vertaling van het huidige gemeentelijke beleid en werkwijze (programmatisch, parameters en weerstandsvermogen) binnen het economische klimaat en informeert de gemeenteraad, kort gezegd, over:

- de stand van zaken in de grond- en vastgoedexploitaties qua programma, planning en financiën;
- ontwikkelingen in het afgelopen jaar;
- prognoses in meerjarenperspectief per exploitatie en voor de totale portefeuille van de kasstromen en daarmee samenhangende financieringsbehoefte;
- overzicht van de risico's van de grond- en vastgoedexploitaties en mutaties daarin.

Wij verwijzen korthedshalve naar de MPG 2022 die gelijktijdig met de jaarstukken 2022 aan de raad zijn aangeboden.

De Nederlandse economie

Zoals in de Augustusraming 2023 van het Centraal Planbureau (CPB) is vermeld heeft de Nederlandse economie de laatste jaren een aantal grote schokken verrassend goed doorstaan. De coronacrisis, de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis, de hoge inflatie en de stijgende rente hadden grote gevolgen voor veel huishoudens en bedrijven, maar de economie als geheel bleek veerkrachtig. Wel kromp de economie licht in de eerste kwartalen van dit jaar. Voor heel 2023 en ook voor 2024 wordt een magere economische groei verwacht. De inflatie blijft met 3,9% in 2023 en 3,8% in 2024 langer hoog dan eerder werd verwacht.

Doorkijk lopende grondexploitaties

In het Kwartaalbericht Grondexploitaties Q2 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling wordt aangegeven dat op dit moment nog steeds sprake is van grote uitdagingen op de woningmarkt.

Woningbouwprojecten komen steeds vaker tot stilstand of worden uitgesteld vanwege de hoge financieringslasten, onvoldoende voorverkoop en complexiteit die onder andere veroorzaakt wordt door stikstofproblematiek. Ook de enorme stijging van de bouwkosten gedurende de afgelopen periode speelt hierin een grote rol. Wel wordt vermeld dat de bouwkosten momenteel stabiliseren onder andere vanwege de afnemende vraag naar bouwmaterialen en dalende energiekosten.

Met betrekking tot de commerciële vastgoedmarkt geeft Metafoor aan dat deze momenteel wordt gekenmerkt door een stabiele vraagkant en stijgende aanvangsrendementen. De hoge rentestanden zorgen voor terughoudendheid bij beleggers met oplopende rendementseisen tot gevolg. Alternatieve beleggingen kennen namelijk een lager risicoprofiel. Ook de bouwproductie van met name kantoorvastgoed valt terug door de hoge rentestanden wat de financiering van bouwprojecten bemoeilijkt.

Belangrijke uitgangspunten bij het beoordelen van de resultaten van de grondexploitatie zijn het voorzichtigheidsprincipe (verliezen nemen wanneer ze zich voordoen) en realisatieprincipe (winsten nemen bij voldoende zekerheid van behalen). Deze uitgangspunten hanterend, die overigens voortvloeien uit de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' van de commissie BBV, zorgen bij het beoordelen van de effecten van de economische crisis en de hieruit voortvloeiende stedelijke herprogrammering ervoor dat de afgelopen jaren een substantiële afwaardering en verliesvoorziening (zie ook de eerder vermelde toelichting op de Voorziening Stedelijke Herprogrammering) met betrekking tot de grondexploitatie heeft plaatsgevonden. Voorts kenmerkt de toekomstige

grondexploitatie van de gemeente Maastricht zich door inbreidings- en herstructureringsopgaven welke een beperkter/geen winstpotentieel kennen dan het exploiteren van (grootschalige) uitleggebieden.

De hercalculaties uit de jaarrekening 2022 laten een geprognosticeerd resultaat zien van € 4,064 mln. positief (€ 3,486 mln. contante waarde). Terughoudendheid bij dit resultaat is echter gewenst. Voor de volgende verliesgevende projecten is inmiddels een verliesvoorziening getroffen: Amyberveld, Geusselt, Caberg Malpertuis, Wyck – Palace en Essentterrein.

Genoemd geprognosticeerd resultaat betreft de verwachte winst op de projecten/grondexploitaties Bedrijventerrein Maastricht Zuid, Brusselsepoort-winkelcentrum en Malberg-herstructurering en Hoolhoes. De verwachte resultaten op deze projecten dienen gezien te worden in relatie tot de bij deze projecten behorende project specifieke risico's. Conform BBV-voorschriften mogen deze risico's niet in de hercalculaties verwerkt worden, maar dienen deze apart inzichtelijk gemaakt te worden.

Weerstandsvermogen/algemene reserve

De uitwerking van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen (= de financiële achtervang voor de potentiële risico's in de gemeentelijke grond- en vastgoedexploitaties) vindt plaats in de MPGVB en wordt bepaald aan de hand van de optelsom van:

- het niet afgedekte resultaat van het reële scenario van de vastgoedportefeuille voor de toekomstige jaren;
- de generieke risico's voortvloeiende uit de worst case doorrekening van de plannen in exploitatie, bouwprojecten en vastgoedportefeuille, waarbij per risico een parameter is aangehouden die jaarlijks wordt gewogen met een percentage;
- de projectrisico's voortvloeiende uit de risicoanalyse van de overige plannen in ontwikkeling.

In de onderstaande tabel zijn de resultaten van het benodigde weerstandscapaciteit per 1 januari 2023 opgenomen en eveneens de benodigde weerstandscapaciteit van 2022.

	Benodigde weerstandscapaciteit (CW) 2023	Benodigde weerstandscapaciteit (CW) 2022 (MPGV2021)
Bouwgrond in exploitatie (BIE)	€ 4,728 mln.	€ 0,628 mln.
Private initiatieven	€ 0,220 mln. + PM	€ 0,133 + PM
Bouwprojecten	€ 0,377 mln.	€ 0,321 mln.
Overige plannen ontwikkeling	€ 0,499 mln. + PM	€ 0,398 mln. + PM
Deelnemingen (excl. projectbureau A2)	€ 31,0 mln. + PM	€ 19,58 mln. + PM
Vastgoedportefeuille	€ 0,744 mln. + PM	€ 0,471 mln. + PM
Totaal	€ 37,52 mln. + PM	€ 21,53 mln. + PM

In de nota algemene reserve Beleid en Ontwikkeling en weerstandsvermogen grond- en vastgoedexploitaties (vastgesteld op 31 maart 2015) is weergegeven hoe het benodigd weerstandsvermogen bepaald wordt. In de MPGVB is de benodigde weerstandscapaciteit van de grond- en vastgoedexploitaties berekend aan de hand van de uitgangspunten zoals die in de betreffende nota zijn vastgesteld, waarbij de parameters en risicofactoren zijn geactualiseerd (zie MPGVB 2022). Het verschil in benodigde weerstandscapaciteit wordt uitgebreid toegelicht in de MPGVB welke ieder jaar bij de jaarrekening aan de raad wordt aangeboden en toegelicht. De aanwezige weerstandscapaciteit Beleid en Ontwikkeling is nihil. Het gemeentebrede weerstandsvermogen fungeert als achtervang.

Voor 2024 is bovenstaande nog steeds de verwachting. Dit zal echter toegelicht worden in de jaarrekening 2023.

Ad 6. Risico's van cofinanciering

Daar waar de projecten gedekt worden door middel van cofinanciering loopt de gemeente het risico dat zij, als gevolg van subsidievoorschriften, pas achteraf geconfronteerd wordt met lagere subsidiebijdragen dan oorspronkelijk was voorzien. Van een dergelijke cofinanciering is bijvoorbeeld sprake bij alle EU-projecten.

Ad 7. Fiscale risico's

De gemeente Maastricht wordt - mede door veranderingen in wet- en regelgeving - geconfronteerd met een aantal risico's/onzekerheden op fiscaal gebied, waaronder:

Vennootschapsbelasting (reclame-inkomsten)

Met ingang van 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen in werking getreden. Ten aanzien van de reclame-inkomsten heeft de belastingdienst een ander standpunt ingenomen dan gemeenten. Om deze extra lasten op te vangen zijn al enkele jaren middelen opgenomen in de begroting, welke bovendien bij de 1e Bestuursrapportage 2023 structureel zijn opgehoogd vanwege hogere belastbare (reclame)winsten. Vooralsnog is niet duidelijk of die middelen volledig toereikend zullen zijn, aangezien er inmiddels een aantal fiscale beroepsprocedures lopen. De gemeente Maastricht heeft zich gevoegd bij deze procedures.

Btw sport

De bestaande btw-sportvrijstelling is per 2019 uitgebreid als gevolg van Europese jurisprudentie. De dienstverlening van gemeenten die bestaat uit het geven van gelegenheid tot sportbeoefening is daarmee vrijgesteld van de heffing van btw. Een tijdelijke specifieke uitkering voorzorg in de periode 2019-2023 in een (gedeeltelijke) compensatie voor het wegvallen van het recht op btw-aftrek. Het is nog niet duidelijk of compensatie vanaf 2024 via een specifieke uitkering of anderszins wordt gecontinueerd.

Ad 8. Garantstellingen investeringen sportverenigingen

In 2019 zijn beleidsregels vastgesteld voor de verstrekking van garantstellingen aan amateursportverenigingen. Het is voor verenigingen mogelijk om een aanvraag hiervoor in te dienen. Het maximale bedrag dat sportverenigingen aan gemeentelijke garantstelling kunnen ontvangen bedraagt per vereniging € 100.000. Er is één lopende garantstelling voor Kimbria Racket Club ter hoogte van € 40.000. Deze borgtocht geldt tot en met 31 juli 2034.

Ad 9. Juridische risico's

De gemeente neemt vanuit haar publieke taak en verantwoordelijkheid deel aan het bestuursrechtelijk/maatschappelijke verkeer. De bestuursorganen van de gemeente nemen uiteenlopende besluiten, zoals het verlenen of weigeren van een vergunning of subsidie, het nemen van een handhavingsbesluit of het vaststellen van een plan, verordening of beleid. Daarnaast verricht de gemeente als rechtspersoon ook privaatrechtelijk diverse handelingen en gedragingen, bijvoorbeeld als eigenaar van grond of bij het aangaan van overeenkomsten, als werkgever of als beheerder van gebouwen of de openbare ruimte, als inkoper van producten en diensten. Al deze besluiten en handelingen worden genomen met de beste bedoelingen. Dit neemt niet weg dat genomen besluiten soms de eindstreep niet halen, omdat zij worden herroepen of vernietigd. Ook andere handelingen of gedragingen kunnen schade tot gevolg hebben. Denk aan planschade, nadeelcompensatie, het geven van onjuiste inlichtingen, gebrekkig onderhoud van de openbare weg of een dienstauto die een aanrijding heeft. Teneinde eventuele aansprakelijkheid voor schade zoveel mogelijk af te dekken (op een verzekerings- en risicoteknisch zo aanvaardbare mogelijke manier te beheersen), heeft de gemeente de nodige maatregelen en voorzieningen getroffen. Maar niet alle risico's zijn te voorzien.

Ad 10. Stelpost Hervormingsagenda Jeugd

Eind juni hebben gemeenten en Rijk een akkoord bereikt over de Hervormingsagenda Jeugd. Deze landelijke hervormingsagenda bevat maatregelen om de jeugdhulp te verbeteren en financieel houdbaar te maken. Hiermee is er ook duidelijkheid gekomen over de extra rijksmiddelen voor Jeugd voor 2024 en 2025. Voor de jaren daarna zien we nog de volgende risico's:

1. De overheveling van de bij het Rijk gereserveerde extra middelen voor 2026 e.v. zijn mede afhankelijk van de voortgang van de uitvoering van de Hervormingsagenda en de toets die een landelijke financiële commissie periodiek gaat uitvoeren. Hoe dit precies vorm gaat krijgen is nog onduidelijk. In onze meerjarenbegroting gaan we er vooralsnog vanuit dat deze middelen volledig worden overgeheveld naar gemeenten.
2. Een deel van de maatregelen in de Hervormingsagenda worden door het Rijk uitgevoerd. Hiervoor zijn wetswijzigingen nodig. Het Rijk stelt zich verantwoordelijk voor het realiseren van de landelijke besparingen die hiermee samenhangen. Het risico bestaat erin dat het deel dat we voor Maastricht aan besparing ramen niet helemaal gerealiseerd wordt.

Ad 11. Omgevingswet

Met de komst van de Omgevingswet vindt er per 1 januari 2024 een grootschalige landelijke wetwijziging plaats in het omgevingsrecht, die ook gevolgen heeft voor de werkwijzen en wettelijke procedures, benodigde software en capaciteit en de leges in het fysieke domein. Zeker in de beginfase zal dit op alle fronten 'wennen' zijn en nog geoptimaliseerd moeten worden (denk aan de werking van het landelijk digitaal stelsel en de jurisprudentie die waarschijnlijk volgt op de eerste toepassingen van de nieuwe wet en mogelijk tot wijzigingen leidt).

Het uitgangspunt van het Rijk is een kostenneutrale uitvoering van de Omgevingswet, maar dit zal zeker in de eerste jaren niet mogelijk zijn. Dit is bevestigd door het Integraal Financieel Beeld dat door specialisten is opgesteld in opdracht van het Rijk. In juni heeft – mede op verzoek van de gemeenten – een actualisatie van dit financieel beeld plaatsgevonden, die een verslechterd beeld liet zien wat betreft de kosten en de 'terugverdiensijd'. In de Kamerbrief van 14 juli 2023 belooft Minister de Jonge daarom een eenmalige extra bijdrage in het jaar 2023 (€ 8 mln. voor alle gemeenten), aanvullend op de eerdere toegezegde compensatie (van 2022 tot en met 2025 een bedrag van € 402 mln. voor alle gemeenten). De 'terugverdiensijd' zou daarmee verkort worden. Vertrouwend op deze toezeggingen en de eerder gehanteerde verdeelsleutel voor de verdeling van de compensatie in 2022, schatten wij voorsnóg in staat te zijn de uitvoeringskosten met deze incidentele gelden te dekken tot en met 2025. In de loop naar de begroting van 2025 en 2026 zal opnieuw bekeken moeten worden welke structurele kosten er overblijven en hoe daar financiële dekking voor te vinden is.

De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 brengt ook met zich mee dat de legestarieven per invoerdatum worden aangepast. In de begroting is voor het jaar 2024 een verwachte legesopbrengst begroot van afgerond € 5,6 mln. Aangezien de inwerkingtreding van de Omgevingswet vele onzekerheden met zich meebrengt, zal het jaar 2024 dan ook worden gebruikt om inzichtelijk te krijgen welk effect de invoering van de Omgevingswet daadwerkelijk heeft op de begrote legesopbrengst.

Ad 12. Prijsstijgingen (inflatie)

De oorlog in Oekraïne heeft veel onzekerheid met zich meegebracht. Ook op het gebied van economische gevolgen. Zo zijn de energieprijzen fors gestegen. Vlak na het begin van de oorlog piekten de energieprijzen, maar ook nu zijn de prijzen nog altijd niet op het niveau van voor de oorlog. De stijging van de energieprijzen komt bovenop de inflatie die, mede als gevolg van de broze economische ontwikkeling als gevolg van de coronapandemie, reeds fors was. Ook hier is op macro-economisch niveau sprake van afvlakking, maar duurt de (te) hoge inflatie op diverse deelgebieden voort. Het risico is dat de opgenomen stelpost voor indexering van de personele en vooral de materiële budgetten niet toereikend zou zijn om prijsstijgingen op te vangen.

Ad 13. Energiecontract

De oorlog in Oekraïne brengt nog steeds veel onzekerheid met zich mee. De economische gevolgen zien we terug in prijsstijgingen (inflatie) en zeer hoge energieprijzen. Hoewel de energiemarkt momenteel in wat een rustiger vaarwater zit en de rust wat lijkt terug te keren, blijven de prijzen hoog al dalen de prijzen naar verwachting met 50% in 2024. Ook is er onzekerheid met betrekking tot de verdere prijsontwikkeling in 2024. De netwerkkosten en belastingen stijgen ieder jaar, maar zijn nog niet bekend voor 2024.

Ad 14. Tram Maastricht-Hasselt

In mei 2022 deelde Vlaams minister Peeters mede dat de Vlaamse regering heeft besloten te stoppen met het tramproject en in te zetten op een elektrische trambus tussen Maastricht en Hasselt. Op 10 juni 2022 volgde het formeel besluit hierover van de Vlaamse regering. Aan Nederlandse zijde is voor bijna € 23 mln. in het project geïnvesteerd. Aangegeven is dat ervan uit gegaan wordt dat hiermee rekening is gehouden bij het eenzijdig besluit om te stoppen.

De Vlaamse regering heeft toegezegd het dossier snel en zorgvuldig te willen afronden waarna weer verder gepraat zou kunnen worden over verbetering van het grensoverschrijdend openbaar vervoer. In dit kader heeft een boekenonderzoek plaatsgevonden ter beoordeling van: de hoogte van het bedrag, of de kosten tram gerelateerd zijn en of hetgeen is uitgevoerd ten laste van het trambudget ook dienstbaar is respectievelijk kan zijn voor andere doeleinden. Over de uitkomsten en resultaten van het boekenonderzoek is echter geen informatie beschikbaar gekomen.

Vanwege het verder uitblijven van enige actie rondom de afhandeling van het dossier is inmiddels meerdere malen aangedrongen op spoedige afhandeling. Aan de Vlaamse regering is gevraagd om snel met constructieve voorstellen te komen voor 1 juli 2023. Dit omdat er anders geen andere mogelijkheid rest dan om het dossier op een andere manier af te sluiten. Daar er op 1 juli 2023 geen bevredigend voorstel lag van Vlaamse zijde aangaande de kostenpost aan Nederlandse zijde van € 22,6 miljoen, is gehandeld conform hetgeen in Kaderovereenkomst (en addenda) is afgesproken bij geschillen. Concreet behelst dit dat geschillen zoveel mogelijk in der minne dienen te worden opgelost en eerst worden voorgelegd aan de Bestuurlijke Werkgroep alvorens een geschil wordt voorgelegd aan de rechtbank. Dit proces is in gang gezet waarbij het geschil is geagendeerd voor de Bestuurlijke Werkgroep in september 2023.

Op 5 juli 2023 heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden. Tijdens dit overleg zijn de wederzijdse standpunten nogmaals toegelicht. Van Nederlandse zijde is aangegeven een bevredigend voorstel tegemoet te willen zien rondom de kostenpost van € 22,6 miljoen (waarin begrepen de aan Vlaanderen betaalde € 3 miljoen schadevergoeding vanwege tracé-inkorting Centraal Station naar Mosae Forum). Van Vlaamse zijde werd de schade-eis betwist.

Daar alle partijen zowel een goede en vlotte afhandeling van het tramdossier als het belang van grensoverschrijdende mobiliteit benadrukken, is richting minister Peeters aangegeven dat meegewerkt wordt aan haar voorstel om een onderzoek te doen naar een minnelijke oplossing met tussenkomst van derden.

Tijdens de Bestuurlijke Werkgroep in september zal vernomen worden in hoeverre er vanuit de verkenning naar een minnelijke oplossing met tussenkomst van derden een voor de Nederlandse partijen bevredigend voorstel ter tafel komt. Mede aan de hand van dat voorstel zullen wij ons beraden over het vervolgproces. Het Rijk is aangesloten bij deze aanpak.

Ad 15. Eigen risico claims

De gemeente is vanaf 2015 eigenrisicodragers voor aansprakelijkheidsclaims. De oorspronkelijk betaalde premie wordt vanaf 2015 gereserveerd. Schadebedragen groter dan € 0,075 mln. worden uit deze reserve betaald of indien deze leeg is uit de post onvoorzien. Tot op heden zijn er geen claims ingediend en bekostigd uit de reserve. Incidenteel is geld onttrokken om invulling te geven aan de stelpost 'incidentele dekking' om de begroting sluitend te maken. Per 31 december 2022 zit er ruim € 0,8 mln. in de reserve.

Ad 16. SOME en realisatie Plan van Transformatie

Bij de oprichting van de Stichting OntwikkelingsMaatschappij ENCI-gebied (SOME) hebben de Founding Fathers (gemeente, provincie en ENCI) elk € 0,25 mln. in de vorm van een lening beschikbaar gesteld. Tevens zijn zij in art. 3.8 van de overeenkomst ter uitvoering van het Plan van Transformatie ENCI-gebied (PvT) overeengekomen om SOME in gelijke mate te financieren en gefinancierd te houden (dit laatste tenzij zij gedrieën anders beslissen).

In december 2021 heeft de raad ingestemd met een Actualisatie van het PvT, die zal leiden tot wijziging van rollen en verantwoordelijkheden en beoogde opheffing van SOME. Onderdeel van dit besluit was tevens het oninbaar afboeken van de lening aan SOME van € 0,250 mln. en een bijdrage aan de plan- en bureaunkosten van SOME over 2021 van € 0,290 mln.

In 2022 heeft ENCI het bedrijfsterrein verkocht aan Limburg Real Estate (LRE). Conform de overeenkomst moeten de verplichtingen van ENCI via een kettingbeding aan de nieuwe eigenaar worden doorgelegd. De afwikkeling hiervan heeft tot vertraging geleid in de juridische en financiële uitwerking van de Actualisatie.

Eind 2022 is geconcludeerd dat alle partijen kunnen instemmen met de overdracht van de verplichtingen van ENCI aan LRE, mits gelijktijdig ook de Wijzigingsovereenkomst wordt getekend. LRE neemt daarbij in de Wijzigingsovereenkomst de positie van ENCI over, en committeert zich daarmee ook aan de afspraken uit de Actualisatie PvT 2021.

Begin 2023 zijn in een samenhangend pakket van overeenkomsten de afspraken uit de Actualisatie 2021 en de overdracht van de verplichtingen van ENCI aan LRE privaatrechtelijk vastgelegd. Deze afspraken omvatten onder meer de uitwerking van de voorgenomen opheffing van SOME; de nieuwe samenwerkingsafspraken; de kwijtschelding van de lening aan SOME door Gemeente, Provincie en

LRE; de overdracht van de overgangszone 50+ aan de gemeente; en de afspraken die de gemeente daarover heeft gemaakt met Provincie en LRE.

Vanaf 2023 worden deze zaken geëffectueerd. Zo is de grondoverdracht van de overgangszone 50+ inmiddels geëffectueerd en is dit deelgebied in eigendom van de gemeente Maastricht. Verder heeft eigenaar LRE voor bestaande en nieuwe kansen een Ambitiedocument ENCI-terrein 28 maart 2023 opgeleverd, dat 6 juni 2023 aan de raad is gepresenteerd als (globaal) kader voor de toekomstige ontwikkelingen. Het Ambitiedocument wordt 2^e helft 2023 uitgewerkt in een Ruimtelijk Kader en Masterplan ENCI-terrein, dat als basis zal dienen voor de vanaf 2024 te verwachten gefaseerde ruimtelijke ontwikkelingen. Tevens is een stuurgroep opgericht die het transformatieproces bewaakt. LRE zal de kosten die de Gemeente maakt ter uitvoering van haar secretarisfunctie binnen het stuurgroepoverleg vergoeden voor de komende 5 jaar.

De verwachting was dat eventuele plan- en bureaunkosten van SOME over 2022 werden meegenomen in de formele afwikkeling van de liquidatie. Die liquidatie heeft vertraging opgelopen waarbij overigens SOME vanwege het ontbreken van activiteiten ook geen ondersteuning heeft gevraagd over de planjaren 2022 en 2023. Door de vertraging van de liquidatie bestaat het risico dat de finale afrekening van eventuele restkosten doorloopt tot in 2024. Deze eventuele restkosten worden gedeeld door de gemeente, provincie en LRE.

In het raadsbesluit van december 2021 is ook de financiële behoefte vanaf 2022 opgenomen. Voor 2024 betreft dit de gemeentelijke apparaatskosten en de bijdrage van de gemeente in de GREX voor de overgangszone op 50+ NAP, die inmiddels in eigendom van de gemeente is gekomen. De provincie en LRE dragen ook ieder in gelijke delen bij aan de GREX. Afhankelijk van de voortgang van de procedures rondom de gefaseerde ruimtelijke ontwikkelingen (o.a. nieuw omgevingsplan) én de mate van inzet van de gemeente daarin, is onzeker wat het effect is op het in de begroting beschikbare budget.

Ad 17. Stikstof in relatie tot beschermde natuurgebieden (voormalig PAS)

In het verleden vormde het PAS (programma aanpak stikstof) een basis voor het verlenen van natuurwetvergunningen (Wet Natuurbescherming – Wnb) waardoor stikstof een negatief effect heeft op beschermde natuurgebieden. Sinds mei 2019 is door de Raad van State verboden om met het PAS vergunningen te verlenen en de negatieve effecten daarvan pas achteraf te compenseren met stikstof reducerende maatregelen. Zolang de betreffende Natura 2000-gebieden nog niet in een gunstige staat van instandhouding zijn én ze overbelast zijn voor stikstof, is het moeilijk nieuwe stikstofactiviteiten te vergunnen.

Zowel vanuit het Ministerie als de Provincie Limburg is inmiddels beleid ontwikkeld voor de korte en de lange termijn. Daarmee is echter nog geen zicht op juridisch houdbare vergunningverlening de komende jaren voor nieuwe projecten die een stikstofeffect op beschermde natuurgebieden hebben. De toets van plannen en projecten zal nog langere tijd zeer streng blijven.

Kort samengevat zijn de belangrijkste effecten van het nieuw vastgestelde beleid voor Maastricht voorlopig als volgt:

- Aanleg-, sloop- en bouwfasen van projecten: Voor vergunningen binnen de bebouwde kom wordt gebruik gemaakt van de Handreiking Voortoets Stikstof (BIJ12, 2021), waarbij effecten van maximaal 0,05 mol/ha/jr gedurende twee jaar of een equivalent (maximaal effect 0,10 mol) geacht worden onderdeel uit te maken van zogenaamd bestaand gebruik (vorm van overgangsrecht). Dit wordt gehanteerd tot het moment dat deze handreiking door een rechter getoetst zal zijn aan de Habitatrictlijn. Realisatiefases buiten de bebouwde kom zullen altijd met AERIUS berekend moeten worden. Bestemmingsplannen zullen met AERIUS berekend moeten worden voor de realisatiefase (in het kader van de economische uitvoerbaarheid).
- Gebruiksfase projecten en bestemmingsplannen: het effect zal met AERIUS berekend moeten worden. Een effect betekent niet dat een project geen doorgang kan vinden. Mogelijkheden om projecten door te laten gaan zijn een ecologische voortoets (eventueel met intern salderen), ecologische passende beoordeling en/of vergunningverlening door Provincie Limburg (extern salderen). Dit is maatwerk.
- Dit betekent dat met name bestemmingsplannen en projecten die een grote verkeersaantrekkende werking hebben, in de hele stad moeilijk te realiseren zullen zijn de komende jaren. Dit geldt ook voor nieuwe bedrijfsmatige vestigingen (uitgifte

bedrijventerreinen). Kleinere projecten kunnen ook problemen ondervinden als ze relatief dicht bij een Natura 2000-gebied liggen (Maastricht Zuidwest en Maastricht-Oost).

Ad 18. Business case parkeren/scanauto

Eind 2021 is gerapporteerd aan college en raad dat de aanbesteding van de scanauto niet kon worden gegund. Hierdoor ontstond een vertraging tot 1-4-2023 vanwege het opnieuw in de markt zetten van een aanbesteding. Ook deze tweede aanbesteding heeft niet tot een gunning geleid. Inmiddels is tot een derde aanbesteding besloten. Definitieve gunning wordt verwacht uiterlijk 1 september 2024 waarna de implementatie start en de scanauto uiterlijk 1 december 2024 live gaat.

Ad 19. Corona

De gezondheidscrisis die door corona werd veroorzaakt is sterk afgenomen ten opzichte van de piekjaren 2020 en 2021. Het is nog geen definitieve komaf, maar het lijkt erop dat we geen verstrekkende maatregelen meer hoeven te nemen. Het einde van de gezondheidscrisis en het opheffen van de coronamaatregelen betekent eveneens het einde van de financiële compensatie door het Rijk.

Daarnaast heeft de zorg en ondersteuning van kwetsbare groepen, ondanks het feit dat er maximaal is ingezet op het leveren van adequate zorg en ondersteuning, toch minder optimaal plaatsgevonden. Dat kan leiden tot het inhalen van zorg maar wellicht ook tot structureel meer zorg. De VNG blijft in gesprek met het Rijk over de compensatie voor gemeenten van de hieruit voortkomende lasten.

Ad 20. Verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Hiermee kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijk vitaliteitsbeleid. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. In de jaarrekening 2022 is hiervoor ten laste van de stelpost onvoorzien een voorziening verlofsparen gevormd (conform BBV). De jaarlijkse inzet en het sparen van de verlofuren worden bepaald door de medewerkers. Een kwantificering van de toekomstige dotaties en onttrekkingen is daarom niet mogelijk. Medewerkers kunnen zelf in AFAS (Personeelssysteem) aangeven welke uren ze willen inzetten voor verlofsparen (of opnemen).

Ad 21. De overgang van het oude naar het nieuwe personeels- en salarissysteem

Vanaf 1 januari 2023 heeft de gemeente Maastricht een nieuw personeels- en salarisadministratie (PSA) systeem AFAS. Er is gekozen voor schaduwdraaien. Schaduwdraaien houdt in dat het nieuwe te gebruiken systeem (AFAS) naast het al in gebruik zijnde systeem (Beaufort) wordt gebruikt. Het is noodzakelijk geweest het contract voor het oude systeem met een jaar te verlengen. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre de beschikbaarheid van Beaufort en/of alternatieve oplossingen ook in 2024 nodig zijn (waarbij de voorkeur uitgaat naar alternatieve oplossingen).

Ad 22. Arbitrage verbouwing MECC

Het project verbouwing MECC dient nog financieel te worden afgewikkeld. Er spelen een aantal onvoorzien zaken zoals kosten voor meerwerk en mogelijk aanvullende kosten inzake arbitrage (procedure bindend advies). De post onvoorzien in het project is mogelijk niet toereikend om alles op te kunnen vangen. Naar verwachting wordt het project eind 2023 afgewikkeld.

Ad 23. Transportschaarste hoogspanningsnetwerk

Netcongestie in Limburg

Op meerdere plekken in Nederland worden de grenzen van de capaciteit van het elektriciteitsnet bereikt. Dat geldt ook voor Limburg. In juni 2022 kondigde hoogspanningsnetbeheerder TenneT acute netcongestie aan voor Noord-Brabant en Limburg. Naar aanleiding van congestieonderzoeken en congestiemanagement werd er weer capaciteit gevonden op het elektriciteitsnet. Die capaciteit is in de loop van 2023 vergeven. Dat betekent dat Limburg de komende jaren zal blijven kampen met netcongestie. Klanten die een (grotere) aansluiting (vanaf 3x80 Ampère) op het elektriciteitsnet aanvragen, zullen de komende jaren op de wachtlijst worden geplaatst. Op dit moment staan bijna 7.000 grootzakelijke klanten in Noord-Brabant en Limburg op de wachtlijst.

Naast het hoogspanningsnet van TenneT raken ook de lagergelegen netdelen van regionale netbeheerder Enexis steeds voller. Voor een aantal stations geldt dat Enexis tegen de grenzen van het middenspanningsnet ploopt. In Maastricht betreft dit de stations Heer en Limmel.

Netcongestie betreft, voornamelijk, alleen aanvragen voor aansluitingen die groter zijn dan 3x80 Ampère. Voor kleinverbruikers en particulieren (zoals huishoudens) heeft deze netcongestie in beginsel geen consequenties, bevestigt Enexis. Voor deze klanten houden Enexis en TenneT bij de berekeningen rondom de netcapaciteit altijd rekening met een autonome groei van de huidige afname en teruglevering.

Ontwikkelingen om impact te reduceren

De verzwaaring van het elektriciteitsnet en de efficiëntere benutting ervan is primair een taak van netbeheerders en marktpartijen. Aanvullend daarop lopen er meerdere trajecten om de impact van netcongestie te reduceren en oplossingen te versnellen op landelijk (Landelijk Actieplan Netcongestie) en regionaal niveau (PMIEK en RES). Specifiek voor Maastricht is de gemeente in het kader van het uitvoeringsprogramma energie- en warmtetransitie 2023-2026 gestart met een pilot gebiedsgerichte aanpak bedrijventerreinen voor Beatrixhaven. Ook zetten wij in op kennisdeling tussen partners rondom deze thematiek en faciliteren van het zoeken naar lokale oplossingen. Hiervoor benutten wij op regionaal niveau de RES en op lokaal niveau het Maastrichtse MEA netwerk. Echter blijft het risico op vertraging van uitvoering van onze ambities en projecten aanwezig.

Ad 24. Opvang ontheemden Oekraïne

Binnen Maastricht is de locatie Overmaze op dit moment aangewezen voor semipermanente opvang van maximaal 400 ontheemden uit Oekraïne. Deze locatie is eigendom van het Rijksvastgoedbedrijf en wordt door de gemeente gehuurd voor de duur van de opvang. Kosten voortvloeiend uit de opvang van vluchtelingen worden specifiek verantwoord. Het Rijk vergoedt deze kosten op basis van een specifieke uitkering (SPUK). De gemeente ontvangt per bed per dag een vastgestelde vergoeding van het Rijk en dient daarmee de kosten van de opvang te dekken.

De vergoeding vanuit het Rijk is afgelopen jaar (2022) ruim voldoende gebleken om de kosten te dekken. De verwachting is dat de hoogte van het overschot in 2024 ten opzichte van 2022 en 2023 wel zal afnemen. Reden hiervoor is de intensivering van de noodzakelijke dienstverlening, omdat we van een crisisonoodopvang naar een langdurigere van opvang zijn doorontwikkeld. Daarnaast wordt momenteel de kostenregeling landelijk geëvalueerd. Mocht op basis hiervan bijstelling volgen van de vergoeding vanuit het Rijk, dan passen we waar nodig onze dienstverlening hierop aan. Met in ons achterhoofd deze ontwikkelingen sturen we financieel op kosten en inkomsten zodat ook in 2024 geen tekorten ontstaan.

Ad 25. Risico van declaratietermijn bij sociaal domein: kostenmutaties 5 jaar terug

Zorgaanbieders dienen conform hetgeen is opgenomen in het declaratieprotocol binnen 6 maanden na het einde van de zorg hun declaratie in te dienen. In de praktijk gebeurt dat niet altijd waardoor gemeenten jaren na het einde van de zorg nog met afrekeningen worden geconfronteerd die betaald moeten worden omdat de maximale declaratietermijn niet wordt gerespecteerd. Ook het omgekeerde is het geval bij de intrekkingen zonder creditering. In 2022 is in overleg met en mede op verzoek van Deloitte een grote opschoning geweest en dat heeft geleid tot een afrekening met de deelnemende gemeenten.

Over de afgelopen twee jaar was er bij gemeente Valkenburg twijfel over de juistheid van de cijfers en de omvangrijke vrijval door het verkorten van de maximale declaratietermijn heeft recent ook bij Deloitte geleid tot enige twijfel. Het is daarom noodzakelijk om te onderzoeken of deze twijfel terecht is.

De financiële impact bedraagt in totaal € 4,2 mln. (€ 0,8 mln. voor gemeente Maastricht en € 3,4 mln. voor de regiogemeenten) en heeft betrekking op de balansmutaties welke verdisconteerd zijn in de afrekening over 2022.

Ad 26. Balans Wlz en Wmo

De bestuurlijke afspraken die door de VNG zijn gemaakt met rijk, zorgverzekeraars Nederland en zorgbranches over het terugdringen van de instroom in de Wlz kunnen leiden tot hogere uitgaven in de Wmo (met name taakveld 6.71 en 6.81). Beide regelingen zijn immers communicerende vaten. Minder instroom in de Wlz Ggz betekent dat meer inwoners met ernstige en langdurige Ggz problematiek afhankelijk blijven van ondersteuning in het kader van de Wmo. De omvang en financiële impact hiervan is thans nog onduidelijk. Via de VNG en onze deelname aan de regioaanpak dringen we aan op passende compensatie in de gemeentelijke budgetten.

Ad 27. Persoonsgebonden budget maatwerkdienstverlening Wmo en Jeugd

Nieuwe jurisprudentie geeft aanleiding de tarifiering van de persoonsgebonden budgetten voor de maatwerkdienstverlening Wmo en Jeugd opnieuw tegen het licht te houden. De aard van de uitspraken zijn tweeledig. In maart heeft de Centrale Raad van Beroep geoordeeld dat Pgb-dienstverleners die minder dan vier dagen per week werken niet mogen worden uitgesloten van werknemersverzekeringen. Particuliere opdrachtgevers met een PGB zouden daardoor in de toekomst werkgeverlasten dienen te betalen (ECLI:NL:CRVB:2023:481).

De VNG stelt in een eerste reactie dat hiervoor een wetswijziging noodzakelijk is en dat in afwachting hiervan budgethouders vooralsnog geen premies hoeven af te dragen

Eind augustus heeft de CRvB zich daarnaast uitgesproken over een minimumhoogte van het PGB en een directe relatie met de Cao lonen (CRvB:2023:1394 ; CRVB:2023:1580).

Deze uitspraken vragen in ieder geval om een nieuwe onderbouwing van de tarieven. Daarbij dient tevens te worden onderzocht in hoeverre de huidige tariefstelling voldoet aan de nieuwe kaders van de jurisprudentie.

In 2022 werd ongeveer € 3,75 mln. uitgegeven aan persoonsgebonden budgetten. Rekening dient te worden gehouden met een forse tariefsverhoging van het PGB naar aanleiding van deze jurisprudentie. Het risico is berekend op een maximaal bedrag van € 1,432 mln. (+38%).

Ad 28. Parkeerbelastingen

Op basis van de geprognosticeerde realisatie in 2023 is de verwachting dat ook in 2024 minder opbrengsten naheffingen worden gerealiseerd. Dit is enerzijds te relateren aan het niet kunnen verbaliseren van parkeerders na verstrijken parkeerduur (dit is vanuit jurisprudentie Wet-Mulder-feiten (CJIB), dus geen inkomsten gemeente). Anderzijds is dit te relateren aan personele onderbezetting. Met betrekking tot de personele onderbezetting zijn trajecten/maatregelen uitgezet om dit bij te trekken. Hierop zal in 2024 verder worden gestuurd en gemonitord.

Ad 29. Taakstellingen

Zoals bekend is in 2023 gestart met het zoeken naar een structurele oplossing voor de in de begroting opgenomen taakstellingen (overhead, personele kosten etc.).

Voor een aantal taakstellingen is inmiddels een structurele oplossing gevonden en voor de overige zal in 2024 naar een verdere structurele oplossing worden toegewerkt.

Ratio weerstandsvermogen

In deze paragraaf wordt aangegeven of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Dit wordt gedaan door een relatie te leggen tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risico-inventarisatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van deze berekening vormt het weerstandsvermogen. Uw raad heeft bij het vaststellen van de hiervoor genoemde kadernota aangegeven te streven naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1 (= voldoende). Op basis van de huidige inschattingen kan worden aangegeven dat de ratio weerstandsvermogen in 2024 uitstekend is. Dat blijkt uit de volgende berekening:

Ratio weerstandsvermogen =	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	=	$\frac{\text{€ 123,061 mln.}}{\text{€ 34,966 mln.}}$	=	3,52
----------------------------	---	---	--	---	------

We merken hierbij op dat een aantal gesignaleerde risico's op dit moment niet kan worden gekwantificeerd. Kwantificering van deze risico's zal tot een daling van de ratio leiden, maar die daling zal op basis van de huidige inzichten niet zodanig zijn dat de kwalificatie ruim voldoende voor het weerstandsvermogen daardoor gaat wijzigen.

Kengetallen

Gemeenten moeten op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een tabel met financiële kengetallen opnemen in zowel de begroting als de jaarrekening. Deze kengetallen maken het de raad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente. In de volgende tabel zijn de betreffende kengetallen opgenomen.

Verloop van de kengetallen	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Netto schuldquote	55%	68%	72%	73%	70%	73%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	42%	73%	67%	68%	73%	74%
Solvabiliteitsratio	28%	23%	24%	24%	23%	22%
Structurele exploitatieruimte	2%	2%	3%	4%	0%	0%
Grondexploitatie	2%	2%	2%	2%	2%	2%
Belastingcapaciteit	109%	102%	110%	110%	110%	110%

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van Maastricht zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van een onderverdeling naar drie categorieën. Dit zijn: groen (goed/weinig risico), oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden) en rood (onvoldoende/veel risico). In onderstaande tabel zijn de standaard percentages die daarvoor gebruikt worden vermeld. Deze percentages zijn gebaseerd op de signaalwaarden die de provincie hanteert als toezichthouder (opgenomen in het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020).

Kengetallen	Groen (goed/weinig risico)	Oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden)	Rood (onvoldoende/veel risico)
Netto schuldquote	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Netto schuldquote met correctie	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% t/m 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% t/m 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% t/m 105%	> 105%

Hierna volgt een analyse per kengetal.

Netto schuldquote (schulden minus vorderingen/ baten)

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het kengetal bestaat uit 2 ratio's: zowel inclusief als exclusief doorgeleende gelden. Een hoge schuld kan immers veroorzaakt worden doordat afgesloten leningen worden doorgeleend. Beide ratio's vallen in alle jaren onder de groene categorie "groen" en op dit moment is het nemen van gerichte maatregelen en/of beperking van investeringen dan ook niet aan de orde.

Solvabiliteitsratio (eigen vermogen/ totaal vermogen)

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen en het bezit van de gemeente is afbetaald. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De ratio is niet zorgwekkend, wel blijft aandacht voor de financiële situatie geboden.

Structurele exploitatieruimte (structurele baten minus structurele lasten/ totale baten)

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken (bij een negatief percentage niet). Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de baten en lasten in evenwicht zijn. Op basis van het kengetal blijkt dat er beperkt ruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

Grondexploitatie

Grondexploitatie kan risicovol zijn als de gemeente veel grond heeft. Het kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde van grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen. De invloed van de huidige plannen op de exploitatie is daarom zeer gering te weten: 2%.

Belastingcapaciteit

De ruimte die de gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten wordt verstaan OZB, de rioolheffing en de reinigingsrechten voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Het kengetal wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het jaar daarvoor. Het verloop van de belastingcapaciteit is stabiel en we zitten met € 1.034,52 wel hoger dan het landelijk gemiddelde (€ 944,00).

Algemene conclusie financiële positie

Uit de ratio weerstandsvermogen blijkt dat we 'uitstekend' in staat zijn om financiële tegenvallers op te vangen. Punt van aandacht is wel de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen zoals ook blijkt uit de solvabiliteitsratio.

Op basis van de ontwikkeling van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen concluderen we dat de financiële positie van de gemeente Maastricht als 'voldoende' kan worden beoordeeld.

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf financiering wordt er aandacht geschonken aan het treasurybeleid, de ontwikkeling van de (korte en lange) rente incl. de rentevisie, de kasgeldlimiet, de renterisiconorm, de verwachte financieringsbehoefte, de ontwikkeling van de leningenportefeuille inclusief de hieraan verbonden risico's en de financiering van de activa en de omslagrente cf. notitie rente binnen het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Tenslotte wordt er nog aandacht geschonken aan het wettelijk verplichte schatkistbankieren.

Treasurybeleid

Het actuele beleid van de gemeente Maastricht ten aanzien van de treasuryfunctie is vastgelegd in het 'Treasurystatuut gemeente Maastricht', welke per 1 januari 2023 in werking is getreden. Het statuut behelst het kader voor de uitvoering van de treasuryfunctie. De belangrijkste hoofdlijnen van het statuut, ingegeven door de voorschriften uit hoofde van de wet Financiering Decentrale Overheden (FiDO) en aanverwante regelgeving, zijn:

- Het wettelijk kader;
- De beleidsuitgangspunten van de treasury;
- De doelstellingen van de treasury;
- De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen de treasury;
- Het risicobeheer;
- Het beleid ten aanzien van financiering, verstrekken van leningen, uitzetten van middelen, garanties en het gebruik van derivaten.

In het treasurystatuut is opgenomen dat het treasurybeleid zal worden geactualiseerd zodra er relevante wetwijzigingen plaatsvinden en/of er inhoudelijke aanpassingen van het treasurystatuut noodzakelijk zijn (bijv. door gewijzigd intern beleid, organisatiewijzigingen etc.).

Ontwikkeling van de korte en lange rente / rentevisie

Op 21 juli 2022 verhoogde de Europese Centrale Bank (ECB) voor het eerst sinds september 2011 de rente. Daarna volgden tot 24 juli 2023 nog acht renteverhogingen, waarmee het belangrijkste rentetarief van de ECB, de depositorente, op dit moment (begin september 2023) op 3,75% staat. De beleidsrente heeft daarmee het hoogste peil ooit (in 2001) geëvenaard. De ECB verhoogde sinds juli vorig jaar de rente met 425 basispunten (4,25%-punt).

Het doel van deze renteverhogingen is het beteugelen van de torenhoge inflatie. Christine Lagarde, de ECB-voorzitter, gaf aan dat de inflatie verder terugloopt, maar dat de verwachting is dat deze nog (te) lang hoog blijft. De ECB is vastbesloten 'de ruggengraat van de inflatie te bestrijden', aldus Lagarde. Recente cijfers wijzen op een afkoeling van de Europese economie. Dat kan de inflatie helpen drukken.

Voorlopig houdt de ECB alle opties open v.w.b. eventuele toekomstige renteverhogingen. Het is op dit moment onduidelijk of de ECB in september nog één keer de rente verhoogt met 0,25%-punt, of dat er qua renteverhogingen een (tijdelijke) pauze wordt ingelast. Deze onduidelijkheid wordt ingegeven door de op de rand van een recessie staande economie in de Eurozone.

Allerlei soorten rentes zijn direct en indirect afhankelijk van de beleidsrente van de ECB. Denk aan de hypotheekrente, de krediet- en leenrente, studieleningen, de obligatierente en natuurlijk de spaarrente.

E.e.a. heeft ook direct gevolgen voor de rente die de gemeente Maastricht betaalt voor korte- en lange financieringen. Voor het jaar 2024 en volgende jaren gaan we uit van een kort rentetarief (i.c. het daggeldtarief) van 4,00%.

Voor wat betreft de lange rente gaan we voor 2024 en volgende jaren uit van een lang rentetarief van 3,50%. We verwachten dat ook in 2024 het aantrekken van korte financieringen duurder zal zijn dan het aantrekken van lange financieringen (i.c. inverse rente).

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet wordt berekend door een vastgesteld percentage (8,5%) te nemen over het begrotingstotaal. De limiet voor Maastricht voor 2024 komt daarmee op circa € 49,9 mln. Dit is het maximale bedrag waarvoor kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mogen worden aangetrokken.

Voor 2024 t/m 2027 is de verwachting dat er naast kort geld, ook langlopende leningen voor de eigen financiering aangetrokken dienen te worden. De investeringen waarvoor deze financieringen dienen te worden aangetrokken, betreffen o.a. investeringen in de (verduurzaming van de) eigen huisvesting, in verkeer regel installaties (vri's), in binnensportaccommodaties, in onderwijshuisvesting, in wegonderhoud, in riolen en in ICT.

Conform richtlijnen wordt in onderstaande tabel gerapporteerd over de liquiditeitspositie en de kasgeldlimiet in het 3^e en 4^e kwartaal van 2022 en in het 1^e en 2^e kwartaal van 2023.

(bedragen x € 1.000)	3e kwartaal 2022	4 ^e kwartaal 2022	1 ^e kwartaal 2023	2 ^e kwartaal 2023
Liquiditeitspositie	- 9.554	5.143	- 16.361	5.674
Kasgeldlimiet	- 45.406	- 45.406	- 46.120	- 46.120
Ruimte	35.852	50.548	29.759	51.794

De kasgeldlimiet mag – conform bepalingen in de wet FiDO – twee achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. In de hierboven vermelde verslagperiode heeft de gemeente Maastricht de kasgeldlimiet niet overschreden. Hiermee wordt dus voldaan aan de bepalingen uit de wet FiDO.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is vooral bedoeld ervoor te zorgen dat decentrale overheden hun (her)financieringen gespreid in de tijd aantrekken. Hierdoor beperkt men het risico dat in enig jaar veel ge(her)financierd dient te worden, terwijl dan net een hoge rente heerst en daardoor de rentelasten te hoog zouden kunnen worden. Vanaf 2009 wordt de norm berekend door 20% te nemen van het begrotingstotaal. Voor 2024 is de geprognosticeerde renterisiconorm circa € 117,4 mln. Dit betekent dat het totaal aan renteherzieningen plus aflossingen in het begrotingsjaar maximaal € 117,4 mln. mag zijn. De gemeente Maastricht blijft de komende jaren ruim binnen deze norm. Onderstaande tabel – welke een verplicht onderdeel vormt van deze financieringsparagraaf – verduidelijkt dit:

(bedragen x € 1.000)					
Stap	Variabelen	2024	2025	2026	2027
(1)	Renteherzieningen	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	16.350	13.386	12.312	12.349
(3)	Renterisico (1+2)	16.350	13.386	12.312	12.349
(4)	Renterisiconorm	117.410	117.051	114.423	113.946
(5a) = (4) > (3)	Ruimte onder renterisiconorm	101.060	103.665	102.111	101.597
(5b) = (3) > (4)	Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0
Berekening renterisiconorm					
(4a)	Begrotingstotaal	587.048	585.257	572.114	569.729
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a) x (4b)/100	Renterisiconorm	117.410	117.051	114.423	113.946

Ontwikkeling leningenportefeuille

De geprognosticeerde omvang van de opgenomen langlopende geldleningenportefeuille per 1 januari 2024 bedraagt circa € 295 mln. Deze portefeuille dekt enerzijds de financieringsbehoefte van de eigen organisatie (financiering activa en bedrijfsvoering), anderzijds zijn er leningen ten behoeve van de uitoefening van de gemeentelijke publieke taak ter funding van Maastrichtse woningbouwcorporaties, gelieerde instellingen en gemeentelijke deelnemingen aangetrokken. De geprognosticeerde omvang van de verstrekte langlopende geldleningenportefeuille bedraagt per 1 januari 2024 circa € 109,7 mln.

Ten aanzien van de opgenomen leningenportefeuille zijn geen risico's te benoemen. De aflossingsmomenten zijn goed gespreid in de tijd, zodat er in enig jaar bij herfinanciering geen vergroot renterisico ontstaat (zie ook de toelichting op de renterisiconorm in deze paragraaf).

36,7% (circa € 40,3 mln.) van de verstrekte leningenportefeuille is gedekt door een zekerheid, met name het recht van 1e hypotheek. 63,3% (circa € 69,4 mln.) is niet gedekt door een (vorm van) zekerheid. De grootste leningen die niet zijn gedekt door zekerheden zijn leningen die verstrekt zijn aan de WOM Belvédère (€ 56,2 mln.) en aan de MTB (€ 12,1 mln.).

Als enig overgebleven aandeelhouder van de WOM Belvédère was het uit praktische overwegingen gewenst het bestaande recht van 1e hypotheek op de bezittingen van de WOM Belvédère te royeren. Bij verkoop van bezit hoeft de gemeente Maastricht nu niet meer telkens gedeeltelijk royement te verlenen. Zodra er echter een nieuwe partij in de WOM Belvédère instapt, zal er per ommekeer weer hypotheek t.g.v. de gemeente Maastricht gevestigd worden, dit ter meerdere zekerheid op de door de gemeente Maastricht aan de WOM Belvédère verstrekte leningen.

De MTB heeft via een raadsbesluit een achtergestelde lening ontvangen van in totaal € 12,1 mln. Het risicoaandeel voor Maastricht op deze lening bedraagt 79% ofwel circa. € 9,6 mln. De gemeenten Meerssen en Eijsden-Margraten zijn de overige aandeelhouders en dus risicodragers voor in totaal 21%, zijnde € 2,5 mln.

Financiering activa en renteomslag

De bepalingen en richtlijnen van de notitie Rente 2017 van de commissie BBV zijn met ingang van de begroting 2018 in werking getreden. Dit betreft vooral de bepalingen i.r.t. de hoogte van de omslagrente, zoals:

- Er mag geen (groot) resultaat meer zijn op het taakveld treasury;
- Er moet rente worden toegerekend aan de taakvelden, waarbij de hoogte van de rente wordt bepaald aan de hand van de werkelijke externe rentelasten;
- Er wordt door de commissie BBV aanbevolen om geen rente meer te vergoeden over het eigen vermogen, welke aanbeveling door de gemeente Maastricht is overgenomen;
- Er dient (op rekeningbasis) een correctie op de omslagrente plaats te vinden indien de afwijking tussen de werkelijke rentelasten en de omslagrente > 25% bedraagt.

De activa van de gemeente Maastricht worden gefinancierd met zowel eigen als vreemd vermogen. Over de diverse activa wordt voor begrotingsjaar 2024 (net als in begrotingsjaar 2023) een rentevergoeding van 0,5% (= de omslagrente) berekend en toegerekend aan de betreffende taakvelden.

De commissie BBV adviseert om vanaf begrotingsjaar 2018 een renteschema in de paragraaf financiering op te nemen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening. Zie hiervoor onderstaand schema:

Renteschema begroting 2024		(bedragen x € 1.000)	
a.	De externe rentelasten over korte en lange financiering		7.257
b.	De externe rentebaten (idem)	-/-	2.545
	Saldo rentelasten en rentebaten		4.712
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-
			-/-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		4.711
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+	-
d2.	Rente over voorzieningen	+/+	-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		4.711
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	4.613
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		- 98

Schatkistbankieren

Eind 2013 is de regeling schatkistbankieren decentrale overheden (als onderdeel van de wet Financiering decentrale overheden) van kracht geworden. Dit betekent dat (m.u.v. een

drempelbedrag) alle overtollige middelen in de schatkist van het Rijk gestald moeten worden. Het drempelbedrag voor Maastricht bedraagt voor 2024 ca. € 10,2 mln. Sinds 1 juli 2021 wordt het drempelbedrag berekend aan de hand van een nieuwe formule gerelateerd aan het begrotingstotaal (2% over een begrotingstotaal tot € 500 mln. en 0,20% over het meerdere boven het begrotingstotaal van € 500 mln.). Gemiddeld genomen per kwartaal mag deze drempel niet worden overschreden. Om dit te bewaken worden de saldi van de diverse bankcircuits dagelijks bekeken en wordt het compensabel rekening-courant saldo van onze bankrekeningen bij onze huisbankier BNG Bank boven een bepaald saldo automatisch afgeroomd naar het Rijk.

EMU-saldo

EU-lidstaten mogen een EMU-tekort realiseren van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (bbp). In dit maximale tekort mogen, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel hebben. In de septembercirculaire gemeentefonds 2022 zijn de individuele referentiewaarden voor 2023 gepubliceerd, die de afzonderlijke gemeenten in 2023 als richtsnoer kunnen hanteren. De referentiewaarde voor Maastricht bedraagt voor 2023 € 22,640 mln.

De begroting van gemeenten wordt opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo wordt echter niet berekend op basis van baten en lasten, maar op basis van ontvangsten en uitgaven. Anders dan in het stelsel van baten en lasten drukken investeringsuitgaven en aan- en verkopen in het jaar waarin de transactie wordt gedaan volledig op het EMU-saldo. Er wordt geen rekening gehouden met afschrijvingen, noch met toevoegingen aan reserves en voorzieningen. De afwijkende berekening van het EMU-saldo kan ertoe leiden dat een gemeente bij een sluitende begroting een EMU-tekort realiseert. In de jaren 2023 en 2024 wordt een EMU-tekort verwacht dat hoger zal zijn dan de referentiewaarde. Dit wordt met name veroorzaakt door de investeringen die in de komende jaren zijn gepland. In de jaren daarna is sprake van een positief EMU-saldo.

EMU-saldo		(bedragen x € 1.000)					
		rekening 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025	begroting 2026	begroting 2027
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	19.213	4.989	8.759	15.967	4.271	4.271
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	6.693	-140.287	-42.477	-15.897	-670	-5.923
3.	Mutatie voorzieningen	25.929	-3.131	3.828	5.602	1.653	1.301
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	3.303					
5.	Boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		55.138	-138.429	-29.890	5.672	5.254	-351
Individuele referentiewaarde EMU-saldo		-25.525	-22.640	nog niet bekend			

Verbonden partijen

Inleiding

Voor het uitvoeren van een groot deel van haar taken werkt de gemeente samen met andere organisaties. Aan deze samenwerking kan op verschillende manieren invulling worden gegeven afhankelijk van de wijze waarop de gemeente invloed wil uitoefenen op de uitvoering van de publieke taak. De rol die de gemeente vervult in zo'n samenwerking varieert van 'meer op afstand' - bijv. door het verstrekken van subsidies - tot meer directe sturing. Als er redenen zijn om in een samenwerking directer te sturen wordt dit meestal ingevuld door een bestuurlijk én een financieel belang te nemen in een organisatie. Er is dan sprake van een met de gemeente verbonden partij.

Verbonden partijen zijn volgens artikel 1 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) privaot of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang wordt vertaald als zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Binnen de gemeente kan een drieling worden gemaakt in soorten van verbonden partijen, namelijk deelnemingen, publiek-private samenwerkingsverbanden (pps-constructies) en gemeenschappelijke regelingen.

Kadernota Governance

Eind 2018 heeft uw raad de kadernota Governance gemeente Maastricht vastgesteld. Hiermee liggen de kaders vast voor de sturing en het toezicht op bestaande en eventueel toekomstige participaties in verbonden partijen. Ook als taken worden uitgevoerd door externe partijen, blijft de gemeente te allen tijde verantwoordelijk voor realisatie van de door uw raad vastgestelde beleidsdoelen. Deze verantwoordelijkheid wordt ingevuld door het governance-model te gebruiken voor de aansturing van externe partijen.

Voor de vertegenwoordiging in verbonden partijen zijn de uitgangspunten:

- De wethouder financiën vertegenwoordigt de gemeente als aandeelhouder bij de vennootschappen waarin de gemeente deelneemt en bewaakt de financiële continuïteit en rentabiliteit van de onderneming;
- De rol van de gemeente als opdrachtgever wordt vervuld door de portefeuillehouder. Deze vak wethouder maakt afspraken (contracten, concessies en/of subsidievoorwaarden) met de verbonden partij. Is bij de verbonden partij een overheidscommissaris of externe bestuurder of een andere wethouder of burgemeester als bestuurder of commissaris aangesteld, dan vindt aansturing van het gemeentelijk belang plaats in onderling overleg;
- Voor wat betreft de vertegenwoordiging van de gemeente in het bestuur van vennootschappen, stichtingen, verenigingen, coöperaties etc. geldt als uitgangspunt dat collegeleden of ambtenaren bij voorkeur geen zitting nemen in de raad van commissarissen, raad van bestuur, directie of dagelijks bestuur. Dit vanwege de mogelijke rolconflicten en discussie over functievermenging. Op basis van een risicoanalyse vooraf kan van dit uitgangspunt worden afgeweken. In een dergelijke analyse wordt bepaald of het voordeel van (beter) behartigen van het publiek belang, wat met een gemeentelijke vertegenwoordiging wordt beoogd, opweegt tegen de risico's die geïnventariseerd zijn.

Risicoanalyse

Tussen verbonden partijen bestaan verschillen in de mate van financiële en beleidsmatige belangen. Door het inzichtelijk maken van deze risico's kunnen we prioriteiten stellen voor het monitoren van bepaalde verbonden partijen. Ons beleid is erop gericht extra aandacht te besteden aan verbonden partijen met een hoog financieel en beleidsmatig belang. Jaarlijks wordt bij de begroting een inschatting gemaakt van het financieel en beleidsmatig belang, waarbij onder financieel belang het financieel risico wordt verstaan.

Hierbij wordt een indeling gemaakt naar 4 categorieën:

- hoog financieel/hoog bestuurlijk belang;
- hoog financieel/laag beleidsmatig belang;
- laag financieel/hoog beleidsmatig belang;
- laag financieel/laag beleidsmatig belang.

De analyse van de verbonden partijen leidt tot de volgende indeling:

	Laag financieel belang	Hoog financieel belang
Hoog beleidsmatig belang	<ul style="list-style-type: none"> • N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML) • Exploitatie Maatschappij Maastricht B.V. (EMM) • GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg • GR Leerlingenvervoer 	<ul style="list-style-type: none"> • Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM) • MECC Maastricht B.V. • MTB regio Maastricht N.V. • GR Kredietbank Limburg (KBL) • GR Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) • GR Omnibuzz • GR GGD Zuid-Limburg
Laag beleidsmatig belang	<ul style="list-style-type: none"> • Wonen boven winkels Maastricht N.V. (WbWM) • CSV Amsterdam B.V. • Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. • Bodemzorg Limburg (Nazorg Limburg B.V.) • Exploitatiemaatschappij 't Bassin B.V. • Stichting Ontwikkelingsmaatschappij Encigebied (SOME) • Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME) • GR Historisch Centrum Limburg (HCL) • Regionale Samenwerking Leerplicht (RSL) en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) • GR Subsiëring Stichting Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV-Limburg) • Stichting Economische Samenwerking Zuid Limburg (ESZL) • GR Shared Service Center Zuid-Limburg (geliquideerd) 	<ul style="list-style-type: none"> • N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) • Enexis Holding N.V. • Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL) • GR Geul en Maas • GR Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD) • GR Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvellandgemeenten (Sociale Zaken Maastricht Heuvelland) • Stichting Personeelsbeheer Sport • Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten (SCCDK)

Op basis van deze analyse zullen wij in 2024 extra aandacht besteden aan Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM), MTB, Kredietbank Limburg, Omnibuzz, BsGW, MECC en GGD Zuid-Limburg. Daarbij maken we, indien van toepassing, gebruik van sturingsinstrumenten waaronder (meerjaren) plannen en –begrotingen, outputafspraken en voorwaarden en richtlijnen. Verder maken we per verbonden partij afspraken over rapportages, kwalitatieve en kwantitatieve informatievoorziening, jaarverslag en jaarrekening en evaluatie van de relatie.

Deelnemingen (vennootschappen en coöperaties)

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)					
Vestigingsplaats	Den Haag				
Openbaar belang	Verkrijgen van toegang tot de kapitaalmarkt.				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.				
Financieel belang	347.334 van de 55.690.720 aandelen. Boekwaarde 31-12-2022 € 751.694.				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
Programma	0 Bestuur en ondersteuning				
Financiële informatie	Resultaat 2022	Eigen vermogen per 31-12-2021	Eigen vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2022
	€ 300 mln.	€ 5,062 mln.	€ 4,615 mln.	€ 143,995 mln.	€ 107,459 mln.
Niet afgedekte risico's	Geen				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>BNG Bank fungeert als bankier voor overheden. BNG Bank wil een betrouwbare- en voorspelbare partner zijn en eraan bijdragen dat haar klanten hun maatschappelijke taken goed kunnen uitvoeren, zodat zij impact kunnen maken. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De aandelen BNG Bank zijn voor 50% eigendom van gemeenten, provincies en een waterschap. De andere helft is in handen van het Rijk. Het dividendbeleid van de bank gaat uit van een regulier pay-out percentage van 50% van de winst na belastingen. De gemeente Maastricht heeft 347.334 BNG-aandelen (à € 2,50 per aandeel).</p> <p>BNG Bank heeft in de eerste helft van 2023 voor € 6 miljard aan kredieten verstrekt en kon ook voldoende financiering aantrekken tegen goede voorwaarden qua volume, looptijd en prijsstelling. BNG Bank wordt nog steeds op het hoogste kredietwaardigheidsratingniveau (AAA) gewaardeerd, waardoor zij op de internationale markten tegen gunstige tarieven kan lenen. De dienstverlening van BNG Bank wordt door haar klanten met een 7,9 gewaardeerd, waarbij met name de beschikbaarheid en lage kosten van kredieten hoog scoorden.</p> <p>De activiteiten van BNG Bank hebben over de eerste zes maanden van 2023 tot een solide renteresultaat geleid. Het renteresultaat steeg van € 220 mln. in de eerste helft van 2022 met € 49 mln. naar € 269 mln. over dezelfde periode in 2023. Dit is het gevolg van onder andere de hogere rente en de langere looptijden van kredieten aan klanten. Over het eerste halfjaar van 2023 werd een nettowinst gerealiseerd van € 141 mln. In dezelfde periode van vorig jaar kwam de nettowinst uit op € 206 mln. Voornaamste oorzaak van de lagere nettowinst is een lager resultaat financiële transacties op grond van de liquiditeitsportefeuille. BNG Bank acht het vanwege diverse onzekerheden niet verantwoord nu al een uitspraak te doen over de nettowinst over heel 2023.</p> <p>De kapitaalpositie van BNG Bank bleef onveranderd sterk. De diverse ratio's (o.a. de Equity-Tier 1-ratio en de leverage ratio) bleven ruim boven de minima zoals die door de toezichhouder ECB (Europese Centrale Bank) zijn vastgesteld.</p> <p>In de tweede helft van dit jaar gaat BNG Bank voort op de ingeslagen weg. Dat doet de bank op basis van haar strategische programma Ons Kompas naar Impact. BNG Bank blijft zich inzetten om te zorgen dat klanten kunnen beschikken over de benodigde kredieten tegen aantrekkelijke voorwaarden en blijft investeren in eigen mensen en processen.</p> <p>In de meerjarenbegroting van de gemeente Maastricht is vanaf begrotingsjaar 2024 een dividenuitkering BNG Bank opgenomen van afgerond € 0,87 miljoen.</p> <p>BNG Bank is sinds 2005 huisbankier van de gemeente Maastricht. De afspraken tussen BNG Bank en de gemeente Maastricht zijn vastgelegd in een financieringsovereenkomst en in een overeenkomst betalingsverkeer.</p>					

Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. (WOM)					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	Via uitgifte van bouwrijpe grond, voorwaarden scheppen voor een kwalitatief hoogwaardig stedelijke ontwikkeling van het plangebied				
Bestuurlijk belang	100% gemeente (1% via de Exploitatiemaatschappij Maastricht B.V. (EMM) waar de gemeente voor 99,9% aandeelhouder is)				
Financieel belang	Aandelenkapitaal € 15 mln. (150.000 aandelen elk nominaal € 100, waarvan 1 aandeel is ondergebracht bij EMM). Achtergestelde leningen € 53 mln., rente onder condities. Boekwaarde 31-12-2020 € 8.600.005				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
Programma	8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Financiële informatie	Voorlopig resultaat 2022	Eigen vermogen per 31-12-2021	Eigen vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2022

	nog niet bekend	€ 17,472 mln.	nog niet bekend	€ 101,345 mln.	nog niet bekend
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2024 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2024 zijn niet beschikbaar.				
<i>Niet afgedekte risico's</i>	De waardering van deelneming WOM is binnen de gemeente Maastricht voorzien. Wat betreft de diverse deelplannen/grondexploitaties in de WOM wordt middels risicomanagement getracht de risico's te mitigeren dan wel financieel te voorzien in de grondexploitatie. Met betrekking tot potentiële risico's (o.a. stikstof, renteontwikkeling, prijsontwikkeling etc.) vindt monitoring plaats en wordt geacteerd. Vertaling in de grondexploitatie plaats vindt plaats wanneer dit opportuun is.				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					
<p>Met de vaststelling van het masterplan Belvédère door de raad in 2004 en de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst Belvédère door de drie samenwerkende partners Bouwinvest Projecten BV, ING Real Estate Development Holding BV en gemeente Maastricht in 2004, is in 2005 de Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV opgericht. In financieel opzicht participeerden de drie samenwerkende partners elk met € 22,68 mln. waarvan € 5 mln. in de vorm van gestort aandelenkapitaal en € 17,68 mln. in de vorm van een achtergestelde lening.</p> <p>ING en Bouwinvest zijn in 2010 respectievelijk 2011 uitgetreden. De gemeente heeft het aandelenkapitaal, de achtergestelde leningen, de rentevorderingen daarop en de ontwikkelingsrechten overgenomen. Voorafgaande hieraan is één aandeel van de gemeente overgedragen aan de Exploitatiemaatschappij Maastricht waarvan de gemeente met 99,9% grootaandeelhouder is. Daarmee is voorkomen dat de WOM uitsluitend een overheid gerelateerde B.V. werd.</p> <p>In januari 2013 heeft de raad een nieuw startmoment gecreëerd ("Het antwoord van de Sphinx") en de ruimtelijke en programmatische kaders voor het Belvédère-gebied binnen de singels (Sphinxkwartier), voor het Frontenpark en voor het gebied buiten de singels (in combinatie met bedrijventerrein Bosscherveld met daarin de Noorderbrug) vastgesteld. Indachtig het raadsbesluit van januari 2013 is het investeringsscenario als basis genomen voor de herijking van de grondexploitatie Belvédère (vaststelling door de raad: juni 2013). Bij deze herijking is ook gekeken naar het Governance-vraagstuk van WOM Belvédère BV. De raad heeft besloten dat de organisatie van het programma Maastricht-Noord strak gaat aansluiten bij de reguliere gemeentelijke lijnorganisatie en dat de Belvédère WOM BV als operationeel vehikel blijft bestaan in afwachting van mogelijke voordelen die dat kan bieden. Conform de door uw raad vastgestelde nota Governance gemeente Maastricht vindt besluitvorming in WOM-verband plaats na besluitvorming binnen de gemeente (college en raad).</p> <p>Met de raad is afgesproken dat jaarlijks de stand van zaken wordt geschetst met een actualisatie van de grondexploitatie zodat de planontwikkeling kan worden gemonitord en waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd. Dat is gebeurd, voor het eerst in juni 2013 en dit gebeurt jaarlijks in juni/juli.</p> <p>De afgelopen jaren is de gebiedsontwikkeling in een grote stroomversnelling gekomen. Zowel het nieuwe Noorderbrugtracé, het Retailpark Belvédère, het Frontenpark en het Sphinxkwartier zijn niet meer weg te denken onderdelen van de stad Maastricht. Met de herbestemming van de oude panden in het Sphinxkwartier (The Social Hub, UNU-Merit, Loods 5, Blanche Dael, Lumière, Muziekgieterij, etc.) en de woningbouw is Maastricht een uniek stuk binnenstad rijker.</p> <p>Ook de komende jaren blijft de gebiedsontwikkeling Belvédère een belangrijk speerpunt in de stedelijke ontwikkeling. Majeure opgaven als het Landbouwbelang, Sappi Zuidwest en Sphinx Noord lopen of worden voorbereid. Derhalve is in 2022 besloten om de looptijd van de grex te verlengen tot 2030. Ook is de financiering van de activiteiten Belvédère WOM BV in 2022 opnieuw verlengd. De in 2022 sterk oplopende rente werd hiermee ook voor de WOM realiteit. Daar waar nog rekening werd gehouden met een rente van 1,1%, is deze het afgelopen jaar opgelopen naar 3,1%. Deze bijna verdrievoudiging van de rente zorgt voor een forse lastenverzwaring de komende jaren. Daarnaast is ook de inflatie hoog en stijgen de kosten. Hier staat tegenover dat ook de opbrengsten een positieve ontwikkeling doormaken door een hogere huur (als gevolg van indexering) en goede bezettingsgraden. Per saldo zorgen met name de rentelasten voor een verslechtering van het verwachte resultaat. Werd vorig jaar nog uitgegaan van een onrendabele top van afgerond € 21,6 mln., dient deze op grond van de huidige situatie naar beneden bijgesteld te worden naar € 39,5 mln. oftewel een verslechtering met € 17,9 mln. Hiermee zijn we weer terug op het niveau van de jaren voor 2020 toen de rente op vergelijkbare hoogte stond.</p> <p>De komende periode zal teruggekeken worden op de afgelopen 10 jaar om zodoende lering te trekken voor de komende periode. Net als 10 jaar geleden zijn de omstandigheden weer uitdagend. Vanaf de zomer 2023 zal de visie opnieuw tegen het licht gehouden worden waarbij de antwoorden van de Sphinx getoetst worden en wellicht nieuwe antwoorden toegevoegd worden.</p>					

Wonen boven winkels Maastricht N.V. (WbWM)	
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Renovatie van etages boven winkels en andere bedrijfsruimten in het centrum van de stad, voor wonen voor vooral jongeren en studenten, die gericht is op de instandhouding van de panden in de binnenstad en ter bevordering en verlevendiging van die binnenstad.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Aandeelhouder en voorzitter Algemene vergadering van Aandeelhouders.
<i>Financieel belang</i>	Het maatschappelijk (aandelen) kapitaal van de vennootschap bedraagt € 0,227 mln. verdeeld in 500 aandelen van € 454. Er zijn 475 aandelen geplaatst, elk groot € 454 (totaal € 0,216 mln.). De gemeente houdt 1/3 deel van de aandelen.

<i>Bijdrage gemeente</i>	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	nog niet bekend	€ 0,079 mln. negatief	nog niet bekend	€ 30,512 mln.	nog niet bekend
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2024 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2024 zijn niet beschikbaar.				
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					
<p>De NV Wonen boven Winkels Maastricht (WbWM) is in 1992 opgericht met als doel leegstaande etages in de binnenstad van Maastricht te transformeren tot wooneenheden voor – primair – studenten. Dit mede om verloederende panden tegen te gaan, de levendigheid in de binnenstad te vergroten én studenten woonruimte in de binnenstad aan te bieden. Aandeelhouders zijn de gemeente Maastricht, de Universiteit Maastricht en woningcorporatie Woonpunt, elk voor 1/3e deel. De volledige financiering van de portefeuille loopt via de gemeente Maastricht.</p> <p>De NV Wonen boven Winkels Maastricht (WbWM) heeft dankzij haar succesformule (samenwerking gemeente Maastricht – Universiteit Maastricht – Woningstichting Woonpunt) meer dan 450 nieuwe woningen in de Maastrichtse binnenstad gerealiseerd. Het project heeft in brede maatschappelijke zin bijgedragen tot een leefbare en aantrekkelijke binnenstad. Een bijkomstig effect is dat veel monumenten gerenoveerd zijn. De versterkte woonfunctie heeft ook bijgedragen aan de lokale economie in de binnenstad.</p> <p>Momenteel heeft de NV in totaal 471 eenheden in beheer, waarvan 14 bedrijfsnonroerend goed (met name winkels) betreffen. Het merendeel van de wooneenheden heeft een huur onder de liberalisatiegrens. Het dagelijks beheer, operationele directievoering en de bedrijfsvoering wordt uitgevoerd door een professioneel vastgoedbedrijf (VB&T). Om redenen van Governance is de Raad van Commissarissen een aantal jaren geleden opgeheven en zijn de taken van de RvC overgenomen door de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA).</p> <p>Door ontwikkelingen op de markt en de hoge onrendabele toppen heeft de toenmalige Raad van Commissarissen WbWM in 2015 besloten om de portefeuille niet verder uit te breiden en de lopende projecten stop te zetten (hetgeen ook door het toenmalige college van B&W is bekrachtigd/besloten).</p> <p>Er worden geen nieuwe eenheden meer toegevoegd. Het restant van de investeringsbijdrage is teruggevloeid naar de aandeelhouders. Door verder geen ontwikkelactiviteiten meer op te zetten is het karakter van de vennootschap veranderd van een ontwikkelorganisatie naar een beheerorganisatie. De aandacht is komen te liggen op waarde-behoud van het gerealiseerde vastgoed en verbetering van de financiële positie van de NV.</p> <p>Er wordt tevens gekeken naar mogelijke/wenselijke toekomstscenario's voor de vastgoedportefeuille van de NV WbWM. In 2020 heeft de Brink-groep onderzoek gedaan naar c.q. een analyse uitgevoerd ten aanzien van de verkoopbaarheid van de vastgoedportefeuille. Destijds is gebleken dat -kort samengevat- met name door de toenmalige rente-stand i.r.t. de leningportefeuille, bij verkoop enorme boeterentes zouden moeten worden betaald waardoor verkoop om financiële redenen niet wenselijk was. Deze situatie is nu wellicht anders gelet op de inmiddels gestegen (markt)rentes. Mede gelet hierop is in Q1-2023 opdracht verstrekt aan VB&T-Capital Markets om een meer verdiepende analyse uit te laten voeren waarbij elk complex apart zal worden onderzocht/geanalyseerd. Naar verwachting zullen eind 2023 hieromtrent nadere voorstellen kunnen worden gedaan.</p> <p>Het eigen vermogen is per eind 2021 € 78.821 negatief (per 31-12-2020 was dit € 188.815 negatief). De ontwikkeling van het eigen vermogen en de resultaten verlopen conform de door het bestuur en algemene vergadering van aandeelhouders besproken meerjarenbegroting.</p>					

Enexis Holding N.V.					
<i>Vestigingsplaats</i>	's Hertogenbosch				
<i>Openbaar belang</i>	Beschikbaarheid energie.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder (via VEGAL: Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg).				
<i>Financieel belang</i>	292.950 van de 149.682.196 aandelen Boekwaarde 31-12-2022 € 122.103				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 1,300 mln.	€ 4,241 mln.	€ 5,441 mln.	€ 5,154 mln.	€ 4,907 mln.
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2024 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2024 zijn niet beschikbaar.				

<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
<p>Doelstelling Enexis Holding N.V. (hierna: Enexis) beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ca. 2,3 mln. klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en van 2,9 mln. klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt (ACM).</p>	
<p>Beleidsvoornemens In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) 2022 is door de aandeelhouders van Enexis het nieuwe strategisch plan vastgesteld. Daarin wordt gekozen voor de focus op kerntaken met drie hoofdoelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Wij sturen op maatschappelijke optimale energiekeuzes</i> Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe. 2. <i>Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie</i> Voor iedereen een toegankelijke, veilige energiestructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijke kosten. 3. <i>Klanten weten wat ze aan ons hebben</i> Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen. <p>De focus ligt op de uitvoering van de energietransitie en het beperken van de transportschaarste. Ontwikkelingen op het gebied van warmte, waaronder het nieuwe wetsvoorstel, zijn voor Enexis aanleiding om het strategisch plan op dit onderwerp nader uit te werken. Enexis verwacht dit in het voorjaar van 2024 ter vaststelling voor te leggen aan de AVA.</p>	
<p>Financieel De missie en opgave hebben grote gevolgen voor de financiële positie van Enexis. Verkenningen van Netbeheer NL en de individuele netbeheerders geven aan dat de energietransitie een enorme investeringsopgave en daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte tot gevolg heeft. Uitgangspunt is dat Enexis financieel solide blijft, geen financiële risico's neemt en tenminste een A credit-rating behoudt.</p> <p>Eind 2022 hebben de drie regionale netbeheerders (Enexis, Alliander en Stedin) en hun aandeelhouders een onderhandelaarsakkoord bereikt met het Rijk over de voorwaarden en het proces voor een toekomstige participatie door het Rijk, als de kapitaalbehoefte de mogelijkheden van het bedrijf en de aandeelhouders overstijgt. De AVA heeft in april 2023 ingestemd met het onderhandelaarsakkoord.</p> <p>In 2022 heeft Enexis de commerciële dochter Fudura verkocht, met een boekwinst van € 1,1 miljard. Hiervan is € 100 mln. uitgekeerd aan de aandeelhouders. Tevens heeft de AVA besloten om jaarlijks maximaal 50% van de nettowinst uit gewone bedrijfsvoering als dividend uit te keren aan de aandeelhouders, onder de voorwaarde dat deze uitkering er niet toe leidt dat Enexis binnen vijf jaar haar A-rating profiel kan verliezen.</p> <p>Er is sprake van een solide financiële positie.</p>	

CSV Amsterdam B.V.				
<i>Vestigingsplaats</i>	's-Hertogenbosch			
<i>Openbaar belang</i>	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).			
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder (via VEGAL: Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg).			
<i>Financieel belang</i>	292.950 van de 149.682.196 aandelen Boekwaarde 31-12-2022 € 39			
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023	2024	2025	2026
	-	-	-	-
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning			
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>
	€ 0,102 mln. negatief	€ 0,312 mln.	€ 0,210 mln.	€ 0,023 mln.
	€ 0,014 mln.			
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2024 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2024 zijn niet beschikbaar.			
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen			
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>				
<p>Doelstelling Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. (hierna: CSV). De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON); 				

- b. Namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV (hierna Waterland);
- c. Het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

(ad. a)

In februari 2008 is Essent, met toestemming van de publieke aandeelhouders, een procedure begonnen tegen de Staat der Nederlanden waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de WON onverbindend zijn. Als gevolg van de WON (en de als gevolg daarvan doorgevoerde splitsing tussen het productie- en leveringsbedrijf enerzijds en netwerkbedrijf anderzijds) hebben haar aandeelhouders schade geleden. Vanwege praktische moeilijkheden om de juridische procedure aan de verkopende aandeelhouders van Essent over te dragen, hebben de verkopende aandeelhouders en RWE afgesproken dat de onderliggende (declaratoire) procedure over de vraag of (delen van) de WON onverbindend zijn, ook na afronding van de transactie met RWE, door Essent zal worden gevoerd. De verkopende aandeelhouders en RWE zijn verder overeengekomen dat de eventuele schadevergoedingsvordering van Essent op de Staat der Nederlanden die zou kunnen ontstaan als de rechter inderdaad van oordeel is dat (delen van) de WON onverbindend is, wordt gecedeerd aan de verkopende aandeelhouders (en dus niet achterblijft bij Essent), die deze vordering gebundeld zullen gaan houden via de deelneming (de Claim Staat Vennootschap B.V.).

De WON leidde ertoe dat het productie- en leveringsbedrijf enerzijds en het netwerkbedrijf anderzijds gesplitst moesten worden. De Rechtbank te 's-Gravenhage heeft de vordering van Essent in eerste instantie afgewezen. Essent is tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan. In juni 2010 heeft het Gerechtshof in Den Haag de WON onverbindend verklaard. De Staat is tegen de uitspraak in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. De Hoge Raad heeft pre justitiële vragen gesteld aan het Europese Hof van Justitie. Het Europese Hof van Justitie heeft een reactie gegeven aan de Hoge Raad om vervolgens een uitspraak te doen. De Hoge Raad heeft na reactie van het Europese Hof op 26 juni 2015 j.l. uitspraak gedaan. De Hoge Raad heeft besloten dat de Splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Met deze uitspraak van de Hoge Raad zijn de vorderingen van Essent op de Staat definitief afgewezen. Voor de vennootschap is de procedure daarmee geëindigd.

(ad. b)

Bij de verkoop van Attero Holding N.V. aan Recycleco B.V. (Waterland Private Equity Fund V C.V.) in 2014 hebben de verkopende aandeelhouders van Attero een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan de koper Waterland. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims had Waterland bedongen (zoals gebruikelijk is bij dergelijke transacties) dat een deel van de verkoopopbrengst, zijnde € 13,5 miljoen, door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd op een Escrow-rekening zou moeten worden aangehouden. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders bij de verkoop overgedragen aan CSV.

Nadat in juni 2016 een compromis werd bereikt tussen CSV, Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. over betwiste (fiscale) claims alsmede over een belastingteruggave, is in april 2020 een tweede en finale compromis bereikt tussen hiervoor genoemde partijen voor de beëindiging van alle resterende geschillen met betrekking tot betwiste (fiscale) claims, alsmede over een belastingteruggave. Op 21 mei 2020 heeft CSV het resterend vermogen op de Escrow-rekening van € 7.951.352,47 ontvangen, welk bedrag vervolgens onder inhouding van € 150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal volledig is uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Begin maart 2021 werd via de media bekend dat er misbruik had plaatsgevonden van de Escrow-rekening die onder beheer werd gehouden door advocatenkantoor Pels Rijcken, en met name Mr. F.J. Oranje als de Escrow Agent. Op dinsdag 9 maart 2021 heeft Pels Rijcken, CSV formeel schriftelijk op de hoogte gebracht van voornoemd misbruik en dat verschuivingen van gelden van de Escrow Account naar een externe rekening in het verleden hadden plaatsgevonden door Mr. Oranje. Inmiddels hebben Pels Rijcken en CSV overeenstemming bereikt over de vergoeding van de financiële schade die CSV hierdoor heeft geleden. Pels Rijcken heeft op 13 juli 2021 de totale financiële vergoeding van € 75.122,71 aan CSV betaald. Daarmee is de zaak verder afgesloten.

(ad. c)

Na de uitkering van het resterende vermogen op de Escrow-rekening aan de aandeelhouders op 21 mei 2020, is deze taak/doelstelling feitelijk afgewikkeld.

Beleidsvoornemens

CSV zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de belastingdienst ten aanzien van de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting.

In februari 2021 heeft CSV bezwaar gemaakt tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenheffing. Op het moment is CSV in gesprek met de belastingdienst over het bezwaar. Afhankelijk van de reactie van de belastingdienst en de kans van slagen van een eventuele gerechtelijke procedure zal in overleg met de aandeelhouderscommissie van CSV de procedure al dan niet worden voortgezet.

Na afwikkeling van deze bezwaar- en eventuele gerechtelijke procedure of eventuele voortijdige beëindiging van deze procedure (bijv. door een mogelijk compromis tussen de belastingdienst en CSV of een besluit van de aandeelhouderscommissie de procedure niet verder voort te zetten) zal CSV kunnen worden opgeheven en zullen de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Financiële risico's

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.					
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch				
Openbaar belang	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders van Essent).				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder (via VEGAL: Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg).				
Financieel belang	292.950 van de 149.682.196 aandelen Boekwaarde 31-12-2022 € 51.205				
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
Programma	0 Bestuur en ondersteuning				
Financiële informatie	Resultaat 2022	Eigen vermogen per 31-12-2021	Eigen vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2022
	€ 0,052 mln. negatief	€ 1,532 mln.	€ 1,480 mln.	€ 0,0,07 mln.	€ 0,010 mln.
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2024 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2024 zijn niet beschikbaar.				
Niet afgedekte risico's	Geen				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>Doelstelling</p> <p>Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfs onderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE).</p> <p>In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen.</p> <p>In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE.</p> <p>PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn tot sluiting van de Kerncentrale Borssele (voorgenomen sluiting 2033) gemoeid.</p> <p>Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV (Special Purpose Vehicle), vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap B.V. Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds. RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders.</p> <p>Beleidsvoornemens</p> <p>Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen met betrekking tot het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009 nog in stand te worden gehouden. Het bestuur van de vennootschap is in overleg met de andere contractuele partijen om na te gaan of de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. Het doel is dat de vennootschap in 2023 zal kunnen worden opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.</p> <p>Financiële risico's</p> <p>Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.</p>					

N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)				
Vestigingsplaats	Maastricht			
Openbaar belang	Burgers toegang verschaffen tot (drink)water tegen acceptabele kosten.			
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.			
Financieel belang	41 van de 500 aandelen van € 4.538 nominaal.			
Bijdrage gemeente	2024	2025	2026	2027
	-	-	-	-
Programma	0 Bestuur en ondersteuning			

<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 6,303 mln.	€ 195,0 mln.	€ 201,4 mln.	€ 397,7 mln.	€ 390,1 mln.
Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2023 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2023 zijn niet beschikbaar.					
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					
WML is de drinkwaterproducent en -leverancier voor de hele provincie Limburg. Provincie Limburg bezit bijna een kwart van de aandelen, de rest is verdeeld onder de Limburgse gemeenten naar rato van het aantal inwoners. De gemeente Maastricht heeft 41 van de 500 aandelen, zijnde 8,2% van de stemmen.					

Bodemzorg Limburg (Nazorg Limburg B.V.)					
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht (Airport)				
<i>Openbaar belang</i>	Nazorg over veertien stortplaatsen, waaronder Belvédère en Sandersweg				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders				
<i>Financieel belang</i>	50% van de aandelen is verdeeld over de Limburgse gemeenten; de andere 50% is door de provincie overgedragen aan Nazorg Limburg B.V.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
<i>Programma</i>	7 Volksgezondheid en milieu				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 2,363 mln. negatief	€ 8,744 mln.	€ 6,381 mln.	€ 32,736 mln.	€ 32,568 mln.
Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2024 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2024 zijn niet beschikbaar.					
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Beperkt tot eigen inbreng				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					
<p>Nazorg Limburg B.V., handelend onder de naam Bodemzorg Limburg, functioneert vanaf 1998 als zelfstandige vennootschap. Doelstelling van de organisatie is primair de nazorg en beheer/onderhoud van oude gesloten afvalstortplaatsen, zodat er geen bodemverontreiniging kan plaatsvinden. Aandeelhouders zijn de Limburgse gemeenten.</p> <p>De belangrijkste taken van Bodemzorg Limburg zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • administratieve vastlegging van alle gegevens en verplichtingen die van toepassing zijn op de desbetreffende locatie; • het meten en registreren van de invloed van de stortlocaties op de omgeving (monitoring) en rapportage aan het bevoegd gezag; • het beheren en in stand houden van alle voorzieningen die zijn aangebracht en het voldoen aan alle verplichtingen die te maken hebben met het eigendom; • het vervangen van bestaande voorzieningen of het aanbrengen van nieuwe voorzieningen mocht dat noodzakelijk zijn. Daarnaast wordt gestreefd naar een nuttige toepassing van deze locaties, zoals de ontwikkeling van zonneparken op een aantal locaties of natuurontwikkeling. <p>Vanaf 2022 is de gemeentelijke bijdrage door de Vergadering van Aandeelhouders van Bodemzorg Limburg op nul gezet. Op dit moment is er voldoende geld in kas om de onder Bodemzorg Limburg vallende voormalige gesloten stortplaatsen afdoende te beheren. Vanuit Maastricht zijn de voormalige stortplaatsen Belvédère, Steilrand en Sandersweg overgedragen aan Bodemzorg. Mochten in de toekomst nieuwe voormalige stortplaatsen worden aangemeld die aan de 'toelatingscriteria' van Bodemzorg Limburg voldoen, dan zal worden bekeken of daar extra geld voor nodig is en of er dan weer hernieuwd een jaarlijkse bijdrage van gemeenten aan de orde is. Lagere beurswaarde van de aandelen en/of hogere inflatie kunnen die invoering van een hernieuwde jaarlijkse bijdrage van gemeenten versnellen.</p>					

MECC Maastricht B.V.	
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Het exploiteren van een expositie- en congrescentrum.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Aandeelhouder: 99,9999% (90% gemeente rechtstreeks en 10% via Exploitiemaatschappij Maastricht B.V. (EMM))
<i>Financieel belang</i>	Aandelen: 10 aandelen à € 0,10 Lening: Kasgeldlening (saldo 31/07/2023 € 1.500.000) Maximale kredietfaciliteit € 8,1 mln. (collegebesluit 1 december 2020)
<i>Bijdrage gemeente</i>	Kapitaalstorting € 4,5 mln. (Raadsbesluit 11 juli 2023) – in uitwerking.
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning

	3 Economie				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 1,26 mln. negatief	€ 1,51 mln. negatief	€ 2,77 mln. negatief	€ 9,54 mln.	€ 13,05 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Met het Raadsbesluit tot kapitaalstorting kan de lening de komende jaren nog oplopen naar ca. 3.4 mln. Op basis van het Long range Plan van MECC wordt verwacht dat vanaf 2027 weer zwarte cijfers geschreven worden en gestart kan worden met het weer aflossen van de resterende lening.				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					
<p>Strategie Doel van het MECC Maastricht BV is het exploiteren van een expositie- en congrescentrum als motor in de stedelijke en regionale economie. Hierbij ruimte en invulling geven aan het renderende zakelijk toerisme en een podium bieden voor het brede ondernemersveld om zich te presenteren en kennis te ontwikkelen en delen. Specifieke aandacht gaat hierbij uit naar samenwerking met en versterking van de Health Campus Maastricht.</p> <p>Als modern beurs- en congrescentrum draagt MECC Maastricht nadrukkelijk bij aan de aantrekkelijkheid en de economie van Maastricht. In 2020 werd de strategische visie 2020-2024 vastgesteld. De focus ligt bij internationale vakbeurzen en congressen (maximaal gerelateerd aan de speerpunten van de campussen, UM e.a.), het doorontwikkelen van eigen titels (zoals Interclassics), het verder laden van het merk MECC Maastricht, innovatie in diensten, en MECC als bruisend hart van de Brightlands Maastricht Health Campus en als ontmoetingsplaats voor kennisontwikkeling en –deling voor de speerpunten van de campussen van Zuid-Limburg.</p> <p>MECC zorgt voor een aanzienlijke economische spin-off voor de (binnen)stad. In 2023 bedraagt deze ca. € 85 mln. Congressen en beurzen zorgen voor een langere verblijfsduur dan bij regulier toerisme en generen een hoge spin-off van € 365 per persoon per dag. Zij vinden voornamelijk plaats op doordeweekse dagen wanneer hotels en restaurants extra klanten kunnen gebruiken.</p> <p>Aandeelhouderschap MECC BV In 2013 is besloten tot het beëindigen van de samenwerking met RAI (75% aandeelhouder) en is de besloten vennootschap MECC Maastricht BV opgericht. Hierin zijn de activiteiten van MECC BV ingebracht (geen vastgoed), ter exploitatie van het beurs- en congrescentrum, waarbij de gemeente direct (90%) en indirect via EMM (10%) de enige aandeelhouder is.</p> <p>Vastgoed Een deel van het MECC-complex (met name het Congresdeel en de Expofoyer) is van aanvang af in eigendom van de gemeente Maastricht. In 2015 heeft de gemeente het deel van het vastgoed dat gehuurd werd van een particuliere belegger, overgenomen (Hallen, Entree, passages, Eurocentre, catering en gedeeltelijk parkeren) om daarmee een huurvoordeel te kunnen genereren. Ten slotte heeft de gemeente Maastricht eind 2019 om diezelfde reden de parkeergarage P5 overgenomen van de SNS-bank. Hierdoor is inmiddels het volledige vastgoed MECC in eigendom van de gemeente.</p> <p>Investerings verbouw Met de aankoop is een huurvoordeel ontstaan dat met gunstige financieringsmogelijkheden van de gemeente Maastricht, ruimte gaf voor een noodzakelijk impuls in het enigszins gedateerde complex. Dit heeft geleid tot een investeringsplan waarbij het congresdeel met een huidige capaciteit van 3.000 bezoekers, is uitgebreid naar 5.000 bezoekers, inclusief uitbreiding van de daartoe benodigde voorzieningen, waaronder horeca. Daarnaast zijn de overige voorzieningen up to date gebracht en voorzien van een eigentijdse look en feel. In de totale investering van ca. € 50 mln. heeft ook de Provincie Limburg een bijdrage (€ 11,8 mln.) geleverd.</p> <p>In 2023 worden de laatste onderdelen van het investeringsplan opgeleverd (de herinrichting van het forumplein en de signing in de vorm van LED borden). Met de bouw zijn ook grote stappen gezet op het vlak van verduurzaming. In 2022 kreeg het gebouw het BREEAM In-Use Asset certificaat met als kwalificatie Very Good. Over het vernieuwde congrescentrum mocht de organisatie al veel complimenten in ontvangst nemen en het winnen van de gouden Meeting Award in januari 2022 van het vakblad Meetings voor 'beste congreslocatie 2021' was de kers op de taart.</p> <p>Bindend adviesprocedure verbouw Door de langere doorlooptijd en een aantal tegenvallers in de bouw (o.a. meerwerk omdat de oude bouwdelen afweken ten opzichte van wat eerder was verwacht) alsmede een lopende Bindend Adviesprocedure (zie hierna) is het onzeker of het beschikbare budget toereikend is om de volledige plannen te kunnen realiseren. Het gebouw is sinds zomer 2021 weer volledig in gebruik, hoewel er nog herstelwerkzaamheden moeten worden uitgevoerd, als gevolg van de vele opleverpunten. Ook ligt er nog steeds een aantal (financiële) geschilpunten met de aannemer voor, waardoor bepaalde werkzaamheden nog niet zijn uitgevoerd. Om een patstelling respectievelijk langdurige juridische procedures (gang naar de rechter) te voorkomen, hebben de aannemer en gemeente er in gezamenlijkheid voor gekozen om de geschilpunten waarover geen consensus bestaat noch wordt verwacht, voor een Bindend Advies voor te leggen aan onafhankelijke en ter zake deskundige arbiters (de bindend adviseurs). Die procedure loopt nog steeds.</p> <p>Omdat pas aan het eind van de bindend adviesprocedure bindende uitspraken worden gedaan (naar verwachting niet meer vóór 2024), kan nu nog niet ingeschat worden wat de financiële impact zal zijn. De in het project opgenomen post onvoorzien zal niet toereikend zijn voor de afwikkeling van alle meerwerken en andere kosten, voor zover uit de bindend adviesprocedure mocht voortvloeien dat die voor rekening van de gemeente komen. Speculeren over de hoogte daarvan is - vooruitlopend op de bindende advisering - niet mogelijk, zelfs niet met een bandbreedte. Mocht uiteindelijk een nadeel ontstaan dat groter is dan het door de raad vastgestelde krediet, dan zal dit natuurlijk aan de raad worden gemeld.</p>					

Perspectief

MECC heeft te maken gehad met zowel sluiting tijdens verbouw als de gevolgen van Corona. Dit heeft grote gevolgen gehad voor het resultaat en de vermogenspositie van MECC.

Het business perspectief (inkomstenkant) voor MECC is na Corona en de verbouw positief. De omzet is inmiddels hoger dan voor Corona.

MECC werd echter onverwacht ook geconfronteerd met exorbitante prijsstijgingen van energie en andere kosten (zoals onderhoudskosten verbonden aan innovatieve nieuwbouw) die niet kunnen worden doorberekend in bestaande contracten met organisatoren. Dat heeft de financiële positie sterk negatief beïnvloed.

Het niet kunnen doorrekenen van kosten in bestaande contracten is typisch voor de congresmarkt, waar het jaren kan duren om deze situatie te veranderen. Dit komt door de zogenaamde lead time tussen het afsluiten van een contract en het daadwerkelijk plaatsvinden van het congres, die vaak enkele jaren bedraagt. Dit betekent dat MECC de veel hogere kosten voor verwarming en verlichting van de accommodatie, die niet waren voorzien op het moment van contractondertekening, zelf moet dragen. In nieuwe contracten die nu worden afgesloten, worden deze kosten wel meegenomen.

Vanwege de hoger dan verwachte kostenstijgingen is de huur (inclusief onderhoud) ook niet meer marktconform (bandbreedte 9-11% van de omzet). In 2023 bedroeg de huur 12,4%, en dit zal oplopen tot 14,3% (2024), 14,2% (2025) en 13,6% (2026). Deze sterke groei heeft ook te maken met het aflopen van de huurkorting die bij de verbouwing was afgesproken.

De combinatie van deze factoren heeft geleid tot aanzienlijk negatieve resultaten vanaf 2020 tot en met naar verwachting 2026. Hierdoor is het eigen vermogen van het MECC omgeslagen naar een negatief vermogen. Het resultaat zal naar verwachting pas weer positief zijn vanaf 2027. Als gevolg hiervan zou het eigen vermogen verder verslechteren, van € 4.5 miljoen negatief eind 2023 tot naar verwachting - € 7.6 miljoen eind 2026. Het af te lossen krediet bedraagt dan ca € 6.9 mln.

Op basis van deze situatie is de Raad voorgesteld een kapitaalstorting (in aandelenkapitaal) te doen van € 4,5 mln., in combinatie met een (tijdelijke) huurverlaging. De Raad heeft hiermee ingestemd. Hiermee kan het MECC de komende jaren verder ondernemen ten bate van de spin-off in de stad en de campusontwikkeling.

Het effect van het verwachte negatief resultaat voor de liquiditeit van MECC kan worden opgevangen binnen het kader van het in 2020 door de raad toegekende krediet. Dat is destijds verleend vanwege de effecten van Corona en de sluiting tijdens de verbouw. Als gevolg van de impact op de omzet en het resultaat was in 2020 al het eigen vermogen van het MECC volledig uitgehold. Daarom is eind 2020 met de gemeente Maastricht in relatie tot de terugvallende omzet een omzet-gerelateerde huurkorting afgesproken en is een kredietfaciliteit beschikbaar gekomen om de lopende verplichtingen en uitgaven na te kunnen komen. Met het oog op een langjarige impact is afgesproken dat de kredietverlening aan het MECC tot maximaal € 8,1 mln. mag oplopen.

Niet uit de balans blijvende verplichting

De niet uit de balans blijvende verplichtingen van de vennootschap zijn een pensioenverplichting, contracten voor leaseauto's en huurovereenkomsten voor de gebouwen en parkeerterreinen van de gemeente Maastricht.

Exploitatie Maatschappij Maastricht B.V. (EMM)				
Vestigingsplaats	Maastricht			
Openbaar belang	Het beheren en verwerven van registergoederen voor beurzen, sport, tentoonstellingen			
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders, als commissaris en directeur			
Financieel belang	49.999 van de 50.000 aandelen			
Bijdrage gemeente	2023	2024	2025	2026
	-	-	-	-
Programma	0 Bestuur en ondersteuning 3 Economie			
Financiële informatie	Resultaat 2022	Eigen vermogen per 31-12-2021	Eigen vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2021
	€ 0,112 mln.	€ 1,367 mln.	€ 1,414 mln.	€ 0,081 mln.
			Vreemd vermogen per 31-12-2022	€ 0,019 mln.
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2024 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2024 zijn niet beschikbaar.			
Niet afgedekte risico's	Beperkt tot de financiële inleg (aandelenkapitaal)			
Toelichting/ ontwikkelingen				
De gemeente houdt 99,99 procent van het aandelenkapitaal van EMM. Eén aandeel is in bezit van de stichting VVV (Maastricht Marketing). De primaire doelstelling van EMM is de bevordering van bedrijvigheid in Maastricht in het algemeen en van toerisme in het bijzonder. EMM heeft:				
<ul style="list-style-type: none"> • 1 aandeel MECC Maastricht BV (gemeente Maastricht bezit de overige 9 aandelen); Op basis van het raadsbesluit van 11 juli 2023 over de kapitaalstorting in aandelen MECC verandert het relatieve aandeel. De kapitaalstorting MECC wordt nu uitgewerkt., waarna de nieuwe verhoudingen helder zijn. • 1 aandeel Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV (gemeente Maastricht bezit de overige 149.999 aandelen); • 1 aandeel Exploitatiemaatschappij 't Bassin Maastricht BV (gemeente Maastricht bezit de overige 340.334 aandelen);				

- Een beperkte vastgoedportefeuille.

Door de holdingstructuur van EMM zijn er nauwelijks opbrengst-genererende activiteiten. De vastgoedportefeuille en het resultaat deelnemingen bepalen het resultaat van EMM.

MECC Maastricht BV

In 2013 is besloten tot het beëindigen van de huidige samenwerking met RAI en oprichting van de besloten vennootschap MECC Maastricht BV, waarin de huidige activiteiten van MECC BV zijn ingebracht (geen vastgoed), ter exploitatie van het beurs- en congrescentrum, waarbij de gemeente direct (90%) en indirect via EMM (10%) de enige aandeelhouder is. Met de participatie van EMM in MECC Maastricht BV wordt voorkomen dat een 100% (directe) overheidsdeelneming ontstaat.

In de afgelopen periode heeft een grote verbouwing van het MECC-complex plaatsgevonden waarbij voor ca. € 50 mln. is geïnvesteerd in de upgradering en uitbreiding van het MECC. Gedurende de verbouwingsfase werd er wel een tijdelijke dip in omzet en resultaat in 2020 verwacht, maar met de grotere capaciteit, zou de groei in omzet en resultaat met ingang van 2021 moeten stijgen. Door de beperkende maatregelen als gevolg van de Corona-pandemie, zijn de bedrijfsactiviteiten van het MECC nagenoeg stilgevallen met grote gevolgen voor omzet en resultaat. Daarnaast heeft ook de oorlog in Oekraïne de nodige impact. Bovenal door de gestegen kosten (met name de energiekosten), maar ook de onzekerheid met betrekking tot de economische ontwikkelingen heeft impact op de bereidheid van bezoekers om buitenlandse congressen te bezoeken. Verder heeft de gestegen rente invloed op de kosten.

Per saldo draait het MECC sinds 2020 verliezen. Deze hebben inmiddels de vermogenspositie van MECC volledig uitgehold en daarmee ook de waarde van het 10% belang van EMM in het MECC. De gemeente Maastricht heeft eind 2020 besloten een omzet-gerelateerde huurkorting te verstrekken en ook is een kredietfaciliteit beschikbaar gesteld. Als gevolg van het verdampen van het eigen vermogen van MECC, is de waarde van het belang van EMM in MECC afgewaardeerd, waardoor in 2020 éénmalig een fors verlies moest worden genomen. Na de zwaar verlieslatende jaren 2020, 2021 en 2022, was de verwachting dat het MECC in 2023 weer in de buurt van break-even te komen. Vanwege de forse kostenstijgingen die niet op pas op termijn doorgerekend kunnen worden in de beurzen en congressen, wordt verwacht dat het MECC ook de komende jaren nog verliezen zal laten zien. De raad heeft daarom besloten MECC te ondersteunen met een kapitaalstoring van € 4.5 mln. en een huurverlaging (voor in eerste instantie 4 jaar (Raadsbesluit 11 juli 2023) – in uitwerking). Hiermee neemt het relatief aandeel van EMM in MECC af. Zo lang het eigen vermogen van MECC niet positief is, zal het belang van EMM in deze vennootschap op nihil blijven gewaardeerd.

Deelnemingen Belvédère

EMM houdt een marginaal belang in de Belvédère vennootschappen (Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV en Exploitatiemaatschappij 't Bassin Maastricht BV) om te voorkomen dat er een 100% overheidsdeelneming ontstaat. Op basis van de (negatieve) eigen vermogenspositie van beide deelnemingen, is het belang van EMM hierin gewaardeerd op nihil.

Vastgoedportefeuille

Na het faillissement van de huurder is het winkelpand aan de Avenue Céramique 175 en enkele parkeerplaatsen verkocht in 2020 en na enkele malen uitstel, in het voorjaar van 2021 ook geleverd. Daarmee resteert alleen nog het pand aan de Avenue Céramique 95 (en bijbehorende parkeerplaatsen) dat een stabiele verhuur kent. In 2023 is dit laatste pand met bijbehorende parkeerplaatsen in de verkoop gegaan. De verwachting is dat de verkoop najaar van 2023 afgerond wordt.

Exploitatiemaatschappij 't Bassin Maastricht B.V.					
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Gebiedsmanagement, het beheren, onderhouden en exploiteren zodat voorwaarden worden geschapen voor een dynamische haven voor plezierjachten met hoogwaardige voorzieningen				
<i>Bestuurlijk belang</i>	100% gemeente (1% via de Exploitatiemaatschappij Maastricht B.V. (EMM) waar de gemeente voor 99,9% aandeelhouder is).				
<i>Financieel belang</i>	Aandelenkapitaal € 340.335 (340.335 aandelen elk nominaal € 1,-, waarvan 1 aandeel is ondergebracht bij EMM). Boekwaarde 31-12-2022 € 0.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2023	2024	2025	2026	
	-	-	-	-	
<i>Programma</i>	0 Bestuur en ondersteuning 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 0,004 mln.	€ 0,063 mln.	€ 0,067 mln.	€ 0,637 mln.	€ 0,658 mln.
	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2024 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2024 zijn niet beschikbaar.				
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen materiële risico's				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	In 2013 heeft herfinanciering van de Exploitatiemaatschappij 't Bassin plaatsgevonden middels lening verstrekking door WOM Belvédère BV ter waarde van het bedrag dat afgelost moest worden aan de gemeente Maastricht (inclusief de overgenomen leningen van ING en Bouwinvest). In december 2022 is besloten om genoemde lening per 1 januari 2023 te verlengen tot en met december 2027.				

De verbetering van het bestaansrecht van de ondernemers in 't Bassin is in twee categorieën te verdelen. Enerzijds de upgradering en herontwikkeling van de totale omgeving Bassin en anderzijds maatregelen en acties rechtstreeks gericht op 't Bassin. In relatie tot de upgradering van de gehele omgeving zijn in het Sphinxkwartier de afgelopen jaren tal van panden herbestemd en functies toegevoegd. Denk aan Pathé, The Student Hotel, Loods 5, UNU-Merit, Blanche Dael, filmhuis Lumière, poppodium Muziekgieterij en een groot aantal nieuwe woningen. Daarmee is het Sphinxkwartier een niet meer weg te denken onderdeel van de Maastrichtse binnenstad geworden. Deze toename van het aantal spelers en functies in het gebied heeft ook geleid tot meer evenementen die een positieve afstraling op het Bassin hebben. De komende jaren krijgt de upgradering van het gebied een vervolg met de herontwikkeling van de locaties Landbouwbang en Sappi Zuidwest.

Direct gericht op het Bassin is de half-automatisering van sluis 20 in het vaarseizoen van 2016 in gebruik genomen. Tevens is een dekkend Wifi-netwerk aangelegd. In de jaren 2016/2017 zijn de aanlegsteigers van het Bassin vernieuwd. Ook het voorterrein Bassin/Timmerfabriek is in 2020 heringericht. Dit draagt net als de directe wandelverbindingen met het Frontenpark bij aan een verbeterde verblijfskwaliteit. In 2021 heeft het Bassin met een nieuw verlichtingsplan opnieuw een impuls gekregen. In 2023 en 2024 zullen de sluisdeuren van zowel sluis 19 als 20 volledig vervangen worden.

De verwachting is dat naarmate de omgeving rondom het Bassin verder wordt ontwikkeld dat ook een positief effect zal hebben op het Bassin.

Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME)					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	De stichting draagt de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de overgangszone tussen het huidige fabriekscomplex van ENCI en de geplande natuurontwikkeling in de groeve.				
Bestuurlijk belang	Eén bestuurder op voordracht van de gemeente (overige partners: Natuurmonumenten, LRE BV., Stichting Sint-Pietersberg Adembenemend en Provincie Limburg). Vanaf 1-1-2022 is de gemeentelijke vertegenwoordiging (tijdelijk) ambtelijk ingevuld.				
Financieel belang	Door gemeente aan SOME verstrekte lening € 250.000. Deze is eind 2021 oninbaar afgeboekt in verband met instemming van de raad over opheffing van SOME.				
Bijdrage gemeente	-				
Programma	0 Bestuur en ondersteuning 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Financiële informatie	Resultaat 2022	Eigen vermogen per 31-12-2021	Eigen vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2022
	€ 0,013 mln.	-/- € 0,248 mln.	-/- € 0,234 mln.	€ 0,801 mln.	€ 0,803 mln.
Niet afgedekte risico's	Mogelijk negatief saldo bij de liquidatie van SOME in 2024 (PM).				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>In 2021 is door de gezamenlijke partijen de "Actualisatie Plan van Transformatie ENCI-gebied 2021" opgesteld. Dit was noodzakelijke vanwege gewijzigde omstandigheden, onder andere de beperkte stikstof-/milieuruimte, de afweging over de industriële erfgoedwaarde in relatie tot de verplichte sloop van Oven 8, en het besluit van eigenaar Heidelberg Cement om de productie van ENCI in Maastricht volledig te beëindigen in 2020. Onderdelen van de Actualisatie 2021 zijn onder meer het verschuiven van de ontwikkelrol van SOME naar Natuurmonumenten en gemeente, de opheffing van SOME en het inrichten van een alternatieve samenwerkingsvorm om de uitvoering van de afspraken te bewaken. De afspraken over het bedrijventerrein zijn niet aangepast in de Actualisatie 2021 vanwege de onzekerheden over de toekomstvisie van een nieuwe eigenaar.</p> <p>De gemeenteraad heeft in december 2021 ingestemd met de Actualisatie PvT 2021. In dit besluit zijn de financiële consequenties meegenomen. Dit betreft onder meer het oninbaar afboeken van de lening aan SOME van € 250.000 en de bijdrage aan de plan- en bureaunkosten van SOME over 2021. De verwachting was dat in 2022 de afwikkeling van de liquidatie van SOME zou plaatsvinden. Indien dit met een negatief saldo sluit, worden deze kosten gedeeld door de drie Founding Fathers (ENCI/momenteel LRE, provincie en gemeente). Tevens is in het raadsbesluit de verdere financiële behoefte vanaf 2022 opgenomen. Naast de gemeentelijke apparaatskosten betreft dit de bijdrage van de gemeente in de GREX voor de overgangszone op 50+ NAP, waarvan in de Actualisatie is afgesproken dat deze in eigendom van de gemeente komt. Een aantal van de PvT-partners koppelden hun instemming aan de vastlegging van de afspraken in een nieuwe Wijzigingsovereenkomst, ter vervanging van de overeenkomst uit 2010. In maart 2022 heeft ENCI het bedrijventerrein verkocht aan Limburg Real Estate (LRE). ENCI heeft daarbij tevens de openstaande PvT-verplichtingen en de lening aan SOME ad € 250.000 aan LRE overgedragen.</p> <p>Actualisatie Begin 2023 zijn uiteindelijk in een samenhangend pakket van overeenkomsten de afspraken uit de Actualisatie 2021 en de overdracht van de verplichtingen van ENCI aan LRE privaatrechtelijk vastgelegd in de Wijzigingsovereenkomst. Deze afspraken omvatten onder meer de uitwerking van de voorgenomen opheffing van SOME; de nieuwe samenwerkingsafspraken; de kwijtschelding van de lening aan SOME door Gemeente, Provincie en LRE; de overdracht van de overgangszone 50+ aan de gemeente; en de afspraken die de gemeente daarover heeft gemaakt met Provincie en LRE. Het college is deze overeenkomsten aangegaan op basis van het raadsbesluit van december 2021.</p>					

Ruimtelijk spoor

Begin 2022 is ook nog een cultuurhistorisch onderzoek afgerond, waarin de waarde van het industrieel erfgoed is beoordeeld en gezocht is naar alternatieve invulling van het bedrijventerrein om deze waarde te kunnen behouden. Op basis hiervan heeft de Rijksbouwmeester aan het Ministerie van OCW geadviseerd om aan het gehele ENCI-gebied de rijks monumentale status toe te wijzen.

Omdat er op basis van de Overeenkomst uit 2010 nog steeds een sloopverplichting rustte op het Oven 8 complex, onduidelijk was of LRE zou overgaan tot sloop, en een uitspraak over monumentale bescherming van het Rijk uitbleef, heeft de gemeenteraad in september 2022 een voorbereidingsbesluit genomen voor het ENCI-bedrijventerrein. Dat voorbereidingsbesluit is in september 2023 verlengd tot 1 juli 2025.

De verwachting bestaat dat 1^e helft 2024 het ministerieel aanwijzingsbesluit over de rijksmonumentale status wordt genomen.

LRE heeft maart 2023 met ondersteuning van architecten Mecanoo/RDVA een Ambitiedocument voor het gehele ENCI-terrein opgesteld, waarin dus ook een beeld is geschetst van de ontwikkelmogelijkheden van de hoge overgangszone op 50+NAP (eigendom gemeente). Dit Ambitiedocument dient als bijstelling van (de Actualisatie van) het PvT voor wat betreft het bedrijventerrein en is juni 2023 aan de gemeenteraad gepresenteerd. Het Ambitiedocument is de basis voor de publiekrechtelijke borging; 2^e helft 2023 worden deze ambities uitgewerkt in een noodzakelijk Ruimtelijk Kader en Masterplan ENCI-terrein, dat als basis dient voor de vanaf 2024 te verwachten gefaseerde ruimtelijke ontwikkelingen. Borging in een nieuw omgevingsplan is nog een bijzondere opgave gelet op de beperkende stikstof maatregelen.

Financiële situatie

Voor 2022 en 2023 is door SOME geen aanvullende ondersteuning gevraagd in de bureau-/organisatiekosten gezien de beperkte activiteiten en de voorgenomen opheffing. Eventuele kosten over 2022 en 2023 worden meegenomen in de afrekening van de liquidatie van SOME die naar verwachting in 2024 geëffectueerd zal worden. In de wijzigingsovereenkomst is vastgelegd dat het positieve of negatieve saldo van de opheffing van SOME, gedeeld wordt door de gemeente, provincie en LRE.

MTB regio Maastricht N.V.					
Vestigingsplaats	Maastricht				
Openbaar belang	In stand houden en beheren van een organisatie die gespecialiseerd is in het op bedrijfsmatige basis aanbieden van zo veel mogelijk passend werk en relevante werkervaring aan arbeidsgehandicapten en aan personen met een afstand tot de arbeidsmarkt.				
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder: stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.				
Financieel belang	711 van 900 (79%) aandelen. Jaarlijkse gemeentelijke bijdrage boven op de rijksbijdrage. Rentevrije achtergestelde lening zonder hypothecaire zekerheid. Rentedragende rekening-courantfaciliteit.				
Bijdrage gemeente	-				
Programma	0 Bestuur en ondersteuning 6 Sociaal domein				
Financiële informatie	Resultaat 2022	Eigen vermogen per 31-12-2021	Eigen vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2022
	€ 3,860 mln. nadelig	€ 3,196 mln.	€ 3,196 mln.	€ 7,664 mln.	€ 6,924 mln.
	Hierin is begrepen een achtergestelde lening van de deelnemende gemeenten van € 12,1 mln. Over 2022 heeft MTB een verlies geleden van € 3,859 mln, zie hierboven. (dit is ruim binnen de begroting- € 4,2 mln.) Dit verlies wordt gedekt door de drie aandeelhoudende gemeenten (aandeel Maastricht 79%) en is in de winst- en verliesrekening verantwoord.				
Niet afgedekte risico's	Gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Financiële risico's door: -teruglopen Wsw-rijkssubsidie per arbeidsplaats; -afname verdien capaciteit MTB i.v.m. reguliere uitstroom Wsw door slot op de regeling.				
Toelichting/ ontwikkeling					
In het kader van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is de gemeente verantwoordelijk voor het realiseren van voldoende geschikte arbeidsplaatsen voor arbeidsgehandicapte inwoners die zijn aangewezen op arbeid onder aangepaste omstandigheden. MTB-regio Maastricht NV is hiervoor de uitvoerende organisatie. Naast de gemeente Maastricht (79%) participeren de gemeenten Eijsden-Margraten (11%) en Meerssen (10%) in de N.V.. Maastricht vervult mede namens deze gemeenten de opdrachtgeversrol (centrumgemeente) richting MTB.					

MTB regio Maastricht N.V.

In verband met de komst van de Participatiewet is de opdracht aan MTB in 2015 aangepast. Op basis van de opgedane ervaringen in de uitvoering is ook een verder optimalisatie van die uitvoering ter hand genomen. Waarbij de rol en taak van MTB nadrukkelijk bekeken is als onderdeel van de gehele uitvoeringsketen re-integratie. Dit heeft, naast de afbouw van de Wsw, geresulteerd in een focus op de functie als leerwerkbedrijf voor de brede gemeentelijke doelgroep Participatiewet.

Door de aanpassing van de opdracht worden de financiële tekorten weliswaar beperkt, maar duidelijk is dat de uitvoering van de Wsw gepaard blijft gaan met tekorten. De oorzaak hiervan ligt onder andere in het verschil tussen de loonkosten van de sw-medewerkers en het daarvoor door het Rijk beschikbaar gestelde budget. De mogelijkheden om deze kostenpost te verkleinen zijn beperkt, gezien de salarissen bij CAO bepaald zijn en er een wettelijke verplichting is om deze mensen werk aan te bieden.

Stichtingen en verenigingen

Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME)					
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Ontwikkelen en beheren van ecologische en duurzame kwaliteiten in verstedelijkt- en buitengebied, door middel van educatie en voorlichting de stadsbewoners en organisaties betrekken bij alle aspecten van hun natuurlijke leefomgeving.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Op basis van een 'quasi in house constructie'.				
<i>Financieel belang</i>	Dienstverleningsovereenkomst (2022-2024) van ca. € 0,335 mln. per jaar				
<i>Bijdrage gemeente</i>	Vanaf 2024: € 0,352 mln.				
<i>Programma</i>	4 Onderwijs 7 Volksgezondheid en milieu				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 0,025 mln.	€ 0,050 mln.	€ 0,044 mln.	€ 0,466 mln.	€ 0,315 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Beperkt tot eigen inbreng.				
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>					
Realiseren gemeentelijk NDE-beleid. Het CNME geeft in opdracht van de gemeente jaarlijks via een jaarprogramma uitvoering aan het gemeentelijk Natuur en Duurzaamheid Educatie (NDE) beleid. Het NDE programma bestaat uit de volgende thema's:					
<ul style="list-style-type: none"> • Duurzame burger: Het geven van proactieve informatie en verzorgen van communicatie naar burgers inzake vergroenen van de (eigen) omgeving, vergroten van soortenrijkdom en de adaptatie naar een klimaat- en milieubewuste burger is vast onderdeel van dit programma; • Duurzaam onderwijs: Onder het motto 'jong geleerd is oud gedaan', is de focus van dit programma het verduurzamen van scholen en onderwijs, met natuur- en duurzaamheidseducatie ingebed in het curriculum alsmede de bewustwording van groene speelomgevingen voor kinderen; • Duurzame stad: het CNME zoekt aansluiting bij de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Samenwerkingen wordt gezocht met andere groene organisaties en advies wordt (on-)gevraagd gegeven aan gemeente hierover. Het laten zien van goede, groene voorbeelden, het inrichten van tijdelijke natuur en het planten van nieuwe bomen samen met stakeholders, zorgt voor meer natuur en duurzaamheid in de stad. 					

Stichting Economische Samenwerking Zuid Limburg (ESZL)					
<i>Vestigingsplaats</i>	Sittard-Geleen.				
<i>Openbaar belang</i>	Het doen realiseren programma's op de economische speerpunten in Zuid-Limburg.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Bestuurslid.				
<i>Financieel belang</i>	In de Maastrichtse begroting hebben wij € 3 per inwoner gereserveerd voor aan ESZL gerelateerde projecten.				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2024	2025	2026	2027	
	€ 0,392 mln.	€ 0,392 mln.	€ 0,392 mln.	€ 0,392 mln.	
<i>Programma</i>	3 Economie				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	-/€ 0,119 mln.	€ 0,257 mln.	€ 0,138 mln.	€ 1,442 mln.	€ 1,538 mln.

	Gegevens over de omvang van het verwachte resultaat in 2024 en de ontwikkeling van de vermogenspositie in 2024 zijn niet beschikbaar.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
De stichting neemt de rol van aanjager, verbinder en facilitator voor multi helix samenwerking in het economisch domein op zich. Prioritair op de opgave rond Onderwijs & Arbeidsmarkt, MKB & Innovatie, Vestigingsklimaat.	
In wisselwerking tussen initiatief vanuit de samenleving, agendering vanuit de Economic Board en de publieke taak en rol van de overheid werken we aan een dynamische agenda gerelateerd aan de 3 bovenliggende opgave. De gemeente Maastricht levert personele inzet, die wordt voor een beperkt deel (20K) gedekt uit de bijdrage vanuit Maastricht aan ESZL.	
Samen met onze partners werken we aan een vitaal en duurzaam economisch toekomstperspectief voor Zuid-Limburg dat niet enkel gericht is op welvaart maar ook een positieve bijdraagt aan brede welvaart voor onze inwoners.	
Kernactiviteiten stichting:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Het aanjagen, vormen, coördineren en faciliteren van zogenaamde coalitions of the willing & acting waarin multi helix wordt samengewerkt aan economische opgaven middels programmatische of projectmatige aanpakken; 2. Het uitvoeren van regelingen gericht op het ondersteunen van het MKB zoals o.a. de MKB Deal Innoveren en Kwalificeren in het Zuid-Limburgse MKB, KOERS voucher regeling (krachtig ondernemerschap & resultaatgerichte strategie); 3. Actieve participatie in het netwerk ENZuid. Een strategisch samenwerkingsverband op Zuid Nederlandse schaal waarin de provincies Zeeland, Brabant en Limburg, de 8 triple helix organisaties in deze 3 provincies, de regionale ontwikkelingsmaatschappijen (zoals LIOF) en campussen samenwerken aan strategische(nationale/regionale opgaven) en de toegevoegde waarde die Zuid-Nederland in deze kan bieden. Zo lopen momenteel de programma's Groene Chemie Nieuwe Economie (GCNE) en Circulair bouwend Zuid-Nederland; 4. Ondersteunen en faciliteren van de Economic Board Zuid-Limburg; 5. Ondersteunen en faciliteren van het bestuur ESZL. 	

Gemeenschappelijke regelingen

Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)				
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht			
<i>Openbaar belang</i>	Adviesfunctie over afval, belangbehartiging over boven-regionale afval-aangelegenheden, coördinatie/adviesrol over afvalcontracten met marktpartijen, afvalkenniscentrum			
<i>Bestuurlijk belang</i>	Wethouder als bestuurslid			
<i>Financieel belang</i>	Jaarlijkse bijdrage naar rato van aantal inwoners ter bekostiging van ASL-werkapparaat			
<i>Bijdrage gemeente</i>	2024	2025	2026	2027
	€ 43.000	€ 43.000	€ 43.000	€ 43.000
<i>Programma</i>	7 Volksgezondheid en milieu			
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen			
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>				
Hoewel er geen sprake is van een formele gemeenschappelijke regeling (GR), lijkt dit samenwerkingsverband tussen de gemeenten in de vorm van een vereniging qua doelstelling en structuur wel op een GR. Vandaar dat is gekozen om deze vereniging bij de 'gemeenschappelijke regelingen' onder te brengen.				
De vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL) is op 24 november 2004 opgericht als opvolger van de vereniging van contractanten Afvalverwijdering Limburg, waarvan de bestuurlijke ondersteuning bij Essent Milieu was ondergebracht. Deze situatie en het feit dat de provincie sinds 2003 niet langer beleidsmaker op afvalgebied is, bracht de Limburgse gemeenten tot de conclusie dat krachtenbundeling onontbeerlijk is. De afvalmarkt was en is namelijk grootschalig en ingewikkeld.				
ASL organiseert en bundelt Limburgse afvalkennis in een vereniging die het publieke belang dient. ASL richt zich op kennisdeling, advisering en ondersteuning, belangenbehartiging en coördinatie marktbenadering. Activiteiten van ASL worden gedekt door een bijdrage per inwoner.				

Gemeenschappelijke regeling Geul en Maas	
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Verzorgen wettelijke en niet wettelijke afvaltaken (o.a. aanbieden brengplaatsen voor afval + ophalen van afval huis aan huis).
<i>Bestuurlijk belang</i>	Voorzitter bestuur
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage op basis van inwoners en op basis van werkelijke kosten
<i>Bijdrage gemeente</i>	2024: € 9,414 mln. (2023: € 9,104 mln.)

Gemeenschappelijke regeling Geul en Maas					
Programma	7 Volksgezondheid en milieu				
Financiële informatie	Resultaat 2022	Eigen vermogen per 31-12-2021	Eigen vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2022
	€ 2,092 mln. (o.b.v. definitieve jaarrekening 2022)	€ -0,342 mln.	€ 2,092 mln. (o.b.v. definitieve jaarrekening 2022)	€ 0,496 mln.	€ 5,922 mln. (o.b.v. definitieve jaarrekening 2022)
Niet afgedekte risico's	Verliesbijdrage naar rato van inwoners en/of op basis van werkelijke kosten				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>Met ingang van 2021 is de verbrede Gemeenschappelijke Regeling Geul en Maas (verder: GR) in werking getreden. Het betreft een gemeentelijke samenwerking op afvalgebied (met name milieuparken, logistieke inzameling, tactisch-operationele uitvoering en projecten). De gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul nemen hieraan deel. Stadsbeheer Maastricht is als Uitvoeringsdienst van de verbrede GR aangewezen.</p> <p>De begroting wordt elk jaar door het bestuur van de GR vastgesteld, nadat zij de gemeenteraden daarover hebben geraadpleegd. Vanaf 2022 is voor Maastricht ook de logistieke inzameling begrotingstechnisch bij de GR ondergebracht. In 2024 wordt de samenwerking geëvalueerd. Op basis van de evaluatie wordt besloten over de inhoud en vorm van samenwerking voor de daaropvolgende jaren.</p>					

Gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg					
Vestigingsplaats	Heerlen				
Openbaar belang	Bevordering collectieve volksgezondheid, preventie en gezondheidsbevordering.				
Bestuurlijk belang	Wethouder gezondheidzorg				
Financieel belang	Subsidie/inkooprelatie/verliesbijdrage naar rato van inwonertal				
Bijdrage gemeente	2024: €6.662 mln. (2023: € 6.392 mln.) * *op basis van pro-forma begroting 2024 en exclusief centrumbijdrage Veilig Thuis en voorschot Rijksvaccinatie programma				
Programma	4 Onderwijs 6 Sociaal domein 7 Volksgezondheid en milieu				
Financiële informatie	Resultaat 2022	Eigen vermogen per 31-12-2021	Eigen vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2022
	€ 1,697 mln. negatief	€ 2,201 mln.	€ 1,739 mln.	€ 39,032 mln..	€ 36,196 mln.
Niet afgedekte risico's	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>De GGD Zuid-Limburg (GGD-ZL) is een gemeenschappelijke regeling van zestien Zuid-Limburgse gemeenten en als zodanig uitvoerder van het gemeentelijk/regionaal gezondheidsbeleid waarbinnen een aantal wettelijke publieke gezondheidstaken worden uitgevoerd.</p> <p>Vanaf 2015 is ook Veilig Thuis Zuid-Limburg (vroeger: het Algemeen Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling) onderdeel van de GR GGD-ZL, als volwaardig programma, met een eigen programmabegroting. Vanaf 2020 is de JGZ 0-18 jaar als een volwaardig programma met een eigen begroting, ondergebracht bij de GR GGD Zuid-Limburg.</p> <p>Per 2024 is het programma onderdeel Acute Zorg dat tot 2024 bestond uit de Regionale Ambulance Voorziening en de Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) uit de GGD-begroting geschrapt. De Regionale Ambulance Voorziening RAV is als gevolg van de fusering van de ambulancedienst Zuid-Limburg met Noord- en Midden-Limburg naar een zelfstandige stichting, uit de begroting 2024 van de GGD-ZL verdwenen. De GHOR is ondergebracht binnen het programma GGD van de begroting 2024.</p> <p>De GHOR wordt aangestuurd door het Algemeen Veiligheidsbestuur Zuid-Limburg, onderdeel van de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg, en maakt aangezien de GGD werkzaamheden voor GHOR uitvoert, ook onderdeel uit van de GGD begroting.</p> <p>De financiering van de GGD geschiedt op basis van het inwonertal per gemeente. De bevolkingsontwikkeling is de afgelopen jaren dusdanig dat het aandeel van de gemeente Maastricht relatief stijgt. Samen met Heerlen en Sittard-Geleen wordt het grootste deel van de kosten van de GR door Maastricht gefinancierd. Ten aanzien van de programma's Veilig Thuis en JGZ gelden afwijkende financieringsystematieken hetgeen conform de GR toegestaan is.</p> <p>Voor de begroting 2024 is zowel de begroting 2024 als het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 van belang. Beiden zijn vastgesteld door het Algemeen bestuur op 6 juli 2023.</p> <p>De pro forma begroting 2024 van de GGD geeft enkel een kostenstijging t.o.v. 2023 aan als gevolg van de indexeringen conform hetgeen in de GR is vastgelegd. Hierdoor ontstaat een tekort op dit budget van € 106.000.</p>					

Gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg

Het Meerjarenbeleidsplan leidt tot een kostenstijging t.o.v. basisbegroting 2024 van € 729.093 (€ 101.972 incidenteel in 2024 en € 627.121 structureel vanaf 2024). Door de vastgestelde fasering betekent dit dat de extra kosten volgende uit het Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 als volgt verdeeld worden.

	2024	2025
Incidenteel in 2024	101.972	
Structureel 50%	313.560	
Structureel 100%		627.121
totaal	415.532	627.121

Het tekort n.a.v. de pro forma begroting 2024 van € 106.000 dient vermeerderd te worden met de extra investeringen op basis van het Meerjarenbeleidsplan 2024-2026 van € 415.532 voor 2024. Dat leidt in totaal tot een tekort van € 521.539 voor 2024. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat hierop de indexering 2024 nog niet is doorberekend.

Met deze extra middelen zal de GGD de komende jaren inzetten op versterking van de regionale functie als kennisinstituut en als uitvoerder van publieke gezondheid. Daarbij houdt de GGD ook rekening met de impact die de implementatie van het Integraal Zorgakkoord IZA en het Gezond en Actief Leven Akkoord GALA gaan hebben op het regionale en lokale gezondheidsbeleid en realisatie.

Coronapandemie, Monkey Pox en Oekraïne:

De rijksoverheid wil, als vervolg op de ervaringen tijdens de COVID-19 pandemie, de pandemische paraatheid versterken en de infectiebestrijding verder versterken. Daartoe worden extra middelen vanuit het rijk beschikbaar gesteld. De GGD wil een brede vaccinatielocaties open houden in Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen die dus ook inzetbaar zijn voor andere vaccinaties dan alleen COVID. E.e.a. heeft geen direct effect op de begroting GGD en de gemeentelijke bijdragen maar kan wel een indirect effect hebben daar waar medewerking van de gemeente nodig is in de voorwaardenscheppende sfeer.

Gemeenschappelijke regeling Kredietbank Limburg (KBL)

Vestigingsplaats	Geleen				
Openbaar belang	Kredietverlening en schuldhulpverlening				
Bestuurlijk belang	Drie stemmen in algemeen bestuur				
Financieel belang	Achtergestelde lening € 154.720 (begin en eind 2022) Inkooprelatie producten (o.b.v. realisatie) Verliesbijdrage naar rato van inwonertal (50%) en verstrekte leningen (50%)				
Bijdrage gemeente	2024: € 2,507 mln. (2023: € 2,509 mln.)				
Programma	6 Sociaal domein				
Financiële informatie	Resultaat 2022	Eigen vermogen per 31-12-2021	Eigen vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2022
	€ 0,017 mln.	€ 0 mln.	€ 0,017 mln.	€ 12,366 mln.	€ 12,642 mln.
Niet afgedekte risico's	- Omdat er bij schuldhulpverlening sprake is van een open einde financiering kan dit tot (onverwachte) stijging van de uitgaven leiden. - Eventuele tekorten komen voor rekening van de deelnemende gemeenten.				

Toelichting/ ontwikkelingen

Het bieden van schuldhulpverlening is een wettelijke taak voor gemeenten op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Gemeente Maastricht richt deze taak in door deel te nemen aan de Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening in Limburg. Deze regeling voorziet in de instelling van een openbaar lichaam, genaamd Kredietbank Limburg (KBL). Andere deelnemers aan deze Regeling zijn de gemeenten Sittard-Geleen, Kerkrade, Landgraaf en Brunssum.

Gemeente Heerlen heeft in december 2022 besloten om uit de Gemeenschappelijke Regeling te stappen. Deze uittreding wordt voor nieuwe trajecten/aanmeldingen geëffectueerd met ingang van 1 januari 2024. In de eerste helft van 2024 wordt besloten op welke wijze de lopende dienstverlening aan gemeente Heerlen ontvlochten wordt. Voor beide gevallen (nieuwe instroom en lopende dienstverlening) dient er overeenstemming bereikt te worden over de hoogte van het schadebedrag. Als het niet lukt om voor 1 juli 2024 tot overeenstemming te komen dan wordt een gefixeerd schadebedrag bepaald dat Heerlen moet betalen aan KBL.

Om de wijzigingen die de nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen met zich meebrengt door te voeren dient de GR-regeling van Kredietbank Limburg aangepast te worden. Deze gewijzigde GR-regeling is in oktober 2023 ter zienswijze aangeboden aan de gemeenteraad. In de eerste helft van 2024 vindt besluitvorming plaats waarna de gewijzigde GR per 1 juli 2024 in werking treedt.

De deelnemende gemeenten hebben een inkooprelatie met KBL, maar eventuele tekorten komen ook voor rekening van de gemeenten. Betaling gebeurt door bevoorschotting per kwartaal. Er wordt gewerkt aan een nieuwe financieringsstructuur van

Gemeenschappelijke regeling Kredietbank Limburg (KBL)

KBL. Dit heeft er onder andere al toe geleid dat in de begrotingswijziging 2023 een kostendekkend tarief voor bewindvoering is toegepast. In 2024 moet de verdere ontwikkeling van de nieuwe financieringsstructuur vorm krijgen.

Met ingang van 1 juli 2023 is de looptijd van zowel het minnelijke als het wettelijke schuldentraject verkort van 3 jaar naar 18 maanden. Mogelijk dat dit zal leiden tot een toename van het aantal aanvragen voor schuldhelpverlening. In 2024 zal dit zichtbaar worden.

Gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg (HCL)

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Het (wettelijk) bewaren, beheren en benutten van de archiefbescheiden en collecties van gemeente en Rijk die berusten in de openbare archiefbewaarplaats HCL en toezicht houden op de niet-overgedragen (digitale) archiefbescheiden binnen de informatiehuishouding van de gemeente Maastricht				
<i>Bestuurlijk belang</i>	Twee leden in algemeen bestuur				
<i>Financieel belang</i>	Bekostigingsrelatie				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2022: € 1,031 mln. (2021: € 1,005 mln.)				
<i>Programma</i>	5 Sport, cultuur en recreatie				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 0,130 mln.	€ 1,476 mln.	€ 1,601 mln.	€ 5,622 mln.	€ 6,910 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen				

Toelichting/ ontwikkelingen

Het Historisch Centrum Limburg is gevormd uit het Rijksarchief in de provincie Limburg, het Gemeentearchief Maastricht en het streekarchief van Heerlen e.o. (Rijckheydt). Samen met de Rijksoverheid vormen de Gemeenten Heerlen en Maastricht de bestuurlijke partners in de Gemeenschappelijke Regeling HCL (2019). Het HCL is een openbaar lichaam op grond van deze gemeenschappelijke regeling (GR) en daarmee een publiekrechtelijke organisatie.

HCL beheert de archiefbescheiden en collecties die berusten in de gemeentelijke archiefbewaarplaats van de gemeente Maastricht, in de rijksarchiefbewaarplaats van de provincie Limburg in Maastricht en in de gemeentelijke archiefbewaarplaats van de gemeente Heerlen. Er is structureel ambtelijk overleg tussen de medewerkers van het HCL en de archief- en informatiemedewerkers van zowel de gemeente Maastricht als de gemeente Heerlen.

De Gemeenschappelijke Regeling Historisch Centrum Limburg (HCL) bestaat uit de partijen Gemeente Maastricht, Gemeente Heerlen en Rijk (Ministerie OCW) en is ontstaan uit een fusie tussen het Rijksarchief in Limburg en Gemeentearchief Maastricht in 2004 en de toetreding van de archieforganisatie van de gemeente Heerlen, Rijckheydt, per 31 december 2019. De GR HCL is ingesteld met het doel de belangen van de minister en de gemeenten bij alle (wettelijke) aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden van de overheid in gezamenlijkheid te behartigen: het verwerven, bewaren, beheren en ter beschikking stellen van de archieven en collecties (bijvoorbeeld beeldmateriaal). Het HCL is een openbare archiefbewaarplaats in de zin van de Archiefwet. Door middel van digitale dienstverlening en een studiezaal zijn de archieven en collecties raadpleegbaar voor een breed publiek. Tevens wordt de duurzame toegankelijkheid op lange termijn van (digitale) overheidsinformatie gewaarborgd. Inmiddels vormt ook samenwerking bij de ontwikkeling van duurzame opslag (e-Depot) van digitaal gevormde overheidsarchieven een speerpunt van regionaal beleid bij de aangesloten overheden.

Het HCL heeft dienstverleningsovereenkomsten afgesloten met de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Landgraaf, Meerssen, Simpelveld, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal, alsook met de Gemeenschappelijke Regelingen Gegevenshuis, GGD Zuid Limburg, ISD BOL, ISD Kompas, Kredietbank Limburg, GR RUD Zuid-Limburg en Veiligheidsregio. Tenslotte heeft het HCL lopende dienstverleningsovereenkomsten met de Provincie Limburg en het Waterschap Limburg.

Per 1 januari 2025 treedt de Rijksoverheid terug uit de Gemeenschappelijke Regelingen van alle RHC's. In het verslagjaar is het proces op uittreden – na overleg tussen het ministerie van OCW en delegaties van de RHC's – afgerond op hoofdlijnen. De verdere implicaties en uitwerkingen volgen in de voorliggende jaren. In december 2021 is – met instemming van de andere RHC's – besloten dat de analoge Rijkscollectie in de archiefbewaarplaats van het HCL blijft opgeslagen onder beheer en beschikbaarstelling van de GR HCL via een delegatiebesluit waarbij de toekomstige financiële vergoeding gelijk blijft aan de huidige lumpsum bijdrage. De verantwoordelijkheid geschiedt via de methodiek van de Speciale Uitkering (SPUK). In voorbereiding op de uittreding van het Rijk uit de GR HCL werd er gestart met het proces van totstandkoming van een eigen e-depot voor de aangesloten verantwoordelijke overheidsorganisaties. In juli 2023 is de opdracht verstrekt voor het inrichten en vormgeven van dit e-Depot. Volgens de planning zal in het najaar 2023 het e-Depot operationeel zijn. In oktober vindt de pilot plaats.

In januari 2023 is de Christus Koningkerk (CKK) officieel geopend en als nieuwe archiefbewaarplaats in Heerlen in gebruik genomen. Met de gemeente Heerlen is daartoe een 10-jarige huurovereenkomst gesloten. In het kader van de voorgenomen terugtrekking van het Rijk uit de Gemeenschappelijke Regeling per 2025 - waarbij het Rijk heeft aangegeven dat de structurele rijksbijdrage voor het behoud en beheer van de rijkscollectie in Limburg ongewijzigd blijft - zet het HCL vanaf 2024 sterker dan voorheen in op versterking en uitbreiding van haar regionale basis.

Extra focus ligt ook in 2024 en verdergaande jaren op het ontwikkelen van deskundig beheer en opslag van digitale archiefbescheiden (e-Depot) en het optimaliseren van digitale dienstverlening aan publiek en overheid.. Hiermee ondersteunt het HCL de uitdaging voor de overheid naar volledige implementatie van digitaal archiveren. In de dienstverlening ten

Gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg (HCL)

behoefte van de gemeente Maastricht continueert het HCL haar werkzaamheden ten behoeve van taken en bevoegdheden die door de gemeente zijn overgedragen op het terrein van archiefbeheer. Deze inzet draagt bij aan duurzaam informatiebeheer en de realisatie van het e-depot.

Behalve op optimaal archiefbeheer blijft het HCL zich richten op het beschikbaar stellen van de archieven voor (her)gebruik door een breed en divers publiek, zowel digitaal als analoog. In dit kader worden werkzaamheden uitgevoerd als bijv. de acquisitie van particuliere archieven, het bewaken van de fysieke toestand van de papieren archieven, deelname aan restauratieprojecten, depotbeheer, doorontwikkeling e-archief, permanente aandacht voor de kwaliteit van de digitale en analoge dienstverlening, en bestending van samenwerkingsverbanden.

De gemeente Maastricht is nauw betrokken bij het toetredingsproces van nieuwe partners van de GR HCL. Op geregelde basis vindt overleg plaats.

Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht				
<i>Openbaar belang</i>	Realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.				
<i>Bestuurlijk belang</i>	4 van de 25 stemmen in het algemeen bestuur; burgemeester is voorzitter dagelijks bestuur/algemeen bestuur en voorzitter van de Veiligheidsregio Zuid Limburg.				
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage volgens vastgestelde verdeelsleutel				
<i>Bijdrage gemeente</i>	2022: € 10,621 mln. (2021: € 9,866 mln.)				
<i>Programma</i>	1 Veiligheid				
<i>Financiële informatie</i>	<i>Resultaat 2022</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Eigen vermogen per 31-12-2022</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2021</i>	<i>Vreemd vermogen per 31-12-2022</i>
	€ 0,402 mln. negatief	€ 4,641 mln.	€ 4,387 mln.	€ 55,557 mln.	€ 59,386 mln.
<i>Niet afgedekte risico's</i>	De risico's voor de veiligheidsregio zijn bepaald op € 4,947 mln. De weerstandscapaciteit bedraagt € 1,436 mln. Het weerstandsvermogen bedraagt 0,29.				

Toelichting/ ontwikkelingen

Met ingang van 1 januari 2012 zijn de (inmiddels) zestien Zuid-Limburgse gemeenten deze GR aangegaan op grond van de Wet Veiligheidsregio's. Hiermee worden brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionaal niveau geïntegreerd om een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren.

In bestuurlijk opzicht kent het bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) drie bestuursorganen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. De organisatiestructuur bestaat uit twee primaire programma's: Crisisbeheersing & Rampenbestrijding en Brandweezorg.

In 2022 zijn de landelijke coronamaatregelen vertaald naar een regionale uitvoering. Bij de aanvang van 2022 was het de verwachting dat de rust binnen een afzienbare tijd zou terugkeren. Op vrijdag 25 februari 2022 werden de laatste aandachtspunten besproken rondom corona in relatie met carnaval tijdens het laatste overleg van het Regionaal Beleidsteam (RBT).

Na de Corona crisis rolt de VRZL in 2022 van de ene naar de andere langdurige crisisstructuur. Met een nieuwe bezetting en een nieuw takenpakket. Samen met de deelnemende gemeenten bemiddelt de VRZL tussen vraag en aanbod van opvanglocaties en woningen voor Oekraïense vluchtelingen. De Veiligheidsregio Zuid-Limburg stemt dit af met de ministeries. De VRZL heeft in 2022 geholpen om noodlocaties in te richten. Ook veerde de Veiligheidsregio Zuid-Limburg mee op het moment dat aanmeldcentrum Ter Apel ontlast moest worden, op zoek naar plekken voor asielzoekers van niet-Oekraïense afkomst. De capaciteit en inzet werd tot een maximum gestretch

De VRZL voer scherp aan de wind met de noodopvang, crisisnoodopvang en andere voorzieningen. Zaken die het ministerie zal vergoeden maar die de VRZL wel moesten voorfinancieren. Daarnaast kende de VRZL tegen het einde van het jaar nog enkele onverwachte zaken zoals een incidentele uitkering voor de medewerkers om de extreem hoge inflatie te compenseren en de eerste contouren van verlofsparen. De VRZL is niet helemaal binnen de kaders gebleven maar met een afwijking van minder dan 1 % op de begroting is, gezien alle uitdagingen in 2022, heeft de VRZL de middelen zo doelmatig mogelijk ingezet.

In 2022 hebben in totaal 8 GRIP-incidenten plaatsgevonden in de regio Limburg-Zuid.

Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUD)				
Vestigingsplaats	Maastricht			
Openbaar belang	Uitvoeren van de wettelijke milieutaken			
Bestuurlijk belang	Een stem in zowel algemeen bestuur en dagelijks bestuur (8% weging)			
Financieel belang	De jaarlijkse financiële bijdrage van gemeente Maastricht in de totale RUD Zuid-Limburg begroting is ca € 1.575 mln. van € 17.426 mln. dat komt neer op 9,04%			
Bijdrage gemeente	2024	2025	2026	2027
	€ 1,575 mln.	€ 1,575 mln.	€ 1,575 mln.	€ 1,575 mln.
Programma	7 Volksgezondheid en milieu			
Financiële informatie	Jaar	(Verwacht) resultaat	Eigen vermogen per 31-12	Vreemd vermogen per 31-12
	2022 (realisatie)	€ 18.219 negatief	€ 1,128 mln.	€ 2,329 mln.
	2023 (begroting)	€ 0	€ 0,619 mln.	€ 2,025 mln.
	2024 (begroting)	€ 0	€ 0,609 mln.	€ 2,025 mln.
Niet afgedekte risico's	De risico's zijn gelijk aan het weerstandsvermogen, deze worden jaarlijks berekend en vormen de basis voor de omvang van algemene reserve.			
Toelichting/ ontwikkelingen				
<p>De Omgevingsdienst RUD ZL is sinds januari 2013 voor de 16 Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie de uitvoeringsorganisatie van de basistaken milieu; Maastricht heeft ook specialistische taken (o.a. geluid) ingebracht. De uitvoering van de milieutaken is vastgelegd in een meerjarige dienstverlenings-overeenkomst met elke partij afzonderlijk. De nadere precisering van de dienstverlening vindt jaarlijks plaats middels een vast te stellen werkprogramma waarin in detail is uitgewerkt wat de verwachting is aan te verlenen diensten per deelnemer in de gemeenschappelijke regeling (o.a. vergunningen milieu, controles milieubedrijven enz.). De voortgang van de werkzaamheden wordt verantwoord via twee tussentijdse voortgangsrapportages en een volledig jaarverslag.</p> <p>De gemeente Maastricht heeft in 2013 7,7 fte ingebracht in de RUD ZL. Begin 2018 is een einde gekomen aan de tijdelijke detachering van de medewerkers. Zij zijn nu in dienst van de RUD ZL. Per 1 januari 2021 is nog 1 extra fte aan de RUDZL overgedragen in verband met de overdracht van de uitvoering van de asbesttaken (afhandeling meldingen sloop/asbest en het toezicht daarop). Per 1 januari 2024 worden eveneens de basistaken vergunnen bodem overgedragen aan de RUD ZL; het bodemtoezicht wordt al sinds 2013 door de RUD ZL uitgevoerd.</p> <p>Voorjaar 2021 heeft het bestuur van de RUD ZL het rapport "De doorontwikkeling" vastgesteld: een routekaart voor de opvolging van allerlei verbeteracties voortvloeiend uit de Toekomstagenda 2021-2025 en twee onderzoeksrapporten naar de interne bedrijfsvoering.</p> <p>De prioriteit ligt daarbij op de bestuurlijke discussie over de toekomstige gewenste ontwikkeling en koers van de RUD ZL doch ook het continueren en optimaliseren van de huidige bedrijfsvoering.</p> <p>Net als in de voorgaande jaren ligt in 2024 de focus van de RUD ZL op de uitvoering van de taken rondom vergunningverlening, toezicht, handhaving, klachtenafhandeling, advisering en de specialistische taken rondom omgevingsveiligheid, bodem, geluid, lucht, asbest, energie, vuurwerk en juridische advisering. En dat allemaal onder de uitdagingen van de nieuwe Omgevingswet, die per 1 januari 2024 in werking treedt; in het bijzonder de overdracht van de nieuwe bodemverguntaken.</p> <p>Ontwikkelmogelijkheden in de bedrijfsvoering zijn er op het gebied van programmeren, de financieringsmethodiek, het professionaliseren van het informatie- en datamanagement en doorontwikkeling van business control.</p> <p>Het beleid van de RUD ZL is erop gericht om te beschikken over een weerstandsvermogen dat voorziet in dekking van de gepercipieerde en gekwantificeerde risico's. Dit bepaalt de ondergrens van het weerstandsvermogen. Er wordt gestreefd naar een weerstandsvermogen van 1,0 wat wil zeggen dat de middelen die beschikbaar zijn om tegenvallers op te vangen (de weerstandscapaciteit) precies voldoende van omvang zijn, om de geïnventariseerde risico's op te vangen. De bovengrens wordt gevormd door de in de Gemeenschappelijke Regeling opgenomen begrenzing van 10% van de exploitatiebegroting van het volgende jaar.</p>				

Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)					
Vestigingsplaats	Roermond				
Openbaar belang	BsGW beoogt een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van WOZ-waardering en heffen en innen van lokale heffingen				
Bestuurlijk belang	Lid algemeen bestuur met stemrecht op basis van aandeel in de kosten (9,35% - Begroting BsGW 2024)				
Financieel belang	Bijdrage op basis van verdeelsleutel (aantallen aanslagregels, WOZ-objecten, aanslagbiljetten en klantcontacten)				
Bijdrage gemeente	2024	2025	2026	2027	
	€ 2,350 mln.	€ 2,435 mln.	€ 2,514 mln.	€ 2,580 mln.	
Programma	0 Bestuur en ondersteuning 3 Economie 6 Sociaal domein 7 Volksgezondheid en milieu				
Financiële informatie	Resultaat 2022	Eigen vermogen per 31-12-2021	Eigen vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2022
	€ 0,812 mln.	€ 0,362 mln. negatief	€ 2,002 mln.	€ 9,394 mln.	€ 8,244 mln.
Financiële informatie	Jaar	(Verwacht) resultaat	Eigen vermogen per 31-12	Vreemd vermogen per 31-12	
	2022 (realisatie)	€ 0,812 mln.	€ 2,002 mln.	€ 8,244 mln.	
	2023 (begroting)	€ 2,700 mln.	€ 1,190 mln.	€ 8,057 mln.	
	2024 (begroting)	€ 0,00	€ 1,190 mln.	€ 7,770 mln.	
Niet afgedekte risico's	Risico voor kosten bedrijfsvoering komen voor rekening van de regeling				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>BsGW heft en int lokale belastingen namens haar deelnemers, beheert de authentieke basisregistraties en verzorgt de uitvoering van de wet WOZ voor de gemeentelijke deelnemers. BsGW voert deze taken uit voor haar deelnemers, zijnde gemeenten en het waterschap. Dit doet BsGW op rechtmatige wijze en voorts zo doeltreffend, doelmatig en klantvriendelijk mogelijk. BsGW is een uitvoerende en dienstverlenende organisatie die op basis van maatschappelijk algemeen aanvaarde bedrijfseconomische principes wordt geleid.</p> <p>BsGW werkt tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatieverhouding gekoppeld aan handhaving en waar mogelijk verhoging van het niveau van de dienstverlening. Hierbij hoort ook expliciet het zoveel mogelijk zoeken en daadwerkelijk aangaan van samenwerkingsverbanden met andere overheden wanneer deze schaalvergroting en efficiëntievoordelen opleveren. BsGW investeert als kwaliteitsorganisatie continu in de ontwikkeling van kennis en resultaatbewustzijn van haar medewerkers. Grote waarde wordt toegekend aan welzijn, veiligheid en gezondheid van de medewerkers in het functioneren.</p> <p>BsGW is als zelfstandige belastingssamenwerking opgericht per 1 april 2011. Gemeente Maastricht is per 1 januari 2014 toetreden tot deze GR. Per 31 december 2021 bestaat de GR uit het Waterschap Limburg en de gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel & Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal en Weert.</p> <p>Jaarrekening BsGW 2022: over 2022 bedraagt het resultaat € 0,812 mln.</p> <p>Ontwikkelingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> De bijdrage aan BsGW daalt in 2024 per saldo met € 125.000 ten opzichte van 2023 als gevolg van Enerzijds indexering van lonen en goederen en diensten en noodzakelijke uitbreiding van formatie door wijzigingen in wet- en regelgeving en Anderzijds door het wegvallen van de in 2023 incidentele bijdrage vanwege de implementatie van een nieuw belastingpakket. In de Bestuursrapportage BsGW 2^e kwartaal 2023 is opgenomen dat men over 2023 een negatief resultaat verwacht van € 2,720 mln. door hogere kosten van WOZ-taxaties (door een verdubbeling van het aantal ontvangen bezwaren). 					

Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz	
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen.
Openbaar belang	Bevordering zelfredzaamheid en participatie.
Bestuurlijk belang	Wethouder (algemeen bestuur/dagelijks bestuur)
Financieel belang	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal (overheadkosten)/ naar rato van ritten (indirecte vervoerskosten)/ afrekening daadwerkelijke vervoerskosten.

Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz					
Bijdrage gemeente	2024: € 4,449 mln. (2023: € 4,245 mln.)				
Programma	6 Sociaal domein				
Financiële informatie	Resultaat 2022	Eigen vermogen per 31-12-2021	Eigen vermogen per 31-12-2022	Vreemd vermogen per 31-12-2021	Vreemd vermogen per 31-12-2022
	€ 3,335 mln. positief	€ 4,242 mln.	€ 4,422 mln.	€ 3,626 mln.	€ 1,977 mln.
Niet afgedekte risico's	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal (overheadkosten)/ naar rato van ritten (indirecte vervoerskosten)/ afrekening daadwerkelijke vervoerskosten.				
Toelichting/ ontwikkelingen					
<p>Sinds 11 mei 2016 werken 30 Limburgse gemeenten binnen de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz samen aan toekomstbestendig Vervoer op Maat. Omnibuzz draagt zorg voor een goede uitvoering van collectief en individueel vraagafhankelijk vervoer voor reizigers met een door de gemeente verstrekte Wmo-indicatie, zodat zij optimaal kunnen blijven deelnemen in de maatschappij. Omnibuzz verzorgt het contractmanagement en –beheer en heeft een ontwikkelingsfunctie binnen dit doelgroepenvervoer. Daarnaast verzorgt Omnibuzz de ritaanname (callcenter) en tactische regie. Vervoerders plannen deze ritten vervolgens in en rijden deze ritten.</p> <p>De formatie van Omnibuzz is 0,053 fte per 1.000 inwoners in 2023. De apparaatskosten bedragen € 3,46 per inwoner. De overhead is 10,5 % van de totale lasten. In 2023 wordt een totale bijdrage van € 4.245.407 verwacht (bron: Begroting 2023-2 Omnibuzz).</p> <p>Voor 2024 is een bedrag van € 4.448.544 begroot (bron: Begroting 2024 Omnibuzz). Daaronder ligt het uitgangspunt dat 95% van het in 2019 gerealiseerde vervoersvolume wordt geprognoseerd. Enerzijds zien we namelijk dat de reisbehoefte bij reizigers (nog) niet op het niveau van pre-COVID19 is. Anderzijds wordt het vervoer, met name tijdens piekmomenten, gereguleerd als gevolg van een chauffeurstekort.</p> <p>Voor 2024 staan de volgende ontwikkelingen op de agenda (highlights)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inzicht verkrijgen in de impact van COVID19 voor de langere termijn i.r.t. de structurele vervoersvraag; • Aanpak personeelstekort in de vervoerssector; • Samenwerking met Provincie Limburg en Arriva om de kanteling naar het reguliere openbaar vervoer verder te stimuleren; • Aanpak groeiende zorgbehoefte bij klanten gedurende het vervoer als gevolg van langer thuis wonen; • Voorbereiding wijziging afrekeningsmatiek en klantbijdrage van zones naar kilometers. Implementatie is voorzien bij start nieuwe vervoerscontracten; • Wijziging GR Omnibuzz per 1 juli 2024 in verband met wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. 					

Gemeenschappelijke regelingen zonder rechtspersoonlijkheid

De gemeenschappelijke regelingen zijn te verdelen in de openbare lichamen, de gemeenschappelijke organen en de centrumregelingen. De laatste twee worden gekenmerkt door het ontbreken van rechtspersoonlijkheid.

Regionale Samenwerking Leerplicht en regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC)	
Vestigingsplaats	Centrumgemeente Maastricht
Openbaar belang	Uitoefenen van bevoegdheden inzake het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet, de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs, Wet basiseducatie en beroepsonderwijs en de Wet op de expertisecentra.
Bestuurlijk belang	Het bestuur wordt gevormd door het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland. Het Jaarverslag Leerplicht-RMC wordt jaarlijks door het college van burgemeester en wethouders van Maastricht vastgesteld en ter informatie aangeboden aan de colleges van de deelnemende gemeenten, die zelf hun respectieve gemeenteraden actief informeren.
Financieel belang	In de gemeentelijke begroting kosten en baten in evenwicht, met een verhouding 2:1 als ratio Maastricht-regio. Financiering vindt plaats door het gemeentefonds. Door deze samenwerking wordt de leerplichtfunctie efficiënter uitgevoerd. Bijdrage op basis van twee verdeelsleutels: aantal zorgleerlingen en aantal leerplichtigen. Aanvullende financiering vanuit OCW op het Regionaal Programma Voortijdig Schoolverlaten.
Programma	4 Onderwijs
Niet afgedekte risico's	Geen

Regionale Samenwerking Leerplicht en regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC)	
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
<p>Het regionaal uitoefenen van de bevoegdheden inzake het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet, regelgeving Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, vervat in de Wet op het voortgezet onderwijs, Wet Educatie en beroepsonderwijs en de Wet Passend Onderwijs. De leerplichtambtenaar is belast met het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet door jongeren en/of ouders/verzorgers. Hij bewaakt het recht op onderwijs voor de jongere en verleent hulp aan jongeren, ouders/verzorgers en scholen als de jongere door (dreigend) schoolverzuim in zijn vorming en ontplooiing wordt belemmerd en als er sprake is van problematisch gedrag. Het toezicht heeft het karakter van maatschappelijke zorg. Deze maatschappelijke zorg heeft een multidisciplinair karakter waarbij de nadruk ligt op een goede samenwerking in zogenaamde knooppunten op scholen met andere hulpverlenende instanties (JGZ, schoolmaatschappelijk werk, consulenten Jeugd), zodat de jongere en/of ouders/ verzorgers als nodig snel en adequaat verwezen kunnen worden.</p> <p>De regionale meld- en coördinatiefunctie wordt in het zelfde werkgebied uitgevoerd. Het gaat vooral om het melden van voortijdige (niet-leerplichtige) schoolverlaters en het bestrijden van voortijdig schoolverlaten. De RMC-functie behelst het registreren, het in beeld brengen en houden van jongeren van 12 tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie (diploma havo/vwo of mbo-2) hebben gehaald en hun trajectbegeleiding terug naar school, een andere opleiding of naar werk. Gekozen is voor een 'centrumgemeente' constructie door het hoge uitvoeringsgehalte van de regeling.</p>	

Gemeenschappelijke regeling Leerlingenvervoer	
<i>Vestigingsplaats</i>	Centrumgemeente Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Waarborgen bereikbaarheid en toegankelijkheid van (speciaal) onderwijs
<i>Bestuurlijk belang</i>	Deelnemende gemeenten hebben de uitvoering van het leerlingenvervoer (beschikken en contractmanagement) overgedragen aan Maastricht als centrumgemeente. De deelnemende gemeenten blijven wel zelf verantwoordelijk voor de beleidsmatige kant van het leerlingenvervoer
<i>Financieel belang</i>	Het organiseren van leerlingenvervoer is een wettelijke taak en een openeinderegeling. Financiering vindt plaats via het gemeentefonds. Door deze samenwerking wordt het leerlingenvervoer efficiënter uitgevoerd
<i>Programma</i>	4 Onderwijs
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
<p>De gemeenten Maastricht, Meerssen, Valkenburg, Eijsden-Margraten, Gulpen-Witten en Vaals participeren in een gemeenschappelijke regeling Leerlingenvervoer om:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ De efficiëntie en effectiviteit van de uitvoering van de aan de gemeente opgedragen wetten en regelingen op het terrein van leerlingenvervoer te vergroten en de dienstverlening te verbeteren; ➤ De kwetsbaarheid in de uitvoering van onder andere specialistische werkzaamheden te verkleinen en beter te kunnen inspelen op snel wijzigende omstandigheden op het terrein van het leerlingenvervoer en maatwerkvervoer Jeugd; ➤ De continuïteit en de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen; ➤ De kwaliteit van het vervoer optimaal te houden en/of te optimaliseren; ➤ De kosten zo veel mogelijk in de hand te houden. 	

Gemeenschappelijke regeling verwerving jeugdhulp regio Zuid-Limburg (centrumgemeente Maastricht)	
<i>Vestigingsplaats</i>	Centrumgemeente Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Organiseren van jeugdhulp door middel van inkoop of subsidiëring ten behoeve van de 16 gemeenten in de regio Zuid-Limburg
<i>Bestuurlijk belang</i>	Elke gemeente heeft een lid in het bestuurlijk overleg Jeugd dat toezicht houdt op de uitvoering. De portefeuillehouders van 6 gemeenten zijn lid van de stuurgroep Jeugd die de gemeente Maastricht adviseert bij het uitvoeren van de functie van centrumgemeente. Maastricht is voorzitter van beide bestuurlijke overleggen en heeft directe zeggenschap over de bedrijfsvoering.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage in de apparaatskosten op basis van een vastgestelde verdeelsleutel. De kosten van de inzet van jeugdhulp komen ten laste van de deelnemende gemeenten op basis van toegekende zorg.
<i>Programma</i>	6 Sociaal domein
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
<p>Maastricht organiseert als centrumgemeente de beschikbaarheid van jeugdhulp in de regio Zuid-Limburg. Deze samenwerking van alle 16 gemeenten in Zuid-Limburg wordt sinds de decentralisatie van Jeugdwet op grond van de Jeugdwet in 2015 vormgegeven als een lichte gemeenschappelijke regeling. Bestuurlijke aansturing vindt plaats door een bestuurlijk overleg van de 16 gemeenten en een stuurgroep van de gemeenten Maastricht, Sittard-Geleen, Heerlen, Eijsden-Margraten, Beekdaalen en Kerkrade. Gemeente Maastricht is voorzitter van beide overleggen. De inhoudelijke portefeuilles</p>	

in de stuurgroep zijn verdeeld over 6 gemeenten. Als centrumgemeente is Maastricht verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering.

De eindverantwoordelijkheid voor beleid en financiën blijft nadrukkelijk bij de aangesloten gemeenten. Uitgangspunt is daarbij om zo veel mogelijk het beleid gezamenlijk vorm te geven. De daadwerkelijke inzet van jeugdhulp (de toegang) is een verantwoordelijkheid van de individuele gemeenten.

Gemeenschappelijke regeling Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvellandgemeenten (Sociale Zaken Maastricht Heuvelland)

<i>Vestigingsplaats</i>	Centrumgemeente Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Uitvoering van de werkzaamheden op gebied van sociale zaken van de 5 deelnemende gemeenten
<i>Bestuurlijk belang</i>	Elke gemeente heeft een lid in het Portefeuillehoudersoverleg Sociale Zaken dat toezicht houdt op de uitvoering van het vastgestelde beleid. Maastricht heeft zelf zeggenschap op de bedrijfsvoering.
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage in de apparaatskosten volgens vastgestelde verdeelsleutel. Daarnaast programmabudgetten op grond van inhoudelijke afspraken.
<i>Programma</i>	6 Sociaal domein
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen

Toelichting/ ontwikkelingen

SZMH is de gezamenlijke Sociale Dienst van de gemeenten Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Namens de deelnemers voert SZMH de PW en aanverwante regelingen uit op 2 leefgebieden, namelijk bestaanszekerheid (inkomen en minimaregelingen) en participatie (re-integratie).

De samenwerking wordt sinds 2016 vormgegeven middels een lichte gemeenschappelijke regeling. Het bestuur wordt op basis van gelijkwaardigheid gevormd door de portefeuillehouders van de 5 gemeenten. De gemeente Maastricht is centrumgemeente met zeggenschap over de bedrijfsvoering. De eindverantwoordelijkheid voor beleid en financiën blijft nadrukkelijk bij de aangesloten gemeenten. Uitgangspunt is daarbij om zo veel mogelijk het beleid gezamenlijk vorm te geven.

In 2022 is het proces gestart om de regeling te actualiseren. Aanleiding hiervoor zijn de wijzigingen in de wetgeving Gemeenschappelijke Regelingen, het uittreden van de gemeente Eijsden-Margraten en inhoudelijke ontwikkelingen.

Gemeenschappelijke regeling subsidiëring Stichting Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV-Limburg)

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Uitoefenen van wettelijke taken op het gebied van antidiscriminatie
<i>Bestuurlijk belang</i>	Gemeente Maastricht (namens de gemeenten in Zuid-Limburg) en gemeente Roermond (namens de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg) treden op als centrumgemeenten naar de ADV-Limburg
<i>Financieel belang</i>	Bijdrage op basis van inwoners/verliesbijdrage naar rato van inwoners
<i>Programma</i>	6 Sociaal domein
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen

Toelichting/ ontwikkelingen

Anti Discriminatie Voorziening Limburg (ADV Limburg) is een onafhankelijke stichting die voor 27 van de 31 Limburgse gemeenten de Wet op de gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga) uitvoert. In deze wet is geregeld dat elke gemeente een onafhankelijk meldpunt moet hebben waar burgers discriminatie kunnen melden. Sinds 2009 voert de ADV-Limburg werkzaamheden uit zoals omschreven in het raadsbesluit beleidsvoorstel ADV-Limburg 2009. Daarvoor hebben de gemeenten in Noord-, Midden- en Zuid-Limburg ingestemd met een beperkte GR die de centrumgemeenten Roermond en Maastricht mandateert om namens de beide regio's de subsidierelatie met de ADV-Limburg vorm te geven. Naast de twee hoofdtaken uit de Wga (klachtmelding en klachtafhandeling) is een derde (wettelijke) taak preventie opgenomen in de GR.

Overige verbonden partijen

Stichting Personeelsbeheer Sport

<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Het in dienstbetrekking hebben en houden van medewerkers. Desbetreffende medewerkers te detacheren aan de sportorganisatie van de gemeente Maastricht met al daartoe behoort of daartoe gediensig is. Alles in de ruimste zin van het woord.
<i>Bestuurlijk belang</i>	De stichting heeft een bestuur waarvan minimaal twee bestuursleden gemeente ambtenaar moeten zijn met de functie directeur.
<i>Financieel belang</i>	Alle kosten van de stichting worden doorbelast aan Maastricht Sport
<i>Programma</i>	5 Sport, cultuur en recreatie

<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
In de Stichting Personeelsbeheer Sport zitten medewerkers die een dienstbetrekking hebben binnen de CAO Zwembaden en waarvan de loonkosten direct worden doorbelast naar het Geusseltbad. Jaarlijks wordt de jaarrekening besproken met het bestuur van de Stichting Personeelsbeheer Sport. Alle kosten bijvoorbeeld opleidingskosten, salaris, verzekeringen worden doorbelast aan Maastricht Sport.	

Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten (SCCDK)	
<i>Vestigingsplaats</i>	Maastricht
<i>Openbaar belang</i>	Het uitvoeren van civiele diensten (horeca) voor het Theater aan het Vrijthof. Het in opdracht en voor rekening en risico van het Theater aan het Vrijthof organiseren van culturele evenementen in Maastricht.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Directeur Theater aan het Vrijthof is tevens directeur van SCCDK, toezicht door bestuur SCCDK
<i>Financieel belang</i>	Voor- en nadelig resultaat wordt verrekend met het Theater
<i>Programma</i>	5 Sport, cultuur en recreatie
<i>Niet afgedekte risico's</i>	Geen
<i>Toelichting/ ontwikkelingen</i>	
De SSCDK verricht, onder leiding van de directeur van het Theater en een onafhankelijk bestuur, civiele diensten voor het Theater, voornamelijk inzet van horecapersoneel. Voor deze werknemers is de horeca CAO van toepassing. Of de gehele horeca-exploitatie in de stichting kan worden ondergebracht wordt meegenomen in het onderzoek naar het intern verzelfstandigen van het Theater.	

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De gemeente Maastricht heeft een oppervlakte van 5.890 hectare (59 km²) waarvan ruim 400 ha water. Binnen dit gebied heeft de gemeente de infrastructuur (wegen/verhardingen, kunstwerken, water, riolering), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen in beheer. Een goede eigentijdse kwaliteit van deze kapitaalgoederen is een randvoorwaarde voor een goede leefbaarheid en bevordert de ontwikkeling van de stad in alle opzichten. In deze paragraaf wordt ingegaan op het onderhoud van de aanwezige kapitaalgoederen.

Infrastructuur en voorzieningen in de openbare ruimte

Algemeen beleidskader

Vanuit de zorg voor een structureel goed, veilig en efficiënt leef- werk- en woonmilieu voor de burger geeft de gemeente jaarlijks aanzienlijke bedragen uit aan het verkrijgen/vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen. De provincie vindt het als (financieel) toezichthouder van belang dat uit de paragraaf kapitaalgoederen blijkt dat de beschikbaar gestelde budgetten toereikend zijn om het door de raad vastgestelde beleid te kunnen uitvoeren en de kapitaalgoederen op een adequate wijze in stand te houden. Daartoe verwacht de provincie de belangrijkste informatie over ten minste de kapitaalgoederen wegen, riolering, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting, groen en de gemeentelijke gebouwen. In het bijzonder dient inzicht te worden verschaft in actuele beheerplannen, de van toepassing zijnde kwaliteitsniveaus en de mate van achterstallig onderhoud. E.e.a. is ook vastgelegd in de financiële verordening die bepaalt dat het college bij de begroting verslag doet van de beleidskaders van bovenstaande producten en de aanwezigheid van actuele beheersplannen hiervoor. In dat kader bepaalt de verordening dat moet worden ingegaan op de voortgang van het geplande onderhoud aan deze producten.

Deze paragraaf geeft invulling aan deze opgave. Daartoe benoemt deze paragraaf o.a. de beschikbare en noodzakelijke budgetten voor de afzonderlijke producten en wordt inzicht verschaft in de actuele stand van zaken vanuit een oogpunt van onderhoud.

In 2017 is nota 'Integraal Beheer Openbare Ruimte' (IBOR) aan de raad aangeboden. Deze nota bevat een beschrijving en overzicht van de belangrijkste beleidskaders en vormt daarmee een overkoepelend document dat hoort bij de afzonderlijke leidraden m.b.t. het beheer van de openbare ruimte.

Conform de BBV dient de raad elke 5 jaar de financiële en inhoudelijke kaders voor het beheer van de openbare ruimte vast te stellen. Derhalve is in het afgelopen jaar een nieuwe nota IBOR tot stand gekomen. Die op 5 september 2023 is toegelicht in een presentatie in de domeinvergadering Fysiek. Ten behoeve van de nota heeft een hernieuwde kritische analyse van de huidige toestand van onze assets plaatsgevonden, als onderdeel van "assetmanagement", om verder "in control" te komen. Ook zijn er praktische redenen te benoemen om deze nota uit te brengen die o.a. te maken hebben met aflopende leidraden die geactualiseerd dienen te worden. De nieuwgekozen systematiek houdt in dat de gemeenteraad de overkoepelende Nota IBOR 2024 vaststelt waardoor er voor de eerstkomende 5 jaren duidelijkheid bestaat over het financiële ruimtebeslag dat noodzakelijk is voor het onderhoud van de beschreven assets op de in de IBOR-nota benoemde kwaliteitsniveaus.² Er hoeven dan geen leidraden meer te worden vastgesteld om het financiële ruimtebeslag per asset te autoriseren. Volstaan zal kunnen worden met beheerplannen. In de praktijk bestaat een wisselwerking tussen de beheerplannen voor diverse assets en de vertaling daarvan in de IBOR nota 2024 die de komende 5 jaar van toepassing is. Indien de input vanuit de beheerplannen uit de pas loopt met de IBOR-nota zal daarover gerapporteerd worden in de Planning & Control cyclus en kan eventueel bijstelling plaatsvinden.

---

² In oktober 2022 is reeds separaat het Waterprogramma (t.b.v. onderhoud rioleringen) vastgesteld door het College.

Kosten IBOR op basis van Nota IBOR 2024

Belangrijk uitgangspunt van de nieuwe IBOR-nota is dat de kosten voor instandhouding zijn berekend voor alle assets, uitgaande van inspecties, landelijke normkosten en MeerJarenOnderhoudsPlannen (MJOP's) zoals vastgelegd in de diverse leidraden.

De jaarlijks benodigde kosten voor de verschillende assets zijn aanzienlijk hoger dan voorheen. De oorzaak hiervan is een combinatie van factoren.

- Een recent zeer snel veranderde wereld, waarin marktprijzen enorm zijn toegenomen (ca. 20-30% ten gevolge van kostenstijgingen van salarissen, transport en materialen),
- Een aantal assets zijn door veroudering of intensiever gebruik dan verwacht werd eerder toe aan een grote opknapbeurt of vervanging,
- Klimaatverandering heeft na enkele jaren van structurele droogte en kwakkelwinters forse effecten op versnelde achteruitgang van de kwaliteit van met name verhardingen en groen,
- Door strengere milieuregelgeving moeten we rekening houden met hogere vervangingskosten van met name asfalt. Dit komt zowel door een kortere levensduur van (geluid reducerend) asfalt als doordat de reguliere asfaltsamenstelling minder bitumen bevat en hierdoor minder stevig is en een dikker asfaltpakket nodig is,

Door de voorgestelde structurele verhoging van de onderhoudsbudgetten wordt de openbare ruimte robuust en duurzaam onderhouden. Dat voorkomt kapitaalvernietiging en onveilige situaties.

Tegen de achtergrond van het beschrevene zullen wij hierna ingaan op de ontwikkelingen wat betreft de afzonderlijke kapitaalgoederen in de openbare ruimte, te weten wegen/verhardingen, civiele kunstwerken, water en riolering, groen (inclusief begraafplaats) en openbare verlichting. Daarbij zal per asset waar mogelijk nog aanvullende informatie worden gegeven m.b.t. de achtergronden van het verhoogd benodigd budget.

Wegen/verhardingen

Algemeen/ontwikkelingen

Uit de database van de gemeente Maastricht blijkt dat het totale oppervlak van de verhardingen circa 5.970.467 m² (597 ha) bedraagt. Daarvan bestaat circa 46,5% uit elementenverhardingen en circa 50% uit asfalt. Het restant bestaat uit onder andere cementbetonverhardingen en halfverhardingen van steenslag. Het areaal is ten opzichte van een aantal jaren terug met ongeveer 2,5 % gegroeid als gevolg van areaaluitbreidingen. De wegen worden in principe een maal per twee jaar visueel geïnspecteerd volgens de CROW-systematiek en de monitoringsgegevens worden verwerkt in een beheersysteem. Dit systeem wordt vervolgens gebruikt om de onderhoudskosten van het totale wegenareaal te berekenen op netwerkniveau.

Onderhoudsniveau

Het voetgangersgebied en de hoofdwegen worden onderhouden op een minimaal kwaliteitsniveau van CROW-B of hoger. De rest van het areaal verhardingen onderhouden we op een functioneel basis-onderhoudsniveau (CROW-C). Het kwaliteitsbeeld qua onderhoud is sober.

Op basis van de nieuwe IBOR-nota 2024 gaan we de kwaliteit van het areaal monitoren en presenteren in termen van technische kwaliteit en niet meer op basis van beeldkwaliteit. Dit doet meer recht aan de werkelijke onderhoudssituatie van het areaal verhardingen. Uitgangspunt daarbij is dat ernaar wordt naar gestreefd de verhardingen niet te laten zakken naar CROW-D niveau, maar in een aantal situaties is sprake van een *tijdelijke* achterstand in onderhoud (of te wel uitgesteld onderhoud), waarbij de onderhoudstoestand daarbij wel in de gaten wordt gehouden (door regelmatige inspecties) en de weg veilig wordt gehouden (middels klein onderhoud) totdat er groot onderhoud of vervanging (rehabilitatie) kan worden uitgevoerd.

Uit de meest recente inspectiegegevens blijkt dat de technische kwaliteit is afgenomen, wat met name blijkt uit een toename van het wegenareaal dat in de categorie D verkeert, dit is overigens een trend die al jaren aan de gang is (wegen worden wél altijd veilig gehouden). De technische inspecties vanaf 2018 leiden tot het volgende beeld.

Prestatie-indicatoren Verhardingen	Realisatie		
	2018	2021	2023
<i>CROW-kwaliteitsniveau openbare ruimte</i>			
A+	37%	36%	37%
A	37%	30%	33%
B	15%	15%	10%
C	0%	1%	1%
D*	11%	18%	19%

*In categorie D is in 2021 en 2023 het getoonde percentage inclusief 4% waar op dat moment herstelwerk in uitvoering was of herstelwerk op korte termijn gepland staat (2023).

Nieuwe methodiek kostenberekening

In de thans aflopende leidraad verhardingen 2019 – 2023 (vastgesteld in Q4 2019) is met behulp van inspecties uit 2018 berekend welke kosten nodig zijn om het wegenareaal verantwoord in stand te kunnen houden. Dit leidde in deze onderhoudsperiode tot een gemiddeld benodigd bedrag per jaar van 3,21 miljoen euro t.b.v. onderhoud.

Dit bedrag is uit te splitsen naar jaarbedragen voor klein onderhoud (0,63 miljoen euro), groot onderhoud (2,38 miljoen euro) en wortelopdruk (0,20 miljoen euro). Deze bedragen zijn afkomstig uit de rekentool van het CROW m.b.t. de zogenaamde Meerjaren-basisbegroting.

De rekenmethode gebaseerd op de landelijk gehanteerde CROW-beheersystematiek voor het bepalen van onderhoudsbudget voor verhardingen is aangepast. Voorheen werd bijvoorbeeld voor wegen met een B- en C-kwaliteit in de eerste 5 jaar alleen rekening gehouden met kleine onderhoudswerkzaamheden, terwijl deze wegen in de praktijk juist groter onderhoud nodig hebben om te voorkomen dat ze doorzakken naar een D-kwaliteit. Doordat hier geen budget voor was geraamd leidde dit bij veel gemeenten tot een niet voorziene verslechtering van het kwaliteitsniveau van de wegen. Dit wordt in Maastricht ook bevestigd door de resultaten van de meest recente weginspecties (januari 2023). In de nieuwe NIBOR is daarom gebruik gemaakt van de landelijke nieuwe, robuustere systematiek waarbij meer onderhoudsmiddelen berekend worden voor B- en C-wegen om te voorkomen dat ze terugvallen in kwaliteitsniveau. Daarom dient tevens de onderhoudsachterstand eenmalig te worden ingehaald in de periode 2024 t/m 2026. Tot slot is er voor de komende jaren een reëler bedrag opgenomen voor de aanpak van wortelopdruk.

Dit leidt, gecumuleerd met de kosten ten behoeve van de afwikkeling van de oude leidraad, en rekening houdend met de financiële trend in de meerjarenbegroting, tot onderstaande jaarlijkse budgetten die nodig zijn om het wegareaal verantwoord in stand te kunnen houden (ambitieniveau B/C).

Verhardingen (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	totaal
Investerings*						
Vervangingen	9.100	9.100	9.100	9.100	9.100	45.500
Groot onderhoud**	7.550	7.550	1.500	1.500	1.500	19.600
Exploitatiekosten						
Klein onderhoud	1.127	1.127	800	800	800	4.654
Boomwortelopdruk	390	390	390	390	390	1.950
Kapitaallasten	1.843	1.912	2.089	2.394	2.700	10.938
Totaal	3.360	3.429	3.279	3.584	3.890	17.542
Eenmalige herstelmaatregelen	1.000	3.522	3.522			8.044

*De hiermee gepaard gaande jaarlijkse (afschrijvings)kosten komen tot uitdrukking in de kapitaallasten

**T.b.v. de investeringen in groot onderhoud 2024-2025 wordt in deze begroting voorgesteld een bestemmingsreserve te vormen voor een bedrag van ca. € 15 mln. ter dekking van de hieruit voortvloeiende kapitaallasten, waardoor deze niet drukken op de toekomstige exploitatiekosten.

De bedragen zijn inclusief diverse opslagen die noodzakelijk zijn in verband met voorbereiding, onderzoek, directievoering, toezicht en risico.

Het zal duidelijk zijn dat het financieel ruimtebeslag veel groter is dan voorheen wat kan worden verklaard door de al genoemde factoren bij "beleidskader" en de nieuwe wijze van kostenberekening (Optimalisatie 2019, aanpak structureel vervangingsonderhoud en aandacht voor wortelopdruk op basis van normkosten).

Nieuwe leidraad verhardingen

Omdat we nu gaan werken langs de lijnen van de nieuwe IBOR-nota 2024 is er geen nieuwe leidraad verhardingen meer nodig maar kan volstaan worden met een beheerplan dat gebruikt wordt om de vervangings- en onderhoudsmaatregelen te onderbouwen en te prioriteren.

Beleidskader

- Leidraad Verhardingen 2019 t/m 2023 (vastgesteld door college november 2019 en herbevestigd door college/raad in maart 2021)
- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)
- Nota IBOR 2024 (najaar 2023)

Programma groot onderhoud wegen 2023 t/m 2025

Met inachtneming van alle inspectieresultaten zijn de jaarprogramma's groot onderhoud wegen tegen het licht gehouden en hierop –waar mogelijk- afgestemd. Primair uitgangspunt bij deze projecten is verbetering van het onderhoudsniveau (levensduur verlengend onderhoud) waarbij is afgestemd met de wensen vanuit andere disciplines, met name mobiliteit, water en groen. Dit leidt tot het beeld zoals aangegeven in de tabellen. De programma's voor 2023 (restant) en 2024 liggen (nagenoeg) vast, het programma 2025 heeft de status 'indicatief' om daarmee flexibiliteit te behouden.

Voor de goede orde wordt opgemerkt dat de vervangingsprogramma's in de tabellen een deel van de uit voeren werkzaamheden bevatten. Dit komt omdat er nog een grootschalig programma wordt voorbereid om het cyclisch onderhoud van het areaal (inclusief herstelmaatregelen) verder vorm te geven. De randvoorwaarden in financiële zin worden bepaald door de hiervoor opgenomen tabel en verder door de uitwerking daarvan in de begroting 2024 inclusief de besluitvorming daarover in relatie tot de nota IBOR 2024.

Opgemerkt wordt dat de genoemde groot-onderhoudsprojecten in een jaar zijn benoemd vanuit de gedachte dat de geplande uitvoering ook in dat jaar daadwerkelijk kan/zal plaatsvinden. In de praktijk blijkt dat dit niet altijd het geval is omdat de in- en externe afstemming (burgerparticipatie) vaak meer tijd vergt dan aanvankelijk voorzien.

Vervangingsprogramma 2023	
Gentelaan/Nobellaan reconstructie	Budget vanuit groot onderhoud MJIP 2023
Cupidohof	
Burgemeester van Oppenstraat, alleen parkeervakken eenzijdig	
Medoclaan	
Incl. risicoreservering	

Vervangingsprogramma 2024	
Attilaweg, Heerdergroenweg en Hunnenweg (doodlopend stukje) plus Prins Mauritsweg (tussen Heerdergroenweg en Sibemaweg)	Budget vanuit groot onderhoud MJIP 2024
Kasteel Hillenraadweg en kasteel Bleienbeekweg, inclusief aanpassingen verharding/markering Petri Crijnsstraat (N.B.: niet definitief)	
Gubbelstraat, onderhoud, aanpak trillingsoverlast	
Maagdendries, Lage Barakken, Lindenkruis en tafel Herbenusstraat, onderhoud	
Europaplein, aanleg fietspad	
Vroenhovenweg (tussen Pomerellolaan en Susserweg) plus Musketierslaan tot aan Musketiersplein plus klein stuk Susserweg (verlengde van Vroenhovenweg tot aan Musketiersplein) plus de overige Susserweg (tot aan einde kombord/bord einde 30 km zone (onderhoud)	
Maconlaan – Latourlaan – Vossenvoetpad plus voetpad Winterslag (sluit aan op Emillionlaan) plus voetpad tussen Medoclaan en Chambertinlaan (t.o. Emillionlaan) (onderhoud)	
Doubletstraat (samen met Meutestraat) (onderhoud)	
Park Randwyck paden vervangen. Ligging tussen Bolivardomein, Praaglaan, Salemolaan, Sorbonnelaan, Bellemontodomein (Leuvenlaan wordt gekruist) (onderhoud)	
De Heeg, vervangen voet-/fietspaden (tussen Rijksweg-Brusborg-Bannersborg-Cuyleborg-Chorisborg) plus het Hagerhofpad in Amby (onderhoud)	
Judeaweg en Bethlehemweg noordzijde Balijeweg (thv groen middengebied), onderhoud	
Kasteel Liebeekstraat, onderhoud	
Fregatweg, vervangen asfalt fietspaden tussen Galjoenweg en grens gemeente Meerssen plus vervangen deklaag rijbaan tussen Klipperweg en gemeentegrens (onderhoud) plus reconstructie kruising met Boekenderweg.(onderhoud)	
Dolmansstraat (onderhoud * aandachtspunt warmtenet)	
Kasteel Cortenbachlaan, Kasteel Hartelsteinstraat (onderhoud * aandachtspunt warmtenet)	
Franciscus Romanusweg, tweerichtingen fietspad 2024 - 2025	
Incl. risicoreservering	

Vervangingsprogramma 2025	
Wilhelminasingel van kruising Fr. Romanusweg t/m kruising Maartenslaan incl beide kruisingen. Plus Fr. Romanusweg t/m kruising St. Antoniuslaan, Plus deel St. Maartenspoort oost (tot Parallelweg), Plus Wilhelminabrug (bijdrage Rws, stalen deel)	Budget vanuit groot onderhoud MJIP 2025
Rijksweg (De Heeg), vervangen fietspad westkant tussen rotonde Veldstraat en Eykelborg	
Oeslingerbaan, vervangen fietspaden tussen Rijksweg en A2	
Boekenderweg	
Bronweg (Heer)	
Papyrussingel, vervangen fietspaden	
Schildruwe en Floretruwe (tussen Harnasruwe en Kurasruwe)	
Seringenstraat	
Generaal Marshallaan en generaal Simpsonstraat tussen Overste Senecalstraat en Generaal Eisenhowerstraat	
Scharnerweg, ontstenen busbaan	
Filigraandonk Effileursdonk incl zijstraten 2025 - 2026	
2025-2026 Kennedytracé/onderhoud en studie: Pr. Bisschopssingel (hoofdrijbaan) vanaf kruising Politiebureau tot aan Champs Elysessweg (onderhoud) 2025/2026	
2025-2026 Kennedytracé/onderhoud en studie: Tongerseplein	
2025-2026 Kennedytracé/onderhoud en studie: Akersteenweg (tussen Dorpstraat-Burg. Cortenstraat en Dr. Nevenstraat)	
2025-2026 Kennedytracé/onderhoud en studie: Kennedybrug incl fietspaden Kennedysingel incl Fietspaden en op- en afrit nabij Rabobank (vanaf fietstunnel Duboisdomein tot aan voegovergang Kennedybrug)	

2025-2026 Kennedytracé/onderhoud en studie: Akersteenweg (tussen Dorpstraat / Burg. Cortenstraat en Dr. Nevenstraat) (onderhoud)	
Incl. risicoreservering	

Relatie tot programma

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Financiële consequenties/begroting

De investeringen in levensduur verlengend onderhoud (waaronder vervangen) is opgenomen in het meerjareninvesteringsplan (MJIP).

Bij het onderhoud van de wortelopdruk-locaties wordt gewerkt met een voorziening groot onderhoud. In de begroting is een jaarlijkse gemiddelde storting van € 390.000 opgenomen.

Verhardingen (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Klein onderhoud	1.127	1.127	800	800	800
Boomwortelopdruk	390	390	390	390	390
Kapitaallasten (n.a.v. Vervangingen & Groot onderhoud)	1.843	1.912	2.089	2.394	2.700
Totaal	3.360	3.429	3.279	3.584	3.890

Civieltechnische kunstwerken

Algemeen/ontwikkelingen

Binnen Maastricht zijn er in totaal ruim 500 kunstwerken gelegen waarvan er 394 eigendom zijn van de gemeente, en de overige eigendom van andere beheerders (Rijkswaterstaat, Waterschap, ProRail e.d.). Ze vertegenwoordigen een herbouwwaarde van € 241 mln. Als we het hebben over civieltechnische kunstwerken, dan bedoelen we hiermee objecten die nodig zijn om wegen, water of hoogteverschillen te kunnen overbruggen. Ze hebben niet alleen een functie, maar zijn in de openbare ruimte ook beeldbepalend en/of van historische waarde.

Meer dan de helft van de kunstwerken bestaat uit trappen (209 stuks). De overige kunstwerken bevatten vooral keermuren (70 stuks) en bruggen (75 stuks) waarvan vijf over de Maas en twee over het spoor. Er zijn twee tunnels in eigendom en beheer van de gemeente, waarvan de Markt-Maastunnel de belangrijkste is. Ten opzichte van een paar jaren geleden is het areaal toegenomen met 5%. Deze toename heeft voornamelijk te maken met de projecten Groene Loper A2 en de gebiedsontwikkeling rondom de Noorderbrug en het Frontenpark. Het areaal zal de komende jaren nog beperkt toenemen, o.a. de fietsbrug Borgharen zal over de Maas worden aangelegd.

Beleidskader

Leidraad Civiele Kunstwerken 2020-2024

Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)

Nota IBOR 2024 (najaar 2023).

Leidraad 2020-2024/onderhoudsniveau

Op 2 maart 2021 is de Leidraad Civiele Kunstwerken voor de periode 2020 – 2024 vastgesteld. Deze leidraad is een vervolg op de leidraad periode 2015-2019, waarbij het onderhoud plaatsvindt op basis van een risico-gestuurde methodiek. Het onderhoudsniveau is in de leidraad technisch bepaald en via de zogenaamde RAMS-systematiek vertaald in termen van te hanteren niveaus van veiligheid, functioneren en duurzaamheid. Gekozen is voor het versoberd scenario waarbij alleen schades worden aangepakt die een veiligheidsrisico vormen of een verhoogde kans op kapitaalvernietiging hebben. De uitvoering wordt programmatisch en gebundeld georganiseerd. Uitgangspunt is sober maar doelmatig onderhoud. We hanteren daarbij 4 programmaliijnen waarbij het beschikbaar budget zo effectief mogelijk wordt ingezet:

- Programma A: Regulier (vast) Onderhoud/ dagelijks onderhoud/ storingsonderhoud
- Programma B: Groot (variabel) Onderhoud/ kleine vervangingen/ specialistisch werk
- Programma C: Grote vervangingen en renovaties

- Programma D: Beheer: informatievoorziening, inspectie en onderzoek, monitoring

Komende periode 2024 – 2028

In algemene zin wordt gewerkt conform de kaders zoals opgenomen in de Leidraad civieltechnische kunstwerken 2020 – 2024. Er wordt binnen dit product al lang én in toenemende mate gewerkt volgens de principes van assetmanagement. Waarbij zoveel mogelijk wordt gestuurd op het (verantwoord) minimaliseren van risico's. De leidraad 2020-2024 noemt een aantal risico's m.b.t. de kosten van groot onderhoud. Het betreft:

- het aanbesteden van het nieuwe onderhoudscontract van de Markt-Maastunnel in 2023;
- de kans die bestaat op verborgen gebreken in kunstwerken;
- diverse nieuwe ontwikkelingen waardoor extra kosten ontstaan.

Voor de nieuwe nota IBOR 2024 en het nieuw op te stellen beheerplan civieltechnische kunstwerken 2024 - 2028 is het areaal opnieuw bezien, waarbij is geconstateerd dat de onderhoudsbehoefte toeneemt door de leeftijd van het areaal. Verder leidt het historische karakter van een deel van de assets tot hogere kosten. Bij de beschouwing van de diverse assets is extra aandacht vereist voor de constructieve veiligheid tegen de achtergrond van de verzwarende van het verkeer (qua intensiteiten én qua gewichtsbelasting). Omdat (nog) niet alle objecten in detail zijn geïnspecteerd is er nog geen compleet beeld van de renovatie- en vervangingsbehoefte van het gehele areaal. Er zal de komende jaren op worden ingezet dit verder te verbeteren. In algemene zin kan wel gezegd worden dat de veiligheid op orde is (enkele risicovolle objecten zijn de afgelopen periode berekend op draagvermogen) en de technische kwaliteit is voldoende (aandachtspunten zijn bekend en worden opgepakt). De onderhoudskwaliteit is op onderdelen matig en behoeft aandacht.

De programmaliijnen vertalen zich in de volgende activiteiten. Er lopen diverse meerjarige overeenkomsten die na aanbesteding in uitvoering zijn gekomen:

- Meerjaren raamovereenkomst inspectie en monitoring (in uitvoering);
- Meerjaren raamovereenkomst onderhoud Civiele Kunstwerken (in uitvoering, het gaat hier om onderhoud en reparatie van kleinere objecten, denk aan muurtjes, trappen e.d.);
Komende twee jaar gaat veel aandacht uit naar objecten op en langs het Jekertraject, dit i.v.m. de renovatiewerkzaamheden die aan het stroombed van de Jeker worden uitgevoerd.
- Meerjaren raamovereenkomst conserveren Leuningen en Sierhekwerken (in uitvoering);
We zitten in het 3^e uitvoeringsjaar, volgend jaar zal er een nieuwe aanbesteding opgestart gaan worden.
- Prestatiecontract Civiele Kunstwerken in- en over belangrijke vaar- en rijwegen. Er is voor gekozen ca. 70 objecten die een grote impact hebben voor het verkeerssysteem separaat aan te besteden. Er is aanbesteed via een UAV-GC-contract wat betekent dat de opdrachtnemer meer taken en verantwoordelijkheden heeft. Inmiddels is de uitvoering gestart. De opdracht voorziet er tevens in dat een instandhoudingsplan en MJOP worden opgesteld voor de betreffende objecten.
- Prestatiecontract Markt-Maastunnel. Er is voor gekozen het huidige 10-jarig contract niet te verlengen en opnieuw te gaan aanbesteden. De tunnel (gebouwd 2003) is inmiddels op een leeftijd gekomen die leidt tot meer uitgaven voor vervangingsonderhoud.
Dit wordt met name veroorzaakt door de tunnel-technische installaties die aan het einde van hun technische levensduur gaan komen. Mede om deze reden wordt gekozen voor een langjarig prestatiecontract (15-20 jaar) waarbij de verwachting is dat de kosten aanzienlijk zullen stijgen t.o.v. het huidige niveau; de verwachting is dat opdrachtverlening nog in Q4 2023 zal plaatsvinden. De huidige overeenkomst loopt eind maart 2024 af.
- Prestatiecontract Liften en civiele deel Hoeg Brök. Dit staat on-hold i.v.m. een onderzoek naar de vraag of de huidige constellatie met liften gehandhaafd blijft of dat de constructie (beperkt) wordt aangepast. Doelstelling is een duurzame oplossing van de huidige problematiek van de liften die onvoldoende bestand zijn tegen het huidige intensieve gebruik en deels het vandalisme. De inspanningen zijn er op gericht nog dit kalenderjaar conclusies te trekken zodat de 'renovatie c.q. het groot onderhoud' van de brug inclusief vervanging liften in de markt kunnen worden gezet.
- Prestatiecontract Antieke Sluizen (in uitvoering);
Loopt, aan 2 sets deuren van de sluizen is levensverlengend onderhoud uitgevoerd waardoor deze een te verwachte restlevensduur van 10 – 15 jaar hebben gekregen. Tevens zijn er MJOP's opgesteld die ons een beter inzicht geven in de onderhoudsbehoefte op termijn.

- Vervanging onderpanden (deuren) Sluis 19 en 20, uitvoering gepland Q4 2023/Q1 2024 (sluis 20) en Q4 2024/Q 1 2025 (sluis 19);
- Renovatie ophaalbrug Sluis 19, verwachte oplevering Q4 2023.
- Digitalisatie wezenlijke archiefgegevens Civiele Kunstwerken (in uitvoering).

Onderhoudskosten

Om een zo betrouwbaar mogelijk en integraal beeld te krijgen is in de nieuwe IBOR-nota gewerkt met normkostenberekeningen die -waar mogelijk- zijn uitgewerkt/aangevuld met eigen waarnemingen om tot realistisch benodigde budgetten te komen. Dat leidt tot het onderstaande beeld m.b.t. de toekomstige onderhouds- en vervangingsbehoefte van civieltechnische kunstwerken inclusief leuningen en sierhekwerken.

Civieltechnische kunstwerken (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	totaal
Investeringen*	1.192	662	5.000	829	PM	7.683
Exploitatiekosten						
Groot onderhoud	887	907	760	651	382	3.587
Klein onderhoud	1.468	1.468	1.468	1.468	1.468	7.340
Kapitaallasten	1.084	1.159	1.163	1.456	1.519	6.381
Totaal	3.439	3.534	3.391	3.575	3.369	17.308

*De hiermee gepaard gaande jaarlijkse (afschrijvings)kosten komen tot uitdrukking in de kapitaallasten

Relatie tot programma

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Financiële consequenties/begroting

Een totaaloverzicht van de benodigde budgetten is in voorgaande tabel weergegeven.

Bij de uitvoering van de leidraad wordt gewerkt met een voorziening groot onderhoud. In de begroting is een jaarlijkse gemiddelde storting van € 1,216 mln. opgenomen.

Daarnaast is in de begroting ook rekening gehouden met de kapitaallasten van investeringen in civiele kunstwerken.

Rioleringen/water

Algemeen/ontwikkelingen

De totale lengte rioleringen bedraagt ca. 640 km. De instandhouding van deze rioleringen is een continu proces. Daarom wordt momenteel een nieuwe inspectieronde voorbereid voor het noordoostelijke deel van de stad. Op basis van deze nieuwe inspectieronde zal worden beoordeeld of reparatie aan de orde is, dit om het stelsel te laten voldoen aan de vereiste kwaliteitscriteria.

Voor wat betreft de zogenaamde huisaansluitingen is al eerder geconstateerd dat de kwaliteit daarvan terugloopt, deze worden niet geïnspecteerd maar op basis van de meldingen en aantal uitgevoerde reparaties is er wel een achteruitgang merkbaar, dit heeft waarschijnlijk te maken met de aanwezigheid van gresbuizen waarvan het einde van de technische levensduur langzaam in zicht komt. De achteruitgang wordt plaatselijk versneld door overmatige rattenpopulaties en weersextremen. Bij grootschalige wegconstructies of herinrichtingen worden huisaansluitingen standaard onderzocht en indien noodzakelijk vervangen. Het vervangen van huisaansluitingen is echter zeer arbeidsintensief en duur vanwege de "drukke" in de ondergrond.

De afvalwater- en rioleringszorg beschreven wij de afgelopen periode standaard in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP), in het GRP keken we terug op de vorige planperiode maar keken we ook vooruit. Ambities die we hadden op het gebied van de water- en rioleringszorg werden daarin geprogrammeerd.

Met de komst van de Omgevingswet (1 januari 2024) verdwijnt de verplichting voor het opstellen van een gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Omdat wij echter rekening willen houden met de klimaatverandering en op een doelmatige wijze invulling willen geven aan de gemeentelijke zorgplichten met betrekking tot afvalwater, hemelwater en grondwater vinden wij een actualisatie van het GRP 2018-2022 noodzakelijk. Daarom is ervoor gekozen om in navolging van het GRP een

zogenaamd “waterprogramma” op te stellen. De opzet ervan is hetzelfde als het GRP. Alleen de naamgeving ervan is anders, vanaf 1 januari 2023 is de term GRP vervangen door “Waterprogramma”, dit voor een periode van 5 jaar (2023 – 2027). Ook in het nieuwe waterprogramma zijn projecten geprogrammeerd met als doel het voorkomen van wateroverlast, de zorg voor een goede waterkwaliteit en een stad die oog heeft voor klimaatverandering (droogte en hittestress).

Het accent van het nieuwe waterprogramma ligt enerzijds op de duurzame instandhouding van het rioolstelsel waarbij een optimaal functioneren ervan wordt nagestreefd. Anderzijds ligt er een accent op het voorkomen van wateroverlast en bestrijding van de hittestress. Dit is ook nodig, de afgelopen jaren is gebleken dat een jaar van extreme neerslag wordt opgevolgd door een jaar van extreme hitte en droogte.

Gelijktijdig met het waterprogramma is in 2022 ook een klimaatadaptatiestrategie voor de periode 2023-2027 door de raad vastgesteld. Deze strategie geeft aan hoe wij als stad de gevolgen van de hittestress proberen te verminderen waarbij er ook een relatie wordt gelegd met het verminderen van wateroverlast. Daarbij kan gedacht worden aan het “ontsteden” en verder vergroenen van de stad. Een en ander sluit naadloos aan bij het coalitieakkoord.

Naast de regionale wateropgave wordt er ook steeds gewerkt aan de (inter)nationale opgave, dit heeft betrekking op de Maas. In 2016 heeft Maastricht vanuit het Deltaprogramma de opdracht gekregen om op basis van het eerder opgestelde ‘plan van aanpak hoogwaterveiligheid Maastricht’, verder onderzoek uit te voeren naar kansrijke oplossingen. Op basis hiervan is in 2017 gewerkt aan een verdere verdieping. Daarin zijn in samenspraak met de gemeente Eijsden-Margraten, Provincie Limburg en het Waterschap Limburg de kansrijke oplossingen onderzocht, dit om Eijsden-Margraten en Maastricht te beschermen tegen overstromingen bij mogelijk hogere afvoeren in de Maas. De resultaten daarvan zijn verwerkt in het rapport ‘Ontwikkelingsvisie Zuidelijk Maasdal’. Dit rapport is in 2018 door de raad vastgesteld.

Als vervolg op deze visie is de onderzoeksfase ingezet, deze onderzoeksrapportage is inmiddels afgerond en door het college in 2021 vastgesteld. Gelijktijdig hiermee heeft het college ook voorgesteld om een bedrag van € 15 miljoen te reserveren als bijdrage in het project zuidelijk Maasdal waarin overheden met elkaar samenwerken om de Maas meer klimaatbestendig te maken.

Na het hoogwater in 2021 is het urgentiebesef toegenomen hetgeen ertoe heeft geleid dat er versneld is toegewerkt naar een MIRT-verkenning.

In dit kader is op 13 juni 2023 het startdocument ondertekend door Rijk en regio en is de MIRT-verkenning voor het project Zuidelijk Maasdal daadwerkelijk gestart. De verkenning is een gezamenlijk initiatief van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Waterschap Limburg, Provincie Limburg en de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten en Meerssen.

De primaire opgaven die de aanleiding vormen om deze verkenning te starten, betreffen het op orde brengen van de hoogwaterveiligheid en vlot en veilig transport over water. Deze vloeien voort uit een aantal nationale belangen uit de Nationale Omgevingsvisie en de wettelijke taak van het waterschap. Daarnaast spelen in dit gebied ook andere nationale en regionale opgaven die in samenhang met de primaire opgaven verder moeten worden uitgewerkt. Het betreft het verbeteren van de natuurwaarden en het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

Door de samenhang van de opgaven te bezien, kan worden bepaald welke combinatie van maatregelen het meest optimaal is vanuit alle opgaven bezien. De opgaven en mogelijke oplossingen dienen een eigen doel, maar kunnen elkaar ook beïnvloeden, zowel positief als negatief. Dat maakt dat de opgaven in het plangebied en mogelijke oplossingen daarvoor niet sectoraal op hun effecten en meerwaarde worden gewogen, maar in samenhang. De samenwerkingspartners brengen in de verkenningfase verschillende oplossingsrichtingen in kaart.

De samenwerkende partijen vinden het belangrijk om in de verkenning bewoners, bedrijven en andere betrokkenen in het gebied te betrekken bij het project. Het gaat om het informeren over de voortgang van het project en om het ophalen van oplossingsrichtingen, wensen en kansen uit de omgeving. In de tweede helft van 2023 is iedereen in de gelegenheid gesteld om mogelijke oplossingen aan te dragen via uitgebreide informatie en participatie rondes.

Beleidskader

- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)
- Waterprogramma 2023 - 2027
- Klimaatadaptatiestrategie 2023 - 2027

Onderhoudsniveau

In het kader van de zorgplicht dient het rioolstelsel te functioneren binnen vastgestelde kaders. Door het ingezette traject van reiniging, inspectie en reparatie is het rioolstelsel technisch gezien op orde.

Relatie tot programma

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Financiële consequenties/begroting

Bij de uitvoering van het waterprogramma wordt gewerkt met een voorziening om de uitgaven te egaliseren en zodoende de rioolheffing niet jaarlijks te laten fluctueren. In de begroting is een jaarlijkse gemiddelde storting van € 1,2 mln. opgenomen.

Riolering (bedragen x € 1.000)	begrote lasten 2024	begrote lasten 2025	begrote lasten 2026	begrote lasten 2027	begrote lasten 2028
Exploitatiekosten	8.883	8.883	8.883	8.883	8.883
Kapitaalslasten	7.611	4.135	4.621	4.433	4.300
Totaal	16.494	13.018	13.504	13.316	13.183

Groenbeheer

Algemeen/ontwikkelingen

De oppervlakte openbaar groen binnen de gemeente Maastricht bedraagt 557 hectaren, inclusief de begraafplaats aan de Tongerseweg en natuurterreinen; daarnaast heeft Maastricht een bomenbestand bestaande uit ca. 43.200 laan- en parkbomen. Binnen dit beleidsveld spelen een aantal ontwikkelingen.

Groen-beplanting

Voor wat betreft het openbaar groen wordt gewerkt conform de kaders zoals deze in de Leidraad groen 2020-2024 zijn vastgesteld. Met het vaststellen van deze nota is een belangrijke impuls gegeven aan de vervangingsopgave van het openbaar groen. Buiten het feit dat daarmee “versleten groenvakken” worden vervangen is er ook aansluiting gezocht bij de ambities zoals deze zijn geformuleerd in o.a. de Omgevingsvisie. Deze vervangingsoperatie is nodig om de technische staat van de beplantingsvakken te verbeteren. Technisch slechte plantvakken veroorzaken problemen in het onderhoud omdat de standaard onderhoudspakketten hiertoe ontoereikend zijn. Het gewenste onderhoudsbeeld B is daardoor, te vaak, niet haalbaar. Het groen is/wordt groen vervangen of omgevormd zodat daarmee het onderhoud beter is uit te voeren, de biodiversiteit wordt vergroot en oude beplantingsvakken zijn/worden vervangen. Daarmee wordt kapitaalvernietiging voorkomen en is het mogelijk om het beheer en onderhoud op een effectieve en efficiënte manier vorm te geven. Ondanks het feit dat daarmee een belangrijke bijdrage is geleverd aan de vervangingsopgave is binnen het kader van de IBOR nota geconstateerd dat voor een optimale vervangingsopgave in de komende jaren een structureel bedrag is benodigd van € 1,0 mln. Daarbij zijn alle beplantingsvakken technisch doorgerekend waarbij de groenvakken binnen 30 jaar dienen te worden vervangen.

De grootste opgave ligt momenteel bij het onderhoud van groen binnen de wijken. Naar aanleiding van een verminderde burgertevredenheid is enkele jaren geleden met de raad afgesproken dat het groenonderhoud van een CROW-beeldkwaliteit C zou worden verhoogd naar een B-kwaliteit. Dit is omwille van met name financiële redenen echter maar ten dele gelukt, vandaar dat ervoor is gekozen om de meest in het oog springende onderdelen te onderhouden op een B-kwaliteit en de rest op een C-kwaliteit. Er is dus een differentiatie aangebracht in het beheer en onderhoud. Daarmee is de

afgelopen jaren een matig tot redelijk onderhoudsbeeld gerealiseerd. Daarbij werd uitgegaan van 'gemiddelde scores' met andere woorden: 50% van de vakken dienden aan de gestelde CROW-kwaliteitsnorm te voldoen. Vanaf 2024 gaan we uit van de landelijk gebruikte '90%-regel'.

De gemiddelde kwaliteitsscores bleken ook niet altijd overeen te komen met de visuele waarnemingen van de kwaliteit en de beleving van de gebruiker van de openbare ruimte. Zo blijkt de afgelopen jaren, op basis van inspecties, de technische- en beeldkwaliteit af te nemen. Dit leidt tot stijgende onderhoudskosten en kapitaalsvernietiging. De huidige gemeente brede kwaliteitskeuringen laten deze achteruitgang echter niet zien. Pas als immers meer dan 50% van de groenobjecten niet meer aan de eisen voldoet wordt dit zichtbaar in de keuringsresultaten.

De '90%-regel' betekent dat de score het kwaliteitsniveau is dat bij negentig procent van de metingen wordt behaald. Is bijvoorbeeld in een bepaald gebied 91 procent van de metingen een B of hoger, dan scoort het gebied een B. Is 89 procent van de metingen een B of hoger, dan scoort het gebied een C. Het doorvoeren van deze maatregel betekent dat er op basis van de huidige normering een bedrag is benodigd van € 4,723 mln. voor het dagelijks onderhoud (kwaliteit B, norm 90/10). Tevens dient het openbaar groen eenmalig een kwaliteitsimpuls te krijgen teneinde het benodigde kwaliteitsniveau in de basis te realiseren. Hiertoe is een incidenteel budget toegekend van € 217.570.

Bomen

Maastricht heeft een bomenbestand bestaande uit ca. 43.400 laan- en parkbomen.

Met betrekking tot bomen zijn de beheerkosten toegenomen door het verouderde bomenbestand en de veranderende klimaatomstandigheden. Daarnaast neemt de levensduur van bomen af en dienen deze frequenter te worden vervangen. Dit heeft in 2022 geresulteerd in de opstelling van een Bomen Beheerplan waarin inzichtelijk is gemaakt wat de toestand van het bomenbestand van Maastricht is, welke kosten hieraan zijn verbonden en welke (onderhouds)maatregelen er nodig zijn. Op basis van dit vastgestelde beheerplan zijn de opgaven en de financiële consequenties in beeld gebracht.

Op basis van dit bomenbeheerplan is gekozen voor een éénmalige financiële impuls van € 900.105,- én voor extra structurele exploitatiemiddelen, zijnde € 400.000,-.

Ons huidige bomenareaal is voor een belangrijk deel aangeplant in een stedelijke, stenige, omgeving waardoor de klimatologische omstandigheden van grote invloed zijn op de levensduur van bomen en op ondergrondse groeiomstandigheden. De vitaliteit van de bomen gaat achteruit en de wortelopdrukproblemen nemen toe. In het NIBOR 2024-2028 worden daarom extra middelen gevraagd om deze bomen te kunnen vervangen door boomsoorten die meer bestand zijn tegen de huidige klimatologische omstandigheden en die aangeplant kunnen worden in groeiplaatsomstandigheden die wortelopdruk problemen voorkomen. In veel gevallen zullen deze vervangingen plaatsvinden tezamen met civieltechnische reconstructies. De geraamde investeringen hiervoor bedragen ca € 1 mln. per jaar.

Samenvattend ontstaat er in tabelvorm voor de assets Groen, Bomen en Natuur het volgende beeld.

Groenbeheer (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	totaal
Investeringen bomen*	1.035	1.035	1.035	1.035	1.035	5.175
Exploitatiekosten						
Groot onderhoud groen	997	997	997	997	997	4.985
Klein onderhoud groen	4.723	4.723	4.723	4.723	4.723	2.3615
Klein onderhoud bomen	1.890	1.890	1.890	1.890	1.890	9.450
Natuur	461	461	461	461	461	2.305
Kapitaallasten bomen	-	31	62	93	124	310
Totaal	8.071	8.102	8.133	8.165	8.195	40.666
Eenmalige herstelmaatregelen	218					217

*De hiermee gepaard gaande jaarlijkse (afschrijvings)kosten komen tot uitdrukking in de kapitaallasten

Beleidskader

- IBOR nota 2017
- Leidraad groen 2020 – 2024
- Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)
- Bomenbeheerplan Maastricht 2022-2028
- Norminstituut Bomen

Relatie tot programma

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Financiële consequenties/begroting

Een totaaloverzicht van de benodigde budgetten is in voorgaande tabel weergegeven.

Bij de uitvoering van de leidraad wordt gewerkt met een voorziening groot onderhoud. In de begroting is een jaarlijkse gemiddelde storting van € 1,423 mln. opgenomen.

Schoonhouden openbare ruimte

Doelstelling

Zorgdragen voor het schoonhouden van de openbare ruimte, met als doel een sobere, functionele en veilige openbare ruimte i.r.t. het aspect schoon.

Onderhoudsniveau

De basistaak van het schoonhouden van openbare ruimte is gericht op jaarbasis gemiddeld minimaal CROW-kwaliteitsbeeld A binnen de singels en minimaal CROW-kwaliteitsbeeld B buiten de singels. Zoals eerder in de IBOR nota 2017 aangegeven is de normstelling van de beeldkwaliteit een issue. Voorheen werd gewerkt met zogenaamde “gemiddelde scores”. Het CROW hanteert echter de 90/10 norm, dit betekent dat meer dan 90% van de metingen (en niet het gemiddelde daarvan) dient te voldoen aan het vereiste kwaliteitsbeeld. Conform de nota IBOR 2024 gaan we nu werken met de 90/10-norm omdat dit beter aansluit bij de subjectieve beleving van de burger met betrekking tot de te verwachten kwaliteit. Dit betekent dat het CROW-kwaliteitsbeeld wijzigt naar B binnen de singels en C buiten de singels, waarbij het feitelijke beeld op straat voor de burger gelijk blijft. Het kwaliteitsniveau wordt periodiek extern gemonitord. Waar nodig sturen we tussentijds bij.

Ontwikkelingen

Sinds 2016 is er speciale aandacht voor een preventieve aanpak van zwerfafval. We hanteren daarbij drie pijlers, zijnde educatie (diverse scholenprojecten via het Centrum voor Natuur- en Milieu Educatie CNME), preventie (gedragsbeïnvloeding en repressie) en verduurzaming (o.a. elektrificatie bladblazers).

Vanaf 2018 worden afvalcoaches ingezet om burgers te informeren omtrent de juiste toepassing van de regels omtrent het aanbieden van afval. Door op een coachende wijze te informeren wordt o.a. gestreefd naar minder zwerfafval; bijvoorbeeld door het aantal bijplaatsingen bij de milieuperrons te beperken.

Een blijvend aandachtspunt is onkruidbeheersing op verhardingen. Uit milieuoverwegingen is Gemeente Maastricht in 2010 gestopt met chemische bestrijding van onkruid op verhardingen en in beplantingen. Hierdoor kan pas als het onkruid opgekomen is, met de niet-chemische bestrijding begonnen worden. Bovendien blijven bij deze bestrijdingsmethode de wortels van het onkruid onder de grond intact. Het gevolg hiervan is dat onkruid daardoor meer zichtbaar is en de openbare ruimte ontsiert. Dat is vooral in de zomer een gegeven omdat het verhogen van de arbeidsinzet om met niet-chemische onkruidbestrijding hetzelfde resultaat te behalen niet in verhouding staat tot de extra uitvoeringskosten.

Relatie tot programma

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Financiële consequenties/begroting

(bedragen x € 1.000)	begrote lasten 2024	begrote lasten 2025	begrote lasten 2026	begrote lasten 2027	begrote lasten 2028
Schoon	5.769	5.769	5.769	5.769	5.769

Openbare verlichting

Algemeen/ontwikkelingen

In Maastricht staan ca 20.000 stuks masten, waaraan in totaal ca 22.000 stuks armaturen zijn bevestigd.

Het beheer en onderhoud van het areaal openbare verlichting wordt beïnvloed door een aantal ontwikkelingen.

In 2017 is gestart met de toepassing van LED-armaturen die voldoen aan de huidige flora- en fauna wetgeving (o.a. vleermuisvriendelijk) en waarbij ook nadrukkelijk gekeken wordt naar de sociale veiligheid. Dit betekent dus een combinatie van amber (vleermuisvriendelijk) licht en wit (sociale veiligheid) licht, welke dagelijks een bepaald scenario doorloopt en ook nog seizoen afhankelijk functioneert. Het eerste project dat op deze wijze is gerealiseerd is de 'Keersluis Limmel'. Op basis van een evaluatie is destijds besloten om alle nieuwe verlichting te gaan uitvoeren als vleermuisvriendelijke verlichting.

Een andere ontwikkeling binnen de openbare verlichting, die al geruime tijd gaande is, betreft de toepassing van de zogenaamde slimme LED-armaturen. Deze LED-armaturen zijn op afstand te beheren en aan te sturen.

Het onderhoud aan de openbare verlichting wordt uitgevoerd op basis van een onderhoudscontract dat is gesloten naar aanleiding van een gemeenschappelijke aanbesteding met Sittard-Geleen, Meerssen en de provincie.

Leidraad Openbare Verlichting 2020 – 2024

Deze leidraad vervangt de oude leidraad Openbare Verlichting 2015 – 2019 en is door college en raad vastgesteld (maart 2021).

Belangrijkste opgave van deze leidraad is om de komende jaren alle achterstanden m.b.t. de vervanging van masten en armaturen in te halen. Uitgangspunt is de technische levensduur: masten dienen na 40 jaar te worden vervangen en armaturen na 20 jaar.

Voor het inhalen van de achterstand is een inkooptraject voorbereid dat had moeten leiden tot het inzetten van meerdere marktpartijen die de inhaalslag verder uitvoeren, verdeeld over verschillende percelen. Evenwel we hebben deze aanbesteding gestopt omdat de regeltechniek die nodig is voor slimme verlichting buitengewoon duur blijkt terwijl niet is aangetoond dat we overal slimme en vleermuisvriendelijke verlichting nodig hebben. Mede gezien de gestegen energiekosten zoeken we nu naar een meer sobere insteek omdat we de verlichting met de oorspronkelijk gekozen kwaliteiten niet meer passend vinden bij de huidige/toekomstige situatie. We verwachten de aanbesteding op basis van aangepaste (versoberde) eisen opnieuw te kunnen uitvoeren in 2025. De verwachting is dat deze dan uitmondt in opdrachten aan marktpartijen die een doorlooptijd hebben van 4 jaren zodat de werkzaamheden tenminste tot en met 2028 in beslag zullen nemen.

Door de inhaalslag wordt er de komende jaren minder bijgedragen aan projecten (specifieke projecten dienen in principe zélf de kosten te dragen voor de openbare verlichting) en worden ad hoc maatregelen, al of niet op verzoek van burgers, tot een minimum teruggebracht.

Verder geeft de leidraad Openbare Verlichting invulling aan diverse prioriteiten die samenhangen met openbare verlichting. Denk aan thema's zoals installatieverantwoordelijkheid, optimaliseren eigen OV-netten i.v.m. daaraan te stellen nieuwe eisen, e.d. Ook is het product openbare verlichting faciliterend

aan nieuwe ontwikkelingen zoals de uitrol van laadpalen, introductie stop&drop, parkeerautomaten, camera's, e.d.

Belangrijk aandachtspunt in 2023 zijn de stijgende energiekosten. Het is op dit moment moeilijk om prognoses te maken, maar het zal duidelijk zijn dat door de gewijzigde internationale situatie sprake zal zijn van een grote stijging van de prijzen.

Onderhoudsniveau

De openbare verlichting wordt gemonitord/onderhouden op basis van technische kwaliteit/levensduur en niet meer op basis van beeldkwaliteit, dit conform de nieuwe IBOR-nota. Tussentijds onderhoud vindt alleen plaats indien er tekortkomingen worden geconstateerd m.b.t. de afgesproken technische kwaliteit (CROW-niveau B). In het voor- en najaar van elk jaar wordt ook een nachtschouw op de hoofdontsluitingswegen uitgevoerd (uitval lampen).

Het verlichtingsniveau zal in de komende beleidsperiode opnieuw worden gemeten.

Beleidskader

Leidraad Openbare Verlichting 2020 – 2024
Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2015-2018
Omgevingsvisie – koester de balans (oktober 2020)
Energienota 2009
Nota IBOR 2024

Relatie tot programma

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Financiële consequenties/begroting

De primaire opgave is gericht op het in de komende jaren maken van een inhaalslag om alle masten en armaturen die hun technische levensduur hebben overschreden te vervangen.

De investeringen worden geactiveerd en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten op basis van technische levensduur (armaturen: 20 jaar, masten: 40 jaar) worden gedekt door onttrekkingen uit de voorziening (productiemiddelen) openbare verlichting.

Openbare verlichting (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	totaal
Investeringen*	-	3.000	3.000	3.000	3.000	12.000
Exploitatiekosten						
(Klein) onderhoud	667	667	667	667	667	3.335
Energiekosten	600	600	600	600	600	3.000
Kapitaallasten	609	606	718	833	948	3.715
Totaal	1.876	1.876	1.985	2.100	2.215	10.050

*De hiermee gepaard gaande jaarlijkse (afschrijvings)kosten komen tot uitdrukking in de kapitaallasten

Vastgoed

Inleiding

De gemeente Maastricht heeft gebouwen in eigendom en is verantwoordelijk voor beheer en exploitatie van deze vastgoedportefeuille. Kwalitatief goed onderhoud is belangrijk omdat deze gebouwen een bijdrage leveren aan gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Het doel is het waarborgen van het vastgestelde onderhoudsniveau van alle gemeentelijke gebouwen. In onderstaande paragraaf wordt nader toegelicht hoe dit gebeurt. Allereerst wordt toegelicht uit welke categorieën het gemeentelijk vastgoed bestaat, het algemene beleidskader en de relevante thema's zoals duurzaamheid en toegankelijkheid. Vervolgens worden de ontwikkelingen en investeringen geschetst om dit ten slotte te vertalen in de financiële consequenties van het bouwkundig- en installatietechnisch onderhoud.

Algemeen

Het gemeentelijk vastgoed in de gemeente Maastricht omvat zes categorieën vastgoed, waarbij het maatschappelijk vastgoed drie subcategorieën kent:

1. Huisvesting voor de eigen bestuurlijke en ambtelijke organisatie;
2. Onderwijs (primair, speciaal en voortgezet);
3. Maatschappelijk vastgoed;
  - a. Culturele voorzieningen;
  - b. Welzijnsvoorzieningen;
  - c. Sportgebouwen en terreinen;
4. Overig vastgoed, onder andere commercieel vastgoed (woningen, winkels, kantoren);
5. Tijdelijk beheer van verworven gebouwen en gronden, objecten ten behoeve van de bouwgrondexploitatie;
6. Onbebouwde terreinen en parkeergarages (OOG).

Bebouwd ³	Gemeentelijke huisvesting	10 vastgoedobjecten
	Onderwijs (incl. gymnastiekzalen)	82
	Culturele voorzieningen	37
	Welijnsvoorzieningen	zie culturele voorzieningen
	Sportgebouwen en terreinen	36
	Overig vastgoed o.a. commercieel en MECC	100
	Gebouwen en gronden tijdelijk beheer	*
Onbebouwd/parkeergarages	Onbebouwde terreinen incl. overig (vml. NIEGG's ⁴)	911

*Zijn opgenomen in overige vastgoedcategorieën.

Het exploitatieresultaat is jarenlang verliesgevend geweest, o.a. vanwege het overwegend sociaal-maatschappelijke karakter van de vastgoedportefeuille en langdurige leegstand bij vooral incurant vastgoed dan wel als gevolg van vertraagde locatieontwikkelingen. Het resultaat over de jaren 2008 tot en met 2015 was gemiddeld € 0,380 mln. negatief per jaar variërend van € 0,8 mln. tot € 0,2 mln. Via het treffen van allerlei maatregelen in het beheer en exploitatie en het afstoten van (verliesgevende) objecten is er vanaf 2016 jaarlijks een positief bedrijfsresultaat bewerkstelligd. Vanaf 2022 is gebleken dat met name de stijgende materiaalkosten voor het onderhoud het positieve bedrijfsresultaat van de afgelopen jaren doet afnemen.

De rol van de vastgoedportefeuille is faciliterend en ondersteunend aan beleid dat geformuleerd wordt door de betreffende beleidssector die daarmee voorziet in een beleidsmatig bepaalde huisvestingsbehoefte. Daarnaast behelst de vastgoedportefeuille ook vastgoedobjecten die in het verleden aangekocht zijn ten behoeve van het realiseren van toekomstige strategische doeleinden (planontwikkeling).

Zoals aangegeven in het coalitieakkoord 2022-2026 werken we integraal aan de opgaven in de stad en zoeken we daarbij steeds naar koppelkansen op het gebied van vergroenen, klimaat, leefbaarheid, verkeersveiligheid en recreatie.

Algemeen beleidskader ten aanzien van onderhoud

Het planmatig onderhoud van het vastgoed gebeurt binnen de gemeente op basis van meerjaren onderhoudsplanningen die zijn vastgelegd in een geautomatiseerd systeem. De planningen in dit systeem worden ieder 5 jaar geactualiseerd op basis van nieuwe gebouw- en installatie-inspecties. De laatste actualisatie heeft plaatsgevonden in 2020 zodat in de periode 2021-2025 met nieuwe actuele cijfers gewerkt kan worden. Per vastgoedobject wordt vastgelegd wat de huidige staat van onderhoud is en wat er jaarlijks aan werken dient te worden uitgevoerd om de onderhoudsstatus per vastgoedobject op minimaal conditiescore 3 te behouden, e.e.a. volgens de wettelijke NEN-norm 2767. Zodoende wordt voorkomen dat er op enig moment sprake is van achterstallig onderhoud. Er is hierdoor op dit moment nog geen sprake van achterstallig onderhoud maar deze staat, door enorme bouwrijpingsstijgingen wel onder druk. Conditiescore 3 betreft een redelijke kwaliteit waarbij incidenteel storingen kunnen optreden. Het aan te houden onderhoudsniveau op conditiescore 3, alsmede de onderhoudsplanningen zelf, wordt door de gemeenteraad 5-jaarlijks expliciet vastgesteld. Een punt van zorg zijn, zoals reeds genoemd, wel de stijgende bouwkosten. In 2022 namen de bouwkosten met 15% toe en ook in 2023 en verder zet deze stijging door.

³ Bron: MPGV 2022

⁴ NIEGG: Niet in Exploitatie Genomen Gronden

Bij het (eigenaars)onderhoud probeert de gemeente verder rekening te houden met het feit dat men voor een enorme verduurzamingsopgave staat. Het maken van sprongen in energie labels of zelfs het energieneutraal maken van de vastgoedportefeuille is een zeer complexe opgave. Op dit vlak zijn afgelopen jaren diverse sporen uitgezet, mede in navolging van het coalitieakkoord 2018-2022, waarbij tijdens natuurlijke vervangmomenten wordt gepoogd duurzame oplossingen in te zetten. Hierbij worden de huurders meegenomen in het nemen van maatregelen met een terugverdientermijn van < 10 jaar en waarbij de werken met een terugverdientijd $\geq$ 10 jaar wel in kaart worden gebracht (DMJOP) maar door een gebrek aan financiële middelen nog niet kunnen worden opgepakt. Dat de budgetten het nu niet toelaten om al het vastgoed 100% te verduurzamen (energie-neutraal te maken) neemt niet weg dat de gemeente, daar waar mogelijk, bij het reguliere onderhoud zo veel mogelijk al voor duurzame oplossingen kiest. In de paragraaf duurzaamheid, wordt hier verder op ingegaan.

Vastgoed in tijdelijk beheer

Vastgoed dat is of wordt aangekocht voor planontwikkelingen wordt in beginsel niet meegenomen in de reguliere onderhoudsplanningen. Hiervoor geldt doorgaans een apart onderhoudsregime dat uitgaat van zeer sober en hooguit noodzakelijk (calamiteiten)onderhoud waardoor de conditiescore vergelijkbaar is met niveau 4, matige conditie.

Onderwijsgebouwen

Per 1 januari 2015 is het onderhoud van de scholen in het primair onderwijs overgeheveld naar de schoolbesturen. De gemeente ontvangt hierdoor geen aanvragen meer voor een financiële bijdrage in de kosten van gebouwonderhoud. Een situatie die al sinds 2005 geldt voor het voortgezet onderwijs. De gemeente kan wel nog worden aangesproken op zogenaamde constructiefouten.

Investerings in onderwijshuisvesting gebeuren op grond van het Integraal Huisvestingsplan (IHP). Hoofdzakelijk wordt in een IHP opgenomen wat de vraag, het aanbod en de spreiding is voor wat betreft onderwijshuisvesting, nu en in de toekomst. Rekening houdend met alle relevante (maatschappelijke) ontwikkelingen. In het kader van de verwachte vrijkomende schoolgebouwen als gevolg van de IHP's zullen een aantal schoolgebouwen de komende jaren aan de gemeente in eigendom worden terug geleverd. De schoolgebouwen die afgelopen jaren aan de onderwijsbestemming zijn onttrokken en daarmee weer juridisch eigendom van de gemeente zijn, worden aan een bouwkundige NEN2767 inspectie onderworpen om de onderhoudstoestand te bepalen (minimaal niveau 3). Eventuele herstelwerkzaamheden en gemoeide kosten zijn voor rekening van het schoolbestuur. Vervolgens worden deze panden al dan niet toegevoegd aan de Bebouwd Onroerend Goed (BOG) -portefeuille, opgenomen in het reguliere onderhoudsregime en zal een herbestemming (verkoop, verhuur, sloop) worden gezocht. Een risico voor de IHP-budgetten betreft de financiële uitgangspunten uit het IHP Kindcentra (par. 4.1) waaronder diverse bijkomende kosten welke niet zijn verwerkt in de doorrekening (o.a. eventuele kosten voor verwerving, sloop, locatie specifieke kosten, etc.). Deze zijn veelal locatieafhankelijk. Deze eventuele kosten waren bij de totstandkoming van het IHP Kindcentra niet inzichtelijk. Daarom wordt per IHP-locatie/project een zogeheten business case opgesteld waarin ook de financiële haalbaarheid wordt onderzocht (de benodigde kosten vergeleken met het budget).

Onderhoudsniveau buiten- en binnensport

In het kader van het Spreidingsbeleid Buitensportaccommodaties (raadsnota februari 2018), waarin de visie van de gemeente Maastricht uiteen werd gezet ten aanzien van de toekomst van de bestaande buitensportaccommodaties, is een kwaliteitsbeoordeling uitgevoerd. Hieruit is gebleken, dat het bestaande onderhoudsniveau van de voorzieningen op basisniveau is (= veilig en functioneel). Dit staat gelijk aan de conditiescore 3 (volgens de NEN2767). Dit niveau wordt gehandhaafd.

Ook voor de gemeentelijke binnensportaccommodaties (sporthallen, sport- en gymzalen) is er een meerjaren onderhoudsplan, waarbij het aanhouden van conditiescore 3 uitgangspunt is. Vertraging in keuzes en besluitvorming omtrent diverse binnensportaccommodaties (Uitstel Nota Toekomstbestendige Binnensportaccommodaties 2^e Tranche) zijn er mede debet aan dat onderhoudsprogramma's worden vertraagd of in tijd naar achteren worden gezet. Op grond van de inspecties blijkt over het algemeen dat de onderhoudsstaat overwegend voldoende is, maar er blijven kwetsbare situaties die nadere aandacht vragen. Het eigenarenonderhoud wordt in nauwe afstemming met de gebruiker, Maastricht Sport, uitgevoerd. Calamiteiten worden overigens altijd onmiddellijk opgepakt.

Verduurzaming gemeentelijke vastgoedportefeuille

Het verduurzamen van de vastgoedportefeuille is een speerpunt en vormt een zeer belangrijke factor in het beheer ervan. In de volgende paragrafen worden diverse zaken benoemd die hiervan onderdeel uitmaken.

Voor wat betreft duurzaamheid vormt het coalitieakkoord 2022-2026 “Maastricht, stad van verbondenheid” het uitgangspunt voor de verduurzaming voor de komende jaren. De doelstellingen die hierin specifiek benoemd staan betreffen het plaatsen van zonnepanelen en het zijn van een 100% klimaat neutrale gemeentelijke organisatie in 2030 als aanjager van de duurzame ambitie. Om deze doelstellingen te halen zal er eind 2023 een strategische nota “Verduurzaming gemeentelijk Vastgoed” worden opgesteld waaruit, vanaf 2024, duidelijke beleidsmatige keuzes gemaakt kunnen worden (op basis van o.a. beleid en financiën) om klimaatneutraliteit binnen de vastgoedportefeuille te bereiken. De strategische nota maakt het mogelijk om diverse scenario’s door te rekenen en zo keuzes te maken op het gebied van CO2 neutraliteit, kosten effectiviteit etc.

De strategische nota zal voor de gemeente de routekaart vormen waarlangs de komende jaren de verduurzaming wordt opgepakt. Voor het vastgoed van de gemeente ziet deze er globaal als volgt uit:

De strategische nota vormt een impuls voor de verduurzaming van het vastgoed op de bestaande aanpak van de verduurzaming die sinds een aantal jaren is ingezet. Hierdoor zullen lopende zaken in een versnelling komen dan wel afgerond worden in de komende jaren.

Zonnepanelen op gemeentelijke huisvesting

Zoals vermeld in het coalitieakkoord 2022-2026 is de ambitie opgenomen om zoveel mogelijk gemeentelijk vastgoed te voorzien van zonnepanelen. De afgelopen jaren is de inzet voornamelijk geweest om het vastgoed voor huisvesting van de eigen bestuurlijke- en ambtelijke organisatie van zonnepanelen te voorzien. Hiervan kan gemeld worden dat dit een geslaagde operatie is geweest zoals te zien in de volgende weergave die het aantal zonnepanelen per pand laat zien:

Vanaf bouw, voor 2018

Geusseltbad	120
Geusseltsporthal	182
Het Rondeel (milieupark)	23
Boulodrome	150

2018

Ankerkade 275	2576
Randwycksingel 22	460
Herbenusstraat 89	232
Theater Vrijthof 46	224

2019

Mosae Forum 10	562
----------------	-----

Vanaf 2023

Avenue Ceramique	95
------------------	----

Vanaf 2024 zal de nadruk komen te liggen op het overige vastgoed. Hiervoor zullen huurders gestimuleerd worden om zelf te investeren in PV-panelen door hen te informeren over mogelijkheden

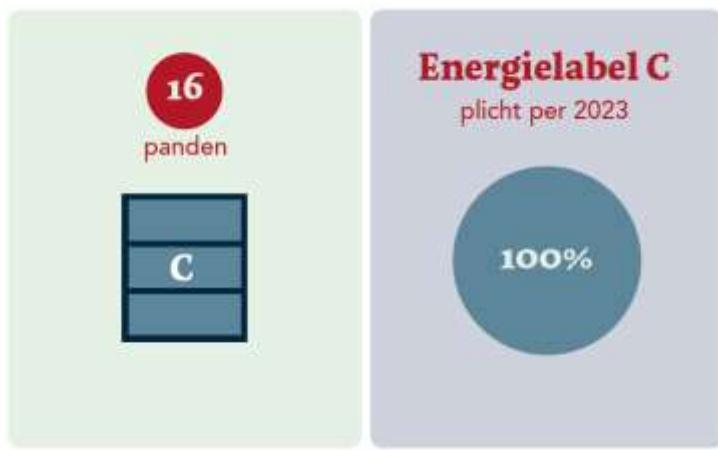
en vingerende regelgeving maar zal ook gekeken worden naar mogelijke subsidies om de huurders hierin te ondersteunen.

Subsidies

In voorgaande jaren zijn diverse subsidies (oa SDE) aangevraagd voor het verduurzamen van het vastgoed. Vanaf 2024 zullen de diverse subsidieaanvragen onderbouwd worden door de uitkomsten van de strategische nota verduurzaming Vastgoed en zal er nog actiever gestuurd worden op het verkrijgen van energiesubsidies om zo de verduurzaming nog meer aan te jagen. Het is de bedoeling om vanaf 2024 onder andere zogenaamde DUMAVA (duurzaam maatschappelijk vastgoed) (rijks)subsidie aan te vragen. Deze komt eigenaren van bestaand maatschappelijk vastgoed tegemoet in de kosten om te verduurzamen. Omdat de inschrijving die voorzien was voor 2024 vervroegd is naar september 2023 is reeds voor een aantal gemeenschapshuizen, vooruitlopend op de uitkomsten van de strategische nota, deze subsidie aangevraagd. De DUMAVA subsidie zal vanaf 2024 jaarlijks aangevraagd kunnen worden.

Energie C-labelplicht

In 2023 moesten alle kantoorpanden van een energielabel C voorzien worden. Aan deze plicht is voldaan.

Het is de verwachting dat er vanaf 2024 nieuwe toekomstige regelgeving bekend gemaakt wordt waaruit aanscherping in het kader van de energie labels zal optreden. Indien deze aanscherping volgt zal deze worden meegenomen in de strategische nota (en dus de routekaart) en zullen plannen worden opgesteld om aan deze regelgeving te blijven voldoen.

Noodfonds Energie

Om huurders tegemoet te komen in hun energielasten zijn er in 2023 een tweetal gemeentelijke subsidies beschikbaar gesteld. Voor de korte termijn was er een subsidieregeling energie Noodfonds 2022-2023 opengesteld waarmee organisaties een tegemoetkoming in energielasten konden aanvragen voor de periode 1 oktober 2022 t/m 31 maart 2023. In 2023 is ook een tweede subsidieregeling middellange termijn opengesteld die doorloopt tot in 2024. De bedoeling hiervan is dat organisaties niet alleen een bijdrage in de energielasten krijgen maar maatregelen nemen om de energielasten permanent te kunnen verlagen. Instanties (niet zijnde bedrijven of woningen) die huren van de gemeente kunnen zelf geen subsidie aanvragen. Voor deze groep zal de gemeente de vastgestelde subsidies zelf inzetten om vanaf 2024 maatregelen treffen om het vastgoed blijvend te verduurzamen. De keuze en prioritering van deze objecten zal mede afhangen van de uitkomsten van de eerdergenoemde strategische nota "Verduurzaming gemeentelijk Vastgoed" die eind 2023 zal worden vastgesteld.

Verduurzaming tijdens regulier onderhoud

Los van alle extra zaken die zorgen voor de versnelling van de verduurzaming zal ook in 2024 tijdens het reguliere onderhoud zoveel mogelijk gekeken worden naar het toepassen van duurzaamheid. Daar waar mogelijk zullen isolerende maatregelen getroffen worden, worden cv-ketels vervangen door (warmtepomp voorbereide) hr-ketels en wordt verlichting vervangen door LED. Een greep van reeds

doorgevoerde en toegepaste duurzaamheidsmaatregelen uit afgelopen coalitieperiode wordt geschetst in onderstaande tabel:

Maatregel	Toegepast in aantal panden
CV ketels vervangen door HR ketels	55
Daken vernieuwd waarbij dak isolatie is toegepast	8
LED verlichting	18
Noodverlichting	15
Spouwmuur isolatie toegepast	1

Daar waar bovenstaande maatregelen tot 2023 nog redelijk ad hoc genomen werden zal vanaf 2024 de strategische nota als leidraad dienen om duidelijkheid te verschaffen welke maatregelen het meest kosteneffectief zijn en dus wel of niet toegepast worden.

Duurzaam MJOP

Naast het (ad-hoc) inpassen van duurzame maatregelen tijdens het regulier onderhoud is het vanaf 2026 de bedoeling om duurzame vervangingsmaatregelen met een langere terugverdientijd (langer dan 10 jaar) structureel in het MJOP (MeerJaren Onderhouds Planning) op te nemen. Zodoende wordt dit daarmee een zogenaamd DMJOP (Duurzame Meerjaren Onderhouds Planning). Het werken met een zogenaamde DMJOP zorgt ervoor dat verduurzaming op de lange termijn structureel verankerd wordt in het beheer en onderhoud van het vastgoed van de gemeente Maastricht.

Daarvoor dienen evenwel aanvullend financiële middelen vrijgemaakt te worden om de verduurzaming op de lange termijn structureel te waarborgen binnen het beheer en onderhoud van het gemeentelijk vastgoed.

Verduurzaming middels circulariteit

Een lagere CO₂-uitstoot wordt niet alleen bereikt met minder energieverbruik. Dit wordt ook bereikt door circulariteit toe te passen bij ver(nieuw)bouw. De Nederlandse overheid heeft als doel om in 2050 een 100% circulaire economie te zijn. In een circulaire economie behouden grondstoffen, onderdelen en producten hun waarde. Het circulaire model gaat er namelijk vanuit dat de producten van nu, de grondstoffen zijn voor later; na gebruik kunnen de materialen waaruit een product bestaat opnieuw worden gebruikt. Afval bestaat hierdoor niet (of nauwelijks) meer. Hierdoor zal het grondstofgebruik aanzienlijk verminderen en wordt bewust hergebruikt en gerecycled waardoor de CO₂-uitstoot afneemt.

De gemeente zet voor haar verduurzaming ook in op circulariteit om stappen te zetten naar een volledig circulaire economie in 2050. Dat heeft het college in januari 2021 bepaald aan de hand van de Grondstoffenvisie Zuid-Limburg. Deze laat zien dat er kansen zijn voor het versnellen van de regionale circulaire economie in Zuid-Limburg. De gemeente gaat daarom meer circulair inkopen, oplopend tot 50 procent in 2025 en zij streeft ernaar in 2030 al 50 procent minder primaire grondstoffen te gebruiken.

Daarnaast zal de komende periode gestart worden met 2 pilotprojecten omtrent de inzet van de zogenaamde CO₂ prestatieladder.

De CO₂-Prestatieladder is een instrument dat organisaties helpt in hun streven naar verduurzaming en meer specifiek naar de reductie van CO₂-emissie. De gemeente zal de mogelijke invoering van de CO₂-prestatieladder verkennen als hulp op weg naar een klimaat-neutrale gemeentelijke organisatie in 2030, door praktijkervaringen op te halen bij een reeds gecertificeerde gemeente en op basis daarvan twee (nader te bepalen) pilots uit te voeren. Het beleid omtrent circulariteit wordt vervolgens in de komende jaren verder vormgegeven.

Toegankelijkheid

Maastricht wil een inclusieve stad wil zijn. De optimale toegankelijkheid van gebouwen waar de gemeente voor verantwoordelijk is, is daarbij als doelstelling opgenomen. Op 14 juli 2016 trad in Nederland het 'VN-verdrag handicap' in werking. In de Maastrichtse Inclusie Agenda 2019-2022 is aangegeven hoe de gemeente Maastricht streeft naar een inclusieve stad. Niet alle voorzieningen in de gemeente hoeven direct toegankelijk te zijn, het gaat om een geleidelijke verbetering. Stapsgewijs wordt hieraan gewerkt. In 2018 is begonnen met het opstellen van een Integraal Screeningsinstrument Toegankelijkheid om de benodigde maatregelen in kaart te brengen. In 2019 is er een pilot gestart om het integrale screeningsinstrument Toegankelijkheid uit te voeren bij 10 gemeentelijke openbare gebouwen. In 2020 zijn 10 gemeentelijke panden gescreend en in 2021 is een plan van aanpak opgesteld ter uitvoering van de bouwkundige aanpassingen om de toegankelijkheid van de 10 gemeentelijke panden te verbeteren en te komen tot een aanpak voor de overige portefeuille. Hierbij kan men denken aan bewegwijzering, mindervaliden toiletten, liften, trapleuningen etc. Dit plan van aanpak is ter besluitvorming aan het college en de raad voorgelegd in 2021. In 2022 hebben er geen werkzaamheden in het kader van toegankelijkheid plaatsgevonden, maar is de uitvoering wel voorbereid. De uitvoering van de maatregelen om toegankelijkheid te verbeteren voor de 10 gemeentelijke panden is voorzien vanaf einde 2023.

Ontwikkelingen/Investeringsen

Er vinden diverse significante investeringen plaats in de specifiek onderscheiden vastgoedsegmenten binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Deze investeringen vinden plaats om de panden in kwantitatief en kwalitatief opzicht op niveau te houden. Bedoelde segmenten zijn onderverdeeld in a.) bebouwd onroerend b.) onderwijs, c.) sport waarbij de investeringen op hoofdlijnen worden omschreven. Per segment worden de investeringen toegelicht.

1. Bebouwd Onroerend Goed (algemeen)

Bij de Bebouwd Onroerend Goed portefeuille is er sprake van rendabele investeringen in samenwerking met de huurders. Na diverse verbouwingen in de Timmerfabriek voor Lumière en de Muziekgieterij, is nog de invulling van Timmerfabriek Zuid aan de orde. Op dit moment is er een omgevingsvergunning aangevraagd voor het gebruik van Timmerfabriek-Zuid door Blender. Definitieve duidelijkheid inzake de vergunning is voorzien voor oktober 2023 waarna ingebruikname vanaf het voorjaar van 2024 kan plaatsvinden. Uit onderzoek is gebleken dat er in het kader van het uit te voeren dak onderhoud in de Timmerfabriek zonnepanelen kunnen worden aangebracht. De uitvoering van dit dak onderhoud is vanaf september 2023 opgestart en het werk start halverwege oktober 2023. Oplevering is voorzien medio 2024. Daarnaast zal uitbreiding van het Theater aan het Vrijthof opgestart worden. Oplevering is voorzien in 2027. Ten slotte wordt onderzocht hoe de gemeentelijke huisvesting op Mosae Forum en Randwycksingel vorm moet worden gegeven vanwege het COMIC-werkconcept. Dit kan in 2024 mogelijk al leiden tot bouwkundige aanpassingen.

2. Onderwijs

Primair Onderwijs

Investeringsen in (vervangende) nieuwbouw en renovatie van onderwijshuisvesting gebeuren langs de beleidslijn van de uitvoering van de IHP's basisonderwijs, speciaal- en voortgezet (speciaal) onderwijs. De raad heeft op 17 december 2019 het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs en Speciaal Onderwijs Kindcentra 2020-2036 vastgesteld. De gemeente heeft destijds een bedrag van ruim € 45 mln. gevoteerd in de verbetering van de huisvesting van het primair onderwijs, zowel in renovatie, in eventuele uitbreidingen en in nieuwbouw. Bij het vaststellen van het IHP Kindcentra (primair en speciaal onderwijs) in december 2019 door de raad was al bekend dat het beschikbare IHP-budget (MJIP) van € 45 mln. niet toereikend zou zijn. Hiervoor zijn twee redenen aan te merken. Enerzijds wordt het onderwijsbudget in het MJIP niet jaarlijks geïndexeerd waardoor autonome prijsstijgingen van de (bouw)kosten niet opgevangen kunnen worden. Anderzijds voorziet de onderwijshuisvestingsverordening niet in bekostiging van eenmalige bijkomende kosten van locatie specifieke onderdelen, zoals het afboeken van boekwaarden, sloopkosten, grondaankopen, inzet van projectbegeleiding en ook niet voor bijzondere omstandigheden zoals restauratiekosten en inefficiënt gebouwgebruik bij monumentale gebouwen. Via de programmabegroting 2023 heeft de raad het bedrag voor het IHP primair onderwijs verhoogd naar afgerond € 72 mln. In 2023 vindt de actualisatie

van het IHP plaats (looptijd 2024-2028) met een update, herprioritering en herverdeling van financiële middelen van lopende en beoogde projecten. In 2024 is nieuwbouw van Kindcentrum Scharn, nieuwbouw en restauratie van KKC de Groene Loper en nieuwbouw KKC Belfort aan de orde. Daarnaast wordt er overeenkomstig het geactualiseerde IHP gestart met de planvorming en het opstellen van businesscases voor de scholen die op de planning staan voor de periode 2024-2028.

BENG en Programma van Eisen Frisse Scholen

De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 26 februari 2019 besloten om duurzaamheidsinvesteringen bij de realisering van Bijna Energie Neutrale (Onderwijs)Gebouwen (BENG), vooruitlopend op de toekomstige wetgeving, voor rekening van de gemeente te nemen. Dit geldt ook voor de richtlijn Programma van Eisen Frisse Scholen (klasse B). Inmiddels zijn de BENG eisen de nieuwe energetische eisen die vanaf 1 januari 2021 worden gesteld aan alle nieuwbouwprojecten. In geval van renovatie worden deze kwalitatieve eisen zo veel als mogelijk nagestreefd onder de voorwaarde dat schoolbesturen eveneens een bijdrage leveren in deze investering vanuit hun besparingen in de exploitatie als gevolg van deze gemeentelijke investeringen in het duurzamen van schoolgebouwen. De raad heeft ook aangegeven dat voor de scholen waar nieuwbouw aan de orde is, naast de BENG-norm, ook ENG (volledig energieneutraal) in een scenario uitgewerkt dient te worden. En dat dit, in samenwerking met schoolbesturen en eventuele andere partijen, bij nieuwbouw het uitgangspunt zou moeten zijn. Hiervoor geldt eveneens de voorwaarde dat schoolbesturen een bijdrage leveren in deze investering. Aan dit raadsbesluit wordt op dit moment uitvoering gegeven bij de lopende projecten zoals vermeld in de eerste paragraaf 'primair onderwijs'.

Voortgezet Onderwijs

Om te komen tot geschikte huisvesting voor het voortgezet onderwijs moet een integraal huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs worden opgesteld. Stichting LVO heeft mede op basis van een advies van de commissie ARVO 2040 een ontwikkelrichting voor het onderwijsaanbod in Maastricht bepaald. Deze ontwikkelrichting vertalen we in gezamenlijkheid met LVO in het nog op te stellen IHP Voortgezet onderwijs, welke we in 2024 ter besluitvorming aan de raad voorleggen.

In 2023 heeft het initiatief van Montessori College Maastricht vanuit het Ministerie van OCW het bericht ontvangen dat de gevraagde school voor bekostiging in aanmerking wordt gebracht. Het initiatief zal starten per schooljaar 2024-2025. In gezamenlijk overleg kijken we naar adequate huisvesting, welke per augustus 2024 voor eerste ingebruikname aan het schoolbestuur wordt overgedragen.

Voor het internationaal voortgezet onderwijs is door het United World College Maastricht (UWCM) een uitbreidingsverzoek ingediend. Deze mogelijkheden zijn inmiddels verkend. Door het toenemend aantal leerlingen is uitbreiding noodzakelijk. Dit kan op de bestaande locatie gerealiseerd worden en binnen het budget IHP VO. De aanvraag is inmiddels goedgekeurd zodat UWCM deze uitbreiding in 2024 kan realiseren.

(Primair- en Voortgezet) Speciaal Onderwijs

De spreiding van het speciaal onderwijs zowel voor het basis- als ook het voortgezet onderwijs maakt onderdeel uit van de Integrale Huisvestingsplannen. In het in 2019 vastgestelde IHP is aangegeven dat voor het speciaal onderwijs de Campus Special Needs West wordt gerealiseerd waarin plaats is voor alle leerlingen met een uitgebreidere ondersteuningsbehoefte.

Met de actualisatie van het IHP voor het primair onderwijs alsmede de besluitvorming over het voortgezet onderwijs wordt de positie van het speciaal onderwijs nader bekeken. De inclusie-opgave (integratie in het regulier onderwijs), de regionale spreiding van voorzieningen voor het speciaal onderwijs en de ontwikkelingen als het gaat om de aansluiting tussen Passend Onderwijs en Jeugdhulp dienen hierin te worden vertaald.

3. Sport

In 2013 is de Sportnota 2020 vastgesteld. In 2018 is de nota evaluatie sportaccommodaties door de raad aangenomen en in december 2021 heeft het college besloten de kaders en uitgangspunten van de sportnota te verlengen tot 2025. Een richtinggevende visie omtrent de binnensportaccommodaties is vervat in het Coalitieakkoord 2022-2026, samengevat: "sturen op multifunctioneel gebruik van binnensportaccommodaties en het maken van kwaliteitsslagen door te investeren in gymzalen en

sporthallen om de faciliteiten aantrekkelijk te houden”. Het precieze beleid wordt vastgelegd in de nog vast te stellen nota 2^e tranche binnensportaccommodaties.

Binnensportaccommodaties in relatie tot onderwijs

De gemeente heeft een wettelijke plicht om te voorzien in accommodaties voor bewegingsonderwijs. Daarom is er een directe relatie met de onderwijshuisvestingsontwikkelingen. De 2e tranche volgt in 2 delen. Deel 1 samen met de actualisatie van het IHP primair onderwijs en deel 2 samen met de vaststelling van het IHP voortgezet onderwijs. Doordat de bouwontwikkelingen van enkele Kindcentra vordert heeft de raad in juni 2023 budget gevoteerd voor de nieuwbouw van 4 binnensportaccommodaties, te weten De Heeg, Scharn, Belfort en Groene Loper. De totale investeringskosten voor deze vier nieuwe binnensportaccommodaties zijn door een overspannen (bouw-) markt, die gepaard gaat met onder andere een forse prijsontwikkeling, fors hoger dan eerder verwacht.

In de begroting is de tweede tranche binnensportaccommodaties, waar de nieuwbouw van de 4 genoemde binnensportaccommodaties deel van uitmaakt, opgenomen als majeur project voor de MJIP gelden. Door de wettelijke plicht voor het faciliteren van bewegingsonderwijs zijn ook de kosten van de binnensportaccommodaties voor een groot deel (onderwijs gerelateerd) verplicht. Door de hoge investeringskosten van nieuwe binnensportaccommodaties is de verwachting dat het nog beschikbaar budget dat gereserveerd staat in de MJIP gelden binnensport (27 miljoen euro) onvoldoende toereikend zal zijn om alle benodigde investeringen voorkomend uit deel 1 en deel 2 tweede tranche binnensport te kunnen dekken. In de raadsvoorstellen deel 1 (gekoppeld aan de actualisatie IHP PO) en deel 2 (gekoppeld aan het IHP VO) tweede tranche binnensportaccommodaties worden voorstellen gedaan voor de financiering van de benodigde investeringen. Kostenbesparing zal gezocht kunnen worden in het temporiseren van de planning van binnensportaccommodaties die gerenoveerd moeten worden en geen relatie hebben met de IHP's. Een andere optie is om in plaats van nieuwbouw te kiezen voor sobere doch doelmatige renovatie van de aanwezige sportvoorziening. Of versoering van de ambitie om innovatieve binnensportaccommodaties te realiseren. Voor wat betreft verduurzaming worden de diverse sportaccommodaties ook meegenomen in de strategische nota “verduurzaming Vastgoed”. De diverse ontwikkelingen op sportgebied naar aanleiding van nieuwbouw, verbouw en onderhoud zullen opgenomen worden in de nota waardoor ook op dit gebied duidelijke keuzes kunnen gemaakt worden voor wat betreft het klimaatneutraal maken van de diverse accommodaties.

Buitensportaccommodaties

Ten aanzien van buitensportaccommodaties blijft de ambitie van het spreidingsbeleid met betrekking tot de pijler ‘accommodaties’ ook voor de toekomst overeind. Wel wordt de uitvoering afhankelijk gesteld van de mogelijkheden en initiatieven die zich aandienen.

Zwembad Geusseltbad

Ten aanzien van het Geusseltbad is de verwachting dat met de huidige reservering groot onderhoud op een adequate wijze het planmatige (dus voorziene) onderhoud kan worden uitgevoerd. Hierbij dient aangetekend te worden dat het Geusseltbad in de afgelopen jaren een aantal onvoorziene uitgaven heeft gekend, ook nu zijn er enkele onvoorziene zaken van technische aard die in 2023 verder zijn opgepakt. Het betreft onder meer aspecten die verband houden met ontwerp-technische tekortkomingen (zoals een condens probleem). Daarnaast geldt dat diverse planmatige onderhoudstaken, die vanwege o.a. noodzakelijke sluiting van het zwembad om praktische redenen gebundeld moeten worden uitgevoerd, deels naar voren worden gehaald uit de MJOP. In 2022 is gestart met een inventarisatie en planning, uitvoering is voorzien voor eind 2024.

Geusseltstadion

Voor wat betreft het Geusseltstadion heeft er in 2022 en 2023 een onderzoek naar constructieve veiligheid plaatsgevonden op basis waarvan diverse werkzaamheden (aanpassingen/verbeteringen) zijn opgedragen; binnen enkele maanden zal dit project worden afgerond. Voor deze werkzaamheden wordt de ruimte in de financiële reserve voor planmatig onderhoud benut. In algemene zin geldt dat de gemeente, vanuit het vervangingsonderhoud, daar waar mogelijk een upgrade toepast naar de huidige maatstaven.

De voortijdige vervanging van de kunstgrasmat in het Geusseltstadion is het gevolg van afkeuring van de grasmat. Omdat die grasmat pas 3 jaar oud is terwijl er garantie geldt van 5 jaar, wordt de grasmat

vervangen door de leverancier waarbij de gemeente ervan uit gaat dat het inderdaad om een garantie-geval gaat. De oorzaak van afkeur wordt door een onafhankelijke instantie onderzocht.

Haven watersportverenigingen

De haven van de watersportverenigingen MCC en MWC (erfpacht) dient elke 10 jaar uitgebaggerd te worden om voldoende vaardiepte te behouden. De kosten daarvan worden op basis van eertijds geraamde kosten -oorspronkelijk 50/50- gedragen door de gemeente en de beide watersportverenigingen (via de jaarlijkse erfpachtcanons). Einde 2021 is de haven grotendeels gebaggerd. Het deel dat nu om meerdere redenen niet gebaggerd is, wordt hetzij in 2027 separaat aangepakt hetzij in 2031-2032 bij de volgende grote bagger-actie meegenomen.

Financiële consequenties

Om de kosten voor het programmatisch onderhoud van het vastgoed van de gemeente Maastricht over de jaren te verdelen zijn er een aantal onderhoudsvoorzieningen getroffen. Deze voorzieningen worden gevoed door een jaarlijks gemiddelde storting waaruit de beoogde onderhoudswerkzaamheden worden bekostigd in de betreffende jaarschijven. Het betreffen egalisatievoorzieningen met een constante (gelijkblijvende) dotatie vanuit de gemeentelijke exploitatie.

Voor gemeenten en provincies is de regelgeving hieromtrent vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (hierna: BBV). Conform BBV dient er een actueel onderhoudsplan ten grondslag te liggen aan de vorming van een onderhoudsvoorziening. Ten behoeve van het programmatisch onderhoud wordt iedere vijf jaar een her-inspectie van de vastgoedportefeuille uitgevoerd.

In het jaar 2020 zijn herinspecties per locatie uitgevoerd ten behoeve van het vaststellen van het MeerJarenOnderhoudsPlan (hierna: MJOP) over de jaren 2021 t/m 2025 per onderhoudsvoorziening. Het MJOP voorziet onderhoud op basis van de NEN 2767 normering met een conditiescore 3 (gemiddeld onderhoudsniveau per locatie). Conditiescore 3 betreft een redelijke kwaliteit waarbij incidenteel storingen kunnen optreden. Deze inspecties vormen de basis voor het vormen van de betreffende onderhoudsvoorzieningen met bijbehorende meerjarige stortingen. De verschillende MJOP's zijn begin 2021 vastgesteld door de Raad en vervolgens vertaald in de meerjarenbegroting.

Voor correctief- en mutatie-onderhoud zijn middelen beschikbaar gesteld in de exploitatie. Voor het planmatig onderhoud van de hierboven uiteengezette gemeentelijke vastgoedportefeuille zijn de volgende voorzieningen beschikbaar, waarbij per taakveld aangegeven wat de dotatie per onderhoudsvoorziening is:

Voorziening preventief onderhoud bebouwd onroerend goed:

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Deze voorziening wordt vanuit meerdere pandexploitaties (en dus ook taakvelden gezien de verschillende soorten functies die de panden vervullen) gevoed. Er is gekozen om één totaalvoorziening voor de totale portefeuille te hanteren en niet per pand.

Saldo 1-1-2024	Storting 2024*	Onttrekking 2024	Saldo 31-12-2024
€ 0	€ 2.955.000	€ 2.261.535	€ 693.465

Uitsplitsing storting 2024 per taakveld*	
Taakveld 0.3: Beheer overige gebouwen en gronden	€ 1.698.521
Taakveld 0.4: Overhead	€ 691.253
Taakveld 1.1: Crisisbeheer en brandweer	€ 84.797
Taakveld 1.2: Openbare orde en veiligheid	€ 12.378
Taakveld 2.1: Verkeer en vervoer	€ 2.826
Taakveld 5.3: Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	€ 246.905
Taakveld 5.4: Musea	€ 50.853
Taakveld 5.6: Media	€ 152.287
Taakveld 7.5: Begraafplaatsen en crematoria	€ 15.180
Totale storting	€ 2.955.000

Door de zeer grote stijging van lonen en materiaalprijzen, lange levertijden, grondstofproblemen etc. zijn de kosten voor onderhoud in de afgelopen jaren flink opgelopen. Om het geplande onderhoud uit te kunnen blijven voeren conform het door raad de vastgestelde onderhoudsniveau (conditiescore 3) is de jaarlijkse storting in de onderhoudsvoorziening middels de Programmabegroting 2024 verhoogd naar € 2.955.000.

Voorziening Preventief onderhoud stadion Geusselt:
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024 (verwacht)	Saldo 31-12-2024
€ 313.032	€ 85.000	€ 65.837	€ 332.195

Voorziening Preventief onderhoud Binnensport:
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024 (verwacht)	Saldo 31-12-2024
€ 1.087.830	€ 280.000	€ 1.118.002	€ 249.828

Voorziening Preventief onderhoud Buitensport:
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024 (verwacht)	Saldo 31-12-2024
€ 253.898	€ 65.000	€ 7.512	€ 311.386

Voorziening Preventief onderhoud zwembad Geusselt:
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024 (verwacht)	Saldo 31-12-2024
€ 1.774.743	€ 185.000	€ 1.300.289	€ 659.454

Voorziening Preventief onderhoud jachthaven St. Pieter:
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Saldo 1-1-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024 (verwacht)	Saldo 31-12-2024
€ 267.980	€ 43.350	€ -	€ 311.330

Voorziening frictiekosten af te stoten gymzalen:
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties

Deze voorziening wordt niet meer jaarlijks gevoed maar alleen gebruikt om de kosten m.b.t. frictiekosten afgestoten gymzalen op te vangen. Deze voorziening is hier destijds eenmalig voor gevormd. Naar verwachting zal volledige uitputting in 2023 plaatsvinden.

Saldo 1-1-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024 (verwacht)	Saldo 31-12-2024
€ -	€ -	€ -	€ -

Voor de doorkijk van 2023 en verdere jaren wordt korthedshalve verwezen naar de staat reserves en voorzieningen in paragraaf 2.3 van de programmabegroting 2024.

Grondbeleid

Algemeen

Het grond- en vastgoedbeleid is een ondersteunend middel om ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke doelen in de fysieke leefomgeving te realiseren. De instrumenten uit het grond- en vastgoedbeleid, zoals bijvoorbeeld het aan- en verkopen van grond en vastgoed, kunnen worden ingezet om ambities en opgaves in de fysieke leefomgeving van Maastricht optimaal te kunnen realiseren.

Een samenvattende vastlegging van de visie van de gemeente over het grond- en vastgoedbeleid, de keuzes die de gemeente heeft gemaakt voor de uitvoering en de resultaten en de risico's worden in onderhavige paragraaf, conform artikel 16 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) tot uitdrukking gebracht. Aangezien de gemeente Maastricht een separate Kadernota grond- en vastgoedbeleid heeft en er jaarlijks een Meerjaren Prognose Grond en Vastgoed (MPGV) wordt opgesteld heeft deze paragraaf een meer samenvattend karakter.

Visie op het grond- en vastgoedbeleid

Omgevingsvisie Maastricht 2040

Zoals hiervoor al aangestipt is het grond- en vastgoedbeleid een ondersteunend middel om ruimtelijke en sociaal- maatschappelijke doelen in de fysieke leefomgeving te realiseren.

Met het oog op de invoering van de Omgevingswet is in oktober 2020 de Omgevingsvisie Maastricht 2040 vastgesteld. Dit is hét beleidsdocument waarin beschreven staat hoe we de fysieke leefomgeving van Maastricht willen ontwikkelen en beheren tot 2040. Deze Omgevingsvisie heeft de structuurvisie Maastricht 2030 vervangen. De Omgevingsvisie vormt samen met de Economische visie, Sociale visie, Cultuurvisie en de Stadsvisie (die leidend is voor de vier hiervoor genoemde visies) het lange termijnperspectief voor de stad. De huidige Omgevingsvisie (Omgevingsvisie Maastricht 2040) wordt in 2024 geactualiseerd. Bij deze actualisatie zal ook rekening worden gehouden met de (fysieke doorvertaling van) de geactualiseerde Stadsvisie, Economische en Sociale visie.

Kadernota grond- en vastgoedbeleid Maastricht 2022

In de Kadernota grond- en vastgoedbeleid (hierna ook: Kadernota) die is vastgesteld op 27 september 2022, zijn de algemene uitgangspunten van het grond- en vastgoedbeleid opgenomen. Met de Kadernota geeft de gemeente aan op welke wijze en met welke instrumenten zij uitvoering wenst te geven aan de opgaven en ambities in de fysieke leefomgeving en huisvestingsvraagstukken.

Met de geactualiseerde Kadernota beogen we de instrumenten van het grond- en vastgoedbeleid zodanig in te zetten dat onze ambities en opgaves in de fysieke leefomgeving van Maastricht, zoals onder meer vastgesteld in de gemeentelijke Omgevingsvisie en het Coalitieakkoord 2022-2026, optimaal gerealiseerd kunnen worden.

In de Kadernota wordt de basis gelegd voor een verdergaande integrale afweging door bij nieuwe (locatie)ontwikkelingen naast de brede financiële gevolgen die ontstaan door de ontwikkeling ook de maatschappelijk impact in beeld te brengen. Zo is dat bijvoorbeeld gedaan bij de gebiedsontwikkeling in Belfort in het kader van de ontwikkeling en realisatie van het Kernkindcentrum en de plannen in de direct aangrenzende omgeving.

De rol van de gemeente ten aanzien van ontwikkelingen wordt voortaan situationeel bepaald (situationeel grondbeleid), hierdoor kan maatwerk worden geleverd. Het grond- en vastgoedbeleid biedt hiermee een effectief en flexibel kader om te sturen en handelen waar dat nodig is. Een proactief aankoopbeleid aangevuld met strategisch aankoopbeleid ondersteunt hierbij.

In de Kadernota wordt ook nog op andere onderwerpen nader ingegaan, waarnaar korthedshalve zij verwezen (niet limitatief), met betrekking tot grondbeleid:

- publiek private samenwerking (PPS);
- gronduitgifte en grondprijzenbeleid;
- faciliteren private initiatieven;
- uitgifte van gronden in erfpacht;

- kostenverhaal;
- besluitvormingsprocedure, kaderstelling en controle;

met betrekking tot vastgoedbeleid:

- kostendekkende gemeentelijke vastgoedexploitatie;
- wijze van berekening kostprijsdekkende huur;
- verkoop van vastgoedobjecten (panden);
- meerjarig planmatig onderhoud vastgoed (MJOP);
- kaders en besluitvormingsproces met betrekking tot vastgoedinvesteringen.

Grondprijnsbeleid

De uitgangspunten rondom de grondprijnsbepaling bij de uitgifte van grond door de gemeente zijn vastgelegd in de door de raad vastgestelde Nota Grondprijzen Maastricht 2020. Deze nota gaat onder meer in op de door de gemeente te hanteren grondprijzen voor de verschillende functies zoals woningbouw, bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel. De richtprijzen worden jaarlijks door het college geactualiseerd in de zogeheten Grondprijzenbrief volgens de in de Nota grondprijzen aangegeven methodiek. Eind 2023 zal naar verwachting de Grondprijzenbrief voor 2024 door het college worden vastgesteld. De Nota grondprijzen zal naar verwachting eind 2024 worden geactualiseerd.

Algemene verkoop- en erfpachtvoorwaarden

In 2013 zijn met betrekking tot gemeentelijke gronduitgifte door de raad de algemene verkoop- en erfpachtvoorwaarden vastgesteld. Deze worden naar verwachting in 2024 geactualiseerd.

Wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd

Situationeel grondbeleid

De gemeente Maastricht heeft in de Kadernota grond- en vastgoedbeleid Maastricht 2022 gekozen voor een situationeel grondbeleid.

Bij situationeel grondbeleid wordt per situatie afgewogen welk type grondbeleid (actief, samenwerking of faciliterend) het meest passend is. Hierbij wordt onder andere gekeken naar de urgentie van de ontwikkeling, de potentie van het gebied en de betrokkenheid van de grondeigena(a)r(en). Zo kan via maatwerk de meest geschikte en passende rol voor de gemeente worden gekozen.

Grond- en vastgoedbeleid in relatie tot de programma's

Door middel van grondexploitatie (bouwterreinen in projecten) en het faciliteren in gemeentelijke vastgoed accommodaties wordt bijgedragen aan de maatschappelijke effecten zoals deze zijn opgenomen in de diverse programma's van deze begroting. Naast het specifieke Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing (taakveld 8.2 Grondexploitatie), wordt tevens bijgedragen aan het realiseren van effecten op het gebied van:

- Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat doordat mede middels het gemeentelijk Grond- en Vastgoedbeleid kan worden voorzien in de beschikbaarstelling van gronden en vastgoedobjecten, welke bijdragen aan de totstandkoming van de robuuste structuren ten behoeve van een duurzame bereikbare stad. Te denken valt hierbij aan, de ontwikkeling stationslocatie Stad en Spoor, P&R-voorzieningen;
- Programma 3 Economie doordat mede via de grondexploitatie bedrijventerreinen worden aangelegd (bedrijventerrein Maastricht-Zuid) en (verbouwings)investeringen worden gedaan in locaties voor bijzondere doeleinden (bijvoorbeeld MECC, Health Campus) waardoor werkgelegenheid voor de stad en regio kan worden gerealiseerd. Voorts wordt voorzien in mogelijkheden tot vestiging van de mode- en creativiteitsindustrie. Door inzet van gemeentelijk vastgoed wordt ruimte geboden aan startende ondernemingen, zoals de huisvesting van Qeske aan de Francois de Veyestraat 8.
- Programma 4 Onderwijs doordat mede via grondexploitatie terreinen en via inzet/verkoop van gemeentelijke vastgoedaccommodaties worden gefaciliteerd ten behoeve van onderwijsvoorzieningen. Te denken valt aan realisatie van diverse integrale kindcentra, zoals: kernkindcentrum Maastricht-West (Belfort) en kernkindcentrum Maastricht Oost (De Groene

Loper), alsmede aanstaande ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs. Een en ander met het oog op het tot stand komen van een goed onderwijsklimaat in Maastricht;

- Programma 5 Sport, cultuur en recreatie. Bij sport doordat mede via grondexploitatie terreinen worden vervaardigd waarmee gefaciliteerd wordt dat sportaccommodaties worden aangelegd en dat voorzien wordt in de realisatie van binnen- en buitensportaccommodaties (bijvoorbeeld nieuwbouw van voorzieningen voor bewegingsonderwijs, te weten gym- en sportzalen bij de nieuw te realiseren IKC's, maar ook Bikepark De Heeg). Cultuur doordat via inzet van gemeentelijk vastgoed ontwikkelingen in deze sector worden gefaciliteerd ten behoeve van het versterken van de aanwezigheid van (kunst)instellingen en kunstproducenten en via nieuwbouw en beheer van vastgoedaccommodaties voor kunst- en cultuurvoorzieningen. Te denken valt hier aan Timmerfabriek, de gewenste middenzaal voor theatervoorstellingen en Centre Céramique (Kumulus);
- Programma 6 Sociaal domein doordat mede via grondexploitatie bouwterreinen worden vervaardigd waarmee gefaciliteerd wordt dat welzijnsaccommodaties (zoals gemeenschapshuizen) gerealiseerd kunnen worden en door middel van gemeentelijk vastgoedbeheer accommodaties (maatschappelijk vastgoed) ter beschikking kunnen worden gesteld ten behoeve van bijvoorbeeld welzijnsorganisaties, zoals noodopvang asielzoekers, en dag- en nachtopvang opvang dak- en thuislozen, etc.;
- Programma 7 Volksgezondheid en milieu doordat mede middels grondexploitatie en gronduitgifte ten aanzien van nieuwbouwprojecten duurzaamheids- en milieuvriendelijke maatregelen worden bedongen en dat in het kader van nieuwbouw en bouwkundig onderhoud van gemeentelijk vastgoed maatregelen worden getroffen op het gebied van duurzaamheid, zoals bijvoorbeeld, A-labeling bij nieuwbouw, aanbrengen energiezuinige installaties in gemeentelijke gebouwen, het (laten) aanleggen van zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed en het realiseren van zonneweides in Lanakerveld en op de Belvédèreberg, teneinde de doelstellingen van klimaatneutraal Maastricht te kunnen behalen;
- Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing doordat mede middels grondexploitatie (realisatie bouwterreinen) en de in de bijlage vermelde projecten (bijlage 8 Grootstedelijke projecten) onder meer uitvoering wordt gegeven aan de volkshuisvestingsbehoefte in de diverse woningsegmenten (van sociale woningbouw tot woningbouw in de vrije sector) van Maastricht en regio alsmede aan het versterken van de kwaliteit en variatie in woonmilieus in de herstructureringsbuurten en uitleglocaties.

In de MPGVB zijn alle lopende projecten – dit kunnen zowel grond- als vastgoedexploitaties zijn - waarbij de gemeente betrokken is opgenomen.

Komst Omgevingswet

Wanneer het gaat om de uitvoering van het grondbeleid dient opgemerkt te worden dat er een noemenswaardige verandering aanstaande is. Op 1 januari 2024 treedt namelijk de Omgevingswet in werking. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Ook de regelgeving met betrekking tot grondeigendom c.q. de instrumenten van het grondbeleid worden opgenomen in de Omgevingswet. Het gaat dan onder andere om de instrumenten voorkeursrecht gemeenten, onteigening, kostenverhaal en kavelruil. Het wettelijk instrumentarium voor de toekomstige inrichting van de fysieke woon- en leefomgeving ondergaat op bepaalde punten een aanmerkelijke verandering. Zo komen er nieuwe instrumenten voor de ruimtelijke planvorming waaronder de omgevingsvisie, het omgevingsprogramma en het omgevingsplan. Daarnaast wordt bijvoorbeeld ook de onteigeningsregelgeving ingrijpend gewijzigd en zijn er ook veranderingen ten aanzien van het gemeentelijk kostenverhaal bij locatieontwikkeling.

Actuele prognose van de resultaten

Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV)

Sinds 2013 wordt er jaarlijks bij de jaarrekening de Meerjaren Prognose Grond- en Vastgoedexploitaties (hierna: MPGVB) aan de raad aangeboden. De MPGVB plaatst niet alleen de gemeentelijke grondexploitaties maar ook de gemeentelijke vastgoedexploitaties in meerjarenperspectief.

Het doel van de MPGVB is om op basis van een periodieke risico-inventarisatie een actueel overzicht te verschaffen van alle grond- en vastgoedexploitaties. De MPGVB is daarmee meteen een jaarlijks te

actualiseren onderbouwing van de benodigde hoogte van de aan te houden algemene bedrijfsreserve Beleid & Ontwikkeling dan wel het gemeentebrede weerstandsvermogen. De MPGJV geeft een financiële vertaling van het huidige gemeentelijke beleid en werkwijze (programmatisch, parameters, weerstandsvermogen) binnen het economische klimaat en informeert de gemeenteraad, kort gezegd, over:

- de stand van zaken in de grond- en vastgoedexploitaties qua programma, planning en financiën;
- ontwikkelingen in het afgelopen jaar;
- prognoses in meerjarenperspectief per exploitatie en voor de totale portefeuille van de kasstromen en daarmee samenhangende financieringsbehoefte;
- overzicht van de risico's van de grond- en vastgoedexploitaties en mutaties daarin.

Wij verwijzen korthedshalve naar de MPGJV 2022 die gelijktijdig met de jaarstukken 2022 aan de raad is aangeboden.

De Nederlandse economie

Zoals in de Augustusraming 2023 van het Centraal Planbureau (CPB) is vermeld heeft de Nederlandse economie de laatste jaren een aantal grote schokken verrassend goed doorstaan. De coronacrisis, de oorlog in Oekraïne en de energiecrisis, de hoge inflatie en de stijgende rente hadden grote gevolgen voor veel huishoudens en bedrijven, maar de economie als geheel bleek veerkrachtig. Wel kromp de economie licht in de eerste kwartalen van dit jaar. Voor heel 2023 en ook voor 2024 wordt een magere economische groei verwacht. De inflatie blijft met 3,9% in 2023 en 3,8% in 2024 langer hoog dan eerder werd verwacht.

Doorkijk lopende grondexploitaties

In het Kwartaalbericht Grondexploitaties Q2 van Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling wordt aangegeven dat op dit moment nog steeds sprake is van grote uitdagingen op de woningmarkt.

Woningbouwprojecten komen steeds vaker tot stilstand of worden uitgesteld vanwege de hoge financieringslasten, onvoldoende voorverkoop en complexiteit die onder andere veroorzaakt wordt door stikstofproblematiek. Ook de enorme stijging van de bouwkosten gedurende de afgelopen periode speelt hierin een grote rol. Wel wordt vermeld dat de bouwkosten momenteel stabiliseren onder andere vanwege de afnemende vraag naar bouwmaterialen en dalende energiekosten.

Met betrekking tot de commerciële vastgoedmarkt geeft Metafoor aan dat deze momenteel wordt gekenmerkt door een stabiele vraagkant en stijgende aanvangsrendementen. De hoge rentestanden zorgen voor terughoudendheid bij beleggers met oplopende rendementseisen tot gevolg. Alternatieve beleggingen kennen namelijk een lager risicoprofiel. Ook de bouwproductie van met name kantoorvastgoed valt terug door de hoge rentestanden wat de financiering van bouwprojecten bemoeilijkt.

Belangrijke uitgangspunten bij het beoordelen van de resultaten van de grondexploitatie zijn het voorzichtigheidsprincipe (verliezen nemen wanneer ze zich voordoen) en realisatieprincipe (winsten nemen bij voldoende zekerheid van behalen). Deze uitgangspunten hanterend, die overigens voortvloeien uit de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarstukken' van de commissie BBV zorgen bij het beoordelen van de effecten van de economische crisis en de hieruit voortvloeiende stedelijke herprogrammering ervoor dat de afgelopen jaren een substantiële afwaardering en verliesvoorziening met betrekking tot de grondexploitatie heeft plaatsgevonden. Voorts kenmerkt de toekomstige grondexploitatie van de gemeente Maastricht zich door inbreidings- en herstructureringsopgaven welke een beperkter/geen winstpotentieel kennen dan het exploiteren van (grootschalige) uitleggebieden. De hercalculaties uit de jaarrekening 2022 laten een geprognosticeerd resultaat zien van € 4,06 mln. positief (€ 3,48 mln. contante waarde). Terughoudendheid bij dit resultaat is echter gewenst. Voor de volgende verliesgevendende projecten is inmiddels een verliesvoorziening getroffen: Amyberveld, Geusselt, Caberg Malpertuis, Wyck – Palace en Essentterrein.

Genoemd geprognosticeerd resultaat betreft de verwachte winst op de projecten/grondexploitaties Bedrijventerrein Maastricht Zuid, Brusselsepoort-winkelcentrum, Malberg-herstructurering en Hoolhoes. De verwachte resultaten op deze projecten dienen gezien te worden in relatie tot de bij deze projecten behorende project specifieke risico's. Conform BBV-voorschriften mogen deze risico's

niet in de hercalculaties verwerkt worden, maar dienen deze apart inzichtelijk gemaakt te worden.

Het betreft concreet:

Bedrijventerrein Maastricht Zuid:

Met betrekking tot het bedrijventerrein Maastricht Zuid worden er risico's voorzien c.q. is er een verwachte onzekerheid voor wat betreft de nog uit te geven kavels. Voorgaande enerzijds als gevolg van beleidsmatige beperkende keuzes zoals vertaald in het bestemmingsplan. Anderzijds als gevolg van ontwikkelingen in jurisprudentie (o.a. stikstof, Didam- arrest). Als gevolg hiervan werd in de jaarrekening 2022 de verwachte winst op €3,3 mln. geprognoseerd waarbij werd voorzien dat na bijstelling van voorgaand benoemde risico's dit substantieel lager zal zijn.

Malberg-herstructurering:

Met betrekking tot het project Malberg herstructurering worden er risico's voorzien c.q. is er een verwachte onzekerheid voor wat betreft de nog uit te geven kavel. Voorgaande enerzijds als gevolg van beleidsmatige beperkende keuzes zoals vertaald in het bestemmingsplan. Anderzijds als gevolg van ontwikkelingen in jurisprudentie (o.a. stikstof, Didam- arrest). Voorgaande met als gevolg dat de verwachte winst na bijstelling voor deze risico's nihil zal zijn.

Brusselsepoort-Winkelcentrum:

Met betrekking tot het project Brusselsepoort-Winkelcentrum worden er risico's voorzien c.q. is er een verwachte onzekerheid voor wat betreft de nog uit te geven kavel. Daarnaast zijn risico's voorzien in verband met de vertraging van de werkzaamheden en de hiermee samenhangende mogelijk hogere (planontwikkelings)kosten. Voorgaande met als gevolg dat de verwachte winst van circa €0,09 mln. na bijstelling voor deze risico's nihil zal zijn.

Voor een verdere detaillering en toelichting op de grondexploitaties wordt verwezen naar de MPG V 2022.

Onderbouwing en uitgangspunten bij (tussentijdse) winstneming

Ieder jaar dient er gekeken te worden of er winst genomen c.q. gecorrigeerd moet worden. De BBV schrijft namelijk voor dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst kan worden genomen op basis van de eindwaarde. Indien aan drie voorwaarden wordt voldaan dient dan ook vanuit het realisatiebeginsel winst te worden genomen.

(Tussentijdse) winstneming

Bij de grondexploitaties Bedrijventerrein Maastricht Zuid en Hoolhoes hebben er bijstellingen van de eerder genomen winsten plaatsgevonden. Voor Maastricht Zuid betekent dit een correctie op de reeds genomen winst van € 0,258 mln. en voor Hoolhoes betekent dit een correctie van € 0,063 mln.

Specificatie tussentijdse winstneming

In onderstaande tabel wordt de berekening van de correctie op de eerdere tussentijdse winstnemingen verder uitgewerkt:

	Maastricht Zuid	Hoolhoes
Verwachte resultaat (nominaal)	€ 4.842.900	€ 306.000
Percentage gerealiseerde kosten i.v.h.t. de totale verwachte kosten	86%	95%
Percentage gerealiseerde opbrengsten i.v.h.t. de totale verwachte opbrengsten	65%	100%
Het (verwachte) percentage van de POC-berekening	56%	94%
Project specifieke risico's	€ 3.180.900	-
Tussentijdse winstneming 2022	€ 934.117	€ 288.945
Reeds genomen winst 2018 t/m 2021	€ 1.193.000	€ 352.000
Winstneming 2022	-/- € 258.883	-/- € 63.055

Vooruitblik (tussentijdse) winstneming 2023

Bij de jaarrekening 2023 zal via de POC methodiek eveneens gekeken moeten worden of er winst genomen c.q. gecorrigeerd moet worden. Op dit moment is het echter niet mogelijk om al een inschatting te maken van de (tussentijdse) winstneming voor de jaren 2023 en verder.

Project specifieke risico's

De project specifieke risico's worden in mindering gebracht op het resultaat van de bouwgronden in exploitatie alvorens de POC-methode wordt toegepast. Deze risico's worden in de MPGVB per project nader toegelicht in hoofdstuk 3.3. Het totaal aan project specifieke risico's bedraagt € 5,4 mln.

Beleidsuitgangspunten bij reserves en risico's in relatie tot grondzaken

Weerstandsvermogen/algemene reserve

In de nota algemene reserve Beleid en Ontwikkeling en weerstandsvermogen grond- en vastgoedexploitaties (vastgesteld op 31 maart 2015) is weergegeven hoe het benodigde weerstandsvermogen bepaald wordt. In de MPGVB is de benodigde weerstandscapaciteit van de grond- en vastgoedexploitaties berekend aan de hand van de uitgangspunten zoals die in de betreffende nota zijn vastgesteld, waarbij de parameters en risicofactoren zijn geactualiseerd (zie MPGVB 2022). De aanwezige weerstandscapaciteit Beleid en Ontwikkeling is nihil. Het gemeentebrede weerstandsvermogen fungeert als achtervang.

Voor een totaaloverzicht van en een toelichting op de resultaten risicoanalyses en het benodigde weerstandsvermogen wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing in deze Programmabegroting 2024 en de MPGVB 2022, met name hoofdstuk 10 "Resultaten, Weerstandsvermogen en Algemene Reserve".

Voorziening Stedelijke Herprogramming

In 2010 is de 'Stedelijke programmering: programma wonen 2010-2019' vastgesteld. Ten gevolge van dit besluit dienden zowel Niet in Exploitatie Genomen Grondexploitaties (NIEGG) als lopende exploitaties waar mogelijk aangepast te worden met programmatische en financiële consequenties tot gevolg.

Over alle jaren heen is in totaliteit € 51 mln. aan voorzieningen getroffen. Inmiddels is vast komen te staan dat voor een bedrag ad € 39 mln. het verlies onherroepelijk is en heeft aanwending van de verliesvoorziening plaatsgevonden. Het resterend saldo verliesvoorziening stedelijke herprogramming bedraagt derhalve nog € 12 mln.

Overig

Publiek Private Samenwerking (PPS)

Voor de ontwikkelingen en risico's aangaande PPS-constructies verwijzen wij naar de paragraaf verbonden partijen en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Deze invoering kan leiden tot een belastingplicht voor de vastgoed- en bouwgrondexploitatie. De fiscus heeft bevestigd dat zowel vastgoedexploitaties (fiscaal gezien normaal vermogensbeheer alsmede verliesgevend) alsook de bouwgrondexploitatie (fiscaal gezien verliesgevend) niet leiden tot een vennootschapsbelastingplicht. Dit proces wordt periodiek gemonitord.

2 Financiële begroting

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bestaat de financiële begroting uit een overzicht van baten en lasten (paragraaf 2.1) en een uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente aangevuld met een toelichting (paragraaf 2.2).

2.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder is het overzicht van lasten, baten en reservemutaties opgenomen. Conform BBV worden de algemene dekkingsmiddelen, overhead en vennootschapsbelasting apart inzichtelijk gemaakt. Hierdoor wijken de programmatotalen af van het programmaoverzicht opgenomen onder het financieel begrotingsbeeld.

Overzicht van baten en lasten							
(bedragen x € 1.000)	Rekening 2022	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 gewijzigd	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten							
Programma 1 Veiligheid	18.859	20.321	21.267	21.884	21.827	21.788	21.752
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	31.778	26.518	28.547	37.613	44.175	33.817	33.277
Programma 3 Economie	14.604	9.635	9.582	10.627	10.011	9.414	8.988
Programma 4 Onderwijs	14.129	13.405	13.822	12.898	13.540	14.257	14.692
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	50.095	44.519	49.947	53.208	52.517	52.779	51.528
Programma 6 Sociaal Domein	267.590	255.100	269.339	259.571	252.661	252.049	251.668
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	44.526	43.836	43.910	45.048	44.660	44.819	44.860
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	14.936	17.821	29.557	21.140	19.906	18.700	18.509
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	41.241	45.976	35.092	45.962	45.567	42.656	42.749
Totaal lasten	497.758	477.131	501.061	507.953	504.865	490.278	488.024
Baten							
Programma 1 Veiligheid	1.130	785	786	822	822	822	822
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	7.713	4.010	4.338	4.937	4.937	4.937	4.937
Programma 3 Economie	15.318	8.136	9.083	9.205	11.225	11.044	10.708
Programma 4 Onderwijs	7.174	5.635	5.858	5.943	5.943	5.943	5.943
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	11.762	8.952	11.190	11.490	11.219	10.886	10.886
Programma 6 Sociaal Domein	81.959	79.408	80.395	81.087	81.004	83.163	83.200
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	47.296	46.665	43.694	45.283	45.430	45.448	45.586
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	9.599	10.975	14.558	12.284	12.034	10.764	10.864
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	13.193	9.757	9.094	9.814	10.161	10.126	10.129
Totaal baten	195.144	174.323	178.996	180.865	182.775	183.133	183.075
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-302.614	-302.808	-322.065	-327.088	-322.090	-307.145	-304.948
Algemene dekkingsmiddelen	-375.991	-360.480	-379.896	-398.622	-399.476	-372.466	-369.835
Overhead	54.832	52.533	65.797	64.543	63.788	64.434	63.913
Vennootschapsbelasting	276	150	522	250	250	250	250
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	18.269	4.989	-8.488	6.742	13.348	636	724
Toevoeging reserves	54.025	28.152	30.122	32.269	29.214	28.696	27.957
Onttrekking van reserves	62.938	24.345	46.596	29.828	27.493	30.762	27.913
Saldo mutaties reserves	-8.913	3.807	-16.475	2.442	1.722	-2.067	44
Gerealiseerd resultaat	27.182	1.182	7.987	4.300	11.626	2.703	680

NB Zie bijlage 3 voor verklaring verschil begroting 2023 primitief en 2023 gewijzigd.

2.2 Toelichting overzicht baten en lasten

Uitgangspunten van de ramingen

De begroting is opgesteld op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Bij het samenstellen van de begroting zijn verder de volgende uitgangspunten voor de ramingen gehanteerd.

Circulaire gemeentefonds

In deze begroting is de meicirculaire 2023 verwerkt.

Indexering

De prijsindex wordt alleen toegepast op het eerste begrotingsjaar. De volgende jaren worden standaard niet geïndexeerd, behoudens de structurele verwerking van het 1^e begrotingsjaar.

Materiële en loonkosten

De ruimte in de begroting voor indexering van materiële en personele lasten wordt bepaald door de in de algemene uitkering opgenomen component voor de zgn. nominale ontwikkeling (de compensatie voor prijsstijgingen die we via de algemene uitkering ontvangen) en de hogere eigen inkomsten van de gemeente als gevolg van indexering van de gehanteerde tarieven (hierbij wordt uitgegaan van een gemiddeld percentage van 4,6%). Deze onderdelen vormen samen een stelpost indexering. Na behandeling van de begroting wordt deze stelpost verdeeld naar de diverse budgetten in de begroting. In de kaderbrief 2024 zijn de gehanteerde percentages vermeld voor de materiële en personele budgetten.

Alle opbrengsten, waaronder belastingen en heffingen

Voor de belastingen en heffingen en alle overige opbrengsten hanteren wij een gemiddeld percentage van 4,6% (middeling van materiële en loonkosten).

Onvoorzien en risicobuffer

In programma 0 Bestuur en ondersteuning is bij taakveld 0.8 Overige baten en lasten een post onvoorzien opgenomen van € 0,242 mln. structureel. Deze post is bedoeld om incidentele uitgaven die bij de begroting niet werden voorzien op te kunnen vangen. Daarnaast is er op hetzelfde programma en taakveld een risicobuffer opgenomen van jaarlijks € 1,987 mln. Zoals ook uit het budgettair kader begroting 2024 blijkt, is deze post met € 0,500 mln. verlaagd t.o.v. voorgaande jaren.

bedragen x € 1.000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Post onvoorzien	242	242	242	242
Risicobuffer	1.987	1.987	1.987	1.987
Totaal onvoorzien/risicobuffer	2.229	2.229	2.229	2.229

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt deze risicobuffer afgezet tegen de risico's waarmee de gemeente wordt geconfronteerd.

Rente

We berekenen geen rente over het eigen vermogen en zorgen dat er geen resultaat meer ontstaat op het taakveld treasury. Zo nodig wordt de berekende omslagrente herrekend gedurende de totstandkoming van de jaarrekening, aangezien de doorgerekende en begrote rente, de zogenaamde omslagrente aan de producten/taakvelden gelijk moet zijn aan de werkelijke rentekosten, welke zijn gebaseerd op de rentepercentages zoals die thans door banken in rekening wordt gebracht. Vooralsnog is de begrote omslagrente gelijk aan die van 2023 namelijk 0,5%. In de paragraaf financiering is een nadere toelichting op het taakveld treasury opgenomen.

Van 1^e bestuursrapportage 2023 naar begroting 2024

Het financieel perspectief start met het begrotingssaldo zoals dat in de 1e bestuursrapportage 2023 is opgenomen. Vervolgens zijn de financiële effecten van structurele posten voortkomende uit de bestuursrapportage 2022 danwel jaarrekening 2022 opgenomen. Als derde onderdeel zijn de autonome ontwikkelingen en nieuwe dan wel aangepaste ambities verwerkt. Tot slot is de dekking toegevoegd. In het volgende overzicht is de ontwikkeling van het begrotingssaldo weergegeven. Negatieve bedragen betreffen in dit overzicht uitgavenbudgetten of lagere inkomsten en positieve bedragen zijn (hogere) inkomsten, besparingen of dekkingsvoorstellen.

Begroting 2024 (bedragen x € 1.000)		2024	2025	2026	2027
A	Begrotingssaldo 2024-2027* conform 1e bestuursrapportage 2023	9.309	15.722	5.195	5.002
B	Structurele effecten bestuursrapportage 2022 / jaarrekening 2022				
B1	Open monumentendag	-10	-10	-10	-10
B2	Organisatieontwikkeling inclusief terugstorting Algemene reserve	0	0	0	0
B3	Vrijval diverse budgetten (AGR, MAA, burgerbegroting)	115	115	315	315
B4	Versneld terugstorten in Vruchtboomfonds	2.000	2.000	1.550	0
B5	Effect verschillen inzet Vruchtboomfonds	200	300	750	300
C	Autonome ontwikkelingen / nieuwe ambities				
C1	Onderhoud fonteinen	-126	-126	-126	-126
C2	Europese Leerstoel	-12	-25	-25	-25
C3	Evenementenbeleid	-168	-168	-168	-168
C4a	Opkoopbescherming	-94	-94	-94	PM
C4b	Toeristisch woningverhuur	-171	-171	-171	PM
C5	Storting onderhoudsvoorziening Bebouwd Onroerend Goed	-955	-955	-955	-955
C6	Vervanging sluisdeuren	0	-46	-46	-46
C7	Mecc huurverlaging	-150	-150	-150	-150
C8	Maastricht jaar	1.000	0	-1.000	0
C9	Indexering MJIP	-400	-400	-400	-400
C10	Beschut werken	-150	-230	-310	-400
C11	GGD begroting 2024	-415	-627	-627	-627
C12a	Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte - Verhardingen	-4.548	-4.721	-1.074	-1.385
C12b	Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte - Civieltechnische kunstwerken	-1.949	-1.832	-1.747	-1.780
C12c	Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte - Openbare verlichting	-200	-400	-515	-630
C12d	Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte - Groen	-2.426	-2.322	-2.353	-2.385
C12e	Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte - Overig	-103	-78	-79	-79
C13a	Restant taakstellingen budgetplafonds sociaal domein (Jeugd en Wmo)	-2.849	-2.485	-5.962	-5.962
C13b	Onderzoek en taakstelling subsidies	0	750	1.500	1.500
C13c	Bezuiniging budgetten met lagere impact	1.004	860	866	872
C13d	Structurele voordelen Sociaal domein meicirculaire 2023	582	1.603	1.559	1.539
C13e	Effect Jeugd hervormingsagenda (advies VNG / Provincie)	1.322	1.622	-114	-614
C13f	Overige voordelen sociaal domein (vervoersvoorzieningen)	240	240	240	240
C13g	BUIG	1.854	1.854	1.854	1.854
C14	Regiodeal	-100	-100	-100	-100
D	Dekkingsplan				
D1	Vrijval Duitsepoort	600	600	600	600
D2	Extra opbrengsten (0,4%)	400	400	400	400
D3	Extra opbrengst parkeren	0	0	PM	PM
D4	Verlagen stelpost onvoorzien / risicobuffer	500	500	500	500
E	Noodmaatregelen				
E1	Niet indexeren subsidies	0	0	1.000	1.000
E2	Minder indexeren materiele budgetten	0	0	2.000	2.000
E3	OZB extra verhogen met 1%	0	0	400	400
	Saldo begroting 2024	4.300	11.626	2.703	680

*In de beginstand 2027 is nog een technische correctie aangebracht t.o.v. de stand 1^e bestuursrapportage 2023. Bij het aanmaken van de jaarschijf 2027 voor de begroting bleek dat enkele posten abusievelijk ten onrechte structureel waren opgenomen.

B1. Open monumentendag

De jaarlijkse open monumentendag is een landelijk initiatief om burgers kennis te laten nemen van de monumentale rijkdom in heel het land. Maastricht is de tweede monumentenstad van Nederland en heeft vanwege het bezuinigen van het jaarlijkse budget de afgelopen twee jaar niet kunnen deelnemen. Bij de bestuursrapportage 2022 heeft uw raad besloten om bij de kaderbrief 2024 / begroting 2024 hiervoor structurele middelen vrij voor te maken.

B2. Organisatieontwikkeling inclusief terugstorting in Algemene Reserve

In de begroting 2023 was een bedrag van € 4,0 mln. incidenteel ten behoeve van de organisatieontwikkeling ter beschikking gesteld. Dit voor het boekjaar 2024. Echter, om in 2023 al stappen te kunnen maken is besloten een gedeelte van deze incidentele middelen (€ 2,1 mln.) over te hevelen naar 2023. Dit is geëffectueerd in de Bestuursrapportage 2022. Er resteert dus nog € 1,9 mln. aan incidentele middelen voor 2024. Om deze kasschuif budgetneutraal over de boekjaren 2023/2024 te laten verlopen is een verrekening met de Algemene Reserve nodig.

B3. Vrijval diverse budgetten (AGR, MAA, burgerbegroting)

Bij het opmaken van de begroting 2024 bleek dat enkele budgetten ten onrechte structureel waren opgenomen n.a.v. eerdere college- danwel raadsbesluiten. Dit betreft de volgende posten: Vrijval chalets Magisch Maastricht (€ 0,009 mln. vanaf 2023), bijdrage Maastricht Aachen Airport (€ 0,200 mln. vanaf 2026), aanvullende bijdrage Amstel Gold Race (€ 0,025 mln. vanaf 2023), burgerbegroting, zijnde restant bedrag uit coalitieakkoord 2018 – 2022 (€ 0,042 mln. vanaf 2023) en rente-effect nieuwe verstrekte lening aan WOM Belvédère (€ 0,020 mln. in 2023 en vanaf 2024 € 0,039 mln.).

B4. Versneld terugstorten in Vruchtboomfonds

Bij de jaarrekening 2022 heeft uw raad besloten om € 6,650 mln. versneld terug te storten in de algemene reserve (vruchtboomfonds) (beslispunt 5g). Dit om in toekomstige jaren budgettaire ruimte te creëren n.a.v. eerdere besluitvorming bij de pre-begroting 2020 en begroting 2021 om onttrekkingen te doen aan Vruchtboomfonds. Op deze wijze zijn de gedane onttrekkingen uit de pre-begroting 2020 en de begroting 2021 geheel teruggestort en zijn de stortingen niet meer nodig in de jaren 2024 t/m 2026, vandaar dat daar nu vrijval plaatsvindt.

B5. Effect verschillen inzet Vruchtboomfonds

Bij de actualisatie van de onttrekkingen en toevoegingen aan de Algemene Reserve (Vruchtboomfonds) blijkt dat bepaalde posten ten onrechte meerjarig of te lang waren doorgetrokken. Dit is bij deze begroting hersteld, waardoor lagere stortingen in de Algemene Reserve (Vruchtboomfonds) nodig zijn, hetgeen een positief effect heeft op de begrotingssaldi. De correcties betreffen te hoge storting pre-begroting 2020 (€ 0,450 mln.) en correctie te hoge terugstorting eerste € 3,6 mln. (Kumulus).

Autonome ontwikkelingen

C1. Onderhoud fonteinen

De gemeente heeft een onderhouds- en herstelplan voor 15 fonteinen gemaakt in de stad. De fonteinen en installaties zijn over het algemeen al wat ouder en de meeste hebben in 1995 hun laatste renovatie gehad. O.b.v. een recente inspectie blijkt dat het jaarlijkse onderhoudsbudget verhoogd moet worden met € 0,126 mln. Dit bedrag bestaat uit de extra kosten voor bemonstering van de waterkwaliteit ad € 0,026 mln. en € 0,100 mln. als dotatie aan de voorziening fonteinen om het toekomstige groot onderhoud uit te voeren. Deze nieuw te vormen voorziening wordt in 15 jaar opgebouwd om de benodigde renovatie van de fonteinen te bekostigen.

C2. Europese leerstoel

Het college heeft besloten om deel te nemen aan de Europa Chair, Europa Archief & Verdrag van Maastricht als Europees erfgoed. Met deze deelname is een partnerbijdrage van € 0,025 mln. per jaar voor een periode van 5 jaar gemoeid, zijnde 1 juni 2023 tot en met 30 juni 2028. De Europa Chair is een in 2016 ingestelde bijzondere leerstoel aan de UM. Doel is om deze leerstoel binnen de kaders van Maastricht, Working on Europe verder te ontwikkelen, o.a. door immaterieel erfgoed op valide

wijze tastbaar te maken. Dit vormt de basis voor toekomstig Europa-gerelateerd (academisch) onderzoek. Voor het eerste jaar van het partnerschap geldt dat de daarvoor benodigde middelen vanuit onderuitputting budget Versterking Lobby kunnen worden aangewend.

C3. Evenementenbeleid

Uw raad heeft in de vergadering van 27 juni jl. het evenementenbeleid vastgesteld. Evenementen zijn van grote betekenis voor Maastricht. Ze bieden een podium aan cultuur, dragen bij aan een sociaal saamhorige stad en bevorderen brede welvaart. Om hier invulling aan te kunnen blijven geven is het evenementenbeleid van de gemeente Maastricht geactualiseerd. De financiële consequenties van dit raadsvoorstel waren € 0,168 mln. structureel en € 0,006 mln. incidenteel voor 2024 (zie paragraaf financiën raadsvoorstel 34-2023).

C4. Opkoopbescherming en Toeristisch Woningverhuur

C4. Opkoopbescherming en Toeristisch Woningverhuur		2024	2025	2026	2027
C4a	Opkoopbescherming	-94	-94	-94	PM
C4b	Toeristisch woningverhuur	-171	-171	-171	PM
Totaal		-265	-265	-265	0

C4a. Opkoopbescherming

Per 1 oktober 2022 is de Huisvestingsverordening voor de regulering van de toeristische verhuur en de opkoopbescherming van kracht geworden. In het betreffende raadsbesluit waren alleen de uitvoerings- en handavingskosten voor 2023 opgenomen. Deze waren gebaseerd op een raming. De kosten voor 2024 e.v. waren als een PM-post opgenomen. Medio 2023 is een tussenevaluatie uitgevoerd van de toeristische verhuur en de opkoopbescherming die is vastgelegd in de Huisvestingsverordening. Op basis hiervan heeft het college de voor 2024 tot en met 2026 jaarlijks benodigde bedragen voor de uitvoering van toezicht en handhaving bepaald. In 2026 vindt weer een evaluatie plaats en zal bepaald worden welke middelen vanaf 2027 nodig zijn. Derhalve is voor 2027 PM opgenomen.

C4b. Toeristisch woningverhuur

Zie toelichting voorgaand punt.

C5. Storting onderhoudsvoorziening Bebouwd Onroerend Goed

Voor het uitvoeren van het programmatisch onderhoud aan de vastgoedportefeuille Bebouwd Onroerend Goed is een onderhoudsvoorziening ingesteld. Om de panden op een conditiescore 3 te kunnen behouden, is het noodzakelijk om financieel gezien een reparatie door te voeren. Aan de hand van historische prijsontwikkelingen gecombineerd met toekomstig verwachte prijsstijgingen in de bouwkosten is het MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) over de gehele termijn opnieuw doorgerekend. Uit deze doorrekening blijkt dat de storting in de onderhoudsvoorziening met € 0,955 mln. verhoogd dient te worden om de geplande onderhoudswerkzaamheden te kunnen blijven uitvoeren, waardoor het beoogde onderhoudsniveau op peil wordt gehouden.

C6. Vervanging sluisdeuren

Uw raad heeft in de vergadering van 30 mei jl. de nota inzake vervanging sluisdeuren sluisen 19 en 20 (bassin) vastgesteld. Deze vervanging leidt tot kapitaalslasten, welke bij de technische levensduur van 40 jaar vanaf 2025 zullen leiden tot een hogere kapitaalslast van € 0,031 mln. Voor deze vervanging is ook een structurele verhoging nodig van € 0,015 mln. per jaar t.b.v. het reguliere onderhoud van de sluisen.

C7. Mecc huurverlaging

Hoewel het MECC met corona en de verbouwingsperiode een moeilijke tijd achter de rug heeft, laten de huidige cijfers zien dat de business van het MECC op een relatief korte periode een positieve ontwikkeling kent. Hierdoor zorgt het MECC voor aanzienlijke economische voordelen voor de stad (ongeveer € 85 miljoen in 2022). Het MECC speelt ook een belangrijke rol als ontmoetingsplaats voor de Brightlands Maastricht Health Campus waar internationaal kennis wordt ontwikkeld en gedeeld via congressen. Desalniettemin ondervindt het MECC nog steeds de negatieve gevolgen van de tijdelijke sluiting tijdens de verbouwing en de coronapandemie. Bovendien kan het de aanzienlijk gestegen

energiekosten niet doorberekenen in eerder afgesloten contracten. Ten slotte zijn de onderhoudskosten van het vernieuwde MECC hoger dan verwacht. Derhalve wordt de huur van het MECC met € 0,150 mln. per jaar verlaagd teneinde marktconformiteit te bewerkstelligen en elke 4 jaar herzien om de actuele marktconformiteit ervan te beoordelen.

C8. Maastricht Jaar

Onderdeel van het Maastricht Jaar is een historische stoet. Echter begin juni 2024 vindt de Reuzenstoet, met daar omheen een weekend lang een reuzenfeest, plaats. In 2025 is de volgende editie van de Heiligdomsvaart. Genoemde evenementen zijn - historisch gezien - nauw verbonden met onze stad en worden respectievelijk elke 5 en elke 7 jaar georganiseerd. Vandaar dat het college heeft gekozen om het Maastricht Jaar naar 2026 te verplaatsen waar dan ook de historische stoet kan plaatsvinden.

C9. Indexering MJIP

Tot aan vorig jaar kende het meer jaren Investeringsplan (MJIP) geen indexering. Het gevolg was dat iedere prijsstijging zorgde voor een tekort op de investeringsbudgetten. Bij de programmabegroting 2023 is een eerste aanzet gemaakt om het MJIP te indexeren. De forse inflatie en prijsstijgingen leiden tot aanvullende kosten ad € 0,400 mln. per jaar.

C10. Beschut werken

Vóór 2018 was beschut werk als een bevoegdheid in de wet opgenomen, echter is dat sindsdien een verplichting geworden. Tot op heden is in de regio Maastricht-Heuvelland op een alternatieve manier invulling gegeven aan nieuw beschut werk. Deze alternatieve aanpak is echter niet langer houdbaar, omdat daarmee geen invulling wordt gegeven aan de wettelijke taak. Vooruitlopend op de keuze hoe invulling zal worden gegeven aan nieuw beschut werk, dienen daar nu meerjarig (voor 2024 en verder) de benodigde financiële middelen voor te worden gereserveerd.

C11. GGD begroting 2024

In de AB vergadering van juli is de begroting 2024 en het meerjarenbeleidsplan GGD 2024 -2027 vastgesteld. Bij de behandeling van deze begroting en meerjarenbeleidsplan heeft uw raad als zienswijze ingediend een gefaseerde invoering van minimaal 2 jaren (richtlijn verdeling 50-75-100). In de AB vergadering is echter besloten tot een invoering van 2 jaar (50 -100). Op basis van de verdeelsleutel inwoners heeft dit meerjarenbeleidsplan voor Maastricht een financiële impact van € 0,415 mln. voor 2024 en vanaf 2025 structureel € 0,627 mln.

C12. Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte

C12. Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte		2024	2025	2026	2027
C12a	Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte - Verhardingen	-4.548	-4.721	-1.074	-1.385
C12b	Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte - Civieltechnische kunstwerken	-1.949	-1.832	-1.747	-1.780
C12c	Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte - Openbare verlichting	-200	-400	-515	-630
C12d	Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte - Groen	-2.426	-2.322	-2.353	-2.385
C12e	Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte - Overig	-103	-78	-80	-79
	Totaal	-9.226	-9.353	-5.769	-6.259

Recentelijk is de Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (NIBOR) 2024-2028 gepresenteerd aan het College. De presentatie aan de Raad loopt gelijk op met de behandeling van de begroting 2024.

Ten behoeve van deze nieuwe NIBOR is het afgelopen jaar een gedegen analyse uitgevoerd naar de in de komende jaren benodigde vervangingen, groot onderhoud en klein onderhoud van onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Dit heeft geresulteerd in beter inzicht in de benodigde werkzaamheden alsmede de hiervoor benodigde, specifiek voor Maastricht reële, budgetten. Met name de Verhardingen, Civieltechnische kunstwerken (o.a. bruggen, sluisen, tunnels), Openbare verlichting en Openbare groenvoorzieningen (inclusief bomen) vragen de komende jaren grote investeringen. De huidige beschikbare budgetten dienen aangevuld te worden met de opgenomen

bedragen, teneinde de openbare ruimte op de in de nota toegelichte kwaliteitsniveaus te brengen en te handhaven.

C12a. Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte – Verhardingen

De staat van onze wegen is de afgelopen jaren verslechterd. Dit wordt met name veroorzaakt door klimaatverandering en intensief gebruik. Tevens speelde het feit dat in het verleden in de landelijke rekenmethode geen langjarig onderhoud werd meegenomen een rol. Dit is nu aangepast. Ook zorgen gestegen materiaal- en arbeidskosten en de strengere milieueisen ervoor dat een hoger structureel budget benodigd is. In het budget voor de jaren 2023-2025 is tevens een incidentele bijdrage van in totaal ca. € 8,0 mln. opgenomen voor het uitvoeren van herstelmaatregelen. In het geraamde budget is, rekening houdend met de financiële trend in de meerjarenbegroting, ingezet op het op korte termijn (2024-2025) uitvoeren van zo veel mogelijk herstel- en groot onderhoudswerkzaamheden. Hiertoe wordt tevens, vanuit de geprognosticeerde positieve resultaten in de jaren 2023-2025 een bestemmingsreserve gevormd voor een totaalbedrag van ca. € 15,0 mln. Dit laatste kan overigens pas daadwerkelijk worden doorgevoerd bij vaststelling van de resultaatbestemming van het betreffende boekjaar, voor zover het behaalde resultaat dit toelaat. Indien geen bestemmingsreserve zou worden gevormd, betekent dit dat de (kapitaals)lasten vanaf 2025 15 jaar lang gemiddeld jaarlijks ca € 1 mln. hoger uitvallen.

C12b. Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte – Civieltechnische kunstwerken

Ook bij de Civieltechnische kunstwerken is de invloed van klimaatverandering (aantasting door vocht en warmte) merkbaar. Tevens spelen de levensduur van met name de Hoeg Brök en de Markt-Maastunnel (beide geopend in 2003) een grote rol in het additioneel benodigde budget. Overigens is voor het onderhoud van de Markt-Maastunnel een nieuwe aanbesteding onderhanden, waartoe wij in het benodigde budget ook een ophoging hebben meegenomen. Begin volgend jaar zal op basis van ontvangen aanbiedingen blijken of dit aanvullende budget voldoende is.

C12c. Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte – Openbare verlichting

Het hoger benodigde budget voor de openbare verlichting in de komende jaren wordt voornamelijk veroorzaakt door de gestegen energieprijzen. Ook staat het grootschalig vervangen van de lampen en armaturen nu gepland vanaf 2025. Dit vertaalt zich in hogere kapitaalslasten vanaf 2026.

C12d. Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte – Groen

Uit recente inspecties is gebleken dat ons openbaar groen areaal technisch is verslechterd. Ook hier speelt klimaatverandering (hittestress) een grote rol, alsmede de gestegen prijzen van aannemers waardoor op dit moment met hetzelfde budget minder onderhoudswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. De grootste financiële impuls is benodigd voor het structureel verhogen van het onderhoudsbudget, en voor het uitvoeren van projectmatige boomvervangingen. In het budget 2024 is een incidentele bijdrage van € 0,218 mln. opgenomen voor het uitvoeren van herstelmaatregelen.

C12e. Nota Integraal Beheer Openbare Ruimte – Overig

Het hogere benodigde budget voor de overige kapitaalgoederen betreft voornamelijk de kapitaalslasten ten behoeve van de vervangingen van de ondergrondse containers op de milieuperrons.

C13. Taakstellingen Sociaal Domein

C13. Taakstellingen Sociaal Domein		2024	2025	2026	2027
C13a	Restant taakstellingen budgetplafonds sociaal domein (Jeugd en Wmo)	-2.849	-2.485	-5.962	-5.962
C13b	Onderzoek en taakstelling subsidies	0	750	1.500	1.500
C13c	Bezuiniging budgetten met lagere impact	1.004	860	866	872
C13d	Structurele voordelen Sociaal domein meicirculaire 2023	582	1.603	1.559	1.539
C13e	Effect Jeugd hervormingsagenda (advies VNG / Provincie)	1.322	1.622	-114	-614
C13f	Overige voordelen sociaal domein (vervoersvoorzieningen)	240	240	240	240
C13g	BUIG	1.854	1.854	1.854	1.854
	Totaal	2.153	4.444	-57	-571

Mede als gevolg van de invoering van de decentralisaties Wmo, Jeugdhulp en Participatie was in 2020 sprake van financiële krapte binnen de gemeentelijke begroting. Om structureel financieel sluitend te kunnen zijn, zijn gemeentebreed taakstellingen opgenomen. Voor Sociaal domein betrof deze taakstelling € 23,2 miljoen, die binnen het Sociaal domein dient te worden ingevuld (zoals ook opgenomen in het coalitieakkoord). Hier is de afgelopen jaren fors op gestuurd.

C13a. Restant taakstellingen budgetplafonds sociaal domein (Jeugd en Wmo).

Dit betreft het restant van de taakstellingen op Hulp bij het huishouden en Jeugd die in de pre-begroting 2021 zijn geformuleerd. Enerzijds betroffen dit budgetplafonds die niet nader waren gespecificeerd (in strijd met de richtlijn) en anderzijds betroffen dit bezuinigingen die te optimistisch waren ingeschat. De afgelopen periode heeft een traject gelopen om de resterende taakstellingen van het sociaal domein in te vullen aan de hand van diverse bezuinigingsvoorstellen. Zo zijn diverse taakstellingen en aanvullende ombuigingen ingevuld en met name door sturing op toegang, de contracten en herijking inkoop zijn de kosten fors gereduceerd. Er liggen nog enkele concrete ombuigingen voor, die komende jaren ingevuld gaan worden. De begroting dient vanaf 2024 hierop te worden aangepast voor de diverse resterende taakstellingen. Voor de jaren 2026 (€ 0,057 mln.) en 2027 (€ 0,571 mln.) blijft een restant over dat nu wordt bijgesteld in het budgettaire kader begroting 2024 waarmee de taakstelling van de pre-begroting 2021 gerealiseerd en afgerond is.

C13b. Onderzoek en taakstelling subsidies

Om de resterende taakstelling uit de pre begroting 2021 (binnen Sociaal domein) in te vullen is gezocht naar diverse ombuigingen, zo ook op subsidies. Aangezien ombuigen op subsidies complex is, zal een onderzoek naar subsidies (binnen programma 6 – Sociaal domein) worden ingesteld, waaraan een taakstelling is gekoppeld van € 1,5 miljoen (€ 0,750 mln. in 2025 en € 1,5 mln. vanaf 2026). Deze taakstelling op subsidies, grofweg 10% van de subsidieportefeuille, zal ten gunste worden gebracht van de taakstelling uit de pre-begroting. De ambities uit het coalitieakkoord worden in het onderzoek Subsidies meegenomen mede omdat de subsidies met name worden verstrekt aan organisaties, stichtingen, verenigingen en bewonersinitiatieven. Het onderzoek heeft als doel om te beoordelen welke ingrepen de minste negatieve maatschappelijke impact hebben op het gebied van bestaanszekerheid, gebiedsgericht werken, kansengelijkheid en het bieden van zorg en ondersteuning dicht bij onze inwoners, passend bij onze sociale visie. Het onderzoek heeft tevens als doel om alle dubbels (vergelijkbare activiteiten bij verschillende instellingen) binnen de gemeentelijke begroting in beeld te brengen en uit te zuiveren.

C13c. Bezuiniging budgetten met lagere impact

Om de resterende taakstelling uit de pre begroting 2021 (binnen Sociaal domein) in te vullen is gezocht naar diverse ombuigingen. Zo zijn de budgetten binnen Sociaal domein geanalyseerd op o.a. beïnvloedbaar en niet-beïnvloedbaar. De beïnvloedbare budgetten zijn tevens gecategoriseerd op impact laag, midden en hoog. Met impact laag is de verwachting dat dit ombuigingen zijn waarbij de inwoners in mindere mate geraakt worden in hun bestaanszekerheid, kansengelijkheid en gezondheid dan de maatregelen in de scenario's midden en hoog. Ook is sprake van een lagere impact op de ambities uit het coalitieakkoord dan in de scenario's midden en hoog. Ombuigingen op impact laag zijn ten gunste van de taakstelling gebracht en bedragen structureel € 0,872 mln.

C13d. Structurele voordelen Sociaal domein meicirculaire 2023

Dit betreft diverse taakmutaties c.q. overhevelingen die voortvloeien uit de meicirculaire 2023, voornamelijk compensaties van het Rijk voor WMO, en vallen derhalve vrij t.g.v. de resterende taakstellingen. Dit betreft de volgende posten: Jeugd korting kinderen in een AZC (- € 0,064 mln. structureel), WMO compensatie aanzuigende werking Huishoudelijke Hulp (€ 1,021 mln. in 2024, € 0,977 mln. in 2026 en € 0,957 mln. in 2027) en correctie prijscompensatie WMO Beschermd Wonen (€ 0,647 mln. structureel).

C13e. Effect Jeugd hervormingsagenda (advies VNG / Provincie)

Op basis van aanvullend advies van de VNG en de Provincie zijn de aanvullende afspraken inzake jeugdmiddelen hervormingsagenda verwerkt in de begroting. Dit betekent dat voor de jaarschijven 2026 en 2027 de middelen zoals die in de Hervormingsagenda zijn afgesproken als structurele en reële raming mee zijn genomen. Daarnaast mogen gemeenten in hun begroting rekening houden met een besparing op de uitgaven van € 500 mln. (op macroniveau) in 2025 en 2026 en vanaf 2027 € 511 mln. (op macroniveau) als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken. Het effect van deze macrobedragen is zowel aan de lasten- alsook aan de batenkant in de begroting verwerkt. Per saldo heeft dit een effect op het budgettaire kader van de begroting.

C13f. Overige voordelen sociaal domein (vervoersvoorzieningen)

Bij doorrekening van de budgetten vervoersvoorzieningen blijkt dat een onderuitputting aanwezig is van structureel € 0,240 mln.

C13g. BUIG

Zoals ook uit de 1^e bestuursrapportage 2023 bleek, is een voordeel op het saldo van de baten en lasten van de BUIG gelden aanwezig. Dit voordeel is nu vertaald in de meerjarenraming en is in mindering gebracht op de resterende taakstelling sociaal domein.

C14 Regiodeal

In Zuid-Limburg zijn twee regiodeals door het Rijk geselecteerd om uiteindelijk in het najaar 2023 te komen tot volwaardige Regiodeals. Maastricht participeert in de deal van Zuidwest Limburg: "Ingenieus, Groen en Gezond, Zuid-Limburg maakt Nederland groter". In september zal besluitvorming plaatsvinden in de colleges van de 10 deelnemende gemeenten en op 1 november 2023 zal het convenant met het Rijk worden ondertekend. De regiodeal betreft een uitwerking in 4 programmalijnen en zal 4 jaar lopen. De Maastrichtse projecten zijn allen reeds verankerd in de begroting. Enkel voor de co-financiering van de apparaatskosten en proceskosten dient nog een additionele bijdrage opgenomen te worden om aan de cofinancieringsnorm van het Rijk te kunnen voldoen. De bijdrage van Maastricht hierin betreft € 0,100 mln. per jaar.

Dekkingsplan

D1. Vrijval Duitsepoort

Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten om vooralsnog af te zien van een afsluiting van de overweg Duitsepoort voor gemotoriseerd verkeer. Het mogelijk afsluiten van de overweg is oorspronkelijk onderzocht als onderdeel van het landelijk verbeterprogramma overwegen van ProRail. Dit aangezien door de lange sluitijd en de kruispunten die aan beide zijden dicht op de overgang liggen, een risico op onveilige situaties bestaat. Tevens zou het afsluiten voor gemotoriseerd verkeer mogelijk kunnen bijdragen aan het autoluwer maken Wyck en het verbeteren van de stationsomgeving. Uit nader onderzoek en gesprekken met een grote diversiteit aan belanghebbenden is echter geconcludeerd dat eventuele voordelen van de sluiting voor gemotoriseerd verkeer, zoals minder doorgaand verkeer en minder risico op onveilige situaties, momenteel niet opwegen tegen de nadelen, zoals het vergroten van de barrièrewerking voor auto's en de verwachte toename van verkeer op andere kwetsbare locaties zoals de overweg Alfons Ariënstraat en de Groene Loper. De structurele exploitatiemiddelen die in de begroting gereserveerd waren (aangepaste busroutes) kunnen dus vrijvallen.

D2. Extra opbrengsten (0,4%)

Bij de kaderbrief 2024 is als kader voor verhoging van de opbrengsten 4,2% aangegeven. Dit als gemiddelde van de 3 genoemde categorieën (loonvoet sector overheid, prijs materiële overheidsconsumptie en prijsontwikkeling bruto overheidsinvesteringen (IBOI)). Voorgaande jaren werd de algemene uitkering altijd bijgesteld o.b.v. de 1e twee genoemde categorieën en het gemiddelde daarvan werd gehanteerd als opbrengst verhoging. Bij de begroting 2024 is gekozen om de oude methode te blijven hanteren en daarom worden alle opbrengsten met 4,6% verhoogd. Dit is dus een extra verhoging van 0,4%, hetgeen resulteert in een extra opbrengst van structureel € 0,400 mln.

D3. Extra opbrengst parkeren

In een eerder stadium is de raad geïnformeerd over de aanbesteding van de scanauto en dat dit helaas nog niet tot een succesvolle gunning heeft geleid. Momenteel loopt een nieuwe aanbestedingsprocedure waarbij het de verwachting is dat uiterlijk 1 september 2024 definitieve gunning zal plaatsvinden. Hierna zal de implementatie starten en is het de bedoeling dat de scanauto uiterlijk 1 december 2024 live gaat. Het is op dit moment lastig in te schatten tot welke opbrengstverhoging de scanauto in de praktijk precies zal leiden. Dat hangt namelijk vooral af van het effect van de scanauto op de betalingsbereidheid van parkeerders. Een echt goede inschatting van dit effect kan pas gemaakt worden zodra de scanauto daadwerkelijk rijdt en op dat moment kunnen de verwachte hogere opbrengsten ook vertaald worden in de begroting. Vandaar dat voor nu is gekozen om een PM post op te nemen en deze later te concretiseren.

D4. Verlagen stelpost onvoorzien

Gezien de budgettaire ruimte in de jaren 2026 en 2027 is ervoor gekozen om de stelpost onvoorzien structureel te verlagen met € 0,500 mln. Als ingangsjaar is gekozen voor 2024, omdat anders de stelpost onvoorzien zou fluctueren en dit is geen gangbaar beleid. De stelpost onvoorzien bedraagt na deze correctie nog structureel ruim € 2,2 mln.

Noodmaatregelen

Zoals ook uit het voorwoord blijkt, doen we een stevig beroep op Den Haag. De gemeente krijgt steeds meer taken, maar deze moeten wel uitgevoerd kunnen worden. De stapeling van taken zonder bijbehorende financiële dekking vanuit de regering is een serieus punt van zorg. Als dan ook nog eens het gemeentefonds wordt bevroren, komt de bodem voor gemeenten echt in zicht. Binnen VNG-verband is opgeroepen om gemeentelijke begrotingen als signaal daarom niet sluitend te presenteren, maar wat Maastricht betreft is dit niet het juiste signaal; ook omdat onze toezichthouder -de provincie- een sluitende begroting eist. Maar laat onverlet: in onze lobby doen wij er alles aan om onze landelijke overheid te bewegen gemeenten serieus te nemen en structureel te helpen. Wat dit college betreft is het niet te verkopen dat de subsidie van bijvoorbeeld een harmonie niet kan worden geïndexeerd omdat wij Haagse klappen moeten opvangen, maar dat scenario dreigt werkelijkheid te worden als de situatie zo blijft.

E1. Niet indexeren subsidies

Om tot een sluitende begroting te komen in het jaar 2027 is ervoor gekozen om taakstellend een bedrag van € 1,0 mln. op te nemen als niet indexeren subsidies. Ook deze post is een keuze die uit noodzaak wordt genomen. Echter door de bezuinigingen vanuit de Rijksoverheid op de algemene uitkering kan hier niet aan worden ontkomen. Ook voor deze maatregel geldt dat als de Rijksoverheid niet met aanvullende middelen of maatregelen komt, de noodzaak aanwezig is om subsidies te korten. Ingangsjaar is 2026 gekozen, omdat dit het 1^e ravijnjaar is.

E2. Minder indexeren materiële budgetten

Dit is een kaasschaafachtige methode om dekking voor tekorten te vinden. Op basis van de kaderbrief 2024 was de bedoeling dat de materiële budgetten (prijs materiële overheidsconsumptie) met 3,9% verhoogd zouden worden. Bij de begroting is besloten om al deze budgetten te verhogen met 3%. Het effect hiervan is structureel € 2,0 mln. per jaar. Ook voor deze maatregel is ervoor gekozen om deze pas in 2026 in te laten gaan, aangezien dan pas feitelijk de ravijnjaren starten voor de algemene uitkering. Zonder maatregelen van de Rijksoverheid betekent dit dat alle materiële budgetten in 2026 met minder geïndexeerd worden dan feitelijk nodig zou zijn.

E3. OZB extra verhogen met 1%

Gezien de ravijnjaren die voortkomen uit de maatregelen van de Rijksoverheid (korting algemene uitkering, opschalingskorting etc.) is een verhoging van de OZB noodzakelijk om tot een sluitende meerjarenraming te komen. Deze verhoging gaat pas in 2026 in en de hoop is dat voor die tijd de Rijksoverheid maatregelen heeft genomen om de grote korting op de algemene uitkering terug te draaien. Indien dit gebeurt, kan deze verhoging van de OZB dan ook vervallen. Een verhoging van 1% OZB (bovenop de reguliere verhoging van 4,6%) levert structureel € 0,400 mln. op.

Raming incidentele baten en lasten

Een belangrijk financieel uitgangspunt voor het provinciaal toezicht is een reëel sluitende begroting. Dit houdt in dat bij de begroting aangegeven dient te worden of de begroting in evenwicht is, dat wil zeggen dat de jaarlijks terugkerende lasten zijn gedekt door jaarlijks terugkerende baten. In onderstaande tabel is voor elk begrotingsjaar aangegeven welke deel van de baten en lasten een incidenteel dan wel structureel karakter heeft.

Samenvatting programmabegroting 2023 - 2027 : verdeling naar incidentele en structurele posten												
(bedragen x € 1.000)												
Lasten	2024			2025			2026			2027		
	totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel	totaal	incidenteel	structureel
1 Veiligheid	21.953	326	21.627	21.827	118	21.709	21.788	118	21.670	21.752	31	21.721
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	41.432	4.497	36.935	47.994	10.497	37.497	37.635	3.818	33.817	37.096	3.818	33.277
3 Economie	10.903	1.026	9.877	10.287	276	10.011	9.689	276	9.414	9.264	276	8.988
4 Onderwijs	12.898	-85	12.983	13.540	-85	13.625	14.257	0	14.257	14.692	0	14.692
5 Sport, cultuur en recreatie	54.252	2.100	52.152	53.560	1.707	51.853	53.823	2.275	51.548	52.572	1.134	51.438
6 Sociaal Domein	261.079	3.243	257.835	254.100	1.781	252.320	253.420	1.504	251.916	253.038	1.504	251.535
7 Volksgezondheid en milieu	45.740	692	45.048	45.352	692	44.660	45.510	692	44.819	45.552	692	44.860
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	21.142	1.319	19.823	19.909	-46	19.955	18.702	-46	18.748	18.512	-46	18.557
0 Bestuur en ondersteuning	149.919	25.778	124.141	147.902	22.660	125.242	145.984	22.010	123.975	145.209	21.271	123.938
Totaal lasten incl. toevoeging reserves	619.317	38.895	580.422	614.471	37.600	576.872	600.809	30.646	570.163	597.686	28.680	569.007
Baten												
1 Veiligheid	954	132	822	1.019	197	822	1.031	209	822	945	123	822
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	7.687	2.750	4.937	7.862	2.924	4.937	7.835	2.898	4.937	8.161	3.224	4.937
3 Economie	10.653	1.448	9.205	11.871	646	11.225	11.489	445	11.044	11.067	359	10.708
4 Onderwijs	5.943	0	5.943	5.943	0	5.943	5.943	0	5.943	5.943	0	5.943
5 Sport, cultuur en recreatie	12.738	1.248	11.490	11.879	660	11.219	11.475	589	10.886	11.523	637	10.886
6 Sociaal Domein	83.806	2.720	81.087	82.211	1.208	81.004	84.033	871	83.163	84.071	871	83.200
7 Volksgezondheid en milieu	46.112	829	45.283	45.430	0	45.430	45.448	0	45.448	45.586	0	45.586
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	13.732	1.448	12.284	12.034	0	12.034	10.764	0	10.764	10.864	0	10.864
0 Bestuur en ondersteuning	441.992	19.285	422.706	447.849	21.652	426.197	425.495	25.544	399.951	420.206	22.423	397.783
Totaal baten incl. onttrekking reserves	623.617	29.860	593.757	626.097	27.286	598.812	603.512	30.555	572.957	598.366	27.636	570.729
Geraamd resultaat	4.300	-9.035	13.335	11.626	-10.314	21.940	2.703	-91	2.794	680	-1.043	1.723

Uit voorgaande tabel kan worden afgeleid dat in het begrotingsjaar 2024 en het meerjarenperspectief 2025-2027 sprake is van een structureel positief saldo. In de volgende tabel is de bepaling van dit structureel positief saldo (conform de in notitie structurele en incidentele baten en lasten van de commissie BBV opgenomen presentatie) zichtbaar.

Presentatie van het structureel saldo				
(bedragen x € 1.000)				
	2024	2025	2026	2027
Saldo baten en lasten	6.742	13.348	636	724
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-2.442	-1.722	2.067	-44
Saldo na bestemming	4.300	11.626	2.703	680
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	9.035	10.314	91	1.043
Structureel saldo	13.335	21.940	2.794	1.723

Een specificatie per programma van de incidentele baten en lasten is hierna opgenomen (posten van € 0,100 mln. of groter zijn gespecificeerd en toegelicht). Voor de onttrekkingen en stortingen per reserve wordt verwezen naar de verloopoverzichten van reserves en voorzieningen (paragraaf 2.3).

Geraamde incidentele lasten

Incidentele lasten					
(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	nummer toelichting
Programma 1 Veiligheid					
Pilot wietteelt (KB 21)	139	0	0	0	1
Radicalisering	118	118	118	31	2
Stortingen in reserves	69	0	0	0	3
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
Incidentele uitgaven t.l.v. mobiliteitsfonds	300	0	0	0	4
Hoogwater (BK 2023)	378	6.678	0	0	5
Stortingen in reserves	3.818	3.818	3.818	3.818	3
Programma 3 Economie					
Noodfonds energiecrisis bedrijven	750	0	0	0	6
Stortingen in reserves	276	276	276	276	3
Programma 4 Onderwijs					
Posten kleiner dan € 100.000	-85	-85	0	0	
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie					
Noodfonds energiecrisis	650	0	0	0	7
Maastrichtjaar	0	0	1.000	0	8
Zomerbespeeling tijdens Rieu	200	0	0	0	9
Renovatie en uitbreiding buffetten 1 ste verdieping	0	333	0	0	10
Kosten verzelfstandiging (t/m 2026)	0	200	200	0	11
Vorbereidingskrediet NHMM	100	100	0	0	12
Posten kleiner dan € 100.000	106	31	31	90	3
Stortingen in reserves	1.044	1.044	1.044	1.044	3
Programma 6 Sociaal domein					
Noodfonds energiecrisis	1.050	0	0	0	13
Uitgaven tlv investeringsfonds Duurzame Sociale Infrastructuur	160	0	0	0	14
Bijzonder lasten tlv reserve intensivering re-integratie	370	187	0	0	15
Posten kleiner dan € 100.000	156	154	133	133	
Stortingen in reserves	1.507	1.439	1.371	1.371	3
Programma 7 Volksgezondheid en milieu					
Stortingen in reserves	692	692	692	692	3
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Kosten Omgevingswet	257	-48	-48	-48	16
Bijzondere lasten tlv reserve ISV	1.060	0	0	0	17
Stortingen in reserves	3	3	3	3	3
Programma 0 Bestuur en ondersteuning					
Uitvoeringskosten TOZO t.l.v. reserve	117	117	117	117	18
Ontwikkelagenda	800	600	400	400	19
Stortingen in reserves	24.861	21.943	21.493	20.754	3
Totaal incidentele lasten	38.895	37.600	30.646	28.680	

Toelichting incidentele lasten

- De gemeente Maastricht is een van de tien gemeenten in Nederland waar een experiment gesloten coffeeshopketen komt. Door deelname aan het experiment krijgen deze gemeenten tijdelijk extra taken en bevoegdheden met betrekking tot coffeeshops en coffeeshopbeleid. De gemeenten ontvangen hiervoor in de jaren 2022 tot en met 2024 een tegemoetkoming in de vorm van een decentralisatie-uitkering.
- Dit betreft middelen voor de gemeentelijke aanpak van radicalisering/jihadisme.
- De mutaties in de reserves, met uitzondering van de onttrekkingen aan de financieringsreserves afschrijvingslasten openbare verlichting en sport, zijn incidenteel. Voor een toelichting op mutaties in reserves verwijzen wij naar de toelichting op de reserves in paragraaf 2.3 Uiteenzetting financiële positie.
- Via het mobiliteitsfonds wordt het mobiliteitsbeleid gefaciliteerd w.o. het leveren van cofinanciering bij investeringsprojecten.
- De hoogwaterproblematiek wordt samen met betrokken partners aangepakt. Dit begint met een verkenning naar maatregelen voor rivierverruiming in combinatie met vergroening en stedelijke ontwikkeling van de maasoeveren.
- De energiecrisis gecombineerd met de hoge inflatie raakt zowel burgers, als instellingen als bedrijven. Om de schadelijke effecten hiervan zo veel mogelijk te beperken voor deze groepen is in 2022 een reserve noodfonds ingesteld. De reserve wordt ingezet ter dekking

- van de in 2023 door het college vastgestelde noodfondsregeling voor huishoudens en de regeling voor organisaties getroffen door de energiecrisis. Huishoudens en organisaties die buiten de bestaande regelingen vallen kunnen op basis van deze regelingen alsnog aanspraak maken op compensatie van hun gestegen energierekening.
- 7 Zie toelichting onder 6. Dit betreft de besteding voor de sport en cultuur.
- 8 In 2026 organiseert de gemeente Maastricht een Maastrichtjaar om de verbindende kracht van cultuur in de stad een impuls te geven.
- 9 Dit betreft uitgaven om zomerbespeling in het Theater aan het Vrijthof mogelijk te maken tijdens de Rieu-concerten.
- 10 Dit betreft uitgaven voor de renovatie van de buffetten op de 1ste verdieping van het Theater aan het Vrijthof.
- 11 In 2025 start de gemeente met een onderzoek naar de mogelijkheden om het Theater aan het Vrijthof te kunnen verzelfstandigen.
- 12 Om te komen tot een nieuwe impuls voor Natuurhistorisch Museum Maastricht is een reeks van vernieuwingsprojecten voorzien met strategische partners die moeten leiden tot een nieuw gedragen en realistisch vernieuwingsplan voor het Natuurhistorisch Museum.
- 13 Zie toelichting onder 6. Dit betreft de besteding van de onderdelen Gemeenschapshuizen en Welzijn.
- 14 In het kader van de aanpak dakloosheid worden in 2024 incidentele kosten gemaakt.
- 15 In 2023 tot en met 2025 wordt in het kader van de intensivering re-integratie incidenteel geld bestaan aan met name Samen actief.
- 16 De invoering van de Omgevingswet gaat gepaard met implementatiekosten.
- 17 De inzet van het merendeel van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) is afhankelijk van koppelkansen met derde partijen. De bestede gelden worden onttrokken uit de daartoe gevormde reserve ISV.
- 18 Uitgaven ten behoeve van de uitvoering van de tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandige ondernemers (TOZO). Deze uitgaven worden onttrokken uit de daartoe gevormde reserve.
- 19 Uitgaven die verband houden met de organisatieontwikkeling en betrekking hebben op generatiepact.

Geraamde incidentele baten

Incidentele baten					
(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	nummer toelichting
Programma 1 Veiligheid					
Onttrekkingen aan reserves	132	197	209	123	2
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat					
Onttrekkingen aan reserves	2.750	2.924	2.898	3.224	2
Programma 3 Economie					
Onttrekkingen aan reserves	1.448	646	445	359	2
Programma 4 Onderwijs					
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	2
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie					
Onttrekkingen aan reserves	1.248	660	589	637	2
Programma 6 Sociaal domein					
Onttrekkingen aan reserves	2.720	1.208	871	871	2
Programma 7 Volksgezondheid en milieu					
Onttrekkingen aan reserves	829	0	0	0	2
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Onttrekkingen aan reserves	1.448	0	0	0	2
Programma 0 Bestuur en ondersteuning					
Experiment gesloten coffeeshopketen (DU)	208	0	0	0	1
Posten kleiner dan € 100.000	102	70	69	0	
Onttrekkingen aan reserves	18.976	21.582	25.475	22.423	2
Totaal incidentele baten	29.860	27.286	30.555	27.636	

Toelichting incidentele baten

- 1 In de uitkering van het gemeentefonds zijn via een decentralisatie-uitkering tijdelijke middelen opgenomen voor Experiment gesloten coffeeshopketen.
- 2 De mutaties in de reserves, met uitzondering van de onttrekkingen aan de financieringsreserves afschrijvingslasten openbare verlichting en sport, zijn incidenteel. Voor

een toelichting op mutaties in reserves verwijzen wij naar de toelichting op de reserves in paragraaf 2.3 Uiteenzetting financiële positie.

Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Alle beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves zijn in principe incidenteel en daarom verwerkt in de voorgaande overzichten met geraamde incidentele baten en lasten. De beoogde onttrekkingen aan financieringsreserves die dienen ter dekking van kapitaallasten van investeringen waarvoor de betreffende reserves zijn gevormd, kunnen echter als structureel worden aangemerkt. Dit betreft de volgende reserves:

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves					
(bedragen x € 1.000)					
	2023	2024	2025	2026	2027
Onttrekking reserve kapitaallasten OV	31	34	34	34	33
Onttrekking reserve afschrijvingslasten B&O	72	72	72	72	72
Onttrekking reserve spreidingsbeleid (afschrijvingslasten)	171	171	171	171	171
Totaal beoogde structurele onttrekkingen aan reserves	274	277	277	276	276
Totaal beoogde structurele toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0

2.3 Uiteenzetting financiële positie

Geprognosticeerde balans

BALANS (bedragen x € 1.000)	31-12-2022 <i>rekening 2022</i>	31-12-2023 <i>begroting 2023</i>	31-12-2024 <i>begroting 2024</i>	31-12-2025 <i>begroting 2025</i>	31-12-2026 <i>begroting 2026</i>	31-12-2027 <i>begroting 2026</i>
Immateriele vaste activa	22.403	27.067	25.801	24.565	23.343	22.132
Materiele vaste activa	519.741	611.631	657.999	677.766	681.228	689.943
Financiële vaste activa	84.095	89.996	87.387	84.750	83.196	81.615
Vorraden	9.284	9.050	9.050	9.050	9.050	9.050
Vorderingen	77.933	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Overlopende activa	71.847	44.331	71.450	105.757	92.564	85.779
Liquide middelen	341	300	300	300	300	300
Totaal activa	785.644	786.375	855.987	906.188	893.681	892.819
Eigen vermogen	194.793	187.320	200.243	201.531	199.362	199.428
Resultaat boekjaar	27.182	1.180	4.301	11.627	2.702	680
Voorzieningen	88.071	60.053	88.768	94.370	96.023	97.324
Langlopende schulden	305.487	336.822	361.365	397.648	395.710	395.710
Kortlopende schulden	88.787	121.000	121.310	121.012	119.884	119.677
Overlopende passiva	81.324	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
Liquide middelen	0	0	0	0	0	0
Totaal passiva	785.644	786.375	855.987	906.188	893.681	892.819

Investerings

In deze paragraaf presenteren we een overzicht van alle investeringen. Dit betreft zowel zogenaamde rendabele alsook de onrendabele kredieten. Rendabele kredieten zijn kredieten waarvoor we specifiek hebben gespaard in financieringsreserves (bijv. productiemiddelen stadsbeheer zoals vrachtauto's) of waar inkomsten tegenover staan (bijvoorbeeld onderhoud gebouwen of riolen). Alle investeringen zijn doorgerekend en opgenomen in de lijst van investeringen tot en met 2030. Restantkredieten uit 2022 zijn naar 2023 verschoven. Op deze wijze presenteren wij u een lijst van alle voorgenomen investeringen in 2023 en de daaropvolgende jaren.

(bedragen x € 1.000)										
programma	omschrijving		economisch/ maatschappelijk	afschrijvings- termijn	aparte voteri ng	(restant) krediet tm 2023	2024	2025	2026	2027
0	Bankastraat	MJIP	M	25		17				
0	Optimale toegankelijkheid van gebouwen	MJIP	M	40	v	1.002	264	264	264	
0	Verduurzaming gemeentelijke panden	Rendabel	E	25		143	500	750	750	690
0	Productiemiddelen	Rendabel	E	div.		6.423	11.139	10.631	5.350	7.059
0	Verduurzamen gemeentelijke organisatie	MJIP	M	15	v		400	430	430	
1	Cameratoezicht	Rendabel	M	10			384	60	10	10
2	Mobiliteit (reguliere mobiliteitsprogramma)	MJIP	M	20		1.637	590	590	590	590
2	Meerjarenprogramma fiets en inclusieve mobiliteit	MJIP	M	div.	v	6.000	1.000	1.000	1.000	0
2	Kunsterken	Rendabel	M	25		246	84	1.008	100	668
2	Kunsterken sluisdeuren	Rendabel	M	40			301			
2	Kunsterken sluisdeuren	MJIP	M	40		860	229			
2	VR's	Rendabel	M	15		2.824	2.374	618	3.245	393
2	Parkeren	Rendabel	E	div.		776	828	398	85	
2	Meer fietsparkeerplaatsen	MJIP	M	20	v	7.500				
2	Kwalitatieve impuls Stationsstraat/autoluwer Wyck	MJIP	M	40	v	4.966				
2	Autoluwer maken (o.a. Wyck)	MJIP	M	20	v	3.200				
2	Fietsenstallingen & P&R	MJIP	M	40	v	4.164				
2	Verhardingen levensduurverlengend	MJIP	M	25		5.974	2.500	2.500	2.500	2.500
2	Openbare verlichting	Rendabel	M	div.		8.949	3.167	785	795	1.008
2	Hoogwater veiligheid	MJIP	M	20	v	7.500				
3	2e Incubator Randwyck	MJIP	M	20	v	5.000				
4	Onderwijshuisvesting	MJIP	E	40	v	5.321	22.251	25.525	15.087	24.187
4	Investeren in meer groene schoolpleinen	MJIP	M	20		400				
5	Sportaccommodaties	MJIP	E	25		2.724				
5	Sportaccommodaties / sportvoorziening De Heeg	MJIP	E	25	v	35.000	4.000	1.000		
5	Sporthal Geusselt	MJIP	E	40		157				
5	Upgrade sportpark Jekerdal	MJIP	M	25		530				
5	Vergroening openbare ruimte	MJIP	M	20		355	287	287	287	287
5	Herontwikkeling sportpark Heugem	Rendabel	M	25		98				
5	Herontwikkeling spreidingsplan restant	Rendabel	M	25		88				
5	Ontmoetingsplekken in wijken i.c.m. sport en bewegen	MJIP	M	10		400				
5	Theater	MJIP	M	25		419				
5	Middenzaal	MJIP	E	40		6.887	500			
5	Middenzaal	MJIP	E	40		7.700				
5	Collecties depots	MJIP	M	25		25				
5	Verhuizing Kumulus naar Centre Céramique	Rendabel	M	20		161				
5	KIOR (restant 2013/2014)	MJIP	M	5		22				
5	Groen, natuur en landschap	MJIP	M	20		1.587	213	213	213	213
7	Begraafplaats	Rendabel	E	25		70				
7	Riolering	Rendabel	E	30		15.968	10.786	4.136	4.621	4.433
7	Lucht en geluid	MJIP	M	5/10		43				
7	Milieuzones	MJIP	M	20	v	5.000				
7	Uitvoeren Energietransitieplan	MJIP	M	20		811				
7	Milieustations/perrons	Rendabel	E	div.		566	423	58	397	
8	Achtervang Belvedere	MJIP	M	40		9.200	2.300	2.300	2.300	2.300
8	A2 bijdrage	MJIP	M	40		885				
8	Brightlands MHC	MJIP	M	40		1.575				
8	Gebiedsontwikkeling Randwyck	MJIP	M	25	v		10.500			
8	Ontwikkeling de Heeg	MJIP	M	25	v	2.579				
8	Herijking herstructurering	MJIP	M	40		487				
8	Gebiedsontwikkeling Belfort	MJIP	M	40		624				
8	Gebiedsontwikkeling ENCI	MJIP	M	25	v		1.000			
8	Noorderbrug	MJIP	M	60		3.704				
8	Lanakerveld	Rendabel	E			16.300				
8	Cofinanciering MIRT	MJIP	M	20	v	5.000				
8	Gemeentelijk aandeel stedelijke ontwikkeling	MJIP	M	20		3.758	640	640	640	640
8	Vestingwerken	MJIP	M	40	v	2.031	750	750	750	750
8	Fietsbrug stuw Borgharen	MJIP	M	40		640				
		MJIP				145.684	47.424	35.499	24.061	31.467
		Rendabel				52.612	29.986	18.444	15.353	14.261
		Totaal				198.296	77.410	53.943	39.414	45.728

Afzonderlijke votering

Conform artikel 5 van onze financiële verordening geeft uw raad bij de begrotingsbehandeling aan voor welke nieuwe investeringen u op een later tijdstip een apart voorstel ter autorisatie van het investeringskrediet wilt ontvangen. In de bovenstaande tabel is in een aparte kolom weergegeven welke investeringen dit betreft (zie vinkjes). De overige investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.

Hierna worden toegelicht de kredieten die zijn aangevinkt om nog gevoteerd te worden.

Optimale toegankelijkheid van publiek toegankelijke gebouwen

De Maastrichtse Inclusie Agenda 2019-2022 omvat tien speerpunten gericht op het verbeteren van de toegankelijkheid in de stad. Speerpunt 1 van de Maastrichtse Inclusie agenda betreft het 'Verbeteren toegankelijkheid gemeentelijke panden met een openbare functie'. Er werden tien gemeentelijke panden met een openbare functie gescreend. Het plan van aanpak met de concrete investeringsvoorstellen voor de komende jaren inzake het verbeteren van de toegankelijkheid van deze tien gemeentelijke panden met een openbare functie, is vanaf 2022 ingezet.

In het kader van een gastvrije, inclusieve, veilige en schone stad, past het aanbieden van voldoende toegankelijke toiletvoorzieningen in Maastricht. De vraag naar openbare toiletten in Maastricht kwam de afgelopen tijd met enige regelmaat terug (vanuit politiek als samenleving). Tevens wordt voor de realisatie van een openbaar toegankelijke toiletvoorziening onder het Vrijthof € 0,050 mln. geïnvesteerd voor de éénmalige kosten.

Verduurzamen gemeentelijke organisatie

Voor de tien grote gemeentelijke panden is een energieaudit (EED) uitgevoerd. De maatregelen die hieruit naar voren komen moeten nu uitgevoerd worden. Hiervoor is een extra investering noodzakelijk van € 1,000 mln. In de komende periode volgt voor de totale 220 panden gemeentelijk vastgoed een EED-audit. Voor het uitvoeren van de hieruit voortvloeiende duurzaamheidsinvesteringen is € 0,260 mln. benodigd. Totale investering bedraagt derhalve € 1,260 mln.

Meerjarenprogramma fiets en inclusieve mobiliteit

De gewenste aanpassingen van de infrastructuur financieren we uit het mobiliteitsfonds (grote projecten) en het mobiliteitsprogramma (kleine- en middelgrote projecten). De komende jaren staat groot onderhoud op een gedeelte van het J.F.Kennedybrugtracé op de planning. Voor het mobiliteitsprogramma voeren we projecten uit op het gebied van fiets, verkeersveiligheid en inclusieve mobiliteit. Met de huidige omvang van het mobiliteitsfonds en het mobiliteitsprogramma is het niet haalbaar om dit te realiseren. Daarom het voorstel om eenmalig € 5 mln. te storten in het mobiliteitsfonds voor de Kennedybrug en gedurende de coalitieperiode jaarlijks € 1 mln. extra voor het mobiliteitsprogramma. Totale investering bedraagt derhalve € 9 mln.

Meer fietsparkeerplaatsen

We willen investeren in grote inpandige (bewaakte) stallingen voor zowel fietsen als snor- en bromfietsen. Totale investeringskosten bedragen naar schatting € 10 mln. tot € 15 mln. We zoeken hiervoor naar aanvullende financiering vanuit het Rijk en de provincie. De eenmalige investeringsopgave van de gemeente Maastricht bedraagt naar verwachting € 7,5 mln.

Kwalitatieve impuls Stationsstraat/autoluwer Wyck

Op basis van onder meer het ambitiedocument 'Stad en spoor' bepalen we de scope voor een verdere kwalitatieve impuls in de Stationsstraat en het autoluwer maken van Wyck. Diverse mogelijkheden om Wyck autoluwer te maken, zijn en worden verkend. In overeenstemming met ondernemers en bewoners gaan we onderzoek doen naar de verdere ontwikkeling van de stationsomgeving.

Autoluwer maken Wyck

We willen in overeenstemming met bewoners en ondernemers Wyck en de stationsomgeving autoluwer maken met als doel om een aantrekkelijker leefomgeving en verblijfsklimaat te creëren. De investeringskosten bedragen € 3,200 mln. De investeringskosten hebben onder meer betrekking op het vervangen van asfalt, een update van software op kruispunten, het aanpassen van groen, bebording en bijkomende afsluitingsmaatregelen, het verwijderen en/of omzetten van parkeerplekken

voor auto's en fietsen en het doortrekken van de bandenlijn van de trottoirs ter hoogte van de zijstraten.

P&R voorzieningen en fietsenstallingen

Voor de verbetering van de bereikbaarheid en leefbaarheid, wordt nadrukkelijker gestuurd aan de hand van het zogeheten STOP-principe: Stappen, Trappen, Openbaar Vervoer, Personenwagens. Om invulling aan deze prioritering te geven is een uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen op P&R-voorzieningen aan de randen van de stad benodigd. Hierbij wordt prioriteit gegeven aan de uitbreiding van P+R Maastricht Noord.

Hoogwaterveiligheid

In het kader van de hoogwaterveiligheid van de Maas werken we toe naar een startbesluit in het MIRT. Een van de voorwaarden voor het starten van een MIRT-verkenning is zicht hebben op 75% van de financiering van het project. Maastricht reserveert hiertoe een bijdrage van € 15 mln. Vooralsnog weten we niet in hoeverre deze middelen als investering aangemerkt kunnen worden. Daarom is voorlopig uitgegaan van 50% investering, zijnde € 7,5 mln.

Tweede incubator Randwyck (7.C2)

De gemeente gaat samen met de partners MUMC+, UM, Health Campus, LIOF en Medace een propositie ontwikkelen voor een Biomedische MakerSpace: een innovatie- en vitaliteitscentrum van 6.000 m² welke huisvesting kan bieden aan (50 tot 100) startups en preventieve gezondheidszorg. In 2022 en 2023 wordt een plan van aanpak voor de nieuwe incubator samen met de partners opgesteld inclusief tijdspad voor de besluitvorming. Benodigd investeringsbedrag vanuit de gemeente bedraagt € 5 mln.

Onderwijshuisvesting

De gemeente heeft een wettelijke taak in het voorzien in huisvesting voor Primair, Voortgezet en Speciaal Onderwijs (PO-VO-SO). De verordening voorziening onderwijshuisvesting bepaalt hierbij hoe de verantwoordelijkheidsverdeling tussen school en gemeente is. De ouderdom van onze schoollocaties (gemiddeld 40 jaar) en de reeds jaren teruglopende leerlingenaantallen zorgen ervoor dat de gemeente aanzienlijk zal moeten investeren de komende jaren in renovatie en (vervangende) nieuwbouw bij (fuserende) scholen zowel in het primair als het voortgezet als het speciaal onderwijs. Voor zowel het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs vormt een integraal huisvestingsplan (IHP) de basis voor de keuzes nog worden voorgelegd. De toekenning van individuele budgetten gebeurt op basis van de Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting. Door middel van het programma Onderwijs worden de aanvragen voor renovatie van de schoolbesturen beoordeeld en door het college goedgekeurd (conform de verordening). Deze aanvragen worden in de programmabegroting vertaald. De reeds bij de programmabegroting 2023 toegekende extra € 72 mln. maken onderdeel van het totaal beschikbare investeringsbudget.

Sportaccommodaties/sportvoorziening de Heeg

We streven naar een optimalisatie van de bezetting van de binnensportaccommodaties zowel overdag, s 'avonds als in het weekend. Hierbij willen we een kwaliteitsslag maken met onze binnensportaccommodaties door het realiseren van innovatieve binnensportaccommodaties, die niet per definitie zijn gebaseerd op traditionele afmetingen en indelingen, maar beter aansluiten bij de wensen en eisen van de moderne gebruikersgroepen (onderwijs en sport). De komende jaren investeren we, mede voorkomend uit de onderwijsontwikkelingen vanuit het IHP PO en VO, daarom in onze gymzalen, sportzalen en sporthallen. Hiermee geven we uitvoering aan onze wettelijke zorgplicht voor het faciliteren van het bewegingsonderwijs voor de leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs. Vanwege de wettelijke zorgplicht ten gevolge van het faciliteren van bewegingsonderwijs zijn de kosten van de binnensportaccommodaties voor een groot deel (onderwijs gerelateerd) verplicht. Medio 2023 is middels raadsbesluit 'businesscase nieuwbouw 4 binnensportlocaties' reeds € 16 mln. gevoteerd voor de bouw van vier binnensportaccommodaties bij de KC Scharn, Belfort en De Groene Loper en in De Heeg ter vervanging van sporthal De Heeg.

Milieuzone

In de begroting 2019 zijn investeringsmiddelen beschikbaar gesteld voor de milieuzone. Van dit bedrag van € 5 mln. resteert na aftrek van reeds besloten investeringen in camera's voor de zero emissie zone stadslogistiek nog € 4,3 mln. De raad heeft op 27 juni 2023 een motie aangenomen waarin zij heeft besloten om van deze resterende investeringsmiddelen € 4 mln. niet meer voor een

eventuele milieuzone te willen inzetten, maar te willen besteden aan andere maatregelen die bijdragen aan de luchtkwaliteit en bereikbaarheid van Maastricht, zoals deze staan benoemd in het spoorboekje. Hiertoe is verzocht om een raadsvoorstel voor te bereiden. Deze zal naar verwachting in december 2023 aan de raad worden voorgelegd, waarna de middelen in 2024 en verder ingezet kunnen worden voor die alternatieve maatregelen.

Gebiedsontwikkeling Randwyck

We willen in samenwerking met de gebiedspartners (UM, MUMC+, Provincie, MECC en de BL-MHC BV) de Health Campus meer integraal onderdeel maken van de stad en meer in positie brengen om als belangrijke economische motor voor de stad te kunnen fungeren. De totaal benodigde investeringsmiddelen bedragen € 10,5 mln. Gezien de omvang van de opgave is een voorbereidingskrediet van. € 0,5 mln. in 2023 benodigd. Rekening houdend met planuitwerking en bouwtijd, kan het investeringsbedrag verdeeld worden over de jaren 2024-2026. De investering bestaat uit de volgende onderdelen:

- Voor de verbetering van de openbare ruimte zijn door de gemeente en de gebiedspartners UM en MUMC+ reeds middelen beschikbaar gesteld (€ 2,8 mln. per partij). Hiervan is reeds bij de eerdere uitwerking gebleken dat deze middelen verre van toereikend zijn. Een kwalitatieve uitstraling van de openbare ruimte is gewenst om het gebied meer verblijfskwaliteit te geven en daarvoor is een ophoging van dit bedrag noodzakelijk.
- Vrijwel alle beschikbare gronden voor doorontwikkeling van de campus worden gebruikt voor gratis (UM) of relatief goedkoop (MUMC+) grondgebonden parkeren. Willen we een uitnodigende omgeving met nieuwe bedrijvigheid kunnen realiseren op die terreinen, dan dient er naast het terugdringen van het autogebruik, geïnvesteerd te worden in gebouwde parkeervoorzieningen. Om het voor MUMC+ en UM bespreekbaar te maken die gronden vrij te maken, zal de gemeente bereid moeten zijn bij te dragen in een onrendabele top. Met een gemeentelijke bijdrage, kan een eerste garage in het gebied rendabel geëxploiteerd worden. Voor deze parkeergarage zal een nieuwe aansluiting op de Oeslingerbaan benodigd zijn.
- In de stad is de Groene Loper een prachtige langzaam-verkeersverbinding van noord naar zuid, maar stopt abrupt bij de spoorwegovergang naar de Bloemenweg. Hier ligt een mooie kans om de verbinding van Randwyck aanzienlijk te verbeteren en meer ruimte te bieden voor de fietsbereikbaarheid van de campus. Hiervoor willen we de Groene Loper doortrekken over het spoor bij de Bloemenweg, over de parkeerplaats P6 van het MECC, over de Gaetano Martinolaan naar het hart van de Health Campus.

Ontwikkeling De Heeg

Voor de vernieuwing van het centrum van De Heeg is een integrale aanpak dringend noodzakelijk. De totale ontwikkeling van het centrum bestaat uit verschillende onderdelen die elk hun eigen dynamiek en planning kennen, zoals bijvoorbeeld verkeer- en parkeerdruk, het winkelaanbod, verbetering en vergroening van de openbare ruimte en het realiseren van een binnensportvoorziening. De vernieuwing van de winkels zelf is een verantwoordelijkheid van de eigenaar CRA. De verbetering van openbare voorzieningen en ruimte is een opgave voor gemeente zelf. Het IKC Ziezo! is inmiddels gerealiseerd en met het in 2019 gevoteerde eerste krediet heeft o.a. de omgeving van het IKC een impuls gekregen met groen en verbetering van de openbare ruimte en aanpalende voorzieningen. De eerdere ontwikkelrichting is niet uitvoerbaar gebleken, zodat er thans in samenwerking met CRA (eigenaar van het Winkelcentrum) wordt gewerkt aan een plan waarbij gefaseerd stappen kunnen worden gezet gericht op het toekomst bestendig maken van het centrum. Doel hiervan is om te komen tot een integrale kwaliteitsimpuls in de inrichting van het gebied (groen, verharding, verkeerscirculatie, en parkeren), tezamen met investeringen van de eigenaar van het winkelcentrum en investeringen in sport en onderwijs. In het geval dit leidt tot haalbare en uitvoerbare plannen, kunnen deze vanaf 2024 worden voorgelegd ter verdere besluitvorming en eventuele planologische procedures worden voorbereid.

Gebiedsontwikkeling ENCI

Er is een adviesrapport uitgebracht aan de minister over de monumentale waarden op het bedrijventerrein. Voor het aanwijzen van de monumentale waarden verwacht de minister dat de gemeente een deel als gemeentelijk monument aan gaat wijzen. De gemeente heeft echter geen middelen voor enige restauratiesubsidie voorzien. Een bedrag van € 1,000 mln. is minimaal nodig als bijdrage in de restauratie en het toekomstbestendig maken van de nog aan te wijzen (gemeentelijke) monumenten.

Cofinanciering MIRT

De afgelopen periode is en wordt gewerkt aan verschillende proposities gericht op het verkrijgen van gelden vanuit het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT). Om aan de verplichte cofinancieringsvereiste invulling te kunnen geven, is € 5 mln. benodigd.

Vestingwerken

In de begroting 2019 zijn middelen beschikbaar gesteld voor een dekkend onderzoek uitgevoerd middels 3D inmeting van het gehele 11 km tellende ondergrondse gangenstelsel. Dit is inmiddels uitgevoerd en levert samen met een verdieping op de bovengrondse onderhoudstoestand de onderbouwing van een herstel- en investeringsplan waar momenteel aan wordt gewerkt. Dit plan zal de benodigde herstelwerkzaamheden omvatten. Tevens zullen de mogelijkheden voor cofinanciering in beeld gebracht worden. De verwachte omvang van de werkzaamheden bedraagt € 7,5 mln. Dit bedrag is gereserveerd in het MJIP. Bij de begroting 2023 is vastgesteld om de gehele jaarschijf 2023 hiervoor te voteren. In deze begroting wordt voorgesteld om de jaarschijf 2024 voor hetzelfde bedrag (€ 0,750 mln.) hiervoor te voteren.

Majeure projecten

Tenslotte geeft uw raad bij de begrotingsbehandeling conform uitwerking van het 'Amendement betrokkenheid raad bij majeure projecten' aan welke nieuwe investeringen aangemerkt worden als 'majeure projecten'. Uw raad kan besluiten tot aanwijzing van een majeur project indien u van mening bent dat er aanmerkelijke (financiële) risico's voor de gemeente aan een dossier zijn verbonden en de reguliere P&C cyclus ontoereikend is. Overwegingen die bij de aanmerking als majeur project een rol kunnen spelen zijn:

- Er is sprake van een niet routinematige, grootschalige en in de tijd begrensde activiteit met een langere doorlooptijd;
- Er zijn belangrijke gevolgen voor de Maastrichtse samenleving;
- De (financiële) risico's van het project worden (voor het merendeel) gedragen door de gemeente Maastricht;
- Er is sprake van complexe financieringsconstructies of toepassing van nieuwe technologieën;
- Er is sprake van een in organisatorisch opzicht complex besturings- en uitvoeringsproces.

Tussentijdse rapportage en eindafrekening inzake deze 'majeure projecten' wordt structureel geborgd door opname van deze projecten in de Meerjarenprognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV) die jaarlijks gelijktijdig met de jaarrekening wordt aangeboden. Uiteraard zal de raad bij aanzienlijke tussentijdse afwijkingen van de MPGV direct door het college hierover worden geïnformeerd (actieve informatieplicht). Bijvoorbeeld via een raadsinformatiebrief of een vertrouwelijke raadssessie.

Reeds benoemd als majeur project zijn:

- Belvédère (incl. Tram Maastricht-Hasselt)
- Gebiedsontwikkeling Randwyck
- Gebiedsontwikkeling A2
- Herbestemmen ENCI
- Stad en Spoor
- Ontwikkeling De Heeg incl. sportvoorziening
- Milieuzones
- Vestingwerken
- Integraal HuisvestingsPlan (IHP)
- Warmtenet (Restwarmte)
- Verbouwing Centre Céramique
- Tweede tranche binnensport
- Middenzaal
- Hoogwater veiligheid
- 2e Incubator Randwyck
- Investerings in schoolgebouwen

- Sportaccommodaties

Reserves en voorzieningen

Naast het totaal aan baten en lasten zijn ook de reserves en voorzieningen van belang voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De reserves geven een indicatie van het weerstandsvermogen van de gemeente, dat wil zeggen de mate waarin de gemeente in staat is om financiële risico's op te vangen. De voorzieningen zijn gekoppeld aan kwantificeerbare risico's en in die zin minder vrij besteedbaar. De gemeente heeft weinig keus als het gaat om de vraag welke voorzieningen aanwezig moeten zijn en welke omvang deze moeten hebben. De voorschriften uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn hiervoor bepalend.

Op de volgende pagina's zijn de begin- en eindstanden van en de begrote mutaties in de reserves en voorzieningen gepresenteerd over de jaren 2023 tot en met 2027. De (mutaties in de) reserves zijn in het programmaplan opgenomen onder de programma's en taakvelden waarop de mutaties inhoudelijk betrekking hebben.

Verloop reserves 2023-2027

naam reserve	programma	boekwaarde per 1-1-2023	bestemming resultaat 2022	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2023	onttrekking 2023	boekwaarde per 31-12-2023
<i>Algemene reserve:</i>							
Algemene reserve	0	6.968.000	9.613.000				16.581.000
Vruchtboomfonds	0	79.842.000	10.250.000		13.026.000	12.002.000	91.116.000
<i>Egalisatiereserves:</i>							
Verkiezingen	0	120.000			203.000	205.000	118.000
Heiligdomsvaart	5	36.000			9.000		45.000
Reuzenfestival	5	17.000			6.000		23.000
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	2.990.000			1.195.000		4.185.000
Organisatieontwikkeling	0	3.675.000				3.675.000	0
Bedrijfs/egalisatie reserves	diversen	7.445.000			0	0	7.445.000
<i>Financieringsreserves:</i>							
Productiemiddelen openbare verlichting	2	2.845.000			937.000	313.000	3.469.000
Productiemiddelen verkeersregelinstallaties	2	4.936.000			783.000	787.000	4.932.000
Productiemiddelen parkeren	2	1.867.000			1.366.000	641.000	2.592.000
Productiemiddelen	diversen	18.873.000			7.990.000	6.438.000	20.425.000
Financieringsreserve afschrijvingslasten	2	11.896.000		346.000			11.550.000
Financieringsreserve afschrijvingslasten sport	5	3.616.000		171.000			3.445.000
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>							
Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten	0	76.000			465.000	465.000	76.000
Reparatie Werkloosheidswet	0	328.000			125.000	125.000	328.000
Eigen risico wettelijke aansprakelijkheid	0	825.000			180.000		1.005.000
Eigen risico Ziektewet	0	31.000			50.000	50.000	31.000
Generatiepact	0	2.700.000				900.000	1.800.000
Noodfonds	0	5.000.000				2.550.000	2.450.000
Aanpak radicalisering / jihadisme	1	385.000					385.000
Gesloten coffeeshopketen	1	373.000			91.000		464.000
Mobiliteitsfonds	2	1.917.000				835.000	1.082.000
Wervingsfonds acquisitie	3	308.000			78.000	100.000	286.000
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	688.000			142.000	58.000	772.000
Evenementenfondsen	3	104.000			43.000	10.000	137.000
Combinatiefuncties	5	705.000			298.000	100.000	903.000
Jeugdcultuurfonds	5	156.000				31.000	125.000
Theater: Groot onderhoud	5	430.000			83.000	80.000	433.000
Groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique	5	377.000			123.000	75.000	425.000
Walmuren/vestingwerken	5	0					0
Vervanging binnensportvoorzieningen	5	460.000			130.000		590.000
Speelvoorzieningen	5	870.000					870.000
Innovatieopdracht samenleven	6	401.000				180.000	221.000
Sociaal investeringsfonds	6	716.000				16.000	700.000
Decentralisaties sociaal domein	6	69.000					69.000
Spaanvariant MTB	6	1.412.000			282.000		1.694.000
Herstructurering MTB	6	81.000				23.000	58.000
Intensivering re-integratie	6	733.000				176.000	557.000
Vreemdelingen	6	400.000				400.000	0
Amovering Skaeve Huse - <i>nieuw</i>	6	0			39.000		39.000
Beschermd Wonen en MO - <i>nieuw</i>	6	0			1.323.000	1.058.000	265.000
TOZO	6	1.916.000				254.000	1.662.000
Regionale Energie Strategie (RES)	7	1.091.000				1.091.000	0
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	3.752.000				2.600.000	1.152.000
Stedelijke vernieuwing	8	4.556.000				3.413.000	1.143.000
Krimpgelden	8	787.000				787.000	0
Omgevingswet	8	1.099.000				794.000	305.000
TONK-middelen	6	1.246.000				1.246.000	0
Frictiekosten uitreding Eijsden-Margraten SZMH	0	576.000				181.000	395.000
Burgerbegroting	0	0					0
Klimaat- en energietransitie	7	0			829.000		829.000
Wet Open Overheid	0	0			323.000	131.000	192.000
Overloop	diversen	15.098.000			0	4.374.000	10.724.000
Totaal		194.792.000	19.863.000	517.000	30.119.000	46.164.000	198.093.000

naam reserve	programma	boekwaarde per 1-1-2024	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2024	onttrekking 2024	boekwaarde per 31-12-2024
<i>Algemene reserve:</i>						
Algemene reserve	0	16.581.000				16.581.000
Vruchtboomfonds	0	91.116.000		16.092.000	11.200.000	96.008.000
<i>Egalisatiereserves:</i>						
Verkiezingen	0	118.000		204.000	205.000	117.000
Heiligdomsvaart	5	45.000		9.000		54.000
Reuzenfestival	5	23.000		6.000	28.000	1.000
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	4.185.000		1.195.000		5.380.000
Organisatieontwikkeling	0	0				0
Bedrijfs/egalisatie reserves	diversen	7.445.000		0	0	7.445.000
<i>Financieringsreserves:</i>						
Productiemiddelen openbare verlichting	2	3.469.000		937.000	728.000	3.678.000
Productiemiddelen verkeersregelinstallaties	2	4.932.000		950.000	795.000	5.087.000
Productiemiddelen parkeren	2	2.592.000		1.366.000	836.000	3.122.000
Productiemiddelen	diversen	20.425.000		8.061.000	6.030.000	22.456.000
Financieringsreserve afschrijvingslasten	2	11.550.000	349.000			11.201.000
Financieringsreserve afschrijvingslasten sport	5	3.445.000	171.000			3.274.000
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>						
Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten	0	76.000		465.000	465.000	76.000
Reparatie Werkloosheidswet	0	328.000		125.000	125.000	328.000
Eigen risico wettelijke aansprakelijkheid	0	1.005.000		180.000		1.185.000
Eigen risico Ziektewet	0	31.000		50.000	50.000	31.000
Generatiepact	0	1.800.000			800.000	1.000.000
Noodfonds	0	2.450.000			2.450.000	0
Aanpak radicalisering / jihadisme	1	385.000			118.000	267.000
Gesloten coffeeshopketen	1	464.000		69.000		533.000
Mobiliteitsfonds	2	1.082.000			300.000	782.000
Wervingsfonds acquisitie	3	286.000		78.000	150.000	214.000
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	772.000		142.000	398.000	516.000
Evenementenfonds	3	137.000		43.000	60.000	120.000
Combinatiefuncties	5	903.000		298.000	100.000	1.101.000
Jeugdcultuurfonds	5	125.000			31.000	94.000
Theater: Groot onderhoud	5	433.000		83.000	90.000	426.000
Groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique	5	425.000		123.000	75.000	473.000
Walmuren/vestingwerken	5	0				0
Vervanging binnensportvoorzieningen	5	590.000		130.000		720.000
Speelvoorzieningen	5	870.000				870.000
Innovatieopdracht samenleven	6	221.000			144.000	77.000
Sociaal investeringsfonds	6	700.000			160.000	540.000
Decentralisaties sociaal domein	6	69.000				69.000
Spaanvariant MTB	6	1.694.000		282.000		1.976.000
Herstructurering MTB	6	58.000			23.000	35.000
Intensivering re-integratie	6	557.000			370.000	187.000
Vreemdelingen	6	0				0
Amovering Skaeve Huse - <i>nieuw</i>	6	39.000		39.000		78.000
Bescherm Wonen en MO - <i>nieuw</i>	6	265.000		1.186.000	839.000	612.000
TOZO	6	1.662.000			250.000	1.412.000
Regionale Energie Strategie (RES)	7	0				0
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	1.152.000				1.152.000
Stedelijke vernieuwing	8	1.143.000			1.143.000	0
Krimpgelden	8	0				0
Omgevingswet	8	305.000			305.000	0
TONK-middelen	6	0				0
Friciekosten uittreding Eijsden-Margraten SZMH	0	395.000			146.000	249.000
Burgerbegroting	0	0				0
Klimaat- en energietransitie	7	829.000			829.000	0
Wet Open Overheid	0	192.000		155.000	155.000	192.000
Overloop	diversen	10.724.000			200.000	10.524.000
Totaal		198.093.000	520.000	32.268.000	29.598.000	200.243.000

naam reserve	programma	boekwaarde per 1-1-2025	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2025	onttrekking 2025	boekwaarde per 31-12-2025
<i>Algemene reserve:</i>						
Algemene reserve	0	16.581.000				16.581.000
Vruchtboomfonds	0	96.008.000		13.148.000	12.656.000	96.500.000
<i>Egalisatiereserves:</i>						
Verkiezingen	0	117.000		204.000	205.000	116.000
Heiligdomsvaart	5	54.000		9.000	63.000	0
Reuzenfestival	5	1.000		6.000		7.000
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	5.380.000		1.195.000		6.575.000
Organisatieontwikkeling	0	0				0
Bedrijfs/egalisatie reserves	diversen	7.445.000		0	0	7.445.000
<i>Financieringsreserves:</i>						
Productiemiddelen openbare verlichting	2	3.678.000		937.000	871.000	3.744.000
Productiemiddelen verkeersregelinstallaties	2	5.087.000		950.000	1.024.000	5.013.000
Productiemiddelen parkeren	2	3.122.000		1.366.000	938.000	3.550.000
Productiemiddelen	diversen	22.456.000		8.061.000	7.439.000	23.078.000
Financieringsreserve afschrijvingslasten	2	11.201.000	350.000			10.851.000
Financieringsreserve afschrijvingslasten sport	5	3.274.000	171.000			3.103.000
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>						
Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten	0	76.000		465.000	465.000	76.000
Reparatie Werkloosheidswet	0	328.000		125.000	125.000	328.000
Eigen risico wettelijke aansprakelijkheid	0	1.185.000		180.000		1.365.000
Eigen risico Ziektewet	0	31.000		50.000	50.000	31.000
Generatiepact	0	1.000.000			600.000	400.000
Noodfonds	0	0				0
Aanpak radicalisering / jihadisme	1	267.000			118.000	149.000
Gesloten coffeeshopketen	1	533.000				533.000
Mobiliteitsfonds	2	782.000				782.000
Wervingsfonds acquisitie	3	214.000		78.000	150.000	142.000
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	516.000		142.000	350.000	308.000
Evenementenfonds	3	120.000		43.000	60.000	103.000
Combinatiefuncties	5	1.101.000		298.000	100.000	1.299.000
Jeugdcultuurfonds	5	94.000			31.000	63.000
Theater: Groot onderhoud	5	426.000		83.000	100.000	409.000
Groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique	5	473.000		123.000	75.000	521.000
Walmuren/vestingwerken	5	0				0
Vervanging binnensportvoorzieningen	5	720.000		130.000		850.000
Speelvoorzieningen	5	870.000				870.000
Innovatieopdracht samenleven	6	77.000			77.000	0
Sociaal investeringsfonds	6	540.000				540.000
Decentralisaties sociaal domein	6	69.000				69.000
Spaarvariant MTB	6	1.976.000		282.000		2.258.000
Herstructurering MTB	6	35.000			21.000	14.000
Intensivering re-integratie	6	187.000			187.000	0
Vreemdelingen	6	0				0
Amovering Skaeve Huse - <i>nieuw</i>	6	78.000		39.000		117.000
Bescherm Wonen en MO - <i>nieuw</i>	6	612.000		1.118.000	789.000	941.000
TOZO	6	1.412.000			250.000	1.162.000
Regionale Energie Strategie (RES)	7	0				0
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	1.152.000				1.152.000
Stedelijke vernieuwing	8	0				0
Krimpgelden	8	0				0
Omgevingswet	8	0				0
TONK-middelen	6	0				0
Frictiekosten uittreding Eijsden-Margraten SZMH	0	249.000			146.000	103.000
Burgerbegroting	0	0				0
Klimaat- en energietransitie	7	0				0
Wet Open Overheid	0	192.000		180.000	180.000	192.000
Overloop	diversen	10.524.000			333.000	10.191.000
Totaal		200.243.000	521.000	29.212.000	27.403.000	201.531.000

naam reserve	programma	boekwaarde per 1-1-2026	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2026	onttrekking 2026	boekwaarde per 31-12-2026
<i>Algemene reserve:</i>						
Algemene reserve	0	16.581.000				16.581.000
Vruchtboomfonds	0	96.500.000		12.699.000	15.826.000	93.373.000
<i>Egalisatiereserves:</i>						
Verkiezingen	0	116.000		203.000	205.000	114.000
Heiligdomsvaart	5	0		9.000		9.000
Reuzenfestival	5	7.000		6.000		13.000
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	6.575.000		1.195.000		7.770.000
Organisatieontwikkeling	0	0				0
Bedrijfs/egalisatie reserves	diversen	7.445.000		0	0	7.445.000
<i>Financieringsreserves:</i>						
Productiemiddelen openbare verlichting	2	3.744.000		937.000	900.000	3.781.000
Productiemiddelen verkeersregelinstallaties	2	5.013.000		950.000	1.066.000	4.897.000
Productiemiddelen parkeren	2	3.550.000		1.366.000	841.000	4.075.000
Productiemiddelen	diversen	23.078.000		8.061.000	8.407.000	22.732.000
Financieringsreserve afschrijvingslasten	2	10.851.000	351.000			10.500.000
Financieringsreserve afschrijvingslasten sport	5	3.103.000	171.000			2.932.000
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>						
Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten	0	76.000		465.000	465.000	76.000
Reparatie Werkloosheidswet	0	328.000		125.000	125.000	328.000
Eigen risico wettelijke aansprakelijkheid	0	1.365.000		180.000		1.545.000
Eigen risico Ziektewet	0	31.000		50.000	50.000	31.000
Generatiepact	0	400.000			400.000	0
Noodfonds	0	0				0
Aanpak radicalisering / jihadisme	1	149.000			118.000	31.000
Gesloten coffeeshopketen	1	533.000				533.000
Mobiliteitsfonds	2	782.000				782.000
Wervingsfonds acquisitie	3	142.000		78.000	150.000	70.000
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	308.000		142.000	150.000	300.000
Evenementenfonds	3	103.000		43.000	60.000	86.000
Combinatiefuncties	5	1.299.000		298.000	100.000	1.497.000
Jeugdcultuurfonds	5	63.000			31.000	32.000
Theater: Groot onderhoud	5	409.000		83.000	100.000	392.000
Groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique	5	521.000		123.000	75.000	569.000
Walmuren/vestingwerken	5	0				0
Vervanging binnensportvoorzieningen	5	850.000		130.000		980.000
Speelvoorzieningen	5	870.000				870.000
Innovatieopdracht samenleven	6	0				0
Sociaal investeringsfonds	6	540.000				540.000
Decentralisaties sociaal domein	6	69.000				69.000
Spaanvariant MTB	6	2.258.000		282.000		2.540.000
Herstructurering MTB	6	14.000				14.000
Intensivering re-integratie	6	0				0
Vreemdelingen	6	0				0
Amovering Skaeve Huse - <i>nieuw</i>	6	117.000		39.000		156.000
Bescherm Wonen en MO - <i>nieuw</i>	6	941.000		1.049.000	738.000	1.252.000
TOZO	6	1.162.000			250.000	912.000
Regionale Energie Strategie (RES)	7	0				0
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	1.152.000				1.152.000
Stedelijke vernieuwing	8	0				0
Krimpgelden	8	0				0
Omgevingswet	8	0				0
TONK-middelen	6	0				0
Friciekosten uittreding Eijsden-Margraten SZMH	0	103.000			103.000	0
Burgerbegroting	0	0				0
Klimaat- en energietransitie	7	0				0
Wet Open Overheid	0	192.000		180.000	180.000	192.000
Overloop	diversen	10.191.000			0	10.191.000
Totaal		201.531.000	522.000	28.693.000	30.340.000	199.362.000

naam reserve	programma	boekwaarde per 1-1-2027	vermindering ter dekking van afschrijvingen	toevoeging 2027	onttrekking 2027	boekwaarde per 31-12-2027
<i>Algemene reserve:</i>						
Algemene reserve	0	16.581.000				16.581.000
Vruchtboomfonds	0	93.373.000		12.071.000	13.175.000	92.269.000
<i>Egalisatiereserves:</i>						
Verkiezingen	0	114.000		203.000	202.000	115.000
Heiligdomsvaart	5	9.000		9.000		18.000
Reuzenfestival	5	13.000		6.000		19.000
Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC	0	7.770.000		1.195.000		8.965.000
Organisatieontwikkeling	0	0				0
Bedrijfs/egalisatie reserves	diversen	7.445.000		0	0	7.445.000
<i>Financieringsreserves:</i>						
Productiemiddelen openbare verlichting	2	3.781.000		937.000	929.000	3.789.000
Productiemiddelen verkeersregelinstallaties	2	4.897.000		950.000	1.366.000	4.481.000
Productiemiddelen parkeren	2	4.075.000		1.366.000	839.000	4.602.000
Productiemiddelen	diversen	22.732.000		8.061.000	8.609.000	22.184.000
Financieringsreserve afschrijvingslasten	2	10.500.000	352.000			10.148.000
Financieringsreserve afschrijvingslasten sport	5	2.932.000	171.000			2.761.000
<i>Overige bestemmingsreserves:</i>						
Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten	0	76.000		465.000	465.000	76.000
Reparatie Werkloosheidswet	0	328.000		125.000	125.000	328.000
Eigen risico wettelijke aansprakelijkheid	0	1.545.000		180.000		1.725.000
Eigen risico Ziektewet	0	31.000		50.000	50.000	31.000
Generatiepact	0	0				0
Noodfonds	0	0				0
Aanpak radicalisering / jihadisme	1	31.000			31.000	0
Gesloten coffeeshopketen	1	533.000				533.000
Mobiliteitsfonds	2	782.000				782.000
Wervingsfonds acquisitie	3	70.000		78.000	150.000	-2.000
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	3	300.000		142.000		442.000
Evenementenfonds	3	86.000		43.000	60.000	69.000
Combinatiefuncties	5	1.497.000		298.000	100.000	1.695.000
Jeugdcultuurfonds	5	32.000			32.000	0
Theater: Groot onderhoud	5	392.000		83.000	100.000	375.000
Groot onderhoud Kumulus en Centre Céramique	5	569.000		123.000	75.000	617.000
Walmuren/vestingwerken	5	0				0
Vervanging binnensportvoorzieningen	5	980.000		130.000		1.110.000
Speelvoorzieningen	5	870.000				870.000
Innovatieopdracht samenleven	6	0				0
Sociaal investeringsfonds	6	540.000				540.000
Decentralisaties sociaal domein	6	69.000				69.000
Spaanvariant MTB	6	2.540.000		282.000		2.822.000
Herstructurering MTB	6	14.000				14.000
Intensivering re-integratie	6	0				0
Vreemdelingen	6	0				0
Amovering Skaeve Huse - <i>nieuw</i>	6	156.000		39.000		195.000
Bescherm Wonen en MO - <i>nieuw</i>	6	1.252.000		1.049.000	738.000	1.563.000
TOZO	6	912.000			250.000	662.000
Regionale Energie Strategie (RES)	7	0				0
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	8	1.152.000				1.152.000
Stedelijke vernieuwing	8	0				0
Krimpgelden	8	0				0
Omgevingswet	8	0				0
TONK-middelen	6	0				0
Friciekosten uittreding Eijsden-Margraten SZMH	0	0				0
Burgerbegroting	0	0				0
Klimaat- en energietransitie	7	0				0
Wet Open Overheid	0	192.000		70.000	70.000	192.000
Overloop	diversen	10.191.000			0	10.191.000
Totaal		199.362.000	523.000	27.955.000	27.366.000	199.428.000

Toelichting reserves

Algemene reserve

De algemene reserve is een reserve waaraan door de raad geen bestemming is gegeven en daarmee vrij besteedbaar. Deze reserve is echter primair bedoeld als buffer voor het opvangen van risico's en vormt het belangrijkste bestanddeel van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Bij de begroting 2021 heeft de raad besloten om het vruchtboomfonds te benoemen tot algemene reserve omdat de omvang van de geraamde onttrekkingen en dotaties zodanig is dat er niet wordt ingeteerd op het vruchtboomfonds en dit fonds daarmee eeuwigdurend is.

Aan de algemene reserve en het vruchtboomfonds is vanuit de resultaatbestemming 2022 een bedrag van € 19,863 mln. toegevoegd. De jaarlijkse stortingen en onttrekkingen betreffen onder meer mutaties in het kader van de egaliserende werking van de kapitaallasten waarin ook is opgenomen de bijdrage aan het vruchtboomfonds uit de exploitatie ter dekking van de kapitaallasten investeringen verhardingen (€ 2,5 mln.).

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn onderverdeeld in:

- Egalisatiereserves
- Financieringsreserves
- Overige bestemmingsreserves

Egalisatiereserves

Egalisatiereserves dienen om schommelingen in de exploitatie op te vangen en hebben hierdoor een egaliserend effect op het rekeningresultaat. Door de inzet van egalisatiereserves ontstaat een regelmatige verdeling over de jaren heen. In de begroting worden de verwachte stortingen of -onttrekkingen geraamd. Bij het opmaken van de jaarstukken blijkt pas het definitieve bedrag dat de dient te worden gestort of onttrokken. Goedkeuring van de raad voor mogelijk van de begroting afwijkende stortingen of onttrekkingen is bij de egalisatiereserves niet noodzakelijk. We onderscheiden de volgende egalisatiereserves:

- Verkiezingen
- Heiligdomsvaart
- Reuzenfestival
- Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC
- Organisatieontwikkeling
- Bedrijfsegalisatiereserves

Verkiezingen, Heiligdomsvaart en Reuzenfestival

Deze reserves dienen ter dekking van de lasten voortkomende uit deze niet jaarlijks voorkomende activiteiten.

Bij de verkiezingen betreft het de door de gemeente te verzorgen verkiezingen voor de Tweede Kamer, Provinciale Staten, waterschappen, gemeenteraden en het Europees Parlement.

De reserves Heiligdomsvaart en Reuzenfestival zijn bedoeld ter dekking van de subsidie die ten behoeve van de organisatie van deze evenementen door de gemeente beschikbaar wordt gesteld. De Heiligdomsvaart vindt eenmaal per 7 jaar plaats (eerstvolgende Heiligdomsvaart in 2025). Het Reuzenfestival vindt eenmaal per 5 jaar plaats (eerstvolgende Reuzenfestival in 2024).

Egalisatie- en onderhoudsreserve MECC

Deze dient voor het opvangen van de eventuele resultaten van de exploitatie MECC. De gemeente Maastricht is eigenaar van het MECC-complex, waaronder de hallen, de catering en de kantoren. Bij de overname door de gemeente is besloten dat de gemeente investeert in het MECC-complex. Een deel van deze investeringen wordt gedekt via huurverhogingen. Het overige kan worden gefinancierd middels het financieel voordeel dat is ontstaan doordat de exploitatie van het MECC-complex geheel bij de gemeente als eigenaar ligt. Het financieel voordeel ontstaat (deels) doordat de werkelijke investeringen achterblijven t.o.v. de geprognosticeerde investeringen. Dit voordeel wordt in de reserve

gestort. Verder blijft de reserve ook dienen voor het opvangen van de eventuele resultaten van de exploitatie MECC.

Organisatieontwikkeling

Deze reserve dient ter egalisatie van lasten voortkomende uit de organisatieontwikkeling (ontwikkelagenda en het verbeterplan Duurzaam Sociaal Domein). De in 2022 niet bestede middelen bestemd voor de actuele reorganisatie zijn hierin gestort, evenals een aanvulling conform besluitvorming bij de bestuursrapportage 2022.

Bedrijfsegalisatiereserves

De bedrijfsegalisatiereserve is samengesteld uit de bedrijfsegalisatiereserves van de verschillende organisatieonderdelen van de gemeente Maastricht. De bedrijfsegalisatiereserves zijn bestemd voor de voor- en nadelen op de apparaatskosten (zijnde alle personele en materiële kosten) die verbonden zijn aan het functioneren van de ambtelijke organisatie, met als doel het opvangen van de jaarlijkse fluctuaties in het resultaat van het organisatieonderdeel en dient als een buffer voor de bedrijfsrisico's binnen de door de opdrachtgever(s) geformuleerde prestaties/resultaten en de bijbehorende vastgestelde programmabegroting. Naast aanwending voor de egalisatie van de exploitatie, kan – indien de reserve toereikend is – aanwending ook geschieden ten behoeve innovatie- en efficiëntiemaatregelen.

Financieringsreserves

De financieringsreserves zijn bedoeld om (toekomstige) kapitaallasten van investeringen te dekken. We kennen reserves voor productiemiddelen zoals openbare verlichting, verkeersregelinstallaties, parkeren, huisvesting, werkomgeving, informatie en automatisering e.d. De systematiek behelst dat aankopen worden geactiveerd en de kapitaallasten ten laste van de financieringsreserves productiemiddelen worden gebracht.

Vanaf 1 januari 2017 is het activeren van investeringen met maatschappelijk nut verplicht en mogen reserves niet meer in mindering worden gebracht op de investeringen. De financieringsreserves afschrijvingen worden gebruikt om de afschrijvingen van de betreffende investeringen te dekken. De onttrekkingen uit de reserve afschrijvingslasten betreffen de dekking van de afschrijvingslasten van de investeringen voortkomende uit het spreidingsplan buitensportaccommodaties, investeringen in het MECC en Centre Céramique, investeringen in overspanningen openbare verlichting en investeringen in het kader van de wijkaanpak Maastricht Noord-Oost.

Overige bestemmingsreserves

Voor de overige bestemmingsreserves geldt dat de raad hiervoor bestemmingen heeft aangegeven. De raad kan te allen tijde het doel of de bestemming van bestemmingsreserves wijzigen (middels separaat raadsvoorstel en begrotingswijziging).

Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA)

De gemeente is eigenrisicodragers voor de financiële gevolgen van de Wet werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA). Deze reserve is ingesteld om de uitkeringen uit hoofde van de WGA en de uitvoeringskosten te dekken. De ingehouden werknemerspremies WGA worden gestort in de reserve. Er is voor deze reserve geen minimale en/of maximale omvang vastgesteld.

Reparatie Werkloosheidswet (WW)

Met ingang van 2016 is de maximale duur van de werkloosheidsuitkering op grond van de Werkloosheidswet teruggebracht van 36 naar 24 maanden. In de Cao voor gemeenten is vastgelegd dat ook in het derde jaar werkloosheid een werkloosheidsuitkering wordt verstrekt. De uitvoeringslasten en de lasten van dat derde jaar worden uit deze reserve gedekt. Werknemers betalen voor deze reparatie en behoud van de aanvullende uitkering een kostendekkende premie van 0,1% van het salaris. Deze premie wordt gestort in de reserve.

Eigen risico wettelijke aansprakelijkheid

De gemeente is eigenrisicodragers voor de financiële gevolgen van de wettelijke aansprakelijkheid. Er wordt een beroep op deze reserve gedaan als de schadeclaim hoger is dan € 0,075 mln., maar dan enkel voor het deel van de claim dat de € 0,075 mln. overstijgt.

Eigen risico Ziektewet

De gemeente is eigenrisicodragers voor de Ziektewet. Ter dekking van de uitkeringslasten die voortvloeien uit ziekte van medewerkers met een einddatum in het systeem met een tijdelijke arbeidsovereenkomst bij de gemeente Maastricht (iemand die ziek is op het moment van het verstrijken van de uitdienstdatum of iemand die binnen 30 dagen na het verstrijken van de uitdienstdatum ziek wordt). Voor de monitoring en uitvoering van dit eigenrisicodragerschap stelt de wetgever strenge eisen aan de werkgever. Ingevolge die eisen is de uitvoering van deze wet en regelgeving ondergebracht bij een gespecialiseerd bedrijf. Deze uitvoeringskosten en de uitkeringslasten worden gedekt uit deze reserve.

Generatiepact

Bij de gemeente maken 55 medewerkers vanaf 2022 tot het bereiken van de AOW-datum gebruik van de regeling generatiepact. Deze reserve is gevormd ter dekking van het gedeelte van de loonkosten van de betreffende medewerkers dat ten laste van het generatiepact komt volgens de regeling. De reserve is gevormd uit de bij programmabegroting 2022 door de raad beschikbaar gestelde middelen en wordt in de jaren 2023 tot en met 2026 ingezet.

Noodfonds

De energiecrisis gecombineerd met de hoge inflatie raakt zowel burgers, als instellingen als bedrijven. Om de schadelijke effecten hiervan zo veel mogelijk beperken voor deze groepen is in 2022 een reserve noodfonds ingesteld. In 2022 is deze gevoed middels een storting van € 5,0 mln. De reserve wordt ingezet ter dekking van de in 2023 door het college vastgestelde noodfondsregeling voor huishoudens en de regeling voor organisaties getroffen door de energiecrisis. Huishoudens en organisaties die buiten de bestaande regelingen vallen kunnen op basis van deze regelingen alsnog aanspraak maken op compensatie van hun gestegen energierekening.

Aanpak radicalisering/jihadisme

Deze reserve is ingesteld ter dekking van de kosten van de gemeentelijke aanpak radicalisering/jihadisme.

Gesloten coffeeshopketen

De gemeente neemt deel aan het experiment gesloten coffeeshopketen. Hiervoor ontvangt de gemeente in de vorm van een decentralisatie-uitkering middelen uit het gemeentefonds. Deze baten worden ontvangen in de jaren 2021 t/m 2024. De reserve is ingesteld om baten en lasten te egaliseren.

Mobiliteitsfonds

Doelstelling van het mobiliteitsfonds is het faciliteren van het mobiliteitsbeleid. Naast het leveren van cofinanciering bij investeringsprojecten wordt de reserve aangewend voor incidentele afdekking van onrendabele exploitaties. De reserve wordt gevoed door inkomsten uit de parkeerbijdrageregeling.

Wervingsfonds acquisitie

Doel van deze reserve is bedrijven die zich in de gemeente willen vestigen een financiële impuls te geven.

Beleidsinitiatieven aanloopstraten

De reserve is ingesteld voor het dekken van de kosten van de (vervolg)aanpak kwaliteitsverbetering aanloopstraten.

Evenementenfonds

Doel van deze reserve is het stimuleren van evenementen in de openbare ruimte met een stadspromotioneel karakter, volksevenementen die veel bezoekers trekken of evenementen die breedtesport en breedtecultuur stimuleren.

Combinatiefuncties

De reserve is gevormd ter dekking van de loonkosten van combinatiefunctionarissen.

Jeugdcultuurfonds

Doel van deze reserve is zorgen voor de uitvoering van de ondersteuning van de actieve cultuurparticipatie van kinderen van minderdraagkrachtige ouders.

Groot onderhoud Theater, Kumulus en Centre Céramique

Deze reserves zijn ingesteld om de lasten van groot onderhoud aan het theater en de gebouwen van Kumulus en het Centre Céramique te dekken.

Walmuren/vestingwerken

Deze reserve heeft als doel het dekken van de kosten voortkomende uit de leidraad bij de vestingvisie die in 2011 is vastgesteld. Deze reserve is in 2022 volledig ingezet.

Vervanging binnensportvoorzieningen

Bij het vaststellen van de jaarstukken 2021 is besloten deze reserve te vormen ter dekking van toekomstige lasten voortkomende uit de vervanging van binnensportaccommodaties. De reserve wordt gevoed uit de voordelen van een nieuwe doorrekening van de onderhoudsvoorzieningen binnensportlocaties (die doorrekening leidt tot een lagere jaarlijkse dotatie aan de voorzieningen).

Speelvoorzieningen

De reserve is bestemd voor de uitvoering van de nota sporten en bewegen in de openbare ruimte (raadsnota Beweegvriendelijk Maastricht).

Innovatieopdracht samenleven

Doel van de reserve is het dekken van frictiekosten en de kosten van ontwikkeling van alternatieve werkwijzen voortkomende uit de innovatieopdracht welzijn en zorg uit 2011.

Sociaal investeringsfonds

Deze reserve is bedoeld om de doelstellingen van de kanteling in het sociaal domein te realiseren. Dat wil zeggen: het streven om meer algemene voorzieningen voor inwoners te realiseren, waardoor er minder relatief dure individuele voorzieningen nodig zijn. Het fonds is gericht op preventie, het versterken van de burgerkracht en versterken van de eerste lijnszorg.

Decentralisaties sociaal domein

Deze reserve is gecreëerd in aanloop naar de decentralisaties om opstartkosten, investeringen, transformatie en innovaties in het sociale domein te bekostigen.

Spaarvariant MTB

De reserve is bedoeld om (op termijn) de achtergestelde lening aan MTB (gedeeltelijk) te 'voorzien'.

Herstructurering MTB

De MTB moet onder meer in verband met de afbouw WSW de beheersorganisatie afslanken. Daartoe is een reorganisatieplan gemaakt en is een voorziening herstructurering ingesteld ten behoeve van onder meer de afvloeiingskosten. De deelnemende gemeenten, zo is afgesproken, hebben een tegenhanger van deze voorziening. Op deze manier staat de financiële ruimte bij de gemeenten, waarbij zij de plicht hebben om de benodigde onttrekkingen over te maken aan MTB.

Intensivering re-integratie

De reserve is ingesteld ten behoeve van het bekostigen van het intensiveren van de re-integratie activiteiten. Met deze middelen wordt intensiever gestuurd op de re-integratie van de mensen die voorheen op de WSW-wachtlIJst stonden. Daarnaast worden extra plaatsingen van mensen in participatieplaatsen gerealiseerd en worden extra groeibanen voor jongeren ingezet. Hiermee wordt een impuls gegeven aan de arbeidsmarkttoeleiding van deze doelgroepen en kan een verlaging van het uitkeringsbestand worden gerealiseerd.

Vreemdelingen

Doel van deze reserve is het dekken van extra inzet ten aanzien van vreemdelingen, die niet bekostigd kan worden vanuit de reguliere budgetten die vallen onder het taakveld vreemdelingen. Het plafond voor deze reserve is vastgesteld op € 0,400 mln. en de gelden die in 2023 en 2024 worden ontvangen ten aanzien van vreemdelingen kunnen worden gestort in de reserve zolang het plafond niet is bereikt.

Amovering Skaeve Huse – nieuw

Het terrein dat gebruikt is voor de opvanglocatie Skaeve Huse dient na 10 jaar weer in de oorspronkelijke staat teruggebracht te worden. Daarvoor wordt er elk jaar € 0,039 mln. gespaard.

Beschermd Wonen en MO - nieuw

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang zijn nauw verweven. Het is dan ook logisch dat de tekorten van MO verrekend worden met de overschotten op Beschermd Wonen. Bovendien gaat het hier om een regionaal afgesproken budgettair kader. Daarvoor worden de jaarsaldi van de regionaal afgestemde activiteiten gereserveerd. Voor Maastricht in een reserve, voor de regiogemeenten Maastricht-Heuvelland in een voorziening.

TOZO

Deze reserve is gevoed vanuit de van het Rijk ontvangen vergoeding voor de uitvoeringskosten TOZO. De reserve dient ter dekking van de uitvoeringskosten die worden gemaakt in het kader van de TOZO-regeling.

Regionale Energie Strategie (RES)

De reserve dient ter dekking van uitgaven die worden gemaakt om samen met gemeenten in de sub-regio Maastricht-Heuvelland en met Waterschap Limburg en Provincie Limburg een RES op te stellen. Voeding heeft plaatsgevonden uit de in 2022 niet bestede budgetten en de van het Rijk ontvangen middelen.

Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost

Deze reserve betreft het samengesteld bedrag van kosten en opbrengsten in dit gebied (incl. diverse deelprojecten) en dient ter dekking van de toekomstige project-uitgaven. Met de vaststelling van de herijking herstructurering (door de raad in december 2016) zijn de bestedingsdoeleinden herijkt.

Stedelijke vernieuwing

Deze reserve is gevormd uit de zogenaamde ISV-middelen (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing). Over de inzet van de middelen en de te realiseren prestaties werden met het Rijk afspraken gemaakt. Naast de rijksmiddelen stelde de raad ook gemeentelijke middelen beschikbaar.

Krimpgelden

De regio Maastricht-Heuvelland ontving gedurende de periode 2016-2021 een decentralisatie-uitkering van € 0,844 mln. per jaar in relatie tot de opgave in de regio Maastricht-Heuvelland vanwege de krimp. Vanuit het oogpunt van kostenoriëntatie wordt de decentralisatie-uitkering aan één gemeente toegekend, die de uitkering ontvangt voor alle gemeenten in de krimpregio, i.c. gemeente Maastricht. Omdat de middelen niet in ieder jaar volledig beschikt en besteed worden, zijn de middelen aan deze reserve toegevoegd, om besteding over de jaren mogelijk te maken.

Omgevingswet

Doel van deze reserve is de (gedeeltelijke) dekking van in- en uitvoeringskosten van de Omgevingswet in de jaren 2023 en 2024 (en eventueel de jaren daarna, mocht de uitkering daartoe toereikend zijn). Voeding van de reserve vindt plaats uit de decentralisatie-uitkering omgevingswet van het gemeentefonds en eventuele restanten van het jaarlijkse projectbudget Omgevingswet. De looptijd hangt samen met de daadwerkelijke invoeringsdatum van de Omgevingswet, alsmede de tijd die het kost om de nieuwe werkwijzen in de gemeentelijke organisatie ingebed te krijgen.

TONK-middelen

De reserve is conform de door de raad vastgestelde resultaatbestemming bij jaarrekening 2021 gevormd uit de in 2021 niet bestede TONK-middelen en wordt ingezet ter dekking van projecten voor ondernemers.

Friciekosten uittreding Eijsden-Margraten SZMH

De reserve dient ter dekking van de frictiekosten voortkomende uit de afbouw uittreding Eijsden-Margraten. De van de gemeente Eijsden-Margraten ontvangen uittredingsfee is gestort in de reserve.

Burgerbegroting

Het college heeft in het coalitieakkoord 2022-2026 Maastricht, Stad van verbondenheid haar ambitie vastgelegd om blijvend te investeren en innoveren op het gebied van burger- en overheidsparticipatie.

Een instrument dat in dit kader wordt genoemd om burgerparticipatie te stimuleren is de Burgerbegroting. Nieuwe Burgerbegroting is opgestart in 2023, maar uitvoering van te kiezen projecten loopt door in 2024. De bestemmingsreserve maakt het mogelijk om projecten die over een jaarschijf heen lopen financieel af te wikkelen.

Klimaat- en energietransitie

De afgelopen jaren heeft Maastricht via de Maastrichtse Energie Akkoorden (MEA) aanpak stappen gezet om, samen met lokale partners, de stad te verduurzamen. Dit is opgevolgd door het (minder vrijblijvende) klimaatakkoord. In 2022 is de gemeente derhalve gestart met het structureel opschalen van de aanpak. De extra taken vragen veel van gemeenten. Daarom heeft het Rijk tot aan 2026 substantieel meer geld uitgetrokken voor gemeenten om deze wettelijke taken uit te kunnen voeren. Via de meicirculaire 2022 is de eerste tranche van deze zgn. klimaatgelden uitgekeerd. De rijksmiddelen voor de komende jaren zijn op hoofdlijnen bekend, maar zijn nog niet definitief vastgesteld.

De rijksmiddelen zijn gecombineerd met de eigen middelen uit de klimaatbegroting vertaald in een (hernieuwd) uitvoeringsprogramma 2023-2026. Aangezien de beschikbaarstelling van de rijksmiddelen niet synchroon loopt met de besteding is het noodzakelijk om ten behoeve van de restant klimaatbegroting 2023, alsmede ten behoeve van het opvangen van discrepanties tussen ontvangen en uitgaven van middelen in de komende jaren een bestemmingsreserve te vormen.

Wet Open Overheid

Het college heeft besloten de in het Gemeentefonds beschikbaar gestelde middelen voor de invoering van de nieuwe Wet open overheid (Woo) te besteden aan de implementatie van deze wet. Op 1 mei 2022 jl. trad de Woo in werking en heeft als doel om de overheid transparanter te laten worden.

Omdat de gemeente Maastricht voor de uitvoering van deze wet gedeeltelijk afhankelijk is van de invoering van landelijke faciliteiten, en deze vertraging oplopen, wordt nu voorgesteld deze gelden volledig voor dit doel beschikbaar te houden. De reserve overloop is een te korte tijdspanne. De incidentele middelen die het Rijk beschikbaar stelt tot en met 2026 blijven via deze bestemmingsreserve gereserveerd voor dit doel.

Overloop

De reserve overloop wordt gevormd door nog niet ingezette budgetten van een afgesloten dienstjaar. Deze budgetten moeten beschikbaar blijven om noodzakelijke werken/diensten te kunnen uitvoeren in het daaropvolgende jaar.

De budgetten blijven beschikbaar als hiervoor reeds een collegebesluit is genomen in het dienstjaar of een verplichting jegens derden is aangegaan, waarvan de uitvoering op een later moment zal plaatsvinden. Indien het bedragen betreft die een relatie hebben met grondexploitatieprojecten of infrastructurele werken (veelal incidentele budgetten met langere doorlooptijd) dienen deze beschikbaar te blijven om noodzakelijke werken/diensten te kunnen uitvoeren in de daaropvolgende jaren.

Bij het opstellen van de jaarrekening worden niet bestede middelen in het betreffende dienstjaar, waarvoor al een bepaald bestedingsdoel is vastgelegd, toegevoegd aan deze reserve. De minimale omvang per post bedraagt € 0,025 mln. tenzij er sprake was van een collegebesluit. Posten die qua aard gelijk zijn mogen getotaliseerd worden.

De besteding van de gereserveerde middelen dient plaats te vinden in het volgende begrotingsjaar tenzij sprake is van projecten en werken met een langere doorlooptijd. Niet bestede middelen vallen vrij ten gunste van de exploitatie.

Verloop voorzieningen 2023-2027

Naam voorziening	programma	boekwaarde per 1-1-2023	toevoeging	vrijval	aanwending	boekwaarde per 31-12-2023
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>						
APPA	0	2.523.000				2.523.000
Verlofsparen	0	902.000				902.000
WOM Belvédère	0	19.687.000				19.687.000
Frictiekosten voormalig personeel	0	810.000			305.000	505.000
Voormalig personeel	5	470.000			470.000	0
Frictiekosten Kumulus-docenten	5	3.624.000			799.000	2.825.000
Bouwgrondexploitatie Geusselt	8	5.668.000			1.342.000	4.326.000
Bouwgrondexploitatie Caberg-Malpertuis	8	0	290.000			290.000
Bouwgrondexploitatie Brightlands MHC	8	400.000			352.000	48.000
Bouwgrondexploitatie Ambyerveld	8	182.000			182.000	0
Afkoop woningbouwinitiatieven	8	209.000				209.000
<i>Voorzieningen ter equalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>						
Preventief onderhoud BOG	diversen	0	2.955.000		2.933.000	22.000
Afkoop onderhoud VRI's	2	222.000			22.000	200.000
Onderhoud fietsenstalling station	2	220.000	40.000		20.000	240.000
IBOR verhardingen	2	53.000	203.000		256.000	0
IBOR kunstwerken	2	2.440.000	601.000		2.568.000	473.000
IBOR cultuurhistorische objecten	2	37.000			37.000	0
IBOR Fontein	2	1.241.000				1.241.000
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed- clubgebouwen (eigenaar)	5	191.000	65.000		2.000	254.000
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	1.159.000	339.000		351.000	1.147.000
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5	2.308.000	978.000		160.000	3.126.000
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	412.000	197.000		112.000	497.000
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	470.000	163.000		126.000	507.000
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	1.632.000	189.000		19.000	1.802.000
Jachthaven St.Pieter	5	224.000	43.000		0	267.000
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	54.000			54.000	0
Onderhoud stadion Geusselt	5	499.000	85.000		271.000	313.000
IBOR groen/bomen	5	600.000	740.000		1.088.000	252.000
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>						
Riolen	7	38.058.000	1.707.000			39.765.000
Afval	7	2.583.000	345.000		284.000	2.644.000
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	1.193.000			318.000	875.000
Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio - <i>nieuw</i>	6	0				0
Totaal		88.071.000	8.940.000	0	12.071.000	84.940.000

Naam voorziening	programma	boekwaarde per 1-1-2024	toevoeging	vrijval	aanwending	boekwaarde per 31-12-2024
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>						
APPA	0	2.523.000				2.523.000
Verlofsparen	0	902.000				902.000
WOM Belvédère	0	19.687.000				19.687.000
Frictiekosten voormalig personeel	0	505.000			155.000	350.000
Voormalig personeel	5	0				0
Frictiekosten Kumulus-docenten	5	2.825.000			691.000	2.134.000
Bouwgrondexploitatie Geusselt	8	4.326.000				4.326.000
Bouwgrondexploitatie Caberg-Malpertuis	8	290.000				290.000
Bouwgrondexploitatie Brightlands MHC	8	48.000				48.000
Bouwgrondexploitatie Ambyerveld	8	0				0
Afkoop woningbouwinitiatieven	8	209.000				209.000
<i>Voorzieningen ter equalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>						
Preventief onderhoud BOG	diversen	22.000	2.955.000		2.262.000	715.000
Afkoop onderhoud VRI's	2	200.000			22.000	178.000
Onderhoud fietsenstalling station	2	240.000	40.000		19.000	261.000
IBOR verhardingen	2	0	3.712.000			3.712.000
IBOR kunstwerken	2	473.000	1.508.000		635.000	1.346.000
IBOR cultuurhistorische objecten	2	0				0
IBOR Fontein	2	1.241.000	100.000		1.241.000	100.000
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed- clubgebouwen (eigenaar)	5	254.000	65.000		8.000	311.000
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	1.147.000	280.000		1.118.000	309.000
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5	3.126.000	978.000		227.000	3.877.000
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	497.000	197.000		130.000	564.000
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	507.000	163.000		94.000	576.000
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	1.802.000	185.000		1.300.000	687.000
Jachthaven St.Pieter	5	267.000	43.000		0	310.000
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	0				0
Onderhoud stadion Geusselt	5	313.000	85.000		66.000	332.000
IBOR groen/bomen	5	252.000	1.087.000		967.000	372.000
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>						
Riolen	7	39.765.000	1.596.000			41.361.000
Afval	7	2.644.000	423.000		342.000	2.725.000
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	875.000			333.000	542.000
Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio - <i>nieuw</i>	6	0	72.000		51.000	21.000
Totaal		84.940.000	13.489.000	0	9.661.000	88.768.000

Naam voorziening	programma	boekwaarde per 1-1-2025	toevoeging	vrijval	aanwending	boekwaarde per 31-12-2025
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>						
APPA	0	2.523.000				2.523.000
Verlofsparen	0	902.000				902.000
WOM Belvédère	0	19.687.000				19.687.000
Frictiekosten voormalig personeel	0	350.000			155.000	195.000
Voormalig personeel	5	0				0
Frictiekosten Kumulus-docenten	5	2.134.000			458.000	1.676.000
Bougrondexploitatie Geusselt	8	4.326.000				4.326.000
Bougrondexploitatie Caberg-Malpertuis	8	290.000				290.000
Bougrondexploitatie Brightlands MHC	8	48.000				48.000
Bougrondexploitatie Ambyerveld	8	0				0
Afkoop woningbouwinitiatieven	8	209.000				209.000
<i>Voorzieningen ter equalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>						
Preventief onderhoud BOG	diversen	715.000	2.955.000		2.158.000	1.512.000
Afkoop onderhoud VRI's	2	178.000			22.000	156.000
Onderhoud fietsenstalling station	2	261.000	40.000		19.000	282.000
IBOR verhardingen	2	3.712.000	3.712.000			7.424.000
IBOR kunstwerken	2	1.346.000	1.361.000		699.000	2.008.000
IBOR cultuurhistorische objecten	2	0				0
IBOR Fontein	2	100.000	100.000			200.000
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed-clubgebouwen (eigenaar)	5	311.000	65.000		172.000	204.000
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	309.000	280.000		360.000	229.000
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5	3.877.000	978.000		1.015.000	3.840.000
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	564.000	197.000		263.000	498.000
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	576.000	163.000		326.000	413.000
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	687.000	185.000		0	872.000
Jachthaven St.Pieter	5	310.000	43.000			353.000
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	0				0
Onderhoud stadion Geusselt	5	332.000	85.000		56.000	361.000
IBOR groen/bomen	5	372.000	1.087.000		740.000	719.000
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>						
Riolen	7	41.361.000	1.139.000			42.500.000
Afval	7	2.725.000	423.000		447.000	2.701.000
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	542.000			363.000	179.000
Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio - <i>nieuw</i>	6	21.000	144.000		102.000	63.000
Totaal		88.768.000	12.957.000	0	7.355.000	94.370.000

Naam voorziening	programma	boekwaarde per 1-1-2026	toevoeging	vrijval	aanwending	boekwaarde per 31-12-2026
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>						
APPA	0	2.523.000				2.523.000
Verlofsparen	0	902.000				902.000
WOM Belvédère	0	19.687.000				19.687.000
Frictiekosten voormalig personeel	0	195.000			155.000	40.000
Voormalig personeel	5	0				0
Frictiekosten Kumulus-docenten	5	1.676.000			534.000	1.142.000
Bougrondexploitatie Geusselt	8	4.326.000				4.326.000
Bougrondexploitatie Caberg-Malpertuis	8	290.000				290.000
Bougrondexploitatie Brightlands MHC	8	48.000				48.000
Bougrondexploitatie Ambyerveld	8	0				0
Afkoop woningbouwinitiatieven	8	209.000				209.000
<i>Voorzieningen ter equalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>						
Preventief onderhoud BOG	diversen	1.512.000	2.955.000		2.435.000	2.032.000
Afkoop onderhoud VRI's	2	156.000			22.000	134.000
Onderhoud fietsenstalling station	2	282.000	40.000		23.000	299.000
IBOR verhardingen	2	7.424.000	190.000			7.614.000
IBOR kunstwerken	2	2.008.000	1.251.000		917.000	2.342.000
IBOR cultuurhistorische objecten	2	0				0
IBOR Fontein	2	200.000	100.000			300.000
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed-clubgebouwen (eigenaar)	5	204.000	65.000		269.000	0
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	229.000	280.000		370.000	139.000
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5	3.840.000	978.000		966.000	3.852.000
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	498.000	197.000		126.000	569.000
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	413.000	163.000		230.000	346.000
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	872.000	185.000		406.000	651.000
Jachthaven St.Pieter	5	353.000	43.000			396.000
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	0				0
Onderhoud stadion Geusselt	5	361.000	85.000		33.000	413.000
IBOR groen/bomen	5	719.000	1.087.000		740.000	1.066.000
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>						
Riolen	7	42.500.000	1.227.000			43.727.000
Afval	7	2.701.000	423.000		454.000	2.670.000
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	179.000				179.000
Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio - <i>nieuw</i>	6	63.000	217.000		153.000	127.000
Totaal		94.370.000	9.486.000	0	7.833.000	96.023.000

Naam voorziening	programma	boekwaarde per 1-1-2027	toevoeging	vrijval	aanwending	boekwaarde per 31-12-2027
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44. 1a en 1b):</i>						
APPA	0	2.523.000				2.523.000
Verlofsparen	0	902.000				902.000
WOM Belvédère	0	19.687.000				19.687.000
Frictiekosten voormalig personeel	0	40.000			40.000	0
Voormalig personeel	5	0				0
Frictiekosten Kumulus-docenten	5	1.142.000			686.000	456.000
Bougrondexploitatie Geusselt	8	4.326.000				4.326.000
Bougrondexploitatie Caberg-Malpertuis	8	290.000				290.000
Bougrondexploitatie Brightlands MHC	8	48.000				48.000
Bougrondexploitatie Ambyerveld	8	0				0
Afkoop woningbouwinitiatieven	8	209.000				209.000
<i>Voorzieningen ter equalisatie van kosten (BBV art. 41.1c):</i>						
Preventief onderhoud BOG	diversen	2.032.000	2.955.000		2.762.000	2.225.000
Afkoop onderhoud VRI's	2	134.000			22.000	112.000
Onderhoud fietsenstalling station	2	299.000	40.000		25.000	314.000
IBOR verhardingen	2	7.614.000	190.000			7.804.000
IBOR kunstwerken	2	2.342.000	982.000		599.000	2.725.000
IBOR cultuurhistorische objecten	2	0				0
IBOR Fontein	2	300.000	100.000			400.000
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleed-clubgebouwen (eigenaar)	5	0	65.000		21.000	44.000
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	5	139.000	280.000		293.000	126.000
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	5	3.852.000	978.000		1.138.000	3.692.000
Onderhoud binnensportaccommodaties / kleed-clubgebouwen (gebruiker)	5	569.000	197.000		247.000	519.000
Sportinventaris binnensportaccommodaties	5	346.000	163.000		214.000	295.000
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	5	651.000	185.000		30.000	806.000
Jachthaven St.Pieter	5	396.000	43.000		139.000	300.000
Frictiekosten afstoten gymzalen	5	0				0
Onderhoud stadion Geusselt	5	413.000	85.000		52.000	446.000
IBOR groen/bomen	5	1.066.000	1.087.000		740.000	1.413.000
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44.2):</i>						
Riolen	7	43.727.000	985.000			44.712.000
Afval	7	2.670.000	423.000		513.000	2.580.000
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	8	179.000				179.000
Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio - <i>nieuw</i>	6	127.000	217.000		153.000	191.000
Totaal		96.023.000	8.975.000	0	7.674.000	97.324.000

Toelichting voorzieningen

De voorzieningen bestaan uit:

- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44 1a en 1b)
- Voorzieningen ter equalisatie van kosten (BBV art. 41 1c)
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1a en 1b)

Dit betreft voorzieningen die zijn gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.

Vorming van deze voorziening is geen optie maar voorgeschreven op basis van het BBV. Het betreft verplichtingen die gekwantificeerd kunnen worden en een meerjarig karakter hebben.

Het gaat om de volgende voorzieningen:

- APPA
- Verlofsparen
- WOM Belvédère
- (Frictiekosten) voormalig personeel
- Frictiekosten Kumulus-docenten
- Bougrondexploitaties Geusselt, Caberg-Malpertuis, Brightlands MHC en Ambyerveld
- Afbouw woningbouwinitiatieven

APPA

Voorziening voor opgebouwde pensioenrechten van bestuurders. De voorziening is gevormd omdat wethouders niet zijn aangesloten bij een pensioenfonds. Gemeenten zijn verplicht voor hun pensioen te sparen. Jaarlijks wordt de contante waarde van de opgebouwde pensioenrechten geactualiseerd.

Verlofsparen

Werknemers kunnen op grond van artikel 6.3 van de Cao Gemeenten 2021-2022 met ingang van 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren inzetten voor het verlofsparen. De commissie BBV heeft in

mei 2022 aangegeven dat een voorziening op de balans gevormd dient te worden voor het verlofsparen. Volgens de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bij verlofsparen namelijk sprake van 'arbeidskostengerelateerde verplichtingen die, over een periode van vier jaren bezien, een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen'. De voorziening vertegenwoordigt de actuele waarde van de gespaarde uren per medewerker, zodat dit beschikbaar is voor opname op ieder moment in enig jaar daarna.

WOM Belvédère

Deze voorziening is een zogenaamde verliesvoorziening. De gemeente heeft een nagenoeg 100% belang in Belvédère WOM BV. De gemeente Maastricht vormt een vangnet voor eventuele toekomstige tekorten WOM Belvédère. Deze voorziening is in 2016 gevormd ten laste van het vruchtboomfonds.

Uit de recente herijking van de grondexploitatie WOM Belvédère volgt dat de verwachte onrendabele top een stijging van € 15,508 mln. laat zien. Deze verslechtering is met name het gevolg van de ontwikkeling in de rentelasten. Na jaren van extreem lage rente en lage inflatie heeft 2022 een kantelpunt ten nadele gebracht. Waar tot vorig jaar nog uitgegaan werd van een rekenrente van 1,1% (tot einde looptijd 2030) kende 2022 een forse rentestijging. Inmiddels dienen we uit te gaan van 3,1%. Deze bijna verdrievoudiging van de rente zorgt voor een forse lastenverzwaring de komende jaren en inherent hieraan verslechtering van de verwachte onrendabele top. Voorgaande negatieve ontwikkeling zorgt ervoor dat de verliesvoorziening WOM Belvédère met eveneens € 15,508 mln. verhoogd is geworden naar € 19,687 mln. Deze storting is conform bestendige gedragslijn onttrokken aan het vruchtboomfonds.

(Frictiekosten) voormalig personeel

De voorziening is gevormd voor de financiële verplichtingen ten aanzien van voormalig personeel (van werk naar werktraject, ww-uitkering, bovenwettelijk ww etc.).

Bouwgrondexploitaties

Bij grondexploitaties waarbij verliezen worden verwacht wordt een verliesvoorziening getroffen. Daar waar de boekwaarde van de verliesvoorziening groter is dan de boekwaarde van bijbehorende project, dient voor het verschil een werkelijke voorziening getroffen te worden.

Afkoop woningbouwinitiatieven

De gemeenteraad heeft in september 2016 de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (SVWZL) vastgesteld. Het werken met de SVWZL is door de provincie in de Omgevingsverordening Limburg verplicht gesteld in het kader van nieuwe woningbouwinitiatieven.

De SVWZL bevat uitvoeringsafspraken en instrumenten om een kwalitatief goede en evenwichtige woningmarkt te bewerkstelligen. Om op termijn een woningoverschot te voorkomen moet volgens de SVWZL elke woning die nog extra wordt gebouwd bovenop al bestaande plannen worden gecompenseerd. Dit gebeurt met sloop van een andere, minder aantrekkelijke woning. Als dat aantoonbaar niet mogelijk is, zijn er andere opties. Een optie voor vernieuwende, kleine plannen is financieel compenseren. Dat kan door 7% van de gemiddelde WOZ-waarde per te bouwen woning te storten in een (subregionaal) fonds. Het fonds wordt gebruikt voor verbetering van de woningmarkt.

Voorzieningen ter egalisering van kosten (BBV art. 44 1c)

Dit betreft voorzieningen die zijn gevormd wegens kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren. De voorzieningen dienen ter dekking van de kosten van de uitvoering van het meerjarig onderhoudsprogramma (groot onderhoud). Uitvoering vindt plaats op basis van de diverse jaarprogramma's en onderhoudsplannen.

Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art. 44 2)

Dit betreft van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden. We onderscheiden de volgende voorzieningen:

- Riolen
- Afval
- Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeenten
- Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio - nieuw

Riolen

De voorziening dient ter dekking van (toekomstige) kapitaallasten van geactiveerde investeringen in het rioolstelsel op grond van het lopende gemeentelijke rioleringsplan (GRP) en GRP's uit het verleden. Daarnaast wordt deze voorziening ook gebruikt voor egaliseren van kosten en opbrengsten.

Afval

De voorziening wordt gebruikt voor egaliseren van kosten en opbrengsten.

Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente

Van het restantbedrag leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente, dat mede door de corporaties ooit is opgebouwd, worden jaarlijks – beperkt – door de gezamenlijke partijen investeringen gedaan voor de leefbaarheid met de intentie om de nadruk te leggen op de wijken Mariaberg en Pottenberg.

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang Regio – nieuw

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang zijn nauw verweven. Het is dan ook logisch dat de tekorten van MO verrekend worden met de overschotten op Beschermd Wonen. Bovendien gaat het hier om een regionaal afgesproken budgettair kader. Daarvoor worden de jaarsaldi van de regionaal afgestemde activiteiten gereserveerd. Voor Maastricht in een reserve, voor de regiogemeenten Maastricht Heuvelland in een voorziening.

Bijlage 1 Samenstelling van het college van burgemeester en wethouders

De samenstelling van het college per ultimo 2023:

Dhr. Wim Hillenaar

Burgemeester.
Algemene en bestuurlijke zaken. (Grensoverschrijdende) samenwerking. Communicatie. Bestuurlijke en ambtelijke integriteit. Openbare orde en veiligheid. Handhaving. Zorg- en Veiligheidshuis. Vergunningen aan de burgemeester voorbehouden.

Dhr. Frans Bastiaens

Ruimtelijke ontwikkeling. Cultuur en cultureel erfgoed. Veerkrachtige wijken. Ouderenbeleid. Stadsdeelwethouder Maastricht Noord-West.

Dhr. Johan Pas

Wonen. Onderwijs. Studentenstad. Coördinerend portefeuillehouder Maastricht University. Welstand. Stadsdeelwethouder Maastricht Zuid-West.

Dhr. Hubert Mackus

Economie. Water, natuur en landschap, dierenwelzijn. Sport en recreatie. Vergunningverlening. Jeugdzorg. Stadsdeelwethouder Maastricht Oost.

Mw. Manon Fokke

Financiën. Bedrijfsvoering (m.u.v. P&O). Publieke Dienstverlening. Burgerparticipatie. Lobby. Stadsdeelwethouder Maastricht West.

Dhr. Alex Meij

Sociale zaken en armoedebeleid. Arbeidsmarktbeleid. Gezondheid. Vastgoed en grondbeleid. Personeel en organisatie. Stadsdeelwethouder Maastricht Noord.

Dhr. John Aarts

Hospitality, evenementen. Mobiliteit. Duurzaamheid. Stadsbeheer. Stadsdeelwethouder Maastricht Centrum.

Mw. Anita Bastiaans

Wmo. Welzijn. Duurzaam Sociaal Domein, coördinatie Sociaal Domein. Diversiteit. Inburgering, vluchtelingenwerk en statushouders. Europa en de Euregio. Stadsdeelwethouder Maastricht Zuid.

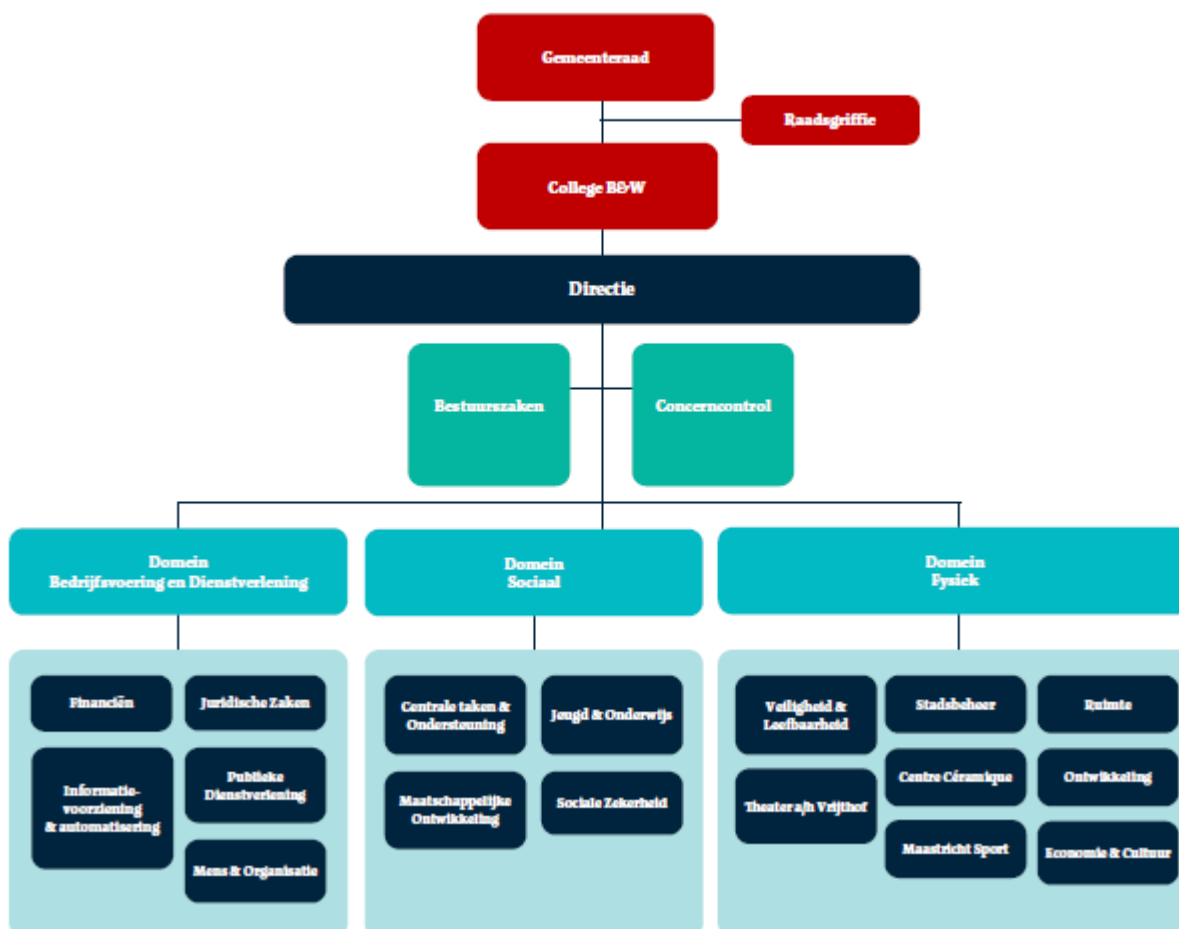

Dhr. Gert-Jan Kusters

Gemeentesecretaris.

Bijlage 2 Organisatieschema

Organogram Gemeente Maastricht

Organisatiestructuur per ultimo september 2023

Bijlage 3 Toelichting mutaties begroting 2023 (van primitief naar gewijzigd)

Verschillen tussen primitieve en gewijzigde begroting 2023			
(bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 primitief	Begroting 2023 gewijzigd	verschil
Lasten			
1 Veiligheid	20.321	21.267	946
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	26.518	28.547	2.029
3 Economie	9.635	9.582	-53
4 Onderwijs	13.405	13.822	417
5 Sport, cultuur en recreatie	44.519	49.947	5.428
6 Sociaal Domein	255.100	269.339	14.239
7 Volksgezondheid en milieu	43.836	43.910	74
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	17.821	29.557	11.736
0 Bestuur en ondersteuning	111.436	113.614	2.178
Totaal lasten excl. toevoeging reserves	542.591	579.583	36.992
Baten			
1 Veiligheid	785	786	1
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	4.010	4.338	328
3 Economie	8.136	9.083	947
4 Onderwijs	5.635	5.858	223
5 Sport, cultuur en recreatie	8.952	11.190	2.238
6 Sociaal Domein	79.408	80.395	987
7 Volksgezondheid en milieu	46.665	43.694	-2.971
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	10.975	14.558	3.583
0 Bestuur en ondersteuning	383.014	401.193	18.179
Totaal baten excl. onttrekking reserves	547.580	571.095	23.515
Totaal saldo van baten en lasten	4.989	-8.488	-13.477
Toevoeging reserves	28.152	30.122	1.970
Onttrekking van reserves	24.345	46.596	22.251
Geraamd resultaat	1.182	7.987	6.805

In de primitieve begroting 2023 was de prijsindexering van de materiële lasten en de stijging van de personeelslasten als gevolg van CAO-ontwikkelingen 2023 nog niet verwerkt op de diverse programma's maar geparkeerd op een stelpost bij programma 0 Bestuur en ondersteuning. Inmiddels heeft de indexering van de lasten 2023 plaatsgevonden. Dit leidt bij alle programma's tot een stijging van lasten. De belangrijkste overige mutaties tussen de primitieve begroting 2023 en de begroting 2023 na wijzigingen worden hierna per programma kort toegelicht.

Programma 1 Veiligheid

Toelichting wijziging lasten:

De lasten stijgen als gevolg van een hogere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Daarnaast is sprake van wijziging bekostiging POK-gelden via de algemene uitkering.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Toelichting wijziging lasten:

Naast de generieke stijging van de personeelslasten, die voor een groot deel tot uitdrukking komt op dit programma, stijgen de begrote lasten als gevolg van hogere onderhoudslasten openbare verlichting, hogere kosten exploitatie fietsparkeren (uitbesteed aan MTB) en het niet realiseren van de taakstelling gerelateerd aan de vertraagde invoering van de scanauto.

Toelichting wijziging baten:

De erfpachtvergoeding van de aan Q-park in erfpacht uitgegeven parkeergarages worden conform contractafspraken jaarlijks geïndexeerd met de consumentenprijsindex (CPI). Daar de CPI (voor de afgelopen

periode 14,3%) hoger is dan de in de begroting gehanteerde indexatie ontstaat er een structureel voordeel op de opbrengsten. Daarnaast is sprake van een overheveling van baten uit programma 0, zijnde de opbrengsten bezoekersregelingen straatparkeren.

Programma 3 Economie

Toelichting wijziging lasten:

De begrote lasten dalen door een daling van de lasten voor Aanloopstraten (hierdoor ook lagere onttrekking, zie baten). Daarnaast leiden hercalculaties van de grondexploitaties tot een stijging van de lasten (en baten).

Toelichting wijziging baten:

De stijging van de baten is enerzijds gelegen in de verwachte stijging van de opbrengst toeristenbelasting 2023 en anderzijds in de hercalculaties van de grondexploitaties (zie ook lasten).

Programma 4 Onderwijs

Toelichting wijziging lasten:

De begrote lasten stijgen enerzijds door hogere kosten voor leerlingenvervoer (deels gedekt door hogere baten) en anderzijds door de vrijval van de reserve overloop t.b.v. beleidsbudget onderwijs (hierdoor ook stijging van baten).

Toelichting wijziging baten:

De stijging van de begrote baten wordt veroorzaakt door de hogere bijdragen van regiogemeenten inzake leerlingenvervoer en de hogere onttrekking reserve overloop t.b.v. beleidsbudget onderwijs.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Toelichting wijziging lasten:

De hoge inflatie leidt tot hogere lasten die niet (volledig) opgevangen kunnen worden binnen de beschikbare budgetten. Dit komt op dit programma tot uitdrukking voor de middels het gemeentebrede raamcontract verworven schoonmaakdiensten en het veilig laten verlopen van grootschalige meerdaagse evenementen. Daarnaast kent de nieuwe cao-zwembaden per 1 januari 2023 een hogere loonstijging (8%) dan de indexatie in de gemeentelijke begroting en zorgt een hoog ziekteverzuimpercentage bij de Stichting Personeelsbeheer Sport voor vervanging van personeel, om daarmee de continuïteit van de zwemactiviteiten te garanderen

Toelichting wijziging baten:

De begrote baten nemen toe als gevolg van ontvangen middelen uit de algemene uitkering t.b.v. combinatiefuncties en door ontvangen specifieke uitkeringen (SPUK) t.b.v. binnensport, buitensport en Geusseltbad.

Programma 6 Sociaal domein

Toelichting wijziging lasten:

De begrote lasten stijgen met name door de kosten kwijtschelding die door de energiecrisis en de inflatie, waardoor meer mensen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Daarnaast het deels niet realiseren van de taakstellingen op Hulp bij het huishouden. Tevens is sprake van een hogere bijdrage aan XONAR op basis van het herstelplan om weer tot een duurzaam gezonde bedrijfsvoering te komen. Als laatste is sprake van verhoging van budgetten als gevolg van vrijval van de reserve overloop 2022 (zie ook baten).

Daartegenover staat een daling van de lasten gesloten en intensief klinische jeugdhulp (GIK-J) als gevolg van een lager aantal jeugdigen met GIK-J dan verwacht.

Toelichting wijziging baten:

De begrote baten stijgen als gevolg van vrijval van de reserve overloop 2022.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Toelichting wijziging lasten:

De begrote lasten dalen door een andere begrotingswijze voor de lasten jeugdgezondheidszorg. Voorheen ontvingen wij de gelden van de regio Maastricht-Heuvelland (zie ook baten) en droegen die af aan de GGD. Maar nu betalen de regiogemeenten rechtstreeks aan de GGD, en hoeven wij alleen nog maar het Maastrichtse deel aan de lastenzijde te hebben. Daarnaast stijgen de lasten door de begrotingstechnische verwerking van de uit de bestemmingsreserve RES onttrokken middelen. Per saldo is sprake van een lichte stijging van de lasten.

Toelichting wijziging baten:

De begrote baten dalen voornamelijk door de andere begrotingswijze voor de lasten jeugdgezondheidszorg. Voorheen werden de regiobijdragen Maastricht-Heuvelland begroot en doorgesluisd naar de GGD, tegenwoordig betalen de regiogemeenten rechtstreeks aan de GGD.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Toelichting wijziging lasten:

De hercalculaties van de grondexploitaties leiden tot een stijging van de begrote lasten (en baten). De begrote lasten stijgen verder als gevolg van hogere onttrekkingen aan de reserve wijkaanpak Maastricht Noordoost, reserve krimpgebieden, reserve omgevingswet en de reserve ISV.

Toelichting wijziging baten:

Her calculaties van de grondexploitaties leiden naast een stijging van de begrote lasten ook tot een even zo grote stijging van de begrote baten.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Toelichting wijziging lasten:

De begrote lasten stijgen met name als gevolg van een hogere storting in de voorziening preventief onderhoud (gemeentelijke gebouwen). Daarnaast stijgen de lasten als gevolg van het niet meer activeren van softwarepakket AFAS (personeelszaken) en als gevolg van de lasten gemoeid met de organisatie-ontwikkeling (hierdoor ook hogere onttrekking uit de reserve, zie baten).

De verwerking van de decembercirculaire 2022 en de meicirculaire 2023 leidt eveneens tot een toename van de begrote lasten.

Toelichting wijziging baten:

De meicirculaire in 2023 leidt tot een forse stijging van de algemene uitkering. Daarnaast stijgen de baten als gevolg van een hogere onttrekking uit de reserve organisatieontwikkeling (zie ook lasten). Tevens is sprake van hogere verwachte OZB-opbrengsten, welke zorgen voor een stijging van de baten.

De begrote baten dalen daarentegen door de verwachte afwijking parkeerbelasting, bestaande uit parkeerinkomsten straatparkeren en parkeerinkomsten naheffingen.

Totaal saldo van baten en lasten

De afname van het negatieve totaal saldo baten en lasten wordt gecompenseerd door de mutatie in het totaal saldo onttrekkingen en toevoegingen aan reserves in 2023. Voor een actueel overzicht van de begrote mutaties in de reserves verwijzen we naar het verloopoverzicht reserves in paragraaf 2.3 van deze begroting.

Bijlage 4 Overzicht hercalculatie bouwgrondexploitaties per ultimo 2022

Planno.	Plan	Investering per 31-12-2021	Gerealiseerde kosten 2022	Gerealiseerde opbrengsten 2022	Investering per 31-12-2021 zonder winst/verlies-nemingen	Geraamd overschot (+) tekort (-) voor winst/verlies-nemingen (EW)	Winst (+)/verlies (-) neming (CW)	Investering per 31-12-2022 na winst/verlies-nemingen (EW)	Geraamd overschot (+) tekort (-) na winst/verlies-nemingen (EW)	Geraamd overschot (+) tekort (-) na winst/verlies-nemingen (CW)
BRANDPUNTEN										
2. Programma Wijkplanpak										
3700 150 00	Brusselsepoort - Winkelcentrum	0	111.035	45.468	65.567	97.250	0	65.567	97.250	93.474
3700 220 00	Caberg-Malpertuis	711.127	895.247	40.240	1.566.133	-1.275.930	0	1.566.133	-1.275.930	0
3700 458 00	Malberg-Herstructurering	-344.742	63.404	2.792	-284.130	33.750	0	-284.130	33.750	32.439
3700 485 04	Wittevrouwenveld-Essenterrein	2.280.764	40.254		2.321.018	-800.000	0	2.321.018	-800.000	0
		2.647.149	1.109.941	88.500	3.668.589	-1.944.931	0	3.668.589	-1.944.931	125.913
3. Randwyck										
3700 522 00	Randwyck-Ortsluiting	331.371	20.917	22.826	329.463	0	0	329.463	0	0
		331.371	20.917	22.826	329.463	0	0	329.463	0	0
4. Binnenstad overig										
3700 503 00	Wyck - Palace	992.537	183.555		1.176.092	-95.000	0	1.176.092	-95.000	0
		992.537	183.555	0	1.176.092	-95.000	0	1.176.092	-95.000	0
5. A2										
3700 741 00	A2-Bouwgrondexploitatie	0		156.801	-156.801	0	0	-156.801	0	0
		0	0	156.801	-156.801	0	0	-156.801	0	0
7. Maastricht-Valkenburg										
3700 312 00	Geusselt-Bijzondere Doeleinden	3.633.571	109.069	633.841	3.108.799	-8.777.000	0	3.108.799	-8.777.000	0
		3.633.571	109.069	633.841	3.108.799	-8.777.000	0	3.108.799	-8.777.000	0
8. Beatrixhaven										
3700 053 00	Beatrixhaven - LHB Middengebied	3.571.524	2.904.650	7.289.036	-812.862	812.862	812.862	0	0	0
		3.571.524	2.904.650	7.289.036	-812.862	812.862	812.862	0	0	0
	SUBTOTAAL 1	11.176.154	4.328.132	8.191.005	7.313.280	-10.004.069	812.862	8.126.142	-10.816.931	125.912
OVERIGE PLANNEN										
3700 048 00	Amblyveld	1.793.184	75.390	1.346.943	521.630	-703.570	0	521.630	-703.570	0
3700 754 10	Hoolhoes	-1.112.431	961.715	17.767	-168.483	-46.000	-63.000	-231.483	17.000	16.340
3700 805 00	Bedrijvenpark Maastricht Zuid	6.692.507	177.666		6.870.173	3.649.900	-258.000	6.612.173	3.907.900	3.335.355
	SUBTOTAAL 2	7.373.260	1.214.770	1.364.710	7.223.320	2.900.330	-321.000	6.902.320	3.221.330	3.351.695
	GENERAAL TOTAAL	18.549.413	5.542.902	9.555.715	14.536.600	-7.103.739	491.862	15.028.462	-7.595.601	3.477.607

Voorziening stedelijke programmering plannen in exploitatie per 31 december 2022

Planno.	Plan	Voorziening per 31-12-2021	Voorziening per 31-12-2021 zonder mutaties	Mutaties voorziening in 2022	Voorziening per 31-12-2022	Geraamde beschikking voorziening 31-12-2022
3700 048 00	Voorz. Sted.prog. II Amblyveld	-910.000	-910.000	206.430	-703.570	703.570
3700 850 01	Voorz.sted.prog. Geusselt	-8.777.000	-8.777.000		-8.777.000	8.777.000
3700 850 04	Voorz.sted.prog. BOP Caberg Malpertuis	-1.275.930	-1.275.930		-1.275.930	1.275.930
				0	0	0
3700 503 00	Voorz. Wyck - Palace	-800.000	-800.000	-95.000	-95.000	95.000
3700 485 04	Voorz. Essenterrein	-800.000	-800.000		-800.000	800.000
		-11.762.930	-11.762.930	111.430	-11.651.500	11.651.500
		6.786.483	2.773.670		3.376.962	4.055.899

Bijlage 5 Overzicht subsidies

1. Inleiding

Deze bijlage is nieuw van opzet ten opzichte van vorige jaren. Nadrukkelijk wordt nu een onderscheid gemaakt in de soorten subsidies. Daarmee wordt ook duidelijkheid verkregen ten aanzien van de begrotingssubsidies. Op de tweede plaats is een overzicht gemaakt (zie paragraaf 3 van deze bijlage) van alle subsidieregelingen die er zijn en nog in de loop van 2023 of 2024 worden opgesteld. Tot slot ontvangt u een overzicht van verleende subsidies over het boekjaar 2023, die door de gemeente Maastricht zijn verstrekt. Niet voor 2024 want de aanvragen voor 2024 moeten grotendeels nog binnenkomen. Sommige aanvragen voor 2023 zijn nog in behandeling, maar de aangevraagde bedragen zijn wel meegenomen in dit overzicht.

Het gaat dus om de verleende subsidiebeschikkingen. De uiteindelijk vast te stellen subsidiebeschikkingen kunnen ervan afwijken. Dat is afhankelijk van het antwoord op de vraag in hoeverre de subsidieaanvrager heeft voldaan aan de in de verleningsbeschikking vermelde randvoorwaarden.

1.1 Uitgaande subsidies

De gemeente Maastricht subsidieert op verschillende gebieden (vrijwillige) activiteiten van inwoners en organisaties met als doel Maastricht samen gezonder, veiliger, socialer en duurzamer te maken. Jaarlijks subsidieert de gemeente ongeveer een tiende van onze begroting (circa 50 mln.). Maastricht ontvangt ook subsidie. Met name van Europa, het Rijk of Provincie. Maar in deze bijlage gaat het om de door Maastricht te verstrekken subsidies.

1.2 Soorten subsidies

In Maastricht kennen we, overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht, drie soorten subsidies. Namelijk begrotingssubsidies, subsidies op basis van een regeling/verordening en incidentele subsidies. Uitgangspunt bij subsidieverstrekking is dat aanvragen moeten worden gedaan door inwoners, instellingen of organisaties op basis van een regeling (voor alle regelingen zie paragraaf 3). Een regeling benoemt welke activiteiten of acties gesubsidieerd kunnen worden. Op basis van een aanvraag wordt een verleningsbeschikking opgesteld en na afloop van het jaar wordt een subsidie vastgesteld op basis van een verantwoording. Uitzonderingen hierop zijn begrotingssubsidies en incidentele subsidies. Begrotingssubsidies dienen specifiek in de begroting te worden vermeld door het specifiek benoemen van de instelling of organisatie die een (maximale) subsidie krijgt (zie paragraaf 2 van deze bijlage). Incidentele subsidies zijn in beginsel niet voorzien en kunnen zonder beleidskader eenmalig en voor maximaal 4 jaren worden verstrekt.

1.3 Terugblik op 2023

Aangezien nog niet alle subsidies voor 2024 zijn aangevraagd ontvangt u een overzicht van alle voor 2023 verleende subsidies. Zie paragraaf 5 van deze bijlage. De definitieve vaststelling van de verleende subsidies 2023 wordt in de loop van 2024 gedaan.

2 Begrotingssubsidies 2024

Begrotingssubsidies zijn subsidies die niet zijn gebaseerd op een wettelijk voorschrift maar mogen worden verstrekt vanwege een specifieke vermelding in de begroting. Overeenkomstig art. 4:23 lid 3 sub c Awb moet de subsidie-ontvanger en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld, in de begroting worden vermeld.

Subsidieontvanger	Subsidie 2024 ⁵	Doel van subsidie
Centrummanagement Maastricht	530.678	Bijdrage jaarbegroting
Maastricht Convention Bureau	535.000	Exploitatiesubsidie 2023-2026
Maastricht Marketing	927.295	convenant 2021-2024
Provincie Limburg	200.000	Bijdrage MAA, raadsbesluit, tienjarige bijdrage aan MAA (t/m 2025)
United Nations University-MERIT	323.493	subsidie 2024, overeenkomst met het Rijk
Jumping Indoor Maastricht	60.000	Exploitatiesubsidie 2023-2025
Amstel Gold Race	65.000	Exploitatiesubsidie 2023-2027
Sahot	114.000	bijdrage convenant 2024, tienjarige convenant, dekking uit toeristenbelasting
Maastricht Convention Bureau (beheerder)	228.000	bijdrage convenant 2024, tienjarige convenant, dekking uit toeristenbelasting
Starterscentrum Limburg	55.000	Subsidie 2024
Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)	379.920	Subsidie 2024
Stichting Cultura Mosae (Tefaf)	35.500	Subsidie 2024
Flikken Maastricht	20.000	Subsidie 2024
GIP Aken Eurode	112.375	Subsidie 2024
SGA Maastricht	156.000	Subsidie 2024
SGA Kerkrade	94.000	Subsidie 2024
Foodbank	40.000	Subsidie 2024
Stichting Oranje Comité Maastricht	5.688	Maastrichtse cultuur
Stichting Sint Nicolaas Maastricht	2.809	Maastrichtse cultuur
Toneelgroep Maastricht	41.807	Huurcompensatie 2024
Lumière	84.638	Huurcompensatie 2024
Bureau Europa	59.058	Huurcompensatie 2024
Jeugdfonds Cultuur	86.000	Subsidie 2024
Bonnefanten Museum Baca	20.000	Subsidie 2024
Theatercollectief Het Geluid	27.473	Subsidie 2024

⁵ Dit zijn de maximale subsidiebedragen, maar deze worden nog geïndexeerd.

3 Subsidie o.b.v. regeling/verordening

Hieronder volgt een overzicht van alle subsidieregelingen en verordeningen die de grondslag vormen voor subsidieverlening.

	<i>Naam regeling</i>	<i>Doel</i>	<i>Doelgroep</i>	<i>Budget of subsidieplafond</i>
	Programma 3 Economie			
1	<i>Subsidieregeling evenementen NIEUW gereed in Q3 2024</i>	<i>nog op te stellen; gereed in Q3 2024</i>		
	Programma 4 Onderwijs			
2	Subsidieregeling "Lokaal Educatieve Agenda"	Gericht op het verbeteren van de onderwijsinfrastructuur in relatie tot en in afstemming met relevante gemeentelijke beleidsthema's.	Schoolbesturen primair onderwijs	Subsidieplafond: € 251.000
3	Verordening Kindgebonden subsidie voorschoolse educatie 2020 e.v.	voor kinderen met een risico op achterstand in de Nederlandse taal om hun extra aandacht te kunnen bieden om zodoende de te verwachten achterstand te verkleinen	Kinderopvangorganisaties	budget € 2.551.000
4	Verordening Subsidie VVE-TPO Gemeente Maastricht 2020	voor kinderen met een risico op achterstand in de Nederlandse taal om voor hun een doorgaande lijn in de ontwikkeling te realiseren bij de overdracht van de voorschoolse organisatie naar de basisschool	Kinderopvang-organisaties en schoolbesturen primair onderwijs	budget € 710.000
5	Doelgroep arrangementen Onderwijs - Jeugdhulp	Subsidie voor scholen van speciaal (basis) onderwijs. Het kan daarbij gaan om basale-, maar ook om meer specifieke ondersteuning vanuit jeugdhulp, die moet passen bij de doelgroep en moet aansluiten bij het ondersteuningsprofiel van school.	Schoolbesturen primair en voortgezet onderwijs (regio)	voorlopig subsidieplafond € 1.000.000
6	<i>Subsidieregeling studentenstad NIEUW gereed voor 1 januari 2024</i>	<i>nog op te stellen; gereed in Q4 2023</i>		
	Programma 5 Sport, cultuur en recreatie			
7	Regeling "subsidie Amateurkunsten"	Betreft structurele (boekjaar)subsidies aan harmonieën, fanfares, koren en toneelverenigingen die voldoen aan de eisen in de regeling t.a.v. gekwalificeerde leiding, lidmaatschap erkende bond, jaarlijks openbaar optreden. Subsidiebedrag mede afh. van ledenaantal.	Verenigingen	Subsidieplafond € 334.000
8	Regeling "subsidie Amaterkunsten"	Projectsubsidies ten behoeve van amateurkunst-activiteiten, NIET zijnde activiteiten van verenigingen die onder de structurele (boekjaar) subsidieregeling vallen. Wordt getoetst op: kwaliteit, Innovatie en participatie.	Verenigingen en stichtingen die geen structurele subsidie	Subsidieplafond € 29.000
9	Subsidieregeling Kunst in Openbare Ruimte 2022-2025	Het weloverwogen en binnen vastgestelde kaders van financiële middelen (€ 5.000 per initiatief) kunnen beoordelen en ondersteunen van aanvragen/initiatieven. De subsidieregeling Kunst in Openbare Ruimte heeft een looptijd van 2022-2025.	Initiatiefnemers	Subsidieplafond € 20.000
10	Subsidieregeling Kunstscholen Maastricht 2022-2024	Het behouden van een kwalitatief cursusaanbod kunstbeoefening gedurende de gemeentelijke transitie van aanbieder naar facilitator en het realiseren van een betere aansluiting bij de doelstellingen van de Cultuurvisie 'Cultuur maakt Maastricht – Maastricht maakt cultuur' uit 2019.	Verenigingen en stichtingen	Subsidieplafond € 340.000
11	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024	Het bevorderen van Kunst en cultuur door het verstrekken van subsidies voor activiteiten die daaraan bijdragen.	Professionele instelling Kunst en Cultuur	budget € 3.015.000
12	Subsidieregeling impuls jongerencultuur	Het stimuleren van culturele activiteiten en het maken van alle vormen van eigentijdse cultuur voor, door en met jongeren (14 t/m 27 jaar)	Verenigingen en stichtingen	Meerdere budgetten. In totaliteit € 360.200
13	<i>Subsidieregeling museaal beleid NIEUW gereed in Q1 2024</i>	<i>nog op te stellen; gereed in Q1 2024</i>		
14	Subsidieregeling Visie speeltuinen en beheerde speelplekken	Subsidie ten behoeve van de exploitatie van de speeltuinen en vervanging van speeltoestellen	Verenigingen	Budget € 28.008
15	Subsidieregeling Sport en bewegen gehandicapten en chronisch zieken	Meer chronisch zieken in staat stellen om aan bewegingsactiviteiten deel te nemen.	Verenigingen en stichtingen	Subsidieplafond: € 15.000

	Naam regeling	Doel	Doelgroep	Budget of subsidieplafond
	Programma 6 Sociaal domein			
16	Subsidieregeling versterken sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet 2022-2024	Het doel van deze regeling is versterken van de sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet zoals beschreven in het beleidskader 'Versterken sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet, gemeente Maastricht, 2022-2024	Vrijwilligersorganisaties Maastricht	Subsidieplafond: € 1.292.000
17	Ondersteuningsregeling gemeenschapshuizen	Met deze regeling wordt beoogd gemeenschapshuizen/buurthuizen te ondersteunen om een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke opgaven in de buurt, alsmede de continuïteit als gemeenschapshuis-/buurthuisfunctie te helpen waarborgen. Daarbij is het de bedoeling de gemeenschapshuizen/buurthuizen te ondersteunen in hun ontwikkeling naar zo veel mogelijk zelfstandigheid	Gemeenschapshuizen	Subsidieplafond € 40.000
18	Verordening Professionele Instellingen op het gebied van Welzijn en Zorg	Subsidiëring van prestatieplan/werkbegroting van de betreffende instelling waarbij de behoefte ervan duidelijk wordt aangegeven zodat de genoemde te realiseren doelen worden bereikt ten gunste van de ingezetenen van de gemeente.	Aan door burgemeester en wethouders aangewezen instellingen die actief zijn op het gebied van welzijn en/of zorg	budget € 15.220.000
19	Subsidieregeling jeugdbescherming en jeugdreclassering regio Zuid-Limburg	Gemeente Maastricht is als centrumgemeente verantwoordelijk voor de verwerving van jeugdbescherming en jeugdreclassering voor jeugdigen in de regio Zuid-Limburg. Door de subsidieverlening wordt de noodzakelijke bescherming van jeugdigen die opgroeien in een kwetsbare omgeving geborgd. Indirect heeft dat ook positieve gevolgen voor de gezondheid van deze jeugdigen en hun ouders/opvoeders.	drie instellingen die gecertificeerd zijn om deze activiteiten uit te voeren (Bureau jeugdzorg, William Schrikker stichting en Leger des Heils).	budget € 14.000.000
20	Regeling Energie Noodfonds Maastricht 2022-2023 Cultureel	directe compensatie van gestegen energierekeningen in de periode oktober 2022 t/m maart 2023	huishoudens, studenten en sociale, culturele en sportorganisaties en instellingen in Maastricht	Budget € 600.000
21	Subsidieregeling Stimulering verduurzaming vastgoed Maastricht 2023-2024.	Organisaties en ondernemingen kunnen subsidie aanvragen voor verduurzaming of een energiescan van één of meer gebouwen gelegen in de gemeente Maastricht.	ondernemers en organisatie/ instellingen	Totaal subsidieplafond: € 2.103.000
	Programma 8 volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, stadsvernieuwing			
22	Subsidieregeling Leefbaarheidsfonds NIEUW gereed in Q4 2023	<i>nog op te stellen; gereed in Q4 2023</i>		
23	Subsidieregeling Vraaggericht bouwen 2021	Het hoofddoel van deze regeling is dat de gemeente Maastricht ook voor toekomstige generaties een aantrekkelijke woonstad is. Het doel dat deze regeling wil bereiken om aan is het inwoners meer zeggenschap te geven over het bouwen van hun woning.	Bewoners	subsidieplafond € 175.000
	Programma 0 bestuur en ondersteuning			
24	Reglement burgerbegroting	Met een burgerbudget kunnen inwoners van Maastricht zelf bepalen hoe overheidsgeld wordt besteed.	Verenigingen/ instellingen en bewoners	budget € 750.000

4 Subsidie overzicht 2023

<i>Subsidieontvanger</i>	<i>verleende subsidie</i>	<i>Doel van subsidie</i>	<i>Basis verstrekking</i>
Economie			
Centrummanagement Maastricht	530.678	Bijdrage jaarbegroting	Begrotingssubsidie
Hollands Licht BV	20.000	Parkeren + Subsidie Flikken M'tr	Algemene Subsidie Verordening
Maastricht Convention Bureau (beheerder)	200.000	bijdrage convenant 2023, tienjarige convenant, dekking uit toeristenbelasting	begrotingssubsidie (t/m 2024)
Maastricht Convention Bureau	535.000	Exploitatiesubsidie 2023-2026	begrotingssubsidie
Maastricht Convention Bureau	20.000	extra bijdrage 2023 Tonk	Algemene Subsidie Verordening
Maastricht Marketing	927.295	convenant 2021-2024	begrotingssubsidie
Provincie Limburg	200.000	Bijdrage MAA, raadsbesluit, tienjarige bijdrage aan MAA (t/m 2025)	begrotingssubsidie
Sahot	100.000	bijdrage convenant 2023, tienjarige convenant, dekking uit toeristenbelasting	begrotingssubsidie
Stg. Bedrijventerreinmanagement Mtr.	40.000	subs parkmanagement 2021	Algemene Subsidie Verordening
Stg. Bedrijventerreinmanagement Mtr.	6.000	Sponsoring SIM Challenge 2022-2023 (3000 per jaar)	Algemene Subsidie Verordening
Stg. Bedrijventerreinmanagement Mtr.	45.222	subsidies circulair bedrijventerrein	Algemene Subsidie Verordening (subsidieregeling in de maak)
Stichting Amstel Gold Race	75.000	Amstel Gold Race 2023, evenementenbudget	Algemene Subsidie Verordening (subsidieregeling in de maak)
Stichting Cultura Mosae	2.500	Borrelnoten, evenementenbudget	Algemene Subsidie Verordening (subsidieregeling in de maak)
Stichting JIM	63.000	Jumping Indoor Maastricht 2023	Algemene Subsidie Verordening (subsidieregeling in de maak)
Stichting Museumnacht Maastricht	7.500	subs. Museumnacht evenementenbudget	Algemene Subsidie Verordening (subsidieregeling in de maak)
Stichting Starterscentrum Zuid-Limburg	52.095	subsidie	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Vief Köp	50.000	subsidie d'Artagnan	Algemene Subsidie Verordening
United Nations University-MERIT	303.493	subsidie 2023, overeenkomst met het Rijk	begrotingssubsidie
Universiteit Maastricht	135.500	Bijdrage studentenstad	Algemene Subsidie Verordening (subsidieregeling in de maak)
TOTAAL ECONOMIE	3.313.283		
Cultuur			
2ENJOY Vocal Group	2.555	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Bonnefantzen Museum	50.000	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
CineSud	28.933	culturele keten, Euregionaal platform Film/media	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
ENCI-Koor	2.212	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Fanfare "Concordia" De Limburgse Jagers	5.144	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Fanfare Du Kwatsj	3.659	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht

Fanfare Sint Servatius	9.302	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Fanfare St. Cornelius	13.227	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Fanfare St. Cornelius	5.000	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken (projectgelden)	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Subsidieontvanger	verleende subsidie	Doel van subsidie	Basis verstrekking
Fanfare St. Hubertus	5.738	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Fotomuseum aan het Vrijthof	7.500	Backhome en Somfy	Algemene Subsidie Verordening
Gemengd Koor Sjantee Scharn	3.457	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Gemengd Koor Sjantee Scharn	1.000	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken (projectgelden)	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Gemengd Koor Stem des Volks Maastricht	2.408	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Gemengde Zangvereniging Crescendo	4.213	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Gemengde Zangvereniging Crescendo	1.070	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken (projectgelden)	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Ghesellen Van den Sanck	1.428	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Harmonie Heer Vooruit	9.005	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Harmonie St. Michael	9.302	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Harmonie St. Petrus en Paulus	18.212	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Harmonie St. Pieter 1890	4.253	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Harmonie St. Walburga	12.105	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Harmonie St. Walburga	3.100	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken (projectgelden)	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Harmonie Wilhelmina	9.302	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Het Garderegiment De Kachelpiepers	6.332	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Intro in Situ	49.264	culturele keten, Klankwerkplaats	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Jan van Eyck Academie	82.861	culturele keten, landelijke infrastructuur	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Kamerkoor Maastricht	2.163	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Kamerkoor Quartna	1.820	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Kamerkoor Transparence	2.000	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht

Kinderkoor Sjamaes	1.918	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Kon. erkend Mannenkoor Borgharen	2.604	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Kon. Harmonie van Heer	8.015	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Kon. St. Caeciliakoer Heer	3.780	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Kon. Zangvereniging Mastreechter Staar	6.377	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Koninklijke Harmonie Ster van Maastricht	9.005	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Koor Catotsh	1.575	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Kuma Maastricht	57.000	Kunstscholen 2023-2024	Algemene Subsidie Verordening
Subsidieontvanger	verleende subsidie	Doel van subsidie	Basis verstrekking
Kuma Maastricht	98.000	Kunstscholen 2023-2024	Regeling subsidie Kunstscholen 2022-2024
La Muze	2.065	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Les Philfolles	2.966	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Maastrichtse Twirling Stars	942	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Mannenzanggroep Wieker Hofzengers	1.281	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Marres CC	179.922	Culturele Keten, Presentatie-instelling BKV	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Mestreechter Operette Vereniging	2.114	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Mixed Harmony Maastricht	5.342	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Musique Complete	3.164	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Ouderenkoor Ouch Joenk Gewees	1.820	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Philharmonie Zuid-Nederland, vestiging Maastricht	234.291	culturele keten, Symfonieorkest	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
R.K. Harmonie St. Caecilia De Gele Ridders	5.738	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
RTV Maastricht	326.517	wettelijk verplicht Culturele basisinfrastructuur Media	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Sally Dansgezelschap Maastricht	39.617	Culturele Keten, stadsgezelschap Dans	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Sally Dansgezelschap Maastricht	3.146	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Segura! Escola de Samba Maastricht	4.946	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht

Senioren Drumband Mestreech	2.669	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Show- and Marchingband MVB	12.470	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Sint Jozep Mestreech	3.362	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Vocaal Ensemble Lingua e Musica	2.261	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Alphonsus	7.643	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Stichting ArKA Symfonie Orkest	5.342	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Ateliers Maastricht	109.746	culturele keten, lokale infrastructuur	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting Ateliers Maastricht	2.301	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Stichting Brugwachtershuisjes	2.500	Subs.KIOR SPOT ON 2023	Regeling subsidies Kunst in Openbare Ruimte 2022
Stichting Bureau Europa	76.143	Culturele Keten, Presentatie instelling stedelijke vormgeving Architect	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting Bureau Europa (tegemoetkoming huurkosten Timmerfabriek)	59.058	Huurcompensatie 2023	Algemene Subsidie Verordening
Subsidieontvanger	verleende subsidie	Doel van subsidie	Basis verstrekking
Stichting Cellebroederskapel	3.510	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Stichting Cultura Mosae	46.291	Stadsbreed Festival	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting Dansatelier Maastricht	85.250	Kunstscholen 2023-2024	Regeling subsidie Kunstscholen 2022-2024
Stichting de Muziekgieterij	1.213.473	Culturele Keten, Poppodium	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting de Muziekgieterij	67.905	Bruisfestival, lokale culturele infrastructuur	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting de Muziekgieterij	35.791	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Stichting de Zuiderlingen	46.100	Kunstscholen 2023-2024	Regeling subsidie Kunstscholen 2022-2024
Stichting Ensemble 88	5.000	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken (projectgelden)	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting FashionClash	23.146	culturele keten, Meerdaags evenement mode	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting Grafische Ateliers Maastricht	585	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Stichting Hip Hop International Netherlands	5.000	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken (projectgelden)	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Hoge Fronten	28.933	culturele keten, Gezelschap voor locatitheater	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting Intro	7.436	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Stichting JAZZ Maastricht	40.598	culturele keten, Platform Jazz Muziek	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024

Stichting Kimogo Vivas	1.918	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Limburgse Koorschool Kokoz	6.673	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Limburgse Koorschool Kokoz	5.000	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken (projectgelden)	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting LJSO Amikejo	14.698	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting LJSO Amikejo	5.000	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken (projectgelden)	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Lumière Cinema	26.330	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Stichting Lumière Cinema	23.670	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Stichting Lumière Cinema	84.638	Huurcompensatie	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Lumière Cinema	298.466	culturele keten, Filmtheater	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting Maastrichtse Harmonie KDO	13.458	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Maastrichtse Harmonie KDO	4.750	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken (projectgelden)	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Musica Sacra Maastricht	115.728	Culturele Keten, Festival Sacrale Muziek	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting Muzieklab ROZ	10.444	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Stichting Nederlandse Dansdagen	92.583	Culturele Keten, Festival Nederlandse Dans	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-24
Subsidieontvanger	verleende subsidie	Doel van subsidie	Basis verstrekking
Stichting Nederlandse Dansdagen	15.000	Innovatieprijs (wisselend budget)	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Opera Compact	15.000	opera La Traviata 2023	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Opera Zuid	98.348	culturele keten, Operagezelschap	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting Opera Zuid	16.690	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Stichting Oranje Comite Maastricht	5.688	Maastrichtse cultuur	begrotingssubsidie
Stichting Ouderen Societeit Belfort	11.148	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Oxygen Academy of Dance	5.000	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken (projectgelden)	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting PAKhuis	1.980	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Pesthuys Podium	1.028	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Stichting Prinses Christinaconcours	9.897	Culturele keten, Wedstrijd voor Jongtalent	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting Pro Organo	3.000	Subsidie orgelfestival 2023	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Seniorenmuziek Maastricht	5.243	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Sint Nicolaas Maastricht	2.809	Maastrichtse cultuur	begrotingssubsidie

Stichting Theatercollectief Het Geluid	27.473	culturele keten, nieuwkomer in de landelijke infrastructuur	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Toneelgroep Maastricht	41.807	tegemoetkoming huurkosten	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Toneelgroep Maastricht	163.374	culturele keten, onderdeel landelijke basis infrastructuur	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting Toneelgroep Maastricht	18.766	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Stichting Via Zuid	57.864	culturele keten, Platform talentontwikkeling	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting Viewmaster	11.573	culturele keten, landelijke infrastructuur	Subsidieregeling meerjarige subsidies professionele kunst Maastricht 2021-2024
Stichting Vocallis	3.000	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken (projectgelden)	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Volle Petaj	3.362	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Stichting Vrienden van Harmonie KDO	2.729	Bijdrage Energiekosten 2023	Regeling Energie Noodfonds
Symfonieorkest Avanti	4.649	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Toneelgroep Blik	1.980	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Toneelgroep Papaver	1.980	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Toneelvereniging Alles is Drama	1.980	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Toneelvereniging De vriendenkring	1.980	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Toneelvereniging M'46	1.980	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Universiteitskoor Maastricht	4.956	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Universiteitsorkest Maastricht	6.530	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Subsidieontvanger	verleende subsidie	Doel van subsidie	Basis verstrekking
Upendi VOF	5.000	Stoffig Licht 2023	Algemene Subsidie Verordening
Vereniging Mestreechter Gelegenheidskoer	1.477	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Vereniging Toonkunstkoor Maastricht	2.702	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Vocal Group Celebrations	2.065	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Vocal Group Odeon	1.869	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Vocalgroup Mes Amie	3.780	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Vrije Academie Maastricht	43.625	Kunstscholen 2023-2024	Regeling subsidie Kunstscholen 2022-2024
Vrouwenkoor Femmeuse	1.869	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht

Wieker Fanfare St. Franciscus	5.639	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Zaank Kemedievereniging Maos en Neker	2.604	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Zaate Hermenie de Katerjach	3.758	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Zangkoor Ascension	2.457	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Zangkoor Don Bosco	1.869	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Zangkoor l'Esperance	1.820	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
Zangvereniging De Looier Twie	1.771	amateurkunsten, iedereen kan cultuur maken en / of meemaken	Regeling Subsidies Amateurkunsten 2022 gemeente Maastricht
TOTAAL CULTUUR	4.583.698		
Fysiek			
Diversen	140.000	Inwoners meer zeggenschap geven over het bouwen van hun woning.	Subsidieregeling vraaggericht bouwen 2021 (reserve stedelijke vernieuwing)
Kinderboerderij Wieringenberg	15.435	Exploiteren van kinderboerderij De Heeg	Algemene subsidieverordening gemeente Maastricht 2020/begrotingssubsidie
Speeltuin de Mergelhoof	3.000	exploitatie speeltuinen	Nota Visie speeltuinen en beheerde speelplekken
Speeltuin de Mergelhoof	4.717	vervanging speeltoestellen	Nota Visie speeltuinen en beheerde speelplekken
Speeltuin Fort Willem	6.308	exploitatie speeltuinen	Nota Visie speeltuinen en beheerde speelplekken
Speeltuin Fort Willem	6.353	vervanging speeltoestellen	Nota Visie speeltuinen en beheerde speelplekken
Speeltuin Laan in den Drinck	2.950	exploitatie speeltuinen	Nota Visie speeltuinen en beheerde speelplekken
Speeltuin Laan in den Drinck	4.680	vervanging speeltoestellen	Nota Visie speeltuinen en beheerde speelplekken
Stichting Daalhoeve	49.936	Beheer stadspark	Algemene subsidieverordening gemeente Maastricht 2020/begrotingssubsidie
Stichting Therapeutisch sporten	3.516	bewegen voor ouderen	Nota regeling sport en bewegen gehandicapten en chronisch zieken
TOTAAL FYSIEK	236.895		
<i>Subsidieontvanger</i>	<i>verleende subsidie</i>	<i>Doel van subsidie</i>	<i>Basis verstrekking</i>
SOCIAAL			
Sociale zekerheid			
Stichting Fietsbank Maastricht	67.180	subsidie 2023	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Match Maastricht	15.000	Brighter Futures 2023	Algemene Subsidie Verordening
totaal sociale zekerheid	82.180		
Jeugd & onderwijs			
Adelante - Zorggroep	89.762	Tylytschool de Maasgouw laatste helft schooljaar 2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp

Adelante - Zorggroep	416.950	Mytyschool Houthem laatste helft schooljaar 2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
Bureau Jeugdzorg Limburg Centraal Bureau	11.380.984	Uitvoer Jeugdbescherming en Jeugdreclassering 2023	Regeling Jeugdbescherming en Jeugdreclassering ZuidLimburg
BV Kinderopvang Pinokkio Maastricht	382.524	Kindgebonden financiering 2023	Verordening Kindgebonden subsidie Voorschoolse Educatie
BV Kinderopvang Pinokkio Maastricht	108.044	Locatiegebonden subsidie VVE 2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
INNOVO	213.756	SO de Pylar ism JENS schooljaar 2022-2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
INNOVO	60.602	SO Catharinaschool ism JENS schooljaar 2022-2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
INNOVO	50.864	SBO de Griffel ism JENS schooljaar 2022-2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
KDV Klein Duimpje	90.294	Kind-gebonden financiering 2023	Verordening Kindgebonden subsidie Voorschoolse Educatie
KDV Klein Duimpje	23.055	Locatie-gebonden subsidie VVE 2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
KDV 't Hummelke	19.776	Kind-gebonden financiering 2023	Verordening Kindgebonden subsidie Voorschoolse Educatie
KDV 't Hummelke	10.136	Locatie-gebonden subsidie VVE 2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
Kids-Home	15.456	Kind-gebonden financiering 2023	Verordening Kindgebonden subsidie Voorschoolse Educatie
Kids-Home	29.332	Locatie-gebonden subsidie VVE 2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
Kom Leren Ziezo	38.750	Schooljaar 2023-2024	Educatieve Agenda Maastricht
MIK Kinderopvang BV	1.699.621	Kind-gebonden financiering 2023	Verordening Kindgebonden subsidie Voorschoolse Educatie
MIK Kinderopvang BV	473.931	Locatie-gebonden subsidie VVE 2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
Mosa Lira	86.610	Talententuin schooljaar laatste helft schooljaar 2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
Mosa Lira	291.093	VSO & SO Maastricht (CSN) schooljaar 2023-2024	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
Mosa Lira	96.453	Taalactiviteiten Primair Onderwijs schooljaar 2022-2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
Mosa Lira	91.866	Vroegschoolse Educatie 2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
Mosa Lira de Letterdoes	38.750	Schooljaar 2023-2024	Educatieve Agenda Maastricht
Mosa Lira Kindcentrum Wyck	38.750	Schooljaar 2023-2024	Educatieve Agenda Maastricht
Mosa Lira Manjefiek	37.500	Schooljaar 2023-2024	Educatieve Agenda Maastricht
Onderwijsstichting MOVARE	47.573	Arcadia laatste helft schooljaar 2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
Onderwijsstichting MOVARE	66.667	De Boemerang laatste helft schooljaar 2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
Onderwijsstichting MOVARE	118.519	Jan Baptist laatste helft schooljaar 2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
Onderwijsstichting MOVARE	8.389	de Wissel laatste helft schooljaar 2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
Pallas Kindcentrum Bernhard Lievegoed	7.500	Schooljaar 2023-2024	Educatieve Agenda Maastricht
Subsidieontvanger	verleende subsidie	Doel van subsidie	Basis verstrekking
Peuteropvang de Vlinderboom	17.696	Locatie-gebonden subsidie VVE 2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
Peuteropvang de Vlinderboom (voormalig Hummel-Kids)	74.460	Kind-gebonden financiering 2023	Verordening Kindgebonden subsidie Voorschoolse Educatie
Samen Spelen BV	445.642	Kind-gebonden financiering 2023	Verordening Kindgebonden subsidie Voorschoolse Educatie
Samen Spelen BV	144.805	Locatie-gebonden subsidie VVE 2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
Stg. Leger des Heils, Jeugdbescherming & Reclassering	423.951	Uitvoer Jeugdbescherming en Jeugdreclassering 2023	Algemene Subsidie Verordening
Stg. William Schrikker Jeugdbescherming & Jeugdreclassering	2.266.109	Uitvoer Jeugdbescherming en Jeugdreclassering 2023	Regeling Jeugdbescherming en Jeugdreclassering ZuidLimburg

Stichting Kindante	247.683	Parkschool laatste helft schooljaar 2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
Stichting Kindante	243.773	Xaverius schooljaar 2022-2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
Stichting Kindante	50.693	De Blinker schooljaar 2022-2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
Stichting Kindante	78.344	Mozaïek schooljaar 2022-2023	Doelgroep-arrangementen Onderwijs Jeugdhulp
Stichting Kom Leren	32.094	Taalactiviteiten Primair Onderwijs schooljaar 2022-2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
Stichting Kom Leren	40.191	Vroegschoolse Educatie 2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
Stichting Smart Limburg	62.343	Taalactiviteiten Primair Onderwijs schooljaar 2022-2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
Stichting Smart Limburg	5.742	Vroegschoolse Educatie 2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
Vereniging Suringar	9.128	Taalactiviteiten Primair Onderwijs schooljaar 2022-2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
Vereniging Suringar	11.483	Vroegschoolse Educatie 2023	Verordening Subsidie VVE-TPO
Totaal Jeugd & Onderwijs	20.187.645		
Maatschappelijke ontwikkeling			
Algemene Chinese Vereniging Limburg	2.150	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Amyerhoof - Stichting Gemeenschapshuis Amby	356	aanschaf 2 thermostaten (40% regeling)	Ondersteuningsregeling Gemeenschapshuizen (40%regeling)
Anti Discriminatie Voorziening Limburg	313.354	uitvoering Gemeenschappelijke Regeling 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Armeense Stichting ANI	8.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Athos (onderdeel van Radar)	491.400	Dagbestedingsplekken (algemene voorzieningen) 2023	Algemene Subsidie Verordening (regeling in de maak)
Azaro-Dagbesteding	133.350	Dagbesteding (Algemene voorzieningen) 2023	Algemene Subsidie Verordening (regeling in de maak)
Bejaarden- en Invalidenvereniging de Sjlaaimetten	500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Bejaarden- en Invalidenvereniging Limmel	500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
BNMO afdeling Limburg	500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Buurtbelangen Nazareth	20.680	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Buurtraad Borgharen	3.600	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
COC Limburg	20.000	Regenbooggemeenten 2023	Algemene Subsidie Verordening
COC Limburg	16.250	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Deken Hanneman Stichting	12.424	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Gemeente Sittard-Geleen	192.903	bijdrage doeluitkering HG-WTH 2023	Algemene Subsidie Verordening
GGD Zuid-Limburg	398.433	Vangnet 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
GGD Zuid-Limburg	80.625	CSGL 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Subsidieontvanger	verleende subsidie	Doel van subsidie	Basis verstrekking
GGD Zuid-Limburg	49.351	JOGG 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Gouden Uren	4.700	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Halt-team Limburg	50.513	Uitvoering preventieactiviteiten 2023	Algemene Subsidie Verordening
Humanitas	342.345	subsidie 2023 (diverse projecten)	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Kinderboerderij De Heeg	60.500	Dagbesteding (Algemene voorzieningen) 2023	Algemene Subsidie Verordening

Kinderboerderij De Heeg	14.573	exploitatiesubsidie 2023	Algemene Subsidie Verordening (regeling in de maak)
Kinderboerderij De Heeg	3.200	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Leger des Heils Centrum voor Wonen, Zorg en welzijn	103.480	Vlot 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
LEVANTOgroep	43.648	subsidie Vrijwilligers 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
LEVANTOgroep	138.293	Woonbegeleiding, Housing accommodations, Saldo in de Plus 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Maastricht UMC+ - COACH	41.650	Coach Food & Sports 2023	Algemene Subsidie Verordening
Maastrichtse Alevitische-Bektatische Kulturele Vereniging	11.945	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
MEE Zuid-Limburg	1.255.796	subsidie 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Mondriaan	1.725.803	subsidie 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Ondersteuning bij Arbeidsbeperking en Re-integratie Maastricht en Heuvelland	1.500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Ondersteuning bij Arbeidsbeperking en Re-integratie Maastricht en Heuvelland	500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023 Activiteit 5	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Ouderenproject Geine Daank	500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023 Activiteit 5	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Porthos Scharn	81.371	Skills 2023	Algemene Subsidie Verordening
R.K. Bond van Bejaarden, Gepensioneerden, Invaliden en Alleenstaanden Heer-Maastricht	500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Resto VanHarte (hoofdkantoor)	20.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Scouting Amby	15.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Scouting Anne Frank St. Jan Heer	15.407	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Scouting Maastricht West	15.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Scoutinggroep De Eburonen	6.350	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Scoutinggroep De Gordiaanse Knoop	1.040	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Scoutinggroep Henri Dunant/Florence Nightingale	15.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Slachtofferhulp Nederland, regio Zuidoost	40.757	subsidie 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Stg Festival d'Artagnan	500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023 Activiteit 5	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stg Sjaander Broonk	500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023 Activiteit 5	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stg. 't Heegeneerke	12.785	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stg. Burgerinitiatief Boschstraatkwartier Oost (BBOOST)	7.500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stg. Buurraad Limmel	7.050	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stg. Envida, onderdeel Steunpunt Mantelzorg Zuid	507.056	subsidie 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Subsidieontvanger	verleende subsidie	Doel van subsidie	Basis verstrekking
Stg. The Masters	80.480	Dagbestedingsplekken Services & Care locaties (algemene voorzieningen) 2023	Algemene Subsidie Verordening (regeling in de maak)
Stg. The Masters	124.749	Uitvoeringskosten Doorstroom Martinushuis 2023	Algemene Subsidie Verordening
Stg.Huiskamer ad Maas Borgharen	5.584	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting @Ease	137.150	subsidie 2023	Algemene Subsidie Verordening

Stichting Beheer Kapelaan Lochtmanhuis	3.500	aanschaf nieuwe tafels kleine zaal (40% regeling)	Ondersteuningsregeling Gemeenschapshuizen (40%regeling)
Stichting Boerderij Daalhoeve	527.100	Dagbestedingsplekken (Algemene voorzieningen) 2023	Algemene Subsidie Verordening (regeling in de maak)
Stichting Buurtbemiddeling Maastricht	65.000	Buurtbemiddelingsactiviteiten 2023	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Buurtcentrum De Romein	46.068	Samenkomen in de Romein (i.h.k.v. het Leefbaarheidsfonds)	Algemene Subsidie Verordening (regeling in de maak)
Stichting Buurtcentrum Sint Pieter	10.425	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtnetwerk Binnenstad Maastricht	4.265	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtnetwerk Ceramique	7.170	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtnetwerk Heugemerveld	4.200	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtnetwerk Jekerdal-Sint Pieter-Villapark Maastricht	5.386	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtnetwerk Like De Heeg	10.135	Bewonersinitiatieven (I.h.k.v. het Leefbaarheidsfonds) Regeling in de maak	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Buurtnetwerk Like De Heeg	4.600	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtnetwerk Mariaberg	5.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtnetwerk Scharn	4.500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtnetwerk Us Sint Maartenspoort	4.700	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtnetwerk Veer Zien Malberg	11.984	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtnetwerk Wittevrouwenveld	5.000	Stadstuin de Greune Luiper	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Buurtplatform Amby	15.100	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtplatform Belfort en Daalhof	14.350	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtplatform Brusselsepoort	13.350	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtplatform Caberg	82.647	Upgraden de Wiemerink (i.h.k.v. het Leefbaarheidsfonds)	Algemene Subsidie Verordening (regeling in de maak)
Stichting Buurtplatform Wyck	3.692	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtplatforms Groot Heer	7.270	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtraad Oud-Caberg	4.850	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtraad Pottenberg	7.200	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Buurtservice Maastricht	50.000	Algemene Voorzieningen Inwonersondersteuning 2023	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Code 043	90.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Connect Maastricht	11.960	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting de Groene Poort Oost	500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023 Activiteit 5	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Dorpsraad Ifteren	12.748	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Gehandicaptenzorg Limburg (SGL)	11.867	Buddyzorg 2023	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Jeugdwerk de Maaskluivers	6.165	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Subsidieontvanger	verleende subsidie	Doel van subsidie	Basis verstrekking
Stichting Jeugdwerk Pottenberg	11.200	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Kenniscentrum Empowerment Maastricht	83.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Kinderboerderij Limmel	7.765	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet

Stichting Leefbaarheid Boschpoort/Bosscherveld	9.235	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting LEFteam	19.200	Plusvoorziening Regionale Aanpak 2023 (n.a.v. herberekening subsidie 2020-2022)	Algemene Subsidie Verordening
Stichting LEFteam	42.000	Algemene Plusvoorziening voor kwetsbare jongeren 2023	Algemene Subsidie Verordening
Stichting LEVANTOgroep	50.000	In2YourPlace 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Stichting Lotgenotengroep Autisme Limburg	3.475	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Meet Maastricht	57.100	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Moetiara Maloekoe	19.850	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Naast	16.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Ouderen Societeit Belfort	8.587	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Plexat	57.000	laagdrempelige ontmoetingsplek 2023	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Proef Tuin Tapijn	4.710	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Quiet Community Maastricht	29.153	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Relim	330.815	uitvoering van activiteiten in 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Stichting Samen Groener Maastricht Noord-West	4.999	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Samen Onbeperkt	50.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Samen voor Maastricht	75.000	Sterk in Verbinden 2023	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Samen voor Maastricht	13.400	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Scouting Titus Brandsma Maastricht	6.549	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Scouting Waterwerk Jan van Gent	15.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Senior Centraal	61.200	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Serve the City Maastricht	65.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Smile	17.150	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting 't Gilde Maastricht	16.450	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Toon Hermans Huis	50.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Trajekt	5.808	Weggeefwinkel De Heeg	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Trajekt	8.237.079	subsidie 2023 "Flexibel, integraal en focus op wijken"	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Stichting Trajekt	90.000	MBO-coach Vista College 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Stichting Trefcentrum Wittevrouwenveld	3.500	vervanging geluidsinstallatie (40% regeling)	Ondersteuningsregeling Gemeenschapshuizen (40%regeling)
Stichting Trefpunt Akerpoort	7.500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Turks Cultureel Centrum Tevhid	30.350	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Vier het Leven	6.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Vorkje Prikken	20.000	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Vrouwenrechtswinkel M'tricht	350	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Subsidieontvanger	verleende subsidie	Doel van subsidie	Basis verstrekking
Stichting Werkgroep Hazendans	5.335	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Stichting Werkhuis Maastricht Noordoost	156.450	algemeen toegankelijke dagbesteding 2023	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Wyckerpoort Actief	5.303	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet

The innBetween Stg Maastr. Studenten	58.750	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Vereniging Buurt netwerk Campagne	4.850	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Vereniging Scouting Fons Olterdissen	10.983	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023	Subsidieregeling vrijwillige inzet
Xonar	137.904	Brugfunctionaris instapklas Manjefiek schooljaren 2021-2023	Algemene Subsidie Verordening
Xonar	200.680	Casemanagement en Meldpunt CSGL 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Xonar Vrouwenopvang & -hulpverlening	11.263	coördinatie AWARE 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
Xonar Vrouwenopvang & -hulpverlening	2.366.352	vrouwenopvang en -hulpverlening 2023	Professionele Instellingen Welzijn en Zorg
ZijActief Amby	500	Subsidie Vrijwilligersactiviteiten 2023 Activiteit 5	Subsidieregeling vrijwillige inzet
ZIO Geestelijke Gezondheidszorg	411.260	inzet POH Jeugd en Gezin 2023	Algemene Subsidie Verordening
totaal maatschappelijke ontwikkeling	20.581.888		
TOTAAL SOCIAAL	40.851.712		
BESTUURSZAKEN (Leefbaarheidsfonds)			
Buurtcentrum de Romein	3.000	Zomerprogramma Thuisblijvers	Incidentele subsidie (Art4.23, lid 3 awb)
Buurt netwerk Like de Heeg	4.343	Lief en Leedstraten	Incidentele subsidie (Art4.23, lid 3 awb)
Stg Buurt netwerk Pottenberg	7.000	Lief en Leedstraten	Incidentele subsidie (Art4.23, lid 3 awb)
Stg Buurtraad Pottenberg	3.000	Voedselpunt van alles get	Incidentele subsidie (Art4.23, lid 3 awb)
Stg Buurtraad Pottenberg	10.000	SOP doorontwikkelen	Incidentele subsidie (Art4.23, lid 3 awb)
Stg Buurtraad Pottenberg	8.750	Portretten van Pottenberg	Incidentele subsidie (Art4.23, lid 3 awb)
Mondiaal Maastricht	61.000	Bijdrage jaarprogramma (o.a. SDG's)	Algemene Subsidie Verordening
Shelter City	20.000	Bijdrage aan mogelijk maken van tijdelijk veilig verblijf mensenrechtenverdedigers in Maastricht (samen met UM)	Algemene Subsidie Verordening
Comité Dodenherdenking Maastricht	2.000	Bijdrage aan organisatie stedelijke dodenherdenking Herdenkingsplein	Algemene Subsidie Verordening
Stichting Wyckerpoort Actief	350	Bijdrage aan organisatie dodenherdenking Koningsplein	Algemene Subsidie Verordening
Scouting Anne Frank - Sint Jan Heer	350	Bijdrage aan organisatie dodenherdenking Raadhuisplein	Algemene Subsidie Verordening
TOTAAL BESTUURSZAKEN	119.793		
TOTALE SUBSIDIES 2023	49.105.381		

Bijlage 6 Overzicht EU-subsidies

Overzicht Maastrichtse projecten die medegefinancierd worden met Europese middelen in 2023:

1. Projecten met (in)directe financiële participatie van gemeente Maastricht.

Projectnaam	Programma/ verlener	Projectkosten totaal	Eigen bijdrage	% financiering EU	Europese bijdrage	EU gelden voor Gem. Maastricht
Europe Direct Maastricht	EU Commissie	€ 40.000	€ 2.000	Lump Sump	€ 38.000	€ 38.000

Projectnaam	Programma/ verlener	Projectkosten totaal	Eigen bijdrage	% financiering EU	Europese bijdrage	EU gelden voor Gem. Maastricht
Syschemiq – Gem. Maastricht is deelnemer via projectpartner Verenging Afval Samenwerking Limburg (ASL)	HORIZON EUROPE	€ 158.780	€ 0	100%	€ 158.750	€ 0

2. Projecten met (in)directe participatie anderzijds door gemeente Maastricht.

Projectnaam	Programma/ verlener	Projectkosten totaal	Eigen bijdrage	% financiering EU	Europese bijdrage	EU gelden voor Gem. Maastricht
YUFE4Postdocs – Gem. Maastricht is partner in project.	HORIZON EUROPE	€ 14,171 mln.	€ 0		€ 7.307 mln.	€ 0

Bijlage 7 Stand van zaken burgerinitiatieven

Een burgerinitiatief is een verzoek van een groep inwoners om een plan of ontwikkeling op de agenda van de raad te zetten. Voorbeelden zijn: de bouw van een jeugdhonk, het plaatsen van een bank waar ouderen kunnen samenkomen, het opzetten van een nieuw museum of een mooi pand de monumentenstatus geven.

Voor een gemeentebreed voorstel geldt dat minstens 300 mensen het burgerinitiatiefvoorstel moeten ondersteunen. Deze mensen zijn kiesgerechtigd. Gaat het om een buurtgericht voorstel, dan moeten 100 mensen het ondersteunen. Zij moeten wel wonen in de buurt waar het voorstel over gaat.

Afspraak tussen college en raad is dat het college de raad via de Planning & Control documenten informeert hoe raadsbesluiten gekoppeld aan een burgerinitiatief zijn opgepakt.

Stand van zaken burgerinitiatieven per 1 juli 2023

Niet van toepassing. Er is recent geen burgerinitiatief behandeld door de raad.

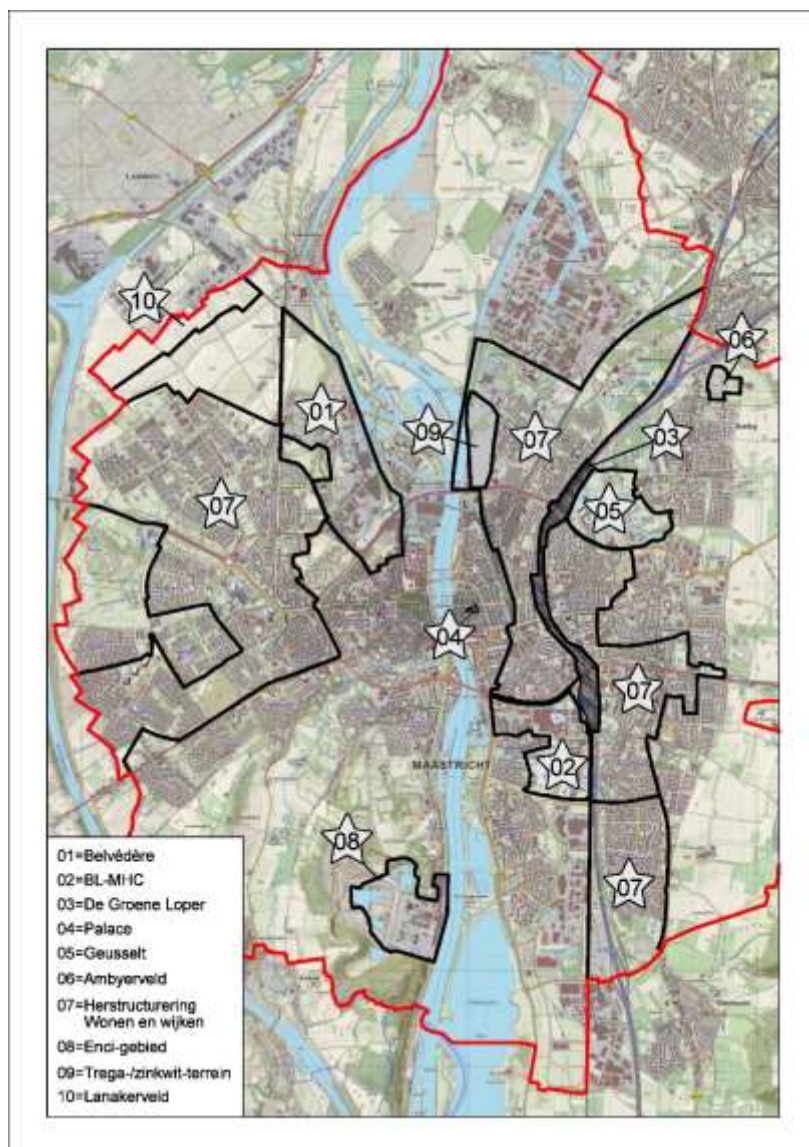

Bijlage 8 Grootstedelijke projecten

Insteek van stadsontwikkeling is het ruimtelijk raamwerk van de stad te versterken. Hier gaat het om de verbetering van de verkeersinfrastructuur, van de groene en andere openbare ruimtes en van de publieke voorzieningen. Ook willen we de stedelijkheid van de stad verder ontwikkelen. Onder stedelijkheid verstaan we een klimaat waarin mensen elkaar spontaan persoonlijk kunnen ontmoeten. Dit betekent dat permanent delen van de stad verbouwd worden om ze gereed te maken voor nieuwe wensen en uitdagingen. Trefwoorden hierbij zijn herstructurering en herbestemming.

De rol van de gemeente in stadsontwikkeling is aan verandering onderhevig. De complexiteit is toegenomen en de realisatie/ontwikkeling wordt meer en meer door de markt overgenomen. Dit vraagt een continue samenhangende sturing, regie en actieve rol door de gemeente op programma's en gebiedsontwikkeling. In voorliggende begroting 2024 geven we aan welke prestaties we willen realiseren bij onze grootstedelijke projecten.

Figuur grootstedelijke projecten in Maastricht
(aan deze figuur kunnen geen rechten worden ontleend)

1 BelvédèreMaastricht (uitvoering door verbonden partijen Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij B.V. en Exploitatiemaatschappij 't Bassin Maastricht B.V.)	
<p>Het door de raad vastgestelde ambitiesdocument "Het Antwoord van de Sphinx" is sinds 2013 de leidraad bij de ontwikkeling van het Belvédèregebied. Tal van functies (wonen, werken, onderzoeken, leren, ontspannen, experimenteren) worden hier op nieuwe manieren met elkaar verbonden. Het totaalprogramma Belvédère in het noordwesten van Maastricht kent (van 'zuid naar noord') drie deelgebieden: het Sphinxkwartier, het Frontenpark en het Noorderbrugtracé (inclusief Retailpark Belvédère en het Bedrijventerrein Bosscherveld). De looptijd van het project is door de raad in 2022 vastgesteld tot eind 2030.</p>	
Beoogde prestaties 2024	Realisatie 2024
<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u> In 2023 worden de bereikte resultaten en de resterende opgaven en mogelijkheden voor het Belvédère gebied opnieuw tegen het licht gehouden om op basis daarvan de koers voor 2024 t/m 2030 opnieuw vast te stellen. Dit rekening houdende met het traject voor de omgevingsvisie.</p> <p>Deelgebied/grex Belvédère 1 Sphinxkwartier</p> <ul style="list-style-type: none"> o Vaststellen randvoorwaarden ondergrondse parkeergarage en woningbouw Sphinx Noord en start van de tender. o Opstellen omgevingsplan en uitwerking Landbouwbelang. o Vaststelling bestemmingsplannen "Milieuzonering Sappi Zuidwest en Landbouwbelang" en "Verlengde Maasboulevard" o Verkeersonderzoek OV-as en langzaamverkeersverbinding Bassinbrug o Uitdetaileren ontwerp Verlengde Maasboulevard o Voorbereiden woningbouwontwikkeling Sappi Zuid West <p>Deelgebied/grex Belvédère 2 Frontenpark/Het Radium</p> <ul style="list-style-type: none"> o Laatste fase planontwikkeling Frontenpark, waaronder invulling van locatie Gashouder en onderzoek naar Frontenpassage. o Voorbereiden herbestemming Franssensingel 65 <p>Deelgebied/grex Belvédère 3 Bedrijventerrein Bosscherveld (incl. Retailpark Belvédère)</p> <ul style="list-style-type: none"> o Voorbereiden planontwikkeling resterende deel waar eerder het retailpark was gepland op basis van de uitkomsten van de actualisatie van "Het Antwoord van de Sphinx" en de omgevingsvisie. 	
<p><u>Uitvoering</u></p> <p>Deelgebied/grex Belvédère 1 Sphinxkwartier</p> <ul style="list-style-type: none"> o Bouw tijdelijke parkeergarage Frontenpark o Afronden openbare ruimte Sphinx Zuid o Start herinrichting Maagdendries o Woningbouw boven Loods 5 o Samen met Stichting Sphinxkwartier werken aan gebiedsmanagement/promotie in het Sphinxkwartier (continu) <p>Deelgebied/grex Belvédère 2 Frontenpark/Het Radium</p> <ul style="list-style-type: none"> o Invulling pand Kunstfront/Cabergerweg 47 o Start met basisherstel ten behoeve van behoud Gashouder o Programmeren op en rond stadsweide en Gashouder (continu). <p>Deelgebied/grex Belvédère 3 Bedrijventerrein Bosscherveld (incl. Retailpark Belvédère)</p> <ul style="list-style-type: none"> o Blijvend (aandacht voor kansen) revitaliseren van het bestaande industrieterrein Bosscherveld. 	

2 Brightlands Maastricht Health Campus (BL-MHC)

In nauwe samenwerking met onze gebiedspartners Universiteit Maastricht, Maastricht UMC+ en Provincie Limburg werken we aan de doorontwikkeling van de campus in Randwyck. Deze ontwikkeling is nodig om onze gezamenlijke ambities voor de Brightlands Maastricht Health Campus waar te kunnen maken. Doel is om de Brightlands Maastricht Health Campus te ontwikkelen tot een magneet voor talent en ondernemers uit de hele wereld. We willen gezamenlijk de aantrekkingskracht van dit stadsdeel verbeteren: Randwyck als motor van de Zuid-Limburgse kenniseconomie, waar het goed werken, wonen en verblijven is. Het plangebied (het 'campuskwartier') omvat het stadsdeel Randwyck met de Brightlands Maastricht Health Campus en het bedrijventerrein Maastricht-Zuid. De campus verbindt deze stadsdelen in één ecosysteem voor innovatie, met baanbrekend onderzoek, hoogwaardig onderwijs, en kennisintensieve bedrijvigheid. Kenniseconomie wordt verbonden met vakmanschap en lokale mkb-bedrijven en creëert daarmee brede werkgelegenheid.

Beoogde prestaties 2024

Realisatie 2024

Planvorming, studies en uitwerkingen

- Afronding van een nieuwe, gedeelde toekomstvisie ('narratief') voor de inhoudelijke en fysieke programmering waaraan we - samen met bewoners, bedrijven en andere betrokkenen - in 2023 zijn begonnen.
- Onderzocht wordt hoe opvolging kan worden gegeven aan de koopovereenkomst van de UM, MUMC+, Provincie en gemeente Maastricht inzake de fysieke impuls Brightlands Maastricht Health Campus.
- Studie c.q. planvoorbereiding ten behoeve van de doortrekking van de Groene Loper en het verbinden van de campus met de omliggende wijken, de Maas en de binnenstad.
- Studie c.q. planvoorbereiding ten behoeve van de realisering van een derde incubator met een divers programma op een centrale locatie in het gebied.
- Planvoorbereiding voor vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau.
- Onderzoek naar de mogelijkheden voor het creëren van dynamiek door de aanwezigheid van horeca, sport en cultuur.
- Het starten van een proces van opwaardering van station 'Maastricht Randwyck' tot een aantrekkelijk station, inclusief een nieuwe stationsnaam.
- Studie naar c.q. planvoorbereiding voor studentenhuisvesting op de campus.
- Studie c.q. planvoorbereiding voor de doortrekking van het economisch cluster van de campus naar bedrijventerrein Maastricht-Zuid t.b.v. scale-ups.
- Het - samen met de gebiedspartners - definiëren van een acquisitie-strategie ten aanzien van de campus.
- Het desgevraagd begeleiden van planinitiatieven voor (ver)nieuwbouw MUMC+ en UM.

Uitvoering:

- Zo mogelijk uitvoeren van de vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveldniveau.
- Zo mogelijk uitvoering geven aan het creëren van dynamiek door de aanwezigheid van horeca, sport en cultuur.

3 De Groene Loper

Het integrale project A2/De Groene loper is een langjarig project met een horizon in de gebiedsontwikkeling tot 2026. De openstelling van de tunnel is conform planning eind 2016 gerealiseerd. In 2017 en 2018 is de grootste aandacht uitgegaan naar de oplevering van de openbare ruimte. Sindsdien resteert de gebiedsontwikkeling met 1.043 woningen en maximaal 30.000 m2 overige functies door Avenue2/Ballast Nedam. Het stedenbouwkundige plan en het daarbij behorende beeldkwaliteitsplan (Masterplan A2 en vormgevingsvisie-C) zijn in 2017 vastgesteld als kader daartoe. De integrale opgave in deze gebiedsontwikkeling is niet alleen fysiek, maar kent ook een maatschappelijke agenda en een nadrukkelijke focus op verbinden van de omliggende buurten en een duurzame ontwikkeling (Mijn gezonde Groene Loper). De planbegeleiding werd gecoördineerd door het Projectbureau A2 en inzet is gericht op het verbinden van de omgeving en partners zoals woningcorporaties, onderwijsinstellingen en buurtnetwerken. Sinds 1 april 2023 zijn de werkzaamheden overgedragen naar de lijnorganisaties Gemeente Maastricht en Rijkswaterstaat.

Beoogde prestaties 2024

Realisatie 2024

<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ondersteuning/toetsing bij het realiseren van de diverse bouwlocaties Avenue2 zal door de gemeente opgepakt worden heel 2024. ○ Binnen project A2 gaat het om de projecten: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sportveldenlocatie (tussen Groene Loper en Noormannensingel), planontwikkeling in 2024. ▪ Toren Noord eventueel i.c.m. Leger des Heils, planontwikkeling in 2024. ▪ Praxislocatie (in zuidelijk deel, gedeelte tegen bedrijventerrein Heerderdwardsstraat), planuitwerking in 2024. ▪ Locatie Vista (terrein tussen Groene Loper en Vista College), uitwerking voorlopig en vervolgens definitief ontwerp in 2024. ▪ Twee kantoorlocaties (in zuid en noord), mits verkoop in 2024. ○ Aangrenzend aan project A2 gaat het om de projecten: <ul style="list-style-type: none"> ▪ KPN-locatie Noormannensingel, planontwikkeling in 2024. ▪ Essentterrein (James Wattstraat), planontwikkeling in 2024. 	
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ In 2024 zal Avenue2 het noordelijk deel verder afbouwen (exclusief toren van 70 meter). In het middendeel wordt de planvoorbereiding van een 130 tal appartementen afgerond en zal eind 2024 gestart worden met de bouw. In het zuidelijk deel worden de appartementen langs de Kennedysingel verder afgebouwd en vanaf Q4 2023 worden opgeleverd. De eerste fase van de 91 grondgebonden woningen zal in 2024 worden opgeleverd. ○ De bestemmingsplanprocedure ten behoeve van de bouw van de toren wordt afgerond in 2024. 	

<p>4 Palace</p>	
<p>De naam "Palace" refereert aan de voormalige cinema in Wyck. Na beëindiging van de bioscoopactiviteiten is een kans ontstaan voor nieuwe functie(s) op deze centrumlocatie. Na lang onderhandelen heeft de gemeente overeenstemming bereikt met een initiatiefnemer over de herontwikkeling van deze locatie, met een hotel, hotelappartementen, stadsvilla's, ondergrondse parkeergarage en nieuwe openbare ruimte. Na het akkoord voor de verkoop van deze locatie door de gemeenteraad, is in 2021 het bestemmingsplan vastgesteld, als volgende stap om tot realisatie te komen.</p>	
<p>Beoogde prestaties 2024</p>	<p>Realisatie 2024</p>
<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Begin 2023 heeft de gemeenteraad het zogenaamd herstelbesluit bestemmingsplan Palace genomen. Zitting en uitspraak van de Raad van State op de reacties van appellanten en de zienswijze van de gemeente hierop, worden eind 2023 dan wel begin 2024 verwacht. Indien er dan nog geen overeenstemming is bereikt met de eigenaar van het te onteigenen pand volgt aansluitend in 2024 het dagvaarden van de eigenaar bij de rechtbank in Maastricht. 	
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ De voorbereiding van het bouwrijp maken wordt in 2023 afgerond. Het bouwrijp maken betreft onder andere het uitvoeren van sloopwerkzaamheden. Bij gunstige uitkomsten van de lopende (beroeps)procedures, wordt het (sloop)werk in 2024 aanbesteed. 	
<p>5 Geusselpark</p>	
<p>In het Masterplan Geusselpark+ 2011, dat het resultaat was van de herijking van het oorspronkelijke plan uit 2006, is inkleuring gegeven aan de ambities en opgaven die de gemeenteraad al bij de start van dat decennium voor het Geusseltgebied bepaalde: het transformeren van een gemengde bedrijfs- en kantorenlocatie naar een multifunctionele, stedelijke omgeving met wonen, sport en recreatie als belangrijke thema's. Een groot deel van het gedefinieerde programma is inmiddels gerealiseerd. Nadat met name de realisatie van de geplande woningbouwvolumes en kantoren een aantal jaren sterk achter bleef ten gevolge van de vastgoedcrisis in die sectoren, hebben we sinds 2019 weer een toenemende belangstelling voor de betreffende vastgoedlocaties binnen het plan gezien, met name op het gebied van woningbouw. Dat heeft in 2021/2022 geresulteerd in een bouwplanontwikkeling op de woonscheggen 1 en 2, waarvoor inmiddels ook een omgevingsvergunning is verleend en waarvan de realisatie in 2023 is gestart. Als laatste onderdeel worden de mogelijkheden van een verdere woningbouwontwikkeling op de zuidwesthoek van het Stadionplein, in combinatie met de herinrichting van openbare ruimte, onderzocht.</p>	
<p>Beoogde prestaties 2024</p>	<p>Realisatie 2024</p>

<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Afronding van een planstudie respectievelijk planuitwerking (al dan niet in het kader van een tenderprocedure) die gericht is op de realisatie van studentenhuisvesting op de Zuidwesthoek van het Stadionplein, al dan niet in combinatie met: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het transformeren van de openbaar ruimte volgens het STOP-principe. ▪ Het onderzoek naar mogelijkheden van een mobiliteit hub. ▪ Completeren van de Groene Loper door de realisatie van het ontbrekend stuk tussen het Stadionplein en de Stadionweg. ▪ Verbeteren van de fietsvoorzieningen aanhakend op de Groene Loper. 	
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Realisatie woningbouw op woonscheggen 1 en 2, nadat die in de tweede helft van 2023 is gestart. ○ Aanpassing/realisatie openbare infrastructuur rondom nieuwbouwwoningen scheggen 1 en 2. 	

Overige projecten

6 Ambyerveld

De uitbreidingslocatie Ambyerveld, aan de uiterste noordoostzijde van de stad, wordt ontwikkeld door de gemeente in samenwerking met BPD. Het gebied biedt ruimte aan 35 vrije sector kavels, 22 consumentgerichte vrijesectorwoningen (ontwikkeling door Bouwfonds) en twee superkavels wooncomplexen, allen in het topsegment.

Beoogde prestaties 2024

Realisatie 2024

Uitvoering

- In 2024 zal naar verwachting de laatste vrije sector kavel, van de in totaal 35 kavels, zijn geleverd.
- De 2 superkavels (bedoeld voor 2 appartementencomplexen van totaal maximaal 12 woningen) zullen zijn uitgegeven via inschakeling van een makelaar.
- De 2^e fase vrijesectorwoningen van BPD, 12 stuks, zullen zijn opgeleverd.

7 Herstructurering: projecten Wonen en Wijken

Begin 2022 hebben we de herijking van de herstructurering (2016-2021) geëvalueerd. Daarna zijn voor de periode 2022-2026 nieuwe afspraken met de corporaties over onze herstructureringsopgaven vastgesteld.

We kijken hierbij naar de veerkracht van de wijken en stemmen daar onze integrale inzet op af. Ook leggen we de verbinding met stedelijke woonprogrammering (2021-2030) en verduurzaming. Zo kan herstructurering een belangrijke bijdrage blijven leveren aan onze woonmilieus.

De herstructureringsafspraken maken vanaf nu onderdeel uit van de meerjarige prestatieafspraken met de corporaties, onder de noemer "Gebiedsgerichte Aanpak".

Binnen de gebiedsgerichte aanpak geven we per buurt inzicht in de afspraken wat betreft ontwikkeling (renovatie, sloop/nieuwbouw, aanleg openbare ruimte, verduurzaming, groen). En de verbinding met leefbaarheid en bewonersinitiatieven.

Naast de afronding van de nog lopende projecten, is er afgestemd over de toekomstige projecten. De insteek hierbij is om zoveel mogelijk samen met de corporaties op te trekken om de slagkracht te vergroten in die buurten waar het nodig is. Er is voor de periode 2022-2026 afgesproken dat we met prioriteit samen aan de slag gaan in: Pottenberg, Mariaberg, Caberg-Malpertuis, Limmel-Nazareth, De Heeg en Daalhof.

Beoogde prestaties 2024

Realisatie 2024

- Wittevrouwenveld:
  - In het kader van het integraal huisvestingsplan Primair Onderwijs (PO) zal de bouw van het Kern Kind Centrum (KKC) de Groene Loper in 2024 in uitvoering zijn.
  - Afhankelijk van de voortgang eind 2023 wordt voor plan Bauduinstraat fase 2 in 2024 ofwel het bestemmingsplan vastgesteld danwel de nieuwe omgevingsplanprocedure gestart (na de inwerkingtreding van de omgevingswet). In het laatste geval zal daarbij ook de anterieure overeenkomst met Servatius gesloten worden in 2024.

- Limmel-Nazareth:

- Voor de Herontwikkeling Hoeve Rome zijn medio 2021 de voorbereidingen van de tender t.b.v. de verkoop van de hoeve gestart. Begin 2022 werd besloten om, naast de mogelijkheid van een tender, ook andere opties voor verkoop te onderzoeken.

<p>In 2023 besloot het college om de hoofdbouw van hoeve Rome te verkopen aan de hoogstbiedende partij. De verkoop wordt naar verwachting in 2023 afgerond. De schuur van Hoeve Rome blijft eigendom van de gemeente. Het huidige gebruik door enkele buurtorganisaties wordt geformaliseerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Voor het bouwplan van Servatius (38 woningen) aan de Askalonstraat is in 2020 het bestemmingsplan vastgesteld. In de 2^e helft van 2022 is gestart met de realisatie en de woningen zijn eind 2023/begin 2024 klaar en de herinrichting van de openbare ruimte zal aansluitend in de 1^e helft van 2024 plaatsvinden. ○ Voor het bouwplan van Servatius (23 woningen) op de kop Balijeweg/Populierweg is begin 2023 het bestemmingsplan gewijzigd. De ambitie is om eind 2023 te starten met de realisatie en het bouwplan en de herinrichting van de openbare ruimte in 2025 af te ronden. ○ De verdere vernieuwing Nazareth i.s.m. Woonpunt, renovatie, sloop/nieuwbouw en openbare ruimte, worden uitgewerkt. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Wyckerpoort: <ul style="list-style-type: none"> • integrale planontwikkeling Kolonel Millerstraat door Woonpunt, Servatius, Avenue 2 en gemeente. Partijen zijn in gesprek om te komen tot een integrale herontwikkeling van de betreffende locaties en gebouwen, te weten Blauwe gebouw (Leger des Heils) in relatie tot geplande woontoren Geusseltheuvel en de Witte flat (sloop en nieuwbouw Woonpunt). • Mosa Porselein/SAM Decorfabriek. Door de eigenaren van de Mosa Porselein/SAM Decorfabriek (Wijkontwikkelingsmaatschappij Maastricht BV) wordt verder gewerkt aan de herontwikkeling van deze locatie. Planning is om in Q1 2024 de bestemmingsplanprocedure af te ronden en aansluitend te starten met bouwrijp maken van het terrein, zodat in de loop van 2024 gestart kan worden met de eerste woningen. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Sint Maartenspoort: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nieuwbouw hoofdkantoor DSM. In januari 2022 is het ontwerpplan aan de raad voorgelegd en daarna is de anterieure overeenkomst gesloten en zijn de omgevingsvergunningen verleend. In de zomer van 2022 is de voormalige bioscoop gesloopt en aansluitend is gestart met de nieuwbouw. In 2023 is verder aan de nieuwbouw gewerkt en naar verwachting zal de nieuwbouw begin 2024 in gebruik worden genomen door DSM en zal aansluitend de openbare ruimte rond de nieuwbouw door de gemeente worden heringericht. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Heer-Scham: <ul style="list-style-type: none"> ○ Plan Laan in den Drink voormalige zwembadlocatie Heer: Naar verwachting wordt het bestemmingsplan eind 2023 vastgesteld door de raad en als er geen beroep wordt aangetekend wordt dit in de eerste helft van 2024 onherroepelijk. Vervolgens wordt de aanbestedingsprocedure gestart voor de verkoop van de grond. Vooralsnog is de gunning (lees verkoop van de grond) voorzien eind 2024. Na de voorbereiding van het bouwplan kan dan naar verwachting eind 2025 gestart worden met de bouw, waarna deze naar verwachting eind 2026 gereed zal zijn. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Malberg: <ul style="list-style-type: none"> ○ Concretisering van een alternatief voorstel voor wat betreft de woningbouwlocatie Volkstuinen/Cijnsruwe. ○ Gebiedsontwikkeling Albertknoop i.s.m. Belgische overheden en bedrijven. <ul style="list-style-type: none"> • Het realiseren van een groenzone (over de grens heen) ter afscherming van de bedrijven op het Belgische bedrijventerrein Europark in combinatie met wateropvangvoorzieningen en het realiseren van ecologische voorzieningen t.b.v. het project zonneweide, is gepland in de winterperiode 2023/2024. Voor dit plan is een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met de partijen Fluvius, Sunvest en de gemeenten Lanaken en Maastricht. • De eerder gerealiseerde (groen)werken binnen dit grensoverschrijdend plangebied worden ecologisch beheerd middels een gezamenlijke opdracht van de steenfabriek Wienerberger en de gemeenten Lanaken en Maastricht. 	

<ul style="list-style-type: none"> ○ Caberg-Malpertuis: <ul style="list-style-type: none"> ○ In 2024 is de bouw van 22 ggb-woningen binnen de 1^e fase deelplan Widelanken in uitvoering. ○ In 2024 is de 2^e fase van het deelplan Widelanken gestart met de bouw van 35 huurappartementen en 18 ggb koopwoningen. ○ In 2024 is de nieuwbouw centrumplan Malpertuis in uitvoering. ○ In 2024 is het realiseren van nieuwe woningen binnen het deelplan Caberg Zuid Oost deels in uitvoering en wordt een deel van de nieuwbouw opgeleverd. ○ In opdracht van Woonpunt en Servatius zijn in 2024 diverse renovatieprojecten (groot onderhoud en verduurzamen huurwoningen) in Caberg en Malpertuis in uitvoering. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Mariaberg: <ul style="list-style-type: none"> ○ Een nieuw plan voor de omgeving Seringenstraat is in voorbereiding bij Woonpunt (voormalig Biedermeierplan). Doorstart realisatie vond plaats in 2022 en 2023 en de (voorbereiding van) de bouw wordt verwacht in 2024. ○ De aanpak van Blauwdorp en realisatie van de Blauwe Loper krijgen steeds verder vorm: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nieuwbouw Servatius bouwblokken is gestart eind 2021/begin 2022 en loopt door tot begin 2024. ○ Inrichting openbare ruimte is vanaf 2022 gestart en wordt in 2023 verder gefaseerd uitgevoerd volgend op (oplevering van) de nieuwbouw Servatius. Oplevering Blauwe Loper en bijbehorend park is voorzien begin 2024. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Pottenberg: <p>In 2024 is Woonpunt verder aan de slag met de ontwikkeling (sloop en nieuwbouw) van het Poortgebouw en de Mammoetflat in Pottenberg. Dit proces is om uiteenlopende redenen eind 2021 vertraagd en is vanaf medio 2022 weer opgepakt, samen met de gemeente en de partners in de buurt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor Poortgebouw en Mammoetflat is door Woonpunt gewerkt aan een ontwerp om te komen tot sloop en herbouw van beide objecten binnen de stedenbouwkundige visie en rekening houdend met de bijzondere status vanuit de Rijksdienst Cultureel Erfgoed voor deze voorbeeld wederopbouwwijk. Woonpunt heeft gepland te starten met de sloop eind 2023/begin 2024. Nieuwbouw is daaropvolgend. • In 2024 wordt gestart met een ontwerpproces voor de inrichting van het Terra Cottaplein (laag deel). Insteek is om dit samen met bewoners vorm te geven, gericht op vergroening, ontmoeting en beweging. • Het sociale netwerk in de buurt wordt via de werkgroep Positief Pottenberg en de werkgroep sociaal verder versterkt. Pottenberg is aangemerkt als één van de wijken in het kader van de veerkrachtige wijkenbenadering. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Daalhof: <p>Daalhof is in het kader van de gebiedsgerichte aanpak aangemerkt als wijk waar de gemeente samen met de corporaties aan de slag gaat.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Medio 2022 is door Servatius gestart met de renovatie van de flat aan de Veliahof. Dit is nog in uitvoering in 2023. Daarna volgt de flat aan de Palatijnhof. ▪ De mogelijkheden om de openbare ruimte rondom te verbeteren en koppelkansen in het kader van duurzaamheid te benutten zijn samen verkend. In 2024 volgt er een klimaatadaptief ontwerp voor de groene ruimte tussen de Veliahof/ Palatijnhof en Aureliushof. Hierbij worden ook bewoners en partners betrokken, zodat de inrichting past bij de bewoners en bijdraagt aan ontmoeting, beweging en verbinding tussen de voorzieningen grenzend aan het groen. 	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Brusselse Poort: <ul style="list-style-type: none"> ○ Planproces voor de uitbreiding van het winkelcentrum aan de Eenhoornsingel wordt naar verwachting in 2023 afgerond en naar verwachting is de uitbreiding gereed in 2024/2025. 	

<ul style="list-style-type: none"> • Centrum De Heeg: <ul style="list-style-type: none"> ○ In samenwerking met de nieuwe eigenaar CRA Vastgoed wordt de ontwikkelrichting verder uitgewerkt en concreet gemaakt. In het geval dit leidt tot haalbare en uitvoerbare plannen, zullen deze in 2024 worden voorgelegd ter verdere besluitvorming en kunnen eventuele planologische procedures worden voorbereid. ○ Waar mogelijk probeert de nieuwe eigenaar leegstaande winkelpanden direct van een nieuwe functie te voorzien, al dan niet in tijdelijkheid. ○ Vooruitlopend op de sloop van de sporthal, wordt er in 2024 gestart met de bouw van een nieuwe binnensportvoorziening nabij gemeenschapshuis de Boeckel. 	
---	--

8 Plan van Transformatie Enci-gebied	
<p>Sinds 2009 hebben gemeente, provincie Limburg, ENCI, Natuurmonumenten en SPA (bewoners) samengewerkt aan het Plan van Transformatie ENCI-gebied (PvT). Hiertoe is in 2010 een samenwerkingsovereenkomst gesloten en is de Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME) opgericht om de uitvoering te bewaken. In december 2021 heeft de raad ingestemd met een Actualisatie van het PvT. Dit omvat onder meer wijziging van rollen en verantwoordelijkheden. Vanwege de beoogde opheffing van SOME is de gemeentelijke vertegenwoordiging vanaf januari 2022 ambtelijk ingevuld. In 2022 heeft ENCI het bedrijfsterein verkocht aan Limburg Real Estate (LRE). In februari 2023 hebben alle partijen ingestemd met het overdragen van de verplichtingen van ENCI aan LRE en is er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten. Op basis hiervan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is de hoge overgangszone op 50+ NAP in 2023 aan de gemeente overgedragen; • is gestart met de liquidatie van SOME (verwachting dat deze juridisch en financieel in 2024 volledig afgewikkeld is); • krijgt de samenwerking vorm in een Stuurgroep; • werken partijen verder aan de ontwikkeling van het ENCI gebied op basis van de Actualisatie van het PvT 2021 en de Wijzigingsovereenkomst 2023. 	
Beoogde prestaties 2024	Realisatie 2024
<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking middels de Stuurgroep, waarvoor organisatie en voorzitterschap bij de gemeente ligt. • In opdracht van LRE stelt Mecanoo/RDVA een Masterplan op voor het bedrijventerrein. Het Ambitiedocument uit 2023 is hiervoor de basis. Het is de verwachting dat het Masterplan in 2024 aan onder meer de raad ter instemming wordt voorgelegd, als aanvulling op de PvT Actualisatie van 2021. • Als het toekomstbeeld van het bedrijventerrein geborgd is, zal de gemeente starten met de verkoop van de hoge overgangszone 50+ NAP. Over verdeling van kosten en opbrengsten zijn afspraken vastgelegd tussen gemeente, provincie en LRE. • Afhankelijk van besluitvorming over aanwijzing van de (rijks)monumentale status voor het bedrijventerrein, en met name oven 8, zullen in 2024 de noodzakelijke procedurele/planologische stappen gezet worden door het rijk en de gemeente. • Planologische verankering (bestemming) vindt naar verwachting niet plaats via één integraal omgevingsplan voor het gehele ENCI-gebied, maar via deelplannen. Op basis van het Masterplan start in 2024 de uitwerking van de planologische borging voor (delen van) het bedrijventerrein. 	
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • LRE wenst zo snel mogelijk nieuwe bedrijven aan te trekken voor (al dan niet tijdelijke) vestiging op het bedrijventerrein. Dit kan een positief effect hebben op veiligheid en beheersbaarheid. In september 2023 heeft de raad een tweede voorbereidingsbesluit vastgesteld inclusief een wegingskader. Nieuwe initiatieven moeten getoetst worden aan zowel het reguliere publiekrechtelijke kader als aan dit wegingskader. • Op basis van de PvT Actualisatie en de Wijzigingsovereenkomst kan in 2024 de realisatie van het plan van Natuurmonumenten voor de groeve en de lage overgangszone op 38+ NAP worden doorgezet. De voortgang is mede afhankelijk van stikstofbeperkingen. Het betreft onder andere de realisatie en ingebruikname van de water-/natuurspeelplek, een (bedrijfsmatige) schaapskooi en het toegangssysteem voor de groeve. Ook werkt Natuurmonumenten samen met LRE aan de mogelijkheid van een tijdelijke ontvangst-/werklocatie. 	

9 Trega/Zinkwitterrein

<p>Voor het gebied Trega/Zinkwit is medio 2022 een gebiedsvisie vastgesteld. Behalve de gemeente zijn hier onder meer eigenaren, omliggende ondernemers en het buurtnetwerk Limmel bij betrokken. De visie voorziet in een programma van circa 990 woningen, een stedelijke werklocatie van circa 3 ha en een verbetering van de infrastructuur in en rondom en plangebied zodat er meerwaarde ontstaat qua veiligheid, bereikbaarheid en verbinding met stad en Maas. Hoofdzakelijke vanwege stikstofregelgeving is het niet mogelijk om voor het gehele plangebied een integraal bestemmingsplan te maken. Daardoor zijn zowel de financiële haalbaarheid als de planologische mogelijkheden onzeker. Om mogelijke ongewenste ontwikkelingen te voorkomen is er een Voorbereidingsbesluit genomen.</p>	
Beoogde prestaties 2024	Realisatie 2024
<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> In overleg met de gebiedseigenaren onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om gefaseerd te starten met de ontwikkeling van woningbouw. De samenhang tussen stikstofregules, planologie en financiële haalbaarheid is daarbij de grootste uitdaging. 	
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Afhankelijk van de te doorlopen planologische procedures kunnen mogelijk de eerste uitvoeringswerkzaamheden (sanering, aanleg infrastructuur) in 2024 worden opgepakt. 	

10 Lanakerveld	
<p>In 2020 heeft Sunvest de aanbesteding voor de aanleg van een zonneweide van ca.40 hectare op het Lanakerveld gewonnen. In de ontwerpfase is nauw samengewerkt met betrokkenen om middels het inrichten van een brede groenzone het zicht op de Belgische industrie visueel af te schermen. Tevens zijn in het ontwerp diverse ecologische maatregelen meegenomen om de impact op het leefgebied van beschermde diersoorten in de omgeving te mitigeren. Inmiddels is het nieuwe bestemmingplan onherroepelijk en is er een omgevingsvergunning verstrekt.</p>	
Beoogde prestaties 2024	Realisatie 2024
<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> In 2024 wordt naar verwachting het kabel- en leidingtracé afgerond. De Zonneweide zal naar verwachting in 2024 worden aangelegd. De groeninrichting van de grenszone wordt opgeleverd welke in samenwerking met de Belgische partners wordt gerealiseerd. 	

Bijlage 9 Raming algemene uitkering gemeentefonds

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven								
Maatstaf	2024		2025		2026		2027	
	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering
1g-2 WOZ niet-woningen eigenaren	23.384.340,00	-6.858.626,92	23.384.340,00	-6.858.626,92	23.384.340,00	-6.858.626,92	23.384.340,00	-6.858.626,92
1h-2 WOZ niet-woningen gebruikers	23.145.864,00	-5.163.842,26	23.145.864,00	-5.163.842,26	23.145.864,00	-5.163.842,26	23.145.864,00	-5.163.842,26
1a Waarde woningen eigenaren	158.574.040,00	-14.113.089,56	158.574.040,00	-14.113.089,56	158.574.040,00	-14.113.089,56	158.574.040,00	-14.113.089,56
Subtotaal		-26.135.558,74		-26.135.558,74		-26.135.558,74		-26.135.558,74

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is								
Maatstaf	2024		2025		2026		2027	
	Berekend Aantal	Bedrag in basis	Berekend Aantal	Bedrag in basis	Berekend Aantal	Bedrag in basis	Berekend Aantal	Bedrag in basis
8a-3 Bijstandsontvangers	3.391,67	17.182.115,50	3.359,33	17.044.316,72	3.349,00	16.982.645,04	3.349,00	17.089.310,69
2 Inwoners	123.900,00	46.570.293,00	124.800,00	46.758.816,00	125.300,00	46.990.006,00	125.800,00	47.021.524,00
7c-4 Huishoudens met laag inkomen boven drempel	14.369,00	54.009.622,44	14.369,00	51.150.909,89	14.369,00	46.145.468,74	14.369,00	46.177.511,61
12b-2 Inwoners met een migratieachtergrond	14.905,00	5.754.969,55	14.905,00	5.747.815,15	14.905,00	5.749.454,70	14.905,00	5.749.156,60
3c Eenpersoonshuishoudens	41.600,00	6.906.432,00	42.600,00	7.207.920,00	43.400,00	7.015.176,00	44.100,00	7.128.765,00
8b Loonkostensubsidie	345	1.747.763,10	345	1.750.433,40	345	1.749.481,20	345	1.760.469,45
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	15.604,00	8.799.095,60	15.638,00	8.432.635,12	15.679,00	7.856.903,69	15.676,00	7.855.400,36
8f-2 Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	293	300.251,75	293	300.711,76	293	300.547,68	293	302.434,60
5d-2 Inwoners 75+ met drempel	6.076,00	8.052.462,04	6.355,00	8.558.532,70	6.607,00	8.499.178,73	6.892,00	8.866.420,16
7m-2 Laag opleidingsniveau met drempel	13.770,00	3.629.221,20	13.680,00	3.671.848,80	13.630,00	3.494.868,30	13.580,00	3.482.183,60
14a-2 Lokale centrumfunctie (max 20km)	134.720,00	1.463.059,20	135.702,00	1.473.723,72	136.530,00	1.482.715,80	137.201,00	1.490.002,86
14b-2 Regionale centrumfunctie (max 60km)	189.311,00	29.307.235,91	190.691,00	28.998.380,37	191.854,00	27.653.835,56	192.797,00	27.789.759,58
14c-2 Landelijke centrumfunctie	179.593,00	8.155.318,13	180.902,00	8.214.759,82	182.006,00	8.264.892,46	182.900,00	8.305.489,00
15e Leerlingen VO	4.733,60	1.821.962,64	4.733,60	1.821.962,64	4.733,60	1.821.962,64	4.733,60	1.821.962,64
15d Leerlingen (V)SO	2.306,26	1.219.227,41	2.306,26	1.219.227,41	2.306,26	1.219.227,41	2.306,26	1.219.227,41
15h-3 Onderwijsachterstand	6.158,00	928.872,72	6.146,00	927.062,64	6.133,00	925.101,72	6.120,00	923.140,80
38 Bedrijfsvestigingen	12.090,00	1.629.490,20	12.090,00	1.629.490,20	12.090,00	1.629.490,20	12.090,00	1.629.490,20
30 Historische woningen in bewoonde kernen	10.137,00	805.688,76	10.137,00	805.688,76	10.137,00	805.688,76	10.137,00	805.688,76
29 Historische woningen in bewoonde oorden 1930	12.746,00	538.773,42	12.746,00	538.773,42	12.746,00	538.773,42	12.746,00	538.773,42
27c Oppervlak historische kernen, opslag kernen > 65 ha	101	3.408.289,44	101	3.408.289,44	101	3.408.289,44	101	3.408.289,44
36 Kernen	2	229.009,96	2	229.908,90	2	227.772,78	2	227.775,96
36a Kernen met 500 of meer adressen	1	75.166,66	1	75.166,66	1	75.166,66	1	75.166,66
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	1.154,00	36.235,60	1.154,00	36.235,60	1.154,00	36.235,60	1.154,00	36.235,60
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	23.782,53	319.161,62	23.955,29	321.479,98	24.051,26	322.767,96	24.147,24	324.055,95
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	170.196,73	14.749.248,62	170.196,73	15.110.065,69	170.196,73	15.670.012,93	170.196,73	15.670.012,93
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	50	146.797,50	50	146.797,50	50	146.797,50	50	146.797,50
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	589	6.327.927,39	589	6.327.927,39	589	6.327.927,39	589	6.327.927,39
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	50	395.048,00	50	395.048,00	50	393.293,00	50	393.293,00
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	589	4.011.496,41	589	4.011.496,41	589	4.004.746,47	589	4.004.746,47
19 Oppervlakte binnenwater	440	55.484,00	440	55.484,00	440	55.484,00	440	55.484,00
16 Oppervlakte land	5.572,00	217.308,00	5.572,00	217.308,00	5.572,00	217.308,00	5.572,00	217.308,00
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	5.572,00	143.311,84	5.572,00	143.311,84	5.572,00	143.311,84	5.572,00	143.311,84
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	66.770,00	788.553,70	66.770,00	788.553,70	66.770,00	788.553,70	66.770,00	788.553,70
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor woonkernen	66.770,00	3.538.142,30	66.770,00	3.538.142,30	66.770,00	3.538.142,30	66.770,00	3.538.142,30
39 Vast bedrag	1	980.357,93	1	980.357,93	1	980.357,93	1	980.357,93
Subtotaal		234.243.393,54		232.038.581,87		225.461.585,56		226.294.169,41

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)				
Jaren	2024	2025	2026	2027
Uitkeringsfactor	1,395	1,417	1,335	1,325
Subtotaal (B x C (=uf))	326.769.533,99	328.798.670,50	300.991.216,72	299.839.774,47

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is								
Maatstaf	2024		2025		2026		2027	
	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering
56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023	-11.495.864,00	-11.495.864,00	-9.692.459,00	-9.692.459,00	-9.692.459,00	-9.692.459,00	-9.692.459,00	-9.692.459,00
Subtotaal		-11.495.864,00		-9.692.459,00		-9.692.459,00		-9.692.459,00
Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is								
Maatstaf	2024		2025		2026		2027	
	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	368.226,00	368.226,00	368.226,00	368.226,00	368.226,00	368.226,00	368.226,00	368.226,00
72 Beeldende kunst en vormgeving (DU)	324.169,00	324.169,00	324.169,00	324.169,00	324.169,00	324.169,00	324.169,00	324.169,00
102 Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	5.973.911,00	5.973.911,00	5.973.911,00	5.973.911,00	5.973.911,00	5.973.911,00	5.973.911,00	5.973.911,00
106 Vrouwenopvang (DU)	4.008.386,00	4.008.386,00	4.008.386,00	4.008.386,00	3.656.433,00	3.656.433,00	3.656.433,00	3.656.433,00
115 Jeugd (DU)	230.543,00	230.543,00	230.543,00	230.543,00	230.543,00	230.543,00	230.543,00	230.543,00
162 Veiligheidshuizen (DU)	259.490,00	259.490,00	259.490,00	259.490,00	259.490,00	259.490,00	259.490,00	259.490,00
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	160.060,00	160.060,00	160.060,00	160.060,00	160.060,00	160.060,00	160.060,00	160.060,00
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	616.868,00	616.868,00	616.868,00	616.868,00	616.868,00	616.868,00	616.868,00	616.868,00
266 Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	0	0	0	0	0	0		n.v.t.
274 Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	87.722,00	87.722,00	87.722,00	87.722,00	87.722,00	87.722,00	87.722,00	87.722,00
381 Experiment gesloten coffeeshopketen (DU)	207.500,00	207.500,00		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	32.000,00	32.000,00		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
402 Bodembescherming (DU)	0	0	0	0	0	0	0	0
409 Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	0	0	0	0	0	0		n.v.t.
417 Versterking dienstverlening gemeenten: personen met verward gedrag (DU)	337.034,00	337.034,00	337.034,00	337.034,00	337.034,00	337.034,00	337.034,00	337.034,00
421 Extra capaciteit BOAs (DU)	50.702,00	50.702,00	50.702,00	50.702,00	50.702,00	50.702,00	50.702,00	50.702,00
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	69.873,00	69.873,00	69.873,00	69.873,00	69.346,00	69.346,00		n.v.t.
431 Leerlingenvoer Oekraïne (DU)		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
441 Wet goed verhuurderschap (DU)		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
443 Taal voor ontheemden uit Oekraïne (DU)		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
444 Nationaal Actieplan Dakloosheid (DU)		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.		n.v.t.
Subtotaal		12.726.484,00		12.486.984,00		12.134.504,00		12.065.158,00
Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein								
Maatstaf	2024		2025		2026		2027	
	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering	Berekend Aantal	Uitkering
259 Beschermd Wonen (IU)	23.504.879,00	23.504.879,00	23.514.115,00	23.514.115,00	23.523.771,00	23.523.771,00	23.523.771,00	23.523.771,00
260 Participatie (IU)	18.307.604,00	18.307.604,00	17.473.469,00	17.473.469,00	16.753.543,00	16.753.543,00	16.369.557,00	16.369.557,00
261 Voogdij/18+ (IU)	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal		41.812.483,00		40.987.584,00		40.277.314,00		39.893.328,00
Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker								
Aanvullingen v/d gebruiker	2024		2025		2026		2027	
	Opgave	Uitkering	Opgave	Uitkering	Opgave	Uitkering	Opgave	Uitkering
Subtotaal		0		0		0		0
Totaal		343.677.078,25		346.445.220,76		317.575.016,98		315.970.242,73

Bijlage 10 Mutaties meicirculaire 2023

De gemeentefonds uitkering bestaat uit drie onderdelen: de algemene uitkering, de decentralisatie-uitkeringen en de integratie-uitkeringen.

De algemene uitkering wordt verdeeld aan de hand maatstaven. Het geld is niet geormerkt en het hoort tot de algemene middelen van de gemeente en hiermee tot de bevoegdheid van de gemeenteraad. Dat is ook de reden waarom de mutaties in de algemene uitkering worden meegenomen in de budgettaire kaders. De omvang van de algemene uitkering loopt gelijk op met de uitgavenontwikkeling van de verschillende ministeries. Als de uitgaven van de ministeries stijgen, groeit het gemeentefonds verhoudingsgewijs mee. Als de uitgaven van de ministeries dalen door bijvoorbeeld bezuinigingen, dan krimpt het gemeentefonds. Dit heet: 'samen de trap op, samen de trap af' en het wordt ook wel de normeringssystematiek genoemd.

Decentralisatie-uitkeringen kan het Rijk binnen het gemeentefonds gebruiken als het tijdelijke middelen betreft, bijzondere indexatie-afspraken kent of als een goede verdeling niet lukt via de maatstaven van de algemene uitkering. Hoewel decentralisatie-uitkeringen niet geormerkt zijn, worden deze wel met een bepaalde bestemming door het Rijk verstrekt. Strikt genomen is een nieuwe taak dan ook de bevoegdheid van de raad. Maar omdat het geld met een bepaalde bedoeling wordt verstrekt, doet de ambtelijke organisatie bestedingsvoorstellen aan het college en neemt de bedragen op in de begroting. Omdat het in tegenstelling tot mutaties in de algemene uitkering om budgettair neutrale wijzigingen gaat (tegenover de extra inkomsten staan ook extra kosten voor de realisatie van een beoogd doel) worden de mutaties in de decentralisatie-uitkeringen niet op-/meegenomen in de budgettaire kaders.

Integratie-uitkeringen kunnen worden gezien als decentralisatie-uitkeringen die de uitgesproken intentie van het Rijk kennen om uiteindelijk op te worden genomen in de algemene uitkering. Deze uitkeringen zijn dan ook fors afgenomen de afgelopen jaren. De laatste resterende pijlers zijn Beschermd Wonen en Participatie. Ook voor de mutaties in de integratie-uitkeringen geldt dat we de effecten daarvan niet meenemen in de budgettaire kaders.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkering: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

De raad wordt als volgt geïnformeerd over de intensiveringen en nieuwe taken uit de circulaires:

- o Meicirculaire 2023 >>> Begroting 2024
- o Septemercirculaire 2023 >>> Bestuursrapportage-2 2023
- o Decemercirculaire 2023 >>> Jaarrekening 2023

Uit de meicirculaire 2023 volgen onderstaande nieuwe taken (bedragen x € 1.000).

	2023	2024	2025	2026	2027
Taakmutaties					
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	21.535	22.140	22.624	21.435	20.778
GDI voorzieningen 2022	-54.234				
Handhaving energielabel C kantoren	2.135	2.178	2.212	-2.081	-2.011
Verdeling structurele middelen Wet goed Verhuurderschap	21.380	21.807	22.153	20.919	20.212
Flankerend beleid energiearmoede	430.214				
Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	344.163				
Correctie IPS		644	651	613	592
Loon- en prijsbijstelling 2023 participatie	57.664	60.251	63.856	-183	-177
Loon- en prijsbijstelling 2023 AP Jeugdhulp		687.409	393.206	2.623	2.546
Loon- en prijsbijstelling 2023 Voogdij 18+	448.567	458.944	466.949		
Compensatieregeling voogdij 18+	-263.070				
Werkdrukverlaging jeugdbescherming	-88.957				
Integraal Zorgakkoord (WMO abonnementstarief)			1.021.197	977.192	956.854
Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp WMO			911.422	872.854	855.487
Herinvoering eigen bijdrage WMO				-2.031.785	-1.991.347
Overgangsrecht levenslang			-574	-552	-542
Jeugdzorg		11.464.510	6.935.281		
Voorschoolse educatie	13.793	6.138	6.260	5.924	5.736
Subtotaal:	933.189	12.724.021	9.845.236	-133.041	-131.872
IU/DU/SU					
Brede impuls combinatiefuncties/buurt sportcoaches (DU)	-483.646	-483.646	-483.646	-483.646	-483.646
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	-22.139	-22.139	-22.139	-22.139	-22.139
Vrouwenopvang (DU)	4.200	4.200	4.200	3.831	3.831
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	-21.492	-21.492	-21.492	-21.492	-21.492
Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	-63.905	-63.905	-63.905	-63.905	-63.905
Armoedebestrijding kinderen (DU)		-2.524	-2.524	-2.524	-2.524
Bodembescherming	358.855				
Wet Goed Verhuurderschap	125.338				
Leerlingenvoer Oekraïne	101.699				
Taal voor ontheemden uit Oekraïne	72.173				
Nationaal Actieplan Dakloosheid	856.451				
Maatschappelijke begeleiding	123.240				
Einde lening Inburgeringsplicht (ELIP)	17.688				
Subtotaal:	1.068.462	-589.506	-589.506	-589.875	-589.875
3 D's in het sociaal domein					
Beschermde Wonen (IU)	1.569.290	1.569.796	1.570.403	1.571.039	1.571.039
Participatie (IU)	1.012.516	984.094	904.562	938.604	936.479
Voogdij/18+ (IU)	1.564.225				
Subtotaal:	4.146.031	2.553.890	2.474.965	2.509.643	2.507.518

Het effect op de algemene middelen van de meicirculaire 2023 is in het budgettaire kader van de 1^e bestuursrapportage 2023 meegenomen.

Bijlage 11 Ambities coalitieakkoord 2022-2026

1	Veerkrachtige wijken
Ambities voor de middellange termijn	
1.M1	De beweging naar samenhangend, oplossingsgericht werken aan veerkrachtige wijken starten we in twee nog nader te bepalen gebieden. In deze aanpak komen niet regelingen centraal te staan, maar de oplossingen. We doen dit in nauwe samenspraak met inwoners en de partners in de wijk: zorg- en welzijnsorganisaties, onderwijs, cultuur, woningbouwcorporaties en ondernemers. Daarbij sluiten we aan bij goede voorbeelden uit de rest van het land. Gezien de forse impact op zowel de eigen organisatie als onze partners doen we dit stap voor stap.
1.M2	Door het sluiten van een sociaal contract met de wijk slaan we in deze twee gebieden met de bewoners en maatschappelijke partners de handen ineen. In zo'n sociaal contract spreken we concrete meetbare doelen met elkaar af. Voor de gemeente betekent dit dat we verder kijken dan de individuele indicatie voor de Jeugdwet, de Participatiewet en de WMO, en dat we met bewoners en partners gaan kijken naar oplossingen die werken voor de buurt. Daarvoor moeten we een breed aantal budgetten durven ontschotten en zaken durven loslaten. Een voorbeeld van deze werkwijze is de Doorbraakmethode. Niet meer overlegtafels, maar een beter gesprek aan de keukentafel. Een overheid die meer zichtbaar en aanspreekbaar is in de wijk, en daar haar beste mensen voor inzet.
1.M3	Om die omslag te kunnen maken, om te werken vanuit en om samen te werken met mensen en buurten is eerst groot onderhoud nodig. De basis moet op orde. We moeten meer grip krijgen op de instroom en de uitstroom in de diverse regelingen, zodat we ondersteuning kunnen garanderen voor de mensen die het echt nodig hebben. We zetten onze inzet om meer grip te krijgen op het aantal en de kwaliteit van de aanbieders voort, om zo meer grip te krijgen op de uitgaven. Daarvoor hebben we ook betere data nodig. Zodat we weten wat de effecten zijn van ons beleid en tijdig kunnen bijsturen. Dit gaat allemaal niet vanzelf, daar is tijd en menskracht voor nodig
Ambities voor de periode 2022-2026	
1.C1	In twee gebieden werken we samen met inwoners en andere daar werkzame partijen aan een wijkontwikkelingsplan voor de middellange termijn. Oplossingen zijn daarbij leidend, we laten ons daarbij niet op voorhand beperken door hoe zaken op dit moment georganiseerd zijn. We doen dit stap voor stap, in afstemming met het proces van organisatieontwikkeling. De basis op orde krijgen is immers randvoorwaardelijk.
1.C2	Daarom continueren we het verbeterplan Duurzaam Sociaal Domein. Op 1 januari 2023 zijn de meeste onderdelen daarvan geïmplementeerd, maar het zal nog wel twee jaar duren voor de effecten daarvan volop zichtbaar zijn. De in gang gezette acties om financieel meer grip te krijgen op het Sociaal Domein worden doorgezet. Eerder afgesproken bezuinigingen moeten binnen het Sociaal Domein worden ingevuld. Bij de begroting 2023 zullen daarvoor voorstellen worden gedaan. Daarbij kijken we ook naar mogelijkheden van Europese subsidies.
1.C3	Deze nieuwe werkwijze, te beginnen in twee gebieden, betekent ook dat we gaan bezien of de dienstverlening niet langer wordt geconcentreerd aan de Randwycksingel maar in het kader van schaalverkleining op termijn niet beter stap voor stap meer naar de wijken toe wordt gebracht.
1.C4	De toegepaste methodiek in de 50-gezinnen-aanpak (doorbraakmethode) wordt waar nodig verbeterd en doorgezet. Preventie en vroegsignalering krijgen hierbij meer aandacht.
1.C5	Vrij toegankelijke, laagdrempelige, wijkgerichte voorzieningen, die een sociale basis voor ontmoeting en ontwikkeling vormen.

1.C6	We gaan ons inzetten om te komen tot een regiodeal Zuid-Limburg, waarvoor we onze ambitie rondom veerkrachtige wijken willen inbrengen
------	--

2	Gebiedsontwikkeling
	Ambities voor de middellange termijn
2.M1	We werken verder aan het slechten van nog resterende oost-west-barrières, zoals het spoor, denk aan de ambities rondom de stationsomgeving. Hiervoor gaan we actief lobbyen richting het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (Mirt) van de rijksoverheid, in samenhang met de omvorming van Maastricht tot doorreisstati- on. Plannen van betrokken inwoners worden daarbij meegewogen.
2.M2	Ook werken we aan het versterken van de noord-zuid-relatie door de verbinding met de Maas te versterken (inclusief meer ruimte voor de rivier), gericht op veiligheid, op het versterken van de aantrekkelijkheid van de Maasoeveren en de bereikbaarheid van beide zijden van de Maas.
2.M3	Een van onze grootste gebiedsopgaven is de doorontwikkeling van de Campus Randwyck, ook wel de Maastricht Health Campus genoemd. Hier moet tegelijkertijd de inmiddels belangrijkste economische motor van de stad kunnen doorgroeien en ook een aantrekke- lijk en betaalbaar woon- en verblijfsklimaat worden gecreëerd. Voor de huidige bewoners van Randwyck, maar ook om voldoende studentenwoningen te bouwen om de verwachte groei op te vangen.
2.M4	Randwyck is de plek in de stad waar we op markante plekken met bouwen de hoogte in kunnen. Daarbij stellen we eisen aan architectonische kwaliteit, zodat een aantrekkelijke skyline ontstaat. Om het gebied aantrekkelijker te maken gaan we met partners in gesprek over vergroening en het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op maaiveld- niveau. De aansluiting vanuit de A2 naar Randwyck vraagt tenslotte om verbetering.
2.M5	De Groene Loper wordt verbonden met de campus en het economisch cluster van de campus wordt doorgetrokken naar bedrijventerrein Maastricht-Zuid. De campus wordt verbonden met de omliggende wijken.
2.M6	Maastricht is een kennisstad. De universiteit en de Hogeschool Zuyd spelen niet alleen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de kenniseconomie en de arbeidsmarkt, maar zijn ook van grote betekenis voor de ruimtelijke ontwikkeling van onder meer het centrum. We gaan met de kennisinstellingen in gesprek over hun rol en betekenis in het centrum, in de stad en in Zuid-Limburg. We bezien samen hoe we die rol kunnen bestendigen en tegelijkertijd tegemoet kunnen komen aan hun wens om huisvesting bij de tijd te brengen.
	Ambities voor de periode 2022-2026
2.C1	In een aantal belangrijke gebieden van de stad voorzien we in de komende jaren grote ontwikkelingen. Denk aan het ENCI-terrein, Limmel aan de Maas, Belvédère, kwetsbare buurten en de Maasoeveren. Die ontwikkelingen moeten ons niet overkomen, daar willen we sturing en richting aan geven, zodat ze passen in onze omgevingsvisie en invulling geven aan de opgaven die we hebben in de stad en het bevorderen van brede welvaart.
2.C2	We gaan actief het gesprek aan met de partners in Randwyck om tot een concreet plan voor gebiedsontwikkeling te komen, inclusief verbinding met aangrenzende wijken.
2.C3	Samen met partijen geven we verdere richting aan de ontwikkeling van de binnenstad, gericht op een mix van functies, waar ook wonen en cultuur onderdeel van uitmaken.
2.C4	Voor twee gebieden maken we samen met bewoners en partners wijkontwikkelings- plannen voor de middellange termijn.

2.C5	We onderzoeken op welke wijze bestemmingsplannen voor het centrum aangepast moeten worden om grip te houden op de ontwikkelingen, zodat wonen, winkelen en recreëren in balans zijn. Daarbij kijken we onder meer naar opkoopbescherming, een doelgroepenverordening, branchering en mengformules daarbinnen ('blurring').
2.C6	We onderzoeken of er welstandsluwere of welstandsvrije zones in de stad kunnen komen. Oplossingen worden gezocht voor het dreigend tekort aan bedrijventerreinen.

3	Veiligheid en leefbaarheid
	Ambities voor de middellange termijn
3.M1	Samen met nieuwe opzet participatie met de buurt binnen het gebiedsgericht werken kijken naar gerichte plannen per buurt en regie op de aanpak daarvan.
3.M2	Lobby in regionaal verband richting Den Haag voor meer politiecapaciteit in Limburg.
	Ambities voor de periode 2022-2026
3.C1	Uitbreiding van het aantal boa's, in te zetten op straat. Daarvoor kijken we ook naar vermindering administratieve lasten.
3.C2	Inzet boa's in de nachtelijke uren wordt opnieuw ingevoerd.
3.C3	Daarnaast meer handhaving ten behoeve van dierenwelzijn.
3.C4	Actualiseren beleidskader dierenwelzijn, met aandacht voor evacuatie bij hoog water.
3.C5	Na uitbreiding van het aantal fietsparkeer plekken striktere handhaving op foutgeparkeerde fietsen.
3.C6	Aandacht voor het verbeteren van de verkeersveiligheid in de wijken.
3.C7	Aandacht voor de (verkeers)veiligheid in de omgeving van scholen.
3.C8	De hondenbelasting wordt verlaagd tot kostendekkend niveau, vanuit het oogpunt dat de vervuiler betaalt.

4	Wonen
	Ambities voor de middellange termijn
4.M1	Betaalbare, toekomstbestendige en duurzame kamers, appartementen en huizen realiseren voor diverse doelgroepen in Maastricht door actief woonbeleid.
4.M2	Stimuleren van doorstroom op de woningmarkt.
4.M3	Sturen op en faciliteren van grootschalige, volwaardige en betaalbare studentencampussen.
	Ambities voor de periode 2022-2026
4.C1	Woningbouw op het Trega-Zinkwit terrein in Limmel, die zorgt voor een kwalitatieve aanvulling op het woningaanbod van Limmel door een passende mix van betaalbare en duurdere woningen. Deze ontwikkeling zorgt er voor dat Limmel ruimtelijk met de Maas en de stad wordt verbonden.
4.C2	Doorontwikkeling van woningbouw en ontmoetingsplekken op de campus Randwyck.
4.C3	Gerichte aandacht voor innovatieve projecten zoals collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) bij woningbouw en projecten.

4.C4	Doorstroom op de woningmarkt door het toevoegen van levensloopbestendige woningen voor senioren en betere communicatie over de voor- en nadelen van een mogelijke verhuizing.
4.C5	Meer starterswoningen voor alleenstaanden en jonge gezinnen.
4.C6	We evalueren de 40-40-40 regeling en zoeken naar instrumenten die een alternatief zijn om de leefbaarheid in de wijken te borgen.
4.C7	Het bouwen van studentencampussen met aantrekkelijke voorzieningen.
4.C8	Compact bouwen (inbreiding) in plaats van uitbreiding van de bebouwde kom, met op nader te bepalen plekken ruimte voor hoogbouw.
4.C9	We onderzoeken of het WMO-beleid aangepast kan worden om bestaande complexen geschikt te maken voor langer thuis wonen en gezamenlijke voorzieningen.
4.C10	We stellen een woonzorgvisie op waarbij wonen en zorg aan elkaar verbonden worden voor diverse doelgroepen.
4.C11	De samenwerking met de corporaties pakken we anders aan: strategischer, meer gebiedsgericht en met meer oog voor maatschappelijk rendement. De afschaffing van de verhuurdersheffing geeft meer ruimte voor verduurzaming (hetgeen zorgt voor lagere energielasten), voor nieuwbouw voor prioritaire groepen en leefbaarheid. Zo ontstaat er een win-win situatie.

5	Klimaat en energie
	Ambities voor de middellange termijn
5.M1	Aanpak hoogwaterproblematiek samen met betrokken partners, op een wijze die ook kwaliteiten toevoegt aan de stad. Maatregelen die op korte termijn genomen kunnen worden, nemen we uiteraard op korte termijn.
5.M2	Uitvoering geven aan de transitievisie warmte en het verduurzamen van de bestaande bebouwing, met name door isolatie van woningen.
5.M3	In navolging van de regionale energiestrategie inzetten op het verhogen van duurzame energieproductie, zoveel mogelijk via multifunctioneel ruimtegebruik, waarbij de vertaling in het centrumstedelijk gebied extra zorgvuldigheid vereist vanwege beperkingen in ruimte en multifunctioneel gebruik.
5.M4	Koers houden bij het verduurzamen van de gemeentelijke organisatie door stapsgewijs het wagenpark en de gemeentelijke gebouwen verder energieneutraal te maken richting het einddoel van 2030.
	Ambities voor de periode 2022-2026
5.C1	Verduurzaming nieuwbouwprojecten. Dat doen we bij 'eigen' projecten maar dat nemen we ook op in prestatieafspraken met de woningcorporaties.
5.C2	Voor nieuwbouw zetten we ook in op hergebruik en circulariteit van bouwmaterialen.
5.C3	Ook stimuleren we particuliere woningeigenaren tot verduurzaming en bouwen we actief aan allianties om hen hierbij te ondersteunen, bijvoorbeeld het rijksprogramma isolatie. Bijzondere aandacht verdienen hierbij (on)mogelijkheden rondom monumentale panden.
5.C4	We zetten in op de mogelijkheden van groene waterstof en zoeken hierin naar samenwerking.

5.C5	We zetten in op het vergroenen van de gehele stad, met bijzondere aandacht voor het centrumstedelijke gebied en biodiversiteit. Op die manier kunnen we hittestress tegengaan, het opnemen van water bevorderen, ons bomenbestand uitbreiden en een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving creëren die beweging stimuleert.
5.C6	In overleg met ondernemers en bewoners verkennen we of aanloopstraten in de binnenstad om te vormen zijn tot fietsstraten waar de auto te gast is, bij voorkeur binnen regulier onderhoud.
5.C7	In overeenstemming met bewoners en ondernemers Wyck autoluwer maken.
5.C8	Bij scholen geven we nadrukkelijker aan dat daar sprake is van een schoolzone waar passend rijgedrag bij hoort.
5.C9	Verdere uitbouw van P&R-locaties aan de randen van de stad, waar mogelijk in slimme combinaties met andere ruimteclaims zoals zonneweides.
5.C10	In het centrum wordt een forse uitbreiding van het aantal fietsparkeerplaatsen gerealiseerd. Als dat op korte termijn niet mogelijk blijkt in bestaande panden wordt serieus gekeken naar een nieuwe ondergrondse stalling.
5.C11	We kijken of de milieuzone een effectieve maatregel kan zijn om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren. Wij kijken daarbij ook naar de koppelkans met Zero-Emission-zone voor Stadslogistiek (ZES), onder meer op het gebied van de daarvoor benodigde cameratechniek.
5.C12	Herijking van het afvalbeleid.
5.C13	Investeren in meer groene schoolpleinen.

6	Participatie
	Ambities voor de middellange termijn
6.M1	Verbeteren van het gesprek met de stad waardoor het vertrouwen in de (gemeentelijke) overheid groeit.
6.M2	Integraler werken in de wijk als basis voor een nieuwe wijkgerichte aanpak
	Ambities voor de periode 2022-2026
6.C1	Introductie van stadsdeelregisseurs en stads- deelwethouders rondom zeven stadsdelen, inclusief adequate werkbudgetten.
6.C2	Er komt een participatieverordening, waardoor inwoners meer in staat zijn om mee te denken en om oplossingen te realiseren in de eigen wijk. Belangrijk om participatieprocessen te evalueren.
6.C3	Een burgerraad wordt ingesteld voor de actualisatie van de omgevingsvisie.
6.C4	Er komt meer ruimte voor het uitdaagrecht, ofwel het 'right to challenge'.
6.C5	De burgerbegroting wordt verder uitgebouwd.
6.C6	Meer integraal werken in de wijk wordt gestimuleerd.

7	Economie en arbeidsmarkt
Ambities voor de middellange termijn	
7.M1	Ruimte voor starters en scale ups in en rond de Health Campus in Randwyck en bedrijventerrein Maastricht Zuid zodat het ecosysteem voor de innovatieve kenniseconomie versterkt wordt.
7.M2	We stimuleren kennis en vakmanschap op het gebied van gezondheid (zoals voeding en life sciences), duurzaamheid (zoals circulariteit) en creativiteit (zoals de kunsten en de creatieve industrie). Samen met de partners maken we dit zichtbaarder, meer toegepast en dat hiervan ook inwoners profiteren. Innovatie is het sleutelwoord, waarbij het gaat om kennis en vakmanschap op alle niveaus: MBO, HBO en WO.
7.M3	We versterken een interessante mix van functies van horeca, retail, recreatie, cultuur, wonen en werken zodat de binnenstad van Maastricht verder groeit naar een ontmoetings- en verblijfsstad. Het hart van de stad is de plek waar behalve geconsumeerd, ook gemaakt, gewoond en gecreëerd wordt.
7.M4	We willen dat iedereen die dat kan, ook aan de slag gaat. Iedereen heeft talenten. We zoeken naar mogelijkheden om ieders talent maatschappelijk in te zetten, door middel van betaald werk, opleiding of vrijwilligerswerk. We helpen mee in de zoektocht naar creatieve oplossingen. Daaraan te werken is een gedeelde verantwoordelijkheid van werkgevers, overheden, onderwijsinstellingen en werknemers.
7.M5	We onderzoeken om naast de landelijke bijstandsnorm mensen meer ruimte te geven om bij te verdienen en gebruiken daarbij goede voorbeelden uit de rest van het land.
Ambities voor de periode 2022-2026	
7.C1	Intensiever en meer gestructureerd overleg van het stadsbestuur noodzakelijk met de kennispartners in de stad.
7.C2	Samen met partners zoals de Health Campus en Liof-Acquisitie werken aan het aantrekken van bedrijven en industrieën die passen in het kennisprofiel van de stad, met speciale aandacht voor aansluiting bij de ontwikkelingen op en rond de Health Campus, in ieder geval in de vorm van het realiseren van een tweede 'incubator'.
7.C3	Mogelijkheden onderzoeken om een meer bij de (kennis)economische ontwikkelingen in de stad en bij het profiel van de stad passend opleidingsaanbod te stimuleren.
7.C4	Vergroten en promoten van het aanbod aan gratis taalcursussen Nederlands voor studenten. We gaan hierover in gesprek met de Universiteit Maastricht over de wijze waarop zij hun verantwoordelijkheid hierin invullen.
7.C5	Accountmanagers voor MKB, meer faciliterend beleid.
7.C6	Stimuleren van actieve acquisitie van congressen, in eerste instantie via het Maastricht Convention Bureau.
7.C7	Het Werkcentrum wordt in Centre Ceramique verder uitgewerkt tot laagdrempelige ontmoetingsplek voor alle vragen over arbeidsmarkt, onderwijs en de toeleiding naar werk.
7.C8	In de regio Zuid-Limburg werken we samen aan één werkgeversservicepunt dat onder de noemen werkcentrum de (digitale) toegangspoort wordt voor alle dienstverlenende organisaties waar ook werkgevers en werknemers toe behoren.
7.C9	Iedereen moet mee kunnen doen, ook de mensen die moeilijker toe te leiden zijn naar de arbeidsmarkt. We zetten in op activering van deze groep, met toeleiding naar werk waar mogelijk.

7.C10	Circulaire economie bevorderen en in samenwerking met ondernemers en Samenwerkende Industrierterreinen Maastricht hiervoor concrete plannen maken.
-------	--

8 Cultuur	
Ambities voor de middellange termijn	
8.M1	Vergroten van de mogelijkheden voor alle jeugdigen om cultuur te kunnen meemaken.
8.M2	Versterken van de verbinding tussen amateurs en professionals, omdat die dynamiek nieuw talent helpt ontdekken en de verenigingen vitaal houdt.
8.M3	Versterken van netwerk tussen culturele makers onderling en met maatschappelijke en economische partijen in de stad en regio, onder andere via faciliteren en stimuleren cross-overs om bijdrage te leveren aan vraagstukken van de stad.
8.M4	Bijdragen leveren aan vergroten veerkracht van de wijken in samenwerking met culturele partners.
8.M5	Met makers, instellingen en activiteiten impuls geven aan ontwikkeling van diversiteit van functies in binnenstad en daarmee een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het centrum als "place to become"
8.M6	De bijdrage van cultuur voor ambities Maastricht als "gezonde stad" meer uitwerken en zichtbaar maken
Ambities voor de periode 2022-2026	
8.C1	We geven een impuls aan cultuureducatie, zoals de ondersteuning van het muziekonderwijs op scholen, zo mogelijk in samenwerking met amateurverenigingen.
8.C2	We ondersteunen en investeren meer in onze amateurverenigingen. Zij zijn van grote waarde voor de stad.
8.C3	We stimuleren de samenwerking tussen deze verenigingen met andere maatschappelijke organisaties in de buurt en met de professionele makers, instellingen en kunstopleidingen die onze stad rijk is. Zo ondersteunen we de veerkracht van inwoners en wijken.
8.C4	We stimuleren en ondersteunen initiatieven op het gebied van Maastrichtse taal- en cultuur.
8.C5	In 2024 organiseren we een Maastrichtjaar om de verbindende kracht van cultuur in de stad een impuls te geven.
8.C6	Inzetten op meer (tijdelijke) ruimte voor makers samen met maatschappelijke partners: leegstandsbeheerders, woningcorporaties en particuliere eigenaren.
8.C7	We houden vast aan de realisatie van een Middenzaal omdat dit de positie van de amateurkunst in de stad versterkt en hen een eigen podium geeft. We onderzoeken de realisatie in het theater aan het Vrijthof, omdat dit de voorkeurslocatie voor deze middenzaal is.
8.C8	We onderzoeken hoe de Bonbonnière weer een vitale rol kan vervullen in onze stad, bij voorkeur in een culturele context.
8.C9	De openingstijden van Centre Céramique worden verruimd.
8.C10	De subsidie voor de Muziekgieterij wordt conform afspraak tot 2024 stap voor stap verhoogd. In 2024 wordt bekeken wat structureel nodig is.

8.C11	We gaan actief museumbelief voeren en reserveren daarvoor een bescheiden bedrag.
8.C12	We blijven met het Rijk en onze regionale partners samenwerken bij de verdere ontwikkeling van de stedelijke cultuurregio en reserveren middelen om de rijksregeling te matchen.
8.C13	We koesteren ons religieus erfgoed en bekijken hoe we onze monumentale kerkgebouwen via herbesteding kunnen behouden voor de toekomst. We reserveren ook hier middelen om regelingen te matchen via een Maastrichts kerkenprogramma (onderhoud en herbesteding).
8.C14	We benutten de verbindende kracht van cultuur met onze maatschappelijke opgaven en de verbeeldingskracht van cultuur met gebiedsontwikkeling.
8.C15	We onderzoeken – in samenspraak met regio en Provincie - of een kandidatuur voor Culturele Hoofdstad in 2033 de verbindende kracht van cultuur in de (Eur)regio kan versterken en welke Zuid-Limburgse stad hiervoor het meest kansrijk is. Daarnaast gaan we actief op zoek naar meer culturele samenwerking over de grens.
8.C16	We stimuleren cultureel ondernemerschap bij onze culturele instellingen. We bekijken op welke manier we het Theater aan het Vrijthof intern kunnen verzelfstandigen.

9	Sport en bewegen
	Ambities voor de middellange termijn
9.M1	Verhogen sport- en beweegdeelname van de Maastrichtenaar
9.M2	Gezamenlijk gebruik van sportaccommodaties als ontmoetingspunt in de wijk
	Ambities voor de periode 2022-2026
9.C1	Voortzetten programma's Maastricht Sport in combinatie met partners.
9.C2	Verbeteren van de sportaccommodaties.
9.C3	Bevorderen van multifunctioneel gebruik van sport- en overige (wijk)accommodaties.
9.C4	Verbeteren van sport- en spelmogelijkheden in de openbare ruimte.
9.C5	Right to Challenge voor organisaties die zelf verantwoordelijk willen zijn voor hun voorzieningen
9.C6	Koesteren grote sportevenementen
9.C7	Gesprekken met MVV over talentontwikkeling en maatschappelijke verbinding.

10	Maastricht en de (Eu)regio
	Ambities voor de middellange termijn
10.M1	Betere samenwerking met de grensgemeenten.
10.M2	Verder verbeteren van de samenwerking in de Euregio, liefst via concrete gezamenlijke projecten.
10.M3	Aansluiten bij en bevorderen van regionale, provinciale en landelijke initiatieven op het gebied van grensoverschrijdend openbaar vervoer, waarbij een betere en snellere openbaar vervoersverbindingen met Luik/Brussel en Aken.
	Ambities voor de periode 2022-2026

10.C1	(Behoeft)onderzoek naar een betere en snellere openbaar vervoersverbinding (intercity) tussen Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen, met meer en latere vertrektijden.
10.C2	Voortzetting van de samenwerking met de gemeenten in Zuid-Limburg, waarbij goede onderlinge verhoudingen en zakelijke afspraken hand in hand gaan.
10.C3	Samen met Provincie Limburg en Maastricht University kijken naar hernieuwde invulling van Maastricht als Europese stad.
10.C4	Binnen NOVI Zuid-Limburg werken we samen met (Eu)regionale partners aan het verzilveren van (grensoverschrijdende) kansen op het gebied van onder meer circulaire economie en brede welvaart.
10.C5	Verstevigen lobbycapaciteit.

11	Onderwijs en jeugd
	Ambities voor de middellange termijn
11.M1	Bevorderen van kansengelijkheid, te beginnen in het onderwijs.
11.M2	Brede scholengemeenschap aan beide zijden van de Maas.
	Ambities voor de periode 2022-2026
11.C1	Aanpak laaggeletterdheid
11.C2	Elk kind toegang tot boeken (incl. stimuleren van bibliotheek op school), tot sport en cultuur
11.C3	Snelle en goede inburgering nieuwkomers via taal en werk
11.C4	Nadere invulling van het transformatieplan jeugd, met inzet op integrale ondersteuning jeugdige, langdurige contracten met zorgaanbieders, de herinrichting van de toegang en nieuwe landelijke afspraken over het financieel kader.
11.C5	Onderzoek naar de bekostiging van de huisvesting van het PO en VO.
11.C6	Brede scholengemeenschappen met een zo ruim mogelijk aanbod van opleidingen aan beide zijden van de Maas.
11.C7	Onderzoek naar de wenselijkheid van meer internationaal aanbod in basis- en voortgezet onderwijs.
11.C8	Verder onderzoeken we mogelijkheden voor het aanbieden van schoolontbijt/schoollunch in het kader van gezond kindcentrum in beweging.

12	Bestuur, organisatie en financiën
	Ambitie voor de periode 2022-2026
12.C1	Het stadsbestuur moet meer vanuit samenwerking vorm en inhoud geven aan de ontwikkeling van onze stad en de daarmee gepaard gaande opgaven. Meer werken vanuit partnerschap en vertrouwen. Met een programma dat uitnodigt om samen te werken en te verbinden op inhoud, met daarop de inwoners, buurt en wijk centraal gepositioneerd. Daarbij is een stevige gebiedsgerichte werkwijze vanuit bestuur én organisatie noodzakelijk om de verbinding naar wijken en buurten te herstellen. In deze benadering past ook een open dialoog met de raad.

Bijlage 12 Afkortingen

AB	Algemeen bestuur
ACM	Autoriteit Consument en Markt
ADV-Limburg	Antidiscriminatievoorziening Limburg
AINSI	Art Industry Nature Society Innovation
A&O Fonds	Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
APV	Algemene plaatselijke verordening
ASL	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg
AvA	Algemene vergadering van aandeelhouders
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AVL	Afvalverwijdering Limburg
BAG	Basisregistraties voor adressen en gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BCF	BTW-compensatiefonds
BENG	Bijna energieneutrale gebouwen
BGE	Bougrondexploitatie
BGG	Begeleiding groep
BGM	Buitengoed Geul en Maas
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIE	Bouwgronden in exploitatie
BIS	Basisinfrastructuur
BMG	Buitengoed Geul en Maas
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BO	Basisonderwijs
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOG	Bebouwd onroerend goed
BOL	Beroeps opleidende leerweg
BO-MIRT	Bestuurlijke overleggen Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
BOWW(Z)	Bestuurlijk overleg wonen wijken (en zorg)
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BRP	Basisregistratie personen
BRZO	Besluit risico zware ongevallen
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	Gebundelde uitkering
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CC	Centre Céramique
CHNT	Cultural Heritage and New Technologies
CNME	Centrum voor Natuur en Milieu Educatie
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
COVID	Coronavirus disease (coronavirusziekte)
CO2	Koolstofdioxide
CPB	Centraal Planbureau
CPI	Consumentenprijsindex
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CSV	Customer Service Valley
DB	Dagelijks bestuur
DMJOP	Duurzame meerjaren onderhoudsplanning
DOR	Digitaal Opkopers Register
DSD	Duurzaam sociaal domein
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EAA	European Association of Archaeologists
EADTU	European Association of Distant Teaching Universities
EAM	Educatieve Agenda Maastricht
ECB	Europese Centrale Bank
EFFORTS	European Federation of FORTified Sites
EIPA	European Institute of Public Administration
EJC	European Journalism Centre

EMM	Exploitatie Maatschappij Maastricht B.V.
EMR	Euregio Maas-Rijn
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENCI	Eerste Nederlandse Cement Industrie
ENG	Energie neutrale gebouwen
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPZ	N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland
EU	Europese Unie
ESZL	Economische Samenwerking Zuid-Limburg
FIDO	Wet financiering decentrale overheden
FLO	Functioneel leeftijdsontslag
FMI	Funciemengingsindex
FTE	Fulltime-equivalent
GEO	Geografische (informatie)
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GTE-E	Groente-, fruit- en tuinafval - etensresten
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIDS	Gezond in de stad
GOAB	Gemeentelijke Onderwijsachterstandenbeleid
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Grondexploitatie
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GW	Gemeentewet
HAVO	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
HbH	Hulp bij huishouden
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HCL	Historisch Centrum Limburg
HIC	High Impact Crime
HRM	Human Resource Management
I&A	Informatisering en automatisering
IBOR	Integraal beheer openbare ruimte
IBS	In bewaring stellingsprocedure
ICT	Informatie en communicatie technologie
IHP	Integraal huisvestingsplan
IKC	Integrale kindcentra
IMOC	Prijs materiële overheidsconsumptie
IND	Immigratie- en naturalisatiedienst
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPO	Interprovinciaal overleg
IPW	Instituut voor Publieke Waarden
IRM	Integraal riviermanagement
ISV	Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing
IVA	Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten
IVM	Integrale veiligheidsmonitor
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JIM	Jumping Indoor Maastricht
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
KBL	Kredietbank Limburg
KCA	Klein chemisch afval
KIOR	Kunst in de openbare ruimte
KKC	Kern kindcentrum
KPI	Kritieke prestatie-indicatoren
LEA	Lokale educatieve agenda
LED	Light-emitting diode (licht-emitterende diode)
LIOF	Limburgs Instituut voor Ontwikkeling en Financiering
LISA	Landelijk informatiesysteem van arbeidsplaatsen
LLV	Leerlingenvervoer
LPA	Leerplichtambtenaar
LPW	Leerplichtwet
LVO	Limburgs voortgezet onderwijs
MAA	Maastricht Aachen Airport
MAHHL	Maastricht-Aken-Heerlen-Hasselt- Luik
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs

MCB	Maastricht Congres Bureau/Maastricht Convention Bureau
MEA	Maastrichts energie akkoord
MECC	Maastrichts Expositie en Congres Centrum
MERAC	Mobilising European Research in Astrophysics and Cosmology
MEV	Macro economische verkenning
MHC	Maastricht Health Campus
MIC	Maastricht International Centre
MIK	Maastrichts informatieknooppunt
MIK	Meldpunt integriteit & klachten
MIRT	Meerjarenprogramma infrastructuur, ruimte en transport
MIVA	Mindervaliden
MJIP	Meerjaren investeringsplan
MJOP	Meerjaren onderhoudsplanning
MJP	Meerjarenprogramma
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MO	Maatschappelijke opvang
MOBW	Maatschappelijke opvang en beschermd wonen
MPGV	Meerjarenprognose grond- en vastgoedexploitaties
MSM	Maastricht School of Management
MTB	Maastrichtse Toeleveringsbedrijven
MUMC+	Maastricht Universitair Medisch Centrum
MVO	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
NDE	Natuur en duurzaamheid educatie
NEN	Nederlandse norm
NHMM	Natuurhistorisch Museum Maastricht
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NNGB	Nederlandse Norm Gezond Bewegen
NOW	Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid
NS	Nederlandse Spoorwegen
NV	Naamloze vennootschap
NVVB	Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken
OBS	Openbare basisschool
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OHV	Onderwijshuisvesting
O&O	Onderzoek & ontwikkeling
OOG	Onbebouwd onroerend goed
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg
OV	Openbaar vervoer
OZB	Onroerende zaakbelasting
PAS	Programmatische aanpak stikstof
PBD	Plastic, blik en drinkpakken
PBE	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PGB	Persoonsgebonden budget
PO	Primair onderwijs
POH	Praktijkondersteuning huisartsen
PPS	Publiek private samenwerking
P&C	Planning en control
P&O	Personeel en organisatie
POC	Percentage of Completion
P&R	Park en ride
PUN	Paspoortuitvoeringsregeling
PvA	Plan van aanpak
PvT	Plan van transformatie
P&W	Park en walk
PW	Participatiewet
PZN	Philharmonie ZuidNederland
RAMS	Reliability, availability, maintainability en safety (betrouwbaarheid, beschikbaarheid, onderhoudbaarheid en veiligheid)
RAV	Regionale ambulancevoorziening
REA	Regionaal Educatieve Agenda
RES	Regionale energie strategie
RIB	Raadsinformatiebrief
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum
ROB	Raad voor het openbaar bestuur

RSL	Regionale samenwerking leerplicht
RSO	Richtlijn Sportdeelname Onderzoek
RTV	Regionale televisie
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
RvC	Raad van commissarissen
RvT	Raad van toezicht
RWS	Rijkswaterstaat
SAHOT	Stichting Samenwerkende Hotels Maastricht
SAM	Stichting Ateliers Maastricht
SCCDK	Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten
SDG	Sustainable development goals
SGA	Service Grensoverschrijdende Arbeidsmarkt
SIF	Sociaal Investerings Fonds
SIM	Samenwerkende Industrieterreinen Maastricht
SISA	Single Information Single Audit
SO	Speciaal Onderwijs
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SOME	Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied
SPUK	Specifieke uitkering stimulering
SPV	Special purpose vehicle
SSC	Shared service center
SSRS	Stikstofregistratiesysteem
STOP	Stappen, trappen, openbaar vervoer en personenauto
SUWI	Structuur Uitvoering Werk en Inkomen
SVREZL	Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg
SW	Sociale werkvoorziening
SZ	Sociale Zaken
SZMH	Sociale Zaken Maastricht Heuvelland
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TEFAF	The European Fine Art Foundation
TiM	Thuis in Maastricht
TOM	Team Ondernemen Maastricht
TONK	Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TVL	Tegemoetkoming vaste lasten
UM	Universiteit Maastricht
UNU-MERIT	United Nations University - Maastricht Economic and social Research and training centre on Innovation and Technology
UWCM	United World College Maastricht
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VEGAL	Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg
VHROSV	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
VMBO	Vorbereidend middelbaar beroeps onderwijs
VNG	Vereniging van Nederlandse gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VOG	Verklaring omtrent gedrag
VPI	Vertrouwenspersoon integriteit
VRI	Verkeersregelinstallatie
VRZL	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
(V)SO	(Voortgezet) speciaal onderwijs
VSV	Vroegtijdig schoolverlaters
VT	Veilig Thuis
VTA	Visual tree assessment
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VVV	Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer
VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport
WABO	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WbWM	Wonen boven Winkels Maastricht
WBQA	Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten
WGA	Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WiFi	Wireless fidelity
WLZ	Wet langdurige zorg
WML	NV Waterleidingsmaatschappij Limburg
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning

WNB	Wet natuurbescherming
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOM	Werk Ontwikkelingsmaatschappij
WON	Wet onafhankelijk netbeheer
WOZ	Waardering onroerende zaken
WRO	Wet ruimtelijke ordening
WSNP	Wet schuldsanering natuurlijke personen
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WW	Werkloosheidswet
WWB	Werkloze beroepsbevolking
YCND	Your coach next door
YUFE	Young Universities for the Future of Europe
ZES	Zero emissie stadslogistiek
ZL	Zuid Limburg
ZZP	Zelfstandigen zonder personeel

